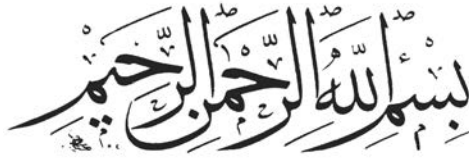

შუამავალთა
ჯაჭვი

ჯაჭვი

- 2 -

III - გამოკრემა

ბათუმი - 2023

თარგმნა:

ნინო ჩოგაძემ

სარედაქციო კოლეგია:

ზურაბ მიქელაძე

ადამ შანათაძე

მიხეილ გელაძე

უშანგი ბოლქვაძე

დანიელ ბოლქვაძე

ბადრი შანათაძე

დავით გუნდაძე

თეოლოგიური რედაქტორი:

გელა გოგიტიძე

კომპიუტერული უზრუნველყოფა:

უშანგი ბოლქვაძე

ISBN: 978-9941-0-8875-9

თარგმნილია:

Osman Nuri TOPBAŞ

NEBİLER SİLSİLESİ DERS KİTABI (2)

წიგნი გამოცემულია საქართველოს ახალგაზრდებზე დახმარების ასოციაციის მიერ, სრულიად საქართველოს მუსლიმთა სამმართველოს რეკომენდაციით

გამომცემლობა ერქამი: 2023 - წელი

ყურანის შუქის ქვეშ

შუამავალთა ჯაჭვი

- 2 -

ბათუმი - 2023

წინასიტყვაობა

ეს წიგნი წარმოადგენს სახელმძღვანელო წიგნის — შუამავლების ჯაჭვი I-ის გაგრძელებას და შედგენილია იგივე წესებითა და მეთოდებით. მასში მოთხრობილია:

სასწაულმოქმედი კვერთხით, ზღვარგადასული ფარაონი წითელი ზღვის ტალღებში დაახრჩო. — **შუამავალ მუსაზე**

მუსას ღვთისმოსავ ძმა — შუამავალ ჰარუნზე, რომელიც მას ყოველთვის ეხმარებოდა.

ღმერთის ხსენებით მთების, ქვების, ველური ცხოველების აღმაფრთოვანებელ შუამავალ დავუდზე.

შუამავალ სულეიმანზე, რომელსაც უზარმაზარ სასულთნოს ფლობდა, მაგრამ გულში არასდროს დაუშკვიდრებია.

სიკვდილის შეძვეგ მკვდრეთით აღმდგარ, განკითხვის დღეს ხელახლა გაცოცხლების მაგალითზე — შუამავალ უზეირზე.

ღრმა ჩაფიქრების შედეგად მოთმინების გასაღეს ქვად ქცეულ — შუამავალ ეიუბზე.

შუამავალ იუნუსზე, რომელიც სულიერი ექსტაზის საშუალებით ჩასწვდა ღმერთზე ცოდვების მიტევების თხოვნის, ვედრებისა თუ ღმერთის ხსენების ჭკმშიარიტებას და მათი საშუალებით წყვდიადს თავი დააღწია.

შუამავალ ილიასზე, რომელიც ეზიარა მიმართვას: „ილიასს საღამი“, რაც ღმერთის წყალობისა და ყურადღების დამსახურების გამომხატველია.

არსებათა შორის აღმატებულ შუამავალ ელიასზე.

ზულქიფლზე, რომელსაც ღმერთი უხვად სწყალობდა.

საოცარი რჩევებით ლევენდაქცეულ, ხილულ და უხილავ დააგადებათა ექიმების უხუცეს — შუამავალ ლოყმანზე.

მორჩილ შუამაგავლ **ზექერიაზე**, რომელიც უსამართლობის მსხვერპლი გახდა. როცა ის ხერხით გადახერხეს, ალლაჰისადმი მინდობა და მორჩილება შეინარჩუნა და ერთხელაც არ დაუკენესია.

მამის — **ზექერიას** მსგავსად, ღმერთისთვის შეჰიდად დაცემულ **იაჰიაზე**.

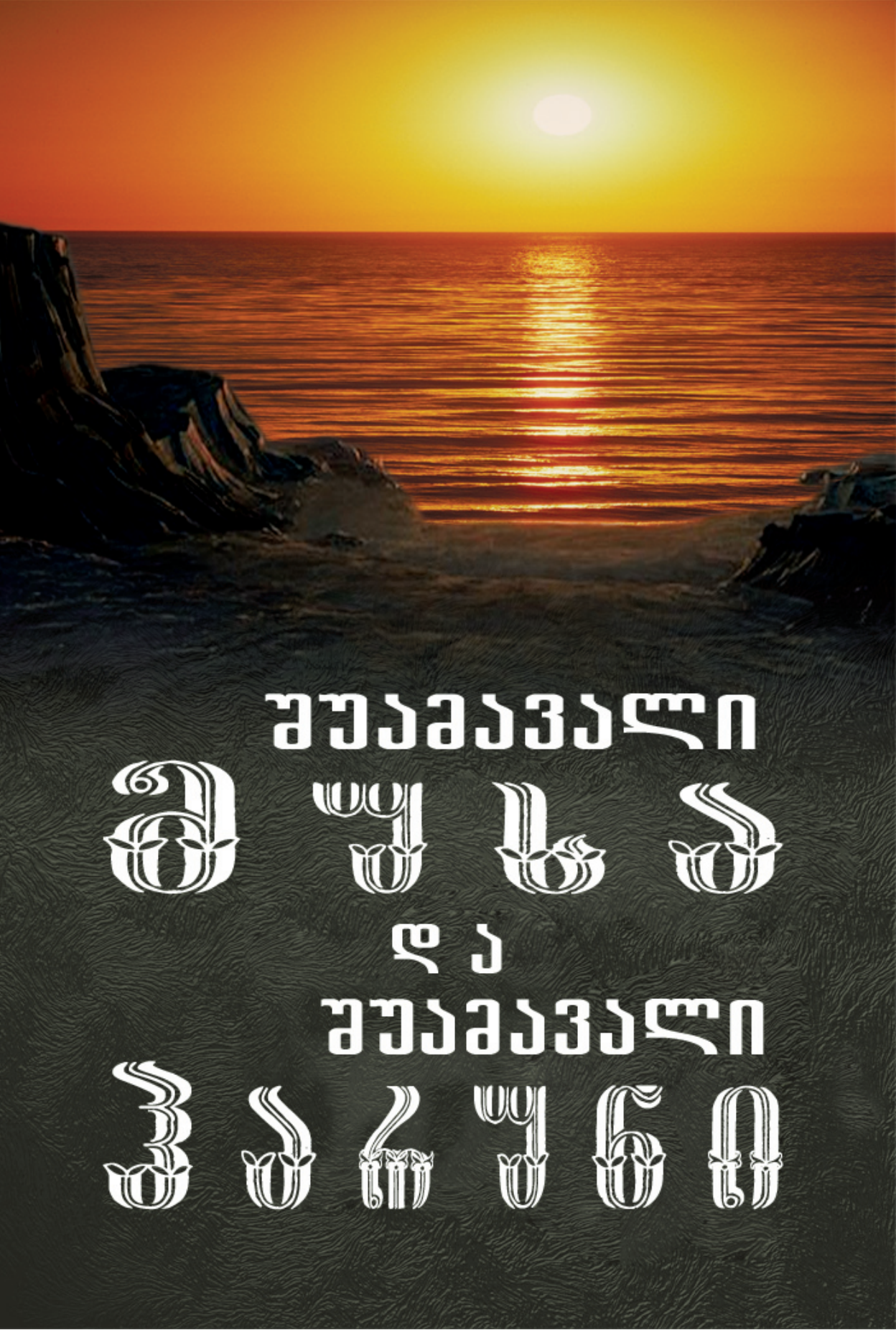
ზეციურ ისაზე (იესო), რომელიც სულით განწმენდილი ღმერთისადმი მორჩილებით და ვედრებით კურნავდა ავადმყოფებს და აცოცხლებდა მიცვალებულებს.

კომისიის წევრებსა და ამხანაგებს აკადემიიდან, (ჩემს სულიერ ძმებს) უღრმეს მადლობას ვუხედი ნაშრომის ამგვარად მომზადებისათვის და ღმერთს ვთხოვ, ნაშრომები მუდმივი სიკეთის წყაროდ იქცეს. მასვე ვეგვდრები, მოგვიტეგოს ჩვენი ნებისთ თუ უნებლიედ დაშვებული შეცდომები და მის უსაზღვრო წყალობას ვეფარებით, რამეთუ შემწეობა მხოლოდ ღმერთს ხელეწიფება.

ოსმან ნური თოფბაში

11. 02. 2005

უსკუდარი

შუამავალი

მ

შ

ს

ა

ღ ა

შუამავალი

პ

ბ

გ

დ

ე

ვ

შუამავალი მუსა
მუსას ვთისმოსავი ძმა, მისი დამხმარე
შუამავალი ჰარუნი

მუსა, რომლის სახელიც ყურანში ყველაზე ხშირადაა მოხსენიებული, იუსუფის შემდეგ, ალლაჰის მიერ ებრაელებისთვის მოვლენილი „ყველაზე მაღალ საფეხურზე მდგომი“ შუამავალია. იმრანის შვილის წმინდა მუსას შტო იაყუბისა და ისჰაყის გზით შუამავალ იბრაჰიმამდე აღწევს. ჰარუნი კი მუსას ძმაა.

ეგვიპტის ფარაონი რეიან იბნ მელიქი, რომელმაც იუსუფი სახელმწიფოს ხაზინადრად დანიშნა, მორწმუნე ადამიანი იყო. მის შემდეგ ტახტზე ავიდა ქაბუსი, რომელმაც იუსუფის არ ირწმუნა და ის ხაზინადრობიდანაც გაათავისუფლა. ამის შემდეგ ტახტზე ასული ფარაონები ებრაელებს არაფრად აგებდნენ.

იუსუფის შემდეგ ებრაელები ეგვიპტეში დარჩნენ. ისინი იუსუფის, იაყუბის, ისჰაყისა და იბრაჰიმის რწმენას მისდევდნენ. ადგილობრივი ეგვიპტელები — კობტები კი კერპთაყვანისმცემლები იყვნენ. ისინი ვარსკვლავებსა და კერპებს სცემდნენ თაყვანს. ებრაელებს ზემოდან უყურებდნენ. კობტების ფარაონებიც უღმობელი და უსამართლო ადამიანები იყვნენ. მათ არ სურდათ ებრაელები გამრავლებულიყვნენ. ისინი ღელავდნენ, რომ თუ ებრაელები გამრავლდებოდნენ, სიმდიდრე მათ ხელში მოიყრიდა თავს.

ამიტომაც კობტებმა, ფარაონის ხელმძღვანელობით, ებრაელების ჩაგვრა დაიწყეს. მათი უსამართლობა დღითიდღე მძაფრდებოდა, და

ბოლოს აუტანელ ზღვარს მიაღწია. ებრაელები ძალიან შეწუხდნენ. მათ არაფითარი სოციალური და პოლიტიკური უფლებები აღარ დარჩათ, რის გამოც იაყუბის სამშობლოში — ქენანში უნდოდათ გადასახლება, მაგრამ ვერ მოახერხეს, რადგანაც ფარაონი მათ პირამიდებს აშენებინებდა, სხვა მძიმე სამუშაოებს ასრულებინებდა და ამ მიზეზით მათთვის თავის დანებება არ უნდოდა.

ფარაონი ებრაელებს, რომლებიც თორმეტი ტომისგან შედგებოდნენ და თითოეულის სათავეში იაყუბის თითო შვილი იდგა, მძიმე პირობებში ამუშავებდა, წნეხის ქვეშ ჰყავდა და ჩაგრავდა. ვინც არ მუშაობდა, მათ მძიმე გადასახადებს აკისრებდა. ვინც დღიურ გადასახადს მზის ჩასვლამდე არ მიუტანდა, ხელებს შეუკრავდა და ერთი თვის განმავლობაში ასე ტოვებდა.

„უეჭველად, ფარაონი გადიდგულდა ქვეყანაზე და დაადგინა მისი მცხოვრებლები ჯგუფებად. ერთნი დააკინა, კლავს მათ ძეებს და ცოცხალს უტოვებს ასულებს. უეჭველად, ის იყო უკეთურობის გამაგრცელებელთაგანი!“ (სურა ყასასი, აიათი 4)

„ფარაონის სახლეულმა აიყვანა იგი, რათა გამხდარიყო მათი მტერი და სადარდებელი. უეჭველად, ფარაონი, ჰამანი და მათი მეომრები დამნაშავე ადამიანები იყვნენ!“ (სურა ყასასი, აიათი 8)

ამ უსამართლო და კრიზისულ პერიოდში წმინდა მიწაზე დიადმა დემერთმა მათ შუამავლად მუსა მოუვლინა.

„რომელნიც დააკინეს დედამიწაზე, ჩვენ ვინებეთ წყალობა გაგველო მათზე და დაგვედგინა მეთაურებად და შეკვიდრებად.“ (სურა ყასასი, აიათი 5)

„და მიგვენიჭებინა მათთვის ძალაუფლება დედამიწაზე და გვეჩვენებინა ფარაონისთვის, ჰამანისთვის და მათი მეომრებისთვის ის, რისიც ეშინოდათ!“ (სურა ყასასი, აიათი 6)

ფარაონის საშიში სიზმარი

ფარაონს ერთ ღამეს ესიზმრა, რომ წმინდა სახლიდან (ბეითი მაყდისიდან) გამოჭრილმა ცეცხლის აღმა კოპტების სახლები გადაწვა, ებრაელების სახლებისთვის კი არაფითარი ზიანი არ მიუყენებია.

ეს სიზმარი შემდეგნაირად აუხსნეს:

„ებრაელებში დაიბადება ბავშვი, რომელიც შენს სასულთნოს დაანგრევს!“

შეშინებულმა ფარაონმა ჯარისკაცებს ებრაელებში დაბადებული ყველა ბავშვის მოკვლა უბრძანა.

ლერწმისგან იარაღები გააკეთეს; ფეხმძიმე ქალებს, მშობიარობის დრო რომ მოუახლოვდებოდათ, ამ იარაღებს მუცელში შეარჭობდნენ და ნაადრევად, ტანჯვით ამშობიარებდნენ. თუ დაბადებული ბავშვი ბიჭი იქნებოდა, მას მაშინვე კლავდნენ.

შუამავალი მუსა, რომელიც შუამავალი იაყუბის შთამომავალ იმრანის შვილი იყო, იმ პერიოდში მოეგლინა ამქვეყნას. ერთი ბებიაქალი მუსას ახლობელი იყო. მუსა რომ დაიბადა, ბებიაქალმა მის შუბლზე მბრწყინავი შუქი დაინახა, რამაც გააოცა და შიმის ზარი დასცა. ბებიაქალებმა საქმე რომ მოამთავრეს, გარეთ გამოვიდნენ. ბევრი დრო არ გასულა, ფარაონის ხალხი მოვიდა. მუსას დედამ გარეთ საფრთხე შენიშნა და აღელვებულმა ბავშვი სასწრაფოდ თონქში დამალა. ჯარისკაცებმა რასაც ეძებდნენ, რომ ვერ იპოვეს სახლიდან გამოვიდნენ. მუსას დედამ იფიქრა, რომ ბავშვი დაიწვა და თონქე დამწურებულმა გამოადო, მაგრამ მისდა გასაოცრად, ისე როგორც წმინდა იბრაჰიმი, თავისი შვილი შუა ცეცხლში საღ-საღამათი იხილა. განარებულმა დედამ შვილი მკერდში ჩაიკრა და ღმერთს მადლობა შესწირა. შემდეგ ალლაჰისგან ზემთაგონება მოეგლინა: მას ებრძანა ბავშვისთვის ძუძუ მოეწოვებინა და უსაფრთხო დროს ნილოსის სანაპიროზე დაეტოვებინა, მას ახარეს, რომ მუსას უკან, დიდ შუამავლად დაუბრუნებდნენ:

„და შთავაგონეთ მუსას დედას: აწოვე ძუძუ, და როცა შეშინდები მის გამო, ჩააგდე მდინარეში. არ შეშინდე და არ იდარდო, უეჭველად, ჩვენ დაგიბრუნებთ უკან და დაგადგენთ შუამავლად!“
(სურა ყასასი, აიათი 7)

მუსას დედა დურგალთან მივიდა, ზანდუკი გააკეთებინა. მუსა შიგნით ჩააწვინა და მდინარე ნილოსში დატოვა.

დურგალი მიხვდა საქმე რაშიც იყო. მაშინვე ფარაონთან წავიდა, უნდოდა დაებეზლებინა, მაგრამ ფარაონთან რომ მივიდა, ენა დაება და ვერაფრის თქმა ვერ შეძლო. ამის გამო ფარაონის ხალხმა ის სცემეს.

მდინარემ ზანდუკი წაიღო და სასახლის ბაღთან მიიტანა. მხეველებმა ის აიღეს და ფარაონის ცოლს ასიეს მიუტანეს.

შუამავალი მუსა ფარაონის სასახლეში

ფარაონის ცოლი — ასიე იუსუფის მიმდევარ რეიან იბნ ვალიდის ქალიშვილი იყო. მან ზანდუკში ბავშვი რომ დაინახა, მის მიმართ დიდი სიყვარული იგრძნო, რადგან მუსა ძალიან ლამაზი იყო. ის ხელში აიყვანა და გულში ჩაიკრა. შემდეგ ფარაონთან წაიყვანა და სთხოვა:

„ეს ჩვენი შვილი იქნება. მომავალში ჩვენ ძალიან დაგვექმნება და დაგვიცავს! ის ჩვენს ღამიას ჩვილად ჩაითვლება! მას ნუ მოკლავ!“

„ფარაონის ცოლმა თქვა: თვალის ჩინია ჩემთვის და შენთვის არ მოკლათ იგი! იქნებ გამოგვადგეს ანდა ვიშვილოთ. და ვერ გრძნობდნენ იგინი...“ (სურა ყასასი, აიათი 9)

მას შემდეგ, რაც შუამავალი მუსას სასახლეში დატოვება ვადაწყდა მისთვის ძიძა მოძებნეს. სასახლეში ბევრი ქალი მოიყვანეს, მაგრამ ბავშვმა არც ერთის ძუძუ არ მოწოვა. მუსას დამ — მარიამმა მათი ნალაპარაკები რომ გაიგონა, უთხრა: თუ სასახლეში თანახმა იქნებოდნენ, დედამისი კარგი ძიძა იქნებოდა. რადგან:

„და უთხრა დედამ მუსას დას „თვალყური ადევნი!“ შორიდან უთვალთვალებდა და ვერაფერს ამჩნევდა.“ (სურა ყასასი, აიათი 11)

„ჩვენ ავუკურძალეთ ძიძებისგან რძის დაღვევა, სანამ (მისმა დამ) არ თქვა: ხომ არ განახოთ ოჯახი, რომელიც მას მიხედავს თქვენთვის და კეთილმოსურნე იქნება მისი?“ (სურა ყასასი, აიათი 12)

„ასე დაგუბრუნეთ დედამისს, რათა დამშვიდებულიყო ქალის თვალები, არ ედარდა და სცოდნოდა, რომ ალლაჰის აღთქმა ჭკუშმარტივია. მაგრამ მათმა უმრავლესობამ ეს არ იცინა!“ (სურა ყასასი, აიათი 13)

მუსას დედას ეჭვი არ ეპარებოდა, რომ ღვთიური ზემოთავონება ასრულდებოდა, ამიტომაც არ დაეჭვდნენო, თხოვნას მუსას ძიძობაზე მაშინვე არ დაეთანხმა. უთხრა:

„მე შვილი მყავს, სახელად ჰარუნ! თუ მასთან ერთად მიმიღებთ ბავშვს ძუძუს მოვალეობებ, წინააღმდეგ შემთხვევაში არ მოვალეობებ!“

ამგვარად ვერ მიხვდნენ, რომ ის მუსას დედა იყო. მას უბრძანეს, რომ მუსასთვის რძე ანაზღაურების სანაცვლოდ მოეწოდებინა.

როცა ფარაონს და მის ცოლს მუსა შვილად აჰყავდათ, ფიქრობდნენ, რომ თუ თავად აღზრდიდნენ, მათ დაემორჩილებოდა. მაგრამ ადამიანის აღზრდაში მიმართულების მიმცემი ორი მნიშვნელოვანი მიზეზია: მეტყვიანობა და აღზრდა. პირველი მათგანი ბავშვისთვის დაბადებისას შთამომავლობით თანდაყოლილი თვისებებია; მეორე კი — დაბადებიდან მოყოლებული აღზრდა. ამიტომაც ადამიანი ზოგჯერ მეტყვიანობის, ზოგჯერ აღზრდის, ზოგჯერ კი ორივეს გაგლენის ქვეშ ექცევა. ეს ჭკუშმარტივება სურა „ყასასის“ მე-9 აიათში ასეა გამოხატული **„...და ვერ გრძნობდნენ იგინი...“**

შუამავალ მუსას პოვნამდე, ფარაონმა 980000 ბავშვი დაახოცვინა. უდიდესმა ღმერთმა შუამავალი მუსა სასახლეში განათავსა და შემდეგ მისი სამუქლებით ფარაონი, მისი ტახტი და სასულთნო მიწასთან გაასწორა.

რადგან შუამავლები ალლაჰის აღზრდისა და ბრძანებების ქვეშ არიან, მუჰამედ შუამავალი ერთ წმინდა ჰადისში ასე ბრძანებს:

„მე დემერთმა აღმზარდა და თანაც რა ლამაზად.“ (სუეითი, ჯამიულ საღირი, 1, 12)

დედამისმა ფარაონის სასახლეში მუსასთვის ძუძუს მოწოვება დაიწყო. მაგრამ ვეზირი ჰამანი ამან დააეჭვა და მუსას დედას ჰკითხა:

„ეს ბავშვი შენი ხომ არ არის? შენს გარდა არც ერთი ქალის ძუძუს არ წოვს, მხოლოდ შენ რძეს წოვს!“

მუსას დედამ ჰამანი შემდეგნაირად დაარწმუნა:

„რატომ არ ვიცი, მაგრამ მე ყველა ბავშვს ვუყვარვარ, მეც ისინი მიყვარს, ამიტომაც ჩემი რძე ტკბილია.“

მას ხელფასი დაუნიშნეს და ოქროთი დააჯილდოვეს.

ეს ალლაჰის დიდი წყალობა იყო. უდიდესი დემერთი ბრძანებს:

„მუსას დედამ კი გაათენა ღამე ნაღვლიანმა. მზად იყო გამომტყდარიყო, მაგრამ ჩვენ გული გაგუმაგრეთ, რომ დარჩენილიყო მორწმუნედ!“ (სურა ყასასი, აიათი 10)

ასიეს მუსა რომ მოენატრებოდა, ძიძასთან ერთად თავისთან მთაყვანინებდა და დაასახუქრებდა. ერთ დღეს მუსა ფარაონის ოთახში შეიყვანეს. ფარაონი მას ჩაეხუტა. მუსამ ფარაონს წვერზე უხეშად მოქანა, ერთი ბეწვი ამოაძრო და სილა გააწნა. სხვა თქმულების მსხედვით, ფარაონის მათრახი აიღო და მას ვადაჭურა. ფარაონი გაბრაზდა და თქვა:

„მე რომ ვეძებდი, ის მტერი ეს არისო!“ და მუსას მოკვლა გადაწყვიტა. ასიემ, ეს რომ გაიგო, სირბილით მივიდა და უთხრა:

„ის ბავშვია, ვერ ხვდება! თუ გინდა გამოვცადოთ. ერთ თეფშზე ლალი და ალმასი დავდოთ, მეორეზე ცეცხლი ავანთოთ. თუ მუსამ ლალი აიღო ჭკვიანია, თუ ცეცხლისკენ წაიღო ხელი, ბავშვია, რომელიც ვერაფერს ხვდება!“

ფარაონი ამ წინადადებას დაეთანხმა. ორი თეფში მოატანინა ერთი — ძვირფასეულობით საგლე და მეორე — ანთებული ცეცხლით. როცა მუსამ ხელი ძვირფასეულობისკენ წაიღო, ალლაჰის ბრძანებით ჯერბაილი მოვიდა და ხელი მეორე თეფშისკენ წაადებინა. მანაც ცეცხლი პირში ჩაიღო, ენა დაიწვა და ენაბლუ გახდა. მისი ეს ენაბლეობა გაგრძელდა მანამ, სანამ ტურის მთაზე ვედრება არ წარმოთქვა.

ეს რომ ფარაონმა დაინახა, თქვა:

„დიან, ასე ბავშვობის გამო მოიქცაო!“ და მუსას აბატია.

უდიდესმა ალლაჰმა მუსა მის გარშემოყოფ ადამიანებს შეაყვარა:

„რომ ჩასვი იგი ზანდუკში, შეძდეგ ჩაუშვი მდინარეში, ამგვარად, იგი გამოიტანოს მდინარემ ნაპირზე. აიყვანს მას ჩემი მტერი და მისი მტერი. და გადმოვასხნი მე შენდა სიყვარული ჩემგან, რათა აღწრდილიყავი ჩემი მფარველობის ქვეშ!“ *(სურა ტაჰა, აიათი 39)*

ამ წყალობის მიზეზით, ყველას, ვინც მუსას დაინახავდა, მის მიმართ გულში სიყვარული და სიბოლო უჩნდებოდა. უდიდესი ღმერთი ბრძანებს:

„როცა შეიქნა სრულწლოვანი, ჩვენ გუბოძეთ მას სიბრძნე და ცოდნა. ასე ვასაჩუქრებთ სიკეთის მქმნელებს!“ *(სურა ყასასი, აიათი 14)*

ამ პერიოდიდან მოყოლებული მუსამ ხმამაღლა განაცხადა, რომ ფარაონის რწმენა ცრუ და გამოუსადეგარი იყო.

კობტის სიკვდილი

ფარაონს ჰყავდა ერთი ტირანი კობტი მეზურე, სახელად ფათუნი. ერთხელ ფათუნი ერთ-ერთ ებრაელს, სახელად სამირს სცემდა. სამირმა შუამავალ მუსას დახმარება სთხოვა. მუსაც მათ გასაშველებლად შუაში ჩადგა, ფათუნს დაარტყა და უბიძგა. ფათუნი ძირს დაეცა და სული განუტევა.

მუსა ამ მდგომარეობამ ძალიან დაამწუხრა, რადგან მას ფათუნის მოკვლა არ ჰქონდა განზრახული. მას მხოლოდ და მხოლოდ სამირის დაცვა უნდოდა. დადარდიანებულმა უდიდეს ღმერთს მიტევება სთხოვა. აიათში ნაბრძანებია:

„შევიდა ქალაქში, როცა მისი მცხოვრებნი უყურადღებოდ იყვნენ და შენვდა ორ კაცს, რომლებიც ჩნუბობდნენ. ერთი მისი მომხრეთაგანი იყო, მეორე კი მისი მტრების მხრიდან. მისმა მომხრეთაგანმა დახმარება სთხოვა მისი მტრის წინააღმდეგ. მუსამ მუშტი დაარტყა და გაათავა. თქვა ეს ეშმაკის საქმეთაგანია. უეჭველად, იგი აშკარა მტერია, გზიდან შემცდენი!“ *(სურა ყასასი, აიათი 15)*

იმის გამო, რომ შუამავალი მუსა ყველგან მონოთეიზმს ქადაგებდა და ადამიანებს ჭკუშარიტუებას ამცნობდა, ფარაონის მომხრე კობტები მას მტრად ექცნენ. ამიტომ, ქალაქში იმ დროს ირჩია შესვლა, როცა ხალხი უკვე სახლებში იყო შესული. როცა ამბობდა: „ეს საქმე ეშმაკისეულიაო!“ —

მიანიშნებდა, რომ მკვდარი დანაშაულისთვის სიკვდილს იმსახურებდა. მაგრამ, რადგანაც ჯერ ურწმუნოების მოკვლის ბრძანება არ იყო დაამტკიცებული, ამ სიტყვით ისიც გამონატა, რომ კობტის მოკვლა სწავის სიცოცხლის ხელყოფა იყო. ის ამას არ ისახავდა მიზნად. შუამავალმა მუსამ მიიღო ის შედეგი, რომელიც ჩაფიქრებული არ ჰქონდა:

„შევედრა: ღმერთო ჩემო! უეჭველად, ჩემს თავს უსამართლოდ მოვექცეი! მაშ, შემინდე! მიუტევა, უეჭველად, იგი შემნდობია, მწყალობელია!“ *(სურა ყასასი, აიათი 16)*

„(მუსამ) შევედრა: ღმერთო ჩემო, რადგან ასეთი წყალობა მიყავი, არასდროს არ გაგუშავებ ზურგს ცოდვილებს!“ *(სურა ყასასი, აიათი 17)*

ამ დროს კობტებმა ფარაონს მიმართეს თხოვნით, კობტის მკვლელი ებოვა. ფარაონმა მოწმის მოყვანა ისურვა, მაგრამ მოწმე არაგინ მოიყვანა. ფარაონი ვისაც ეძებდა, იმ ადამიანის საბოგნელად ქალაქიდან გავიდა.

მეორე დღეს მუსამ ნახა, რომ ის ებრაელი კვლავ ეჩხუბებოდა კობტს. მან მუსას კვლავ თხოვა დახმარება. მუსამ კი უთხრა:

„შენს გამო სული წავიწყმიდე!“

ეს სიტყვები კობტმა რომ გაიგონა, მაშინვე ფარაონთან გაიქცა და მუსას უჩივლა:

„თქვენი მეპურის — ფათუნის მკვლელი მუსამა!“

ფარაონმა დამნაშავის სიკვდილით დასჯა გადაწყვიტა. ეს ფარაონის ბიძაშვილმა მუსას აცნობა ფარულად, რადგან მას შუამავალი მუსამ უყვარდა.

მუსას მდგომარეობა კობტის მოკვლისა და ღმერთზე მიტევების თხოვნის შემდეგ აიათში ასეა გადმოცემული:

„(მუსამ) ქალაქში გაათია ღამე, შიშით იცქირებოდა, და უეცრად, გინც გუშინ დახმარება სთხოვა, ისევე ის საშველად იხმობდა. მუსამ უთხრა მას უეჭველად, შენ აშკარა ზღვარგადასული ხარ!“ *(სურა ყასასი, აიათი 18)*

„ხოლო როცა მან მოისურვა მათი მტრის დაჭერა, იმან უთხრა: ჰეი, მუსამ! ნუთუ ისევე მომკლავ, როგორც ის მოკალი გუშინ? შენ გინდა უსამართლო განდე და არ გინდა შემრიგებლობა?“ *(სურა ყასასი, აიათი 19)*

„ხოლოს (ეს ამბავი რომ გავრცელდა) ქალაქის გარეუბნიდან ერთმა კაცმა მოიწინა და უთხრა ჰეი, მუსამ! დიდებულები გადაწყვეტილებას

იღებენ შენს მოსაკლავად. ახლავე წადი! უეჭველად, შენთვის კეთილის მრჩეველთაგანი ვარ.“ (სურა ყასასი, აიათი 20)

„მუსა წავიდა, შიშით მზირალი და შეევედრა: ღმერთო ჩემო! მისხენ უსამართლო ხალხისგან!“ (სურა ყასასი, აიათი 21)

ეგვიპტიდან მედიენში

მუსა, ისე, რომ დრო აღარ დაუკარგავს, მედიენის გზას გაუდგა. ადრე ის ქალაქს არასდოს ვასცდენია. აქედან გამოძინარე, არ იცოდა რომელ მხარეს უნდა წასულიყო. საჭმელიც არაფერი წაუღია. უდიდესმა ღმერთმა მას მედიენისკენ გზის საჩვენებლად ჯებრაილი გაუგზავნა. იმ დროის პირობებით ეგვიპტიდან მედიენამდე შვიდი დღის საგალი იყო.

„მედიენის მხარისკენ მიმავალმა თქვა: ეგებ, ღმერთმა ჩემმა სწორ გზაზე დამადგინოს! (სურა ყასასი, აიათი 22)

გადმოცემის მიხედვით, მედიენელები მუსას ნათესავები იყვნენ, ვინაიდან, შუამავალი მუსა და შუამავალი იბრაჰიმი ერთი გვარის წარმომდგენლები არიან. თანაც მედიენი იბრაჰიმის ერთ-ერთი შვილის სახელი იყო და ეს ქალაქი ფარაონის მმართველობის ქვეშ არ შედიოდა.

მუსამ, როგორც იქნა, მედიენში ჩააღწია და ერთ ჭასთან ჩამოჯდა. იმ დროს ხალხს მედიენის ციხე-სიმაგრეიდან ცხვრის ფარა გამოჰყავდა. იქიდან გამოსული ფარა პირდაპირ ამ ჭისკენ მიდიოდა. ცოტა ხნის შემდეგ, ყველა მწყემსმა ცხვრების დასარწყულებლად ჭის გარშემო მოიყარა თავი. შუამავალ მუსას ყურადღება მიიქცია იმან, რომ ორი ქალბატონის ფარა განაპირად დარჩა და ამ სიმჭიდროვეს არ შეერია. მათ ჰკითხა:

„თქვენ რატომ უცდით? ცხოველებს რატომ არ არწყულებთ?“

ქალებმა უპასუხეს:

„სანამ მწყემსები არ წავლენ, მანამ ჩვენ ცხოველებს არ ვარწყულებთ!“

მუსამ კვლავ ჰკითხა:

„თქვენ არავინ გყავთ?“ მათაც უპასუხეს:

„მოხუცი და უმწეო მამა გყავს. ამიტომ იძულებული ვართ ცხვრები ჩვენ დაგარწყულოთ და გაბალანოთ. თან მამაკაცებში გარევა არ გვინდა. ისინი რომ წავლენ, ცხვრებს შემდეგ ვარწყულებთ. ამიტომ ზოგჯერ ისეც ხდება, რომ ჭაში წყალი თავდება და ჩვენ ცხოველებს ვერ ვარწყულებთ!“

აიათში ნაბრძანებია:

„როცა მედიანის წყაროსთან მივიდა, უნიშნა ხალხი, რომელიც საქონელს წყალს ასმევდა. მათ შორის ორ ქალს მოკრა თვალი, რომლებიც თავის საქონელს მიერეკებოდნენ იქიდან. ჰკითხა: რას აკეთებთ? უთხრეს: ვერ დავარწყულებთ, ხანამ მწყემსები არ გაეცლებიან აქაურობას. მაშინვენი კი ძალიან მოხუცია.“ (სურა ყასასი, აიათი 23)

თქმულების მიხედვით სურათზე ნაჩვენებია ადგილი, სადაც წმინდა მუსამ შუაიბის ქალიშვილების ცხოველები დაარწყულა.

ესენი შუაიბის ქალიშვილები — საფურა და სუფეირა იყვნენ. რვა დღე იყო, რაც მუსას საჭმელი არ ეჭამა და ძალია აღარ შერჩნოდა. ძალიან გაუჭირდა, მაგრამ ჭიდან წყალი ამოიღო და საფურასა და სუფეირას ცხოველებს დააღვინა. ქალიშვილებმაც მას მადლობა გადაუხადეს და იქაურობას გაშორდნენ.

„მათთვის დაარწყულა, მერე ჩრდილში მიბრუნდა და თქვა: ღმერთო ჩემო! უეჭველად, ვსაჭიროებ ყოველგვარ სიკეთეს, რომელსაც კი შენ ზეგარდმომივლენ!“ (სურა ყასასი, აიათი 24)

მუსას ნათქვამი — **„ღმერთო ჩემო! მე მართლაც მჭირდება შენს მიერ ჩემთვის ბოძებული ყველა სიკეთე!“** — ერთი მხრივ, იმის მინიშნებაა, რომ ამქვეყნად სიღარიბეში ჩაგარდა, ხოლო როცა ფარაონის

გვერდით იყო, სიუხვეში ცხოვრობდა. მაგრამ მისი ეს სიტყვები ჩივილი არ არის, ის უდიდესი ღმერთისთვის მადლობის გადახდაა სამშვიდობოზე გამოყვანისთვის და ვედრებაა შიმშილის დასაკმაყოფილებლად.

შუაბმა ცხოველების დასარწყულებლად წასული ქალიშვილები შინ ადრე დაბრუნებული რომ დაინახა, გაუკვირდა და მხეწი ჰკითხა. მათაც მიუგეს, რომ ერთი ღვთისწიერი ადამიანი დაეხმარა, რომლის მსგავსიც ამ მხარეში არავინ მოიპოვებო.

შუაბის მიერ შუამავალ მუსას თავისთან მონძობა

შუაბმა მუსა თავისთან მიიხმო და ვინაობა გამოჰკითხა.

„მე წმინდა იაყუბის შთამომავალ იმრანის შვილი — მუსა ვარო!“ უთხრა და თავისი თავგადსავალი მოუთხრო.

შუაბმა უთხრა:

„ნუ გეშინია! აქაურობაზე ფარაონის კანონები არ ვრცელდება!“

აიათში ნაბრძანებია:

„ერთი იმ ქალთაგანი მიუახლოვდა მორცხვად და უთხრა: მამანეში გექანს, რომ დაგასანუქროს, რადგან დაგვირწყულებო. როცა ის მივიდა და მოუყვა თავის ამბავს, მან უთხრა: ნუ გეშინია, გადაურნი უსამართლო ხალხს!“ (სურა ყახასი, აიათი 25)

შუაბმა შუამავალ მუსას საჭმელი შესთავაზა. მიუხედავად იმისა, რომ ძალიან შშიერი იყო, ის თავს იკავებდა. შუაბმა ამის მხეწი ჰკითხა, მუსამ უბასუნა:

„ჩვენ ისეთი ოჯახი ვართ, რომ მთელი ამქვეყნიური სიმდიდრე წინ რომ დაგვიწვავონ, საიქილ წყალობას მასში არ გავცვლით! მე მათ საჭმლის სანაცვლოდ კი არა, ალლაჰის კმაყოფილების მოსაპოვებლად დავეხმარე.“

შუაბი ამ ბასუნით ძალიან კმაყოფილი დარჩა და უთხრა:

„ამას გაწეული დახმარებისთვის კი არა, იმიტომ გთავაზობთ, რომ ჩვენი სტუმარი ხარ. მოდი, ჭამეო!“

ამის შემდეგ მუსამ, რომელიც ძალიან შშიერი და დაღლილი იყო, საჭმელი შეჭამა და დასასვენებლად წავიდა.

საფურამ მამას ურჩია ეს ადამიანი დაექირავებინა.

„(შუაბის) ერთ-ერთმა ქალმა უთხრა: მაშანემო! დაიქირავე, ის ხომ საუკეთესოა იმათგან, ვის დაქირაგებხარც შენ აზირებ, ძლიერის და საიმედოსი!“ (სურა ყასასი, აიათი 26)

აი ეს თვისებები ამ ადამიანს ახასიათებს. მის მიერ დიდი ქვის აღება და ჭაზე დადება მისი სიძლიერის, ხოლო ჩვენთვის შემოუხედავად ჩვენს წინ სიარული მისი თავდაჯერებულობის მანიჭებელია! (იხ. ჰეისემი, მეჯამუზ ზეჯადი, VII, 88)

ამ აიათში რა ლამაზად არის ჩამოთვლილი საჭირო თვისებები იმ ადამიანისა, რომელსაც დავალება უნდა მიეცეს. ეს თვისებები კი შემდეგია:

1. უნარი: ცოდნა იმისა, ეს საქმე როგორ უნდა შესრულდეს და ამასთან ერთად ამ საქმის შესასრულებლად საჭირო ძალის ქონა.

2. ანაბარი: სიტყვის და საქმის ერთობა და ადამიანების ნდობის მოპოვება.

არაისი მეჯალის წიგნში, შუამავალ მუსასთან დაკავშირებულ განხილვაში, განსაკუთრებით ორი ქალია მოხსენიებული:

ამათგან ერთი ფარაონის ცოლი — ასია, რადგან როცა ზანდუკში ჩაწვენილი მუსა სასახლეში მიიყვანეს, მას შეუყვარდა, ფარაონთან მიიყვანა და უთხრა:

„შესაძლოა ეს ბავშვი ჩვენთვის თგალის სინათლედ იქცეს! ის არ მოკლა!“

მიორე კი შუაბის ქალიშვილია. მანაც თქვა:

„მამა! ჩვენი ცნვრების საბაღახებლად ის დაიქირავე! ის ძლიერი და სანდო პიროვნებაა!“

გამჭრიახობა დგომისმოსავ ადამიანებში არსებული ინტუიციისა და ალღოს უნარია. გამჭრიახობა, რომელიც გონიერებისა და ინტუიციის ქონაა, შექმენების ის თავისებურებაა, რომელიც გულში იკავებს ადვილს. ამ საკითხთან დაკავშირებით ძალიან საყურადღებოა ეს შემთხვევა, რომელიც წმინდა ოსმანს უკავშირდება:

წმინდა ოსმანმა დაინახა ადამიანი, რომელსაც აკრძალულისთვის დაედგა თგალი და უთხრა:

„თგალი აკრძალულს მოარიდეთ.“

„მბრძანებელი! შენ საიდან გაიგე, რომ აკრძალულს დაგადგი თგალი?“

„მორწმუნის გამჭრიახობის გეშინოდეთ, რადგან ის ალლაჰის ნათელით იყურება!“ (თირმიზი, თევსირი, 15)

წმინდა ხატიჯუ, წმინდა აიშე და წმინდა ფატიმა ძალიან გამჭრიახი ადამიანები იყვნენ და ჩვენთვის ძალიან კარგ მაგალითებს წარმოადგენენ.

ხატიჯემ მთელი მისი ქონება და სული ალლაჰის შუამავლის სასიკეთოდ მსხვერპლად გაიღო. ის იყო პირველი ადმიანი, ვინც მისი ირწმუნა. წმინდა აიშეც ძალიან გამჭრიახი ადმიანი, ღრმა ინტუიციისა და გრძობების პატრონი იყო. ის ალლაჰის შუამავალს შესანიშნავად ჩასწვდა და მისი ზნეობა შესანიშნავად წარმოაჩინა. ფატიმას კი მამისგან გულისხმიერება, თანაგრძობა და ღვთისმოშიშობა ჰქონდა არეკლილი. მათგან თითოეულს, ამ საერთო თვისებების გარდა, ცალკე პიროვნული, მხოლოდ ერთი ადამიანისთვის დამახასიათებელი თვისებებიც ანასიათებდათ.

გამჭრიახობის მოსაბოჟებლად საჭიროა ადმიანმა ჰალალი ლუკით იკვებოს და გულის სამყარო განივითაროს.

მუსასა და საფურას ქორწინება

შუაბს შუამავალი მუსა ძალიან მოეწონა. მისი თავისთან დატოვება გადაწყვიტა. გამოსავალი მოიფიქრა და მას თავის ქალიშვილ საფურაზე დაქორწინება შესთავაზა.

მუსამ უთხრა:

„მე არავითარი ქონება არ გამაჩნია, როგორ უნდა დაქორწინდე?“

შუაბმა შესთავაზა, რომ მიჰრის სანაცვლოდ მუსას რვა წლის განმავლობაში ცხვრები ებალახებინა, ხოლო ცხვრებს ათ წელიწადს თუ მისედავდა, უფრო კარგი იქნებოდა. მისი მიზანი იყო, მუსა რაც შეიძლება დიდი ხნით დაეტოვებინა თავისთან.

„(შუაბმა) უთხრა: **ჭეშმარიტად, მინდა ცოლად შეგროთ ერთ-ერთი ჩემი ასული მხოლოდ იმ პირობით, თუ 8 წლით მოჯამაგირედ დამიდგები. და თუ 10 წელს დარჩები, ეს შენგან წყალობა იქნება. არ გაპირებ შენს შევიწროებას და ნახავ, თუ ალლაჰი ინებებს, რომ კეთილისმქმნელთაგანი ვარ!**“ (სურა ყასასი, აიათი 27)

„(მუსამ) მიუგო: **შევთანხმდით. ამ ორი ვადიდან, რომელსაც აღკასრულებ, უსამართლოდ არ მომექცნენ, ალლაჰი იყოს თავდები და დამცველი ამისა, რაც ვთქვით!**“ (სურა ყასასი, აიათი 28)

ამ აიათში ყურადღებას იქცევს საკითხი, რომელიც საზოგადოებრივ ცხოვრებაში სწორად გვხვდება. ადამიანების მიერ ყველაზე სანდოდ ნათვლილმა ორმა შუამაგალმა საქმის დაწყებამდე ყველაფერი ნათლად გაარკვიეს და გადაწყვიტეს, ყველა შესაძლებლობა განიხილეს. შეთანხმების შემდეგ კი ალლაჰს მიენდნენ და ის თავიანთი სიტყვების მოწმედ გაიხადეს.

შუაიბმა ბევრი იტირა. ამის გამო ორჯერ დაბრმავდა. უდიდესმა ღმერთმა ჰკითხა:

„რატომ ტირი? სამოთხის სურვილის, თუ ჯოჯოხეთის შიმის გამო?“

წმინდა შუაიბმა უპასუხა:

„არც ერთის გამო, ღმერთო! მე შენთან შესვედრა მსურს.“

ამაზედ უდიდესმა ღმერთმა ბრძანა:

„თუ ასეა, შენი ჩემთან შესვედრა დალოცვილი იყოს! ამის გამო, მუსა შენს მსახურად ვაქცეო.“

შეთანხმების შემდეგ მუსამ შუაიბის ფარის მწყემსგა დაიწყო.

მწყემსობა თითქმის ყველა შუამაგლის პროფესიად იქცა. ამგვარად, ალლაჰი მათ სანამ ქადაგებას დააგალებდა, ხელმძღვანელობისთვის საჭირო თვისებებს შეაძენინებდა.

უდიდესმა ალლაჰმა მუსას შთააგონა, რომ ცხვრების დარწყულება სადაც მოუნდებოდა, იმ ადგილზე კვერთხის შეხება საკმარისი იქნებოდა, რომ წყალი წამოსულიყო. ამ წყალობის გამო წმინდა მუსა ცხვრების დარწყულებისას საერთოდ არ წუნდებოდა.

რვა წელი რომ გავიდა, შუაიბმა ცხვრები ქალიშვილსა და სიძეს აჩუქა, მაგრამ მუსამ სამსახური ათ წელიწადს გააგრძელა. ქრელი ცხვრები, რომლებიც ყველას მოსწონდა, წინა წლებში ცოტა თუ იბადებოდნენ, მეათე წელიწადს მდგომარეობა განსწავებული იყო, ისე რომ ცხვრები ყველა ტყუბი და ქრელი გაჩნდა.

შუაიბმა თქვა:

„ეს ალლაჰის საჩუქარია მუსას ოჯახისთვის.“

მუსას კვერთხი

იმისათვის, რომ ცხვრები მტაცებელი ცხოველებისგან დაეცვა, მუსას ხელში ჰქონდა კვერთხი, რომლის ერთი ბოლო წვეტიანი იყო.

ამ კვერთხთან დაკავშირებით სხვადასხვა თქმულება არსებობს. ერთი თქმულების მიხედვით, ის ადამიდან შუაბამდე მოვიდა. შუაბამაც ცხვრების საბალახოდ მუსას გადასცა. იმ ადგილას, სადაც ისინი ცხოვრობდნენ მარჯვენა მხარეს — მთა, მარცხენა მხარეს — ტყე იყო. მთის მხარეს მტაცებელი ცხოველები იყვნენ და მათ ცხვრების დაგლეჯა შეეძლოთ. ამის გამო, მუსა კვერთხს არასდროს იშორებდა. შუამავალი მუსა კვერთხთან ერთად ბევრი მოვლენის მოწმე გახდა. ასეთმა მოვლენებმა კვერთხით მოსახდენ სასწაულებს დაუდო საფუძველი.

მედიანიდან ეგვიპტეში დაბრუნება და თუგას ველი

მუსამ, ათწლიანი ვადის ვასკლის შემდეგ, შუაბისგან ნება აიღო და საფურასთან ერთად ეგვიპტეში დაბრუნება გადაწყვიტა. ცხვრები ვარეკა და ზამთრის ერთ დღეს გზას გაუდგა. წმინდა მუსას მიზანი იყო ჰარუნთან ერთად ებრაელები ეგვიპტიდან გამოეყვანა.

გზაში სამინელმა წვიმამ მოუსწრო. ზამთრის საღამო იყო. ირგვლივ წყვედიადი სუფევდა. მათ ღამის ვასათეგად თურის მთაზე ერთ გამოქვაბულს შეაფარეს თავი. მუსას ცოლი ფენმძიმედ იყო, ბავშვი სადაცაა უნდა მოვლინებოდა ამ ქვეყანას. ცივ, ბნელ და წვიმიან ღამეში მათ ცეცხლი და სინათლე სჭირდებოდათ. შუამავალი მუსა კვესს ანთებდა, მაგრამ ვერაფრით აანთო. ძალიან შეწუნდა, მოშორებით სინათლეს მოჰკრა თვალი. ოჯახობას უთხრა, რომ ცეცხლს მოიტანდა და წავიდა. სინამდვილეში, შუქი, რომელიც მან დაინახა, ღვთიური მინიშნება იყო მის შუამავლობისთვის მოსამზადებლად. აიათში ნაბრძანებია:

„როცა მუსამ გაასრულა ვადა მუშაობისა, გაუდგა გზას ოჯახთან ერთად და შეამჩნია მთის მხრიდან ცეცხლი, უთხრა თავისიანებს:

აქ დარჩით! ცეცხლი დაგინახე. შეიძლება მოგიტანო იქიდან ამბავი ან მუგუზალი, რომ გათბეთ. “ *(სურა ყასასი, აიათი 29)*

„(შუამავალი!) მოვიდა შენამდე მუსას ამბავი?“ *(სურა ტაჰა, აიათი 9)*

„აკი, დაინახა ცეცხლი, მაშინ უთხრა თავის ოჯახს: აქ დარჩით! უეჭველად, მე ცეცხლი შევამჩნიე. ეგების მე მოგიტანო

თქვენ მისგან ნაკვეთიანი ან ვიზოვო ცეცხლზე შეკვლე.“ (სურა ტაჰა, აიათი 10)

მუსა სინათლისკენ წავიდა. იქ მისულმა, ამწვანებული ხის ზემოდან მბრწყინავი ნათლის სვეტი დაინახა.

„როცა იქამდე მიადწია, ხმა შემოესმა ხიდან, რომელიც დალოცვილ ადგილზე იზრდებოდა ხეობაში: ჰეი, მუსა! უეჭველად, მე ვარ ალლაჰი, სამყაროთა ღმერთი!“ (სურა ყასასი, აიათი 30)

„და მე შენ ავირჩიე, ამიტომაც ყურად იღე ის, რაც ზემოთაგვეგონება!“ (სურა ტაჰა, აიათი 13)

„უეჭველად, მე ვარ ალლაჰი! არ არსებობს ღვთაება, გარდა ჩემი. მაშ, მხოლოდ მე მეცი თაყვანი და ლოცვად დადექი ჩემი განსენებისათვის!“ (სურა ტაჰა, აიათი 14)

„უეჭველად, წარღვნის საათი დადგება. ლამისა თავს დაგუშალო იგი, რამეთუ უნდა მიეგოს ყველა სულს საზღაური, რისკენაც ისწრაფოდა!“ (სურა ტაჰა, აიათი 15)

„მაშ, უკუარგაქციოს მისგან, ვისაც არ სწამს მისი და აყლილია ვნებებს, თორემ დაიღუპები!“ (სურა ტაჰა, აიათი 16)

ყურანის კომენტატორები,

„ხის ქოშები გაინადე!“ — გამოთქმას მიმანიშნებელ მნიშვნელობას ანიჭებენ. ეს ქუშიერის „ლეტაიფულ იშარაჰში“ და ისმაილ ჰაქქი ბურსევის „რუჰულ ბეიანში“ შემდეგნაირადაა განმარტებული:

„ორი ქოში სააქაოსა და საიქიოს წარმოადგენს.“

„გული განიწმინდე სააქაოსა და საიქიოსთან დაკავშირებულ მოუცლევლობისგან! ღმერთის გულისთვის ყველაფერს თავი დააღწიე და ალლაჰი გულითა და სიყვარულით აღიარე, შეხედე მის მეთვალყურეობის ქვეშ გაქრობას!“

სხვა განმარტებით „ორი ქოშის განდას“ შემდეგი მნიშვნელობა აქვს:

„შენ ზნე-ჩვეულებებისგან და ვნებებისგან გათავისუფლდი. თავი დაანებე ვნებასა და მასთან დაკავშირებულ ფიქრებს, მოდი!“

„დასაბუთებაზე ფიქრი შეწყვიტე. ესე იგი ალლაჰის თვისებებს თუ დააკვირდები და გულის თვალით დაინახავ გარეგნული მტკიცებულებების ბოვნას მნიშვნელობა არა აქვს!“

არსებობს თქმულება, რომ შეიპ შიბლი მას შემდეგ, რაც ღმერთს დაუახლოვდა, სიტყვებისგან გათავისუფლდა, უდიდესი ღმერთი გულით, დიდი სიყვარულით შეიცნო და ათასგვარ საიდუმლოებებს ჩასწვდა.

ორი დიდი სასწაულის მეშვეობით ნაბოძები შუამავლობა

„ქოშები ვაინადე!“ — მიმართვის შემდეგ მუსას კვერთხის მიწაზე დაგდება ებრძანა. კვერთხი დიდ გველად იქცა. მუსა შიშმა შეიპყრო. მას ამცნეს, რომ უსაფრთხოდ იყო და არ უნდა შეშინებოდა. აიათში ასეა ნაბრძანები:

„რა გაქვს მარჯვენა ხელში, ჰეი მუსა?“ (სურა ტაჰა, აიათი 17)

მუსამ უპასუხა:

„მიუგო: იგი ჩემი კვერთხია. მას გვერდნობი და მისით ხის ფოთლებს გბურტყავ ჩემი ცხვრებისთვის. სხვა გამოყენებასაც ვბოულობ მისთვის.“ (სურა ტაჰა, აიათი 18)

აღლაჰმა უბრძანა:

„უთხრა: ჰეი, მუსა! დააგდე ეგ!“ (სურა ტაჰა, აიათი 19)

მუსამ ბრძანება მაშინვე შეასრულა.

„(მუსამ) დააგდო იგი, უშალვე გარდაიქცა იგი სწრაფმოძრა გველად.“ (სურა ტაჰა, აიათი 20)

„ისროლე შენი კვერთხი! და რომ დაინახა როგორ იკლაკნებოდა ის გველივით, გაიქცა უკანმოუხედავად. ჰეი, მუსა! მომიახლოვდი და ნუ გეშინია, რამეთუ შენ ხარ ერთ-ერთი იმათგანი, ვისაც არაფერი ემუქრება!“ (სურა ყასასი, აიათი 31)

„უთხრა: აიღე იგი, ნუ გეშინია, თავდაპირველ სახეს დაგუბრუნებთ მას...“ (სურა ტაჰა, აიათი 21)

აბდულქადირ გეილანი ამ აიათს, როგორც მინიშნებას, ასე განმარტავს:

„უდიდესმა აღლაჰმა ამ სასწაულებით მუსას ძალა აჩვენა, რათა მას ფარაონის სასულთნო დიდად და ძლიერად არ მოჩვენებოდა. ღმერთის სურვილი იყო, რომ მუსასთვის ესწავლებინა, როგორ უნდა ებრძოლა ფარაონთან და მის ტომთან. ამგვარად აღლაჰმა მუსა ფარაონსა და მის ხალხთან საბრძოლველად მოამზადა. მუსა არაჩვეულებრივად გაათავითცნობიერა. ვინაიდან, თავდაპირველად მუსა მორიდებული იყო,

„შემდეგ კი მისი გული გააფართოვა. მას ცოდნა, სიბრძნე და შუამავლობა უბოძა.“

ზოგიერთი კომენტატორი მუსას ჯოხის მიწაზე გადაგდებასთან დაკავშირებული აიათის განმარტებისას აცხადებენ: ეს იმიტომ განხორციელდა, რომ მუსას შინაგანი სამყარო აღზრდილიყო.

მუსამ, კვერთხს, რისთვისაც იყენებდა ის რომ მოუთხრო, ალლაჰმა მათთვის თავის დანებება უბრძანა. ვნება და მასთან დაკავშირებული სურვილები დიდ გველად აქცია. ამგვარად, მუსას აჩვენა ვნების ბოროტება. რისიც შეეშინდა და გაიქცა. მას მინიშნების სახით უთხრეს:

„მუსა ეს გველი, ალლაჰის ვარდა, სხვა რამესთან დაკავშირების გამონატრულებაა. როგორც კი ფორმამიციკმული სახით პატრონს ეჩვენა, პატრონი დაფრთხა და გაიქცა.“

მინიშნების სხვა მნიშვნელობით ასე ებრძანა:

„კვერთხი გადაადგე! შენ უკვე მონოთეიზმის ნიშან-თვისებების მატარებელი ხარ. როგორ შეიძლება მართალი იყოს შენი მხრიდან იმის თქმა, რომ ამ კვერთხს ეყრდნობი, მისგან დახმარებას ითხოვ და მას იყენებ? როგორ იქნება, რომ შენ ამბობ ამ კვერთხით ასე ვაკეთებ და მასში ჩემთვის სხვა სარგებელიც არის? ასე, რომ მონოთეიზმში კაცი მიზნებს უარყოფს და მხოლოდ ალლაჰს ეყრდნობა. ე. ი. ალლაჰს მიენდობა. შესაბამისად ყოველგვარი მოთხოვნა და სურვილები შეწყვიტე!“

მუსას მეორე სასწაულად უბეში ხელის ჩადება ებრძანა. მუსამ ეს დავითური ბრძანება რომ შეასრულა, მისი ხელი ყოველგვარი აკადემიციზმისგან განიკურნა. ისეთი თეთრი გახდა, როგორც მბრწყინავი მზე, როგორც შექურა. მუსა ძალიან გაოცდა. მას უთხრეს:

„ხელი ამგვარად რომ ვიბრწყინავს, ეს გავლევებს თუ იმის გეშინია, რომ ეს სხვებს დააფრთხობს, ხელი კვლავ უბეში ჩაიდე! ამგვარად ხელი ძველ მდგომარეობას დაუბრუნდება!“

აიათში ხელის (ყველაზე თეთრი ხელის) სასწაული ამ ფორმითაა განმარტებული:

„და ჩაიდე შენი ხელი უბეში, ამოვა იგი სპეტაკი თეთრი, კიდევ ერთ სასწაულად, რათა გაჩვენოთ შენ უდიდეს ჩვენს სასწაულთაგან ერთ-ერთი.“ (სურა ტაჰა, აიათები 22-23)

„(მუსა) ჩაიყავი ხელი უბეში და იქიდან გამოვა ქათქათა თეთრი. ხელს ჩაენუტე, რომ შიშისგან გათავისუფლდე. აი, ორი მტკიცებულება შენი ღმერთისგან ფარაონისა და მისი დიდებულებისთვის. უეჭველად, ისინი გზასამცდარი ხალხია! (კვერთხი და ყველაზე თეთრი ხელი) ფარაონისა და მისი კაცების წინააღმდეგ, ღმერთის მხრიდან, შენთვის (ბოძებული) ორი სასწაულია. რადგან ისინი გზიდან გადახვეულ ტომად იქცნენ!“ (დაუძახა).“ (სურა ყასასი, აიათი 32)

ამგვარად, უდიდესმა ალლაჰმა მუსას ორ სასწაულთან ერთად, შეამავლობა უწყალობა და მას უბრძანა:

„უთხრა: ღმერთო ჩემო! გამიფართოვე გული ჩემი.“ (სურა ტაჰა, აიათი 24)

მუსას ფარაონთან წასვლა და მისთვის რწმენის ქადაგება ებრძანა.

„ჩაიყავი ხელი უბეში და იქიდან გამოვა ქათქათა თეთრი. ხელს ჩაენუტე, რომ შიშისგან გათავისუფლდე. აი, ორი მტკიცებულება შენი ღმერთისგან ფარაონისა და მისი დიდებულებისთვის. უეჭველად, ისინი გზასამცდარი ხალხია!“ (სურა ყასასი, აიათი 32)

მუსამ უთხრა: „და გამიადვილე მე საქმე ჩემი! და მოხსენი დაბრკოლება ჩემი ენიდან, რათა გაიგონ ჩემი ნათქვამი. და მე დამიდგინე შემწე ჩემივე სახლეულიდან, ძმა ჩემი ჰარუნი! და გამიმაგრე მისით ზურგი!“ (სურა ტაჰა, აიათები 25-30)

„ჩემი ძმა ჰარუნი ჩემზე უფრო მჭერმეტყველია. გამოუშვი ჩემს დამხმარედ, რომ დაადასტუროს ჩემი ალაღმართლობა. მართლა მეშინია, რომ ცრუდ შემრაცხავენ!“ (სურა ყასასი, აიათი 34)

„და თანამონაწილე გახადე იგი ჩემს საქმეში იმისთვის, რომ მრავალჯერ გადიდოთ ქებით და გაგისენოთ შენ მრავალჯერ! უეჭველად, შენ გვხედავ ჩვენ! მიუგო: ჰეი, მუსა! უკვე მოგეცა შენ, რაც ითხოვე!“ (სურა ტაჰა, აიათები 31-35)

შემდეგ უდიდესმა ალლაჰმა მუსას მისთვის ბოძებული წყალობები შეახსენა და ის, რომ მუდამ ღმერთის მფარველობის ქვეშ იმყოფებოდა, ასე შეატყობინა:

„აკი, შთავაგონეთ დედაშენს, რაც იყო შთასავაგონებელი: რომ ჩასვი იგი ზანდუკში, შემდეგ ჩაუშვი მდინარეში, ამგვარად, იგი გამოიტანოს მდინარემ ნაპირზე. აიყვანს მას ჩემი მტერი და მისი მტერი. და გადმოვახსნი მე შენდა სიყვარული ჩემგან, რათა აღწრდილიყავი ჩემი მფარველობის ქვეშ!“ (სურა ტაჰა, აიათები 37, 38)

„(მუსა) აკი მივიდა და შენი, მაშინ უთხრა: ხომ არ მიმესწავლებინა თქვენთვის ის, ვინც იზრუნებს მასზე? ამგვარად ჩვენ დაგაბრუნეთ დედაშენთან, რათა გაეხარა მის თვალს და არ ეღარდა. შენ მოკალი კაცი და გისხნით მწუნარებისგან და გამოცდადეთ მძიმე განსაცდელით. ჰეი, მუსა! მრავალი წელი დაჰყავი მედიენის ხალხს შორის და ახლა მოხვედი დადგენილ დროს.“ (სურა ტაჰა, აიათი 39)

„და გამოგარჩიე შენ ჩემთვის!“ (სურა ტაჰა, აიათი 40)

უდიდესმა ალლაჰმა მუსას მისცა ის, რაც სურდა და ასე უბრძანა:

„უთხრა: განგამტკიცებ შენი ძმის მეშვეობით და დაგიდგენ ორთაგვს სიმტკიცეს. ვერაფერს გავნებენ. ჩვენი სასწაულების მეშვეობით, ვინც გამოგყვება თქვენ, გამარჯვებულნი დარჩებით!“ (სურა ყასასი, აიათი 35)

ფარაონთან რწმენის საქადაგებლად წასვლისას ყურადღება მისაქცევი ერთი კრიტიერიუმი ასე შეახსენეს:

„ორივე მიდით ფარაონთან, უეჭველად, იგი ზღვარს გადავიდა!“ (სურა ტაჰა, აიათი 42)

მუსასა და ჰარუნს, უდიდესმა ღმერთმა, თავისი ხსენება უბრძანა. ეს ჩვენთვისაც ძალიან მნიშვნელოვანია. გულის აღზრდა ყოველი მორწმუნისათვის აუცილებელია. ისე, როგორც რწმენის ცენტრი გულია, ასევე ღმერთის ხსენების ცენტრიც გულია. რადგან ჭკუმაართი მონა-მსახურობა გულში ღმერთის ხსენების განთავსების შემდეგ იწყება. ეს საკითხი ყურანში ასეა ასახული:

„რომელთაც ირწმუნეს, ალლაჰის ხსენებით იჯერეს გულნი მათნი. დიან, მხოლოდ ალლაჰის ხსენებით ჰპოვებს გულნი სიმშვიდეს!“ (სურა რადდი, აიათი 28)

როგორც სურა „ნისას“ 28-ე აიათშია ნაბრძანები, ადამიანი სუსტი არსებაა. გულში რწმენა თუ ამადღდება, მას გნების სურვილები მომორდება. მორწმუნე სხვანაირ ფორმაში არ უნდა გამოჩნდეს, რადგან ადამიანი — უმაღლესი ქმნილებაა, აუცილებელია, ამადღებული იყოს. სულიერი ცხოვრების გავლის ვარემე შეუძლებელია ფაქინ, მგრძობიარე სულის მორწმუნედ ქცევა. უდიდეს ღმერთს მხოლოდ ფორმალურად დვთისმსახურებების შესრულება არ სურს. მაგალითად, მას სურს ნამაზი თავმდაბლად, მორჩილების გრძობით აღვსილებმა შეგასრულოთ. აიათში ნაბრძანებია:

„უეჭველად, ნეტარ არიან მორწმუნენი! ისინი, რომელნიც თაყიანთი ლოცვაში მოკრძალებულნი არიან!“ (სურა მუმინუნი, აიათები 1, 2)

ღმერთს არ სურს გულისგან შორს შესრულებული ნამაზი.

„გაი, იმ მლოცველებს, ისინი, რომელნიც უგულისყუროდ ასრულებენ ლოცვას!“ (სურა მაუნი, აიათები 4,5)

უდიდესი ღმერთი მათ შესახებ, ვინც მისი ხსენებით არ დაკავდება, აიათში ასე ბრძანებს:

„ვისი გულიც განაგრცო ალლაჰმა ისლამისთვის, უკვე იგი ადგას ნათელსა ზედა თაყისი ღმერთისგან. გაი მათ, ვისი გულიც გაქვავებულია ალლაჰის ხსენებისგან. სწორედ ისინი არიან, ცხად ვზააბნევაში.“ (სურა ზუჰერი, აიათი 22)

იმისათვის, რომ გული გნებამ არ დაიპყროს, ღმერთის ხსენება აუცილებელია. რადგან ცოდვით აღსავსე გულით ღმერთთან მიანლოება შეუძლებელია.

ღ

შუამავალი მუსა და შუამავალი ჰარუნი ერთმანეთს ნილოსის სანაპიროზე შეხვდნენ და გადაეხვივნენ. წმინდა მუსამ ძმას უთხრა:

„წამოდი ფარაონთან წავიდეთ, ალლაჰმა ჩვენ ეს დაგვაავალა.“

ეს ამბავი აიათებში ასეა გადმოცემული:

“მიუგო: ნუ შეგეშინდებათ! უეჭველად, მე თქვენთან ერთად ვარ. მე მესმის და ვხედავ.“ (სურა ტაჰა, აიათი 45)

„(უდიდესმა ალლაჰმა) უეჭველად, ჩვენ ზეშთაგვევონა, რომ სასჯელი ეწვეა იმას, ვინც სიცრუედ შერაცხა და პირი იბრუნა!“ (სურა ტაჰა, აიათი 46)

„ორივე მიდით ფარაონთან და უთხარით: უეჭველად, ჩვენ სამყაროთა ღმერთის შუამავალნი ვართ! ამიტომ გამოუშვი ჩვენთან ერთად ისრაილის ძენი!“ (სურა შულერა, აიათები 16, 17)

უდიდესმა ალლაჰმა მისთვის ქადაგების დროს ყურადღება მისაქცევ საკითხზე ასე ბრძანა:

„თქვეს: ღმერთო ჩვენო! უეჭველად, ჩვენ გვეშინია, რომ შემოგვიტოს ან გადავიდეს ზღვარს!“ (სურა ტაჰა, აიათი 44)

მოუხედავად იმისა, რომ ფარაონი მონოთეიზმს არ აღიარებდა, უდიდესმა ღმერთმა მუსას მის წინააღმდეგ რბილი ენით საუბარი უბრძანა. ეს რჩევა არა მხოლოდ შუამავალ მუსამ არამედ ყველა მორწმუნემ უნდა გაითვალისწინოს (სიკეთის ქმნა, ბოროტებაზე მორიდება).

ამ საკითხთან დაკავშირებით, შუამავლის რბილ ხასიათსა და ქადაგების მეთოდს, უდიდესი ღმერთი, აიათში ასე აქებს:

„აღლაჰისგან ბოძებულმა მოწყალებამ ღმობიერი გაგხადა მათ მიმართ. არადა უხეში და უღმობელი გული რომ გქონოდა, შემოგეცლებოდნენ. ახატიე მათ, ითხოვე მათთვის მიტეგება და დაეკითხე მათ საქმეების თაობაზე. და როცა რამე საქმეს გადაწყვეტ, აღლაჰს მიენდე, უეჭველად, აღლაჰს უყვარს მინდობილები, შენ უხეში და ხისტი რომ ყოფილიყავი, ისინი დაიფანტებოდნენ და წაგიდოდნენ. ახლა მათ ახატიე; მათი მიტეგებისთვის ილოცე და (გის შესახებაც ზემთაგონება არ მოვლენილა) საქმესთან დაკავშირებით მათ მოეთათბინე! გადაწყვეტილებას რომ მიიღებ, აღლაჰს მიენდე! უეჭველად, აღლაჰს უყვარს მასზე მინდობილინი.“ *(სურა ალი იმრანი, აიათი 159)*

ზღვარგადასული ფარაონი

შუამავალი მუსა და შუამავალი ჰარუნი, ისე, როგორც ღმერთმა უბრძანა, ფარაონთან წავიდნენ. ფარაონმა მუსას ჰკითხა:

— „შენ ვინ ხარ?“

— „მე სამყაროს ღმერთის შუამავალი ვარ!“

ფარაონი ძალიან გაოცდა და ადრე მისთვის გაკეთებული სიკეთეები დააყვედრა, მუსა დაადანაშაულა:

— „შენ ჩემ სასახლეში გაიზარდე და ჩემი მეზურე მოკალი. ახლა ასეთ საქმეს როგორ შეუდექი?“

„(აღლაჰის ბრძანება რომ უქადაგა, ზღვარგადასულმა ფარაონმა უთხრა) განა ჩვენ არ გამოვზარდეთ ჩვილობიდან? განა ჩვენს შორის არ გაატარე მრავალი წელი? განა შენ არ ჩავიდენია ის, რაც ჩაივინე? შენ ხარ ერთი უმადურთაგანი! *(სურა შუელერა, აიათები 18, 19)*

მუსამ უთხრა:

— „მე კობტი ვაზნობ ან მომიკლავს!“

„მოუგო: მე ეს ჩავიდინე, როცა ვიყავი ვზააბნეულთაგანი, მე გაგიქეცი თქვენგან, როცა შექმეშინდა თქვენი. მაგრამ ჩემმა ღმერთმა მიწყალობა ცოდნა და დამადგინა შუამავალთაგან! ხოლო წყალობა, რომელსაც მაყვედრი ისაა, რომ დაიმონე ისრაილის ძენი.“ (სურა შუღერა, აიათები 20, 22)

მუსამ გააგრძელა:

„შენ მე ოჯახს დამაშორე და უსამართლოდ მომექეცი, მაგრამ შემდეგ ღმერთმა ცოდნა, სიბრძნე მიბოძა და მე შუამავლად მაქცია. უთხრა: მაშინ რა მოვლით უწინდელ თაობებს? მოუგო: ამის ცოდნა წიგნშია ჩემს ღმერთთან. ჩემი ღმერთი არც შეცდება და არც დაავიწყდება!“ (სურა ტაჰა, აიათები 49, 50)

შემდეგ:

„მოუგო: იგია მეუფე ცათა და ქვეყნის და იმის, რაც მათ შორისაა, თუკი თქვენ გსურთ ჭეშმარიტების შექცევა!“ (სურა შუღერა, აიათი 24)

„(იგია) რომელმაც დაადგინა თქვენთვის დედამიწა სარეცლად და გახსნა თქვენთვის იქ გზები და გარდმოავლინა ზეციდან წყალი. რომლითაც განსხვავებული სახის მცენარეებიდან აღმოგაცენეთ წყვილებად.“ (სურა ტაჰა, აიათი 51)

„ჭამეთ და აბალახეთ თქვენი საქონელი. უეჭველად, ამაში გონიერთათვის სასწაულებია! (სურა ტაჰა, აიათი 52)

„უთხრა მის გვერდით მყოფთ: განა არ გვემით?“ (სურა შუღერა, აიათი 25)

„უთხრა (მუსამ): იგია ღმერთი თქვენი და თქვენი წინაპრების!“ (სურა შუღერა, აიათი 26)

„მოუგო: უეჭველად, თქვენთან წარმოგზავნილი შუამავალი შეშლილია!“ (სურა შუღერა, აიათი 27)

„უთხრა (მუსამ): იგია, ღმერთი აღმოსავლეთისა, დასავლეთისა და იმისა, რაც მათ შორისაა. თუკი მოუნებობთ გონს!“ (სურა შუღერა, აიათი 28)

ფარათონმა ამის შემდეგ მუსასა და ჰარუნს დაემუქრა ცინით, სადაც ტანჯვით სიკვდილი ელოდათ:

„მოუგო: თუკი შენ დაიდგინე ღვთაება, გარდა ჩემი, უთუოდ, გამოგამწყვდევ დილეგში.“ (სურა შუღერა, აიათი 29)

„უთნრა: და თუ რაჲე ცხადს განგენებო?“ (სურა შუღერა, აიათი 30)

ამჯერად:

„მიუგო: მაშ, გგანგენე, თუ მართალთაგანი ხარ!“ (სურა შუღერა, აიათი 31)

„მაშინ მუსამ დააგდო თაგისი კვერთხი და იქცა იგი აშკარა გველად!“ (სურა შუღერა, აიათი 32)

ფარაონი ამან ძალიან შეაშინა:

— „რა მონდება ის დაიჭირე, ყველა ებრაელს გაგათავისუფლებ!“

მუსამ კვერთხი ხელში აიღო. ის ისევე ძველ მდგომარეობას დაუბრუნდა.

ფარაონმა ჰკითხა:

„სნგა არის?“

მუსამ

„ხელი ამოიღო თგისი და გახდა ის ქათქათა თეთრი მაყურებელთათვის!“ (სურა შუღერა, აიათი 33)

ფარაონს კვლავ ძალიან შეეშინდა. ამ სასწაულების შედეგ, ის სადაცაა მუსასას ირწმუნებდა. მაგრამ ვეზირმა ჰამანმა შეუშალა ხელი, ასე წააქეზა:

„შენ ღმერთი ხარ! არ მოგიხდება სნგას მონა-მსახურობა გაუწიო! თან შენ ყველა ღმერთად გიცნობს; შენ ღმერთობიდან მონა-მსახურობამდე არ დაეშვა, ჩვენ ამას რაიმე გამოსავალს მოგუძებნით.“

სასწრაფოდ საბჭო შეიკრიბა, თათბირი მოეწყო:

„უთნრა მის გვერდით მდგომ დიდებულებს: უეჭველად, ეს განსწავლული ჯადოქარია. თგისი ჯადოქრობით სურს ჩვენნივე ქვეყნიდან გაძევება. რას მირჩევთ?“ (სურა შუღერა, აიათები 34, 35)

ჯადოქრების შეჯიბრი სასწაულებში

შუამაგალ მუსას ნაჩვენებმა სასწაულებმა ფარაონის სიამაყის გრძნობა თავდაყირა დააყენა. ამგვარად, იძულებული გახდა ღმერთობის დაფა გვერდზე გადაედო და მის ვარშემო მყოფ წინამძღოლებისგან რჩევა მიეღო.

„უთხრეს: დატოვე ის და მისი ძმაც, შენ კი გაგზავნე ქალაქებში შიკრიკები, რათა მოგგვარონ მათ განსწავლული ჯადოქრები!“ (სურა შუღერა, აიათები 36, 37)

იმ დროს ჯადოქრობა ძალიან გავრცელებული იყო. ფარაონი, იმ იმედით, რომ გამოჩნდებოდა ჯადოქარი, რომელიც მუსას დაამარცხებდა, ამ წინადადებას დაეთანხმა.

უდიდესი ალლაჰი ბრძანებს:

„მაშ, ჩვენც, უთუოდ, გაჩვენებთ შენ ასეთივე ჯადოქრობას. ახლა დათქვი დრო ჩვენსა და შენს შორის, შესაფერის ადგილას, რომ არ გადავთქვათ იგი ჩვენ და არც შენ! მიუგო: თქვენი დრო იყოს წინათის დღე, რათა შეიყაროს ხალხი დილით?“ (სურა ტაჰა, აიათები 56, 57)

„ფარაონი გაბრუნდა და წავიდა, მერე შეკრიბა თავისი ჯადოქრები და მოვიდა.“ (სურა ტაჰა, აიათი 58)

„უთხრა მათ მუსამ: ვაი, თქვენ! ნუ შეთხზავთ ალლაჰზე სიცრუეს, თორემ შეგმუსრაგს სასჯელით. ხელი მოეცრება იმას, ვინც სიცრუეს თხზავს!“ (სურა ტაჰა, აიათი 59)

„იმათ ერთმანეთში თათბირი დაიწყო თავიანთი საქმის თაობაზე და ეს საუბარი საიდუმლოდ შეინახეს.“ (სურა ტაჰა, აიათი 60)

„ამგვარად, შეკრიბეს ჯადოქრები დათქმული დღისთვის. და აჰა, უთხრეს ხალხს: შეიკრიბეთ!“ (სურა შუღერა, აიათები 38, 39)

შეჯიბრების დღეს ყველა შეიკრიბა. ხალხს ეჩქარებოდა ნახვა. რა უნდა მომხდარიყო, მოუთმენლად იყვნენ.

„(ხალხმა) შესაძლოა მოგვიწიოს ჯადოქრებზე გაცოლა, თუ ისინი გაიმარჯვებენ! — (თქვეს).“ (სურა შუღერა, აიათი 40)

„და როცა მოვიდნენ ჯადოქრები, უთხრეს ფარაონს: თუ გავიმარჯვებთ, საზღაურს მივიღებთ?“ (სურა შუღერა, აიათი 41)

„მიუგო: დიას! ამ შემთხვევაში უდაოდ აღმოჩნდებით დაახლოებულით შორის!“ (სურა შუღერა, აიათი 42)

ფარაონმა ჰკითხა:

— „კარგი, შეძლებთ მუსა დაამარცხოთ?“

მთაგარმა ჯადოქარმა ასე უთხრა:

— „ჩვენ ჯადოქრობის უმაღლეს საფეხურზე ვდგავართ! დედამიწაზე არ მთიბოგება ადამიანი, ვინც ეს საქმე ჩვენზე უკეთესად იცის! ჩვენ მწვერვალზე ვდგავართ! ასე, რომ ციდან რაიმე ძალა თუ არ ჩამოვა, მას აუცილებლად დაგამარცხებთ. რა თქმა უნდა, ჩვენ უფრო ძლიერები ვართ!“

მუსამ კი ჯადოქრები გააფრთხილა:

„თქვეს: ეს ორი, დიანაც, ჯადოქარია. სურთ, რომ გაგაძეგოთ თქვენ თქვენივე მიწიდან თავიანთი ჯადოქრობით და მოვიშალონ გზანი თქვენი უზენაესი.“ (სურა ტაჰა, აიათი 61)

ჯადოქრების კარგ განწყობაზე მოსაყვანად, ფარაონი ცდილობდა, მათთვის მუსაც ჯადოქრად წარედგინა.

„გააურთიანეთ თქვენი მზაკვრობა, მერე მწკრივად გამოდით. ის გახდება წარმატებული დღეს ვინც გაიმარჯვებს!“ (სურა ტაჰა, აიათი 62)

„უთხრეს: ჰეი, მუსა! შენ ისვრი პირველი თუ ჩვენ ვისროლეთ? ქრობით თქვენი სამშობლოდან გაყვანისა და თქვენი სამაგალითო გზის მოსპობის მსურველი ორი ჯადოქარია.“ (სურა ტაჰა, აიათი 63)

მუსამ ასე უთხრა:

„უთხრა: არა, თქვენ ისროლეთო! როცა მათი თოკები და მათი კვერთხები, თავიანთი ჯადოქრობიდან გამომდინარე, მოეჩვენა მას, როგორც მუცელზე ჩქარა მოსიარულე.“ (სურა ტაჰა, აიათი 64)

ყველაფრის მიუხედავად, ჯადოქრები შუამავალ მუსას მიმართ პატივისცემასა და დელიკატურობას იჩენდნენ:

„მაშინ მუსამ თავისთავში შიში იგრძნო!“ (სურა ტაჰა, აიათი 65)

„(მუსამ) ვუთხარით ჩვენ: ნუ გეშინია! უეჭველად, შენ ხარ გამარჯვებული!“ (სურა ტაჰა, აიათი 66)

„მათ ისროლეს თავიანთი თოკები და კვერთხები. თქვეს: ფარაონის ძლიერებით, უეჭველად, ჩვენ გაგიმარჯვებთ!“ (სურა შუღერა, აიათი 44)

„(მუსას) ვუთხარით ჩვენ: ნუ გეშინია! უეჭველად, შენ ხარ გამარჯვებული!“ (სურა ტაჰა, აიათი 66)

„და ისროლეს, რაც მარჯვენაში გიჭირავს და ის გადაყლაპავს იმას, რაც მათ ჰქმნეს. მათი ნამოქმედარი მხოლოდ ჯადოქრის მზაკვრობაა. და ვერ იქნება ჯადოქარი წარმატებული, საიდანაც არ უნდა მოვიდეს. (სურა ტაჰა, აიათი 67)

„მაშინ ჯადოქრები მიწაზე გაერთხნენ სეჯდეთი, თქვეს: ჩვენ ვიწამეთ ჰარუნისა და მუსას ღმერთი!“ (სურა თაჰა, აიათი 68)

„თქვა: ნუთუ ირწმუნეთ მისი მანამ, ვიდრე მე ნებას მოგცემდი თქვენ? უეჭველად, იგი თქვენი უფროსია, რომელმაც შეგასწავლათ თქვენ ჯადოქრობა. მაშ, უთუოდ, მოგკვეთ ხელ-ფეხს სწავდასწვა

მხრით და პალმის სეზე გაგაკრავ. და ნამდვილად გაიგებთ ვისი სასჯელია უფრო მკაცრი და ხანგრძლივი!“ (სურა ტაჰა, აიათი 69)

ამის შემდეგ მუსამ თავი დაიმშვიდა. მღელვარება დაიოკა და:

„მაგრამ როცა ისროლეს, უთხრა მუსამ: რაც თქვენ გააკეთეთ, ჯადოქრობაა. უეჭველად, ალლაჰი მალე ამათს ჰქმნის მას. უეჭველად, ალლაჰი არ ახეირებს ამრევთა საქმეს.“ (სურა იუნუსი, აიათი 81)

როგორც აიათიდან ჩანს, ჯადოქრობა მხოლოდ და მხოლოდ მოტყუება, თვალთმაქცობა, თვალის ახვევა და ინტრიგობაა.

„შემდეგ მუსამ კვერთხი გადაავდო. ნახეს, რომ მათ გამოგონებულს ვლამაჰეს!“ (სურა შუღერა, აიათი 45)

ჯადოქრების მიერ სეჯდეს შესრულება

ჯადოქრებმა ფარაონისა და ეგვიპტელი ხალხის წინ რამდენიმე თოკი და ჯოხი დაყარეს. მათაც გველებივით გრაგნა და მოძრაობა დაიწყეს. ღმერთის ბრძანებით, მუსამ როგორც კი გადაავდო კვერთხი, ის უხარმაზარ გველეშაპად იქცა და ჯადოქრების ყველა იარაღი გადაყლაპა. ჯადოქრები მიხვდნენ, რომ ეს ადამიანური მოხერხება კი არა, ღვთიური სასწაული იყო. რადგან ჯადოქრობა რომ ყოფილიყო, გადაყრილი თოკები და ჯოხები ადგილზე დარჩებოდა, მხოლოდ ჯადო მოეხსნებოდა. თუმცა იმასთან ერთად, რომ ჯადო მოიშალა, თოკები და ჯოხებიც გაქრა.

„ასე გაცხადდა ჭეშმარიტება, და იქნა ამაოდ, რასაც ისინი ხნადიოდნენ.“ (სურა ელრაფი, აიათი 118)

„(აი ამ სასწაულის შემხედვარე) მაშინ ჯადოქრები სეჯდეზე განერთხენ. თქვეს: ჩვენ ვირწმუნეთ სამყაროთა ღმერთის, მუსას და ჰარუნის ღმერთი!“ (სურა შუღერა, აიათები 46-48)

„უთხრა: ნუთუ იწამეთ მისი მანამდე, სანამ ამის უფლებას მოგცემდით? უეჭველად, იგი თქვენი მეთავეა, რომელმაც ჯადოქრობა გასწავლათ! მაშ, მალე შეიტყობთ! უთუოდ, ხელ-ფეხს გარდიგარდმო მოგატყრი და ძელზე გაგაკრავ თქვენ!“ (სურა შუღერა, აიათი 49)

საერთო ინტერესებზე დაყრდნობილი ერთობა არსებობს მანამ, სანამ ინტერესები საერთოა. ჯადოქრებს რომ არ ერწმუნათ, ფარაონის მხარდაჭერა რომ გვეგრძელებინათ, ფარაონისთვის მისაღები პიროვნებები იქნებოდნენ, სიკეთეში იცხოვრებდნენ. მაგრამ რწმენამ გულის კარები გაუღო და ჭეშმარიტება შეამეცნებინა მათ წარმავალს მარადიული სიკეთე ამჯობინეს.

„(ჯადოქრებმა) უეჭველად, ვინც წარსდგება თავისი ღმერთის წინაშე ცოდვილი, მისთვისაა ჯოჯოხეთი, რომელშიც არც მოკვდება და არც იცოცხლებს!“ (სურა ტაჰა, აიათი 72)

„მიუგეს: არ ვდარდობთ! უეჭველად, ჩვენს ღმერთთან მივიქცევით! (სურა შუღერა, აიათი 50)

რადგან ჯგარედინად გადაჭრილი ხელები და ფეხები ამქვეყნიური სატანჯველია, სხეული საბოლოოდ მიწას მისაბარებელი მსხვერპლია. სხეული წარმაგალია, სული კი — უკვდავი. უკვდავის წარმაგალზე გაცვლა არ შეიძლება. ამის გამოა, რომ როგორც აიათშია ნაბრძანები, ჯადოქრებმა ამკარა სასწაული რომ დაინახეს, ისე მოიქცნენ, ფარაონი ვერც კი წარმოიდგენდა. მათ თქვეს:

„შენი უსამართლობა ჩვენ ზიანს ვერ მოგვაყენებს! შენი ზიანი მხოლოდ ამქვეყნიურია, საიქიო ბედნიერება კი — მარადიულია!“

„და ვინც წარსდგება მის წინაშე მორწმუნე, და გისაც უქმნია სიკეთენი, აი, მათთვისაა უმაღლესი ხარისხები!“ (სურა ტაჰა, აიათი 73)

„და ვინც წარსდგება მის წინაშე მორწმუნე, და გისაც უქმნია სიკეთენი, აი, მათთვისაა უმაღლესი ხარისხები!“ (სურა შუღერა, აიათი 51)

და უდიდეს ღმერთს ასე შეევედრნენ:

„და ჩვენდამი შენი გაწყობა სხვა მეტი არაფერია თუ არა, რომ ვიწამეთ აიათები ჩვენს ღმერთისა, როცა გვგებოდა ჩვენ. ღმერთო ჩვენო! მოგვმადლე ჩვენდა მოთმინება და მუსლიმებად მიგვობარე ჩვენ!“ (სურა ელრაფი, აიათი 126)

ერთი სიტყვით, დილით ურწმუნო პიროვნებებად შეჯიბრებაში მონაწილე ჯადოქრები, ცოტა ხნის შემდეგ ჯგარედინად ხელ-ფეხ- გადაჭრილნი შეჰიდეებად დაეცნენ.

მეგლანა ჯალალ ედდინ რუმი თავის მესნეჟში აღნიშნავს, რომ ჯადოქრებს ერგოთ პატივი ამ დიდებული შუამაგლის, უდიდესი ღმერთის ახლო მონა-მსახურის პატივისცემით მონოთეიზმი ერწმუნათ, მაგრამ დაუმგეს შეცდომა, როცა ამ დიდ შუამაგალს გაეჯიბრნენ და ამიტომაც ისინი დაისაჯნენ.

მართლაც, ჯადოქრების მიერ მუსას მიმართ გამოჩენილმა მორჩილებამ ისინი რწმენას აზიარა. რადგან შესაბამისის სიყვარული, დამსახურებულად მტრობა, ადამიანის ცხოვრების ამაძღვლებელი მნიშვნელოვანი მიზეზია.

მეგლანა ამ შემთხვევას სიღრმისეულად ასე აანალიზებს:

„წყევლმა და უსამართლო ფარაონმა ჯადოქრებს დაემუქრა: ხელ-ფეხს ჯვარედინად მოგჭრით, არ გაპატიებთ და ჩამოგანრჩობთო, იმიტომ, რომ მათ ირწმუნეს.

ფარაონი თვლიდა, რომ ჯადოქრებს შეეშინდებოდათ და მის წინაშე ქედს მოიხრიდნენ, მაგრამ ფარაონმა არ იცოდა, რომ ჯადოქრები შიშისაგან გათავისუფლდნენ, ღვთის საიდუმლო და ჭკუმიპრიტება შეიმეცნეს.

ბედისწერის ჩარხს ასჯერ რომ დაეტრიალებინა და ფქვილად ექცია, ისინი აჩვენებდნენ გამჭრიახობას, რომელიც მათ ჩრდილს არასდროს მოსცილდებოდა. (ე. ი. ისინი მისვდნენ, რომ სული ორიგინალია, სხეული კი — მისი ჩრდილი. მათ ეს ჩრდილი მსხვერპლად გაიღეს და მიაღწიეს „ღმერთის შემეცნების“ საფეხურს).

ადამიანო, ეს ქვეყანა ძილი და სიზმარია. ფრთხილად იყავი, შენ აქაურმა მხიარულებამ და ბოშპეზურობამ არ მოგატყუოს! თუკი სიზმარში ხელს გაიჭრი ან სხეულს დაკარგავ, ნუ შეგეშინდება! ვინაიდან, „ეს ქვეყანა მხოლოდ ერთი სიზმარია!“

მაშითა ხათუნა

ის ფარაონის ცოლის მოსამსახურე იყო. ერთ დღეს როცა ფარაონის ქალიშვილისთვის თმების დასაგარცხნად ხელში საგარცხელი აიღო ბესმელლე წარმოთქვა. ქალიშვილმა ეს გაიგონა, გაიქცა და მაშინვე მამას უთხრა.

ფარაონმა მაშითა ხათუნა მაშინვე დაიბარა და პასუხი მოსთხოვა. რწმენით გაჯერებულმა მაშითა ხათუნმა ფარაონს უთხრა:

„შენც ჩვენს მსგავსად წარმატალი ხარ! როგორ შეიძლება ღმერთი იყო?“

ფარაონი ამან ძალიან გააბრაზა და უთხრა:

„ე.ი. შენც მუხასი ირწმუნე, მას დაემორჩილე არა?“

ამის შემდეგ მაშითა ხათუნის წამება დაიწყო, მაგრამ მონოთეიზმზე უარი რომ ვერ ათქმევინეს, მისი ხუთი წლის ქალიშვილი მოიყვანეს და დაემუქრნენ:

„თუ ფარაონის ღმერთობას არ აღიარებ, შენს ქალიშვილს ყელს გამოგჭრითო!“ მაშითა ხათუნმა რწმენაზე უარი კვლავ არ თქვა.

მისი ქალიშვილი მოკლეს და სისხლი მას სახეზე წაუსვეს. ის კვლავ ამბობდა:

„აღლაპი ერთია! აღლაპი ერთია! მუსა მისი შუამაგალია!“

ფარაონი და მისი დამხმარეები ამან ძალიან გაანერვიულა. ამჯერად მისი სამი თვის ბავშვი მოიყვანეს. შიმშილისგან ატირებული ბავშვი დედას გაუწოდეს. ბავშვმა დედის შკერდი მოძებნა, რათა ძუძუ მოეწოვა. მაშინვე უკან გამოსწიეს და უთხრეს:

„თუ ჩვენთან დავას არ შეწყვეტ, ამ ბავშვს თონეში გადავაგდებთ.“

მაშითამ ეს ტკივილიც მოითმინა, რწმენაზე უარი არ თქვა. საბოლოოდ, სამი თვის ბავშვი თონეში ჩააგდეს. თქმულების მიხედვით, ბავშვმა ცეცხლში ენა ამოიდგა და ასე თქვა:

„დედა! ფრთხილად, მოითმინე, რწმენაზე უარი არ თქვა! ვხედავ, რომ შენსა და სამოთხეს შორის ერთი ნაბიჯიდა დარჩა!“

ვინც ეს სიტყვები გაიგონა, უმრავლესობამ, მუსასი ირწმუნა.

მაშითა ხათუნი შეჰიდად აქციეს. ისიც მის შვილებთან სამოთხეში წავიდა.

წმინდა ასიეს შეჰიდობა

ფარაონმა მაშითა ხათუნი რომ აწამა, ამან ასიე ძალიან გააბრაზა, ისე რომ ფარაონს შეურაცხყოფა მიაყენა. ფარაონი მიხვდა, რომ მისმა ცოლმაც ირწმუნა მუსასი. ასიემაც აღიარა:

„დიან, მეც ვირწმუნე მუსასს ღმერთის!“

თქმულების მიხედვით ფარაონმა ასიე ზურგზე დააწვინა, ხელებსა და ფეხებზე ოთხი ბოძი მოაბა. ზემოდან წისქვილის ქვა დაადებინა და მრავალგვარი ტანჯვა-წამებით შეჰიდად აქცია.

ერთხელ მუსამ იმ უბანში გაიარა, სადაც ხალხს აწამებდნენ. ასიე დაინახა. წმინდა ასიემ ტანჯვის გამოსახატავად მუსასს ანიშნა. მუსამაც მისთვის ღმერთის შეეგდრა, რის შემდეგ ასიეს არაგითარი ტანჯვა აღარ უგვრძნია. ის ყურანშია შექებული:

„მოუყვანა აღლაპმა მაგალითად იმათ, რომელთაც ირწმუნეს, ცოლი ფარაონისა. აკი, შეეგდრა: ღმერთო ჩემო, აღმიშენე შენ წიად ერთი სახლი სამოთხეში და მისენი ფარაონისგან და მისი

საქმისგან და დამოფარე უსამართლო ხალხისგან! (სურათა თაჰრამი აიათი II)

თქმულების მიხედვით, ეს გედრება ასევე წამებისას წარმოსთქვა. ამ დროს მას ზემოთაგონა:

„თავი ასწიე!“

მანაც თავი ასწია და ცას ახედა, თვალებიდან ფარდა გადაეწია და ეჩვენა სამოთხეში მისთვის მარგალიტისგან აშენებული კოშკი. ის ამ კოშკს დიმილით უცქეროდა და არაფრითარ ტკივილს აღარ გრძნობდა.

კოშკი

მუსა მონოთეიზმს ქადაგებდა და მორწმუნეთა რიცხვი დღითიდღე იზრდებოდა, ეს კი ფარაონის ბოღმასა და უსამართლობას უფრო ზრდიდა. ფარაონმა ძალიან დიდი ხარჯები გაიღო და საუცხოო კოშკი ააშენებინა. ეს კოშკი შვიდ წელს შენდებოდა. მასზე ცნენით ასვლაც შეუძლებოდა.

ფარაონი ამ კოშკზე უნდა ასულიყო და თითქოს მუსას ღმერთს უნდა შესვედროდა. იმის გამო, რომ მან მონოთეისტური რწმენა არ იცოდა, ღმერთს ადამიანის სამყაროსთვის დამახასიათებელი ფორმით წარმოიდგენდა. მისი აზრით, ალლაჰს ადამიანის მახასიათებლები გააჩნდა. ეს ზუსტად ჰგავს ძველი ბერძნების წარმოსახულ მრავალღმერთიანობას, სადაც იყო: ადგილის ღმერთი, ცის ღმერთი, სიყვარულის ღმერთი და სხვა მრავალი.

ფარაონი ამ კოშკიდან ცისკენ გაიხედავდა და ღმერთს რომ ვერ ხედავდა, ხალხში გააფრცხვლებდა ხმას: „ჩვენ დიდი ძალა, ტექნიკური შესაძლებლობები მოგვეპოვება, მაგრამ ცასთან მისასვლელი გზა ვერ ვიპოვეთ. მუსა იქ როგორ მივიდა და ამბავი როგორ მოიტანა!“ ამგვარ ინტრიგებს ხლართავდა იგი. აიათში ნაბრძანებია:

„რადენ შორსაა ის, რაც აღვეთქვით! იგი მხოლოდ ამქვეყნიური ცხოვრებით შემოიფარგლება: (ზოგნი) ვკვდებით და (ზოგნი) გცოცხლობთ და ჩვენ არ ვიქნებით აღდგომილნი. (სურათა მუმიინუნი, აიათები 36, 37)

თქმულების მიხედვით, უდიდესმა ღმერთმა ჯებრაილს უბრძანა. მანაც ფრთა კოშკს შემოჰკრა და კოშკი სამ ნაწილად აქცია. აგურისა და კრამიტის გამომწვევლებთან ერთად, ათასობით ჯარისკაცი დაიღუპა.

ფარაონმა წარმატებას ამ საქმეშიც რომ ვერ მიაღწია, მისი მრისხანება უფრო გაიზარდა. კოშკების მიერ ებრაელების ჩაგვრამაც უკიდურეს ზღვარს მიაღწია.

ფარაონის ციხე სიმაგრე

„და უთხრეს ფარაონის ხალხიდან წინაკაცებმა: ნუთუ დაანებებ მუსას და მის ხალხს, რომ ბოროტება ჰქმნან დედამიწაზე და მიგატოვონ შენ და შენი ღმერთები? მიუგო: ჩვენ მოვუკლავთ მათ ძეებს და ასულებს ცოცხლებს დავუტოვებთ. და ჩვენ, უეჭველად, მძღვეფელნი ვართ მათი.“ (სურა ელრაფი, აიათი 127)

ებრაელებმა ამ მდგომარეობაზე მუსასთან ინივლეს. მან მოთმინება ურჩია:

„უთხრა მუსამ თავის ხალხს: შეწევნა შესთხოვეთ ალლაჰს და მოითმინეთ. უეჭველად, ალლაჰს ეკუთვნის დედამიწა. და სამემკვიდრედ უბოძებს, ინებებს ვისაც თავის მსახურთაგან. და ბოლო ღვთისმოშიშებისთვისაა!“ (სურა ელრაფი, აიათი 128)

მაგრამ მუსას ტომი ნელ-ნელა გაამაყდა. ისინი მოუთმენლობას იჩენდნენ. თავიანთ შუამავალს ტვირთს უმძიმებდნენ.

„მიუგეს: ჩვენ დავინაგრეთ ადრეც, სანამ შენ ჩვენთან მოხგიდოდი და შენი მოსვლის მერეც. უთხრა: დაე, თქვენმა უფალმა მოაშთოს თქვენი მტერი და გქმნათ მემკვიდრედ ამ ქვეყანაზე, და მერე შეხედოს, როგორ მოიქცევით თქვენ!“ (სურა ელრაფი, აიათი 129)

ამეგარად, ალლაჰმა მოუთითა, რომ ისინი მომავალი მორწმუნეები იყვნენ.

კობტები უსამართლობას აგრძელებდნენ. შუამავალი მუსა ღმერთს ამ უსამართლობის დასრულებას შეევედრა. მაგრამ უბედურებები ერთმანეთის მიყოლებით მოხდა, კობტებს ახალ-ახალი უბედურებები ატყდებოდათ თავს.

„უეჭველად, ჩვენ დაგატყვევებთ თავს მოუსავლიანობა ფარაონის სახლეულს წლების მანძილზე, ეგებ გონს მოგებოდნენ ეგენი!“ (სურა ელრაფი, აიათი 130)

„მაგრამ მათ, როცა სიკეთე ეწიათ, თქვეს: ეს დაგიმსახურეთ ჩვენ! და თუკი ავი დაატყდათ, მუსას და ვინც მასთან იყო იმას მიაწერდნენ. არადა მათი უბედურება ალლაჰისგანაა, მაგრამ უმეტესობა მათგან ამას ვერ ხვდება.“ (სურა ელრაფი, აიათი 131)

სხვადასხვა სასაწაულები

„(მათ მუსას) და უთხრეს: რამდენი სასწაულიც არ უნდა მოგგიტანო ჩვენ, რათა მოგვაჯადოვო ამით, მაინც არ დაგიჯერებთ შენ.. (სურა ელრაფი, აიათი 132)

„მაშინ ჩვენ მოგუვლინეთ ლეშტერი და კალიები, მკებნარი მწერები და ბაყაყები და სისხლი ცხად სასწაულებად. ამ ყველაფრის მიუხედავად, გამედიდურდნენ და ცოდვილ ხალხად იქცნენ ეგენი.“ (სურა ელრაფი, აიათი 133)

კობტებს თავს უბედურებები რომ დაატყდათ, შუამავალ მუსას „დიდი სწავლული“ უწოდეს. უბედურებამ გადაიარა თუ არა, ისევ ამბონი გააგრძელეს, თქვეს: „ესენი მაინც გადაივლიდაო“.

უბედურებებმა უკვე უკიდურეს ზღვარს მიაღწია. როგორც აიათებშია მოცემული, კობტების უსამართლობამ უკიდურეს ზღვარს რომ მიაღწია, მათ ათასგვარი უბედურება დაატყდათ თავს.

1. წყალდიდობა

უდიდესმა ალლაჰმა ძლიერი წვიმები მოუვლინა. ყოველი მხარე წყალმა მოიცვა ისე, რომ კობტების სახლები წყლით დაიფარა. ყელამდე წყალში ჩაიძინნენ, მაცხოვრებლები დაიხრჩვინენ, სადაც იყო განადგურდებოდნენ, ხოლო ებრაელებს არაფერი მოსდიოდათ.

კობტები მაშინვე მუსასთან გაიქცნენ:

„მუსა! შენ ღმერთს შეევედრე ამ უბედურებას თუ აგვაშორებს, შენსას გირწმუნებთ და სურვილების შესასრულებლად შენ და შენს ტომს ნებას დაგერთავთ.“

მუსამ ღმერთს შეევედრა და წყლებმა დაიწია. ამის შემდეგ სიუხვე დაიწყო. კობტები კვლავ აჯანყდნენ და თქვეს:

„ეს წყალი ჩვენთვის სატანჯველი კი არა, სიკეთე ყოფილა! ეს მაინც გაივლიდა! ესენი მუსას ვედრების გამო არ მომხდარა.“

2. კალია

ამის შემდგომ უდიდესმა ალღაჰმა, მათ კალიები შეუსია. კალიებმა მთელი ნათესები და მცენარეები შეჭამეს. რაც არსებობდა, გაანადგურეს. მხოლოდ ებრაელების ნათესებს არაფითარ ზიანს არ აყენებდნენ. კობტები კვლავ შუამავალ მუსასთან მივიდნენ.

„სწავლულო, ჩვენ შენს მოტანილს დავეთანხმებით და შენსას ვირწმუნებთ.“

მუსა ღმერთს შეევედრა და სატანჯველიც გაქრა.

კობტებმა სული რომ მოითქვეს, სიტყვა კვლავ არ შეასრულეს და ამბონი გააგრძელეს.

3. ტილი და რწყილი

ამის შემდეგ უდიდესმა ღმერთმა მათ ტილები და რწყილები დაასია. როცა საჭმელს ჭამდნენ, ჭურჭლები ტილებითა და რწყილებით ივსებოდა.

ეს მათთვის დიდი უბედურება იყო. კვლავ მუსასთან გაიქცნენ. შუამავალი მუსაც ღმერთს შეევედრა. ამგვარად, ამ უბედურებისგანაც იხსნეს თავი, მაგრამ კვლავ ამბოხს დაუბრუნდნენ.

4. ბაყაყები

სანამ ეს უბედურება არ მოევლინათ, მუსა მდინარე ნილოსთან წავიდა. კვერთხით მდინარეს შეესო თუ არა, ყველა ბაყაყი, რომელიც მდინარეში იყო, ეგვიპტეს შეესია. ყველგან ბაყაყები იყო, საჭმლის ჭურჭელშიც კი. კობტები კვლავ მუსასთან მივიდნენ.

მუსას ვედრებით ამ უბედურებისგანაც, რომ იხსნეს თავი, კვლავ ძველ მდგომარეობას დაუბრუნდნენ.

5. სისხლი

კობტები რომ არაფრით დაჭკვიანდნენ, უდიდესმა ალლაჰმა მდინარე ნილოსი სისხლს დაამსგავსა. მათ დასალევი წყალი ვეღარ იბოგეს. მდინარე ნილოსი მაშინ, როცა მას ებრაელები სჯამდნენ და იყენებდნენ, გამჭვირვალეობას ინარჩუნებდა, როგორც კი კობტები მიუახლოვდებოდნენ, სისხლს ემსგავსებოდა. კვლავ მუსასთან მივიდნენ და შეეხვეწნენ. ეს უბედურებაც მოიშორეს. მაგრამ მატყუარა და უმადური კობტები კვლავ ძველ ამბოხს მიუბრუნდნენ.

მეგლანა ჯალალ ედდინ რუმი მდინარე ნილოსის სისხლზე დამსგავსებას თავის მესნიეში ასე გამოხატავს:

„ერთი კობტი, წყურვილისგან გაზურებული, ებრაელის სახლთან მივიდა: მე შენი მეგობარი და ნათესავი ვარ. დღეს შენთან სათნოვარი მაქვს. შენთვის მდინარე ნილოსიდან ერთი თასი წყალი გაავსე, ძველმა მეგობარმა შენი ხელიდან წყალი დალიოს!“

შენთვის თუ გაავსებ, შიგ სისხლი არ შეერევა, ჯადოსგან თავისუფალი და სუფთა იქნებაო. დიდხანს ეხვეწებოდა. ებრაელმაც, კობტს რომ სასწაული შეემეცნებინა, ნილოსიდან ერთი თასი წყალი მოიტანა. პირთან მიიტანა და ნახევარი დალია. შემდეგ თასი კობტს გაუწოდა და უთხრა:

„მიდი დალიე!“

კობტმა თასი სიხარულით მიიტანა პირთან, მაგრამ წყალი წითელ სისხლად იქცა. ებრაელმა წყალი თავისთან მიიტანა და ის ისევ გამჭვირვალე გახდა. კობტი ამან გაბრაზა. სანამ გაბრაზება გადაუვლიდა, ჩამოჯდა. შემდეგ ებრაელს ჰკითხა:

„ძმაო! ეს პრობლემა როგორ გადაიჭრება? ამის საიდუმლო რა არის?“

ებრაელმა უბასუნა:

„ნილოსის ამ ტკბილი და გამჭვირვალე წყლის დაღვევა მხოლოდ მუსას რწმენის მიმდევარს შეუძლია. შენ ფარაონის გზას თუ ჩამოშორდები და მის გზას გაჰყევები, მხოლოდ იმ დროს შეძლებ წყლის გამჭვირვალობასა და სიტკბოს ეწიარო!“

ებრაელმა რჩევა ასე გააგრძელა:

„მოვარესთან თანხმობაში იყავი, რომ მისი შუქი დაინახო! (აქ მოვარეში — მუსა, მოვარის შუქში კი — ღმერთი იგულისხმება).“

ალლაჰის ხალასი მონა-მსახურების სიძულვილი შენ გაბრმავეებს, გაყრუებს და მათსა და შენს შორის ფარდას აფარებს!

სისულელისა და ურწმუნოების მინდორში ბრმა ჭეშმარიტებისთვის თვალდახუჭული დადინარ!

მათსაგით ურწმუნოებისთვის ღმერთის მიტევება სისოვე და ჭეშმარიტებას აბოვი! იმ დროს შემეცნებულთა ბედისგან შენც შენს წილს მიიღებ!

ალლაჰმა ნილოსის წყალი ურწმუნოებისთვის თუ აკრძალა, შენ ეშმაკობით, ე. ი. ჩემი საშუალებით მის დაღვევას როგორ შეძლებ?

„კობტო! ღვთის ბრძანების უარყოფა და ურწმუნოებისთვის გამჭვირვალე წყლად ყოფნა ნილოსს ხელეწიფება?“

ყველა ამ ფაქტის წინაშე ფარაონი უძღური იყო. ის ამბობდა:

„თქვა: ღმერთო ჩემო! შემეწიე მე, ცრუდ შერაცხვის წინაშე! (სურა მუმიუნნი, აიათი 26)“

ფარაონის ამგვარი საუბარი იმის მანიშნებელია, რომ მუსას მოკვლაში მას გარშემომყოფები ხელს უშლიდნენ. რადგან გარშემომყოფები ფარაონს ეუბნებოდნენ:

„ეს არ არის ის, ვინც შევაშინებს. შენ ღმერთი ხარ! თუკი მას მოკლავ, ხალხს ეჭვი გაუჩნდებათ. ყველა იფიქრებს, რომ მუსას სასწაულების წინაშე უძღური იყავი.“

ამასთან ერთად, ფარაონის სიტყვები აჩვენებს, რაოდენ ეშინოდა მას შუამავალ მუსასი. ფარაონს შინაგანად მუსას შუამავლობის სწამდა. მაგრამ მას სიამაყე, თავმოყვარეობა და სიჯოტე რწმენის საშუალებას არ აძლევდა. ფარაონის ამ ქედმაღლობის საწინააღმდეგოდ მუსამ თქვა:

„და თქვა მუსამ: უეჭველად, მე მიგვედღე ჩემს ღმერთს და თქვენს ღმერთს ყოველ მედიდურთაგან, რომელსაც არ სწამს ანგარიშსწორების დღე.“(სურა მუმინი, აიათი 27)

ამ მიზეზით, ყურანის კომენტატორების ნაწილი, ამდენი სასწაულის შემდეგ, ფარაონის ურწმუნოებისა და ამზონის ახსნას მუსას ვედრებაში მოხსენიებულ სიტყვებში ჰოულობენ. რადგან „საიქოს არსებობის დაუჯერებლობა“ და „სიაძაყე“ ის ორი მნიშვნელოვანი ელემენტია, რაც ადამიანს რწმენის საშუალებას არ აძლევს.

გინაიდან, ამაყ ადამიანს სურს ყველა მასზე დაბლა ნახოს. ამის გამო სიაძაყე ჰადისებში ყველაზე დიდ ცოდვადაა მოხსენიებული:

„ადამიანს ცოდვად ისიც ეყოფა, როცა ის თავის მუსლიმ ძმას მედიდურად გადმონედავს!“ (მუსლიმი, ბირრი, 32, აბუ დაგუდი, ედები, 35, თირმიზი, ბირრი, 18)

„ადამიანი, რომელსაც გულში მდოგვის მარცვლისოდენა რწმენა აქვს, ჯოჯონეთში არ შეგა. ხოლო ადამიანი, რომელსაც გულში მდოგვის მარცვლისოდენა სიაძაყე აქვს, სამოთხეში ვერ შეგა.“ (მუსლიმი, იმანი, 147)

რა ლაძაზია ლოყმანის მიერ შვილისთვის, სიაძაყესა და თავმოწონებასთან დაკავშირებით, მიცემული რჩევები. მან შვილს უთხრა:

„არ იბრუნო პირი ადამიანებისგან ქედმაღლობის გამო და არ იართო ქვეყანაზე მედიდურად. უეჭველად, ალლაჰს არ უყვარს თავმოწონე, ამაყები!“ (სურა ლოყმანი, აიათი 18)

სურა „ისრას“ 37-ე აიათში ნაბრძანებია:

وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَن تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَن تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا

„და არ იართო ქვეყანაზე ამაყად, უეჭველად, შენ ვერ გახვრეტ დედამიწას და ვერ აწვდები მთებს სიმაღლით!“

უდიდესი ალლაჰი სიაძაყისა და თავმოწონების ჭაობში ჩაფლული ფარაონისა და მისი ამხანაგების დასჯის შესახებ ასე აცხადებს:

„და ერთი სასწაულიც არ გვინგენებია მათთვის, რომ იგი უფრო დიდი არ ყოფილიყო წინათ არსებულზე. და შევიპყართ ისინი სასჯელით, ეგების უკუშოქცენ!“ (სურა ზუჰრუფი, აიათი 48)

უბედურებებით გაწვრთნილი ეს ერი, დარდისა და უბედურების დროს — ბატკანს, სხვა დროს კი — მგელს ემსგავსებოდა. მათ ამ მერყევ ქცევას და სიტყვის გატეხვას უდიდესი ალლაჰი ასე ხსნის:

„და როცა დაატყდათ მათ სასჯელი, უთხრეს: ჰეი, მუსა! შესთხოვე ჩვენთვის შენს ღმერთს, რაც აღვითქვა შენ. და სასჯელს

თუ მოგვაშორებ, უთუოდ, ჩვენ გიწამებთ შენ და უსათუოდ ისრაილის შვილთ წარმოგვწაგნით შენთან ერთად.“ (სურა ელრაფი, აიათი 134)

„(წმინდა მუსასადში მიმართვაში) და უთხრეს: ჰეი, ჯადოქარო! შესთხოვე შენს ღმერთს ჩვენთვის, შენდამი აღთქმის თანახმად. მაშინ ჩვენ, უთუოდ, ჭეშმარიტ გზას დაგადგებთ!“ (სურა ზუჰრუფი, აიათი 49)

„მაგრამ როცა მოვაცილებთ სასჯელს, მაშინვე არღვევენ.“ (სურა ზუჰრუფი, აიათი 50)

ფარაონის უბადრუკი პროპაგანდა

შუამავალ მუსას სასწაულების წინააღმდეგ უძღურმა და ხალხის მიერ მონოთეისტური რწმენის აღიარებით შემინებულმა ფარაონმა ნილოსის სანაპიროზე, კარაფი გაშალა, ორი წლის განმავლობაში იქ მისულებს ეუბნებოდა:

„მუსას არ დაუჯეროთ! თქვენს მიერ თაყვანცემულ კერპებთან ერთად მეც თქვენი ღმერთი ვარ!“

„და შესძახა ფარაონმა თავის ხალხს: ჰეი, ხალხო ჩემო! განა მე არ მეკუთვნის სამფლობელო ეგვიპტის და ეს მდინარეები, რომელიც მიეძინება ჩემს ფერხით? ნუთუ არღა გულისხმაჰყობთ?“ (სურა ზუჰრუფი, აიათი 51)

„ნუთუ არ ვარ ამ მდაბიოზე უკეთესი, იგი გასაგებადაც ვერ მეტყველებს?“ (სურა ზუჰრუფი, აიათი 52)

ფარაონს თავისი სასულთნოს, ძალის, სიმდიდრისა და ფუფუნების ჩვენება უნდოდა; ამიტომაც ყურადღებას ამახვილებდა, რომ მუსა ენაბლუ, ღარიბი და სუსტი ადამიანი იყო.

„(სიმართლე რომ ითქვას) მაშინ ხომ უნდა ჰკეთებოდა სამაჯურნი ოქროსი? ან ხომ უნდა მოსულყვენ მასთან ერთად ანგელოზნი?“ (სურა ზუჰრუფი, აიათი 53)

ამტკიცებდა, რომ ასეთი ადამიანი არ შეიძლება შუამავალი ყოფილიყო.

„ამგვარად, გააბრიყვა თავისი ხალხი და ისინი დამორჩილდნენ მას. უეჭველად, გზააბნეულნი ხალხი იყვნენ ისინი.“ (სურა ზუჰრუფი, აიათი 54)

ეგვიპტიდან გამოსვლა

ფარაონი და მისი მომხრეები, იმასთან ერთად, რომ მონოთეიზმს არაფრით აღიარებდნენ, მათ ხელთარსებულ ძალაუფლებას იყენებდნენ

და მორწმუნეებს ჩაგრაგდნენ. საბოლოოდ, მუსა იძულებული გახდა ისინი დაეწვევლა:

„და უთხრა მუსამ: ღმერთო ჩვენო! ნუთუ იმისათვის უბოძე შენ ფარაონს და მის დიდებულებს ამქვეყნიურ ცხოვრებაში ბრწყინვალეობა და სიმდიდრე, რათა გადამცდარიყვნენ შენივე გზისაგან? ღმერთო ჩვენო! მოჰგაგე მათი სიმდიდრე და გაუსასტიკე გულები, რათა ვერ შეძლონ ირწმუნონ, სანამ არ ნახავენ მწარე სასჯელს.“ (სურა იუნუსი, აიათი 88)

„(აღლაჰმაც მუსასა და ჰარუნს მიმართა): თქვა: თქვენი ვედრება შეწყნარებულია. გააგრძელეთ ჭეშმარიტ გზაზე სიარული და არ გაჰყვეთ იმათ გზას, ვინც ცოდნას არ ფლობს!“ (სურა იუნუსი, აიათი 89)

ამის შემდეგ ყოველი კობტის თჯახს ახალ-ახალი უბედურებები ატყდებოდა თავს. გვაღვა დაიწყო. კობტებს შორის თავი იჩინა კანის დაავადებებმა. ფარაონი იძულებული გახდა და ებრაელთა ტომს ეგვიპტიდან წასვლის ნება დართო. მაგრამ, როგორც ყოველთვის, საფრთხემ რომ ჩაიარა, კობტებმა სიტყვას გადავიდნენ.

უდიდესი აღლაჰი ბრძანებს:

„და ჩვენ შთაგაგონეთ მუსას: გაუდექი გზას ჩემს მსახურებთან ერთად ღამით, რამეთუ უკან დაგედევნებიან!“ (სურა შუღერა, აიათი 52)

„ფარაონმა აცდუნა თავისი ხალხი და არ დაადგინა სწორ გზაზე.“ (სურა ტაჰა, აიათი 77)

ისე, როგორც აღლაჰმა უბრძანა, მუსა ებრაელებთან ერთად სუეიშისკენ გზას ღამე გაუდგა. იმ დილით ფარაონის თჯახის ყველა ქალიშვილი საშინელმა გადამდებმა ავადმყოფობამ შეიპყრო და მოკვდნენ. ისედაც გაბრაზებული ფარაონი, ამან უფრო გაამძაფრა და თქვა:

„ეს მუსამ გააკეთა!“

ფარაონი ქალიშვილების დაკრძალვით იყო დაკავებული, მუსამ კი ამით საუბარო დრო მოიგო. ფარაონი მდგომარეობას სანამ ვაივებდა, დაგვიანდა. ძლიერ აღელდა:

„ფარაონმა დაგზავნა ქალაქებში შემკრებნი: უეჭველად, ეგვიპტის მცირერიცხოვანი და უბადრუკი ჯგუფია. მაგრამ მათ განგვარისხეს, უეჭველად, ჩვენ ყველანი ფხიზელი ხალხი ვართ!“ (სურა შუღერა, აიათები 53-56)

ის ამგვარად ჯარისკაცებს გამბედაობას აძლევდა.

„დაედევნენ მათ მზის ამოსვლისას.“ (სურა შუღერა, აიათი 60)

„ხოლო როცა ორმა ჯგუფმა ერთმანეთი დაინახეს, მუსას მსლებლებმა თქვეს: **უეჭველად, დაგვეწვიან!**“ (სურა შუღერა, აიათი 61)

„მიუგო: არამც და არამც! **უეჭველად, შევეწვება ჩემი ღმერთი და დამადგენს ჭეშმარიტ გზაზე!**“ (სურა შუღერა, აიათი 62)

მუსას წინ წითელი ზღვა, უკან კი ფარაონის არმია იყო.

წითელი ზღვა — უსაფრთხოებისა და უბედურების ზღვა

უდიდესი ღმერთი ასე ბრძანებს:

„**მაშინ შთავაგონეთ მუსას: დაარტყი შენი ჯონი ზღვას! უმაღლ გაიბო იგი და თითოეული ნაწილი უზარმაზარ მთასავით აღიმართა.**“ (სურა შუღერა, აიათი 63)

მთების მსგავს წყლებს შორის გზაზე ებრაელებმა გასვლა დაიწყეს. თუმცა მათ შეამაგალ მუსას უთხრეს:

„**მუსა! ჩვენს შორის ფანჯრები გახსენი და ერთმანეთს შევხედოთ!**“

მუსა ღმერთს შეეგებრა. ზვირთებს შორის ფანჯრები გაჩნდა. რომ მიდოდნენ, ერთმანეთსაც ხედავდნენ.

ფარაონი იყო ადამიანი, რომელიც ხედავდა იმას, რისი სურვილიც გაჩნდა. არმიას მიუბრუნდა და უთხრა:

„**ზღვას შეხედეთ. ჩემდამი მოწიწების გამო, რომ ჩემზე წინ წასულ მონებს ვერ ვეწვი, როგორ გაიყო და გზებს დაემსგავსა! მათ ყველას მოგკლავ! შედით ზღვაში.**“ ფარაონი ზღვის გაყოფას მუსას სასწაულს კი არა, საკუთარ სურვილს მიაწერდა.

მაგრამ ცოტა ხანს შეეყოყმანდა. ამ დროს მათ წინ თეთრ ცხენზე ამხედრებული ჯებრაილი გამოჩნდა და უთხრა:

„**მოდი, წავყვდი!**“

მიქაილიც ფარაონის არმიას ზურგში მოექცა და წააქეხა:

„**წადით, არ ჩამორჩეთ.**“

ამგვარად, მთელი არმია დაიძრა. ამის შესახებ უდიდესი ალლაჰი ასე ბრძანებს:

„**ჩვენ მიგუახლოვეთ მეორენიც (ფარაონის ამაღლა)!**“ (სურა შუღერა, აიათი 64)

შუამავალ მუსასა და მის ტომს ფარაონი და მისი ჯარისკაცები ზღვაში უკან მიჰყენენ. მაგრამ უკიდევანო წყლებში ღვთიური ძალადობის გამოვლინებად მიმოიბნენ.

„გადაგარჩინეთ მუსა და ყველანი მასთან მყოფნი, მერე კი დავახრჩვეთ სხვა დანარჩენნი!“ (სურა შუღერა, აიათები 65, 66)

„უკვე დავსაჯეთ და ზღვაში დავახრჩვეთ ისინი იმისთვის, რადგანაც ჩვენს აიათებს ცრუდ რაცხავდნენ და იყვნენ მისადმი უხულგულო!“ (სურა ელრაფი, აიათი 136)

„ამგვარად, ისინი დაგადგინეთ წინამორბედებად და იგავად შემდგომთათვის.“ (სურა ზუჰრუფი, აიათი 56)

„უეჭველად, ამაში სასწაულია, მაგრამ უმრავლესობამ არ ირწმუნა!“ (სურა შუღერა, აიათი 67)

აღლაჰის წყალობით ყველა ებრაელი გადაარჩა. ის დღე მუჰარრემის მეათე დღე იყო. ღმერთზე სამადლობელოდ იმარხეს. უდიდესი აღლაჰი მათდამი კეთილგანწყობას აიათში ასე გამოხატავს:

„აკი, გიხსენით ფარაონის ხალხისგან, როდესაც გაწვედნენ თქვენ საშინელ სასჯელს, გიკლავდნენ ძეებს და ცოცხლად ტოვებდნენ თქვენს ქალებს. მასში იყო თქვენთვის უდიდესი გამოცდა თქვენი უფლისგან!“ (სურა ბაყარა, აიათი 49)

„აკი, თქვენ გამო გავაბეთ ზღვა, და ასე გისხენით თქვენ და ფარაონის ხალხი კი დავახრჩეთ. და თქვენ უცქერდით (ყოველივე ამას).“ (სურა ბაყარა, აიათი 50)

მიუღებელი რწმენა: ფარაონის რწმენა

„ჩვენ გადავიყვანეთ ისრაილის შვილნი ზღვაზე. მაგრამ დაედევნენ ისინი, ფარაონი და მისი ამალა, დასაჩაგრად და მტრულად. როცა ფარაონი ისრნობოდა, თქვა: ვირწმუნე, უეჭველად, იგი. არ არის ღვთაება, გარდა მისი, რომელიც ირწმუნეს ისრაილის შვილთა. და მეც ერთ-ერთი მუსლიმთაგანი ვარ!“ (სურა იუნუსი, აიათი 90)

ფარაონს, რომელიც მაშინ, როცა წითელი ზღვის ტალღებში ისრნობოდა, იძულებული გახდა და ისურვა რწმენის ჯაჭვს ჩაჭიდებოდა, უდიდესმა ალლაჰმა ასე უთხრა:

„ნუთუ ახლა! აკი, წინათ ურჩობდი და იყავი ბუნტისთავი?!“ (სურა იუნუსი, აიათი 91)

„(ფარაონ!) მაშ, დღეს ჩვენ შენ გადაგარჩენთ სხეულად, რათა იქმნა სასწაულად შენს შემდგომთათვის. უეჭველად, უმეტესი ხალხთაგან, ჩვენი სასწაულების შესახებ ცოდნას არ ფლობენ.“ (სურა იუნუსი, აიათი 92)

ყურანის კომენტატორი ზემაჰშერი ამ აიათს ასე განმარტავს:

„შენ ზღვის ნაპირზე ერთ კუთხეში გადაგადეთ. შენს შიშველ სხეულს გაუხრწნელად, ტანსაცმლის გარეშე შევინახავთ, რათა ის საუკუნეების შემდეგ მოსული ადამიანებისთვის გაგვეთილად იქცეს.“

ფარაონის გვამი, ახლო წარსულში ჩატარებული გამოკვლევების დროს, ბერჩაღმა (სეჯდეს მდგომარეობაში) იქნა ნაპოვნი. ფარაონის უსულო გვამი, მიუხედავად იმისა, რომ საუკუნეების განმავლობაში ზღვაში დარჩა, ალლაჰის ძალის წყალობით, არ გაფუჭებულა. ეს არის სასწაული, რომელიც ქვეყნიერების აღსასრულამდე გავრძელდება და რომლის შესახებაც უდიდესმა ღმერთმა ყურანში გვამცნო.

წითელი ზღვის გაგლის შემდეგ

მუსამ ებრაელები ქენანის მხარეში წაიყვანა. გზად შეხვდათ ტომი, რომელიც კერპებსა და ხარს სცემდნენ თაყვანს. ზოგიერთმა თქვა:

„მუსა, ჩვენც ვაგვიკეთე ასეთი რამ და თაყვანს ვცემთ!“

შუამავალმა მუსამ მათ ასეთი რჩევა მისცა:

ეს არის ეგვიპტელების უსამართლო და ებრაელების მჩაგვრელი ფარაონის გვამი, რომელიც ინგლისში, ქალაქ ლონდონის ერთ-ერთ მუზეუმში — „ბრიტიშში“ ხალხისთვის საჩვენებლადაა გამოფენილი.

„აღლაჰმა თქვენ ჩაგვრისგან გისხნათ. კობტები თქვენს ვაჟიშვილებს კლაფდნენ, ხოლო ქალიშვილებს მოსამსახურეებად იყენებდნენ. ამის მიუხედავად, თქვენ აღლაჰს აუჯანყდებით და მოზიარეს დაუწესებთ?“

უდიდესი ღმერთი ბრძანებს:

„ხოლო გადავიყვანეთ ისრაილის შვილნი ზღვაზე და გადააწყდნენ ხალხს, რომელნიც თავიანთ კერპებს ეთაყვანებოდნენ. უთხრეს: ჰეი, მუსა! დაგვიდგინე ჩვენ ისეთი ღვთაება, როგორი ღვთაებებიც ჰყავთ მათ. მიუგო: უეჭველად, თქვენ ხართ ხალხი, რომელნიც ვერ არჩევთ კარგსა და ცუდს.“ (სურა ელრაფი, აიათი 138)

„უეჭველად, გასანადგურებელია ის, რასაც ადგანან ეგენი და ფუჭია ის, რასაც აკეთებენ.“ (სურა ელრაფი, აიათი 139)

„უთხრა: განა აღლაჰის მაგივრად სხვა ღვთაება ვისურვო თქვენთვის, როცა მან აღმატებულ გყოთ თქვენ სამყაროთა ზედა?“ (სურა ელრაფი, აიათი 140)

„ოდეს ვისხენით თქვენ ფარაონისგან და მისი ხანლეულისგან, საშინელ ტანჯვას რომ გაწევდნენ, ხოცავდნენ თქვენს ძეებს და ცოცხლად ტოვებდნენ ასულებს. ეს იყო უდიდესი გამოცდა თქვენი ღმერთისგან.“ (სურა ელრაფი, აიათი 141)

მუსამ 12000 კაცისგან შემდგარი ორი არმია მოამზადა. ისინი ეგვიპტეში გაგზავნა. უკან ბავშვების, ავადმყოფების და მოხუცების გარდა აღარავინ დარჩა. ერთ არმიას — იუშა იბნ ნუნი, მეორეს კი — ქალიბ იბნ იუქნა მეთაურობდა. არმიები ბრძოლიდან გამარჯვებული დაბრუნდნენ. ასლა უკვე კობტები სულ მთლად მიმოიფანტნენ. ეს მდგომარეობა აიათში ასეა აღწერილი:

„ამჟგარად, მათ მიგატოვებინეთ ბალები და წყაროსთავები, საგანძურები და დიდებული ადგილსამყოფელი.“ (სურა შულერა, აიათები 57, 58)

„და დაგუშკვიდრეთ იმ ხალხს, რომელნიც ითვლებოდნენ უძლურად, ქვეყნის აღმოსავლეთი და დასავლეთი, დაგლოცეთ რომელიც. და აღსრულდა უსათნოესი სიტყვები შენი ღმერთისა ისრაილის შვილებისადმი იმის გამო, რომ მოითმინეს მათ. და გაგანადგურეთ ის, რასაც აკეთებდა ფარაონი და ხალხი მისი და აშენებდნენ რასაც.“ (სურა ელრაფი, აიათი 137)

„აი ასე! ჩვენ დაგუშკვიდრეთ იგი ისრაილის ძეთ!“ (სურა შულერა, აიათი 59)

„რამდენი ბაღნი და წყაროს თვალნი დატოვეს, ნათესები და დიდებული ადგილსამყოფელნი და სიკეთენი, რომელშიც ტკბებოდნენ!“ (სურა დუჰანი, აიათები 25–27)

„აი ასე! ჩვენ დაგუშკვიდრეთ იგი სხვა ხალხს.“ (სურა დუჰანი, აიათი 28)

„და არ უტირია მათზე წეცას და ქვეყანას, და არც გადაუგადდათ.“ (სურა დუჰანი, აიათი 29)

უდიდესი ღმერთი ქვემოთ მოცემულ აიათში გვამცნობს იმ საზოგადოებების დასასრულის შესახებ, რომლებიც ღვთიურმა ძალმომრეობამ შეიპყრო და როგორ აღმოჩნდნენ ისინი ისტორიის სანაგვეზე:

„მათზე უწინ? განა გივრძენია ან გაგივრძენია მათგან ჩქამი? და ჩვენ რამდენი თაობა გაგანადგურეთ.“ (სურა მერიეში, აიათი 98)

„თეგრათის“ (თორას) ჩამოსვლა

მას შემდეგ, რაც ეგვიპტიდან ებრაელებთან ერთად გამოვიდა და მტრისგან თავი იხსნა, შუამავალმა მუსამ თავის ტომს უთხრა, რომ წიგნს მოუტანდა. ჰარუნი თავის რწმუნებულად დატოვა და უთხრა:

„შენ მათ მცდარი საქმეების ჩადენის უფლება არ მისცე! მე, ალლაჰის ბრძანებით, ტურის (სინას) მთაზე მივდივარ. მალე ალლაჰისგან ზეგარდმოვლენილი ახალი წიგნით დაგბრუნდები.“

მაგრამ უმადურმა ტომმა მუსას უთხრა:

„გვინდა შენს გვერდით ჩვენგან მოწმეები იყვნენ.“

ამისათვის მათ შორის სამოცდაათი ადამიანი ამოირჩიეს და ყველა ერთად ტურის მთაზე ავიდა.

მუსას უდიდესი ღმერთისგან მისთვის შეპირებული წიგნი მოეკლინა. უდიდესმა ღმერთმა მას ოცდაათი დღის განმავლობაში მარხვა უბრძანა. ამ დროს ზილყადღეს ოცდამეათე დღე იყო. შემდეგ ზილჰიჯჯუს პირველი ათი დღეც მიემატა და ამ მარხვამ ორმოცი დღე შეადგინა. ამგვარად, შეამავალ მუსას „თევრათი“ ებოძა და დაევალა, რომ მისი ტომი სწორ გზაზე დაეყენებინა.

უდიდესი ალლაჰი ბრძანებს:

„(ჩემთვის ღვთისმსახურების შესასრულებლად) და აღთქმა მივეციოთ მუსას ოცდაათი ღამე და სრულგქმენით იგი ათით. ამრიგად, სისრულეში მოვიდა მისი ღმერთისგან განსაზღვრული ვადა, ორმოცი ღამე. და უთხრა მუსამ ჰარუნს, თავის ძმას: იყავი ჩემი შემცვლელი ჩემი ხალხისთვის, და ჰითევე სიკეთე და არ გაჰყვე უკეთურთა გზას.“ (სურა ელრაფი, აიათი 142)

შუამავალი მუსა ამ დავალებს შესრულებისთვის საჭირო სრულყოფილების მოსაბოვებლად ორმოცი დღით, მარხვის, ლოცვის და განწმენდისათვის სინას მთაზე იქნა მიწვეული. მუსა ამ დროს ღმერთთან შესახვედრად მომზადდებოდა. მან სინას მთაზე, ამქვეყნიური საქმეებისგან მოშორებით, ციურ სინუემში ჩაკარგულმა, უდიდეს შემოქმედთან მიღწევის იმედით, ადამიანებისგან განმარტოებულმა გააგრძელა ცხოვრება. რადგან სულის გასანათლებლად შიგნიდან მოთხოვნილებას გრძნობდა.

მუსა პირველი ოცდაათი დღის განმავლობაში მარხვით, ღმერთზე გედრებით, მასზე ფიქრით, სხვა მსგავსი ღვთისმსახურებებითა და თავშეკავებით განიწმინდა, შემდეგი ათი დღე კი ალლაჰთან საუბარი და „თევრათის“ მოვლინება მოხდა. ე. ი. მუსა ორმოცი დღის განმავლობაში ამაღლდა იმ უმაღლეს საფეხურამდე, რომ ალლაჰთან საუბარი შეძლო.

იმის მიზეზი, რომ აიათში ორმოცი დღე კი არა, ორმოცი ღამეა ნახსენები, ის არის, რომ მთვარე ღამე ამოდის და დღე ღამისგან იწყება. აქედან გამომდინარე, დღეებიც ამაშია ჩართული. ამავე დროს ღამეს დღესთან შეფარდებით უფრო განსხვავებული თავისებურებები აქვს. ყურანი ზეციდან

დედამიწაზე ღამე იქნა მოვლენილი. ალლაჰის შუამავალი ცად ღამე აპაღლდა. ზემთაგონებების მოვლინებები უმეტესწილად ღამე ხდებოდა.

მუსას სინას მთაზე ორმოცი ღამე ყოფნაში შემდეგი მინიმუმებია:

იმისათვის, რომ წმინდანმა დიდ „გამოვლინების დილას“ მიაღწიოს, საჭიროა, ღამის წყვილადის მსგავსი ტანჯვა-წვალების საათები გაიაროს. რადგან ღვთიური სიუხვე და ნაყოფიერება ძირითადად ღამე ევლინება ამქვეყანას, მას მოყვება ე. წ. „ჯილდოს დილა“, როგორც ტანჯულ ღამეებს — განთიადი.

თითქოს ის ოცდაათი დღე — ერთი ღამე, შემდეგი ათი დღე კი — იმ ღამის განთიადი იყო. სწორედაც, ამ განთიადის საათები ის წამებია, რომლებმაც მუსა უდიდეს ალლაჰს შეაჩვენა.

მუსამ სინას მთაზე ოცდაათი დღე განუწყვეტლივ იმარხულა, მაგრამ არც მოშიებია და არც მოწყურებია! შემდეგ ჰინირთან შესახვედრად გამზავრება ებრძანა. მზავრობისას კი ნახევარი დღე შიმშილიც ვერ მოითმინა და ამხანაგს უთხრა:

„საჭმელი მოიტანე და ვჭამოთ.“

რადგან მისი ჰინირთან წასვლა გამოცდა იყო, გამოცდას შიმშილიც დაემატა. ჰინირთან შესახვედრად მზავრობისას ნახევარ დღეში მოშივდა, მაგრამ იმის გამო, რომ მთაზე მზავრობის მიზანი ღმერთთან შეხვედრა და საუბარი იყო, იმ ადგილის შთამბეჭდაობის გამო ჭამა-სმა დაავიწყდა, ალლაჰის გარდა გული ყველაფრით მაძღარი ჰქონდა.

იმის გამო, რომ სინას მთაზე ალლაჰს ესაუბრა, მუსას „ქელიმულლაჰ“ (ალლაჰთან მოსაუბრე) ეწოდება. შუამავალი მუსა უდიდეს ღმერთს დროის, სივრცის განზომილებებისა და ენის გარეშე ესაუბრა. მისი არც ერთი თვისება, მის მიერ შექმნილი არც ერთი არსების თვისებებს არ ჰგავს. მან იცის, მაგრამ ეს ცოდნა ჩვენი ცოდნის მსგავსი არ არის. ის ძალის პატრონია, ესეც ჩვენი ძალის მსგავსი არ არის. ის ლაპარაკობს, მაგრამ ჩვენი ლაპარაკის მსგავსი არ არის. ჩვენ ენის მსგავსი იარაღითა და ბგერებით ესაუბრობთ, ალლაჰი კი ამისგან თავისუფალია. ბგერები შემდეგ შეიქმნა (შექმნილია), ალლაჰის სიტყვა კი შექმნილი არ არის, უბგერო და უიარაღოა. როცა მუსა ალლაჰს ესაუბრებოდა, მასთან ერთად მყოფმა სამოცდაათმა ადამიანმა და ჯებრაილმა ეს საუბარი ვერ შეამჩნიეს და ვერ შეიმეცნეს.

„და შუამავლები, ვისზეც უკვე გაიმბეთ შენ და შუამავლები, ვისზეც არაფერი გვითქვამს შენთვის; და დაეღაპარაკა ალლაჰი მუსას სიტყვიერად.“ (სურა ნისა, აიათი 164)

უდიდესმა ალლაჰმა მუსას გულის დასამშვიდებლად ათასობით მიმართვა გამოუგზავნა, წყალობებით გული მცირედით დაუმშვიდა, რადგან მუსა ადამიანური ქარიშხლებით აღსავსე ცხოვრება გამოვლილი, თავაშვებულ და მატერიალისტ ებრაელებისთვის ღვთის კანონების შესამცენებლად მოვლენილი შუამაგალია.

ერიჰას მხარეში ამალიქალებთან

საომარი მდგომარეობა და თინის უდაბნო

„აკი, უთხრა მუსამ თავის ხალხს: ხალხო ჩემო! გაიხსენეთ ალლაჰის წყალობა თქვენდა, როდესაც დაადგინა თქვენს შორის შუამაგალი და დაგადგინათ თქვენ მეფეებად, და მოგცათ თქვენ ის, რაც არაგვისთვის არ მიუცია ქვეყნად.“ (სურა მაიდე, აიათი 20)

ეს აიათები შუამაგალი მუსას დროინდელი ებრაელების შესახებაა. ამ მიზეზით, თუნდ ის, რომ მათთვის ბოძებული სიკეთე სხვა არავის ბოძებია ან ის, რომ პალესტინა და მისი შემოგარენი (წმინდა მიწა) მათ სამშობლოდაა მოხსენიებული ყველაფერი იმ დროისთვისაა. თორემ ასობით აიათსა და წმინდა ჰადისში აღნიშნულია, რომ მუჰამედ შუამაგალი მთელი კაცობრიობისთვის ალლაჰის უბადლო წყალობაა. წმინდა მიწის მემკვიდრეების შესახებ კი უდიდესი ალლაჰი ასე აცხადებს:

„და ვფიცავ, ჩვენ ჩავწერეთ გახსენების შემდეგ ზებურში, რომ ქვეყანას იმემკვიდრებენ ჩემი ერთგული მსახურნი!“ (სურა ენბია, აიათი 105)

ამ აიათში გამონატულია, რომ ბოროტები და ბოროტება სტაბილური ვერ იქნება; სიკეთე — დედაარსია, ბოროტება კი — წარმატება; ძალაუფლება საბოლოოდ კეთილების ხელში გადავა. ესეც იმის გამონატულებაა, რომ ისლამს ცხოვრებასთან დაკავშირებით გლობალური შესედულება აქვს.

შუამაგალი მუსა თავისი ტომის ქენანის მხარეში (დღევანდელი პალესტინა, ურდუნი, ისრაელი და მისი შემოგარენი) წასაყვანად გზას გაუდგა. შეპირებულ მიწაზე დასახლდნენ. მუსამ არმიის ყველა ნაწილისგან თითო წარმომადგენელი აირჩია და იუმა იბნ ნუნისა და რალიბ იბნ იუჰნეს მეთაურობით იქ მყოფი ტომის დასაზვერად გაგზავნა. წასულებმა ნახეს, რომ ამალიქას ტომი ძალიან ძლიერი იყო. მაგრამ შეთანხმდნენ, ამას თავიანთ ტომს არ მოუთხოვდნენ, რადგან ეს მათთვის შიმის, სულიერად

ვატქევისა და გამბედაობის დაკარგვის მიზეზი განდებოდა. შუამავალმა მუსამაც ასეთი შესაძლებლობის შემთხვევაში ამგვარად მოქცევა ურჩია. მაგრამ იუსა იბნ ნუნისა და ქალიბ იბნ იუჰნეს ვარდა შეთანხმება ყველამ დარღვია და მდგომარეობა ტომს მოუთხოო. ამის შემდეგ ებრაელები ომს გაექცნენ.

„(მუსამ ასე უთხრა): ხალხო ჩემო! შედით წმინდა მიწაზე, რომელიც ალლაჰმა თქვენთვის დაადგინა. და არ მოიქცეთ უკან, თორემ წაგებულნი იქნებით!“ (სურა მაიდე, აიათი 21)

„მათ უთხრეს: ჰეი მუსა! უეჭველად, იქ აულაგმაგი ხალხია და უეჭველად, ჩვენ ვერ შევალთ იქ, სანამ ისინი არ გამოვლენ იქიდან. და თუ გამოვლენ იქიდან, მაშინ, უეჭველად შევალთ ჩვენ.“ (სურა მაიდე, აიათი 22)

„უთხრა (მათ) ორმა კაცმა, ღვთისმოშიშნი რომელიც იყვნენ და მოჰმადლა ალლაჰმა წყალობა მათ: გაილაშქრეთ მათზე კარიბჭით და როცა შენვალთ იქიდან, უეჭველად, გამარჯვებულნი იქნებით. და გქონდეთ იმედი მხოლოდ ალლაჰის, თუკი თქვენ ხართ მორწმუნენი!“ (სურა მაიდე, აიათი 23)

„(უბადურმა ებრაელებმა კი) უთხრეს: ჰეი მუსა! ჩვენ იქ არასოდეს შევალთ, სანამ იქ არიან ისინი. წადით და იომეთ შენ და შენმა ღმერთმა. ჩვენ კი აქ ვისხდებით!“ (სურა მაიდე, აიათი 24)

მას შემდეგ, რაც ფარაონის ჩაგვრისგან ვათაგისუფლდნენ, ებრაელებს ჩაგვრის დღეები დააგვიწყდათ. სიმშვიდეს მიეჩვივნენ. მათი ამქვეყნიური სურვილები გაიზარდა. შუამავალ მუსასგან მანანა და მწყობის ხორცი ითხოვეს, ეს სიკეთე მათ ყოველდღე ურიგდებოდათ. ამასთან ერთად, სარგებლობდნენ იმ თორმეტი წყაროდან, რომლებიც მიწიდან შუამავალ მუსას კვერთხის შესების შედეგად ამოიხეთქა. უდიდესი ღმერთი ბრძანებს:

„და დაგფინეთ ზემოდან ღრუბლები და მოგაფლინეთ თქვენდა ციური მანანა და მწყობი. ჭამეთ საუკეთესონი, რაც გიბოძეთ ჩვენ! ხოლო ისინი ჩვენ კი არ მოგვექცნენ უსამართლოდ, არამედ საკუთარი თავი დაისაჯეს.“ (სურა ბაყარა, აიათი 57)

„და როცა ითხოვა მუსამ სასმელი თავისი ხალხისთვის, ჩვენ გუთხარით: ამთხვიე შენი ჯონი კლდეს! მაშინვე ამოიფრქვა იქიდან თორმეტი წყარო. ამგვარად, ყველამ გაიგნო გზა თავისი წყაროსკენ. ჭამეთ და სვით ალლაჰისგან ნაბოძები, მაგრამ არ იყოთ ზღვარგადასულნი დედამიწაზე!“ (სურა ბაყარა, აიათი 60)

იმის გამო, რომ ებრაელები იყვნენ ტომი, რომელთა სურვილები არ თავდებოდა და რომლებმაც ღმერთზე მადლობის ვადახდა და მოთმინება

არ იცოდნენ, უმადურობას იჩენდნენ. სწორედაც, ქვემოთ მოცემულ აიათში ამ ტომის უმადურობა ცხადადაა წარმოდგენილი:

„და როცა თქვენ უთხარით: ჰეი, მუსა! ერთი სახეობის საჭმელს გვლარ ავიტანო! შესთხოვე შენს ღმერთს მოგვცეს ის, რაც მიწას ამოჰყავს: ბოსტნეული, კიტრი, ნიორი, ოსპი და ხახვი. მიუგო: ნუთუ ითხოვთ უარესით შეცვალოს ის, რაც უკეთესია? ჩადით ქალაქში, სწორედ იქ არის რაც ითხოვთ. ხოლო (ქალაქში ჩასულთ) თავს დაატყდათ დამცირება და სიღარიბე. მოიწიეს მათ ალლაჰის რისხვა, რადგან არ იწამეს ალლაჰის აიათები და უსამართლოდ კლაგდნენ შუამავლებს! ეს იმისთვის, რომ გაურჩნდნენ და ზღვარს გადავიდნენ. მხოლოდ აჯანყებისა და სიშმაგის მიზეზია.“ (სურა ბაყარა, აიათი 6)

„შეგვედრა: ღმერთო ჩემო! უეჭველად, მე არ მაქვს მეუფება გარდა ჩემი და ჩემი ძმისა. შენ განსაჯე ჩვენსა და ამ ურჩ ხალხს შორის!“ (სურა მაიდე, აიათი 25)

„(ალლაჰმა) მიუგო: უეჭველად, ის მათთვის აკრძალული იქნება ორმოცი წელი. ისინი ისეტიალეებენ დედამიწაზე. ხოლო შენ არ ინაღვლო ურჩი ხალხის გამო!“ (სურა მაიდე, აიათი 26)

„და უეჭველად, აღთქმა აიღო ალლაჰმა ისრაილის შვილთაგან. ჩვენ მოვუვლინეთ მათი წიაღიდან თორმეტი ტომის მეთაური და უთხრა ალლაჰმა: უეჭველად, მე თქვენთან ვარ, თუ ლოცვას ალაგლენთ, ზექათს გაიღებთ, ირწმუნებთ ჩემს შუამავლებს და შეეწევიან მათ, ალლაჰს ასესხებთ კარგ სესხს, მე უთუოდ, დაგფარავ თქვენს ცოდვებს და უთუოდ, შეგვიყვანო სამოთხეებში, სადაც ძირს მდინარეები მოედინება. და ვინც ამის მერე თქვენგან უარყოფს, უთუოდ, სწორ გზას ამცდარია იგი.“ (სურა მაიდე, აიათი 12)

მაგრამ ებრაელები ალლაჰის მიერ მათთვის ნაბოძებ სიკეთებზე უმადურობას იჩენდნენ და დიდებულ შუამავალთაგან მესამეს — მუსას წინაშე მედიდურად იქცეოდნენ. თან იმ დონემდე გაკადნიერდნენ, რომ ალლაჰის თვისებებით შექმულ შუამავალს უთხრეს:

„შენ შენს ღმერთთან ერთად წადი და იომე; იომე და მოიგე! ამის შემდეგ ჩვენ შენ უკან გამოგყვებით!“

ამ მიზეზით უდიდესმა ღმერთმა ებრაელებს თიჰის უდაბნოში, რომელიც ვიწრო და მოსაბუნრებელი ადგილია, ორმოცი წლით ყოფნა მიუსაჯა.

მოუნდავად იმისა, რომ ისინი ამ ადგილიდან გამოსვლას ცდილობდნენ, წრეს უვლიდნენ და გარეთ ვერაფრით გამოდიოდნენ, სანამ მათ შორის ახალა თაობა გაიზრდებოდა.

საბოლოოდ, ეს მორწმუნე და ძლიერი თაობა იქ არსებულ თავაშვებულ ტომს დაამარცხებდა და წმინდა მიწაზე შევიდოდა. ამგვარად, მათ ხელთ ჩაიგდეს მდინარე შეირის აღმოსავლეთი სანაპირო და წმინდა მიწაზე დასახლდნენ. შუამაგალი ჰარუნიც ამ დროს გარდაიცვალა.

ალლაჰის დანახვის სურვილი

როცა მუსა დროისა და სივრცის განზომილებების გარეშე უდიდეს ღმერთს ესაუბრა, თვალიდან ფარდები გადაეწია, ძალიან მაღალ საფეხურზე ამაღლდა. მან ღმერთთან საუბრისას ისეთი სიამოვნება მიიღო, რომ მისი ნახვის სურვილი უზომოდ გაუზარდა. ის იყო მდგომარეობაში, რომელიც მანამდე არასდროს განუცდია. ამ სურვილში გაჯიუტდა. უდიდესმა ალლაჰმა ბრძანა:

„შენ მე ვერ დამინახავ!“

მუსა თხოვნას რომ არ მოეშვა, უდიდესმა ღმერთმა უბრძანა:

„იმ მთას შეხედე! ის მთა ადგილზე თუ გაჩერდება, შენ ჩემს დანახვას შეძლებ!“ (ეს მთა მედიენის მხარეში „ზუბეირად“ წოდებული მთა იყო).

ერთი თქმულების მიხედვით უდიდესმა ღმერთმა მუსას ფარდებს შორის შუქი აჩვენა. შუქმა მთაზე იმოქმედა და მთა აფეთქდა. მუსამ ამ ძალასა და დიდებულებას ვერ გაუძლო და გული წაუვიდა:

„მუსა ჩვენს მიერ განსაზღვრულ დროს (სინაზე) მოვიდა და ღმერთი მას რომ ესაუბრა, უთხრა: ღმერთო ჩემო! (თავად) მეჩვენე; შენ დაგინახავ! (ღმერთმა) უბრძანა:

„და როცა მუსა მოვიდა ჩვენს დანიშნულ დროს, მისი ღმერთი დაელაპარაკა მას. უთხრა: ღმერთო ჩემო! გამომეცხადე, რათა გინილო! მიუგო: შენ ვერასოდეს დამინახავ მე. მაგრამ გაინედე მთისკენ. თუ ის თავის ადგილზე უძრავად დარჩა, მაშინ მიხილავ შენც! და როცა მთას გამოეცხადა ღმერთი მისი, მტვრად იქცა იგი. და მუსა უგონოდ დაეცა ძირს. როცა გონს მოვიდა, თქვა: დიდება შენდა! შენ გთხოვ შენდობას და პირველი ვარ მორწმუნეთაგან მე.“ (სურა ელრაფი, აიათი 143)

მუსას საუბრის შემდეგ, „თევრათის“ ჩამოსვლა დაიწყო. გადმოცემის მიხედვით, ის შვიდ ან ათ დაფად იქნა მოვლენილი.

პირველი აუდიენცია სინას მთაზე

მუსამ ჰკითხა:

„ღმერთო ჩემო! რომელი მონა-მსახურები არიან უფრო საყვარელი?“

უდიდესმა ღმერთმა ბრძანა:

„ის მონა-მსახურები, რომლებიც მე მახსენებენ და არ მივიწყებენ.“

მუსამ კვლავ ჰკითხა:

„რომელი მონა-მსახურები არიან უფრო სწავლული?“

უდიდესმა ღმერთმა ბრძანა:

„რომლებიც თავიანთ ცოდნას სხვასაც გაუზიარებენ, სწორს აჩვენებენ, მოუსმენენ, ბოროტებას მოერიდებიან.“

ოქროს ხბო

ებრაელები, მუსასთან ერთად წითელი ზღვა რომ გაიარეს, შეხვდნენ ტომს, რომლებიც ხარის ფორმის კერპს სცემდა თავყანს. შუამავალ მუსას უთხრეს:

„ჩვენც ამისთანა ღმერთი გავგიკეთე და მას მოვემსახურებით.“

მუსამ კი მათ რჩევა მისცა. უთხრა, რომ ეს მრავალღმერთიანობა იყო. მათაც მოინანიეს.

როცა მუსამ ჰარუნი თავის წარმომადგენლად დატოვა და სინას მთაზე წავიდა, ერთმა უმადურმა, ურწმუნო ებრაელმა – სამირმა მისი არყოფნით ისარგებლა. ხალხისგან ოქრო შეაგროვა და ხბოს ქანდაკება გააკეთა. შემდეგ თქვა:

„ეს მუსას ღმერთია! მაგრამ მუსას მისი ღმერთი დაავიწყდა!“

ხალხს მოსთხოვა, ხბოსთვის თავყანი ეცათ.

სამირი ხელოვანი ადამიანი იყო. ხბო ისე გააკეთა, რომ მის შიგნით ქარი რომ შევიდოდა, ხბო ცოცხალივით ბლადდა. ამას ხბოსთვის გაკეთებული ნახვრეტები უზრუნველყოფდა. ამავე დროს, ქარის სიძლიერის მიხედვით, სალამურის მსგავს ხმებს გამოსცემდა. ხბოს უკან მდგომი სამირი ხალხს ეუბნებოდა:

„შეხედეთ, თქვენი ღმერთი თქვენ გესაუბრებათ!“

სამირმა ხალხს ჩააგონა, რომ ხბო ღმერთი იყო და ებრაელების ერთი ნაწილი ჭკუმიარით რწმენას დააშორა. მიუხედავად იმისა, რომ ჰარუნი მათ დაუინებოთ აფრთხილებდა, ხალხი მას არ უსმენდა.

„უთხრა: ჰეი, ჰარუნ! როცა ნახე, რომ გზას აცდენენ მათ, რამ შეგიშალა ხელი?“ (სურა ტაჰა, აიათი 90)

„(მათ) რატომ მე არ მომყევნი? ნუთუ ალუღეჟი ჩემს საქმეს?“ (სურა ტაჰა, აიათი 91)

„(ამ დროს სინაზე მყოფი შუამავალ მუსას) მიუგეს: არ დაგვირღვევია შენთვის მოცემული აღთქმა ჩვენი ნებით. მაგრამ იმ ხალხის დიდძალი სამშენისებით დახუნძლული ვიყავით, ამიტომაც ჩაგყარეთ ისინი ცეცხლში. მერე ასევე ჩაყარა საშირმაც.“ (სურა ტაჰა, აიათი 85)

„(სინაზე წასულ) და დაიდგინა მუსას ხალხმა, მის შემდგომ, მათი სამკაულებიდან ქმნილი ხბო კერპად, რომელიც ბღაოდა. ნუთუ ვერ ხედავენ, რომ არ ელაპარაკება ის მათ და არ დაადგენს მათ ჭეშმარიტ გზას? დაიდგინეს იგი და უსამართლონი შეიქმნენ.“ (სურა ელრაფი, აიათი 148)

„და როცა მუსა დაბრუნდა თავის ხალხთან განრისხებული და დამწუნებული, უთხრა მათ: ჩემს არყოფნაში რაოდენ ცუდი ნაცვლობა გამიწიეთ. განა, დაახქარეთ თქვენი ღმერთის ბრძანება? და დაყარა დაფები. და წააგლო თავში ხელი თავის ძმას და

ქანავდა თავისკენ. უთხრა: ჰეი, შვილო დედაჩემისა! უეჭველად, ხალხმა გადაშალა მე და სადაცაა მკლავდნენ. და ნუ გაახარებ მტრებს ჩემზე და ნუ ჩამოგლი უსამართლო ხალხთან ერთად.“ (სურა ელრაფი, აიათი 150)

„(მუსამ) მიუგო- ჰეი, დედაჩემის ძეო! ნუ მწვდები წვერში და თავზე უეჭველად, მე შექეშინდა, რომ მეტყოდი- შენ განხეთქილება ჩამოაგდე ისრაილის ძეთა შორის და არ შეასრულე ჩემი სიტყვაო! ჰკითხა- მაშ, შენ რაღა თქვი, ჰეი სამირ?“ (სურა ტაჰა, აიათები 92, 93)

„(ჰარუნმა) მიუგო: მე დავინახე ის, რასაც ესენი ვერ ხედავენ. მაშინ ავიღე ერთი მუჭა შუამავლის ნაკვალევადან, მერე იგი ჩავყარე- აი, ასე დამიმშვენა ჩემმა სულმა.“ (სურა ტაჰა, აიათი 94)

შუამავალი მუსა და შუამავალი ჰარუნი ღვიძლი ძმები იყვნენ. მიუხედავად ამისა, „დედაჩემის შვილო“ — თქმის მიზეზი მუსას გულისხმიერების გამოწვევა იყო. რადგან დედა, მამაზეც და ძმაზეც უფრო გულისხმიერია. ამავე დროს მათი დედა მორწმუნე, ღვთისმოსავი ქალი იყო და მას შვილების პატივისცემა ჰქონდა მოზოგებული.

„(მუსამაც) შეეგვდრა: ღმერთო ჩემო! მომიტევე მე და ჩემს ძმას, და შეგვიყვანე შენს წყალობაში, რამეთუ შენ მოწყალეთა შორის უმოწყალესი ხარ!“ (სურა ელრაფი, აიათი 151)

„(შემდეგ) ამგვარად გამოძერწა მათთვის ბღაჯანა ხბოს ქანდაკება, მაშინ უთხრეს: ეს თქვენი ღვთაებაა და ღვთაება მუსასი, მაგრამ მას დაავიწყდა!“ (სურა ტაჰა, აიათი 86)

„ნუთუ ჯერ კიდევ ვერ ხედავენ, რომ პასუხსაც ვერ სცემდა იგი და არ შესწევდა უნარი მათთვის არც ზიანის მიყენების და არც სიკეთის მოტანის?“ (სურა ტაჰა, აიათი 87)

მათ, სამირის რჩევით, სამკაულების გადნობის შემდეგ, ხბოს გასაკეთებლად ის ცეცხლში გადააგდეს.

„და ვფიცავ, უთხრა მათ ჰარუნმა მანამდე: ხალხო ჩემო! თქვენ ამით მხოლოდ გამოიცადეთ. და უეჭველად, თქვენი ღმერთი მოწყალეა. მაშ, მე გამომყევით და დაემორჩილეთ ჩემს ბრძანებას!“ (სურა ტაჰა, აიათი 88)

შუამავალს მუსამ მათ უთხრა, ეს სამარცხვინო საქმე მოენანიებინათ. ამცნო, რომ მათთვის მიტყევა და დიდ სინანულზე ან სიკვდილით დასჯაზე თანხმობასთან იყო დაკავშირებული.

„მოვითმენთო!“ — უთხრეს და განაჩენს დაელოდნენ.

„აკი, მუსამ მიმართა თავის ხალხს: ხალხო ჩემო! თქვენ თვითონ მოექცით თქვენს თავს უსამართლოდ, ხბო გაიღმერთეთ. ამიტომ უძალვე მოინანიეთ თქვენი გამჩენის წინაშე და ამის გამო (ამ

ჩადენილი დანაშაულის გამო) თავი მოიკალით. თქვენთვისვე ჯობია ასე, თქვენი გამჩინის წინაშე. მან მოგიტევათ თქვენ. სწორედ, რომ იგია შემნდობელი, მწყალობელი!“ (სურა ბაყარა, აიათი 54)

მათ შორის ვინც უნდა მომეგდარიყო, დაიწყო ლოდინი, რომ ხმლით იქნებოდნენ მოკლული. ყოველ კერძზე თაყვანისცემის შემდეგ მოკვლის ბრძანება რომ მოვიდოდა, მის კისერზე დარტყმა ერთ ადამიანს დაეკალა, ისე, რომ მათ შორის ნათესავებიც კი იყვნენ.

„და როცა საგონებელში ჩაგარდნენ და დაინახეს, რომ გზააბნევაში იყვნენ, თქვეს: თუ ჩვენი ღმერთი არ შეგვიწყალებს და არ მოგვიტევებს, უეჭველად, ჩვენც წაგებულთა შორის აღმოვჩნდებით.“ (სურა ელრაფი, აიათი 149)

შუამავალი მუსა და შუამავალი ჰარუნი გულისხმიერები იყვნენ, ამიტომაც ამის შემხედვარე ატირდნენ და ღმერთს შეევედრნენ. მათი მონანიება მიღებული იქნა და ეს აიათი მოეგლინათ:

„და რომელთაც ჰქმნეს ცოდვა, მერე კი მოინანიეს მის შემდეგ და ირწმუნეს, უეჭველად, შენი ღმერთი ამის შემდგომ შემნდობი და მწყალობელია.“ (სურა ელრაფი, აიათი 153)

„(და უდიდესმა ალლაჰმა ასე ბრძანა): შემდეგ ჩვენ მაინც გააბატოეთ (ნბო რომ გაიხადეთ ღმერთად), ამრიგად, ეგების მადლიერნი იყოთ თქვენ!“ (სურა ბაყარა, აიათი 52)

ამის შემდეგ მუსა სამირს მიუბრუნდა და ჰკითხა:

„უთხრა: მაშ, გამეცალე! უეჭველად, შენ სიცოცხლის მანძილზე მხოლოდ ის გექნება სათქმელი: არ მომეკაროთ! და უეჭველად, შენთვისაა აღთქმა, რომელსაც ვერ გაექცევი. და გაიხადე შენი ღვთაებისკენ, რომელზეც მიჯაჭვული იყავი. უთუოდ, ჩვენ დაგწვავთ მას. მერე უთუოდ მას გაქცევთ ფერფლად და ზღვაში მოვისვრით!“ (სურა ტაჰა, აიათი 95)

„თქვენი ღვთაება მხოლოდ ალლაჰია, რომლის გარდა სხვა ღვთაება არ არსებობს. მას ცოდნით ყველაფერი დაუფარავს!“ (სურა ტაჰა, აიათი 96)

ყურანის კომენტატორების აზრით, ელჩი, რომელიც ხალხმა ვერ დაინახა, სამირმა დაინახა, რომლის ნაკვალევებიდანაც ერთი მუჭა მიწა აიღო, შუამავალ მუსას წინაშე მოსული ჯებრაილი იყო. სამირმა, მისი ცხენის დანადგამი ადგილი რომ გამწვანდა, დაინახა, მისი ნაკვალევებიდან ერთი მუჭა მიწა აიღო და ცეცხლში ჩაყარა. გადატანითი მნიშვნელობით, ამ აიათის შემდეგანირად გაგებაცაა შესაძლებელი: „ალლაჰის მიერ შთაგონებული ცოდნა ასე გამოვიყენე!“

„აი, ასე მოგითხრობთ იმ ამბებთაგან, რომელნიც უწინ მოხდა. და შენ უკვე გიბოძეთ ჩვენგან წიგნი!“ (სურა ტაჰა, აიათი 97)

ერთი თქმულების მიხედვით, აიათში მოცემული მუსას წყევლის შემდეგ, სამირი სერიოზულმა გადამდებმა დააგადებამ შეიპყრო და იძულებული გახდა ცხოვრების მანძილზე ადამიანებისგან შორს ყოფილიყო.

„უეჭველად, რომელთაც ხბო დაიდგინეს, სასჯელს გადაეყრებიან თაგოანთი ღმერთისგან და დამცირებას ამქვეყნიურ ცხოვრებაში. და ასე მიგუწლავთ ჩვენ ცილისმწამებლებს!“ (სურა ედრაფი, აიათი 152)

ღ

„და როცა მუსას რისხვამ გადაუარა, აიღო დაფები და მის წუსნაში იყო ჭკუშმარიტი გზა და წყალობა იმათთვის, რომელთაც უშინოდათ თაგოანთი ღმერთისა.“ (სურა ედრაფი, აიათი 154)

უდიდესმა ალლაჰმა მუსას მოსთხოვა, ებრაელებს მათგან აერჩიათ სამოცდაათი წარმომადგენელი, რათა ისინი მისულიყვნენ და ღვთის წინაშე პატიება ეთხოვათ ხბოზე თაყვანისცემის გამო.

შუამავალმა მუსამ ეს არჩეული სამოცდაათი კაცი, ღმერთის ბრძანების შესასრულებლად, სინას მთაზე წაიყვანა. მაგრამ ამ უმადურ ადამიანებს, ქარაფშუტულად, ალლაჰის დანახვა მოუნდათ. ამის გამო იქ საშინელი მიწისძვრა მოხდა და თითოეული მათგანი გულწასული ძირს დაეცა. მუსას ხვეწნით ალლაჰმა ეს უბედურება გააუქმა. აიათში ნაბრძანებია:

„და როცა უთხარით თქვენ: ჰეი მუსა, გერა და გერ დაგიჯერებთ, სანამ არ განახავთ ალლაჰს ცხადად, მაშინ ელგა გეკვეთათ თქვენ და (მას) უმწერდით.“ (სურა ბაყარა, აიათი 55)

„მერე გაგაცოცხლეთ სიკვდილის შემდგომ, ეგებ მადლიერნი იქნებოდით!“ (სურა ბაყარა, აიათი 56)

„და აირჩია მუსამ თაგისი ხალხიდან სამოცდაათი კაცი ჩვენგან დათქმული ვადისთვის. და როცა მიწისძვრა დაატყდათ თაგს, მან თქვა: ღმერთო ჩემო! შენ რომ გესურვა, აქამდე გაანადგურებდი მათაც და მეც. ნუთუ გაგვანადგურებ იმისათვის, რაც ჩაიდინეს ცნობამისდილებმა ჩვენგან? სხვა არაფერი იყო ეს, თუ არა გამოცდა შენგან. ამით გზას ააცდენ იმათ, ინებებ ვისაც და ჭკუშმარიტ გზას დაადგენ, ინებებ ვისაც. შენ ხარ ჩვენი მფარველი. მაშ, მოგვითქვამ და შეგვიწყალე ჩვენ, რამეთუ შენა ხარ საუკეთესო მიმტევებელი!“ (სურა ედრაფი, აიათი 155)

ებრაელები რაღაც პერიოდის განმავლობაში მშვიდად ცხოვრობდნენ. შემდეგ კვლავ აბოტოქრდნენ. მუსას უთხრეს, რომ „თეგრათის“ კანონები ძნელი შესასრულებელი იყო და მათი შესრულება გაჭირდებოდა. მონანიებისას მიცემული სიტყვა დაივიწყეს. ამასვე ალლაჰმა სინას მთაზე

ისინი ჰაერში ასწია და იქ ალოდინა. ადამიანები შიშმა შეიპყრო და მაშინვე სეჯდე შეასრულეს. ელოდებოდნენ, მთა სადაცაა დაინოქებსო...

„(ჰეი, ისრაილის ძენო!) აჰი, ავიღეთ თქვენგან აღთქმა (წიგნის კანონების მორჩილებისა) და მთა (ტურის, სინას მთა) აღვმართეთ თქვენ ზემოთ. გეჭიროთ მყარად რაც გიბოძეთ, და გახსოვდეთ, რაც მასშია. მაშინ ეგების გეშინოდეთ თქვენ (ეგების დაცული იქნეთ ყოველივე ცუდისგან)! (სურა ბაყარა, აიათი 63)

„შერე პირი იბრუნეთ (აღთქმა დაარღვიეთ) ხელმეორედ, და რომ არა მადლი ალლაჰისა თქვენდამი და წყალობა მისი, უეჭველად, იქნებოდით წაგებულთაგან.“ (სურა ბაყარა, აიათი 64)

ამის მიუხედავად ებრაელებმა იფივე მდგომარეობები გააგრძელეს. ზღვარს გადასულები კი სატანჯველში ჩაცვიფდნენ:

„უეჭველად, იცით იმათ შესახებ, ვინც შაბათი გატენა თქვენგან. მაშინ ვუთხარით მათ: იქეცით საზიზღარ მაიმუნებად!“ (სურა ბაყარა, აიათი 65)

„ჩვენ ვქმენით ეს თვალსაჩინოებად თანამედროვეთათვის და მომავალი თაობებისთვის, და შეგონებად ღვთისმოშიშთათვის.“ (სურა ბაყარა, აიათი 66)

უდიდესმა ალლაჰმა ებრაელებისგან ისინი, ვინც შეგნებულად ჩადიდნენ ბოროტებას მაიმუნის ფორმაში შეიყვანა და შემდეგ გაანადგურა. ამ შემთხვევას თეორიასთან — ადამიანი მაიმუნისგან წარმომიშვალ, არაფითარი კაფშირი არა აქვს. ადამიანის ამ გვარს არსებობა მაიმუნებად არ გაუგრძელებია. ცოტა ხნის შემდეგ მოკვდნენ. უდიდესი ალლაჰი ბრძანებს:

„და იმისათვის, რომ აღთქმა გატენეს, დაგწყველეთ ჩვენ და გულები გაგუსასტიკეთ, სიტყვას უმრუდებენ ადგილებს, და დაავიწყდათ ნაწილი იმისა, რაც დაეწესათ. და გამოკლებით მცირედისა, შენ გამუდმებით ღალატს იხილავ მაგათგან, მაგრამ აპატიე და მოითმინე, უეჭველად, ალლაჰს უყვარს კეთილისმქმნელები!“ (სურა მაიდე, აიათი 13)

იმ დროს თევრათის მხოლოდ ერთი ეგზემპლარი არსებობდა, სრულად ზებირად ის არაგინ იცოდა. ებრაელები ბაბილონელებს რომ ჩაუგარდნენ ტყვედ, თევრათის ეს ერთი ეგზემპლარი დაიკარგა. წლების შემდეგ, ებრაელები ტყვეობიდან რომ გათავისუფლდნენ, მისი ზოგიერთი ნაწილი, რაც ახსოვდათ და რამდენადაც ახსოვდათ, ახალად დაწერეს. დღევანდელი თევრათი ამ ნაკლები ნაწილებისა და ნაწილიც — შუამავალ მუსას ცხოვრებისგან შედგება.

ძროხის მსხვერპლად შეწირვა (ყურბნად ქცევა)

ერთი მდიდარი ებრაელი, სახელად ამილი, მკვდარი იბოვე. მისი მკვლეელი მისივე ბიძაშვილი იყო. მაგრამ სიკვდილის მიხედვითან დაკავშირებით სხვადასხვა ვადმოცემები არსებობს. ერთი ვადმოცემის მიხედვით, ღარიბ და ხარბ ბიძაშვილს ამილის სიმდიდრე შეეშურდა და იმიტომ მოკლა. მეორე თქმულების მიხედვით, ქალი, რომელზეც ამილი დაქორწინდა ბიძაშვილს ძალიან მოეწონა და ქალის წასაყვანად ამილი მოკლა.

იმის გამო, რომ ერთმანეთისადმი მტრულად იყვნენ განწყობილი, მკვლელმა ამილის ცხედარი ორ მუნობელ სოფელს შორის დატოვა.

ხალხმა შუამავალ მუსას მიმართა და მკვლელის პოვნა და მისი იმავე ფორმით დასჯა ითხოვა. მუსამ ვერ გადაწყვიტა, მკვლეელი ვინ შეიძლება ყოფილიყო. ამის გამო, ალლაჰს შეეკედრა. უდიდესმა ალლაჰმა მათ ძროხის მსხვერპლად შეწირვა უბრძანა. ებრაელებმა მუსას ჰკითხეს:

„მკვლელის პოვნასა და ძროხის დაკვლას შორის რა კავშირია? შენ დაგგცინი?“

მუსამ უპასუხა:

„მე ღმერთის ბრძანებას გამცნობთ!“

აიათში ნაბრძანებია:

„როცა მუსამ უთხრა თავის ხალხს: **უეჭველად, ალლაჰმა გიბრძანათ თქვენ ძროხა (ფური) დაკლათ (შესწირათ), მათ უპასუხეს: განა მასწრად გვიდებ? მაშინ თქვა (მუსამ): დაშიფაროს ალლაჰმა, თუ ვიყო უფიტთაგანი!**“ (სურა ბაყარა, აიათი 67)

„(ამაზედ ტომმა) უთხრეს: **შესთხოვე ჩვენთვის შენს ღმერთს, რომ აგვიხსნას როგორია ის. მუსამ მიუგო: უეჭველად, იგი (ალლაჰი) ბრძანებს: ის ძროხაა, არც ბენრეკი, და არც უშობელა, ამათ შორის საშუალო. გააკეთეთ ის, რაც გებრძანათ!**“ (სურა ბაყარა, აიათი 68)

„(მათ ამჯერად): უთხრეს: **შესთხოვე ჩვენთვის შენს ღმერთს, აგვიხსნას რა ფერისაა ის. მუსამ მიუგო: უეჭველად, იგი (ალლაჰი) ბრძანებს: იგია ძროხა ყვითელი, ხასხასა ფერის, თვალს უხარებს მნახველთ.**“ (სურა ბაყარა, აიათი 69)

„უთხრეს: **შესთხოვე ჩვენთვის შენს ღმერთს, რომ აგვიღწეროს როგორია ის. დიანაც, რომ ჩვენთვის ის ძროხა მგვანია სხვა დანარჩენის, და თუ ალლაჰი ინებებს, უეჭველად, ჩვენ ვეზიარებით ჭეშმარიტებას.**“ (სურა ბაყარა, აიათი 70)

„თქვა მუსამ: უეჭველად, იგი (აღლაჰი) ბრძანებს: ის არის ძროხა უღელდაუდგმელი, არც მიწას ხნაგს და არც ნათესსა რწყაგს, უვრებლად შენახული, ზედ ერთი ნიშანიც კი არ აქვს. უთხრეს: ახლა კი მონგვიდი სიმართლითურთ (ნამდვილად აღგვიწერე). შემდეგ დაკლეს იგი, თუძცაღა (ამის) გაკეთება არ სურდათ.“ (სურა ბაყარა, აიათი 71)

ამ მახასიათებლების ძროხა ერთ ობოლ ბავშვთან ერთად მცხოვრებ ქალთან ნახეს. ქალს ძროხის გაყიდვა არ უნდოდა, რადგან ის მისი არსებობის წყარო იყო. ამიტომაც ქალმა ძროხის საფასურად ძალიან ძვირი ფასი — 1000 ვერცხლის მონეტა მოითხოვა. მუსამ უთხრა:

„მიეცით ქალს, რასაც ითხოვს და ძროხა იყიდეთ!“ ებრაელები ათას მონეტას დაეთანხმნენ, მაგრამ ქალმა ანაზღაურება ამჯერად 2000-მდე აიყვანა.

იმის გამო, რომ ძალიან ძვირი იყო, ებრაელებს ამ ძროხის ყიდვა არ უნდოდათ. კვლავ მუსას მიმართეს.

ცოტაც კიდევ და არ დაკლავდნენ, რადგან ეს აღწერა მხოლოდ იმ ქალის ძროხაზე მიანიშნებდა, რომელსაც ობოლი ბავშვი ჰყავდა. ქალმა ძროხაზე მოთხოვნილება რომ დაინახა, ანაზღაურება ერთი ათად გაზარდა და 10000-მდე აიყვანა. შემდეგში მასთან რომ მოვიდნენ, უთხრა:

„ცხოველს წაიყვანო, დაკლავო და მისი ტყავისგან ტიკს გააკეთებო, მას თქროთი გაავსებო და მე მომცემო! აი, მხოლოდ ამ პირობით მოგყიდით.“

ებრაელები კვლავ შუამავალ მუსასთან მივიდნენ და მდგომარეობა აუხსნეს. მანაც უთხრა:

„რა ფასადაც არ უნდა იყოს, ცხოველი იყიდეთ!“

მაშინ ტომმა თქვა:

„თუ ასეა, ახლა ვიყიდოთ, აღლაჰის ბრძანება შევასრულოთ, თორემ ცხოველის ფასი უფრო და უფრო იზრდება, მერე ვეღარ გადავიხდით.“ საბოლოოდ, ძროხა იყიდეს.

უდიდესმა ღმერთმა ბრძანა:

„აკი, მოკალით თქვენ ერთი კაცი და მერე მას ერთმანეთს აბრალებდით. აღლაჰმა კი ცხადჰყო ის, რასაც თქვენ ძალავდით.“ (სურა ბაყარა, აიათი 72)

მაგრამ ებრაელები ძროხის საფასურს არ იხდიდნენ. მუსამ მათ უთხრა:

„საფასურს თუ არ გადაიხდით, მეგდარი ვერ მოისვენებს!“

ისინიც გამოუვალ მდგომარეობაში ჩავარდნენ, ძროხის ტყავისგან ტივი გააკეთეს, ის თქროთი გააგსეს და ქალს მიუტანეს.

„ამიტომაც ვთქვით ჩვენ: დაჰკარით მას ძროხის რაიმე ნაწილი! ასე გააცოცხლებს ალლაჰი მკვდრებს და განგებთ თქვენ აიათებს თავისას, ეგების მოუხმით გონებას!“ (სურა ბაყარა, აიათი 73)

აიათში მოცემული — „ერთი ნაჭრით დაარტყით!“ იმიტომაც ნათქვამი, რომ უფრო მეტი ყურადღება მივაქციოთ. ყურადღებას თუ მივაქცევთ, მკვდრის ვაცოცხლება რამდენიმე გარეგნულ მიზეზებთანაა დაკავშირებული, ე. ი. ახალდაკლული ცხოველის სორცზე შესება პირობად დაწესდა. მაგრამ სინამდვილეში ალლაჰი ამგვარი გარეგნულ მიზეზებისა და ცერემონიების გარეშეც აჩვენებს სასწაულებს.

ცხოველის ენა მკვდარს რომ შეახეს, სისხლში ამოთხვრილი მკვდარი წამოდგა და მოყვა სინამდვილე:

„მე ჩემმა ბიძაშვილებმა მომკლესო“, სახელები ჩამოთვალა და კვლავ მოკვდა.

ამ საქმის ჩამდენი ორი ახალგაზრდა მაშინვე იმგვარადვე დასაჯეს, ე. ი. მოკლეს.

ამ შემთხვევისგან შემდეგი რამ უნდა ვისწავლოთ:

ალლაჰის ბრძანებისთანავე ებრაელებს რომელი რქოსანიც არ უნდა დაეკლათ, ბრძანება შესრულებული იქნებოდა. მაგრამ ერთმანეთის მიყოლებით დასმული შეკითხვებით ჩავარდნენ იმ მდგომარეობაში, საქმის გაკეთება რომ არ სურს ადამიანს. ამგვარად, ამბავი თავად დაამძიმეს და ყოველი უარყოფის შემდეგ დარდი უფრო გაიზარდა. ამგვარად უარყოფისა და მიჯნის უცლოდინრობის მიზეზით ალლაჰმა მათ სასჯელი გაუზარდა. ეს ნიშნავს რომ მორწმუნემ ალლაჰისა და შუამავლის ბრძანება მაშინვე უნდა შეასრულოს. ვინაიდან, ამ ბრძანებებზე გულგრილად მოკიდება და გადადება, მათ უფრო მძიმე პასუხისმგებლობებს აკისრებს და სასჯელი მოაქვს.

არ უნდა დასვა არასაჭირო, უადგილო კითხვები. რადგან კითხვას, შეკითხვებისთვის უფრო მეტი პასუხისმგებლობა მოაქვს.

ებრაელებმა რქოსანს თაყვანი სცეს და იმისათვის, რომ ისინი მიმხვდარიყვნენ ძროხას დიდებული (ღვთიური თვისებები) არ ახასიათებს, მისი მსხვერპლად შეწირვა ებრძანათ. რადგან ადამიანს იმის გამო, რომ აქვს რწმენის მოთხოვნა მონა-მსახურობის გრძნობებში ზოგჯერ შეიძლება შეცდეს, გზას აცდეს და ღმერთის ძებნა ადამიანურ განზომილებებსა და შემეცნებაში დაიწყოს. ასე რომ, არსებობს საფრთხე ადამიანი პოლითეისტი გახდეს იმით, რომ თაყვანისცემა დაუწყოს იმას, რასაც მისთვის ფასი აქვს

და უყვარს. ამისგან თავის დაღწევის გზა კი საყვარელ რამეზე ალლაჰის გამო უარის თქმაა.

ებრაელებში, მკვლევლები რომ ვერ ნახეს, მოუსვენრობამ დაიბკვიდრა. ძროხის დაკვლის შემდეგ მკვლელი იბოვეს და ტომი დამშვიდდა. როგორც აქედან ჩანს, ღმერთის ბრძანებებზე მინდობა და მორჩილება, საზოგადოების სიმშვიდისთვის აუცილებელია.

ებრაელთაგან ზოგიერთის გულში არსებობდა „სიკვდილის შემდეგ ვაცოცხლებს“ ეჭვები. ამ შემთხვევის შემდეგ ეს ეჭვი გაქრა.

ყარუნი

ყარუნი შუამავალ მუსას ან ბიძა იყო ან ბიძაშვილი. მანამ მუსას ირწმუნებდა, ფარაონთან ებრაელების წარმომადგენელი იყო. მისი ხელმძღვანელობის ქვეშ მყოფთ ავიწროებდა. რომ ირწმუნა, თავისი თავი მეცნიერებასა და ღვთისმსახურებას მიუძღვნა. თევრათს, მუსას შემდეგ, ყველაზე ლამაზად ის კითხულობდა.

ემშაკმა ადამიანის ფორმა მიიღო, მივიდა ყარუნთან, რომელიც თავიდან ძალიან ღარიბი იყო და მას დაუმეგობრდა. ერთ დღეს ხელსაყრელი მომენტი შეარჩია და უთხრა:

„ყარუნ! სხვებისგან მიღებული სარჩოთი რომ არ ვისაზრდოთ, წავიდეთ კვირაში ერთი დღე ვიმუშაოთ, დანარჩენი ექვსი დღე კი ღმერთს ვემსახუროთ.“

ყარუნს ეს აზრი მოეწონა. ქალაქში ერთად წავიდნენ და ერთ დღეს იმუშავეს. ამ დღეს გამომუშავებული ფულით ექვსი დღე ისაზრდოს და ღვთისმსახურება შეასრულეს.

ბირგელი ანაზღაურება რომ მიიღო, ემშაკმა უთხრა:

„ყარუნ, შეხედე, არაგისზე დამოკიდებული არ დაგჩინო. მოდი ამის შემდეგ კვირის ნახევარი ვიმუშაოთ, ფული ვიმოვოთ, მეორე ნახევარი კი ღვთისმსახურებას მივუძღვნათ! ამგვარად მოგვეცემა საშუალება მობოვებული ფულის უმეტესი ნაწილი ალლაჰის კმაყოფილების მოსაპოვებლად მოწყალებით გავიღოთ!“

ყარუნს ეს წინადადება უფრო მიმზიდველი მოეჩვენა და ამასაც დაეთანხმა.

ემშაკმა გაბიჯების განხორციელებაში წარმატებას მიაღწია. ამის შემდეგ მუშაობის დრო უფრო გაზარდა.

„მუშაობას უფრო მეტი დრო დავეთმოთ და უფრო მეტი ფული მოვიბოგოთ. თან ღვთისმსახურებას გაგაგრძელებთ, თან ამ ფულით უფრო მეტ ღარიბს გაგახარებთ!“ ამბობს ეშმაკი.

ყარუნის გულში ნელა-ნელა ამქვეყნის სიყვარული ჩასახლდა. მუსას ვედრების წყალობით, ზეციდან ცოდნამიღებული ყარუნი მოკლე დროში გამდიდრდა. მისი გული ამქვეყნიურმა სურვილებმა და დაუსრულებელმა ჟინმა მოიცვა. ამის შემდეგ ყველა ლამაზი და სპეტაკი სურვილი დაიკარგა; სიამაყისა და თავმოწონების ტყვე გახდა. დაივიწყა, რომ სიმდიდრე შუამაგალ მუსას ვედრების შედეგად მოიბოგა.

აიათში ნაბრძანებია:

„უეჭველად, ყარუნი მუსას ხალხთაგან იყო, მაგრამ ავიწროებდა მათ. ჩვენ ვუბოძეთ მას იმდენი განძი, რომ მათი გასაღებიც კი ემძიმებოდა რამდენიმე ღონიერ კაცს. მისმა ხალხმა უთხრა: ნუ გათამამდები, რამეთუ ალლაჰს არ უყვარს მედიდურნი!“ (სურა ყასასი, აიათი 76)

ყარუნს, რომელსაც გული უკვე ამქვეყნიურობის სიყვარულით ჰქონდა საყსე, მუსას რჩევები აწუსებდა, ვეღარ იტანდა. ჰარუნს ყურბნის დაკვლა რომ დაეგალა, გულში განთავსებული ბოროტი გრძნობებით სააშკარაოზე გამოვიდა. შურისა და სიამაყის გამო ვერ გაუძლო, გაბრაზდა, მუსასთან მივიდა და უთხრა;

„მუსა! შენს ძმას ჰარუნს ყურბნის დაკვლა დაავალე. მე კი ასეთი რამ არა მაქვს! რადგან მე თევრათს ძალიან კარგად ვკითხულობ, მე ჰარუნზე უფრო მაღლა ვდგავარ, ამ უსამართლობას როგორ გაგუძლებ?“

მუსამ მას უთხრა:

„ჰარუნს ეს დავალე მე კი არა, უდიდესმა ღმერთმა მისცა!“

მაგრამ ყარუნმა დაიჩემა:

„სანამ ნიშანს არ მაჩვენებ, ამაზე თანახმა არა ვარ!“

მუსამ ებრაელების ბელადები შეკრიბა და უთხრა:

„თქვენი ხელჯოხები მოიტანეთ! ყველა განსაზღვრულ ადგილზე დადეთ. ვისი ხელჯოხიც ამწვანდება, ყურბნის დაკვლის ღირსი ის არის.“

ხელჯოხები მოიტანეს და სადაც ღვთისმსახურებას ასრულებდნენ, იმ ხალოცაჟში დატოვეს. მათ შორის მხოლოდ ჰარუნის ხელჯოხი ამწვანდა და შეიფოთლა.

ამ აშკარა სასწაულის შემდეგ, მუსა ყარუნს მიუბრუნდა და შეეკითხა:

„ყარუნ! ეს მე გაგაკეთე?“

ყარუნი ვაოცდა. მიუხედავად იმისა, რომ ჭკმში არიტიკებს მისვდა, ვნებას დაემორჩილა და თქვა:

„ეს ჯადოქრობის მეტი არაფერია“ და გაცეცხლებული იქაურობას გაეცალა.

აღლაჰმა ებრაელებს ცისფერწოლიანი ტანსაცმლის ტარება უბრძანა. ყარუნი ამის წინააღმდეგეც გამოვიდა:

„ამას მხოლოდ იმიტომ ატარებენ, რომ ბატონი და მონა გაიჩნეს!“ მის ტარებაზე უარი თქვა.

ყარუნს მუსასადში სიძულვილი გაუძლიერდა. ვნებით გამოწვეული შურის ცეცხლი შიგნიდან სწვავდა, არ ტოვებდა. იმისათვის, რომ ხალხი თავისკენ მოეხიდა, წვეულებების და თავისი სიმაღლის განმამარტებელი საუბრების გამართვა დაიწყო.

ერთ დღეს მუსამ, აღლაჰის ბრძანების შესაბამისად, მისი ზექათის გადასახადი რომ დაიანგარიშა და გადახდა მოსთხოვა, ყარუნმა უთხრა:

„ახლა ჩემს ქონებასაც დაადგი თვალი? ეს ფული მე მოგიბოვებ!“

ყარუნისადმი მიმართვაში ასეთ ნაბრძანება:

„იმით, რაც აღლაჰმა გიბოძა, ისწრაფე საიქით სამყოფელისკენ, და არ დაივიწყო შენი წილი დედამიწაზე. სიკეთე აკეთე ისეთივე, როგორც აღლაჰმა მოგმადლა და არ გააგურცელო უკეთურობა ქვეყნად, რამეთუ აღლაჰს არ უყვარს უკეთურნი!“ (სურა ყასასი, აიათი 77)

„მიუგო: ყოველივე ეს მებოძა იმ ცოდნის წყალობით, რომელიც გამაჩნია. განა არ იცოდა, რომ მის უწინ აღლაჰმა დაღუბა მთელი თაობები, რომლებიც მჯობნი იყვნენ მასზე თავიანთი ძლიერებითა და რიცხოვნობით? ცოდვილებს არ ჰკითხავენ მათი ცოდვების გამო! (ისინი ჯოჯოხეთში მოხვდებიან ანგარიშგების გარეშე)“ (სურა ყასასი, აიათი 78)

„გამოვიდა თავის ხალხთან სამკაულებით. რომელთაც სურდათ ამქვეყნიური სიკეთენი, თქვეს: ნეტავ, ჩვენც გვქონდეს ის, რაც ყარუნს ებოძა! უეჭველად, იგი უდიდესი წილის მფლობელია.“ (სურა ყასასი, აიათი 79)

„და თქვეს, რომელთაც ებოძათ ცოდნა: ვაი, თქვენ! აღლაჰის წყალობა უმჯობესი იქნება მათთვის, ვინც ირწმუნა და ჰქმნა სიკეთე. მაგრამ მას მხოლოდ მომთმენნი მიიღებენ!“ (სურა ყასასი, აიათი 80)

უკადრისი ცილისწამება

ყარუნმა ერთ დღეს ებრაელები შეკრიბა. მუსასაც დაუძახა და უთხრა:

„მუსა! გაგვაცანი ალლაჰის ბრძანებები ქურდისა და მრუშის შესახებ? ამას შენ თუ ჩაიდენ, შენი მდგომარეობა როგორი იქნება?“

შუამაგალ მუსამ უთხრა:

„ქურდს ხელი უნდა მოეჭრას, მრუში კი უნდა ჩაიქოლოს!“

ქარუნმა უთხრა:

„ამას შენ თუ ჩაიდენ!“

მუსამ უთხრა:

„იფიგია!“

ყარუნს წინასწარ სულელური გეგმა მოემზადებინა. ამის შემდეგ ერთ ქალს დაუძახა და უთხრა:

„ქალო, მოდი და მუსას ჩადენილი სამარცხვინო მოქმედება და უნამუსობა მოყევ!“

ამ სამომხამ ცილისწამებამ მუსა ძალიან გააბრაზა, განარისხა. ამ დროს ქალიც მის გვერდით მოვიდა. რაღაცის თქმა უნდოდა, მაგრამ ენა დაება, გერაფერი თქვა. გაბრაზებულმა მუსამ ჰკითხა:

„ქალო! ზღვის შუაზე გაყოფით გზის გამსწვლ და „თევრათის“ მომგვლენ ალლაჰის ნათრით, სიმართლე თქვი: მე შენ გიცნობ? შენთან რამე კავშირი მაქვს?“

ქალმა დიდი სინანულით თქვა:

„მუსა! ყარუნმა ბლომად ფული გადაამინადა რათა შენთვის ცილი დაემწამებინა!“ შემდეგ დამწუხრებულმა, სინანულით აღსავსემ მოინანია.

ამ შემთხვევის შემდეგ მუსამ სეჯდე შეასრულა და ღმერთს შეევედრა:

„ღმერთო ჩემო, ისინი დასაჯე!“

უდიდესმა ღმერთმა ასე ბრძანა:

„ჩვენ გუბრძანეთ მიწას შთაენთქა ის თავის სახლიანად. არ ჰყავდა მას შემწევები, რომლებიც დაეხმარებოდნენ ალლაჰის წინაშე, და გერც საკუთარ თავს გადაირჩინდა!“ (სურა ყასასი, აიათი 81)

ყარუნი ამქვეყნის სიყვარულმა და შურმა გაანადგურა. შურიანების დასასრული საზიანოა. ვარდა იმისა, რომ საკუთარ თავს ცუდ დასასრულს

უმზადებენ, შურიანი ადამიანები ვარშემომყოფ ადამიანებსაც აზარალებენ. აიათი გვამცნობს, რომ შურიანი ადამიანების შარისგან ალლაჰს უნდა შეგვეფაროთ:

„თქვი: მიგვედღები აისის უფალს ცოცხალი არსებების მიერ შექმნილი (ყოველგვარი) სიავისგან! წყვდიადის სიავიდან, რომელიც ღამემ შექმნა! კვანძებზე შეძლოცგელი ქალების სიავისგან და მოშურნის სიავისგან, როცა შურს!“ (სურა ფელაყი, აიათები 1-5)

ნაღზმა ქარუნის, და მისი მიმდევრების განადგურება რომ დაინახა, ინანა:

„ხოლო ისინი, რომელნიც წინადლით ნატრობდნენ მის ადგილზე ყოფნას, მეორე დლით ამბობდნენ: ვაი! ალლაჰი უზრდის ან უმცირებს სარჩოს თავის მსახურთაგან იმას, ინებებს ვისაც! მოწყალეა რომ არ მოელო ჩვენზე, უბრძანებდა შთავენტქეთ. ვაი! უეჭველად, ურწმუნონი ნეტარნი ვერ შეიქნებიან!“ (სურა ყასასი, აიათი 82)

„სწორედ ის უკანასკნელი სამყოფელი დაგუდგინეთ მათ, რომელთაც არ სურთ გაშედიდურება დედამიწაზე და უკეთურობის გაგრცვლება. კეთილი აღსასრული მოელით მხოლოდ ღთისმოშიშებს!“ (სურა ყასასი, აიათი 83)

ყარუნის ამბავში წარმოდგენილია ამაყი, შურიანი, საიქით- დავიწყებული, სააქიათზე შეყვარებული ადამიანების ტრაგიკული დასასრული. მუჰამედის მიმდევრებმა ამ ამბისგან შეიძლება გაკეთილი აიღონ.

ამავე დროს, ამ ნოველაში გადმოცემულ ცილისწამებზე მისტიკოსები ასე ამბობენ:

მუსას მიერ ღვთიური ზემთაგონების მხარდაჭერის ვარეშე ჩადენილმა ქმედებამ, ფათუნისთვის ხელისკვრამ და მისი სიკვდილის მიწაზე ქცევამ, მისი სინდისი ძალიან შეაწუნა, თანაც უდიდესმა ღმერთმა უბრძანა:

„და გამოგარჩიე შენ ჩემთვის!“ (სურა ტაჰა, აიათი 40)

ე. ი. ღმერთმა მას უთხრა: „ჩვენი ზემთაგონების, ბრძანებისა და ნებართვის ვარეშე კობტი მოკალი!“

აი, ეს ამბავი მუდამ კვლად ქონდა მუსას გულში. სინამდვილეში, შუამავალ მუსას ცუდი განზრახვა არ ჰქონია. მაგრამ თავისმა ნამოქმედარმა მასზე ცილისწამებამ ჩაუყარა საფუძველი.

შუამავალი მუსა და ჰიზირი

ფარათონის წითელ ზღვაში დახრჩობის შემდეგ, მუსა თავის ტომს ძალიან ბრძნულ რჩევებს აძლევდა. ტომს მისი ცოდნისა და უნარის სიღრმე აოცებდა და აღაფხვნიებდა. მათ შორის ერთმა თქვა:

„ალლაჰის შუამავალო! დედამიწაზე შენზე მცოდნე გინმე არსებობს?“

შუამავალმა მუსამ უთხრა:

„ასეთს არავის ვიცნობ!“

ამ დროს ზემთავთონება მოეგლინა:

„იმ ადგილას, სადაც ორი ზღვა ერთდება, არის ერთი ჩემი მონა-მსახური, რომელსაც ღვთიური ცოდნა ვუბოძე. შენი მიმდევრებისგან ერთი აირჩიე და მასთან წადი!“

მას რომ მიენიშნა, ის კაცი ჰიზირი იყო.

შუამავალი მუსა ღმერთს შეევედრა:

„იმ ადამიანს როგორ ვიპოვი?“

უდიდესმა ალლაჰმა მუსას უთხრა, რომ ჩანთაში მკვდარი თევზი ჩაედო და ეს თევზი რომელი ორი ზღვის შესაყარზეც გაცოცხლდებოდა და წყალში გადახტებოდა, იქ იპოვიდა ჰიზირს.

მუსა იუშა იბნ ნუნთან ერთად მაშინვე ჰიზირის საძებნელად გაემურა.

თქმულების მიხედვით, ერთი შესვენების დროს მუსამ დაიძინა. ამ დროს იუშა იბნ ნუნმა დაინახა, რომ თევზი უცებ გაცოცხლდა და წყალში გადახტა. მუსამ რომ ვაიღვია თქვა:

„წამოდი გზა გაგაგრძელოთ, წინ კიდევ გრძელი გზა გვაქვს.“

„და აკი, მუსამ უთხრა თავის ახალგაზრდა მეგობარს: არ გაგჩერდები, სანამ არ მივალწვევ ორი ზღვის შესართავს, თუნდ მრავალი წელი გიმოგზაუროლო!“ (სურა ქაჰფი, აიათი 60)

მეგლანა ამ შემთხვევის საოცარ მხარეებს ასე აღწერს:

„კეთილშობილო ადამიანო! ეს სულიერი დაუოკებელი შესვენების წყურვილი ალლაჰთან მოსაუბრე შუამავალ მუსასი, ნახე! ნახე, მუსა რას ამბობს:

მიუხედავად იმისა, რომ მრავალი თანამდებობა მიჭირავს, ჩემს თავში ყოფიერებას ვერ ვგრძნობ. იმისათვის, რომ უფრო იქით მივადწიო, ვკებე ჰინოს, რომელიც ჩემ სულს გაანათებს.“

მუსამ ჰინორის საქებნელად წასვლა რომ დააპირა, მისმა ტომმა უთხრა:

„მუსა, შენს ტომს ტოვებ და შენზე უფრო დაბალ საფეხურზე მდგომი კაცის სანახავად მიდინარ! რამდენ ხანს უნდა იხეტიალო და ეძებო? ის, რასაც ეძებ შენშია, ეს შენც იცი. ცამდე მადლო, შეუამავლო! მიწაზე რამდენ ხანს უნდა იხეტიალო?“

მუსამ თავის ტომს უთხრა:

„რა ხდება, მუსა და მთვარეს ვნა არ გადაუჭრათ! მე შეუამავლობის მთვარე ვარ, ჰინორი კი წმინდანების მუსაა. ისე, როგორც იქნებიან ჩემზე მაღალ საფეხურზე მდგომი შეუამავლები, ჰინორიც წმინდანებს შორის ყველაზე მაღალ საფეხურზე მდგომია.“

„მე მივდივარ ორი ზღვის შესაყარზე, რათა დროის სულთან წმინდანს ვესაუბრო. ჰინორს გამოვიყენებ იმის საშუალებად, რომ ქვემარტუბასა და საიდუმლოებებს ჩავწვდეთ. მასთან შესახვედრად კი დიდი ხნით მზავრობაში ყოფნა მომიწევს.“

„ამგვარად, როცა მიაღწიეს ორი ზღვის შესართავს, დაივიწყეს ორივემ თავიანთი თევზი, მაშინ იგი დაადგა თავის გზას ზღვაში და გაუჩინარდა.“ (სურა ქაჰფი, აიათი 61)

თუმცა იუშა იბნ ნუნმა თევზის გაცოცხლება და ზღვაში გადახტომა დაინახა, მაგრამ დაავიწყდა ეს შეუამავალ მუსასთვის ეთქვა. ვნა ერთად გააგრძელეს. დიდხანს იარეს და ბოლოს ერთი ხის ქვეშ ჩამოჯდნენ.

„(შენვედრის ადგილი) ამგვარად, როცა კიდევ უფრო შორს წავიდნენ, უთხრა თავის ახალგაზრდა მეგობარს: მოგვართვი სადილი, ვფიცავ, ამ მგზავრობით ძალიან დავიღალეთ!“ (სურა ქაჰფი, აიათი 62)

იუშა იბნ ნუნს მაშინვე გაახსენდა და თქვა:

„ღმერთო ჩემო! დამავიწყდა მეთქვა, თევზი ზღვაში რომ გადახტა!“

„(ახალგაზრდა კაცმა) უთხრა: დაინახე, როცა შეგაფარეთ თავი კლდეს, მაშინ, უეჭველად, მე დამავიწყდა თევზი და იგი ჩემთვის არავის დაუვიწყებია, თუ არა ეშმაკს, რომ არ გამხსენებოდა. მან კი გააგრძელა თავისი გზა ზღვაში გასაოცრად.“ (სურა ქაჰფი, აიათი 63)

„(მუსამ) მიუგო: სწორედ ესაა, რასაც ვეძებდით! და უკან გააპყვინნე საკუთარ ნაფეხურებს.“ (სურა ქაჰფი, აიათი 64)

„ამგვარად შემოხვდით მათ ერთი მსახური ჩვენს მსახურთაგანი, რომლისთვისაც ნაბოძები გვქონდა წყალობა ჩვენგან და შევასწავლეთ ჩვენ მას ჩვენეული ცოდნა.“ (სურა ქაჰფი, აიათი 65)

აქ მოცემული ცოდნა ღვთიური ცოდნაა. ღვთიური ცოდნა მისტიკის გზაზე სულიერი აღზრდის ბოლოს მიიღწევა, ღმერთის ბოძებული ცოდნაა. იმის გამო, რომ ეს ცოდნა გულთანაა კავშირში, სულისა და გულის განწმენდით მოიპოვება. ეს ცოდნა ვარეადან მიღებული ცოდნით არ მოიპოვება, ეს ეძლევა ადამიანებს, რომელთა მიმართაც ღმერთი კეთილგანწყობილია. მაგრამ ამ ცოდნაში ადამიანის უნარისა და შესაძლებლობების მიხედვით შესუსტებლობაც დევს. ადამიანი საკუთარი კეთილდღეობისთვის ვალდებულია ეს უნარი განავითაროს. ჰინირზე უდიდესი ღმერთი ბრძანებდა:

„უთნრა მას მუსამ: შეიძლება გამოგყვე, რათა მასწავლო მე ის, რაც შენ ვესწავლა ჭეშმარიტებასთან მისაღწევად?“ (სურა ქეჰფი, აიათი 65)

სურა „ბაყარაში“ ალლაჰი ბრძანებს:

„ჰეი თქვენ, რომელთაც ირწმუნეთ! თუ ერთმანეთისგან ვალს იღებთ გარკვეული ვადით, დაწერეთ ეს (ხელწერილი). და დაწეროს ეს სამართლიანად მწერალმა თქვენ შორის. უარი არ თქვას მწერალმა. ისე დაწეროს, როგორც ალლაჰმა ასწავლა მას. მეგალემ უკარნახოს და ემინოდეს მას ალლაჰის, მისი ღმერთისა და არ დააკლოს არაფერი. და თუ ის, ვინც მეგალეა, გონებასუსტია ან უძლური, ან თავად კარნახი არ ძალუძს, მაშინ მისმა მეურვემ უკარნახოს სამართლიანად და აიყვანეთ მოწმედ თქვენგან ორი კაცი. თუ ორი კაცი არ იქნება, ერთი კაცი და ორი ქალი, ვისზეც თანახმა ხართ, როგორც მოწმეზე; ეს იმ შემთხვევისთვის, თუ რომელიმე ქალს შეეშლება, შეახსენოს მეორემ. და უარი არ თქვან მოწმეებმა, როცა ეძახიან. არ დაიზაროთ ვალის თავისი ვადით ჩაწერაზე, დიდი (მნიშვნელოვანი) იქნება ის თუ მცირე (უმნიშვნელო). ეს ალლაჰის წინაშე ყველაზე სამართლიანი და ყველაზე სალი (მყარი) მოწმეობისთვისაა, და ჭეშმარიტებასთან ყველაზე ახლოა, რომ ეჭვი არ შეგეპართ. მაგრამ თუ ერთმანეთში ნაღდი ფულით გადაბარებაა, მაშინ ცოდვად არ გეთვლება, თუკი ამას არ დაწერო. აიყვანეთ მოწმეები გარიგების დადებისას და არც მწერალს შესვდეს რამე უსიამოვნება და არც მოწმეს; და თუ იქმთ

ამას (ზიანს მიაყენებთ), უეჭველად, ეს თქვენი ჭეშმარიტი გზიდან გადახვევაა. და გეშინოდეთ ალლაჰისა! ალლაჰი გასწავლით, უეჭველად, ალლაჰი ყოვლისმცოდნეა!!“ (სურა ბაყარა, აიათი 282)

მუსამ, ის კაცი ზეშთავთნებით რომ მიენიშნა, საბოლოოდ ერთი კლდის ქვეშ, ხალათში გზვეული იბოგა. მას სალამი მისცა და გაცნო:

„მე მუსა ვარ!“

ჰინირმა უპასუხა:

„ე. ი. ებრაელების შუამავალი მუსა შენ ხარ!“

მუსამ ჰკითხა:

„შენ ის ადამიანი ხარ, ვისზეც ალლაჰმა მითხრა რომ ადამიანებს შორის ყველაზე მცოდნეა?“

ჰინირმა უპასუხა:

„მუსა! ალლაჰმა მე მიბოძა ცოდნა, რომელიც შენ არა გაქვს. შენ კი გიბოძა ცოდნა, რომელიც მე არა მაქვს.“ (ინ. ბუჰარი, თეფსირი, 18/2,3,4, მუსლიმი, ფედაილი, 170)

მუსამ ჰინირს უთხრა, რომ ამ ცოდნის შესწავლა სურდა. ამგვარად, ის ზოგიერთი შემთხვევის სიბრძნეს, რომელიც ადამიანს შეუძლებლად და საოცრად ეჩვენებოდა ჰინირისგან ისწავლიდა.

„უთხრა მას მუსამ: შეიძლება გამოგყვე, რათა მასწავლო მე ის, რაც შენ გასწავლა ჭეშმარიტებასთან მისაღწევად?“ (სურა ქაჰფი, აიათი 66)

ჰინირმა:

„მიუგო: უეჭველად, შენ მოთმინება არ გეყოფა, რომ ჩემ გვერდით დარჩე!“ (სურა ქაჰფი, აიათი 67)

„და როგორ მოითმენ იმას, რასაც ცოდნით გერ შეწვდები?“ (სურა ქაჰფი, აიათი 68)

ამ სიტყვებით ჰინირმა მუსას ფსიქოლოგიური მდგომარეობის შესახებ ნიადაგი მოსინჯა, მას საკუთარ თავზე უამბობდა, ეს მონათხრობი შემდეგში გამოაშკარავდებოდა. შუამავალ მუსას ამ შემთხვევებისგან ასაღები გაკვეთილი, საკუთარი მდგომარეობის ცოდნა და მომთმენად ყოფნა იყო.

„ჩემთან ყოფნის მოთმინება შენ არ გამოგივა. შენ ამ საკითხში შეწყველებული ხარ, რადგან ამ ცოდნის სრულყოფილება ჯერ შენ არ გბოძებია“ — უთხრა ჰინირმა.

მუსამ „მიუგო: მე მიხილავ მომთმენს, თუ ალლაჰის ნება იქნება, და არ აღვუდგები შენს ბრძანებებს!“ (სურა ქაჰფი, აიათი 69)

ჰინირმა მუსას უთხრა:

„უთხრა: მაშინ, თუ გამომყვები, არაფერი მკითხო, სანამ მე თავად არ გამცნობ!“ (სურა ქაჰფი, აიათი 70)

ამ საკითხებზე რომ შეთანხმდნენ, ჰინირი და მუსა იმ ცნობილ მგზავრობაში წავიდნენ.

ყურანში ამ მგზავრობის საოცრებები და სიბრძნე ასეა მოთხრობილი:

„ამგვარად გაუდგნენ ორივე გზას. როცა გემზე ავიდნენ, განვრიტა იგი. უთხრა: ნუთუ განვრიტე იგი, რომ დაახრხო ხალხი მისი? ვფიცავ, შენ დიდი ცოდვა ჩაიდინე!“ (სურა ქაჰფი, აიათი 71)

„(ჰინირმა) მიუგო: განა არ მითქვამს, უეჭველად, შენ ვერ შეძლებ ჩემს გვერდით მოთმენას?“ (სურა ქაჰფი, აიათი 72)

„(მუსამ) უთხრა: ნუ მისაყვედურებ იმის გამო, რაც დამაგიწყდა და ნუ გამიძნელებ ჩემს საქმეს!“ (სურა ქაჰფი, აიათი 73)

„ასე განაგრძეს გზა, სანამ არ შეხვდნენ ბიჭუნას და მაშინ მოკლა მან იგი. უთხრა: ნუთუ მოკალი უდანაშაულო ადამიანი, რომელსაც არავინ მოუკლავს? ვფიცავ, შენ გასაკიცხი რამ ჩაიდინე!“ (სურა ქაჰფი, აიათი 74)

„(ჰინირმა) მიუგო: განა არ მითქვამს, უეჭველად, შენ ვერ შეძლებ ჩემს გვერდით მოთმენას?“ (სურა ქაჰფი, აიათი 75)

„(მუსამ) უთხრა: თუკი შეგეკითხე რაზე ამის მერე, მაშინ აღარ განაგრძო ჩემთან მეგობრობა. შენი საქციელი უკვე გამართლებულია!“ (სურა ქაჰფი, აიათი 76)

ამ სიტყვებით შუამავალ მუსას უნდოდა ეთქვა, რომ მეტი ზატიების თხოვნის უფლება აღარ ჰქონდა.

„განაგრძეს გზა, სანამ არ მივიდნენ სოფლის მოსახლეობასთან. და მათგან საჭმელი მოითხოვეს. მაგრამ მათ თავი შეიკავეს, რომ გამასპინძლებოდნენ ამ ორს. მათ დაინახეს კედელი, რომელიც სადაცაა ჩამოინგრეოდა და მან ის გაამავრა. მუსამ უთხრა: რომ მოგენდომებინა, ამისათვის გასამრჯელოს მიიღებდი.“ (სურა ქაჰფი, აიათი 77)

„(ჰინირმა) მიუგო: ესაა განშორება ჩემსა და შენს შორის, მაგრამ განგვიმარტავ იმას, რისი მთომენაც ვერ შეძელი.“ (სურა ქაჰფი, აიათი 78)

„რაც შეეხება გემს, ის ღატაკებს ეკუთვნოდათ, რომლებიც ზღვაში მუშაობდნენ. მისი დეფექტიანობა ვინებე, ვინაიდან, მათ უკან იყო მეფე, რომელიც ყველა გემს ძალით ართმევდა.“ (სურა ქაჰფი, აიათი 79)

„მაგრამ რაც შეეხება ბიჭუნას, მისი მშობლები მორწმუნენი იყვნენ, ამიტომაც ვშიშობდით, რომ არ ჩაეთრია ისინი უსამართლობასა და ურწმუნობაში.“ (სურა ქაჰფი, აიათი 80)

„ამგვარად ვინებთ ჩვენ, რომ თავიანთ ღმერთს იგი ჩაენაცვლებინა მასზე უკეთესით, წმინდათი და ღმობიერით!“ (სურა ქაჰფი, აიათი 81)

„ხოლო რაც შეეხება კედელს, ქალაქში იყო ორი ობოლი ბიჭი. მის ქვეშ იყო განძი მათთვის. მათი მამა მართალი კაცი იყო და შენმა უფალმა ინება, რომ მათ სრულწლოვანებამდე მიეღწიათ, მერე კი ამოეღოთ თავიანთი განძი, წყალობად შენი ღმერთისა. მე არ მოვქცეულვარ ჩემი გადაწყვეტილების თანახმად. აი, ახსნა იმისა, რისი მთომენაც შენ ვერ შეძელი.“ (სურა ქაჰფი, აიათი 82)

ღ

შექნილი ცოდნის დროს თემები უფრო ადვილი გასაგებია, ამიტომ ამ შემთხვევაში გამოყენებული კითხვების დასმის მეთოდი ღვთიური ცოდნისას სანდო არ არის. რადგან ეს ცოდნა გულში შთაგონების შედეგადაა ჩასახლებული, ამიტომაც მოწაფე მას მისი უნარისა და შესაძლებლობების ფარგლებში მოიპოვებს. ამის გამო მოწაფემ ჭკუასთან ერთად უფრო დიდი მნიშვნელობა სულის აღზრდას უნდა მიანიჭოს. ე. ი. სულის აღზრდით გულის უნარის განვითარებაა საჭირო.

მართლაც, საყურადღებოა შუამავლი მუსას გაგზავნა ჰინირთან ღვთიური ცოდნის მისაღებად. მუსასთვის ღვთიური ცოდნის სწვისგან სწავლა, რაიმე ნაკლი არ იყო.

„ღმერთო ჩემო! მეც მათგანი გამხადე!“ (იბნ ქესირი, თეფსირი, ტ. 2. გვ. 259)

ჰინირის ნოველის სსჯა განსაკუთრებულობა ისაა, რომ აქედან ნათელია ადამიანს ჭკმარინტების შემთხვევისა და მოვლენის არსში ჩაწვდომა მხოლოდ მისი ცოდნის შემთხვევაში შეუძლია. ადამიანის გონებამ მიწეწები და ვარე ფაქტორები არ უნდა დაივიწყოს, სისუსტის გამო გამოუვალ მდგომარეობაში არ უნდა ჩაგარდეს და შემთხვევის სიღრმესა და საოცრებაში ჩაწვდომა უნდა შეძლოს.

გონება მიზნების ცოდნის გარეშე შემთხვევას ვერ ჩასწვდება, ისევე როგორც თვალი შორ მანძილზე საგანს ვერ დაინახავს და ყური საშინელ ხმაურში მთრთოლვარე ხმას ვერ გაიგონებს. გონების მიზნებში ჩაწვდომის შესაძლებლობას საზღვრები აქვს. როგორც კი ამ საზღვრებს ვასცდება, შექცნება მცირდება და უძლური ხდება.

იმაში გაზალი დიდი ხნის პიროვნული გამოცდილების შედეგად დარწმუნდა, რომ ღვთიურ საიდუმლოებებში ადამიანური ჭკუით ჩაწვდომა შეუძლებელია. მან ფიზიკური და გარე სამყაროს იქით ღვთიური საიდუმლოს გასაგებად გულისხმიერი ცოდნის ქონის აუცილებლობა დაინახა, ის მისვდა, რომ მხოლოდ ამგვარად შეიძლება ღმერთთან მიღწევა.

იმაში გაზალიმ თავის დიდებულ ნაწარმოებში — „ფილოსოფოსების გაუზრებლობა“, ფილოსოფოსების ზოგიერთი შეხედულების უკუგდებით, წინ წამოსწია აზრი, რომ მათზე სრულად მინდობა გონების სისუსტეა. გაზალი ჭკმმარტების ძიების ვზაზე თავის გაგვილ ეტაპებს და მიღწეულ შედეგებს ასე გამოხატავს:

„გონება ისე დავძაბე, ისე დავძაბე, რომ დაფლეთის ზღვართან მივიყვანე. დავინახე, რომ ერთი წერტილის შემდეგ ის აუცილებლად უძლურია. შევიმეცნე, რომ ღვთიურ საიდუმლოში ჩასაწვდომად შუამაგლის სულიერების გარდა, სხვა ვზა არ არსებობს!

უდიდეს ღმერთს შეგვედრე. დაფიქრების, თავშეკავებისა და ღმერთის ხსენების მსგავსი სულიერი აღზრდის შედეგად ალლაჰის შუამაგლის სულიერებას შევეერთდი და გონების შტორმში დაზრწობას გადავურჩი.“

თუ ჰინინის ნოველაში მოთხრობილ შემთხვევებს გონებით გაგაანალიზებთ, გემის ვაზრეტა მათი პატრონების წინააღმდეგ უსამართლობად გამოჩნდება. სინამდვილეში კი ღარიბების ერთადერთი შემოსავლის წყარო ტირანებისგან მიტაცებისთვის ხელშეშლდა. ახალგაზრდის მოკვლა მკვლელობის შემთხვევაა, მაგრამ სინამდვილეში იმ ახალგაზრდის ღვთისმოსავი დედ-მამის საიქიო ცხოვრების დაცვაა.

ამავე ფორმით იმ სოფლის კედლის ამეწება, რომლებმაც მათ არ უმასპინძლეს, ლოგიკას ეწინააღმდეგება, მაგრამ ამგვარად მოქცევის სინამდვილე თბლების ანაბრის დაცვაა. ის კედელი რომ დანგრეულიყო, ბავშვების ოქრო მათს გაზრდამდე უსამართლო სოფლელების ხელში მოხვედებოდა.

ამ შემთხვევების საიდუმლოებები მხოლოდ ღვთიური ცოდნით ხდება აშკარა. რადგან ბედის საიდუმლოს გონებით ვერ შეიმეცნებ. ბედისწერაში ჩაწვდომა ადამიანის შექცნებაზე მაღლა მდგომი საქმეა.

ბუჰარში ამ ნოველასთან დაკავშირებით შემდეგი ჰადისია გადმოცემული:

„ღმერთმა შეიწყალოს მუსა იმრანის ძე! რომ მოეთმინა, ჰიზირი მას უფრო საოცარ და საკვირველ შემთხვევებს ასწავლიდა.“ (ბუჰარი, ენბია, 27, აჰმედ იბნ ჰანბელი, V, 118)

საკითხავი ნაწილი -1-

სამი ღვთისმოსავი ადამიანი

ებრაელებს შორის ღვთისმოსავი ადამიანებიც იყვნენ. ალლაჰის შუამავლის ეს წმინდა ჰადისი ამ ღვთისმოსავი ადამიანების მაგალითია:

„თქვენამდე მცხოვრებ ადამიანებისგან სამი პიროვნება გზას გაუდგა. ღამის გასათენებლად ერთ გამოქვაბულში შევიდნენ. ამ დროს მთიდან ერთი ქვა დაგორდა და გამოქვაბულის შესასვლელი ჩაკეტა.

სამივემ თქვა: ჩვენი კარგი ქმედებებით, ღმერთზე ვედრების გარდა, აქედან ვერაფერი გვიხსნისო!

მათ შორის ერთმა ასე თქვა:

ჩემო ალლაჰო! მე ძალიან მოხუცი დედ-მამა მყავდა. მათზე ადრე არც ბავშვებსა და არც ცხოველებს არაფერს ვაჭმევდი და ვასმევდი. ერთ დღეს შეშის შესაგროვებლად შორს წავედი. მათ დაძინებამდე ვერ დავბრუნდი. ვახშამი მოვამზადე, მაგრამ ვნახე, რომ ეძინათ. საკადრისად არ ჩავთვალე, მათ გაღვიძებამდე ჩემი თჯახლობისთვის რძე დამეღვიძებინა და ჯამით ხელში დაველოდე მათ გაღვიძებას. ვათენდა. ბავშვები ჩემს ფეხებთან შიმშილისგან ტიროდნენ. ამ დროს დედამ და მამამ გაიღვიძეს და ვახშმის რძე დალიეს.

ჩემო ალლაჰო! თუკი ეს საქმე შენი კმაყოფილების მოსაპოვებლად გავაკეთე, ამ ქვისგან ჩვენ თავს დატყენილი უბედურება აგვაცილე!

ქვა ნაწილობრივ გადაიწია, მაგრამ იმდენად არა, რომ გამოსვლა შესაძლებელი ყოფილიყო.

მეორე ასე შეეხვეწა:

ღმერთო! ბიძაჩემს ერთი ქლიშვილი ჰყავდა. ის ყველაზე მეტად მიყვარდა. მასთან ერთად ყოფნა მინდოდა, მაგრამ ჩემ შეთავაზებაზე უარი თქვა. რამდენიმე წლის შემდეგ გასაჭირში ჩავარდა და ჩემთან მოვიდა. იმ პირობით, რომ მე ჩამბარდებოდა. მას ასი დირჰემი მივეცი. (გამოუგალ მდგომარეობაში ჩავარდნილი) დამთანხმდა. ამით მეგონა შესაძლებლობა მომეცა მასთან ყოფნისა. მან კი მითხრა:

„აღლაჰის გემინოდეს და უსამართლოდ ჩემ ნამუსს არ შეეხო!“

მეც აღლაჰის შემეშინდა და ჩემს საყვარელ ქალს, რომელიც იძულებული იყო მე დამნებებოდა, გავეცალე. მიცემული ოქროც დავეტოვე.

ჩემო აღლაჰო! თუკი ეს საქმე შენი კმაყოფილების მოსაბოგებლად გავაკეთე, ჩვენს თავს დამტყდარი უბედურება აგვაცილეს!

გამოქვამბულის კარი ცოტათი კიდევ ვაიღო, მაგრამ გამოსვლა ისევ შეუძლებელი იყო.

მესამე პიროვნებაშაც ასე თქვა:

ჩემო აღლაჰო! რამდენიმე მუშა დავიქირავე და ანაზღაურება მივეცი. მათგან ერთი ისე წავიდა, რომ ანაზღაურება არ აიღო. მისი ანაზღაურება ჩემს ანგარიშს დავუმატე და ქონება გავზარდე. რამდენიმე ხნის შემდეგ ის კაცი ჩემთან მოვიდა და მითხრა:

„ჩემი ანაზღაურება მომეცა!“

მეც ვუთხარი:

„აქ რასაც ხედავ: აქლემებს, ხარებს, ცხვრის ფარას — სულ შენი ანაზღაურებით მოვიბოგე. ყველა წაიყვანე!“

მან მითხრა:

„აღლაჰის მონა-მსახურო, ნუ დამცინი!“

„არა, არ დაგცინი, მართალს გეუბნები“.

ამის შემდეგ იმ კაცმა ყველაფერი წაიღო, რაც მისი იყო, არაფერი დაუტოვებია.

ღმერთო! თუკი ეს შენი კმაყოფილების მოსაბოგებლად გავაკეთე, ჩვენს თავსდამტყდარი უბედურება აგვაშორე!

ბოლოს ქვა გამოქვამბულის გასასვლელიდან გადაგორდა, ისინიც გამოქვამბულიდან გამოვიდნენ და გზა განაგრძეს.“ (ბუჰარი, ბუიუ 98, ქარე, 12; მუსლიმი, ზიჟირი, 100)

ეს წმინდა ჰადისი ქმედების საშუალებად გამოყენების მტკიცებულებაა. მეორე მხრივ, მაგალითია იმისა, რომ ვისაც წინ აღლაჰის კმაყოფილების მოპოვება აქვს დაყენებული, მას ღმერთი სწყალობს.

ამის გამო საჭიროა, რომ ადამიანი თავის სურვილებს არ დაჰყვეს და უდიდესი ღმერთის ბრძანებები და აკრძალვები შეასრულოს, ე. ი. თავის

შემოქმედს დაემორჩილოს, რადგან მორჩილება ღმერთის სიყვარულის ყველაზე ტკბილი ნაყოფია.

ვინაიდან, ღმერთის გზაზე ყველაზე მაღალი საფეხური, რომელსაც შეიძლება ადამიანმა მიაღწიოს, არის ღმერთის კმაყოფილება. ეს კი ადამიანის ღმერთისგან კმაყოფილების ყველაზე დიდი ჯილდოა.

ღვთისმოსავების ეს მდგომარეობა აიათში ასეა გამონატული:

„მათი საზღაური მათი ღმერთის წინაშე ღედნის სამოთხეებია, სადაც ძირს მდინარეები მოედინება, იქ სამუდამოდ დაჰყოფენ. ალლაჰი კმაყოფილია მათით და კმაყოფილნი არიან ისინი მისგან (ალლაჰისგან). აი, ეს მათთვის, ვინც მოკრძალებულია უფლის წინაშე!“ (სურა ბეინე, აიათი 8)

საკითხავი ნაწილი -2-

მუსას სამოთხის მეზობელი

ერთ დღეს მუსა უდიდეს ღმერთს შეევედრა:

„ღმერთო ჩემო! ჩემი სამოთხის მეზობელი ვინ არის?“

მან შეძღვევს პასუხი მიიღო:

„მე მყავს ერთი მეგობარი, რომელიც ყასაბობას ეწევა. მაგრამ ყასაბობის გარდა, მას ძალიან მნიშვნელოვანი ერთი საქმეც აქვს. ამიტომ რომ დაბატოლო შენთან, არ მოვია! აი შენი სამოთხის მეზობელი ის იქნება, მუსა!“

მუსა მაშინვე იმ ყასაბის სანახავად წავიდა. მისთვის არ უთქვამს, რომ მუსა იყო. უთხრა:

„მე შენთან სტუმრად მოვედი.“

ყასაბმაც მასთან მისული ეს ნათელსახიანი კაცი, რომელსაც სახეზე ერთი შეხედვით ეტყობოდა, რომ სხვებისგან განსხვავებული იყო, ღიმილით შეხვდა და სახლში წაიყვანა. ის სახლის მთავარ კუთხეში დასვა და პატივისცემით გაუმასპინძლდა. სორცი თავისი ხელით მოუნარშა და წინ დაუდო. მუსას უთხრა, რომ მნიშვნელოვანი საქმე ჰქონდა, მას არ დალოდებოდა და საჭმელი მიერთვა. მოხარული სორცის სხვა ნაწილი წვრილ ლუკებზე მოამზადა. შეძღვევს კედელზე კონტად ჩამოკიდებული კალათა ფრთხილად ჩამოიღო და შიგ მყოფ უმწყო, ძალიან მოხუც, ჩიტივით გამხდარ ქალს მომზადებული ლუკები აჭამა. ჭამის შემდეგ პირი ლამაზად მოწმინდა. ვასუფთავება დაამთავრა, მოეფერა, მოესიყვარულა და ისევ ფრთხილად ადგილზე დააბრუნა. როცა ის ამას აკეთებდა, ქალი მას განუწყვეტლივ ლოცავდა.

შუამავალმა მუსამ ეს კალათი ყასაბის დუქანშიც დაინახა, არაფერი უკითხავს. გაოცებული ელოდებოდა.

ყასაბმა ყველა სამსახური მოამთავრა და შუამავალ მუსასთან მივიდა. რომ დაინახა, ჭამა არ დაეწყო, ჰკითხა:

„ნათელსახიანო სტუმარო! ჭამა რატომ არ დაგიწყია?“

მუსამ უთხრა:

„სანამ ამ კალათის საიდუმლოს არ მეტყვი, ვერაფერს შეგჭამ?“

ყასაბმა ასე უთხრა:

„ამ კალათში მყოფი საბრალო ქალი დედაჩემია! ძალიან მოხუცდა და ძალია აღარ აქვს. თან არაგინ მყავს, მას რომ მიხედოს. მას მარტო რომ ვტოვებ, მეშინია, რამე ცხოველმა არ შეაწუხოს. ამიტომ ამ კალათში ვდებ და მადლა ვკიდებ. ზოგჯერ ჩემთან დუქანში მიმყავს. ჩემი გულის სიმშვიდე მის მომსახურებაზეა დამოკიდებული. დედას დღეში ორჯერ ვაჭმეფ, ამის სანაცვლოდ ყველა სამუშაოს სისხარულით ვასრულებ.“

შუამავალმა მუსამ ჰკითხა:

„კარგი, და შენ რომ ემსახურებოდი, ის რას გეჩურჩულებოდა?“

ყასაბმა უპასუხა:

„ყოველთვის, როცა დედას ვემსახურები, მლოცავს: ალლაჰმა სამოთხეში შენ მუსას მეზობლად გაქციოსო! მეც ამ ლამაზ ვედრებაზე „ამინს“ ვეუბნები. მაგრამ იმ უმაღლესი შუამავლის მეზობლობას რომ შეგადლებინებს, ის ქმედება ჩემგან შორსაა!“

მუსამ, რომელსაც ამ მომენტამდე თავისი ვინაობა არ გაუმხელია, უთხრა:

„ღვთისმოსავო ადამიანო, სამახარობლო! მე მუსა ვარ. შენთან მე ალლაჰმა გამომგზავნა. მიბრძანა: მე სამოთხეში შენს მეზობლად გაქციე კაცი, რომელსაც დედის სამსახურში ნაკლი არა აქვს და მისი კმაყოფილება და ვედრება მოიბოგაო!“

მადლობა უთხარი ღმერთს, ეს ღვთიური წყალობა დალოცვილი ყოფილიყოს!

ყასაბს სისხარულისგან თვალები აუცრემლდა და მუსას სიყვარულით ნელზე მოეხვია. გახარებულებმა საჭმელი მშვიდად მიირთვეს და ალლაჰს მადლობა შესწირეს.

მუსას გარდაცვალების შესახებ სხვადასხვა თქმულება არსებობს. ამათგან ყველაზე ცნობილია ის, რომ მუსა ას ოცი წლის ასაკში გარდაიცვალა და ყუდუსის მხარეშია დაკრძალული.

დღევანდელი იუდაიზმი

დღევანდელი იუდაიზმი

იუდაიზმზე დაყრდნობით, მისი მიმდევრების რიცხვი დღეს დახლოებით 18 მილიონს შეადგენს. ისრაელში, ამერიკაში, რუსეთსა და სხვა ქვეყნებში მცხოვრებმა ებრაელებმა მათი რელიგიის რწმენა და ღვთისმსახურება დაამახინჯეს, ამგვარად, ისინი ჭკემატიტებს დაშორდნენ. ამ ნაწილში იუდაიზმში ღმერთის რწმენა, წმინდა წიგნები, შუამავლის რწმენა და საიქიოს რწმენა დასკვნის სახითაა მოცემული.

ღმერთის გაგება იუდაიზმში

ებრაელები ამბობენ, რომ ერთი ღმერთი სწამთ. დღევანდელი „თეფრათის“ ზოგიერთ ნაწილში ღმერთის რწმენა ანტროპომორფული მახასიათებლების მატარებელია, ე. ი. ღმერთს ადამიანური მახასიათებლები დააკისრეს. ებრაელებმა ღმერთს იაჰვე (იაჰოვა) და ელოჰიმი უწოდეს.

იაჰოვა მხოლოდ ებრაელი ერის განსაკუთრებული ღმერთია. ისინი ამბობენ, რომ ღმერთმა-იაჰოვამ ებრაელი ერი ამოიჩინა და თავისი კეთილგანწყობა მხოლოდ მათკენ მიმართა. სხვა ქმნილებები და ადამიანებიც შექმნა, მაგრამ მათ ებრაელების მსგავსი ფასი არა აქვთ. ებრაელები „ბატონი ერია“. სხვა ერები კი იმისთვის არიან შექმნილი, რომ მათ ემსახურონ. ამის გამო, ებრაელობა მთელ დედამიწაზე არ გავრცელებულა და ებრაელობაზე დაყრდნობილი გლობალური ცივილიზაცია არ შეუქმნია.

იუდაიზმის ღმერთის რწმენის, ღმერთისთვის მიწერილი ადამიანური თვისებებისგან ეს მაგალითები შეიძლება მოვიყვანოთ: „თეფრათში“, „თექვინი 6/5-7; 8/21-22“ ნაწილებში ვაღმოცემულია, რომ ღმერთმა დაინახა, ადამიანები ძალიან ბევრ ბოროტებას ჩადიოდნენ, ინანა, რომ ისინი შექმნა და ამიტომ წარდგნით გაანადგურა. მაგრამ ამის შემდეგ ძალიან დამწუხრდა და თქვა, რომ ქვეყანას ამ ფორმით ერთხელ კიდევ აღარ გაანადგურებდა.

ბოლო დროის ებრაელი მეცნიერების მიერ ამის მტკიცება, „შეცდომა“, „სინანული“, „გადაწყვეტილების შეცვლის“ მსგავსი ადამიანური თვისებების ღმერთის თვისებებად მოხსენიება, ინტერპრეტირებამდე სერიოზული

საკითხია და ძალიან სახიფათოა. მათი ეს მტკიცებები აჩვენებს, თუ რაოდენ სუსტები დარჩნენ.

„თევრათის“ სხვადასხვა ნაწილში ღმერთ „იაჰოვაზე“ კიდევ ბევრი ადამიანური თვისებაა მიწერილი. ამათვან რამდენიმეს ჩამოვთვლით:

ღმერთმა ებრაელების გაუთავებელ ამბონებებზე თქვა: „მონანიებით უკვე დავიღალე.“ (იერემია 5/6)

„ღმერთმა სამყარო ექვს დღეში შექმნა. მეშვიდე დღეს კი დაისვენა.“ (თექვსინი, 2/3)

ეს იმის მანგველებელია, რომ ღმერთის უძღურების თვისება მიეწეროს.

დასვენება, მონანიება და დაღლა ადამიანისა და სხვა არსებებისთვის დამახასიათებელი თვისებებია, ის სისუსტისა და გამოუვალ მდგომარეობაში ყოფნის ჩვენებაა.

ამათზე უფრო საინტერესო, ქვემოთ მოცემული გამოხატულებების „თევრათში“, ზემთაგონებით მოვლენილ წიგნში, შეხვედრია.

„ღვთის გაუიშვილებმა დაინახეს, რომ ადამის ქალიშვილები ლამაზები იყვნენ და თავიანთ რჩეულებზე დაქორწინდნენ.“ (თექვსინი, 6/2)

ძალიან საყურადღებოა აგრეთვე „თევრათში“ გადმოცემული იაყუბის ჭიდილი ღმერთ იაჰოვასთან. ამის მიხედვით შუამავალი იაყუბი, ოჯახის წევრებთან ერთად როცა ბიძისგან ქენანის მხარეში ბრუნდებოდა, უდაბნოში ერთ კაცს შეხვდა და მზის ამოსვლამდე მას ეჭიდავებოდა.

მიუხედავად იმისა, რომ იაყუბი ეუბნებოდა — „გვეყოფა წვიდეთ!“ ის კაცი ჭიდაობას არ მოეშვა, შემდეგ იაყუბს უთხრა:

„დღეიდან შენ იაყუბი კი არა, ღმერთთან მოჭიდავე გეწოდება, რადგან შენ ღმერთსა და ადამიანებს დაუბირისპირდი და ისინი დაამარცხე!“ (თექვსინი, 32/22-32)

ისე, როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, თევრათში უდიდესი ალლაჰის ყოველგვარი ნაკლოვანებებისგან თავისუფლების საბირისპიროდ მასზე ადამიანური სისუსტეა მიწერილი.

„თევრათში“, კვლავ, ალლაჰის რწმენასთან შეუთავსებელი ამგვარი ამბავია გადმოცემული:

„დღის სივრცელში სამოთხის ბაღებში მოსივრნე ღმერთი ადამსა და ევას ეძებს. ისინი ხის უკან არიან დამალული. ღმერთმა ისინი რომ ვერ დაინახა, შუამავალ ადამს ეძახის: „სად ხარ?“ ადამი პასუხობს: „ბაღში. როგორც კი შენი ხმა გავიგე, შექმნინდა, რადგან შიშველი ვიყავი, ამიტომ დავიმაღე.“ (თექვსინი, 3/8-10)

ყველა ეს გამონათქვამი როგორც არ უნდა განმარტო, ამკარაა, რომ ერთხელ გაფუჭებულ ღვთიურ სრულყოფილებას ადამიანური განმარტებებით ვერ იხსნი.

დღეს ბევრი მეცნიერი ამბობს, რომ „თევრათში“ მოცემული ღმერთის რწმენა ძველ ეგვიპტესა და ბაბილონში არსებული ღმერთის რწმენისა და კერპთაყვანისმცემლობის ზეგავლენას განიცდის. აი, ამ რწმენამ თან ებრაელებზე და თან „თევრათის“ ჩანაწერებზე მოახდინა ზეგავლენა.

თევრათი

დღევანდელი ებაელების წმინდა წიგნი სამი ნაწილისგან — „თორას (თევრათის)“, „შუამავლების“ და „წიგნებისგან“ შედგება. „თორა“ წიგნის პირველ ხუთ ნაწილს იკავებს: „თექვსი“, „გამოსვლა“, „ლევკიები“, „რაოდენობა“ და „თესნიეს წიგნები“. ებრაელების წმინდა წიგნის მეორე სახელია „ძველი აღთქმა“. დღევანდელი ქრისტიანების „სახარებას (ინჯილს)“ კი — „ახალი აღთქმა“ ეწოდება.

„თევრათში“ რელიგიური კანონების გვერდით სამყაროს შექმნასა და შუამავალ მუსას გარდაცვალებამდე მომხდარ ზოგ შემთხვევასა საუბარი. „თესნიეს წიგნის“ ბოლო ნაწილში შუამავალ მუსას გარდაცვალება, დაკრძალვა და მისი ტომის გლოვის ცერემონია აღწერილი. „თევრათი“ შუამავალ მუსას სიცოცხლეში იქნა მოვლენილი. ეს კი ნიშნავს, რომ ჯერ კიდევ მის სიცოცხლეში მისი სიკვდილი იყო გადმოცემული. რაც შეუძლებელია.

ებრაელები ამ ცნობებს თავისებურად განმარტავენ. ერთი ნაწილი ამბობს, რომ შუამავალ მუსას ეს ყოველივე ღმერთმა სიკვდილამდე ამცნო, მანაც ისინი „თევრათში“ ჩაწერა. მეორე ნაწილი კი ამბობს, რომ ესენი იქ შუამავალ მუსას შემდეგ ებრაელების მეთაურმა იემუმ ჩაწერა.

ამ ნაწილებში შუამავალ მუსას გარდაცვალებისა და დაკრძალვის ცერემონიების აღწერა ამკარა მტკიცებულებაა იმისა, რომ თევრათის ადამიანებმა შემდეგ დამატებები გაუკეთეს.

„ძველი აღთქმის“ ორიგინალი, რომელიც შუამავალ მუსას კუთვნილებად ცხადდება და რომელიც „თევრათსაც“ შეიცავს ჩვ. წ. აღ-ით 90 ან 100 წელს დასრულდა და ოფიციალურად დამტკიცდა. ეს „ძველი აღთქმა“ ზემოთ მოცემულ დროს შეკრებილი ებრაელების სათათბიროს მიერ სხვადასხვა ეგზემპლარებს შორის იქნა შერჩეული და დღევანდელი სახე მიეცა. ე. ი. შუამავალი მუსას სიკვდილიდან დახლოებით 1300 წლის შემდეგ მისთვის მოვლენილი წმიდა წიგნის შინაარსი დგინდება. ისტორიის განვითარება და შემთხვევები ამყარებს იმ აზრს, რომ შეუძლებელია

შუამავალ მუსასთვის ზემთაგონებული ღვთიური სიტყვა დაცულიყო ისე, როგორც მას მოეკლინა.

თალმუთი

„თალმუთი“ შუამავალ მუსას „თევრათის“ განმარტებების მომცველი კომენტარებია. თავიდან ეს კომენტარები ებრაელებს შორის ზეპირად გადაიცემოდა და ისე ისწავლებოდა. შემდეგში ეს სიტყვები დაიწერა. ამას „მიშნა“ ეწოდა. იგი მოიცავს ცნობებს, თუ როგორ უნდა იქნეს გამოყენებული რელიგიური კანონები. ჩვენი წელთაღრიცხვის პერიოდში პალესტინასა და ბაბილონში მოპოვებულ ღვთიურ წერილებზე – მიშნაზე მუშაობა ჩატარდა. ჩვ. წ. აღ-ით IV და V საუკუნეებში ეს სამუშაოები დასრულდა და „მიშნას“ მიეცა დღევანდელი სახე. ამგვარად შეიქმნა „თალმუთი“. დღეისთვის არსებობს ორი სხვადასხვა — ქუდუსისა და ბაბილონის „თალმუთი“.

„მიშნა“ — განმეორებას, „თალმუთი“ კი — ვანათლებას ნიშნავს. ამ მნიშვნელობით „თალმუთი“ „თევრათის“ კანონების განმარტებების მომცველი კომენტარები და დოქტრინების კრებულია, რადგან „თევრათში“ კანონები მთავარია. მაგალითად, ღმერთი „თევრათში“ ამბობს:

„მეშვიდე წელს ყანები არ უნდა დათვსო!“

„შაბათ დღეს სამუშაო არ უნდა გააკეთო!“

მაგრამ არ ამცნობს, ეს როგორ უნდა გაკეთდეს. ამის შესახებ ამხსნელ ცნობებს „თალმუთი“ იძლევა.

თუკი დაგაკვირდებით ებრაელებისთვის „თევრათის“ მსგავსად წმინდა წიგნად ჩათვლილ „თალმუთის“ შექმნის ფორმებსა და პირობებს, ადამიანური მხარე ღვთიური თვისებების წინ დგას.

„თალმუთში“ დომინირებს რწმენა, რომ ებრაელ ერს ყველა ერზე ღირსეული ფესვები აქვს. აქ მოცემული ათი ბრძანება მხოლოდ ებრაელებზე მოქმედებს და არაებრაელებისთვის არავითარი მნიშვნელობა არა აქვს და პასუხისმგებლობას არ აკისრებს.

აქედან გამომდინარეობს დასკვნა, რომ ებრაელების წმინდა წიგნში დომინირებადი ელემენტია ის, რომ ღმერთი ებრაელებს განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ანიჭებს. აქედან გამომდინარე, „ძველი აღთქმის“ ისტორიის მოთხრობით გადმოგვცით მთავარი მესიჯი, რომელსაც ყურადღება უნდა მიაქციოთ. დაწერილებითი ამბები, მოსაბუნრუბელი და გრძელი გვარის დაგვთარი ამის მაგალითებისგან მხოლოდ რამდენიმეა. ებრაელების წმინდა წიგნი, ერთი სიტყვით, ებრაელების ისტორია და მათი ღმერთთან ურთიერთობის მოთხრობაა. ამ მიმართულებით იუდაიზმი მთელი კაცობრიობის ბედნიერებისკენ წამყვანი მიზნისგან შორს მდგომი, მხოლოდ ებრაელების ბედნიერებისა და მბრძანებლობისკენ მიმართული, ერთი ერის რწმენაა.

ამ მნიშვნელობით ის შორსაა იმისგან, რომ იყოს მსოფლიო მასშტაბის რელიგია.

შუამავლის გაცემა

ოუდაიზმში შუამავლობა შუამავალ იბრაჰიმისგან იწყება და მათი რიცხვი ორმოცდარვაა. შუამავალ იბრაჰიმამდე შუამავალი არ მოვლენილა. ამ ორმოცდარვა შუამავლისგან თექვსმეტი კანონიკურია. ე. ი. ის შუამავლებია, რომლებიც წმინდა წიგნებშია მოხსენიებული. ამათგან შვიდი შუამავალი ქალია. „თეგრათის“ მიხედვით ორგვარი შუამავლები არსებობენ: არაქვეშარიტი და ქვეშარიტი. ამ ორმოცდარვა შუამავლის გარდა, ყველა არაქვეშარიტია. ისინი არ შეიძლება შუამავლებად იქნენ მიღებული.

ქვეშარიტმა შუამავლებმა:

1. ადამიანს ერთი ღმერთის მონა-მსახურობისკენ უნდა მოუწოდონ და მის გარდა სხვა ღმერთი არ უნდა აღიარონ. (იერემია, 14/14, 23/21, 32)

2. მომავალთან დაკავშირებული ამბები უნდა გადმოსცენ და ნათქვამი უნდა განასორციელონ. (თესნიე, 18/20-22)

როგორც ხედავთ, ის ხუთი მახასიათებელი: ერთოვლება, ანაბარი, გაჭრიანობა, ქადაგება, სიწმინდე, რომლებიც ისლამში შუამავლებისთვის აუცილებელია, ოუდაიზმში არ არის. ამის ნაცვლად ზემოთ მოცემული ორი პირობაა. სხვადასხვა რელიგიურ წყაროებში გადმოცემულ ამბებში ებრაელების რწმენაში შუამავლებს შეუძლიათ ითადლითონ, იმრუშონ და უსამართლონი იყვნენ, ტყუილი თქვან, მხოლოდ საკუთარ თავზე იფიქრონ და ეგოისტური ხასიათი გამოავლინონ.

შუამავლების შესახებ ებრაელების შეხედულებებს თუ შეგხედავთ, დავინახავთ, რომ ჩვენს წმინდა წიგნებთან წინააღმდეგობაშია. მაგალითად, „თეგრათში“ ჰარუნ შუამავალი ხბოს გაკეთებასა და მასზე თაყვანისცემასა და დანაშაულებული. (ჩიქიმ, 32/1-5, 24, 35) ებრაელები ჰარუნს შუამავალზე მეტად, შუამავალ მუსას დამხმარედ და მრჩეველად თვლიდნენ. მათ ეს შემთხვევა რომც განემართათ ისე, რომ „ჰარუნმა კერპი ტომის ზეწოლით გააკეთაო“, შუამავლობის მოვალეობასთან და მახასიათებლებთან ეს შეუთავსებელია, რადგან შუამავლებს ღვთიური დანმარება და მხარდაჭერა აქვთ. ყურანმა ეს ცილისწამება უარყო და შემთხვევა გადმოსცა ისე, როგორც სინამდვილეში მოხდა. ამის მიხედვით კი შუამავალი ჰარუნის ის ადამიანი კი არ იყო, ვინც კერპი გააკეთა, არამედ ის, ვინც ხბოს ქანდაკების გაკეთებისას ებრაელებისთვის ხელის შეშლას შეეცადა და ამის გამო ჩაქოლვის საფრთხის წინაშე აღმოჩნდა.

ისე, როგორც ღმერთის რწმენაში, შუამავლობის გაცემაშიც ებრაელობაში ერთმანეთის საწინააღმდეგო ცნობები დევს. სწორედაც, შუამავალი ადამი, შუამავალი იდრისი, შუამავალ ნუჰი და შუამავალ იბრაჰიმამდე სხვა შუამავლები შუამავლებად არ არიან მიღებული, მათ შუამავლობის

მოვალეობა დაბალ დონეზე აკისრიათ. ვინაიდან, „ძველ აღთქმაში“ „თექვსის“ წიგნში გამოხატულია, რომ ღმერთი მათ დროდადრო ზემოთაგონებას მოუვლენდა. ამავგე ფორმით მიუხედავად იმისა, რომ შუამავალი დაუდი და შუამავალი სულეიმანი მეფეებად არიან აღიარებული, ჩანს რომ ღმერთთან მათ ზემოთაგონება აკავშირებდათ.

ებრაელებმა ზოგიერთ შუამავალს უჩვეულო და მიუღებელი თვისებები მოარგეს. ამათგან:

ა.) წმინდა ნუჰს წარღვნის შემდეგ ცხოვრებაში ყურძენი მოჰყავდა, ღვინოს წურავდა და ამით ირჩენდა თავს. ის ერთი ლოთი იყო. ერთ დღეს იმდენი დალია, რომ გონება დაკარგა. კარავში გამოლენჩებული იყო. ამ დროს პატარა შვილი ჰამი შიგ შევიდა. დაინახა, რომ მამა შიმშილი იყო. შემდეგ ეს ძმებს სამს და იაფეს უთხრა. ისინი მივიდნენ და მამას დააფარეს. ნუჰი რომ გამოფხინდდა, პატარა შვილმა მოუთხრო მისი ცუდი საქციელი. რაზედაც განრისხებულმა ნუჰმა თავისი შვილი კი არა, იმისი შვილი, ე. ი. შვილიშვილი ქენანი დაწყევლა. ამის გამო სახელი ქენანი ებრაელებში ყველაზე ცუდ სახელთაგან ერთ-ერთად ითვლება. (თექვსი, 9/20-29)

ბ.) „თევრათის“ მხედვით შუამავალმა ლუთმა თავის ქალიშვილებთან იმრუშა. სოდომისა და გომორის განადგურების შემდეგ, ლუთი და მისი ორი ქალიშვილი ვადარჩა. ერთ გამოქვამულს შეაფარეს თავი. ერთხელ, როცა შუამავალ ლუთს ჩაეძინა, ქალიშვილებმა თქვეს:

„ჩვენს ქვეყანაში აღარ დარჩა ადამიანი, რომელზეც შეიძლება გავთხოვდეთ და შთამომავლობა გვაგორძელოთ. მამას ღვინო დავაღვინოთ!“ და მამასთან იმრუშეს. (თექვსი, 19/30-36)

გ.) შუამავალმა იაყუმმა მამის ლოცვის მიღების საკითხში ტყუბისცალი ძმა ლიასი მოატყუა. (თექვსი, 9/27) კვლავ ნათქვამია, რომ შუამავალმა იაყუმმა, სიმამრთან შეთანხმების დროს, გაიმეორებს მიმართა და ფარის ყველაზე კარგი ცხვრები თავისთვის ამოარჩია. (თექვსი, 30/32-42, 31/7-16)

დ.) შუამავალი დაჟუდი იყო მეფე, რომელსაც ბევრი ცოლი ჰყავდა. ამის მიუხედავად, ურიას ცოლი როგორც კი დაინახა, ის მოეწონა და მასთან იმრუშა. შემდეგ ურია ომის ხრიკით მოაკვლევინა. შუამავალი დაჟუდისთვის ურიასაგან შეძენილი პირველი შვილის ვარდაცვალება სასჯელი იყო. მეორე შვილი კი შუამავალი სულეიმანი იყო. ებრაელებს წმინდა წიგნში ეს შემთხვევაა გადმოცემული და შუამავალ დაჟუდზე ნათქვამია: „ღმერთის თვალში ცუდად მოიქცა.“ (II. სამუელი, 11/2-12/22)

ე.) შუამავალ სულეიმანს ათასი ცოლი ჰყავდა. მაგრამ სიცოცხლის ბოლო წლებში კერპთაყვანისმცემელ ქალებს ვადაკეიდა და მათ მსგავსად კერპების თაყვანისცემა დაიწყო. შუამავალ სულეიმანზეც ნათქვამია: „ღმერთის თვალში ცუდად მოიქცა.“ (I მეფეები, 11/1-7)

ვარდა ამისა, ზოგიერთი შუამავლის ახლობლებზეც სათაკილო ცილისწამებებია მოცემული. მაგალითად, შუამავალ იაყუმის შვილმა იაჰუდამ

რძალთან იმრუშა (თექვსი, 33/12-26). იაყუბის სხვა შვილმა რუბენმა მამის მსეგალთან იმრუშა (თექვსი, 35/22). ამავე დროს შუამაგალ დაგუდის ერთმა შვილმა — გერ დასთან, მეორე შვილმა კი — მამის მსეგალთან იმრუშა. (II, სამუელი, 16/15, 20-23)

რა თქმა უნდა ეს ყველაფერი ებრაელების ბინძური ცილისწამებაა. ვინაიდან, ებრაელებმა თავიანთი ვნების სურვილები, თავიანთი ეშმაკობები და სათაყილო ამბები შუამაგალებს დააბრალეს და ეს „თეგრათში“ არეკლეს.

შუამაგალი ზექერია და მისი შვილი — შუამაგალი იაჰია ებრაელების მხრიდან მოკლული ორი დაზარალებული შუამაგალია. ებრაელების ეს მდგომარეობა ყურანში შემდეგნაირადაა გაცხადებული:

„(ისინი დაგვწყევლეთ) და იმისათვის, რომ დაარღვიეს თავისნი აღთქმა, და ალლაჰის აიათების უარყოფისთვის, და რომ უსამართლოდ ხოცავდნენ შუამაგალთ; და იმისათვის, რომ თქვეს: ჩვენი გულები დაზურულიაო, პირიქით, ალლაჰმა დაასვა ბეჭედი მათ, თავიანთი ურწმუნოების გამო და არ ირწმუნებენ ეგვნი, გარდა მცირედისა“:
(სურა ნისა, აიათი 155)

საიქიოს გაგება

„თეგრათში“ საიქიო ცხოვრებასთან დაკავშირებული აშკარა და მკაფიო ცნობები არ არის. შემდეგ ეგზეგეზურებში კი არის იმის რწმენა, რომ ცოდვილი ადამიანები — ჯოჯოხეთში, მორწმუნე ადამიანები კი — სამოთხეში წავლენ. მხოლოდ ებრაელების ისტორიას თუ შევხვდებით, პირველ პერიოდში საიქიოს გაგების მცნება არ გვხვდება. „თეგრათში“ გარდაცვლილებზე გამოყენებულია გამონათქვამები: „სიცოცხლით გამძღარ წინაპრებთან ერთად დაიძინა.“ (თექვსი, 47/30, თესნიე, 31/16)

შემდეგ პერიოდებში ებრაელებს შორის „გარდაცვლილები რა იქნება?“ — კითხვის განხილვისას დამკვიდრდა რწმენა, რომ გარდაცვლილები „შეოლის“ მხარეში წავლენ.

ოუდაიზმში დანიელის წიგნი 12/2-ში პირველადაა ნახსენები სიკვდილის შემდეგ გაცოცხლება და გაცხადებულია, რომ საიქიო ცხოვრებაში არსებობს ჯილდო და სასჯელი.

ოუდაიზმში საიქიოსთან დაკავშირებული რწმენა ყველაზე მეტად ადგილს „თალმუთში“ იკავებს. ამის მიხედვით, ებრაელები მარადიულად სამოთხეში იქნებიან. ცოდვილი ებრაელები კი ჯოჯოხეთში მხოლოდ თორმეტ თვეს დარჩებიან, შემდეგ ისინიც საოთხეში შევლენ. ებრაელების რწმენის მიხედვით, ვინც ებრაელი არ არის, ყველა კერპთაყვანისმცემელია. ამის გამო, ისინი ჯოჯოხეთში შევლენ და მარადიულ სატანჯველში დარჩებიან (რომ ჰა-შანა, 17).

შესაფასებელი კითხვები

ა. უპასუხეთ ქვემოთ მოცემულ კითხვებს

1. ვინ არიან დიდებული შუამავლები?
2. ვის შესახებ გამოიყენება სიტყვები: ებრაელი, კობტი და ფარაონი?
3. რატომ ბრძანა ფარაონმა ებრაელებში დაბადებული ვაჟების მოკვლა?
4. როგორ არის მოთხრობილი ყურანში ფარაონზე, რომელიც ებრაელების ახალდაბადებულ ვაჟებს სოცავდა?
5. როგორ მოხდა, რომ როცა ფარაონმა ებრაელების ყველა ვაჟი დახოცა, მუსა ფარაონის სასახლეში მოხვდა და იქ გაიზარდა?
6. როცა შუამავლების ცხოვრებას ვუყურებთ, ვხედავთ, რომ ყველა შუამავალი მწყემსობას ეწეოდა. ამაში რაიმე მიზეზი და სიბრძნე დევს?
7. მუსა თუვას მინდორზე რომ გავიდა, მას ფენსაცმლის განდა მოსთხოვეს. რატომ?
8. განმარტეთ მიზეზი, რის გამოც მუსამ ისურვა თაგისი ძმა ჰარუნი მისი დამხმარე ყოფილიყო.
9. დღევანდელი თვალთახედვიდან ახსენით შუამავალი მუსა და შუამავალი ჰარუნი ფარაონთან საქადაგებლად რომ მიდიოდნენ, მიუხედავად იმისა, რომ იცოდა ფარაონი არ იწამებდა, მათთვის ღმერთის ბრძანება: „თქვეს: ღმერთო ჩვენი! უეჭველად, ჩვენ გვემინია, რომ შემოგვიტოოს ან გადავიდეს ზღვარს!“ (სურა ტაჰა, აიათი 44)

10. წმინდა მეფლანა ჯადოქრების გამუსლიმებას, შემდეგში კი მათ დასჯას ფარაონის მხრიდან, რომელ მიზეზებთან აკავშირებს?
11. ასენით ჯადოქრების ის სულიერი მდგომარეობა, რომელიც მათ შუამავალ მუსას სასწაულის შემდეგ მიღებული რწმენისა და მთელი ამქვეყნიური შიშისა და მღელვარების გულიდან გამოდევნის შემდეგ დაეუფლათ. მიუხედავად იმისა, რომ ისინი მთელი სიცოცხლე ურწმუნოები იყვნენ.
12. ფარაონმა როგორც კი დაინახა, რომ წითელ ზღვაში გახსნილი გზები ისურებოდა, მაშინვე თქვა, რომ ირწმუნა. მაგრამ სწავლულები ამბობენ, რომ ამ რწმენას ძალა არ ჰქონდა. რა არის ამის მიზეზები?
13. რას გვაფიქრებინებს დღეს ინგლისში, მუსეუმ „ბრიტიშში“ გამოფენილი, სეჯდენე დაძობილი ფარაონის გვამი?
14. როცა შუამავალი მუსა სინას მთაზე ორმოც დღე-ღამე მარხულობდა, მას საერთოდ არ მოშივებია; მაგრამ ჰინირთან მწაგრობისას ნახევარი დღის განმავლობაში მოშივების საოცრება რა არის?
15. რა არის იმის მიზეზები, რომ მუსას ღმერთის დანახვა მოუნდა, მაგრამ ის ვერ დაინახა?
16. როგორი რეაქცია ჰქონდა ყარუნს ქონების გადასახადის მოთხოვნაზე?
17. „თევრათის“ საუკეთესოდ წამკითხველის, ყველაზე მაღლა რომ მიანდა საკუთარი თავი, თავსდამტყდარი დასასრული ჩვენ რას გვაფიქრებინებს?
18. რა გაკვეთილი უნდა ავიღოთ იმისგან, რომ დიდებული შუამავალი მუსა, ცოდნის გასადრმაგებლად, უცნობ ადამიანთან ერთად მწაგრობაში წავიდა და მას უკან მიჰყვა?

ბ. შეავსეთ ქვემოთ მოცემული გამოტოვებული ადგილები

1. მუსა ----- მოვლენილი შუამავალი იყო.
2. ----- ძმის მუსას დახმარება დაეკალა.
3. ეგვიპტის ადგილობრივ მოსხლეობას ----- ეწოდებოდა.
4. უდიდეს ალლაჰთან საუბრის გამო მუსას ----- ეწოდა.
5. „თევრათის“ ასსნა-განმარტებების შინაარსის მომცველ წიგნს ----
----- ეწოდება.

გ. შემონახეთ ქვემოთ მოცემული კითხვების სწორი პასუხები

- ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის ებრაელების ეგვიპტიდან წამოსვლის მიზეზი?**
 - ფარაონისა და კობტების წინის ქვეშ ყოფნა და ჩაგვრის შემოქმედება.
 - ეგვიპტელების თვალში ავტორიტეტისა და საზოგადოებრივი უფლებების დაკარგვა.
 - მღელვარება იმის გამო, რომ კობტების მოსახლეობის გაზრდასთან ერთად მათი შევიწროება და ჩაგვრა გაიზრდებოდა.
 - ფარაონს არ უნდოდა, რომ ებრაელებს თავი ეგვიპტისთვის შეეფარებინათ და ისინი იქიდან განდევნა.
- რისი მანგუნებელია, ებრაელების რელიგიურ წყაროებში, ისეთ სამარცხვინო ქმედებებში, რომლებშიც რიგით ადამიანებსაც კი ვერ დასწამებ ცილს, შუამავლებზე ბრალის დადება და მათ მიერ ამის დაჯერება?**
 - იმისა, რომ ებრაულ რელიგიურ წყაროებში მოცემული ცნობები ძალიან დამაჯერებელი და ლოგიკურია.
 - ებრაელების ცხოვრების სინამდვილედ დანახვისკენ მიმართვა.
 - თავიანთი გნების სურვილებისა და სამარცხვინო საქმეების შუამავლებისთვისაც დაწამება.
 - შუამავლობის რწმენა ძალიან უბრალო და ჰარმონიულია.
- ძალიან ბევრი გაკვეთილის აღებაა შესაძლებელი იმისგან, რომ მაშინ, როცა ფარაონი ყველა ახალდაბადებულ ბავშვს სოცავდა, მუსა თავისი ხელით გაზარდა სასახლეში. ქვემოთ მოცემულთაგან რომელი არ შეიძლება იყოს ამათგან ერთ-ერთი?**
 - უდიდესი ალლაჰი ყველა იმ ადამიანს, ვისაც შუამავლობას აკისრებდა, ბავშვობიდან დიდ გამოცდებს უწყობდა.
 - თუ უდიდესი ალლაჰი ერთ საქმეს ბედად დააწესებს, ადამიანებს უფლება არა აქვთ, რომ ამის საწინააღმდეგო მიმართულებით მოიქცნენ. ისინი ამაზედ პასუხისმგებელნი არიან. ამის გამო, ნამდვილ მორწმუნეებს ღმერთის შექმნილი არსებების შიში არა აქვთ.

- გ. თუ ალლაჰი ადამიანის მფარველობას დაუწერს ბედად, მისთვის ზიანის მისაყენებლად ძალა არაფერს ეყოფა. სწორედაც, ფარაონის უსამართლობისა და შევიწროების საპირისპიროდ, მუსა ყველაზე სანდო ადგილზე — ფარაონის სასახლეში გაიზარდა.
- დ. ღმერთი არის ერთადერთი, რომელსაც ყველა მდგომარეობაში თავი უნდა შევაფაროთ. ის ყველას, ვინც მას თავს შეაფარებს, სამშვიდობოზე გამოიყვანს.
- 4. მიუხედავად იმისა, რომ ფარაონის სასახლეში აღიზარდა მუსა, მათი რწმენისა და მორალის კი არა, მონოთეისტური რწმენის მიმდევარი და ლამაზი მორალის მქონე გაიზარდა. ადამიანის აღზრდის რომელ ჭეშმარიტებას გამოხატავს ეს შემთხვევა?**
- ა. დედ-მამის მიერ ბავშვების კეთილ ან ბოროტ აღამიანებად აღზრდა მთლიანად მათს სურვილზეა დამოკიდებული.
- ბ. უდიდესმა ალლაჰმა ყველა შუამავლის რწმენის თუ მორალის აღზრდა ურწმუნო აღამიანების საშუალებით განახორციელა.
- გ. უდიდესი ალლაჰი, შუამავლად არჩეულ აღამიანებს, ღვთიურ აღზრდას უმორჩილებს და მათ განსაკუთრებულად იცავს.
- დ. ბავშვის აღზრდისას მთავარი რწმენაა და ლამაზი მორალის მაგალითებს არაგვითარი ზეგავლენა არა აქვს.
- 5. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი ვერ დაიჭერს ადგილს დღევანდელი იუდაიზმის ღმერთის გაგებაში?**
- ა. ღმერთს ახასიათებს ისეთი სისუსტეები, როგორებიცაა სინანული, გადაწყვეტილების შეცვლა, დაღლა და სხვა.
- ბ. ღმერთი იაჰოვა მხოლოდ ებრაელების ღმერთია და მათ განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ანიჭებს.
- გ. ღმერთი ყოველგვარი ნაკლოვანი თვისებებისგან შორსაა.
- დ. შეიძლება ღმერთმა აღამიანებს ესაუბროს, ეკამათოს, ეჭიდაოს და დამარცხდეს კიდევ.
- 6. „უეჭველად, მე ვარ შენი ღმერთი. მაშ, გაიხადე ფენსაცმელები! უეჭველად, შენ იმყოფები ტუვას წმინდა ხეობაში.“ (სურა ტაჰა, აიათი 12)**
- ამ ბრძანებით ღმერთმა რა მიანიშნა შუამავალ მუსას და ქვემოთ მოცემულ გამოხატულებათაგან რომელია მცდარი?

- ა. გული განიწმინდე სააქათ და საიქით საქმეებისგან.
- ბ. ზემთაგონებით შეიმოსე, ადამიანური თვისებებისგან განიწმინდე და სამეფო სამყაროში ამალდი.
- გ. შენ ინსტიქტებისა და ვნებისგან გათავისუფლდი! ვნებასა და მასთან დაკავშირებულ საკითხებზე ფიქრი მიატოვე და ისე მოდი!
- დ. ქოშებში სააქათ და საიქით იგულხმება.

7. რიგის მხედვით რომელ ალტერნატივაშია სწორად მოცემული ამქვეყნიური სიძლიერის მსურველები და საიქიოს დამვიწყებლები; ამქვეყნიურ სიძლიერის საიქიო სიკეთეებზე გამცვლელები?

- ა. თავმოწონება — თავგასულობა
- ბ. უანგარობა — მოთმინება
- გ. ჟინიანობა — მოკრძალებულობა
- დ. მდიდრების სიყვარული — ღარიბების არაფრად ჩაგდება.

8. „თქვეს: ღმერთო ჩვენო! უეჭველად, ჩვენ გვეშინია, რომ შემოგვიტოს ან გადავიდეს ზღვარს.“ (სურა ტაჰა, აიათი 44) ამ აიათში უდიდესი ღმერთი ურწმუნო და უსაზღვროდ თავაშვებული ფარაონის წინააღმდეგ რბილი სიტყვის გამოყენებას ბრძანებს. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ შეიძლება გაკვეთილად ავიღოთ?

- ა. უდიდესი ალლაჰი იმისათვის, რომ შუამავლები ფარაონისგან დაეცვა, მის წინააღმდეგ რბილი სიტყვის გამოყენებას ურჩევდა.
- ბ. თანამოსაუბრეს, მიუხედავად მისი აღმსარებლობისა და მორალისა, რბილი მეთოდითა და ლამაზი სიტყვებით უნდა მივმართოთ.
- გ. რბილი სიტყვა, ტკბილი ენა და სწორი მეთოდი ადამიანის ფიქრისა და რწმენის გამოცვლაში საკმაო ზეგავლენას ახდენს.
- დ. ფარაონისთვის უნეშად მიმართვა და მისი გამოწვევა მის უარყოფასა და თავაშვებულობას უფრო გაზრდიდა.

9. თუ ერთმანეთს შევადარებთ დღევანდელ იუდაიზმსა და ისლამს, შუამავლების გაგების რომელი მახასიათებელია ორივე რწმენაში?

- ა. ანაბარი
- ბ. გამჭრიახობა
- გ. უცოდველობა
- დ. ქადაგება

10. **ჯადოქრებს, მიუხედავად იმისა, რომ სულ ცოტა ხნის წინ არ სწამდათ, რწმენის შემდეგ ამქვეყნიის არაფითარი შიში და დარდი არ დარჩათ. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელშია მცდარად გადმოცემული მათი ფსიქოლოგიური მდგომარეობა?**
- ა. ალლაჰს რწმენას რომ დაუკავშირდნენ, მათ გულში ეჭვის მისხალი აღარ დარჩა.
 - ბ. რწმენის სიტყბო გაიგეს და მასში არსებულ ღვთიურ საიდუმლოებებს ჩასწვდნენ.
 - გ. იმ მიზეზით, რომ ალლაჰის ირწმუნეს, ფიქრობდნენ, რომ ახლა ფარაონი მათ უკვე წიანს ველარ მიაყენებდა.
 - დ. ალლაჰის შიშითა და იმედით ავსებულ გულებში ადრე არსებულმა მღელვარებამ და შიშმა ადგილი რწმენას დაუთმო.
11. **რომელია ის თვისება, რომლის საჭიროებაც მუსამ იგრძნო მაშინ, როცა ჰინირისგან ცოდნის მიღება უნდოდა და რომელიც ყველას ესაჭიროება?**
- ა. გონიერება
 - ბ. სიბეჯითე
 - გ. უცხოობაში ცხოვრება
 - დ. მოთმინება
12. **„და არ იარო ქვეყანაზე ამაყად, უეჭველად, შენ ვერ გახვრეტ დედამიწას და ვერ აწვდები მთებს სიმაღლით!“ (სურა ისრა, აიათი 37)**
- იმისათვის, რომ უფრო კარგად შეგვიმცნოთ, რომ სიამაყე ადამიანს არ უნდება, რომელ ჭეშმარიტებაზეა გამახვილებული ყურადღება ამ აიათში?**
- ა. ადამიანი, რომელიც სორცისა და ძვლებისგან შედგება უძღურია, რომ გაეჯიბროს უბრალო მიწას ან კლდის ნატეხსაც კი.
 - ბ. დედამიწისა და მთების ფასი ადამიანისაზე უფრო მეტია.
 - გ. ადამიანებს სხეულის ძალაზე მეტი სულიერი ძალა გააჩნიათ.
 - დ. ადამიანს არ შესწევს არაფითარი ძალა და უნარი, რომლითაც მთების გადალახვას და მიწის გახვრეტას შეძლებს.

13. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის ებრაელებისთვის მოვლენილი უბედურებებისგან ერთ-ერთი?

- ა. კალიებისა და ბაყაყების შემოსევა.
- ბ. წყალდიდობით წარღვნის დადგომა.
- გ. მდინარე ნილოსისა და დასალევი წყლის სისხლად ქცევა.
- დ. ცოდვილობის მიხეხით სახეების გაშავება.

14. ფარაონის ხსნისთვის საკმარისი არ აღმოჩნდა დახრჩობის წინ რწმენა და მისმა სხეულმა დღევანდელობამდე გაუხრწნელად მოაღწია. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ შეესაბამება ზემოთ ნათქვამს?

- ა. ფარაონმა ირწმუნა, მაგრამ იმის გამო, რომ დღვისმსახურება საერთოდ არ შეუსრულებია, საკუთარი თავი ვერ იხსნა, მშრალი რწმენით გადასახლდა საიქიოში.
- ბ. იმის გამო, რომ ფარაონმა სასოწარკვეთილ მდგომარეობაში ირწმუნა, მისი რწმენა მიღებულ არ იქნა.
- გ. ფარაონმა უბედურებაში ჩაგარდნისას მანამდეც რამდენჯერმე თქვა, რომ ირწმუნა, მაგრამ უბედურების გადაგლისთანავე გადაიფიქრა. ეს მდგომარეობა მისი ბოლო ამოსუნთქვისას ურწმუნოდ წასვლის მიმანიშნებელია.
- დ. უდიდესმა ალლაჰმა ფარაონის სხეულის დღევანდელობამდე გაუხრწნელად შემონახვით ადამიანის შემეცნებას განკითხვის დღემდე საოცარი ცოცხალი გაკვეთილი წარუდგინა.

15. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელ ფაქტორს არ უთამაშია როლი მუხასთვის მოვლენილი „თევრათის“ დამანინჯებაში?

- ა. პირველ ხანებში „თევრათის„ მხოლოდ ერთ ეგზემპლარად დაცვა.
- ბ. დიდი ხნის განმავლობაში ებრაელების ბაბილონის ტყვეობაში ყოფნის დროს „თევრათის„ ამ ერთი ეგზემპლარის დაკარგვა.
- გ. ებრაელების უმეტესობა „თევრათში“ სიტყვებს ადგილებს უცვლიდა და ამგვარად წმინდა წიგნს ღალატობდა.
- დ. „თევრათში“ ერთმანეთის საწინააღმდეგო და სინამდვილესთან შეუსაბამო ამბების გადმოცემა.

16. ჰინირთან მეზაგრობის დროს მომხდარ შემთხვევებს მუსა იმიტომ ვერ მიერვია, რომ ისინი მიზეზ-შედეგობრივად ვერ დააკავშირა ერთმანეთთან, ამ შემთხვევების თვალსაჩინო სახის უკან დაფარულ საოცრებებს ვხედავთ. მათი გაგება გონებითა და ცოდნით შეუძლებელია; მისი ცოდნა მხოლოდ გულის გაგებითა და შთაგონებითაა შესაძლებელი. ადამიანებს, რომლებსაც ამ ცოდნის მოპოვება უნდათ, ზოგიერთი მახასიათებლების მატარებლები უნდა იყვნენ. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის ამ მახასიათებლებისგან ერთ-ერთი?

- ა. ვნებისაგან გულის განწყენდა.
- ბ. გარეგნულ ცოდნაში გარკვეულ დონემდე მიღწევა.
- გ. ღვთისმოსავად ყოფნა და რაც ვიცით იმით მოქმედება.
- დ. ალლაჰის ბრძანებებზე ზუსტად დამორჩილება და გულის მასთან დაკავშირება.

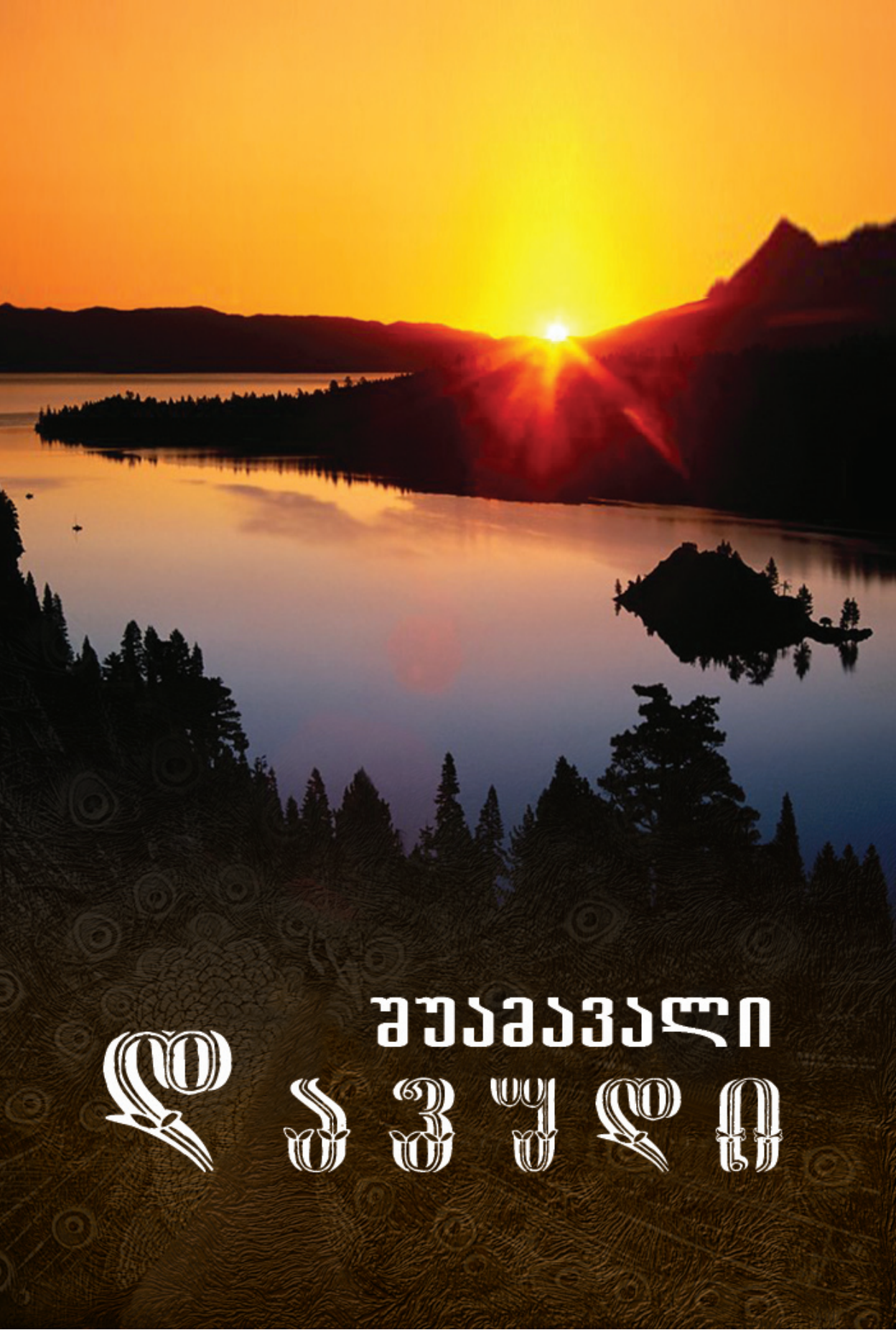
სწორი პასუხები

ბ. გამოტოვებულ ადგილებში ჩასასმელი სწორი პასუხები

1. ებრაელებისთვის
2. ჰარუნს
3. კობტები
4. ალლაჰთან მოსაუბრე (ქელიმუდლაჰ)
5. „თაღმუთი“

გ. ტესტების სწორი პასუხები

1. დ	2. გ	3. ა	4. ა
5. გ	6. ბ	7. გ	8. ა
9. დ	10. გ	11. დ	12. ა
13. დ	14. ა	15. დ	16. ბ

შუამავალი

ა ვ ს უ ღ ი

დმერთის ხსენებით,
მთების, ქვებისა და გელური
ცხოველების აღმაფრთოვანებელი
შუამავალი დაგუდი

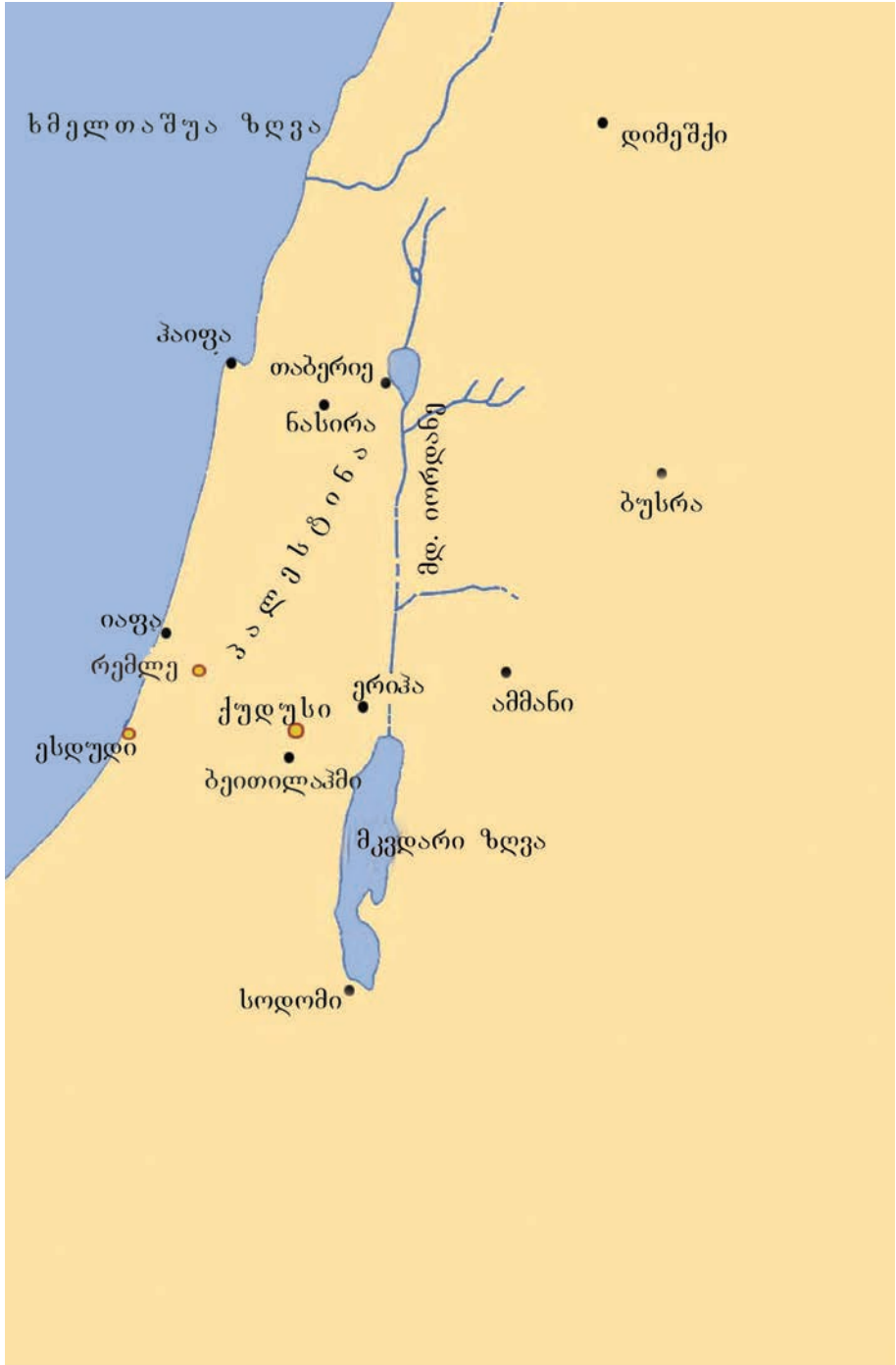
დაგუდის გვარი შუამავალ იაყუბის შვილ იაჰუდასგან მომდინარეობს. ის ყუდუსში (იერუსალიმში) დაიბადა და დაახლოებით 100 წლის ასაკში გარდაიცვალა. მას შუამავლობასთან ერთად ხელმწიფობაც ებოძა. ისტორიკოსები ვარაუდობენ, რომ ის ჩვ.წ. აღ-მდე 1015 –975 წლებში იყო ხელმწიფე.

დაგუდის სახელი ყურანში 16 ადგილზეა მოხსენიებული. მას ივრითის ენაზე „ზებური“ გამოეწვანა.

თალუთი, ჯალუთი და თაბუთი

მუსას შემდეგ ებრაელებისთვის მოვლენილი შუამავლები „თევზრათის“ მიხედვით მოქმედებდნენ. სანამ შუამავალი ცოცხალი იყო და სწორი გზისკენ მოუწოდებდა, ებრაელები მათ ემორჩილებოდნენ. მაგრამ შუამავლის გარდაცვალების შემდეგ მეორე შუამავლის მოსვლამდე, კვლავ ძველ გზაბნეულობას უბრუნდებოდნენ. მათთან მოღწეულ დვითურ ბრძანებებს ამახინჯებდნენ, სურვილებსა და ახირებების მიხედვით ვანმარტავდნენ. აქედან გამომდინარე, ახალი შუამავლის მოსვლით გამოსწორებული ებრაელები იმ შუამავლის გარდაცვალების შემდეგ, პირველი შესაძლებლობისთანავე, კვლავ უზნეობაში გარდებოდნენ.

იმ დროს ეგვიპტესა და შამს (დამასკოს) შორის ამალიკას ტომი ცხოვრობდა. მათ ჰყავდათ ძალიან ძლიერი ბელადი, სახელად ჯალუთი. ჯალუთი ებრაელებს დაესხა თავს, დაამარცხა და მათი ბავშვები და ქალები ტყვედ წაასხა.

მუსას დროიდან ანაბარად დატოვებული ერთი წმინდა ზანდუკი იყო. ამ ზანდუკს ყურანში „თაბუთი“ ეწოდება. ეს ზანდუკი ჯალუთს ჩაუგარდა ხელში, რომელმაც ებრაელების შეურაცხყოფისთვის მათი სულიერი ფასეულობა სიბინძურეში გადააგდო.

ამ მდგომარეობამ ებრაელებს სიმშვიდე დაუკარგა. ზანდუკი (თაბუთი) რომ მათ ხელში აღარ იყო, ძალიან დამწუხრდნენ. ყველა მათი ფიქრი და მცდელობა იქითკენ იყო მიმართული, რომ როგორმე დაებრუნებიათ.

იმ დროს ერთი შუამავალი იყო, სახელად იშმოილი. ებრაელებმა მისგან ითხოვეს მმართველი, რომელიც მათ იხსნიდა. იშმოილიც ღმერთს შეევედრა. უდიდესმა ღმერთმა მას ზემთააგონა, რომ ხელმწიფედ დაუდგენდა ადამიანს, სახელად თალუთს. მაგრამ ებრაელების ერთმა ნაწილმა თალუთის ხელმწიფობა არ ისურვა. თქვეს:

„ის ხელმწიფეთა მოდგმის არ არის!“

რადგან იმ დრომდე ებრაელებისთვის მოვლენილი შუამავლები — იაყუბის შვილ ლაფუინის, ხელმწიფეები — იაყუბის შვილ იაჰუდას გვარისანი იყვნენ. თალუთი კი ამ გვართაგან არც ერთის წარმომადგენელი არ იყო. აიათში ეს საკითხი ასეა გადმოცემული:

„განა არ გინახავს ისრაილის წარჩინებული შვილნი, მუსას შემდგომ თავიანთ შუამავალს რომ უთხრეს: გამოგვიგზავნე მეფე, რომ ვიბრძოლოთ ალლაჰის გზაზე! უთხრა: იქნებ საგაღდებულო იქმნას კიდევ ბრძოლა, თქვენ კი არ იბრძოლოთ? მიუგეს: ვითომ რატომ არ უნდა ვიბრძოლოთ ალლაჰის გზაზე, როცა მოგვაშორეს ჩვენს სახლებს და ჩვენს შვილებს? მაგრამ როცა ბრძოლა დაეწერათ (საგაღდებულო გახდა მათთვის), პირი იბრუნეს მათგან მცირედის გარდა. ალლაჰი კი უწყის ცოდვილებს.“ (სურა ბაყარა, აიათი 246)

„და უთხრა თავიანთმა შუამავალმა მათ: უეჭველად, ალლაჰმა ტალუთი გაახლათ თქვენზე მეფედ. თქვეს: როგორ შეიძლება მისი ხელმწიფობა ჩვენზე, როცა ჩვენ უფრო მეტი მეუფეობის ღირსნი ვართ და თან იგი არც სიმდიდრეს ფლობს. მიუგო მან: უეჭველად, ალლაჰმა ის გამოარჩია თქვენზე და უპირატესყო ცოდნითა (უბოძა ცოდნა) და ფიზიკურადაც (მიანიჭა ძალაუფლება), ალლაჰი უბოძებს ხელმწიფებას, ინებებს ვისაც. და ალლაჰი ყოვლისმომცველია, ყოვლისმცოდნეა.“ (სურა ბაყარა, აიათი 247)

ებრაელების წინამძღოლების აზრით, მეფე შესაძლებლობის, სიმდიდრისა და კაპიტალის მფლობელი უნდა ყოფილიყო. მაშინ, როცა ეს ფიქრი საზოგადოების ინტერესებსა და სამართალს ეწინააღმდეგებოდა. ადამიანი ხელმძღვანელობისთვის შესაფერისია თუ არა, ამის გასარკვევად ყურადღება უნდა მიექცეს მის სულიერ ძალას, ცოდნას, გამოცდილებას, გამბედაობას და არა მის სიმდიდრეს.

თალუთის ხელმწიფობის წინააღმდეგ გამოსულმა ებრაელებმა ამჯერად თქვეს:

„და უთხრა მათ შუამაგალმა მათმა: უეჭველად, მისი ხელმწიფების ნიშანი ის არის, რომ მოვა თქვენთან ზანდუკი, რომელშიც იქნება სიმშვიდე და უსაფრთხოება თქვენი ღმერთისგან და დარჩენილი მათი, რაც მუსას ოჯახიდან დარჩა და ასევე ჰარუნის ოჯახიდან. ანგელოზები მოატარებენ მას (ხის ზანდუკს). უეჭველად, ამაშია სასწაული თქვენთვის, თუკი ხართ მორწმუნენი!“ (სურა ბაყარა, აიათი 248)

არსებობს თქმულება, რომ თაბუთი თავდაპირველად ადამს გამოეგზავნა, მისგან შითის, შემდეგ თანამიმდევრობით იბრაჰიმის, იაყუბისა და მუსას ხელში გადავიდა. მუსამ კი „თეგრათის“ დაფები და ზოგი ძვირფასი ანაბარი თაბუთად წოდებულ ამ ზანდუკში ჩადო. ამ თაბუთს ლაშქრობის დროს ჯარისკაცები წინ ატარებდნენ. ამგვარად, ჯარისკაცების მორალი მაღლდებოდა, ძალა და სიმამაცე იზრდებოდა.

საბოლოოდ, უდიდესმა ღმერთმა თაბუთი ანგელოზების საშუალებით თალუთის სახლის წინ დასვა, ებრაელებმა ეს რომ დაინახეს, განაღვათდნენ და თალუთი ხელმწიფედ აღიარეს.

გამოცდა

თალუთი ხელმწიფე რომ განდა, არმიაში წესრიგი დაამყარა. ცოტა ხნის შემდეგ მეფემ ჯალუთზე გაილაშქრა.

ცხელი ზაფხული იყო და ამიტომ ჯარისკაცებს წყალი ძალიან სჭირდებოდათ. მაგრამ უდიდესმა ალლაჰმა ამ მდგომარეობაში მათი გამოცდა ისურვა და იშმოიღოს წესთაგონება მოუგლინა. მიღებული ამბავი თალუთმა რომ გაიგო, ჯარისკაცებს უთხრა:

„ალლაჰი თქვენ წყლით გამოგცდით. ის, ვინც წყალს საძლომისად დაღევს, ჩემი ჯარისკაცი არ არის!“

მოსული ბრძანებით ჯარისკაცებს მხოლოდ ერთი პეშვი წყლის დაღევის ნებართვა მიეცათ. იბნ აბბასის გადმოცემით, ეს მდინარე შერიად წოდებული მდინარე ურდუნია. (იბნ ქესირ, ქისასულ ენბია, გვ. 511)

საბოლოოდ თალუთი და მისი ჯარისკაცები მითითებულ წყაროსთან მივიდნენ. არმიაში 80 ათასი კაცი იყო. ამათგან 76 ათასი ბრძანებას არ დაემორჩილა და წყალი საძლომისად დაღია. ბრძანებას მხოლოდ ოთხი ათასი ადამიანი დაემორჩილა. ამათგანაც უმრავლესმა იფიქრა რომ რაოდენობა მცირე იყო და უკან დაბრუნდა. უკან 313 ადამიანი დარჩა. თუ დააკვირდებით, ეს რაოდენობა ბედირის ომში მონაწილე მუსლიმების რაოდენობას უდრის. ბერა გადმოგვცემს, „ჩვენ მუჰამედის თანამიმდევრები ასე ვსაუბრობდით: ბედირში მყოფთა რიცხვი თალუთთან

ერთად (პალესტინის) მდინარის გამგლეულ ჯარისკაცთა რაოდენობას — 313-ს უდრიდა.“ (ბუჰარი, მეღაზი ნ)

იმათ, ვინც ერთ პეშვზე მეტი წყალი დალია, უფრო მოსწყურდათ; ტუჩები გამოუშრათ, ძალა გამოეღიათ და დადარდიანდნენ. ხოლო ისინი, ვინც ბრძანებას დაემორჩილნენ, რწმენა ვაუძლიერდათ და ძალა მოემატათ.

აიათში ასეა ნაბრძანები:

„როდესაც გაემართა ტალუთი ჯარითურთ, უთხრა: უეჭველად, ალლაჰი გამოგცდით თქვენ მდინარით; ვინც დალიოს მისგან, არ არის ჩემიანი, ხოლო ვინც არ დარწყულდეს და მხოლოდ ერთი პეშვი ამოიღოს თავისი ხელით, მაშინ ის, უეჭველად, ჩემიანია. და დალიეს, მცირედის გარდა მათგან. და როცა გადალახეს მდინარე მან და რომელთაც ირწმუნეს, თქვეს: არ შეგვწევს ჩვენ დღეს ძალა ჯალუთზე და მის ჯარზეო; ხოლო თქვეს, რომელთაც სჯეროდა, რომ ალლაჰს შეხვდებოდა: რამდენ მცირე გუნდს უძლევიან დიდი გუნდისთვის ალლაჰის ნებით! და ალლაჰი იმათთანაა, რომელნიც მომთმენნი არიან.“ (სურა ბაყარა, აიათი 249)

ამ აიათში ჯარისკაცების დისციპლინა იქცევს ყურადღებას. არმიის წარმატება უზირველესად მეთაურის ბრძანებების მორჩილებაზეა დამოკიდებული. იმში გამარჯვება ჯარისკაცების რაოდენობაზე კი არა, იმის სამართლიან მიზეზებზე, ალლაჰის გზაზე ბრძოლის რწმენასთან და სულიერებასთანაა დაკავშირებული. გამარჯვების გვირგვინი რაოდენობით მრავალრიცხოვანი არმიის კი არა, სულიერად მაღლა მდგომ არმიას ედგება თავზე.

შუამავალი დაგუდი და გამარჯვება

თალუთის არმიაში ერთი სმ წლის ახალგაზრდა ირიცხებოდა, სახელად დაგუდი. ყურანის კომენტატორის — ბეიდავის მიხედვით, დაგუდის ცამეტი ძმა მამასთან ერთად თალუთის არმიაში ირიცხებოდა.

დაგუდი ცხვრებს მწყემსავდა. შურდულის სროლის ოსტატი და ძალიან გამბედავი იყო. მამას ეუბნებოდა:

„ყველა მთა და ქვა ჩემთან ერთად თაყვანს სცემს ალლაჰს!“

მამაც მას ეუბნებოდა:

„დაგუდ, შენ სამახარობლო!“

დაგუდს ძალიან წვრილა და ლამაზი ხმა ჰქონდა. ამის გამო ის თალუთის წინაშე გამოიყვანეს. თალუთმაც თავისთან თანამოსაუბრედ იახლა.

დავუდი თალუთის მიერ ამალიკას ტომთან საბრძოლველად მომზადებულ არმიას შეეკრია. თალუთმა თქვა:

„და როცა ჯალუთისა და მისი ლაშქრის ბირისპირ დადგენ, თქვეს: ღმერთო ჩვენო! მოგვმადლე სიმტკიცე, მუნღი გაგვიმაგრე და შეგვეწიე ურწმუნო ხალხის წინაშე!“ (სურა ბაყარა, აიათი 250)

როგორც ამ აიათიდან ჩანს, ადამიანებისთვის, რომლებიც მტერთან საბრძოლველად მიდიან, ალლაჰის კმაყოფილების მოსაპოვებლად სამ მნიშვნელოვან მახასიათებელს უნდა ატარებდნენ. ესენია: სიძნელის ატანა, გამბედაობა და უდრეკელობა, ღმერთის იმედის ქონა.

ალლაჰმა იმ შუამაგვალს (იმშიოლს) ამცნო, რომ ჯალუთს დავუდი მოკლავდა. ამიტომ, როცა ის ომში მიდიოდა, დავუდიც იხსნა.

ორი არმია ერთმანეთს რომ შესვდა, ჯალუთმა მოითხოვა გამბედავი ადამიანი, რომელიც მას შესვდებოდა. ამ მოთხოვნაზე დავუდი გამოვიდა. ამან ყველა გააოცა. რადგან ჯალუთი შუამაგვალ დაუდის მსგავსად ზორბა და ძალიან ძლიერი იყო. ჯალუთმა დავუდი დაამცირა, ჰკითხა.

„საცოდავო, შენ მოხვედი? რატომ მოხვედი?“

დავუდმა როცა უპასუხა:

„შენთან საომრად მოგვდიო!“ ჯალუთმა მას დასცინა.

დავუდმა შურდული ამოიღო. წინასწარ გამზადებული ქვა შურდულში ჩადო და ჯალუთს ესროლა. სწრაფად ნასროლი ქვა ჯალუთს ბირდაპირ შუბლში მოხვდა, ის ცხენიდან ჩამოვარდა და მოკვდა.

ჯალუთი მსხვილი ადნაგობის, სიძლიერით ნაქები ხელმწიფე იყო. ამ ძალის მიუხედავად, ის დავუდმა დაამარცხა.

ალლაჰმა ამით აჩვენა, რომ საქმეები მხოლოდ გარე ფაქტორებზე კი არა, მის ნება-სურვილზეა დამოკიდებული. ასწავლა, რომ ადამიანების გადასახედიდან ძლიერი — სუსტი, ხოლო სუსტი, ალლაჰის დახმარებით, შეიძლება ძლიერი აღმოჩნდეს. ალლაჰის უარყოფილი უსამართლოები, რათდენ ძლიერებიც არ უნდა ჩანდნენ, ალლაჰის სურვილის შემთხვევაში ვარდებიან ისეთ უმწეო მდგომარეობაში, რომ მათი დამარცხება პატარა ბავშვსაც კი შეუძლია. ამ შემთხვევაში ალლაჰის განსორციელებული სხვა საოცრებებიც არის. უდიდესმა ალლაჰმა ისურვა, რომ თალუთის შემდეგ ტახტზე შუამაგვალი დავუდი ასულიყო, მისი მეტეგადრე კი შვილი — სულეიმანი ყოფილიყო.

„და დაამარცხეს ისინი ალლაჰის ნებით. მოკლა დავუდმა ჯალუთი, და ალლაჰმა მას (დავუდს) უბოძა ხელმწიფება და სიბრძნე, და შეასწავლა მას, რაც ისურვა. ალლაჰს რომ არ აღეკვეთა ზოგიერთი ადამიანების ბოროტება ზოგიერთით, უეჭველად, მოიშლებოდა

სისტემა დედამიწისა, მაგრამ ალლაჰი მფარველია, მწყალობელია სამყაროთა მიმართ!“ (სურა ბაყარა, აიათი 251)

აიათში ამქვეყნიური ცხოვრების ღმერთის მიერ მოწესრიგებას გადმოგვცემს. უდიდესმა ალლაჰმა ადამიანებს შორის სოციალური წინასწორობა რამდენიმე მიზეზთან დააკავშირა. ამის გამოა, რომ მაშინ როცა ადამიანების ერთი ნაწილი მდიდარია, მეორე ნაწილი ღარიბია; როცა ადამიანების ერთი ნაწილი ძლიერია, მეორე ნაწილი — სუსტია; ერთი ნაწილი — ჯანმრთელი, მეორე — ავადმყოფია; როცა ერთი ნაწილი მორწმუნეა, მეორე ნაწილი — ურწმუნოა. ამათ შორის ურთიერთობები ამქვეყნიური ცხოვრების მოწესრიგებასა და გაგრძელებას უზრუნველყოფს. ზუსტად ისევე, როგორც დადებით და უარყოფით პოლუსებს შორის ენერჯიების ტრანსფერი ხდება, ადამიანებს შორის ომებიც საზოგადოების წეს-წყობილების გაგრძელებისთვისაა საჭირო.

თალღუთმა გამარჯვების შემდეგ მოპოვებული მთელი სამხედრო ნადავლი ცეცხლს მისცა. ვინაიდან, მუსას შარიათის მიხედვით მტრისგან მოპოვებულ ნადავლს წვავენ.

თალუთი ყუდუსში დაბრუნდა. მდგომარეობა იშმოილს ისე მოუყვა, როგორც სინამდვილეში იყო. იშმოილმაც თალუთს უთხრა:

„შენც მიცემული სიტყვა შეასრულე“

ამგვარად, თალუთმა ქალიშვილი დაგუდს მიათხოვა.

თალუთის გარდაცვალების შემდეგ დაგუდი ხელმწიფე გახდა. ცოტა ხნის შემდეგ მას შუამავლობა ებოძა. ამგვარად, ის პირველი შუამავალი იყო, რომელიც ხელმწიფეც იყო და შუამავალიც. ზნეობისა და სულიერი შესაძლებლობების თვალსაზრისით აღმატებული იყო. მას ოთხი დიდი წიგნისგან ერთ-ერთი — ზებური ებოძა.

„და ღმერთი შენი უკეთ უწყის, ვინცაა ცათა შინა და ქვეყანასა ზედა. და ვფიცავ, აღმატებულ ვქმენით ზოგი შუამავალნი. და დაგუდს ვუბოძეთ ზებური!“ (სურა ისრა, აიათი 55)

დაგუდი სიცოცხლის მანძილზე ხალხს სამართლიანად გამგებლობდა. „გარეგნობაშეცვლილი“ ხალხში ერეოდა, მათ ეკითხებოდა, მმართველების მოდგაწილობით კმაყოფილნი იყვნენ თუ არა, ხელმწიფეზე რას ფიქრობდნენ. მაგრამ ვერავის პოულობდა ვინც ამ კითხვაზე უარყოფით პასუხს გასცემდა და მისი მომჩივანი იქნებოდა. (ქურთუბი, თეფსირი, XIV, 266)

აიათში, მისი ღმერთზე მინდობა, ღმერთის დახმარებით წარმატების მობოგება, ასეა გადმოცემული:

„(შუამავალი!) მოითმინე რასაც ისინი ამბობენ და გაიხსენე ჩვენი მსახური დაგუდი, ძალ-ღონიერი. უეჭველად, იგი კეთილისმქმნელი იყო.“ (სურა სადი, აიათი 17)

თქმულების მიხედვით დაგუდს ღვთისმსახურების შესრულება ძალიან უყვარდა. ერთ დღეს მარხულობდა, მეორე დღეს — არა. ღამის მხოლოდ ერთი შესაძვედი ეძინა, დარჩენილ დროს კი სულ ღვთისმსახურებას უძღვნიდა. დაგუდი იმისათვის, რომ უდიდეს ალლაჰს მომსახურებოდა, ყველაზე ღირსეულ დროს ეძებდა. ერთ დღეს ჯებრაილს ჰკითხა:

„ჯებრაილ, ღვთისმსახურებისთვის რომელი დროა უფრო ღირსეული?“

ჯებრაილმა უპასუხა:

„დაგუდი! მე გიცი, რომ — განთიადი, როცა ზეცა ღვთის წყალობით თრთის, ყველაზე ღირსეულია.“ (აჰმედ იბნ ჰანბელი, ზუჰდი, გვ. 70)

„უეჭველად, ჩვენ დაგუმორჩილეთ მას მთები და მასთან ერთად განადიდებდნენ ღმერთს საღამოს და დილით და ჩიტები, ერთად შეკრებილნი, ყველა მას მორჩილებდნენ.“ (სურა სადი, აიათები 18, 19)

უდიდესმა ღმერთმა დაგუდს წკრიალა და ღამაში ხმა უწყალობა. როცა ის ზებურს კითხულობდა, მტაცებელი ცხოველები მის გარშემო იკრიბებოდნენ და მას უსმენდნენ.

„და ვფიცავ, ჩვენ ვუბოძეთ დაგუდს წყალობა ჩვენგან: მთებო და ჩიტებო! ადიდეთ მასთან ერთად! და დაგარბილეთ მისთვის რკინა!“ (სურა სებე, აიათი 10)

„და ჩვენ შევასწავლეთ მას აბჯრის გაკეთების ხელოვნება თქვენთვის, რათა თქვენ თავი დაიცვათ საფრთხისგან. მაშ, ხართ თქვენ მაღლიერნი?“ (სურა ენბია, აიათი 80)

დაგუდი, ჯაგუნების კეთებით, თან ჯარისკაცებს იცავდა მტრისგან და თან სარჩოს საკუთარი შრომით შოულობდა. საზოგადოებაში ავტორიტეტი ჰქონდა. მიუხედავად ყველა ფინანსური შესაძლებლობისა, შუამავლის მიერ საკუთარი შრომით მოპოვებული სარჩოთი საზრდოობა ძალიან მნიშვნელოვანია. მისი ეს ქცევა, ისე როგორც მისი ხელქვეითების, ასევე მომავალი თაობებისთვის გამოსადეგი მაგალითია. სწორედაც შუამავალი ასე ბრძანებს:

„გაჩენილია ადამიანი სულსწრაფი. სულ მალე გაჩვენებ თქვენ ჩემს აიათებს. ასე, რომ ნუ დააჩქარებთ!“ (ბუჰარი, ბუიუ ნ; ენბია 37)

აიათში ასეა ნაბრძანები:

„გამოჭედე გრძელი ჯაგშანი და დაიცავი ზომა ჯაჭვისა! და ჰქმენით სიკეთე, რამეთუ ვნედავ ყველაფერს, რასაც სჩადინართ!“ (სურა სებე, აიათი 11)

„ჰე, დაგუდ! უეჭველად, დაგადგინეთ შენ ხალიფად დედამიწაზე. მაშ, ხალხთა შორის განსაჯე სამართლიანად და არ გაყვეთ გულისნადებს, რამეთუ გადაგაცდენს ალლაჰის გზიდან. უეჭველად, რომელნიც გადაცდნენ ალლაჰის გზიდან, მათთვისაა სასტიკი სასჯელი იმისათვის, რომ დაავიწყდათ ანგარიშგების დღე.“ (სურა სადი, აიათი 26)

შუამავალი დაგუდი, ღმერთის დახმარებით დიდ არმიებს მეთაურობდა. თავისთვის ბევრი დამცველი ჰყავდა. მას შუამავლობისა და ზებურის გვერდით დიდი ცოდნაც ეწყალობა. ის ღვთისმოსავი და ხედვის წყალობით მიზანში მომხვედრებელი ადამიანი იყო.

მისი ლამაზი საუბრის შესახებ აიათში ასეა გაცხადებული:

„და ჩვენ განვამტკიცეთ ფუფუნება თვისი და ვუბოძეთ მას სიბრძნე და მჭერმეტყველება.“ (სურა სადი, აიათი 20)

შუამავალი და ხელმწიფე დაგუდი დროს შესაბამისად იყენებდა, დროს ოთხად ყოფდა:

პირველ ნაწილს ღვთისმსახურებისთვის იყენებდა,

მეორეს — იურიდიულ საქმეებისთვის,

მესამეს — ხალხის რჩევების მისაცემად,

მეოთხეს — ბირადი საქმეების მოგვარებას.

დავუდის გამოცდა

ისე როგორც ყველა შუამავალი, დავუდიც გამოიცადა. მას ადამიანური სისუსტეები და შესაძლო შეცდომები ეჩვენა. მან მაშინვე მოინანია და უდიდესმა ღმერთმაც აპატია. ამგვარად, უდიდესმა ალლაჰმა მას მარადიულობამდე მიმავალ გზაზე არსებული საფრთხეები ასწავლა.

როცა დავუდი ღვთისმსახურებისა და ღმერთის მოხსენიებისთვის სამლოცველოში მივიდოდა, განმარტოვდებოდა, მასთან არავინ შედიოდა. ერთ-ერთი ასეთი ღვთისმსახურებისას მასთან ორი ადამიანი მივიდა. დავუდი ამ მოულოდნელმა მდგომარეობამ ააღელვა, რადგან არ ფიქრობდა, რომ კარნაკეტილ სამლოცველოში ვინმეს შექმოსვლა შეეძლო. მოსულეებს უთხრა, რომ ახლა ღვთისმსახურებისთვის განკუთვნილი დრო იყო. მათ უთხრეს:

„ღვთისმსახურების დღე არ იქნება!“ შემდეგ თავიანთი სურვილი ასე გამოხატეს:

„ნუ გეშინია! შენს წინაშე სამართლის გასარჩევად მოვედით. ჩვენ ერთმანეთთან მოდავე ორი ადამიანი ვართ. ჩვენ შორის სამართალი გაარჩიე!“ დავუდმა უთხრა:

„თუ ასეა, ბრძანეთ!“

ამ ორი ადამიანისგან ერთმა თქვა:

„ჩემს ძმას — 99, მე კი ერთი ცხვარი მყავს. მიუნედავად ამისა, მან ჩემგან ამ ერთი ცხვრის წაყვანაც ისურვა და დაამარცხა.“

დაინახა რა დავუდმა ამ შემთხვევაში უსამართლობა გააფრთხა და ისე, რომ მეორე მომჩივანისთვის არაფერი უკითხავს, თქვა:

„თუკი მას ერთადერთი ცხვრის წაყვანაც უნდა, შენი ძმა შენ გჩაგრავს. იმას, ვისაც უდიდესი ალლაჰი არ სწამს, ასე უსამართლოდ იქცევა, თანაც კარგი ადამიანი ძალიან ცოტა მოიპოვება.“

მათაც გაიცინეს და წაგიდნენ.

დავუდი სამართლის გარჩევას აჩქარდა და გადაწყვეტილება ისე მიიღო, მობრძანებრე მხარისთვის არ მოუსმენია. თუმცა მოსმენის შემთხვევაში, შესაძლოა, ამბავი ნაწილობრივ ან მთლიანად შეცვლილიყო. შესაძლოა, ამ შემთხვევაში მართალი — მტყუანი, მტყუანი კი — მართალი გამოსულიყო. დავუდი ორი მომჩივანის წასვლისთანავე მინვდა, რომ შეცდა და სეჯდე შეასრულა, მოინანია და ღმერთს მიტყუება სთხოვა. უდიდესმა ალლაჰმა აპატია.

შუამავლების გამოცდა იმისთვისაა, რომ მათ სისუსტე შეიმეცნონ. ეს მდგომარეობა, მათ შუამავლობასა და სიწმინდეს არ შეცვლის. ე. ი. შუამავლების ჩადენილი შეცდომით ჩვენ გვიჩვენებს, იგივე მდგომარეობაში როგორ მოვიქცეთ.

ამ შემთხვევიდან ბევრი ვაკვეთილის აღება შეიძლება. სამართლის გარჩევაზე პასუხისმგებელი ადამიანი უკიდურესად სათუთი უნდა იყოს და ადამიანებს სამართლიანად უნდა მოექცეს.

აღლაჰის შუამავალი ბრძანებს:

„სამართლიანად გამგებლები განკითხვის დღეს ღმერთის მარჯვნივ, შუქის მინბურის ზემოდან იქნებიან. ესენი კანონებს, თავიანთ ოჯახებს და ადამიანებს, ვისზეც პასუხისმგებელი არიან, სამართლიანად ექცეოდნენ.“ (აჰმედ იბნ ჰანბელი, მუსნედი, II, 160)

„განკითხვის დღეს უდიდესი აღლაჰისთვის ადამიანთაგან ყველაზე საყვარელი და ყველაზე ახლო — სამართლიანი ხელმძღვანელია. განკითხვის დღეს უდიდესი აღლაჰისთვის ყველაზე საძულველი და მისგან შორს მდგომი — უსამართლო მმართველია.“ (თირმიზი, აჰქამი, 4, ნესაი, ზეჰათი, 77)

„ასჰაბი სებთის“ (შაბათის ამხანაგობის) შემთხვევა

ეგვიპტესა და მედინას შორის, წითელი ზღვის სანაპიროზე, ეილეს უბანში ერთი საზოგადოება ცხოვრობდა. ისინი შაბათ დღეს, ღვთისმსახურების გარდა, არაფითარი საქმით არ იყვნენ დაკავებული. რადგან იმ დღეს ღვთისმსახურების გარდა ყველა საქმე აკრძალული იყო. ამავე დროს, დაგუდს სიტყვა მისცეს, რომ არ ინადირობდნენ. მაგრამ ეშმაკმა ისინი დაააქჷვა, ასე შეუჩნდა:

„თქვენთვის ნადირობა კი არა, ნანადირევის ჭამაა აკრძალული!“

ღვთიური სასწაულით თევზები შაბათ დღეს მრავლდებოდნენ, სხვა დღეებში კი მცირდებოდნენ. ამის გამო ეშმაკის ჩურჩულმა ზოგიერთები ძალიან მოხიბლა. აქედან გამომდინარე, მედიენის ხალხი სამ ნაწილად დაიყო:

პირველი ნაწილი, რომელმაც აღლაჰის ბრძანებას არ მოუსმინა და თევზის ჭერა გააგრძელა. თან ჭამდნენ, თან ჰყიდდნენ. ისინი შაბათ დღეს ბადეს აგებდნენ, კვირას კი იღებდნენ.

მეორე ნაწილი იმასთან ერთად, რომ შაბათ დღეს თევზის ჭერის ცოდვა არ დაიდეს, იმათ წინააღმდეგ, ვინც ღმერთის ბძანებას არ ასრულებდნენ, დუმიდა. ხალხს, არც აფროსილებდნენ და არც რჩევებს აძლევენ.

მესამე ნაწილი კი ღმერთის ბრძანებას ასრულებდა. ვინც ბრძანებას არ ასრულებდნენ, იმათ აფრთხილებდნენ, ეუბნებოდნენ, რომ განუშეშება არასწორი საქციელი იყო. შარიათის კანონებს ემორჩილებოდნენ.

მდუმარენი, იმათ ვინც მათ აფრთხილებდა, ეუბნებოდნენ:

„რატომ აძლევთ რჩევებს ტომს, რომელიც უნდა განადგურდეს და საკუთარ თავს რატომ ღლით? თქვენნი შრომა ამაოა!“

ის, ვინც შარიათს ემორჩილებოდნენ, პასუხობდნენ:

„ჩვენ ამას ვაკეთებთ იმისათვის, რომ უდიდესი ღმერთის წინაშე პასუხისმგებელი ვართ და ჩვენ პასუხისმგებლობას შევასრულებთ მანამ, სანამ ამისთვის ძალა შეგვწევს.“

შემდეგში იმათ, ვინც ამ ცოდვის წინააღმდეგ დუმდა, იმისათვის რომ შეამბოხებულენ თავსდამტყდარი უბედურება მათ არ შეხებოდათ, შუაში კედელი ააშენეს. დღეები გავიდა და კედლის იქითა მხრიდან ხმა რომ აღარ შემოესმათ, გაიხედეს. ნახეს, ერთ ღამეში ყველა ცოდვილი მაიმუნად ქცეულიყო!

ნათესავების გვერდით მაიმუნის სახით მოწყენილი, საცოდავად დადიოდნენ. სამი დღის შემდეგ კი ყველა მოკვდა.

ბეიღავის მეალიმუთ თენზილის სახელით ცნობილ ახსნა-განმარტებაში ნათქვამია;

ისინი, ვინც არ ნადირობდნენ, მაგრამ დუმდნენ და არაფერს ეუბნებოდნენ იმათ, ვინც ნადირობდნენ, მეორე ნაწილთან ერთად მაიმუნის სახე მიიღეს.

ყურანში ამ საკითხზე ასეა ნაბრძანები:

„და მათ ჰკითხე იმ ქალაქზე, რომელიც იყო ზღვის პირას, აკი ისინი გადადიოდნენ შაბათის ზღვარს. როცა მათთან შაბათობით თევზები მოაწყდებოდნენ ხოლმე, და დღესა, რომელიც არ იყო ნაკრძალი, თევზი არ მოდიოდა მათთან. ასე ვცდით მათ იმის გამო, რომ არასწორ გზაზე იდგნენ ეგენი.“ (სურა აარაფი, აიათი 163)

„და აკი, იკითხეს ზოგიერთმა მათგანმა: რისთვის შეაგონებთ ხალხს, რომელსაც ამოწყვეტს ალლაჰი ან დასჯის სასტიკად?! მიუგეს: თავის გამართლებისთვის თქვენი ღმერთის წინაშე, და ეგების თავი დაიცვან ცოდვისგან.“ (სურა აარაფი, აიათი 164)

„ხოლო როცა მათ დაიფიწყეს ის, რასაც ჩაგაგონებდით, გადაგარჩინეთ ჩვენ, რომელნიც აღუკვეთდნენ ცუდს. და ისინი, რომელთაც შესცოდეს, დაგსაჯეთ სასტიკი სასჯელით იმისთვის, რომ არასწორ გზაზე იდგნენ.“ (სურა აარაფი, აიათი 165)

„ხოლო როცა დაარღვიეს ის, რაც ეკრძალებოდათ, გუთხარით მათ: იყავით საწინდარი მაიმუნები!“ (სურა აარაფი, აიათი 166)

უდიდესი ღმერთი გვამცნობს, რომ ეს შექმნევა ადამიანებისთვის გაკვეთილი და რჩევაა.

„ჩვენ ვქმენით ეს თვალსაჩინოებად თანამედროვეთათვის და მომავალი თაობებისთვის, და შეგონებად ღვთისმოშიშთათვის.“ (სურა ბაყარა, აიათი 66)

როგორც აიათშია მოცემული, უდიდესმა ალლაჰმა ებრაელებისგან ბოროტების შეგნებულად ჩამდენ მეამბონე უბედურებს თავდაპირველად მაიმუნის სახე მიაღებინა, შემდეგ კი გაანადგურა.

ამ შექმნევას არ აქვს კავშირი თეორიისთან, რომ ადამიანი მაიმუნის შთამომავალია, ის ამგვარი ბოდვის მტკიცებულება არ არის.

შუამავალ დაგუდისგან დარჩენილი მოგონება:

„საგმი დაგუდი“

„საგმი დაგუდი“, რომელიც ნიშნავს დღეინაღებით მარნვას, დაგუდისგან შუამავალ - მუჰამმედისთვის დარჩენილი ღვთისმსახურების მოგონებაა. იმის გამო, რომ შუამავალი დაგუდი ასრულებდა, ამ მარნვას „საგმი დაგუდი“ ეწოდება.

თქმულების მიხედვით, ალბდულლაჰ იბნ ამრ იბნ ელასი ამბობდა:

„შუამავალს ვუთხარი, რომ დავიფიცე: ვფიცავ სიცოცხლის მანძილზე დღისით ვიმარნულებ, დამე ნამაზს ვილოცავ.“

ალლაჰის შუამავალმა მკითხა:

„ასე შენ თქვი?“

მე ვუბასუხე:

„ჩემი თავი დაგენაცვლოს ალლაჰის შუამავალო! დიას, მე ვთქვი.“

მან მითხრა:

„შენ ამისთვის ძალა არ გეყოფა! ზოგჯერ იმარნულე, ზოგჯერ ჭამე, ზოგჯერ იძინე, ზოგჯერ თეჰეჯჯუდისთვის ადექი! ყოველ თვეში სამი დღე იმარნულე! ერთი სიკეთის სანაცვლო ათჯერ მეტია. ეს იფიქვა, მთელი წელი რომ იმარნულო.“

მე ვუთხარი:

„ამაზე მეტისთვის მეყოფა ძალა.“

„მაშინ ერთი დღე იმარნულე, ორი დღე ჭამე!“

„ამაზე მეტსაც შევძლებ“

„თუ ასეა ერთ დღეს იმარნულე, ერთ დღეს არა! ეს დაგუდის მარნვაა! და მარნვებს შორის ყველაზე ზომიერია.“

მე ვუთხარო:

„მე უფრო მეტისთვისაც მეყოფა ძალა!“

„ამაზე მეტი არ არსებობს!“ (ბუჰარი, საგმი, 55, 56, 57 თეჰეჯჯუთ 7, მუსლიმი, სიამი, 181-193)

დავუდის გარდაცვალება

აღლაჰის შუამავალი ასე ბრძანებდა:

„დავუდი რწმენის საკითხში ძალიან მგრძობიარე და უაღრესად წრდილობიანი ადამიანი იყო. სახლიდან გამოსვლისას კარებს კარგად კეტავდა. მის დაბრუნებამდე იქ ვერაფერს შევიდოდა. ერთ დღესაც სახლიდან გამოსვლისას, კარები დაკეტა. უკან რომ დაბრუნდა, სახლის შუაგულში მდგომი ადამიანი დაინახა. ჰკითხა: შენ ვინ ხარ? მანაც უპასუხა: მე ისეთი ადამიანი ვარ, რომ მეფეების არ მეშინია და ფარდები, დაბრკოლებები მე ხელს ვერ შემიშლის. ამაზედ შუამავალ დავუდმა უთხრა: ვფიცავ მაშინ შენ სიკვდილის ანგელოზი ხარ. აღლაჰის ბრძანებით, კეთილი იყოს შენი მობრძანება. ცოტა ხნის შემდეგ მისი სული მიიბარეს.“ (აჰმედ იბნ ჰანბელი, მუსნედი, II, 419)

შუამავალი დავუდის ორმოცწლიანი მმართველობა ებრაელების ყველაზე ბრწყინვალე დრო იყო. მას წყალობად თან ხელმწიფობა და თან შუამავლობა ებოძა. მის შემდეგ ტანტზე მისი შვილი სულეიმანი ავიდა და მასაც შუამავლობა ებოძა.

დავუდის ღირსებები

- * დავუდი ყველა საქმეში აღლაჰისკენ იყო მიმართული.
- * ოთხი დიდი წიგნიდან ერთ-ერთი მას მოეკლინა.
- * როცა ის ღმერთს ახსენებდა, მასთან ერთად ღმერთს მთები და ჩიტებიც ახსენებდნენ.
- * მას ჩიტების ჭიკჭიკი ესმოდა, მათი ენა იცოდა.
- * ძალიან ლამაზი ხმა ჰქონდა. როცა ის ზებურს კითხულობდა, მთები, ქვები, ჩიტები სულგანაბული უსმენდნენ.
- * მიუხედავად იმისა, რომ ის ძალიან მდიდარი ხელმწიფე იყო, თავის სარჩოს საკუთარი შრომით მოიპოვებდა. რეინას ხელით ისე ძელდა, როგორც თაფლის სანთელს, მისგან ჯაფშანს აკეთებდა.
- * მას შეეძლო ტყუილ-მართალი გაერჩია, გამჭრიახი და ბრძენი იყო.
- * მისი სახელმწიფო იმ პერიოდის ყველაზე შთაბეჭედავი და ძლიერი ქვეყანა იყო. მან ყუდუსი დაიპყრო და დედაქალაქად აქცია.

* დაგუდი იყო მონა-მსახური, რომელიც ღმერთს ბევრ მადლობას სწირავდა.

* მოკლედ ის იყო შუამავალი, რომელთან დაკავშირებითაც ღმერთი ბრძანებს:

„და ვფიცავ, ჩვენ ვუბოძეთ დაგუდს წყალობა ჩვენგან: მთებო და ჩიტებო! ადიდეთ მასთან ერთად! და დაგარბილეთ მისთვის რკინა!“ (სურა სებე, აიათი 10)

ზებური და მისი შინაარსი

ყურანში სიტყვები „ზებური“ და „ზებური“ სხვადასხვა ადგილებზეა მოხსენიებული. „ზებური“ — წიგნს, „ზებური“ კი — წიგნებს ნიშნავს.

ყურანში, შუამავალ დაგუდთან დაკავშირებით, სიტყვა „ზებური“, სამ ადგილზეა ნახსენები, „ზებური“ შუამავალ დაგუდთან დაკავშირებით კი არა, არამედ შუამავლებისთვის ნაბოძებ ღვთიურ წიგნებთან დაკავშირებითაა გამოყენებული. როგორც ქვემოთ მოცემულ აიათშია გაცხადებული:

„უპიჭველად, იგი ძველი ხალხის წიგნშიც იყო.“ (სურა შუარა, აიათი 196)

ეს აიათი ამავე დროს გვახსენებს, რომ შუამავალი ადრინდელი შუამავლებისთვის მოვლენილ წმინდა წიგნებშია მოხსენიებული და მისი შუამავლობა ნამახრობლევია.

შუამავალ დაგუდისთვის ნაბოძებ ზებურზე, ყურანში ასეა ნაბრძანები:

„და ვფიცავ, ჩვენ ჩავწერეთ გახსენების შემდეგ ზებურში, რომ ქვეყანას იმეპკვიდრებენ ჩემი ერთგული მსახურნი!“ (სურა ენბია, აიათი 105)

ყურანი, „ზებურის“ შესახებ სხვა ცნობებს არ იძლევა. ისლამურ წყაროებში იქ, სადაც შუამავალ დაგუდზეა საუბარი, მისთვის ზებურის ბოძება მოხსენიებულია როგორც ერთ-ერთი უბირატესი მახასიათებელი.

ისლამის სწავლულები ამბობენ, რომ ზებურში ბრძანებებთან დაკავშირებული ამბები, ე. ი. უდიდესი ალლაჰის კანონები — რელიგია რის გაკეთებას მოითხოვს და რას კრძალავს, ადვილს არ იკავებდა. ის მხოლოდ ღმერთის წყალობაზე თავშეფარებისა და გედრებებისგან შედგებოდა.

აქედან გამომდინარე, იმის გამო, რომ შუამავალი დაგუდი, შუამავალ მუსას შემდეგ მოვლენილი შუამავალი იყო, „თეგრათში“ მოცემული რელიგიური კანონებით ხელმძღვანელობდა. მისთვის მოვლენილი „ზებური“,

კი იყო წიგნი, რომელსაც საამკარაოზე გამოჰქონდა ალლაჰის სიყვარული და იყო ლექსის ხასიათის, ღმერთზე ვედრებების მომცველი წიგნი.

დღევანდელი „ზებური“ წმინდა წიგნის „თევრათის“ ნაწილი — „მეზმურლარი“. სიტყვა „მეზმურ“ მუსიკის აკომპანიმენტით სათუთი და მგროძობიარე ნათქვამის მნიშვნელობა აქვს. „მეზმურების“ რაოდენობა 150-ია. ამათგან, 70 შუამავალ დაგუდისთვისაა, დანარჩენები კი სხვებს ეკუთვნით.

აქედან გამომდინარე, დღევანდელი „ზებური“ ყურანში მოხსენიებული შუამავალ დაგუდის „ზებური“ არ არის. რადგან წმინდა, წიგნი პირვანდელი სახით არ დაცულა და არ შემონახულა. შემდეგში კი, ადამიანის ჩარევის გამო, აღარ არსებობს შესაძლებლობა, რომ ზებური პირვანდელი სახით შემონახულიყო.

დღევანდელი „ზებურის“ დაწერა შუამავალ დაგუდის გარდაცვალებიდან ნუთასი წლის შემდეგ დაიწყო. გადმოცემის მისედეგით, მას დაგუდის ცნოვრებისა და ქადაგების შესახებ დაახლოებით ასი ცნობილი პოეტის ლექსები დაემატა.

„ზებურში“ მოცემული მონოთეისტური რწმენა, „თევრათის“ მსგავსად, ანტროპომორფულია. ე. ი. ღმერთის მიეწერება ადამიანისთვის დამახასიათებელი და მისი სიდიადისთვის შეუფერებელი თვისებები. ისე, როგორც წმინდა წიგნის სხვა ნაწილებში, ამ ნაწილშიც ღმერთს მიეწერება ძე, რაც მონოთეისტური რწმენისთვის შეუსაბამოა. დღევანდელი „ზებურის“ მისედეგით, დაგუდი ერთ ვედრებაში ასე ამბობს:

„ღმერთმა მე მითხრა: შენ ჩემი შვილი ხარ! მე შენ დღეს შვილად გაქციე!“ (მეზმურლარი, 2/7)

შედეგად ჩანს, რომ დღევანდელი „ზებური“ უბრალო ლექსების წიგნია. შიგ დაგუდისა და სხვების დამოწმებული ლოცვების გარდა არაფერია. შეუძლებელია, გაარჩიო მასში რამდენია ღვთიური ზემოთაგონება, რამდენი პიროვნული შთაგონება და რამდენი ადამიანური დანამატია.

აღლაჰის სიტყვის ლამაზი კითხვა

იმისათვის, რომ აიათებმა, რომლებიც აღლაჰის სიტყვებია, ადამიანებსა და ჯინებზე ზეგავლენის მოხდენა შეძლონ, მნიშვნელოვანია ისე, როგორც მისი უშეცდომოდ წაკითხვა, ასევე მკითხველის ლამაზი ხმა. ისე, როგორც საუბრისას სიტყვები გამოთქმის მინდვით მნიშვნელობას იცვლის, ასევე ადამიანებზე ზეგავლენას ახდენს მოსაუბრის მდგომარეობა, გამომეტყველება და მიმიკა. მაგალითად, მათხოვრის ხვეწნის ფორმა, მხოლოდ ამორჩეულ სიტყვებზე კი არა, ამავე დროს სიტყვების გამოთქმასაცაა დამოკიდებული. სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლის წინ, ჯარისკაცებისთვის მეთაურის წამაქეზებელ მიმართვაში ზეგავლენის მომხდენი ჰარმონიული სიტყვების გამოყენება ამის მაგალითია. ის, რომ მუსიკა ადამიანებს აღაფრთოვანებს ამ ზეგავლენის შედეგია.

უეჭველია, რომ მაშინ, როცა ადამიანების ჩვეულებრივ სიტყვებთან მიმართებაშიც კი ეს ჭეშმარიტებაა, უბადლო სიტყვის ყურანთან დამოკიდებულება გაცილებით მნიშვნელოვანია. შესაძლოა ის, რომ ყურანის კითხვა — სუნნეთი, მოსმენა კი — ფარდია, მისი ლამაზი კითხვის მნიშვნელობაზე ყურადღების გამახვილებაა. ამ მიზეზითაა, რომ ყურანის კითხვა ისლამის მეცნიერებებს შორის ცალკე განყოფილებად ჩამოყალიბდა. „ყურანის კითხვის ხელოვნებად“ წოდებულ ამ მეცნიერებას იმოდენა მნიშვნელობა მიენიჭა, რომ ზუსტად ფილოსოფიური მოძღვრებების იმამების მსგავსად ამ მეცნიერებასაც იმამები გაჩნდა.

კაცობრიობის ისტორიაში, დავუდის სხვა თვისებებისგან გამორჩეულად მისი ლამაზი ხმაა ცნობილი. ყურანში გაცხადებულია და იქიდან ცნობილია, რომ მისი ლამაზი ხმით წაკითხულ ღვთიურ სიტყვას ჩიტები და მთებიც კი სულგანაბული უსმენდნენ და მის წინაშე ქედს იხრიდნენ. მისი ამ საოცარი ხმით წაკითხულ ღვთიურ სადიდებელს ყველა სულიერი და უსულო არსება უერთდებოდა.

ხმა, აღლაჰის ერთ-ერთი უდიდესი წყალობაა. ის რომ არ ყოფილიყო, სამყაროში უდიდესი სიცარიელე იქნებოდა. ისე, როგორც სხვა რამდენიმე სიკეთეს, ხმაც შეიძლება ბოროტების იარაღად ან ხელშემწყობად იქცეს. სამყაროში ხმა არის, ცუდიც და კარგიც. მაგალითად, რამდენადაც

სასიამოვნო და დამამშვიდებელია ბუღბუღლის ხმა, იმდენად უსიამოვნო და შემაწუხებელია ყვავის ხმა.

ისე, როგორც ადამიანებზე, ცხოველებზეც ხმა პოზიტიურ ან ნეგატიურ გავლენას ახდენს. ტყეში ღომის ხმის გავონებაზე სუსტი ცხოველების ძარღვებში სისხლის გაყინვა, სასიამოვნო მელოდით ცივისხლიანი ცხოველის გველის ინდოელის კალათიდან ამოყვანა ამის თვალსაჩინო მაგალითებია. ცნობილია, რომ უდაბნოში აქლემების ასამოდრაგებლად მუსიკას იყენებენ.

როგორც მოთხრობილია, უცოდველი შესახედაობის სუსტ ჯეირანებს წყაროსთან საღამურის დაკვრით მოიხმობენ და ამგვარად მონადირეებენ. საღამურის ხმაზე ჯეირანები ხეთა ჩრდილებიდან გამოდიან, წყაროსთან მიდიან, იქ ჩაიშურებენ, საღამურის დაკვრას უსმენენ და ცხელ ცრემლებს ღვრიან. ამ დროს დამალული მონადირეები, ენერგიულ ცხოველების ასეთი უმოძრაო მდგომარეობით სარგებლობენ და მათზე ნადირობენ!

ხმა, რომელიც ცხოველებზეც კი ასეთ ზეგავლენას ახდენს, მათზე გაცილებით სრულყოფილ ადამიანზე როგორ არ იმოქმედებს?! სწორედაც, ფულის ხმა — ამქვეყნიას გადაყოლილ, წყლისა და ბუღბუღლის ხმა — რომანტიკოსი და პოეტი ადამიანების, ყურანისა და ეზანის ხმა კი — სულგაწმენდილი ადამიანების სიმშვიდის წყაროა.

შუამავალი იმ დროს, როცა ამქვეყნიური ამბებით სული დაუძმოდებოდა, გასახალვათებლად ბრძანებდა:

„ბილა! ეზანი წაიკითხე და დავმშვიდდები!“ (აბუ დავუდი, ედები, 78)

როცა ბუღბუღლი გალობს, როცა მოპირდაპირე მთებიდან ეზნის გამოძახილი ზეცის სიცარიელეს ავსებს, ციდან სხვა არაფრის ხმა არ მოვა. აი იმ მომენტში ვულის მგრძობელობა რაოდენიცაა, იმ ხმის ზეგავლენა ჩვენზე იმდენია.

სინამდვილეში, სულიერი თუ უსული — ყველა არსება მუდმივად უდიდეს დიქტოს ადიდებს. ეს აიათში ასეა გამოხატული:

„დიდებას აღავლენს მისთვის შვიდი ცა, მიწა, და ყოველი, რაც მათ შორისაა. არ არს რაიმე, მას რომ არ განადიდებდეს ქებით, მაგრამ თქვენ ვერ ჩასწვდებით მათ ქება-დიდებას. უეჭველად, იგი სულგრძელია, შემნდობია!“ (სურა ისრა, აიათი 44)

მათ ამ თაყვანისცემას მხოლოდ მგრძობეობარე ადამიანები გრძნობენ. ისინი სამყაროში გამეფებული ამ ხსენების ექსტაზში არიან.

ქმნილებების ეს ხსენების ხმები ის უბგერო, უმოძრაო და უხმო ღვთიური სიტყვებია, რომლებიც ყველას არ ესმის. ამ საიდუმლო სიტყვების შეგრძნება და მოსმენა მხოლოდ ოსტატების დამახასიათებელი

თავისებურებებია. იუნუს ემრეს „ღირსების ყვაფილთან“ ექსტაზში საუბარი, ამგვარი შესაძლებლობისაა.

ის, ვისი გულიც ყოველ წამს ღმერთის ხსენებითაა გაჟღერებული, შეგრძნობილ ყოველ ხმას ღმერთის ხსენების მელოდიად აღიქვამს.

მოკლედ, ალლაჰის საფეხურებზე, ბგერებით თუ მათ გარეშე, ყველაზე ლამაზი ხმები, ღმერთის ხსენების ხმებია. ხსენება არის სიტყვა, რომელიც თავის მნიშვნელობასთან ერთად ღვთიური წიგნის სახელსაც ნიშნავს. აიათში თეგრათი და ყურანი „ზიქირის“ სახელითაა მოხსენიებული.

აქედან გამომდინარე, ხმები და სულები ეპორნილებიან რა ღმერთის ბრძანებას — „შექმნილი ღმერთის სახელით წაიკითხე!“ ყურანის ხმით პატივსა და ღირსებას მოიბოვებენ. ალლაჰის შუამავალი ბრძანებს:

„ყურანი თქვენი ხმებით შეამკეთ (ის ტკბილი ხმით სწორად და ლამაზად წაიკითხეთ)!“ (იბნ მაჯე, იქამეთი, 176)

ეს გამოხატავს, რომ ლამაზი ხმა ყურანს უფრო ალამაზებს და მის წეგავლენას ზრდის.

„ყურანი თქვენი ხმებით გაალამაზეთ, რადგან ლამაზი ხმა ყურანის სილამაზეს უფრო ზრდის.“ (დარიმი, ფაზალულ ყურანი; 34)

ერთი სხვა გადმოცემის მიხედვით კი შუამავალია ბრძანა:

„ის, ვინც ყურანს მაყამით არ წაიკითხავს, ჩვენგანი არ არის.“ (ბუჰარი, თეგჰიდი, 44, აბუ დავუდი ვითრი, 20)

ამ ჰადისში აღნიშნული ყურანის მუსიკალურად — მაყამით წაიკითხვა ნიშნავს, რომ ადამიანმა ის თავისი შესაძლებლობების ფარგლებში ლამაზად უნდა წაიკითხოს.

იმის გამო, რომ ყურანი ყველაზე ლამაზი სიტყვაა, ადამიანის ხმის დიდებულება და სილამაზე მისი ექოს სახით გამოიშვლავნდება. ყველა ხმა აღიქმება, მაგრამ ყურანის ექო განსაკუთრებით!

ალლაჰის შუამავალი ასე ბრძანებდა:

„ალლაჰი ისე არაფრისგანაა კმაყოფილი, როგორც ლამაზი ხმის მქონე შუამავლის მიერ მაყამით, ხმამაღლა წაიკითხული ყურანის.“ (ბუჰარი, ფეხაილლულ ყურანი, 19, თეგჰიდი 32; მუსლიმი, მუსაფირუნი 232-234)

მომნანიებელთა და წამებულთა სიმშვიდის წამალი სულების მასალბუნებელი ყურანის მელოდიაა. ყველა ნუგეშს მისი მელოდია იძლევა. მისი ენა სამოთხის ენაა.

ის, ვინც გულს არ უღებს ყურანის ექოს, ცხოვრების გარე მხარე იცის, შიდა, სიღრმისეულ სამყაროს კი მოკლებულია. ისინი სამყაროს სიტკბოსა და ჟინს აყოლილნი ღვთიურ სიბრძნესა და დეტალებს ვერ სწვდებიან.

ისინი ამქვეყნიურ სუფრას ხარბად იყენებენ, მაგრამ სუფრის პატრონს არ ცნობენ. ახლობლებს ასაფლავენ და მიწის ქვეშ არსებული მდგომარეობა არ იციან. რა უცნაურია, რომ ღმერთის სამფლობელოში ცხოვრობენ, მაგრამ სამფლობელოს მტრები არიან.

სოლო მორწმუნენი, რომელთაც გული ყურანით აქვთ გაუღენთილი უმაღლეს ჭეშმარიტებაზე ფიქრობენ. წაკითხული ღვთიური სიტყვა მათ გულებს შთაუწერგავს:

„ღმერთის მონა-მსახური ხარ, მის სამფლობელოში ცხოვრობ! მისი ბოძებული სარწმთი საზრდობ, ყურანის სიბრძნესა და საიდუმლოებაში დაფიქრებით ჩაიძირე და ღმერთთან სუფთა გულით იმოგზაურე!“

მას, ვისაც გული ყურანით აქვს გაუღენთილი, ცხოვრობს იმის შეგნებით, რომ უდიდესი ღმერთის მონა-მსახურია. ისინი, ვინც ღმერთს მადლობას უხდიან მათთვის ბოძებული სიკეთეებისთვის, წარმატებულ ცხოვრებას იმქვეყნიურ კაბიტალად აქცევენ. აქედან გამომდინარე, იმათთვის, ვინც წილს იღებს შუამავლის წყალობისგან, მათთვის ყურანი, რომელიც მიწისა და ცის ენაა — სულიერებისა და ნაყოფიერების ხაზინაა. რადგან შუამავალი და ყურანი არის სინათლის ის ორი წყარო, რომელიც ღმერთმა ადამიანებს უწყალობა.

ალლაჰის თვისებები სამ ქმნილებაში გლინდება: პირველი არის სამყაროს ქმედებებში გამოვლინება; ყურანის სიტყვაში გამოვლინება, ადამიანი, რომელიც ღმერთის ყველა გამოვლინებას თავისთავში კრებს. როგორც სამყარო ადამიანის ვარემე იქნებოდა ჩამქრალი, ისეთაირადვე იქნებოდა ჩამქრალი ადამიანი ყურანის ვარემე. ალლაჰის შუამავალი ასე ბრძანებს:

„ადამიანი, რომელსაც გულში ყურანი საერთოდ არა აქვს, გაპარტახებულ სახლს ჰგავს.“ (თირმისი, ფუნაილულ ყურანი 18, დარიმი, ენაილულ ყურანი 1)

სამყარო — მდუმარე ყურანი, ყურანი კი — მოლაპარაკე სამყაროა. ადამიანი — ღვთიური საიდუმლოს გამოვლინების ტაძარი, ამათი არსია. ყურანი გაცხადებული სასწაული და ღმერთის სიტყვაა. ადამიანი, რომელიც მოკლებულია ყურანის ჭეშმარიტებას, ორივე სამყაროში უბედურია.

ვინც ყურანის ჭეშმარიტების შესაბამისად ცხოვრობს, იმისი არსებობა სამოთხის ცხოვრებაა.

ალლაჰის შუამავალი ბრძანა:

„გულები რკინასავით ჟანგდება.“

ამაზედ მას ჰკითხეს:

„მისი გამაბრიალებელი რა არის ალლაჰის შუამავალი?“

მანაც უპასუხა:

„აღლაჰის წიგნის ხშირი კითხვა და აღლაჰის ხშირი ხსენება.“
(ალი ე მუთტაჟი, ქენზულ უმმალი, II, 241)

აღლაჰის შუამაგაღმა თავის თანამიმდევრებს უთხრა:

„თქვენს თვალებს ღვთისმსახურებებისგან მისი წილი მიეცით!“

„თვალების წილი რა არის, აღლაჰის შუამაგაღლო?“

მანაც ბრძანა:

„ყურანში ყურება, იქ დაწერილზე დაფიქრება და მისი დეტალებისგან გაკვეთილის აღება.“ (სუიუთი, ჯამიულ საღირი, 1, 39)

ყურანის კითხვა მორწმუნის ცხოვრებაში იმდენად მნიშვნელოვანია, რომ უდიდესი აღლაჰი მას, ვინც ყურანს კითხულობს, აყენებს მარადიული მონაბოფრის მფლობელთა სათავეში:

„უეჭველად, რომელნიც კითხულობენ აღლაჰის წიგნს და ადაგლენენ ჭეშმარიტად ლოცვას და გაიღებენ იმისგან, რაც გუბოძეთ, ფარულად თუ ცხადად, იმედი აქვთ გარიგების, რომელიც არ იქნება ამაო. რათა მიაგოს მათ თავიანთი საზღაური და შეჰმატოს მათ თავის წყალობიდან. უეჭველად, იგი შეჰნდობია, მადლობის შემსმენია!“ (სურა ფატირი, აიათები 29, 30)

„უეჭველად, მორწმუნენი არიან ისინი, რომელთაც გულები შიშით უთრთიან, როცა ხსენდება აღლაჰი, ხოლო როცა მისი აიათები ეკითხებათ, რწმენას ჰმატებს იგი და მიენდობიან თავიანთ ღმერთს,“
(სურა ენფალი, აიათი 2)

უეჭველია, რომ ღმერთის სიტყვის კითხვა ყველაზე ღირსეულ ღვთისმსახურებათაგანია. აქედან გამომდინარე, აუცილებელია მისი ლამაზი ფორმით წაკითხვა. უდიდესი აღლაჰი ბრძანებს:

وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلاً

„და ლამაზად იკითხე ყურანი, აუნქარებლად (დინჯად).“ (სურა მუსეემილი, აიათი 4)

მეორე მხრივ, ასევე ძალიან მნიშვნელოვანია წაკითხული ყურანის მდუპარედ მოსმენა. ვინაიდან, ყურანის წაკითხვა — სუნნეთი, მოსმენა კი — ფარძია. აიათში ნაბრძანებია:

وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

„და როცა იკითხება ყურანი, ისმინეთ იგი და გაჩუმდით, ეგების შეწყალებულ იქნეთ თქვენ!“ (სურა აარაფი, აიათი 204)

იმისათვის, რომ ყურანის მნიშვნელობა გაიგო, თუნდ ნამაჰზე ან სხვა ადგილზე წკითხვისას და მისი რჩევებისგან სარგებლობა მიიღო, ის უენი ქმედებებისას ეტალონად გაიხადო, საჭიროა მთელი ყურადღება მისკენ მიმართო.

დუმილი მოსმენისთვის ნიადაგს ამზადებს; კარგი მოსმენა გამჭრიახობას ზრდის; შორსმჭვრეტელობა ადამიანს რწმენასა და ღვთისმსახურებას აყვარებს; რწმენა და ღვთისმსახურება კი, ადამიანს ღვთის წყალობას მოაბოგებინებს.

აღლაჰის შუამაგალს ყურანის სხვისგან მოსმენა უყვარდა. ზოგჯერ იბნ მესუდს მის წაკითხვას სთხოვდა და დიდი სულიერი კმაყოფილებით უსმენდა. ერთხელ, როცა იბნ მესუდის წაკითხულ ყურანს უსმენდა, თვალეები ცრემლებით ავესო.

ამ შემთხვევას აბდულლაჰ იბნ მესუდი ასე გადმოგვცემს:

ერთხელ შუამაგალმა მითხრა;

„იბნ მესუდ, ყურანი წამიკითხე!“

მეც ვუთხარი:

„აღლაჰის შუამაგალო! მაშინ, როცა ყურანი თქვენ გამოვეგზავნათ, მას მე როგორ წაგიკითხავ?“

აღლაჰის შუამაგალმა ბრძანა:

„მე ყურანის სხვისგან მოსმენაც მიყვარს.“

მე სურა „ნისას“ წაკითხვა დავიწყე. 41-ე აიათამდე რომ მივედი, აღლაჰის შუამაგალმა ბრძანა:

„საკმარისია!“

ამ დროს დაგინახე, რომ შუამაგალს თვალეებიდან ცრემლები ჩამოსდიოდა. (ბუჰარი, თეფსირი, 4/9, მუსლიმი, მუსაფირუნი, 247)

შუამაგლის თანამიმდევრებისგან უსეიდ იბნ ჰუდაირი ერთ ღამეს სურა „ბაყარას“ თუ სურა „ქაჰფს“ მელოდიურად, თითო-თითოდ კითხულობდა. ცხენიც გვერდით ჰყავდა დაბმული. კითხვისას ცხენი დაფრთხა და გაჯუტდა. როგორც კი უსეიდი გაჩუმდა, ცხენიც დამშვიდდა. კითხვა დაიწყო და ცხენი კვლავ ყალყზე შედგა. უსეიდი კვლავ გაჩუმდა, ცხენიც

დამშვიდდა. უსეიძმა კიდევ ერთხელ დაიწყო კითხვა ცხენი კვლავ გაღიზიანდა. უსეიძმაც ყურანის კითხვა შეწყვიტა. შვილი იაჰიაც ცხენთან ახლოს მიწაზე იწვა. იმისათვის, რომ ცხენს მისთვის რაიმე ზიანი არ მიეყენებინა, ბავშვი დააშორა მას. ამ დროს დაინახა, რომ ერთი ნაწილი ციური თბიქტები ლამპრებივით ბრწყინავდნენ. დილით ეს ყველაფერი ალლაჰის შუამავალს მოუთხრო. ალლაჰის შუამავალმაც უთხრა:

„წაიკითხე, ჰუდაის შვილო, წაიკითხე! იცა, რა იყო ის, რაც ცაზე ნახე?“

„არა“

„უსეიდ, ისინი ანგელოზები იყვნენ. შენს ხმას მიუახლოვდნენ. ყურანის კითხვა რომ გაგეგრძელებინა, დილაძე შენ მოვისმენდნენ. ისინი ადამიანებმაც დაინახეს, მაგრამ ხალხის თვალს არ გაქცევიათ.“
(ბუჰარი, ფეხაილულ ყურანი, 15; მუსლიმი, მუსაფირუნი, 240-243)

ეს ჰადისი გამოხატავს, რომ ყურანის კითხვა ანგელოზებსა და ცხოველებსაც კი ესმით. ვინ იცის გასუფთავებულ, სინათლეში გახვეულ გულს ყურანი საიდუმლოებებს როგორ უხსნის?

რამდენად დამაფიქრებელია წმინდა ომარის შემდეგი სიტყვები: „სურა „ბაყარას“ თორმეტი წლის განმავლობაში ვკითხულობდი და ღმერთის სამადლობლად აქლემი ყურბნად შეგწირე“. მის მიერ წაკითხული ყურანი მხოლოდ სიტყვებისგან არ არის შემდგარი. პირიქით, ყურანის სიბრძნეს და საიდუმლოებებს ცოდნა და იქ მოცემული ღვთიური დეტალების ჩაწვდომითა და განცდით კითხვაა. რადგანაც ყურანისგან სარგებლობის მიღება მხოლოდ ამგვარადაა შესაძლებელი.

წმინდა მევლანა ბრძანებს:

„ყურანის ზედაპირულად დაწერა მცირედენი მეღნითაა შესაძლებელი. საიდუმლოებების დაწერას კი უამრავი ხეგები, უნაპირო ზღვები არ ეყოფა!“

აქედან გამომდინარე, ყურანის ნამდვილი ზეპირად მცოდნე (ჰაფიზი) არის ადამიანი, რომელიც მისი კითხვისგან იღებს სიამოვნებას, მისი ბრძანებების შესაბამისად მოქმედებს, მისი შესაბამისი ზნეობა აქვს და მისი სიბრძნით სრულყოფილებასთანაა მიღწეული. როცა ასეთი ადამიანები გარდაიცვლებიან, მიწას მიეცემა ბრძანება: „მისი სხეული არ შეჭამო!“ მაჰმუდ სამი რამაზანოდლეუ გადმოგვცემს, რომ ამგვარი თვისებების მატარებელი ერთი ჰაფიზის გარდაცვალებიდან ოცდაათი წლის შემდეგ მის საფლავთან ჩაიარა, საფლავის გადაადგილების მიზნით ის გაახსენებინა და დაინახა, რომ მისი სხეული სრულიად გაუხრწნელი, სუდარა კი ახალი იყო.

აღლაჰის შუამავალი ბრძანებს:

„თქვენ შორის ყველაზე მაღლიანია ის, ვინც ყურანს ისწავლის და ასწავლის.“ (ბუჰარი, ფეხაილულ ყურანი, 21)

ვინაიდან, ყურანი აღლაჰის მიერ თავისი საფეხურებიდან კაცობრიობისთვის გამოგზავნილი დიდებული სიტყვა და დიდი საჩუქარია. ამ საკითხის შესახებ აღლაჰის შუამავალი ასე ბრძანებს:

„აღლაჰის სიტყვა მისი შექმნილების სიტყვებზე ისევე მაღლა დგას, როგორც აღლაჰი თავის მონა-მსახურებზე.“ (დარიმი, ფეხაილულ ყურანი, 6)

ამგვარი დიდებული ღვთიური სიტყვის წაკითხვა ფინიჯელი გულითაა საჭირო. ადამიანი, რომელიც ყურანს კითხულობს, მისგან სარგებელს იღებს თავისი გულის სრულყოფილების და მგრძობელობის საწილის მიხედვით, რადგან ყურანში მოცემული ღვთიური საიდუმლოებების ფარდები მხოლოდ იმ გულებს ეხსნება, რომელთაც მათი შექმენება შეუძლია. აღლაჰის შუამავალი ბრძანებს:

„მორწმუნე, რომელიც ყურანს კითხულობს, თურინჯის ნაყოფს ჰგავს; მისი სუნიც სასიამოვნოა და გემოც. ხოლო ფარისეველი, რომელიც ყურანს კითხულობს, რეჰანს ჰგავს: სუნი სასიამოვნო აქვს, გემო კი — მწარე; ფარისეველი, რომელიც ყურანს არ კითხულობს, აბუ ჯეჰიდის საწამთროს ჰგავს, არც სუნი აქვს და გემოთიც მწარეა.“ (ბუჰარი, ეთიმე, 30, ფეხაილულ ყურანი, 17, 36; მუსლიმი, მუსაფირუნი, 243)

ერთ სხვა ჰადისში ნათქვამია;

„ისინი ყურანს კითხულობენ, (მაგრამ წაკითხული) ყელს ქვევით არ გადადის!“ (ბუჰარი, ფეხაილულ ყურანი, 36)

ეს ნიშნავს, რომ დაუფიქრებლად წაკითხული ყურანი, არანაირ სარგებლობას არ იძლევა. იმის შესახებ, ვინც ყურანს დაუფიქრებლად კითხულობს, უდიდესი ღმერთი ბრძანებს:

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا

„ნუთუ ისინი ყოველმხრივად არ გაიაზრებენ ყურანს? ან იქნებ გულთა ზედა აბია საკეტნი თვისი?“ (სურა მუჰამმედი, აიათი 24)

ადამიანები, რომელთაც უკიდევანო, ღრმა და ფაქიზი გულები აქვთ ამ გაფრთხილებისგან თავიანთ წილს იღებენ.

„რომელნიც აღლაჰს ახსენებენ ფეხზე მდგომარე, მჯდომარე თუ მწოლიარე, და ფიქრობენ ცათა და ქვეყნის გაჩენაზე, (ამბობენ): ღმერთო ჩვენო! შენ ეს ამაოდ (ტყუილად) არ გაგინიანა! დიდება

შენდა! დაგვიფარე ჩვენ ცეცხლის სასჯელისგან! (სურა ალი-იმრანი, აიათი 191)

როცა ალლაჰის შუამავალს ზემოთ მოცემული აიათი მოეკვლინა, გარსკვლაავებიც კი ვათენებამდე შესამურად ლამაზი მარგალიტის ცრემლებით ტიროდნენ.

ათა ასე გადმოგვცემს:

„წმინდა აიშეს ვუთხარი:

„შეგიძლია მითხრა ყველაზე მეტად ალლაჰის შუამავლის რომელმა მდგომარეობამ გაგაოცა?“

„მისი რომელი მდგომარეობა არ იყო გასაოცარიო!“ — თქვა და გააგრძელა:

„ერთ დღეს ლოგინში დაწვა, შემდეგ კი მითხრა: “

„თუ ნებას მომცემ, ავდგები და ჩემს ღმერთს ღვთისმსახურებას შევუსრულებო.“

„ფიცავ შენთან ყოფნა ძალიან მიყვარს, მაგრამ ის უფრო მიყვარს, რაც შენ განარებს-მეთქი“, — ვუპასუხე. ამასწინ ადგა, აბდესი აიღო, ნამაზზე დადგა და ტირილი დაიწყო. იმდენი იტირა, რომ ცრემლები მკერდზე ჩამოუვიდა. შემდეგ რუქზე წავიდა, კვლავ ტიროდა და ასეთ მდგომარეობაში იყო, სანამ ბილალი მოვიდოდა და დილის ლოცვის ეხანს იკითხავდა. ბილალიმა რომ დაინახა, მუჰამმედ შუამავალი (ს.ა.ს) ტიროდა, ჰკითხა:

„ალლაჰის შუამავალი, მიუხედავად იმისა, რომ შენი ყველა წარსული და მომავალი ცოდვა ნაბატები, რაღა გატირებს?“

მუჰამმედ შუამავალიმა უპასუხა:

„ნომ ვერ ვიქნები მონა-მსახური, რომელიც ალლაჰს ბევრ მადლობას არ სწირავს? ფიცავ, ამ ღამით ისეთი აიათები მომეკვლინა, რომ საცოდავი არის ის, ვინც მას არ წაიკითხავს და არ დაფიქრდება.“ თქვა და შემდეგი აიათი წაიკითხა:

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ *
الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ *

„რომელნიც ალლაჰს ახსენებენ ფეხზე მდგომარე, მჯდომარე თუ მწოლიარე, და ფიქრობენ ცათა და ქვეყნის გაჩენაზე, (ამბობენ):

ღმერთო ჩვენო! შენ ეს ამაოდ (ტყუილად) არ გაგაინენია! დიდება შენდა! დაგვიფარე ჩვენ ცეცხლის სასჯელისგან. ღმერთო ჩვენო! შენ ვისაც შეიყვან ცეცხლში, უთუოდ, არად ჩააგდე (შეარცხვინე). და

არ ჰყავთ უსამართლოებს შემწენი!“ (სურა ალი იმრანი, აიათები 191, 192)“
(იბნ ჰანბელი, II, 386)

აქედან გამომდინარე, მორწმუნეების მიერ ალლაჰის შიშით დაღვრილი ცრემლები, წარმატალი დამეების შეუფასებელი სამკაულები, საფლავის წყვდიადის ვარსკვლავები, სამოთხის ბაღების გარდის სუნიანი ცვარ-ნამებია. დმერთმა დაგვიფაროს ყურანის სიბრძნისა და საიდუმლოს წინაშე უგრძნობი გულისა და დაუღვრელი ცრემლებისგან!

წმინდა მეგლანა ასე ბრძანებს:

„ყურანი შუამავლების მდგომარეობის და თვისებების მახასიათებელია. როცა ყურანს პატივისცემით კითხულობ ჩათვალე, რომ შუამავლებსა და წმინდანებს სვდები! როგორც კი შუამავლების ნოველებს წაიკითხავ, სულს სხეული ისევე ვიწროდ მოეჩვენება როგორც ჩიტს გალია!“

„ჩვენ სხეულის ამ გალიისგან მხოლოდ შემდეგი საშუალებით შეგვიძლია თავის სსნა: არ არსებობს სხვა გზა გარდა მონოთეისტური რწმენისა!“

დმერთო! ჩვენს გულს ნურასდროს დააცილებ ყურანის შუქსა და შუამავლის სიყვარულს! აამინ!

შესაფასებელი კითხვები

ა. უპასუხეთ ქვემოთ მოცემულ კითხვებს

1. რატომ ეგზავნებათ ებრაელებს წმირად შუამავლები? შეაფასეთ მათი კავშირი რწმენასა და შუამავლებთან.
2. ღმერთს რა სამი რამ შეევედრა თალუთმა მამინ, როცა მისი არმია ჯალუთის არმიასთან საბრძოლველად მიდიოდა?
3. ვიცით, რომ დაუგდმა დღე ოთხ ნაწილად შემდეგი პრინციპით დაყო: ღვთისმსახურებისთვის, სამართლის გარჩევის, რჩევების მიცემის და პირადი ცხოვრებისთვის. ჩვენც დრო ოთხ ნაწილად რომ გავყოთ, როგორ დაგვყოფთ?
4. როგორ გამოსცადა უდიდესმა ალლაჰმა დაგუდი?
5. როგორ მოატყუა ეშმაკმა „ასჰაბი სებთი“ (შაბათის ამხანაგები)?
6. ერთი თქმულების მიხედვით, „ასჰაბი სებთისგან“ იმათთან ერთად, ვინც ალლაჰის ბრძანებებს არ ემორჩილებოდა, განადგურდნენ ისინიც, ვინც თავად ემორჩილებოდნენ ღმერთის ბრძანებას, მაგრამ სხვის შეცოდებებზე ხმას არ იღებდნენ. რა შეიძლება იყოს ამის მიზეზები?
7. საიდან ვხვდებით, რომ დღევანდელი „ზებური“ დედანი არ არის?
8. რა სიბრძნე დევს იმაში, რომ ყურანის წაკითხვა — სუნნეთი, მოსმენა კი — ფარდია?
9. შეაფასეთ, ალლაჰის სიტყვის გრძნობითა და რიტმით წაკითხვა მსმენელებზე როგორ ზეგავლენას ახდენს?
10. როგორ უნდა წავიკითხოთ ყურანი, რომ ის მაქსიმალურად იყოს ცხოვრებაში გამოყენებული?

ბ. შეავსეთ ქვემოთ მოცემული გამოტოვებული ადგილები

1. დავუდს ნიგნად ----- გამოეგზავნა.
- 2.ორი შუამავალი, რომლებსაც ხელმწიფობა ებოძათ, არიან -----და ----- ?
3. მიუხედავად იმისა, რომ დავუდი ხელმწიფე იყო, ----- აკეთებდა და საკუთარი შრომით ირჩენდა თავს.
4. -----, რომელიც ერთ დღეს — მარხულობდა, მეორე დღეს კი ჭამდა, მუჰამედის მიმდევრებისთვის დარჩენილი ღვთისმსახურებაა.

გ. შემოხაზეთ ქვემოთ მოცემული კითხვების სწორი პასუხები

1. უდიდესი ალლაჰის შესაბამისად თაყვანისცემისთვის, ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის საჭირო?
 - ა. სულის განწმენდით გულის სინაზესთან მიღწევა.
 - ბ. ალლაჰის სიტყვის ხმამაღლა წაკითხვა.
 - გ. გული, ყოველ წამს, ალლაჰის ხსენებით უნდა იყოს საფსე.
 - დ. გულის ყურანის ნათელით ბრწყინვა.
2. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის იმ ადამიანების მახასიათებელი, რომელსაც გული ყურანით აქვს გაჯერებული?
 - ა. ყურანის ისე წაკითხვა, რომ ფიქრობდე, თითქოს მას შენზე უკეთ ვერაფერს წაკითხავს.
 - ბ. მუდამ იმის შეგნებით ცხოვრება, რომ უდიდესი ღმერთის მონა-მსახური ხარ.
 - გ. შენთვის ბოძებული სიკეთეებისთვის, როგორც საიქიო ცხოვრების მოსაპოვებლად ბოძებული კაპიტალისთვის — ისე შეხედვა.
 - დ. სამყაროში მომხდარ შემთხვევებზე დაფიქრება, მათთვის ბრძნულად ყურება და გაკეთილდის ადება.

3. „და უთხრა თავიანთმა შუამაგალმა მათ: უეჭველად, ალლაჰმა ტალუთი გაახლათ თქვენზე მეფედ. თქვეს: როგორ შეიძლება მისი ხელმწიფობა ჩვენზე, როცა ჩვენ უფრო მეტი მეუფეობის ღირსნი ვართ და თან იგი არც სიმდიდრეს ფლობს. მიუგო მან: უეჭველად, ალლაჰმა ის გამოარჩია თქვენზე და უპირატესპყრო ცოდნითა (უბოძა ცოდნა) და ფიზიკურადაც (შიანიჭა ძალაუფლება), ალლაჰი უბოძებს ხელმწიფებას, ინებებს ვისაც. და ალლაჰი ყოვლისმომცველია, ყოვლისმცოდნეა.“ (სურა ბაყარა, აიათი 247) ამ აიათის შესაბამისად, ქვემოთ მოცემულთაგან, საზოგადოების ღიდერისთვის რომელი თვისებები არ არის საჭირო?

- ა. ყველასთვის ცნობილი გვარის წარმომადგენლობა.
- ბ. კარგი აღზრდა, განათლება და გამჭრიახობა.
- გ. ფიზიკური და სულიერი ჯანმრთელობა.
- დ. ისეთი სულიერი ძალის ფლობა, როგორებიცაა შეუპოვრობა, გამბედაობა.

4. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ იყო დაგუდის ყოველდღიური ცხოვრების საქმე?

- ა. ღვთისმსახურება.
- ბ. მედრესეებში მასწავლებლობა.
- გ. იურუდიული საკითხების გადაწყვეტა.
- დ. ხალხისთვის რჩევა-დარიგებების მიცემა.

5. ქვემოთ მოცემულთაგან, რა არ შეიძლება ავიღოთ გაკვეთილად დაგუდის მიერ ჯალუთის მოკვლისგან?

- ა. ომში ალლაჰი თავის მორწმუნეებს დამარცხების ნებას არასდროს მისცემს.
- ბ. ალლაჰი თუ ისურვებს, როგორი სუსტიც არ უნდა იყოს, თავის მორწმუნე ადამიანს უფრო ძლიერს დაამარცხებინებს.
- გ. ალლაჰის მთები, როგორი ძლიერებიც არ უნდა ჩანდნენ, მისი ნება-სურვილის წინაშე სრულიად უძლურნი არიან.
- დ. მორწმუნე მხოლოდ ალლაჰს უნდა შეეფაროს და მხოლოდ მისგან უნდა ისურვოს დახმარება.

6. ქვემოთ მოცემულთაგან რომელი არ არის უდიდესი ალლაჰის მიერ დაგუდისთვის ნაწყალობევი სიკეთე?

- ა. ხელში აღებული რკინის ოქროდ ქცევა.
- ბ. მიებისა და ფრინველების მიერ, მასთან ერთად, ღმერთის ხსენება.
- გ. სასულთნოს გაძლიერება და მისთვის ლამაზი საუბრის სწავლება.
- დ. მტრებისგან თავდასაცავად მისთვის ჯაგმის კეთების სწავლება.

7. „გაჩენილია ადამიანი სულსწრაფი. სულ მალე გაჩვენებ თქვენ ჩემს აიათებს. ასე, რომ ნუ დააჩქარებთ!“ (ბუჰარი, ბუიუ 15, ენბია 37)

ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ შეესაბამება ამ ჰადისს?

- ა. ყველაზე ლამაზი სარჩო — საკუთარი შრომით მოპოვებული მოგებაა.
- ბ. ისლამი არ იწონებს სხვების ზურგზე ცხოვრებას.
- გ. უშრომლად არსებობა რომ შეგეძლოს, საკუთარი მონაპოვრით ცხოვრება უფრო ღირსეულია.
- დ. ადამიანის ფიზიკური შრომით მონაგები უფრო ღირსეულია, ვიდრე მაგიდასთან შრომით მონაგები.

8. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ შეიძლება ჩაითვალოს დღევანდელი „ზებურის“ დედნის დაკარგვის მიზეზად?

- ა. ღმერთის ანტროპომორფული რწმენა, ე. ი. იმის აღიარება, რომ ღმერთს ადამიანური თვისებები ახასიათებს.
- ბ. ის, რომ მოვლენის პირველი დღეებიდან ის არავის ჩაუწერია.
- გ. მასში მხოლოდ ლექსად დაწერილი ბრძნული სიტყვებია.
- დ. ის დაიწერა წმინდა დაგუდის გარდაცვალებიდან დაახლოებით ასი წლის შემდეგ.

9. „ისინი ყურანს კითხულობენ, მაგრამ (მათი წაკითხული) ყელს ქვევით არ გადადის.“ (ბუჰარი, ფეზაილულ ყურანი, 36)

ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ შეესაბამება ამ ჰადისს?

- ა. ფარდია, რომ ადამიანი, რომელიც ყურანს კითხულობს, წაიკითხოს ისე, რომ თავად მანც გაიგონოს.
- ბ. როცა ყურანს კითხულობ, საჭიროა, მის მნიშვნელობაზე მანც დაფიქრდე.

გ. ყურანის წაკითხვის შემდეგ, რაც ვისწავლეთ, მისი გამოყენება ჩვენი მოგაგლებია.

დ. ყურანის მხოლოდ წაკითხვა არ კმარა, საჭიროა წაკითხული შევიგრძნოთ.

10. ეშმაკის მიერ შეცდენილი „ასჰაბი სებთი“ სამ ჯგუფად დაიყო. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის ერთ-ერთი ამ ჯგუფთაგანი?

ა. ალლაჰის ბრძანებაზე დაუპირიქელები, რომლებმაც თევზის ქერა გააგრძელეს.

ბ. ისინი, ვინც თავად არ ნადირობდნენ, მაგრამ სხვის ნადირობაზე ნმას არ იღებდნენ.

გ. ისინი, ვინც არც თავად ნადირობდნენ და სხვებსაც აფრთხილებდნენ.

დ. ალლაჰის ბრძანების ფეხქვეშ გათელვის გამო, მედიცინის უარმყოფელები.

11. სამყარო და მასში არსებული ყველა მოლექულა წონასწორობის კანონს ექვემდებარება. ადამიანის სულსა და სხეულს შორისაც ღვთიური საწომები და წონასწორობა არსებობს. ადამიანი, რომელსაც სურს ეს წონასწორობა დაიცვას, ვალდებულია, გამოიყენოს ყურანი, რომელიც კრებს თანდაყოლილი თვისებების შესაბამის საფუძვლებს. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის ამ პარაგრაფის შესაბამისი?

ა. ყურანი ადამიანს ცხოვრების გზაზე გიდობას უწევს.

ბ. ალლაჰზე ღვთისმსახურება და ყურანზე მორჩილება მხოლოდ მუსლიმებს ევალებათ, ამ საკითხში მხოლოდ ისინი არიან პასუხისმგებელი. სხვა ადამიანები მის საფუძვლების წინაშე პასუხისმგებელი არ არიან.

გ. ადამიანი, რომელიც ცხოვრებას ყურანის საფუძვლების შესაბამისად არ მოაწესრიგებს, სიმშვიდეს ვერ მოიპოვებს.

დ. ისე, როგორც ადამიანმა, რომელმაც ელოქტრონული ნივთი გამოიგონა, ყველაზე უკეთ იცის მისი გამოყენება, ასევე უდიდესმა ალლაჰმა, რომელმაც ადამიანი შექმნა, ყველაზე უკეთ იცის, ის როგორ აცხოვროს.

12. „მორწმუნე მხოლოდ ის ადამიანია, რომელსაც ალლაჰის განსვენებისას გული უძგერს. ალლაჰის აიათების წაკითხვისას მისი ეს რწმენა იზრდება და (ისინი მხოლოდ) ალლაჰს მიენდობიან.“ (სურა ენფალი, აიათი 2). ამ აიათის მხედვეთ დანახიათებულ მორწმუნეს, ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი თვისება არ შეესაბამება?
- ა. მორწმუნე, როცა ყურანის კითხვას უსმენს გული უნდა უცანცახებდეს.
 - ბ. მორწმუნე, წაკითხულ ყურანზე უნდა დაფიქრდეს, ალლაჰის თვისებები უნდა შეიმეცნოს და რწმენა უნდა გაიზარდოს.
 - გ. იმისათვის, რომ გავარკვიოთ ადამიანი მორწმუნე არის თუ არა, საკმარისია, შევხედოთ ყურანის კითხვისას გული უძგერს თუ არა და ალლაჰს ენდობა თუ არა.
 - დ. ადამიანი, რომელიც ყურანს კითხულობს, უსმენს და მასზე ფიქრობს, მისი კულტურის მხედვეთ იზრდება, ღმერთს შესაბამისად ცნობს და მას ყველა საკითხში ენდობა.

სწორი პასუხები

1. ზებური
3. ჯავშანს

2. დავუდი და სულეიმანი
4. საგმი დავუდი

1. ბ	2. ბ	3. ბ	4. ბ
5. ბ	6. ბ	7. ღ	8. ბ
9. ბ	10. ღ	11. ბ	12. ბ

გუგაგაგაგა

ს ს ს ს ს ს ს ს ს

რომელსაც უზარმაზარი სასულთნო
გულში არასდროს შეუშვია
შუამავალი სულეიმანი

სულეიმანი დაიბადა ვაზნეში, რომელიც მდებარეობს დღევანდელი პალესტინის ტერიტორიაზე. მამა 12-13 წლის ასაკში გარდაეცვალა.

იგი ბავშვობიდანვე გაქურდა და გონიერი იყო. მუჰამედ შუამავალი ასე გადმოგვცემს:

„ორი ქალი თრ პატარა ვაჟიშვილთან ერთად გზად მიდიოდა, მეგლი დაესნათ თავს და უფროსი ქალის ბავშვი მოიტაცა. ამ ქალმა ამხანაგს უთხრა:

„მეგლმა შენი შვილი მოიტაცა.“

უმცროსმა ქალმა (სამართლიანად) მიუგო:

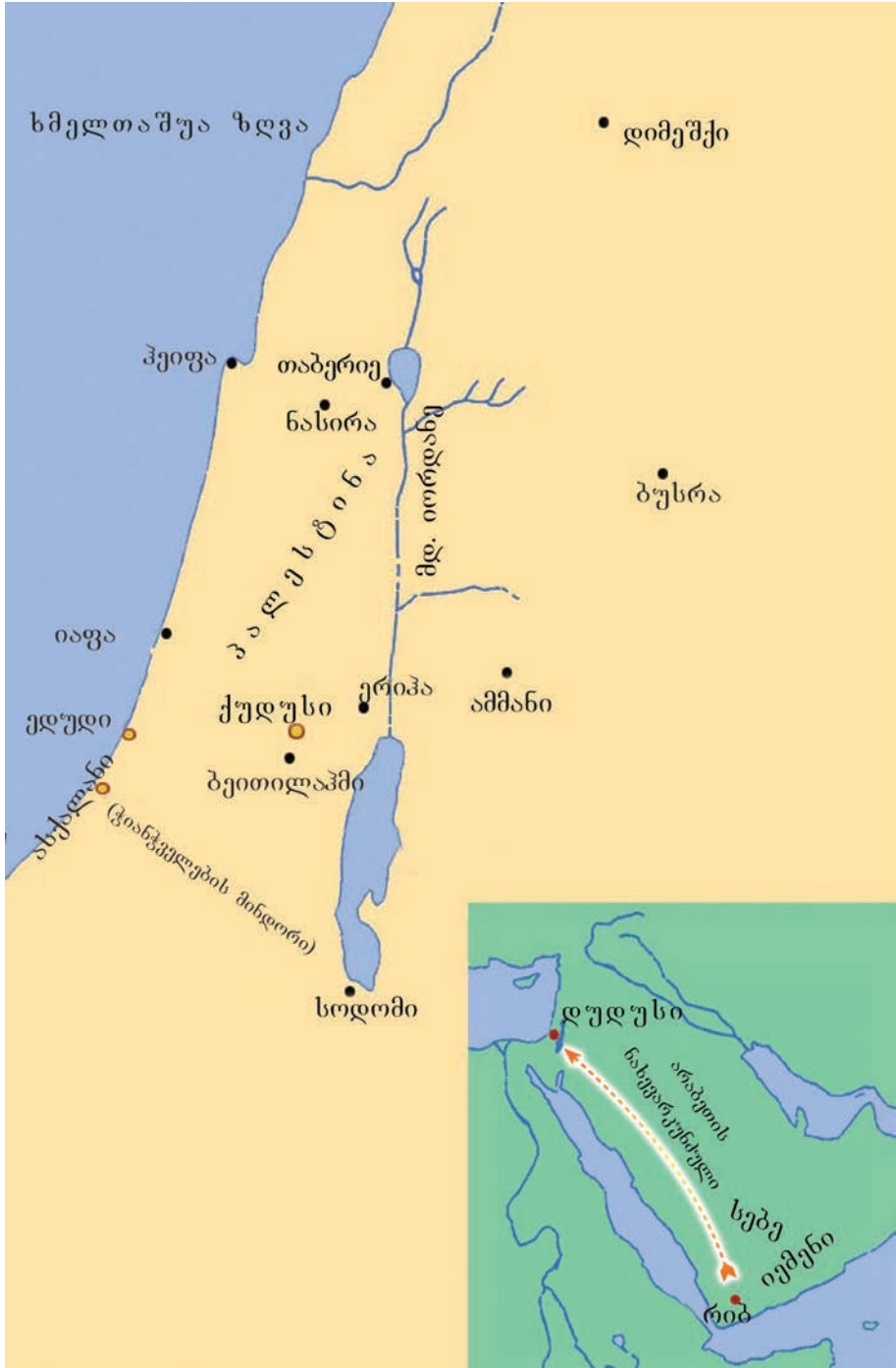
„არა, შენი ბავშვი მოიტაცა.“

საბოლოოდ, ამ ორ ქალს შორის დაჟა ატყდა და სამართლის დასადგენად დაგუდთან წავიდნენ. დაგუდმა ბავშვი უფროს ქალს მიაკუთვნა. უმცროსი ქალი ამ გადაწყვეტილებას არ დაეთანხმა და დაგუდის შვილთან — სულეიმანთან წავიდნენ. მას დაგუდის მიღებული გადაწყვეტილება გააცნეს. სულეიმანმა თქვა:

დანა მომიტანეთ! ბავშვს ორად გაგჭრი და გაგინაწილებთ.

უმცროსი ქალი აღელდა:

„უეჭველად, იგი მიეწევა მათ მოულოდნელად, ამგვარად ელდა დაეცემათ მათ. უკვე ისინი ველარ შეძლებენ მის არიდებას და არ მიეცემათ მათ გადაგადება!“

ამ პასუხის შემდეგ სულეიმანი მიხვდა, რომ ბავშვი უმცროსი ქალის იყო.“ (ბუჰარი, ენბია, 40)

რადგან ის, შვილის დაკარგვის ფასადაც კი, შვილის სიყვდილს არ დაეთანხმა.

სულეიმანის გამჭრიახობასთან დაკავშირებით, კიდევ ერთი ასეთი ჰადისი არსებობს:

ერთ ღამეს ცხვრის ფარამ ერთი ყანა გააოხრა. ყანის პატრონებმა დაფუდთან იჩივლეს. განადგურებული ყანა ღირებულებით ცხვრის ფარის ღირებულებას უდრიდა. დაფუდმა ცხვრის ფარის ყანის პატრონისთვის გადაცემა გადაწყვიტა. მიუხედავად იმისა, რომ სულეიმანი იმ დროს პატარა იყო, თქვა:

„მამა, ერთი გამოსავალი კიდევ არსებობს. ცხვრები ყანის პატრონს ვალად გადავსცეთ; ყანის პატრონმა ცხვრების რძე და მატყელი გამოიყენოს. ამგვარად ყანას მოუაროს და ზარალი აინაზღაუროს. სანამ ყანა ძველ მდგომარეობაში ჩადგებოდეს, ცხვრები თავისთან დაიტოვოს. შემდეგ ფარა უკლებლივ დაუბრუნოს პატრონს!“

დაფუდს ეს წინადადება ძალიან მოეწონა და დათანხმდა. ეს აიათში ასეა გამოხატული:

„და დაფუდი და სულეიმანი, აკი, გადაწყვეტილება უნდა მიეღოთ ყანის თაობაზე, როცა ღამით შეიჭრა მასში სხვისი ცხვრის ფარა. და ჩვენ ვიყავით მოწმენი მათი სამსჯავროსი.“ (სურა ენბია, აიათი 78)

„ამგვარად, ჩვენ გამცნეთ სულეიმანს იგი და ორივეს ვუბოძეთ სიბრძნე და ცოდნა. და ჩვენ დავეუმორჩილეთ მთები და ჩიტები, რათა დაფუდთან ერთად განედიდებიათ ღმერთი. და ეს ყველაფერი ჩვენ ვჰქმენით!“ (სურა ენბია, აიათი 79)

გამომდინარე იქიდან, რომ სულეიმანი ძალიან გამჭრიახი იყო, დაფუდმა იგი, თავის მეგობრად, ცხრამეტე შვილს შორის გამოარჩია, მაგრამ ებრაელები ამ გადაწყვეტილების წინააღმდეგ გამოვიდნენ.

„სულეიმანი ჯერ კიდევ ბავშვია. ჩვენ შორის მასზე უფრო აღმატებულები არიან.“

დაფუდმა, ალლაჰის ბრძანების შესაბამისად, სწავლულების წინაშე გამოცდა ჩაატარა. სულეიმანს ჰკითხა:

„რა არის ის, რომლის სიჯანსაღე — სხვა ორგანოების სიჯანსაღეს, წანდენა კი — სხვა ორგანოების წანდენას იწვევს?“

„გული.“

ოქ მყოფებს ეს პასუხი ძალიან მოეწონათ.

შემდეგ დაგუდმა მათი სახელები, ვისაც ხელმწიფობა უნდოდა, ჯონებზე დაწერა და ისინი ოთახში ჩაკეტა. ცოტა ხნის შემდეგ ნახეს, რომ მათგან სულეიმანის ჯონი ამწვანებულყო. დაგუდმა ამ წყალობისთვის ალლაჰს მადლობა შესწირა. ამგვარად, ებრაელებმა სულეიმანი ხალიფად სინარულით აღიარეს.

ალლაჰის წყალობით ხალიფად ქცეულ სულეიმანს დაგუდმა შემდეგ რჩევები მისცა:

* შვილო! ხუმრობას ერიდე, რადგან მას ცოტა სარგებელი მოაქვს და სინანულს ბადებს.

* გაბრაზებას ერიდე, რადგან სიბრაზე პატრონს გონებას უბინდავს. გაბრაზებისას იქაურობას გაეცალე!

* მდაბიო, უგიც და გულგარულ ადამიანებთან არ იურთიერთო!

* ადამიანებისგან არაფერს ელოდო. იმ ნივთზე თვალის დადგმა, რომელიც ალლაჰმა შენ კი არა, სხვას უწყალობა, შენთვის სიღარიბეა!

* სული და ენა სიმართლეს შეაჩვიე!

* ეცადე, რომ დღევანდელი დღე გუშინდელზე სასიკეთო იყოს!

* შენ ღვთისმომშიშობით შეიმოსე, რადგან ღვთისმომშიშობა ადამიანს ამაღლებს!

* ალლაჰის წყალობის იმედი არასდროს ვადაიწურო, რადგან მისი წყალობა ყველაფერს მოიცავს!

დაგუდის გარდაცვალების შემდეგ სულეიმანი ხელმწიფე გახდა.

„და ჩვენ ვაჩუქეთ დაგუდს სულეიმანი. რაოდენ მშვენიერი მსახური! უეჭველად, იგი კეთილისმქმნელი იყო.“ (სურა სადი, აიათი 30)

სულეიმანს ბევრი სიკეთე და სამფლობელო ეწყალობა.

„ჩვენ გუწყალობეთ დაგუდს და სულეიმანს ცოდნა და მათ თქვეს: დიდება ალლაჰს, რომელმაც გამოგვარაჩია თავისი მრავალი მონღმუნე მსახურისგან!“ (სურა ნემლი, აიათი 15)

შუამაგვალ სულეიმანს ჩიტების ენა და ღმერთის ქება-დიდება ესმოდა.

„სულეიმანი დავითის მემკვიდრე იყო და უთხრა: ჰეი, ხალხნო! ჩვენ გვესწავლა ფრინველთა ენა და გვებოძა ყოველი არსებულისგან. სწორედ ეს არის ცხადი წყალობა!“ (სურა ნემლი, აიათი 16)

ადამიანები, ჯინები, ცხოველები და ფრინველები მისი მფლობელობის ქვეშ იყვნენ. მის ბრძანებას ემორჩილებოდნენ.

„და სულეიმანს ძლიერი ქარი, დაქროდა მისი ბრძანებით დედამიწაზე, რომელიც დალოცვილი ვქმენით იქ. და ჩვენ ყველაფერი გიცით!“ (სურა ენბია, აიათი 81)

„და სულეიმანს ქარი, დილით წასვლა მისი ერთი თვე და საღამოს უკან მოსვლა ერთი თვე იყო. და მისთვის სპილენძი წყაროსავით გადინეთ. და ჯინებს შორის იყვნენ ისეთნიც, ვინც მუშაობდა მის თვალწინ, ნებითა ღმერთისა თვისა. და ვინც ჩვენს ბრძანებას გადაუხვევს, ვაგვემბოთ მას ცეცხლის სასჯელს!“ (სურა სებე, აიათი 12)

„(ის ჯინები), აკეთებდნენ მისთვის, ნებაგდა რაც: კოშკებს, ქანდაკებებს, სამლოცველოებს, წყალსატევის მსგავსს და უძრავ ქვაბებს. ჰეი, დაგუდის ოჯახეულნი! იშრომეთ მადლიერების ნიშნად. მაგრამ ჩემს მსახურთა შორის ცოტაა მადლიერი!“ (სურა სებე, აიათი 13)

აიათში მოხსენიებული სიტყვა ქანდაკება — სპილენძის, მიწის, შუშის და მსგავსი მატერიალებისგან გაკეთებულ სულიერ და უსულო არსებების გამომხატველ ქანდაკებად და სურათად მიმოიხილება. აქედან შეიძლება გავიგოთ, რომ შუამაგალ სულეიმანის შარიათის მიხედვით, სურათის, ქანდაკებისა სულიერი და უსულო არსებების ფორმის გაკეთება ნებადართული იყო. თუმცა ამის მიზეზი იყო ის, რომ იმ პერიოდში არ არსებობდა იმის საფრთხე, რომ ადამიანებს კერპებისთვის ეცათ თაყვანი.

ცხენების მოყვარული სულეიმანი

„აკი, წარადგინეს მასთან საღამო ჟამს სინიბნი (ფენმაგარი ცხენები) და ბედაურნი. მაშინ თქვა: უეჭველად, შემიყვარდა ქონება, ღვთის ხსენებაზე მეტად, ვიდრეღა ფარდით მიიფარა. დამიბრუნეთ იგი მე! შემდეგ მოეფერა ცხენებს მუნღებსა და ყელზე. და ვფიცავ, ჩვენ გამოგცადეთ სულეიმანი და დაგაგდეთ თავის ტანტზე გვამი, მერე მოინანია.“ (სურა სადი 31/31-34)

ფაჰრედდინ რაზის ყურანის კომენტარების მიხედვით, ისე როგორც ისლამშია, შუამაგალი სულეიმანის შარიათშიც ომისთვის ცხენის გამოყვებასა და გაზრდას დიდი მნიშვნელობა ენიჭებოდა. ერთ დღეს შუამაგალი სულეიმანი ცხენების სანახავად წავიდა. როცა მწკრივში დაინახა ისინი, რომლებსაც სამი ფეხი მყარად ედგათ, მეთხე ჩლიქით კი — მხოლოდ ენებოდნენ მიწას, თქვა:

„ამქვეყნიური ქონება შევიყვარე ჩემი ღმერთის სახელის გასახსენებლად, მისი კმაყოფილების მოსაპოვებლად და მისი სახელის გასაფრცხვლებლად და არა იმიტომ, რომ ვნებამ მძლია!“

მეჯინიბეებს ცხენების გაჭენება უბრძანა. სწრაფად მიმქროლავ ცხენებს უცქერდა, ხანამ თვალს არ მიეფარნენ, შემდეგ ცხენების მეთვალყურეებს უბრძანა:

„ისინი მე მომიყვანეთ!“

ცხენები რომ მოიყვანეს, სიყვარულით მოეფერა.

როგორც აიათიდან ჩანს, დგომისას თუ ჭენებისას ცხენების სილამაზე ღვთიური ძალის გამოვლინებაა. ამ მიზეზით სულეიმანმაც ღმერთის ლამაზი გამოვლინება მათში დაინახა.

ცხენი საუკუნეების მანძილზე მეომართა გმირობის, გამარჯვების და დიდგვაროვნობის მახარობელი იყო. ცხენი ის ქმნილებაა, რომელზეც უდიდესი ალლაჰი ყურანში იფიცებს:

„ფფიცაჟ, ქოშინით მორბენალ (ცხენებს), ნაპერწკლების დამყრელთ! დილაადრიაან მოულოდნელად თავდამსხმელთ! შემუსვრელთ, რომელნიც იმათ (მტერთა) რაზმებში შეიჭრნენ!“ (სურა ადიათი, აიათები 1-5)

ალლაჰის შუამაგალი ცხენის გაზრდის მნიშვნელობას ასე გადმოგვცემს:

„ადამიანი, ვისაც ნამდვილად სწამს ალლაჰი და მის დანაპირებთან გულით არის მიჯაჭვული, მისი ცხოვრების გზაზე ჯიჰადის საწარმოებლად ცხენს თუ გამოკვებავს, იმ ცხენის ნაჭაში, ნასგამი და სხეულიდან ნასროლი, განკითხვის დღეს, იმ ადამიანის მადლს შორის იქნება.“ (ბუჰარი, ჯიჰადი, 45, ნესაი, ჰაილი, 11)

ცხენები სულიერად ადამიანთან ყველაზე ახლო მდგომი ცხოველები არიან. ომში მიმავალი მებრძოლი ცხენს თავისი ხასიათის შესაფერის ირჩევს, რადგან ცხენები მტრების წინააღმდეგ ოფივე მღელვარებას განიცდიან, რასაც მასზე მჯდომი ჯარისკაცი. ცხენის სხეული ადამიანის თვალს სიამოვნებას ანიჭებს. ეს აჩვენებს იმას, რომ ღვთიური ქმნილებები რამდენად უნაკლო არიან.

სულეიმანის გამოცდა

ერთ დღეს უდიდესმა ალლაჰმა სულეიმანი გამოსცადა. ერთ წამში ყველა მატერიალური და სულიერი ძალა წაართვა.

„და ვფიცავ, ჩვენ გამოვცადეთ სულეიმანი და დავაგდეთ თავის ტახტზე გვამი, მერე მოინანია.“ (სურა სადი, აიათი 34)

როგორც აიათშია ნაბრძანები, სულეიმანმა ერთ წამში დაკარგა ყველაფერი, რაც გააჩნდა.

აიათში მოხსენიებულ გამოცდასა და გვამივით დატოვებაზე სსგადასსგა გადმოცემები არსებობს. ამათგან რამდენიმე ესენია:

1. სულეიმანი საშინელი ავადმყოფობით გამოიცადა, ტახტზე ისე იდო, როგორც უსულო გვამი.
2. უდიდესმა ღმერთმა სულეიმანს გულში შიში გაუჩინა. ამ შიშმა — რომ თავს უბედურება დამატყდებოდა, უსულო სხეულს დაამსგავსა.
3. შუამავალი სულეიმანის მიერ „მესჯიდი აყსას“ მშენებლობის დროს მოყვანილ ხელოსნებს შორის ზოგიერთმა ბოროტი განზრახვით არეულობა მოაწყო, აქედან გამომდინარე სულეიმანმა ერთ ხანს ავტორიტეტი დაკარგა ან ტახტიდან იზოლირებული დარჩა.
4. სულეიმანს სურდა გააუმჯობესებინა ჰელოლოდა და მათ ალლაჰის გზაზე მტრებთან ებრძოლა. მაგრამ ამ სურვილის დროს დაავიწყდა ეთქვა „ღმერთით“ სიტყვის წარმოთქმა და ალლაჰის სახელის ხსენება. მას მხოლოდ ერთი ცოლისგან შეეძინა ინვალიდი შვილი. (იხ. ბუჰარი, ენბია, 40)

ამგვარად, სულეიმანის სასულთნოს, ხელმწიფობის, ტახტის გავრძელება ვერ იქნა უზრუნველყოფილი.

როცა წმინდა მუჰამედ შუამაგალს (ს.ა.ს) „ასჰაბი ქეჰფისა“ და ზულყარნეინის შესახებ ჰკითხეს, უპასუხა:

„ხვალ მოდით, გიპასუხებ!“ „ღმერთით“ თქმა მასაც დაავიწყდა. ამის გამო ზემთაგონება არ მოეგლინა. უდიდესი ალლაჰი ასე ბრძანებს:

„არასდროს თქვა: უეჭველად, მე ამას ხვალ გაგაკეთებ! გარდა ნებითა ალლაჰისა, და როცა დაგავიწყდება, გაისხენე შენი ღმერთი და თქვი: „ვეგების მიმალწევინოს ღმერთმა ჩემმა ამაზე უფრო სწორ გზას!“ (სურა ქაჰფი, აიათები 23, 24)

რალაც დროის შემდეგ ალლაჰის წყალობით სულეიმანი ძველ მდგომარეობას დაუბრუნდა. მან ღმერთს ამგვარად სთხოვა მიტეგება:

„შეეგედრა: ღმერთო ჩემო! მომიტეგე მე და მიბოძე მეუფება ისეთი, რომელსაც გერაგინ მიაღწევს ჩემს შემდგომ. უეჭველად, შენ ხარ მომადლებელი (მომნიჭებელი)!“ (სურა სადი, აიათი 35)

სულეიმანს იმ ძალის ბოძება თავისთვის, რომელიც სხვა არაგის გააჩნდა, საქებრად არ უთხოვია, არამედ იმისთვის, რომ მისი დროის უსამართლო ხელმწიფეები დაემდაბლებინა. რადგან მისი დროის ხელმწიფეები, თავმოწონებობასა და სიამაყესთან ერთად, უსამართლობის ჭაობშიც იყვნენ ჩაძირული.

ფაჰრედინ რაზიმ ამას ასეთი მნიშვნელობაც მიანიჭა:

„მე ისეთი ცნობილი სამფლობელო მომეცა, რომ როცა მოგაკვდები თქვან: „ამქვეყნიური სამფლობელო ურყევი რომ ყოფილიყო, სულეიმანის იქნებოდა!“ ამგვარად არაგის ამქვეყნიური სასულთნოს ჟინი და ინტერესი არ დარჩეს.“

აქედან ნათლად ჩანს, რომ სულეიმანს სააქაო კი არა საიქიო სამფლობელო სურდა. აიათში ასეა ნაბრძანები:

„მოუგო: მე ეს ჩავიდინე, როცა ვიყავი გზააბნეულთაგანი,“(სურა შუარა, აიათი 20)

უდიდესმა ალლაჰმა წმინდა სულეიმანის გედრება დააკმაყოფილა:

„მაშინ დაგუმორჩილეთ ქარი. დაქროდა მისი ბრძანებით ნაზად, საითკენაც ისურვებდა და ეშმაკები ყველა მშენებელი და მყვინთავი და სხვანი, გადაბმულნი ბორკილებით.“ (სურა სადი, აიათები 36-38)

როგორც ამ აიათებიდან ჩანს, ბინების კეთებისა და მყვინთაობისთვის ეშმაკები (ჯინები) წმინდა სულეიმანის ბრძანებას დაუქვემდებარა. ამ ჯინების ერთი ნაწილი, შუამაგალი სულეიმანის ბრძანებით, დიდ ბინებს, მკნეთებს, სასახლეებს, აუზების მსგავს ჯამებსა და მყარ დიდ ქვაბებს, იმ საქმეებს აკეთებდნენ, რომლისთვისაც ადამიანებს ძალა არ ჰყოფნიდათ. ამ

ჯინების ერთ ნაწილს ზღვიდან მრავალი სიკეთე, განძი და ის ძვირფასი ნივთები გამოჰქონდა, რომელიც ზღვაში მოიპოვებოდა.

უდიდესმა ალლაჰმა, რომელმაც სულეიმანს ასეთი ძალა უბოძა, მას ფართო სამფლობელოც მისცა.

„ესაა ჩვენი გამოუღვევი სიკეთე. მაშ, უანგაროდ მიეცი ან შეაკავე, ინებებ ვისაც. უეჭველად, მისთვის ჩვენს წიად, სიახლოვეა და საუკეთესო თავშესაფარი.“ (სურა სადი, აიათები 39, 40)

„მესჯიდი აყსას“ მშენებლობა

დავუდმა ალლაჰის ბრძანებით წმინდა სახლის მშენებლობა დაიწყო, მაგრამ მის დასასრულებლად სიცოცხლე აღარ ეყო. შუამაგალ სულეიმანმა ჯინები შეკრიბა და წმინდა სახლის მშენებლობა გააგრძელა. მის ვარშემო კი შექმნა თორმეტ უბნად დაყოფილი ქალაქი.

დასაწყისში, „წმინდა სახლად“ ცნობილი ამ სამლოცველოს სახელი, შემდეგში „მესჯიდი აყსას“ გახდა. ის ერთ-ერთია ისლამის ისტორიასა და კულტურაში ყველაზე ღირსეულად მიჩნეულ სამ მეჩეთს შორის: „მესჯიდი ჰარემი“ (ქააბა), „მესჯიდი ნებევი“ და „მესჯიდი აყსას“.

მუსას დროინდელი წმინდა ანაბრები და ძვირფასი ზანდუკი (თაბუთი), რომელშიც თევრათის დაფები იდო, ამ მეჩეთში ინახებოდა. მაგრამ ბაბილონის მეფე ბუჰთუნასარ ქუდუსი შევიდა და ქალაქი გადაწვა, დაანგრია. „მესჯიდი

აყსას“ ძვირფასეულობა კი ბაბილონში წაიღო. ამგვარად, წმინდა სახლი (ბეითი მაყსიდი) დიდი ხნის განმავლობაში გაპარტახებული იყო. საბოლოოდ, ჩვ.წ.ად-მდე 123 წელს ბიზანტიელებმა, შემდეგში კი ქეიჰუსრეკმა „მესჯიდი აყსა“ შეაკეთებინა. ხოლო ემევის მეექვსე ხალიფა ველიდმა საძლოცკველო ახალად გააკეთებინა ისე, როგორც დღეს გამოიყურება.

მისი ღირსებიდან გამოდინარე, მუსლიმები ჰიჯრის მეექვსემეტე თვემდე „მესჯიდი აყსა“-ს მიმართულებით ლოცულობდნენ. მეორე მხრივ, „ისრას“ შემთხვევის დამთავრების ადგილი, ცად ამაღლების დასაწყისი — „მესჯიდი აყსაა“.

როგორც აბუ საიდ ელ-ჰუდრი გადმოგვცემს, წმინდა მუჰამედ შუამავალი (ს.ა.ს) ბრძანებდა:

„სამი მეჩეთის (მოსანახულებლად) იმოგზაურება: „მესჯიდი ჰარემის“, „მესჯიდი ნებევის“, „მესჯიდი აყსას.“ (ბუჰარი, ფედაილულ სალათი, ნ; მუსლიმი, ჰაჯჯი, 288/827)

აღლაჰის შუამავალი ერთ სსვა ჰადისში ასე ბრძანებს:

„მაშინ, როცა წმინდა სულეიმანმა „ბეითი მაყსიდი“ ააშენებინა, აღლაჰისგან სამი პრივილეგია ითხოვა:

ღვთიური კანონის შესაბამისი გადაწყვეტილების (მიღების თვისება). ეს მას ებოძა;

სახულთონო, რომლის მსგავსი მის შემდეგ არავის ებოძებოდა. ესეც ებოძა;

როცა მეჩეთის მშენებლობა დაასრულა, იმათთვის, ვინც ამ მეჩეთში შევიდოდა და მწკრივში ნამაზს ილოცავდა, იქედან მათი გამოსვლა ისეთ უცოდველ არსებებად, როგორებიც დაბადების მომენტში იყვნენ; მისი ეს ვედრებაც დაკმაყოფილდა.“ (ნესაი, მესაჯიდი, ნ; იბნ მაჯჯ, იქამეთულ სალათი, 196/1408)

სულეიმანი და ჭიანჭველები

„და შეიკრიბა სულეიმანთან მისი ჯარი, შემდგარი ჯინთაგან, კაცთაგან და ფრინველთაგან. ყველანი ცალ-ცალკე რაზმებად დაწყობილნი. როცა მივიდნენ ჭიანჭველების გულზე, დედა ჭიანჭველამ თქვა: ჭიანჭველებო! შედით თქვენს სამყოფებში, რათა სულეიმანმა და მისმა მეთრებმა არ ვაგსრისონ, ისე, რომ გვრც კი იგრძნონ ეს! “ (სურა ნემლი, აიათები 17, 18)

ჭიანჭველამ თქვა: „შუამავალ სულეიმანის სასულთნო ძალიან დიდია, ფეჩქვეშ გაითელებით, ბუდეებში შედით!“

სულეიმანმა ეს სიტყვები გაიგო და თქვა:

„არა, ჩემი სასულთნო წარმავალია. ამქვეყნიური ცხოვრებაც შემოსაზღვრულია, „ქელიმეი თეჰჰიდის“ მიერ ადამიანისთვის მოტანილი ღვთიური ბედნიერება კი მარადიული.“

„(სულეიმანმა) გაიღიმა მისი (ჭიანჭველის) სიტყვების გამტონმა და თქვა: ღმერთო ჩემო! შთამავალე, რომ მადლიერი გიყო იმისთვის, რაც მიბოძე მე და ჩემს მშობლებს, და რომ ვჰქმნა კეთილი საქმე, რომელსაც მოიწონებ. და შემიყვანე შენს მოწყალებაში მართლმორწმუნე მსახურებთან ერთად!“ (სურა ნემლი, აიათი 19)

სულეიმანი, ოფოფი და ბელქისი

სულეიმანი, „მესჯიდი აყსას“ მშენებლობის დამთავრების შემდეგ, ქარის, ჯინების, ადამიანების, ფრინველებისა და სხვა გარეული ცხოველებისგან შემდგარ არმიასთან ერთად მექაში გაემგზავრა. მათ აცნობა, რომ მექაში მიბრძანდებოდა. იქედან ქალაქ სანაში გადავიდა. ერთ ღამე მინდორზე ლოცვის შესრულება ისურვა. ამ დროს ოფოფი, მათ მიერ ნამაზის შესრულების დროს, გარემოს დათვალიერების სურვილით, არმიას ჩამოშორდა. იქ შეხვედრილ ოფოფეში გაერია. ნახულმა პეიზაჟმა გააოცა. სხვა ოფოფებმა მას სებეს დედოფლის ბელქისის სასახლის ბაღი დაათვალიერებინეს.

ამ დროს სულეიმანმა აბდესის წყლის საზოგნელად ოფოფი მოიხმო. ოფოფის მოგაღებობა იყო სულეიმანისთვის აბდესის ასაღებად საჭირო წყალი ეზოვა. ოფოფი რომ ვერ დაინახა, თქვა:

„შეათვალიერა ფრინველები და თქვა: რა მემართება? რატომ ვერ ვხედავ ოფოფს? ან იქნებ იგი აქ არმყოფთა შორისაა?“ (სურა ნემლი, აიათი 20)

სულეიმანმა, რომელმაც თავდაპირველად ნაზად თქვა: „რა მემართება, რომ ოფოფს ვერ ვხედავო?“ როცა გაიგო, ოფოფი უნებართვოდ წასულიყო, არმიის დისციპლინისთვის მინიჭებული მნიშვნელობის გამო, ასე თქვა:

„მეკატრ სასჯლეს მივაგებ ან დაგვკლავ, თუ არ მომცემს ცხად ახსნას!“ (სურა ნემლი, აიათი 21)

„ცოტა ხანს დაჰყო იქ და თქვა: შევიტყვე ის, რასაც შენ არ უწყი. მე მოვედი შენთან საბასაგან სარწმუნო ამბით.“ (სურა ნემლი, აიათი 22)

„სებე“ იემენში წინაბრების სახელით მოხსენიებული ტომის სახელია. ქალაქი სებე იმ მხარის დედაქალაქი იყო, რომელსაც ბელქისი მართავდა. აიათში ნაბრძანებია:

„ვფიცავ, სებეს ტომი რომ ცხოვრობს, იმ ადგილზე ერთი საოცრებაა. (რომ ცხოვრობენ, იმ ადგილს ვარს არტყე)ა ვფიცავ. სებეს მკვიდრთათვის მათი საცხოვრებელი სასწაული იყო: ორი ბადი – მარჯვნივ და მარცხნივ. ჭამეთ თქვენი ღმერთის სარჩოთაგან და მაღლიერნი იყავით მისი. მშვენიერი ქვეყანა და შემნდობი ღმერთი!“ (სურა სებე, აიათი 15)

ოფოფმა რაც ნახა, სულეიმანისთვის იმის მოთხრობა განაგრძო:

„უეჭველად, ვიბოგე იქ ქალი, რომელიც მეფობს მათზე. ბოძებია მას ყველაფერი და აქვს დიდებული ტახტი.“ (სურა ნემლი, აიათი 23)

„ვნახე, რომ ის და მისი ხალხი მწეს ეთაყვანებოდნენ, მაგიერ ალლაჰისა. ეშმაკმა მოაჩვენა მათ მათი საქმენი შელამაზებული და გზიდან ააცდინა და არ ადგანან ისინი სწორ გზას.“ (სურა ნემლი, აიათი 24)

„(ეშმაკს ასე გაუკეთებია იმისათვის, რომ) განა რატომ არ აღაგლენენ სეჯდეს ალლაჰის წინაშე, რომელიც გამოავლენს ყოველივე დაფარულს ცათა შინა და ქვეყანასა ზედა და უწყის იმას, რასაც მაღავთ, და იმასაც, რასაც აცხადებთ? და არ არსებობს ღვთაება, გარდა ალლაჰისა, იგია დიდებული ტახტრეგნის მეუფე!“ (სურა ნემლი, აიათები 25, 26)

„(სულეიმანმა ოფოფს) უთხრა: შეგამოწმობთ, სიმართლე თქვი თუ ხარ ცრუთაგანი!“ (სურა ნემლი, აიათი 27)

შუამაგალმა სულეიმანმა წერილი დაწერა, რომელიც „ბესმელეთი“ დაიწყო, ცნობილი ბეჭედი დაასვა და ოფოფს მისცა:

„წაუღე ჩემგან ეს წიგნი და ჩაუგდე მათ. შორიანლოს გაჩერდი და ნახე, რას მოიძოქმედებენ!“ (სურა ნემლი, აიათი 28)

ოფოფმა წერილი წაიღო და ბელქისის ტახტზე დატოვა, თან უცქერდა, აინტერესებდა რა მოხდებოდა. დილით ბელქისმა რომ გაიღვიძა, ტახტზე წერილი იპოვა და დაინტერესდა, ვისი მოტანილი იყო. ვინაიდან კარები დაკეტილი იყო, მცველებს ჰკითხა:

„ეს წერილი ვინ მოიტანა?“

მათ მიუგეს:

„ჩვენ კარების წინ ვყარაულობდით, მაგრამ შიგნით არავინ შეძმოსულა.“

ვაოცებულმა ბელქისმა წერილი გახსნა, წაიკითხა და უფრო მეტად ვაოცდა. შემდეგ ტომის წიანმძღოლები შეკრიბა და მიმართა:

„თქვა ქალმა: ჰეი დიდებულებო, მომართვეს დიდებული წიგნი, სულეიმანისგან და მასში ნათქვამია: სახელითა ალლაჰისა, მოწყალისა, მწყალობელისა!“ (სურა ნემლი, აიათები 29, 30)

ზოგიერთი ყურანის კომენტატორი მიანიშნებს, რომ ბელქისის სიტყვები ამ წერილზე, მის მიერ ჭკემშარიტების შემეცნების მიანიშნებელია.

ჯადოქრებმაც სომ მუსას უთხრეს:

„მუსა! ჯადოს იარაღს პირველად შენ გადააგდე თუ ჩვენ გადაგაგდით?“

ამგვარად პატივისცემა და თავაზიანობა აჩვენეს და საბოლოოდ რწმენის მიღების პატივი ერგოთ.

ირანის ქისრამ კი მუჰამედ შუამავლის წერილი რომ მიიღო, რომელიც ჭკემშარიტების აღიარებას მოუწოდებდა ის დახია, მიწაზე დააგდო და შეურაცხყო, ამის გამო მისი სამფლობელო და სასულთნო დანაწევრდა, სიცოცხლე რწმენამოკლებულმა დაასრულა.

ბიშრი ჰაფიმი მიწიდან აიღო ქალაქი, რომელზეც ალლაჰის სახელი ეწერა, გასუფთავა, მას სასიამოვნო სუნამო წაცხო და სახლის ყველაზე ღამაზე ადგილას ჩამოკიდა. ამ პატივისცემის სანაცვლოდ ალლაჰმა მას დიდი ჯილდო უწყალობა და ღვთისმოსავების ქარავანს შეუერთა.

ბელქისმა წერილის კითხვა განაგრძო:

„(შუამავალი სულეიმანი წერდა): არ ამაღლდეთ ჩემს წინაშე და მეახელით მორჩილებად!“ (სურა ნემლი, აიათი 31)

სულეიმანის წერილში მოხსენიებულმა „ბესმელემ“ ბელქისი მიახვედრა, რომ ადამიანი მონა-მსახურება, მხოლოდ ალლაჰს უნდა გაუწიოს. ამგვარად „ჭკემშარიტი რწმენის“ ვახსნის შემდეგ „ჩემს წინაშე თავმოძვონედ არ მოიქცეთ, ჩამბარდით“ თქმით, მათ ვნების კონტროლისაკენ მოუწოდა. „ჩემთან მუსლიმებად მოდიო!“ ბრძანებით კი გამოხატა რომ ნამდვილი ბედნიერება ისლამშია.

„(შემდეგ დედოფალმა) თქვა ქალმა: ჰეი დიდებულებო, მირჩიეთ, როგორ მოვიქცე. დამოუკიდებლად გადაწყვეტილება ჯერ არახდროს მიმიღია, გვერდით თქვენ მყავდით! უთხრეს: ძლიერნი და ძლევამოსილნი ვართ, მაგრამ გადაწყვეტილება შენ უნდა მიიღო. მოიფიქრე, რის გაკეთებას გვიბრძანებ!“ (სურა ნემლი, 32, 33) „დედოფალმა თქვა: როცა მეფენი დასახლებაში იჭრებიან, ანგრევენ მას და მის ღირსეულ მცხოვრებლებს აგინებენ. სწორედ, ასე იქცევიან!

და უეჭველად, გაუფიქრებელი მათ ძღვენს და ვნახავ, რით დაბრუნდებიან წარგზავნილები.“ (სურა ნემლი, აიათები 34, 35)

ბელქისმა, ოფოფის მიერ მიტანილი სულეიმანის წერილით მიღებულ შეტყობინებაზე „ჩემს წინაშე თავი არ ასწით, მორჩილება გამოიჩინეთ და ჩემთან მოდით!“ ხალხის წინამძღოლებთან, ე. ი. სათათბირო საბჭოსთან ერთად გადაწყვიტა, რომ სულეიმანთან ელჩები გაეგზავნა და ძვირფასი საჩუქრები გაეტანებინა, ეს თავდასხმის თავიდან ასაცილებლად გააკეთა.

სულეიმანი მათი ამ საქციელით მისვდა, რომ საჩუქრები თავიანთი უსაფრთხოებისთვის გამოუგზავნეს. ეს საჩუქრები, რომლებიც ქრთამის მნიშვნელობის მატარებელი იყო, უკან დაუბრუნა.

„(ელჩები საჩუქრებით) როცა ისინი მიუახლოვდნენ სულეიმანს, მან უთხრა: ნუთუ შემეწიეთ თქვენი ქონებით? ის, რაც ალლაჰმა მიბოძა, უმჯობესია მასზე, რაც მან თქვენ ვიბოძათ. არამც და არამც! ეს თქვენ ხარობთ იმგვარი ძღვენით, რომელიც მოგვართვით!“ (სურა ნემლი, აიათი 36)

„(ელჩი!) დაბრუნდით მათთან და ჩვენ უდაოდ მოვალთ ჯარით, რომელსაც წინ ვერ აღუდგებიან, და გაგაძეგებთ მათ იქიდან დამცირებულებს და დაკინებულებს!“ (სურა ნემლი, აიათი 37)

ელჩები დედოფალთან მივიდნენ და სულეიმანის მონათხრობი გადასცეს. მან უთხრა:

„ჩვენი მიზანი უნდა გავგო, ვფიცავ ის მსოფლიო მეფე არ არის; ჩვენ ამის წინააღმდეგ არ გაგჩერდებით!“ კვლავ ერთი ელჩი გაგზავნა, შეუთვალა: ჩემი ტომის ბატონებთან ერთად შენს წინაშე მოვდივარ. შენ რომ ბრძანებ და გვიქადაგებ, იმ რწმენის ნახვა მსურს.

ბელქისმა თავისი ტახტი კომისის ყველაზე დაცულ ადგილას დაადებინა და კარები ჩაკეტა. შემდეგ ბევრ ხალხთან ერთად სულეიმანთან წავიდა. ამ დროს სულეიმანმა ისურვა, ბელქისის ტახტი ყუდუსში მოეტანათ. ყურანის კომენტატორების აზრით, მისი მიზანი იყო:

1. ალლაჰის ძალით განენორციელებინა თავისი შუამავლობის მიმანიშნებელი სასწაული და ბელქისის მიერ უფრო ადრე შემხნეული მტკიცებულებებისთვის კიდევ ერთი დაემატებინა.

2. მოტანილი ტახტისთვის რაღაცების შეცვლა და იმის მიხედვით, დედოფალი იცნობდა თუ არა მას, მისი გამჭრიახობის შეფასება.

3. იმის გამო, რომ ეს ტახტი სამეფოს ბრწყინვალეობის მანკენებელი იყო, ბელქისის მოსვლამდე სურდა გაეგო ამ სამეფოს ძლიერება.

„(სულეიმანმა მრჩეველებს) უთხრა: დიდებულებო! რომელი მომიტანთ დედოფლის ტახტრეკავანს იქამდე, სანამ ისინი შეასლებიან მუსლიმად მოქცეულნი? ღიფრითმა ჯინთაგან მიუგო: მოგიტან, ვიდრე წამოდგებოდე ადგილიდან. საკმაოდ ძლიერი ვარ და შეგიძლია მენდო!“ (სურა ნემლი, აიათები 38, 39)

სულეიმანი დილაობით ტახტზე ჯდებოდა, ამქვეყნიური საქმეებითა და სახელმწიფოს მართვით იყო დაკავებული. შუადღის დადგომისთანავე ტახტიდან დგებოდა. ამის მიხედვით, დემონმა სულეიმანს ტახტის მოტანა დილიდან შუადღემდე შეჰპირდა.

„უთხრა, როელიც განსწავლული იყო წიგნიდან: თვალის დახამხამებაში აქ გაგინენ! როცა დაინახა მის წინ მდგარი ტახტრეკავანი, თქვა: ჩემმა ღმერთმა მოიღო ჩემზე წყალობა, მცდის მადლიერი ვიქნები თუ უმადური. ვინც მადლიერია, ის თავის სასიკეთოდაა მადლიერი, და თუ ვინმე უმადურია – ჩემი ღმერთი ხომ მდიდარია, გულუნგია!“ (სურა ნემლი, აიათი 40)

აიათში მოხსენიებული პიროვნება, რომელმაც ტახტი თვალის დახამხამებაში მოიტანა, ე. ი. სასწაული აჩვენა, სწავლულების აზრით, სულეიმანის ვეზირი ასაფ იბნ ბეჰრია იყო.

სასწაულები: ქერამეთი და მუჯიზე

აღლაჰის მეგობრობის მიერ გამოვლინებული სასწაულები, ე. ი. შემთხვევები, რომლებიც ფიზიკურ კანონებს არ ემორჩილება, ორ ნაწილად იყოფა:

პირველი არის ცნობები, რომლებიც აღლაჰის ბუნებას, თვისებებსა და საქმეებს ეხება. ამას მუჯიზე ეწოდება. ამ ცნობების მოპოვება შეუძლებელია ფიქრით, რომელიც მთლიანად გონების საქმეა. უდიდესი აღლაჰი ამ ცოდნას მხოლოდ უშაჰავეებს, ღვთისმოსავ ადამიანებს უწყალობებს.

მეორე — მატერიალურ სამყაროში აღლაჰის მეგობრების საშუალებით გამოძვლავებული სასწაულებრივი შემთხვევებია, რომელსაც ქერამეთი ჰქვია და უდიდესი აღლაჰი, მას გამორჩეულ ღვთისმოსავ ადამიანებს უწყალობებს. ეს ხალხის თვალწინ გამოვლინებული შემთხვევებია, ამიტომაც ხალხის დაინტერესებას იწვევს. ხალხიც მას პატივს სცემს. რადგან ამ ცოდნაში ადამიანების გრძნობები და ფიქრები, სამყაროსთან დაკავშირებული საოცარი ცნობები და ღრმა აზრები დევს.

სასწაულები დროდადრო მუჰამედ შუამავლის (ს.ა.ს) თანამიმდევრებს შორისაც განხორციელდა. მაგალითად, ჰიჯრის ოცდამესამე წელს ირანელებთან გამართულ ომში, წმინდა ომარმა მედინის მინბერიდან, კილომეტრობით მოცილებული, მებრძოლი არმიის მეთაურს მიმართა:

„სარიე! მთისკენ, მთისკენ!“ ამგვარად, მათ მიმართულება უჩვენა და ისლამურ არმიას დაეხმარა. (იბნ ჰაჯერი, ელ ისაბე, II, 3)

სხვა მაგალითი ენესის გადმოცემული ეს შემთხვევაა:

შუამავლის თანამიმდევრებისგან უსეიდ იბნ ჰუდაი და აბბად იბნ ბემირი წყვდიად ღამეში შუამავლისგან სახლში წამოვიდნენ. მათ ჩირადღანივით ორი სხივი უნათებდა გზას მანამ, სანამ ერთმანეთს დასცილდებოდნენ და სახლებს მიაღწევდნენ. (იბ. ბუჰარი, სლათი 79, მენაქიბულ ანსარი, 13)

იმ წმინდანების ცხოვრებაშიც, რომლებმაც შუამავალი ვიდად გაიხადეს და მისი თანამიმდევრების კვალს მიჰყვნენ, ბევრი სასწაული მოხდა.

ამის მაგალითად ქვემოთ მოყვანილი შემთხვევა გამოდგება: იმამი ალი რიზა ერთი კედლის გვერდით იჯდა. მის ახლოს ერთი ჩიტი მოფრინდა და გალობა დაიწყო. ალი რიზამ გვერდითმოყოფებს უთხრა:

„ეს ჩიტი ამბობს, რომ ერთი გველი მის ბუდეც უახლოვდება, „ბარტყები გადამირჩინეთო“ — საშველად გვიხმობს!“

რომ მივიდნენ იმ ადგილას, სადაც ჩიტის ბუდე იყო, დაინახეს რომ ჩიტის ბარტყებს ნამდვილად გადაჰკიდებია გველი და მაშინვე მოკლეს იგი.

მართო ბელქისის ტახტის სასწაული, ასაფ იბნ ბერჰიას სასწაული იმიტომამა მოტანილი, რომ გასაგები იყოს შუამაგალ სულეიმანის სულიერი სიდიადე, რადგან გუნირის მიერ ამგვარი სასწაულის ჩვენება, მართლაც, მისი დიდების მანიშნებელია.

დედოფლის მოსვლამდე

„(სულეიმანმა) თქვა: გადააკეთეთ მისი ტახტრევანი, რომ ვერ იცნოს, ჩვენ კი ვნახავთ, სწორ გზას დაადგება თუ არა ან იქნება იმათგანია, რომელნიც სწორ გზას არ დაადგებიან!“ (სურა ნემლი, აიათი 41)

„როცა დედოფალი ჩავიდა, უთხრეს: ესაა შენი ტახტრევანი? მიუგო, მგონი ესაა. თქვა: ჩვენ მასზე უწინ გვებოდა ცოდნა და შევიქმენით მუსლიმები. ხელი შეუშალა იმან, რასაც თაყვანს სცემდა, მაგიერ ალლაჰისა, რამეთუ იყო ურწმუნო ხალხის ასული.“ (სურა ნემლი, აიათები 42, 43)

„უთხრეს მას: შედი სასახლეში. დანახვისას წყლის გუბედ მოეჩვენა (დედოფალს) იგი და კალთები მუხლებამდე აიწია. უთხრა: ეს ბროლის სასახლეა. თქვა: ღმერთო ჩემო! უეჭველად, უსამართლო ვიყავი ჩემი თავის წინაშე, სულეიმანთან ერთად ვმორჩილე ალლაჰს, სამყაროთა ღმერთს!“ (სურა ნემლი, აიათი 44)

თქმულების მიხედვით, სებეს დედოფლის ბელქისის მოსვლამდე სულეიმანმა კოშკი ააშენებინა. ამ კოშკის ეზო ბროლის მოაწყვეს, ბროლის ქვეშ წყალი მიედინებოდა და თევზები დაცურავდნენ. ბელქისმა კაბის კალთა აიწია, რადგანაც გაბჭვირვალე ბროლი ვერ შეამჩნია და ჩათვალა, რომ წყალში უნდა გაეგლო. ყველა ამ ზომამ და ღონისძიებამ მის ჭკუასა და ცნობებზე ნდობა შეარყია და გული მოამზადა იმისათვის, რომ ღმერთის კანონები ეღიარებინა. ამგვარად, ბელქისმა შეიმეცნა, რომ ამის გაკეთება მხოლოდ ადამიანურ ძალას არ შეეძლო, იქ ღვთიური ძალა და დიდებულება დაინახა და მუსლიმი გახდა.

სულეიმანის გარდაცვალება

სულეიმანი კვერთხზე დაყრდნობილი გარდაიცვალა. მისი გარდაცვალება გარშემო ვერაგინ შეამჩნია. მხოლოდ, დიდი ხნის გასვლის შემდეგ, მისი კვერთხი ხის ჭიამ შეჭამა, სულეიმანი ძირს დაეცა და მისი სიკვდილიც შესამჩნევი გახდა. აიათში ნაბრძანებია:

„და როცა გადავუწყვიტეთ სიკვდილი, მათ გაიგეს ამის შესახებ ხის ჭიისაგან, რომელმაც გაღრღნა მისი კვერთხი. და როცა დაეცა

იგი, ცხადი ვახდა ჯინებისთვის, რომ სცოდნოდათ დაფარული, არ დარჩებოდნენ დამამცირებელ სატანჯველში.“ (სურა სებე, აიათი 14)

როგორც ჩანს სულეიმანის საიქილოში რომ გადასახლდა, მისი გვაში დიდი ხნის მანძილზე კვერთხზე ჩამოყრდნობილი, ვერტიკალურ მდგომარეობაში დარჩა. ჯინებზე კი განმარტება — „პატარა დამაფიქრებელი სატანჯველი“, გამოყენებულია მათი ძნელი და დაძაბული სამუშაოს გამო. მათ სულეიმანის სიკვდილი ვერ ვაიგეს და ამიტომაც ისევე დამქანცველად მუშაობდნენ, როგორც მის სიცოცხლეში. აქედანაც ჩანს, რომ ჯინებმა უხილაფი არ იციან.

უწარმაწარი სასულთნოსა და სამფლობელოს მფლობელ სულეიმანის ფეხზე სიკვდილი რაოდენ საოცარი და დამაფიქრებელი შემთხვევაა. თუმცა ყველა შუამავალში სიტყვები, ცხოვრება და თავს დამტყდარი ამბები მათ შემდეგ მოსული ერთმორწმუნეებისთვის საოცარი გაკვეთილებია.

ამქვეყნიურობის წარმავლობა და სულეიმანის უწარმაწარი სასულთნოს დროებითობა ანდაზებად, ჭკუის მასწავლებლებად იქცა. წია ფაშა ცნობილ „თერქიბ ბენდიში“ ამბობს:

„შესედე, მის სურვილებზე იყო სულეიმანის სასულთნო,

იმ სასულთნოს ადვილზე ახლა ქარი ქრის!

იუნუს ემრეს შემდეგი ლექსიც ამ ჭეშმარიტებას რა ლამაზად გამოხატავს:

ქონების პატრონი, სამფლობელოს პატრონი,

სად არის ამის პირველი პატრონი?

ქონებაც ტყუილია, სამფლობელოც ტყუილია,

ცოტაც და შენც მოტყუვდები!

სასულთნო და თავმდაბლობა

სულეიმანის ძალიან თავმდაბალი ადამიანი იყო. დილით რომ ადგებოდა, პირველ რიგში ღარიბებსა და უპოვრებთან მიდიოდა. მათთან ჯდებოდა და ეუბნებოდა:

„ღარიბს ღარიბებთან ყოფნა უხდება!“

ცნობილია სულეიმანისა და ღამურა ჩიტს შორის მომხდარი ერთი ასეთი შემთხვევა:

სულეიმანის ერთ დღეს ღამურა ჩიტს გაუწერა. ღამურა დაეშუქრა:

„შენს სასულთნოსა და სასახლეს გაგანადგურებ!“

სულეიმანმა უთხრა:

„შენი სხეული რა არის, რომ ჩემი სასახლე გაანადგუროს!“

იმ პატარა ჩიტმა ასე უპასუხა:

„ფრთებს დაგისველებ და საქველმოქმედო მიწაზე მოგუსვამ. შემდეგ ფრთებზე მიწებებულ საქველმოქმედო მიწას შენი სასახლის სახურავზე ავიტან. ჩემი ამგვარად გადატანილი მტვერი შენი სასახლის ჩამოქცევას ეყოფა!“

ამ შემთხვევიდან კარგად ჩანს, რომ საქველმოქმედო ქონება რამდენად მნიშვნელოვანია და მისი გამოყენება რამდენად სამართლიანობას საჭიროებს.

შუამავალი სულეიმანის კვალდაკვალ

ებრაელები, რომლებიც თორმეტი ტომისგან იყვნენ წარმოშობილი, სულეიმანის შემდეგ ორად გაიყვნენ. ათი ტომისგან — ისრაელის სახელმწიფო, ორი ტომისგან კი — ებრაელების სახელმწიფო წარმოიქმნა. ისრაელის სახელმწიფო ჩვ.წ.აღ-მდე 721 წელს, ასურელებმა დაანგრეს, ებრაელების სახელმწიფო კი ჩვ. წ. აღ-მდე 586 წელს ბაბილონის ხელმწიფემ — ბუჰთუნასრმა დაანგრია. ბუჰთუნასრმა ყუდუსი გადაწვა. ხალხის უმეტესობა დახოცეს, დარჩენილები კი ბაბილონში წაასხეს. ეს უსამართლო ნემრუდის შემდეგ, სახელმწიფოს სათავეში მოსული, მეორე ურწმუნო მეფე იყო. ბაბილონი ააშენებინა და იქაურობა ცენტრად აქცია. აღმოსავლეთსა და დასავლეთში არაფინ დატოვა, ვინც მის წინააღმდეგ გამოვიდოდა. ამგვარად, სიამაყემ შეიპყრო და ვანაცხადა, რომ ღმერთია. შემდეგ ჭკუა დაკარგა და ჩათვალა, რომ ხარი იყო. შვიდ წელიწადს ტყვეებში სეტილობდა. ამ დროს სახელმწიფოს მისი ცოლი მართავდა. გონს გარდაცვალებამდე ერთი წლით ადრე მოეგო. ბუჰთუნასრმა ქალაქი ყუდუსი რამდენჯერმე გაძარცვა, „თევრათი“ და „ზებური“ დაწვა. ამგვარად, დროის გასვლასთან ერთად „თევრათის“ ბევრი ადგილი, რა თქმა უნდა, დავიწყებულ იქნა. რაც მესხიერებაში დარჩათ დაწერეს, მაგრამ „თევრათმა“ თავდაპირველი სახე სრულიად დაკარგა, გაჩნდა ერთმანეთისგან განსხვავებული სხვადასხვა ეგზემპლარები. ჩვ.წ.აღ-მდე დაახლოებით 500 წელს მცხოვრებმა ეზრამ (უზიერმა) ეს ეგზემპლარები შეკრიბა.

ონანის მმართველმა ნუშექმა (ქორეშმა ან ჯირუსმა) ბაბილონელები დაამარცხა და ებრაელებს ყუდუსში დაბრუნების ნება დართო.

იქ დასახლებულმა ებრაელებმა ჩვ. წ.ად-მდე 515 წელს „მესჯიდი აყსა“ შეაკეთეს. თავდაპირველად სპარსებს, შემდეგ კი მაკედონელებს ემორჩილებოდნენ. ახალი წელთაღრიცხვის 63 წელს ყუდუსი რომაელებმა დაიპყრეს და ებრაელები იქიდან განდევნეს, ამის შემდეგ ტაძარი კვლავ დაინგრა.

ისტორიის მანძილზე ებრაელების ამდენი ჩაგვრა მათი სიმშაგის მიზეზით იყო, რადგან მათ ამ სიმშაგის გამო, მათი საქმესთან შეუსაბამობის გამო „თევრათი“ და „ზებური“ შეცვალეს, ამგვარად ჭკუმაღრიტი რწმენა დაამახინჯეს. თანაც ზეპერისა და იაჰიას მსგავსი შუამავლები, იმის გამო, რომ სცადეს ამ საქმეში მათთვის ხელი შეემაღათ, სრულიად დაუფიქრებლად, შეუბრალებლად დახოცეს.

ჰარუთისა და მარუთის ამბავი

ებრაელებს შორის ჯადოქრობა გავრცელებული იყო. ამის გამო ამბობდნენ, რომ შუამავალი სულეიმანი დიდი ჯადოქარი იყო; რომ ხელმწიფობა ჯადოქრობის წყალობით მოიპოვა და რომ ცხოველებსა და ჯინებს ჯადოს წყალობით მართავდა. ყურანი მუჰამედ შუამავალს (ს.ა.ს) გამოეგზავნა და იქ ნაბრძანებია, რომ სულეიმანი შუამავალი იყო. ებრაელებმა თქვეს: „მუჰამედი სულეიმანს შუამავლად თვლის, რადგან ის ჯადოქარია!“ ამ პრეტენზიაზე ქვემოთ მოცემული აიათი მოეგვინა:

„და გაჰყვინენ ისინი იმას, რასაც ეშმაკები ჩააგონებდნენ სულეიმანის სამეფოს წინააღმდეგ. სულეიმანი ურწმუნო არ ყოფილა, მაგრამ ეშმაკები იყვნენ ურჯულონი. ასწავლიდნენ ხალხს ჯადოსნობას და იმას, რაც ზემოეგვლინა ორივე ანგელოზს ბაბილონში, ჰარუთსა და მარუთს. მაგრამ ეს ორი ისე არ ასწავლიდა ხალხს, თუ არ ეტყოდნენ: ჩვენ გართ ცდუნება (გამოცდა თქვენთვის), (ჯადოსნობის შესწავლით) არ იქმნათ ურწმუნონი! და სწავლობდნენ (ადამიანები) მათგან როგორ გაეყარათ ერთმანეთისგან ცოლ-ქმარი, მაგრამ ამით (ჯადოსნობით) ზიანს ვერავის მიაყენებდნენ, თუ არა ალლაჰის ნება. და სწავლობდნენ იმას, რაც ავნებდა და არ გამოადგებოდა მათ; იცოდნენ ისიც, რომ ვინც ამას ასწავლის, წილი არ ექნება სასუფეველში. და რა ცუდია ის, რაზეც თავიანთი სული გაყიდეს, ნეტავ სცოდნოდათ!...“ (სურა ბაყარა, აიათი 102)

ყურანის კომენტატორი ფაჰრედდინ ერ-რაზი ჰარუთისა და მარუთის სახელით ცნობილ ორი ანგელოზის დედამიწაზე მოვლინების მიზეზს ასე განმარტავს:

უეჭველია, რომ იმ პერიოდში ჯადოქრები გამრავლდა. მათ სააშკარაოზე გამოიტანეს ისეთი რამეები, რომლებიც ადრე ჯადოქრობაში ცნობილი არ იყო. უფრო შორს წავიდნენ და შუამავლობაზეც განაცხადეს პრეტენზია. იმის გამო, რომ ადამიანებს ამ მატყუარა შუამავლების ცნობა და მათთან გამკლავება შეძლებოდათ, უდიდესმა ალლაჰმა ქვეყნად ჰარუთი და მარუთი მოავლინა. უეჭველია, რომ უდიდესმა ალლაჰმა ყველაფრის დაფარული მხარე ყველაზე უკეთ იცის.

შუამავალ სულეიმანის ღირსებები

1. ქარი სულეიმანის ბრძანებას ემორჩილებოდა. ისე, როგორც ყველა ანგელოზი ვალდებული იყო ალლაჰის შუამავალს მომსახურებოდა, ასევე ქარიც მის ბრძანებას ასრულებდა.

2. როგორც ცნობილია, მუჰამმედ შუამავალი (ს.ა.ს) ერთ წამში დემონთა სამყოფელამდე ამაღლდა. სულეიმანი თუ ისურვებდა, ორი წლის სავალ მანძილს, დემონთა წყალობით, ერთ დღეში ფარავდა.

3. ისე, როგორც ალლაჰის შუამავალს მუდმივად ღრუბელი უწრდილებდა, სულეიმანს ჩიტები უწრდილებდნენ.

4. როგორც განკითხვის დღეს ალლაჰის შუამავლის დროშის ქვეშ ყველა შუამავალი, წმინდანები, შეჰიდები და ღვთისმოსავი ადამიანები შეიკრიბებიან, ასევე სულეიმანის ბრძანებისა და სელმდღვანელობის ქვეშ ყველა ქმნილება სამსახურისთვის შეიკრიბება.

5. ყველა სააქაო და საიქიო სიკეთე მუჰამმედ შუამავლის განკარგულებაშია, სულეიმანსაც ამქვეყნიური სამფლობელო და სასულთნო ებოძა.

მოწყალება

სულეიმანი იყო შუამავალი, რომელიც მისთვის ბოძებულ ამქვეყნიურ სიმდიდრეს მუდამ გულს ვარეთ ატარებდა. უდიდესმა ალლაჰმა ჩვენ — მატერიალურად შეძლებული შუამავალი — სულეიმანი მაგალითად გვიჩვენა. ყველა ადამიანი ერთად რომ შეიკრიბოს, ერთი ადამიანი ვერაფრით შეძლებს სულეიმანის დარად გამდიდრდეს, რადგან ქარი, ცხოველები, ბორკილდადებული ეშმაკები — ყველა მის ბრძანებას ემორჩილებოდა. მიუხედავად იმისა, რომ ამგვარი სასულთნო გაანჩნდა, სულეიმანი ამბობდა:

„მე დარიბი ვარ. დარიბს დარიბებთან ერთად ყოფნა უხდება!“

უბოვრებთან და გაჭირვებულებთან ერთად იმყოფებოდა.

წმინდა მევლანა გაჭირვებულთა და დარდიანთა მდგომარეობის გაზიარების მონაბოვარს კარგად განმარტავს:

„ღარიბთა და უბოვართა გულები კვამლით გავსებულ სახლს გავს. შენ მათ თუ მოუსმენ, იმ კვამლიან სახლში ფანჯარას გამოადებ, იქედან კვამლი გამოვა, შენ კი გული და სული შევირბილდება და გამსუბუქდება.“

ამგვარი სახლის ფანჯრის გაღება მხოლოდ მოწყალეების საშუალებით განხორციელდება. მოწყალეების გაღება ქონებისა და სიმდიდრისთვის ღმერთზე მადლობის გადახდაა. ბოძებული სიკეთეებისთვის მადლობის გადახდა ამ წყალობას უფრო გაზრდის, ეს ადამიანებისთვის ღმერთის შენაპირებია. უდიდესი ალლაჰი ბრძანებს:

لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ

„და აკი, გაუწყაო ღმერთმა თქვენ: თუ ნამდვილად მადლიერნი იქნებით, უთუოდ, წყალობას გიმრავლებთ და თუ უმადურნი იქნებით, უეჭველად, სასჯელი ჩემი საშინელია!“ (სურა იბრაჰიმი, აიათი 7)

მუჰამმედ შუამავალს (ს.ა.ს) მოწყალების გაცემა ძალიან უყვარდა. ერთ ჰადისში გვამცნობს უდიდესი ალლაჰის ნათქვამს:

„ადამიანო, მოწყალება გაიღე, რათა შენც გეწყალობოს!“ (ბუჰარი, თეფსირი, 11/2; მუსლიმი, ზეჰაათი, 36, 37)

ალლაჰის შუამავალს დიდი სურვილი ჰქონდა რომ გულუხვობა მუსლიმანის მახასიათებელი ყოფილიყო. ასე ბრძანებდა:

„მხოლოდ ორი ადამიანია შესაშური: ერთი, რომელიც ალლაჰის ბოძებულ ქონებას სამართლიან გზაზე ხარჯავს; მეორე — რომელიც ალლაჰის ბოძებულ ცოდნას სხვას ასწავლის.“ (ბუჰარი, ილიმი, 15; მუსლიმი, მუსაფირუნი, 266–268)

ადგილ-მამულის ნამდვილი პატრონი უდიდესი ღმერთია. ყურანში ასეა ნაბრძანები:

„(ძვინჯავსო მუჰამმედ) თქვი: ღმერთო ჩემო, ქონების ბატონ-პატრონო! უბოძებ ქონებას, ინებებ ვისაც, და ართმევ მას, ინებებ ვისაც, და აამაღლებ, ინებებ ვისაც, და დაამდაბლებ, ინებებ ვისაც; სიკეთე ხომ მხოლოდ შენს ხელთაა, უეჭველად, შენ ყოვლისშემძლე ხარ! შენ შეიყვან ღამეს დღეში და დღეს ღამეში, და ამოიყვან ცოცხალს მკვდრისაგან და მკვდარს ცოცხლისგან; და აძლევ სარჩოს უთვალავს, ინებებ ვისაც.“ (სურა ალი იმრანი, აიათები 26, 27)

როგორც აიათებიდანაც ჩანს, ქონება არც პიროვნებებისაა და არც საზოგადოების. ქონება ალლაჰის საკუთრებაა. უდიდესი ალლაჰის სამფლობელოში ვცხოვრობთ, მისი სარჩოთი ვვარსებობთ. ადამიანები რაიმეს მფლობელები, მხოლოდ განსაზღვრული დროის მანძილზე არიან, მისი გამოყენების უფლება აქვთ მხოლოდ დროებით.

აქედან გამომდინარე, ადგილ-მამული, ქონება და თანამდებობა ადამიანების გამოცდის ყველაზე დიდი საშუალებაა. იყო მომენტი, რომ სულეიმანს სასულთნო ერთ წამში წაერთვა, უკან მხოლოდ უდიდესი ალლაჰისთვის მიტევების თხოვნის შემდეგ დაუბრუნდა. ამ შემთხვევის შესახებ ერთი წმინდანი ბრძანებს:

„ჩვენს კვალზე კი არა, სარჩოს მბოძებელი ალლაჰის კვალზე გაიქეცი!“ რადგან ადგილ-მამულიც და სასულთნოც ალლაჰის საკუთრებაა. აიათში ნაბრძანებია:

„თუ ვინმეს სურს ძლიერება, ძლიერება ხომ ალლაჰის წიაღშია მთლიანად. მასთან ადის სიტყვა მშვენიერი და იგი ალაამაღლებს კეთილ საქმეს. ხოლო რომელნიც სიაგ-მზაკვრობას ხლართავენ, მათთვისაა სასჯელი სასტიკი და მათ მიერ შემზადებული მზაკვრობა განწირულია!“ (სურა ფატირი, აიათი 10)

„ცათა და დედამიწის მეუფება ალლაჰს ეკუთვნის, და ალლაჰს ძალუძს ყველაფერი.“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 189)

ეს აიათები გვიჩვენებს, რომ ჩვენთვის, ადამიანებისთვის, ნამდვილი სასულთნო ალლაჰის ხსენება, მისი არდავიწყება, მისი შექმნილი არსებების სამსახური და მისი კმაყოფილებისთვის ჩვენს ხელთ არსებულთაგან მოწყალების გაცემაა.

ყურანში სიტყვა „მოწყალება“ ბევრ ადგილზეა მოხსენიებული. ამ აიათებს ღრმად თუ დაგვაკვირდებით, მოწყალება ეს არის სულისა და ქონების, ნამდვილი პატრონის — ალლაჰისთვის გაღება. ეს ჩვენ ღმერთის მიერ ნაწყალობევი სიკეთების მისი კმაყოფილებისთვის სწორად ნარჯვისკენ მოგვიწოდებს. ამის გამო მუსლიმანი არის ადამიანი, რომელიც თავის ქონებას და სულს ალლაჰისთვის გაიღებს.

გულისხმიერება რწმენის პირველი ნაყოფია. გული, რომელსაც ეს გრძნობა არა აქვს, სულიერად ვერ ჩაითვლება. „ბესმელე“, რომელიც ყველა სიკეთის სათაგვა და ყურანის პირველი სურა — „ფათიჰა“, „რაჰმანითა“ და „რაჰიმი“ იწყება, რომლებიც ალლაჰის მოწყალების ამსახველი სახელებია. შუამავლებისა და სხვა წმინდანების წყალობით გაჯერებული ცხოვრების შესახებ უამრავი თქმულება არსებობს. თანაგრძნობის, გულისხმიერების ყველაზე სრულყოფილ გამოვლინებათაგან ერთ-ერთი — „მოწყალებაა“.

ალლაჰის შუამავალი ბრძანებს:

„დედამიწაზე მყოფებო, მოწყალება გაიღეთ, რათა ზეცაში მყოფები თქვენც მოწყალედ მოგექცნენ.“ (თირმიზი, ბირირ, 16, აბუ დავუდი, ედები, 58)

ამგვარად, ის გამოხატავს, რომ გულისხმიერების წყარო ყველა არსებას შორის მოედინება.

გულისხმიერების ყველაზე ლამაზი გამოვლინება მოწყალების გაღებაა. მოწყალების, რომელიც ამაგდროულად მონა-მსახუროებრივი მოგაღებობაა. ჩვენს საზოგადოებაში, სადაც შესუსტებულია ძიობის გრძნობები, დაკარგულია სიმშვიდე, გამრავლებულია შური და მტრობა, არსებობს მოწყალების მობილწობის სერიოზული საჭიროება, რადგან უპოვარ და გაჭირვებულ ადამიანთა ადგილზე სრულიად შესაძლებელია, ჩვენ ვყოფილიყავით. ვინაიდან, ეს ყველა ადამიანის ვალია და ამ ვალის გადახდა აუცილებელია ალლაჰის წინაშე მაღლიერების გამოსახატავად.

უდიდესი ღმერთი, როცა დასაჯილდოებელთა თვისებებს თვლის, ბრძანებს:

„რომელთაც სწამთ უნილაჰის, ლოცვას ადავლენენ ჭეშმარიტად და, რაც გუწყალობეთ, გაიღებენ იქიდან (ღვთის გზაზე);“ (სურა ბაყარა, აიათი 3)

აღლაჰისთვის მოწყალების ვაღება, საზოგადოდ, მატერიალურისგან იწყება. მატერიალური შესაძლებლობის არქონის შემთხვევაში, ნახევარი სურმის გაცემაც კი მოწყალების ვაღებად ითვლება. ამასაც კი შეუძლია ადამიანი ჯოჯონეთის ცსეცხლისგან დაიცვას. აღლაჰის უუამაგალი ყველა მორწმუნეს მდიდრად აღიარებდა. ის ჰადისებში გვამცნობს, რომ ადამიანებისთვის სიკეთის კეთებისთვის რჩევა, დანაგრულობა დახმარება, დარდიანების დამშვიდება, ავადმყოფების მონახულება, ტანჯული გულების განხარება და შემაწუხებელი ვნებების ჩამოცილება, გულწრფელი მორწმუნისთვის, მოწყალების ვაღებაა.

სინამდვილე კი ის არის, რომ ნამდვილი სიმდიდრე გულის სიმდიდრეა. მდიდარი გულის ადამიანების ერთი ვაღიებაც კი მოწყალების ვაღებად ითვლება. მდიდარი გულის ადამიანი ღიმილითა და სიყვარულით ვარშემო სიმშვიდეს თესავს, გულით ღარიბებს კი ვერაფერი ვაამდიდრებთ.

ეს ნიშნავს, რომ ნამდვილი სიმდიდრე მატერიალური სიმდიდრე კი არა, — გულის სიმდიდრეა. ნამდვილი მორწმუნეები კი ამ სიმდიდრის პატრონები და მოწყალების ვაღებნი არიან.

იეროჰუმის ბრძოლაში ჰარის იბნ ჰიშამი, იქრიმე იბნ აბუ ჯეჰლი, იას იბნ აბუ რებია საშინელი ორთაბრძოლის შედეგად დაიჭრნენ და მამინ, როცა მცხუნვარე მზის ქვეშ, მწველ ქვიშაზე უწყლობისგან ისრუკებოდნენ, თავიანთთვის წყალი არ დალიეს და გვერდით მყოფ მგენესარე ამხანაგს დაუთმეს. მაგრამ ის ადამიანი წყლის დაღევაამდე გარდაიცვალა და სამივე მათგანი წყლის დაუღევლად შეჰიდად იქცა. ერთი ყლუბი წყალი კი ხელუხლებელი დარჩა. (იხ. ჰაჰიმ, III 270)

აი, ეს იმ შესანიშნავი ალტრუიზმისა და მგრძობელობის გამოვლინებაა, რომელიც მორწმუნეს ევალება. მოწყალების ყველაზე მაღალი საფეხურის გამოვლინებაა. ეს იმის მოწყალებად ვაღებაა, რაც თავადაც გჭირდება.

მოწყალება, რომ მორწმუნის ძირითად მახასიათებელთაგან ერთ-ერთია, აიათში ასეა ნაბრძანები:

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَاطِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

„(იმათთვის) რომლებიც ვაცემენ ჭირშიც და ლხინშიც, იოკებენ მრისხანებას, პატიობენ ხალხს. და აღლაჰს უყვარს კეთილისმქმნელები!“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 134)

მორწმუნე უნდა იყოს მგრძობიარე, თავაზიანი, თავგანწირული, გულუხვი, გულისხმიერი, აღერსიანი და მისთვის საჭიროს მოწყალებად ვაღება უნდა შეეძლოს.

აღლაჰის შუამავლის ცნობით, ერთმა ცოდვილმა ქალმა მწყურვალე ძაღლს წყალი დააღვინა. ამ გულისხმიერი საქციელის წყალობით მრავალი ცოდვა მიეტევა და სამოთხე მოიპოვა. ამის საპირისპიროდ კი ქალი, რომელმაც კატა აშიმშილა და ამგვარად მისი სიკვდილის მიზეზი გახდა, ჯოჯოხეთში აღმოჩნდა. (იხ. ბუჰარი, ენბია, 54; მუსლიმი, სელამი, 151, 152)

ეს შემთხვევები მუსლიმანისთვის გზის საჩვენებლად საოცარი მაგალითებია.

ყურანში აღლაჰი გვამცნობს, რომ მასთან დასაახლოებლად საყვარელი რამეების მოწყალებად გვღებება საჭირო:

لَنْ تَأْكُلُوا الْبَرِّ حَتَّىٰ تُنْفِقُوا مِمَّا تَحِبُّونَ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ

„გვრასდროს მიაღწევთ ღვთისნიერებას, თუ არ გაიღებთ იმას, რაც გიყვართ. და რაც უნდა გაიღოთ, უეჭველად, აღლაჰმა უწყის იგი!“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 92)

☪

საქველმოქმედო ფონდები მოწყალების ყველაზე თვალსაჩინო ინსტიტუტებია. საქველმოქმედო ფონდი ყველაზე კარგი გამოსატყულებაა ისლამის ღოღუნისა — „თანაგრძნობა და გულისხმიერება ღვთის მიერ შექმნილი ყველა არსებისადმი“. სამყაროში შვილი, ქონება, ადგილ-მამული და ჯანმრთელობის მგავსი სიკეთეები ადამიანს ანაბრად ებოძა. ამტომაც მას პასუხისმგებლობა აეისრია ამ ანაბარზე მგრძნობიარედ და ფრთხილად მოპყრობაში. ადამიანმა მისთვის გადაცემული ეს ანაბარი უნდა გამოიყენოს საჭიროებისა და შესაბამის ადგილზე. მოვა დრო, როცა ის ნამდვილ პატრონს უნდა გადასცეს. ეს ყოველივე მისი შეწყალების, ბარაქიანობისა და მიტევების საშუალებებია.

სიმდიდრის ძირითადი მიზანი არის ქვემოთ მოცემულ ჰადისის საიდუმლოში ჩაწვდომა:

„ადამიანებს შორის ყველაზე კეთილი, მათ შორის ყველაზე სასარგებლოა.“ (სუიუთი, ელ ჯამიუს საღი, II, 8)

„ფულის ადგილი გულში კი არა, საფულეშია!“

ბრძენი პოეტის ეს სიტყვები ადამიანის უგულისყურობას გამოსატყავს.

უნდა გიცოდეთ, რომ ღარიბთა და უბოვართა გედრებები, შეძლებულთა და მდიდართათვის სიმშვიდის წყარო და სულიერი დახმარებაა. სიღარიბე და უბოვრობა სამარცხვინო არ არის. შესაძლოა, საიქიო მხარის ნათელის ღვთიური საოცრებისა და წყალობის გამოვლინებაა.

აბუ დერდას გადმოცემის მიხედვით, აღლაჰის შუამავალი თავის თანამიმდევრებს ასე ეუბნებოდა:

„ჩემთან სუსტები იხმეთ, რადგან თქვენ მხოლოდ სუსტების ვედრებებითა და ბარაქით გებოდებით სარჩო და დანშარებულ იქნებით.“ (აბუ დავუდი, ჯიჰადი, 70; იბნი ჰანბელი, V, 198)

უშიე იბნ ჰალიდის გადმოცემის მიხედვით, ალლაჰის შუამავალია ღარიბი მუსლიმანი მუჰაჯირებისთვის ღმერთისგან გამარჯვება და დანშარება ითხოვა. (თაბერანი, მუჯემულ ქებირი, 1, 292)

ზექათის და მოწყალეების ღვთისმსახურება ფარხად დაწესდა იმისათვის, რომ:

ა) შეძლებული ადამიანები არ იქცნენ სიმდიდრის ტყვეებად და არ დაემორჩილნენ ვნების სურვილებს;

ბ) ღარიბ ადამიანებს არ გაუჩნდეთ მდიდრებისადმი სიძულვილისა და შურის გრძნობა;

გ) დაცული იყოს საზოგადოებრივი წესრიგი, უზრუნველყოფილი იყოს ღარიბსა და მდიდარს შორის წონასწორობა და სიყვარული; ასევე სხვა მრავალი ამგვარი მოწესის გამო.

მდიდარი, ღმერთის წინაშე განისჯება იმისათვის, თუ ქონება სად მოიპოვა და სად დახარჯა, მისი მონაგები ჰალალი იყო თუ ჰარამი, გადაიხდა თუ არა ზექათი, გაიღო თუ არა მოწყალეობა კეთილი საქმეებისთვის. იმასთან ერთად, რომ მდიდარს, რომელიც დაგაღდეგებულა მისი სიმდიდრის გარკვეული ნაწილი ღარიბებისთვის გადაეცა, სიმდიდრის თვალსაზრისით დიდი გამოცდა მოეწყო. გამოცდის სხვა საკითხებთან ერთად მოწყალეების გამოცდასაც თუ ჩააბარებს ადამიანი ღმერთის კმაყოფილებას მოიპოვებს და სამოთხეში მოხდება.

ღარიბი ადამიანებიც განისჯებიან იმის მიხედვით, სიღარიბისას გამოიჩინეს თუ არა მოთმინება, იყვნენ თუ არა თავიანთი მდგომარეობის მომჩივანნი, იქცნენ თუ არა ადამიანებისთვის ტვირთად, შეძლებული ადამიანების მიმართ გრძნობდნენ თუ არა სიძულვილსა და შურს, ძნელ მდგომარეობებში იცავდნენ თუ არა მორალსა და პატიოსნებას. თუკი ყველა ქმედება იქნება ალლაჰის კმაყოფილების მომპოვებელი, აი, იმ დროს, მისი ამქვეყნიური ტანჯვა მარადიული ბედნიერების საწინდარი გახდება.

მადლიერ, გულუხვ მდიდრებს და მომთმენ, ღირსეულ ღარიბებს, ადამიანის ღირსების და ღმერთის კმაყოფილების მოპოვების თვალსაზრისით, ერთი ფასი აქვთ. ასევე თანაბარნი არიან ამაყი ძუნწი მდიდრები და მომჩივანი ღარიბები.

მუჰამმედ შუამავალი ღმერთს ევედრებოდა:

„ღმერთო, ღარიბებისა და მდიდრების უბედურებებისგან შენ გეფარები!“ (ბუჰარი, დევათი 45)

მოკლედ, ადამიანი თავისი ბუნებით ამქვეყნიისადმი მიდრეკილია. ამქვეყნიური ქონება სულს აჯადოებს. ამქვეყნით მოტყუებულებმა გაძლიმა

არ იციან. ქონება რომ ვროვდება, ადამიანის ჟინი უფრო იზრდება, ხარბი ხდება. ადამიანს, რომელსაც თვალებს ფულისა და ქონების სინარბე უბინდავს, მოწყალებისა და თანაგრძნობის გრძნობები უმცირდება. მისთვის მოწყალების გაცემა ძნელი ხდება. ვნება მას აქეზებს: „უფრო გამდიდრდი, უფრო მეტი მოწყალების გაცემას შეძლებ!“ ამგვარი ადამიანი სულით ავადმყოფდება.

უდიდესი ღმერთი, სიკვდილის მომენტში, სიზმრიდან გამოღვიძების მსგავსად გამოფინებული ადამიანის მარადიულ სინანულს ასე გვატყობინებს:

„და გაიღეთ მოწყალება იქიდან, რაც ჩვენ მოგმადლეთ, ვიდრეღა სიკვდილი გეწოდეთ თქვენგან რომელიმეს. მაშინ ასე იტყვის: ღმერთო ჩემო! განა არ შეიძლებოდა გადაგეკავადებინა ჩემთვის მცირე ხნით. ამგვარად, მოწყალებას გავიღებდი და ვიქნებოდი საუკეთესოთაგანი.“ (სურა მუნაფიყუნი, აიათი 10)

აი, ამგვარ მდგომარეობაში რომ არ ჩავარდეს ადამიანი, სწორედ ამიტომ ებრძანა მისთვის ბოძებული სიკეთეებისგან მოწყალების გაცემა. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ადამიანის სინანული აიათში ასეა გამოხატული:

„და ნუჰის ხალხი უწინ: უეჭველად, ისინი იყვნენ შეამბოხე ცოდვილი ხალხი.“ (სურა ზარიათი, აიათი 46)

„შერე, უეჭველად, თქვენ აღდგომის დღეს აღსდგებით!“ (სურა მუმინი, აიათი 16)

„ნეტავ განახა, როგორ ჩახრიან თავს ცოდვილნი თავიანთი ღმერთის წინაშე: ღმერთო ჩვენო! ჩვენ დავინახეთ და გავიგონეთ! მაშ, უკან დაგვაბრუნე, გჰქმნათ სიქველე, რამეთუ უკვე გუწყობი ჭეშმარიტებას!“ (სურა სეჯდე, აიათი 12)

მოწყალებაში დელიკატურობა

მოწყალების გაცემისას დელიკატურობა ძალიან მნიშვნელოვანია. განსაკუთრებით გაცემაში აძლების მაღლიერი უნდა იყოს, რადგანაც ის ფარმად დაწესებული ვალისგან გაათავისუფლა და ჯილდოს მოპოვების საშუალება მისცა. გაცემული მოწყალება, ამავე დროს, გაცემაში ბიროვნებისთვის ავადმყოფობისა და უბედურების საწინააღმდეგოა. აიათში ამ ღვთისმსახურების მნიშვნელობაზე ყურადღების გასამახვილებლად ნაბრძანებია: **„მოწყალებებს ალლაჰი იღებს“.** (სურა თეგბე, აიათი 104)

მოწყალების გაცემისას დელიკატურობის გამოჩენის შესახებ ყურანში ასეა ნაბრძანებო:

„ჰეი თქვენ, რომელთაც ირწმუნეთ! გაცემული მოწყალება ამაოდ არ ჰქმნათ დაყვედრებითა და დამცირებით; იმის მსგავსად, რომელიც ხალხის დასანანად გასცემს თავის ქონებას, და არ სწამს ალლაჰი და დღე უკანასკნელი. მდგომარეობა მისი იმ კლდეს ჰგავს, რომლის

ზემოდან მიწაა, ღვართქაფი დაეცა მას და დარჩა ხალი ქვა. ვგენი ვერაფერს განაგებენ რაც შეიძინეს, იქიდან. რამეთუ ალლაჰი არ დაადგენს ურწმუნოებს ჭეშმარიტ გზას.“ (სურა ბაყარა, აიათი 264)

ამ აიათში, სიკეთის სტიმულირებასთან ერთად, ნათლადაა გადმოცემული, რომ სიკეთის ქმნისას აუცილებელია დელიკატურობის გამოჩენა. მოწყალებას, რომელიც ადამიანს გულს დაუმსხვრევს, ღარიბს დაამცირებს, შეაწუხებს და დამადლებული იქნება, ამგვარ სიკეთეს ალლაჰის საფერურებზე არაფითარი ძალა არა აქვს.

წმინდა მეგლანა ბრძანებს:

„შენ შენი არსება, ქონება, ადვილ-მამული ღამაში ფორმით მოწყალებად გაცე, გული მოიგე! იმ გულის ვედრება საფლაგში, იმ წყვილად ღამეში შენ გზას გაგინათებს, სინათლე იქნება!“

ღარიბ-ღატაკ ადამიანებისთვის მოწყალების გაცემა, რომ უდიდესი ღმერთისთვის სამადლობელო ვალის გადახდისთვის ყველაზე კარგი საშუალებაა, წმინდა მეგლანა თავის სიბრძნით აღსავსე საოცარ ბეითებში ასე გამოხატავს:

„ღარიბი ადამიანი მდიდრების სარკეა. ფრთხილად, სარკის წინ გულის დამამსხვრეველი სიტყვები არ თქვა და ის არ დააოროთქლო. (ე. ი. ღარიბის გულს მგრძობობიარედ მოეპყარი. ვინაიდან, გული ის ადვილია, რომელსაც ღმერთი უცქერს).

შენ, ვისაც არ ვინდა, რომ იმედი გაგიცრუვდეს, შენი არსება გულუნგობაში გაჰხვიე, ბრძენი იყავი!“

მოწყალების გაცემისას ყველაზე დიდი — დელიკატურობაა, როცა მარჯვენა ხელის გაცემული მოწყალების შესახებ მარცხენამ არაფერი იცის. ჰადისებში მოხსენიებული ღმერთის სამყოფელის ჩრდილქვეშ მყოფი ადამიანები სწორედ ასეთები არიან. (ბუჰარი, ეზანი, 36)

ჩვენი წინაპრები ასეთი მოწყალების ვაღების უბადლო მაგალითები არიან. მათ უთვალავი საქველმოქმედო დაწესებულება შექმნეს, იქ ვადებული მოწყალება და დახმარება იმის გამო, რომ ცნობილი არ იყო ვისი მხრიდან იყო, სიამაყისა და თავმოწონების მიზეზადაც ვერ იქცეოდა. ამღები ღოცავდა ვამცემს ისე, რომ მისი ვინაობა არ იცოდა.

ამის თვალსაჩინო მაგალითია ფათიჰის (სულთან მეჰმედ II) საქველმოქმედო ფონდების საბუთებიდან შემდეგი დოკუმენტი:

„მე, ალლაჰის უსუსურმა მონა-მსახურმა, სტამბოლის განმათავისუფლებელმა სულთან მეჰმედმა ჩემს გამგებლობაში არსებული 136 დუქანი, ქვემოთ ჩამოთვლილი პირობებით, ქველმოქმედებით ვაგვიცე:

ჩემს მიერ საყოველთაოდ აშენებულ სასადილოებში საჭმელი მომზადდეს შეჰიდების ცოლების, ობლებისა და სტამბოლის ღარიბებისთვის! ხოლო იმათი საჭმელი, ვინც მოსვლას ვერ შეძლებს, დაღამების შემდეგ, მალულად დაკეტილი კარების წინ დაეწყოს!“

როგორც ვხედავთ, ფათიჰმა სულთან მეჰმედმა საზოგადოების გაჭირვებული პიროვნებებისთვის ყველაზე მგრძობიარე დელიკატურობის გამოძახატველი ზომები მიიღო. საზოგადოების, რომელსაც ასეთი მეფე ჰყავდა, წევრებიც ზეჰათს კონვერტში დებდნენ და ჯამის წინ დადებულ ზეჰათის წარწერიან ქვის ქვეშ ტოვებდნენ. გაჭირვებულებიც მისგან იღებდნენ იმდენს, რამდენიც სჭირდებოდათ.

მეორე მხრივ, ძალიან მნიშვნელოვანია მოწყალეების ვადება იმათთვის, ვინც უმწიკვლობის გამო მდგომარეობას არ აჩვენებენ.

„ღარიბთათვისაა, რომელთაც თავი მიუძღვნეს ალლაჰის გზას და არ შეუძლიათ შემოიარონ დედამიწა. უვიცთ მდიდარი ჰკონიათ ისინი მათი თავმდაბლობიდან გამომდინარე, შენ გამოიცნობ მათ მათივე სახეებიდან, მოწყალეობას არ სთხოვენ ხალხს დაჟინებით. და რა სიკეთესაც გაიღებთ, უეჭველად, იცის ის ალლაჰმა. რომელნიც გასცემენ მოწყალეობას თავიანთი ქონებიდან ღამითა თუ დღისით, ფარულად თუ აშკარად, სწორედ, იმათ აქვთ საზღაური თავიანთ უფალთან. და არცაა შიში ექნეთ და არცაა დამწუხრდნენ ისინი.“ (სურა ბაყარა, აიათები 273, 274)

რწმენის ძირითადი მოზანია ალლაჰის ერთადერთობის დამტკიცების შემდეგ ლამაზი, დახვეწილი ადამიანის გაზრდა და ამგვარად მშვიდი საზოგადოების ჩამოყალიბება. ეს სრულყოფა მხოლოდ გულის გამოძახატვარაველი თანაგრძობისა და გულისხმიერების გრძობითა და მისი ყველაზე ლამაზი გამოვლინებით — ზეჰათითა და მოწყალეების ვადებითაა შესაძლებელი. საჭიროა, მორწმუნემ გული ყველა არსებისადმი თანაგრძობითა და გულისხმიერებით განიმსჭვალოს.

ჩვენ ღმერთის სამფლობელოში გცნობრობთ. მისი სიკეთეებით გაზრდობთ. ისინი, ვინც ფინანსურ ღვთისმსახურებებს უგულვებლყოფენ, არ ფიქრობენ, ვისი ქონება ვისთვის ენახებათ?!

სიყვარულის შედეგი თავგანწირვაა. შეყვარებული საყვარელის მიმართ მსხვერპლს სიამოვნებით იმდენად იღებს, რამდენადაც უყვარს და ამას თავის მოკალეობად ამდენადვე თვლის.

ქონების ნამდვილო პატრონო, ჩემო ალლაჰო! შენს გზაზე გულისხმიერების, თანაგრძობისა და მოწყალეების გამოვლინებისთვის ჩვენი გული უღევი ხაზინა ყოფილიყოს!

ამინ!

შესაფასებელი კითხვები

ა. გაეცით პასუხები ქვემოთ მოცემულ კითხვებს

1. ყურანის მინდევით, როგორ მოხდა სულეიმანის გამოცდა?
2. სულეიმანმა ბელქისის მიერ გაგზავნილი ელჩი და საჩუქრები მას უკან დაუბრუნა. ბელქისმა ამისგან რა დასკვნები გამოიტანა?
3. სულეიმანმა ბელქისის ტახტი რატომ მოატანინა იმ ადგილას, სადაც თავად იმყოფებოდა?
4. ახსენით რა განსხვავებაა შუამაგლებისა და წმინდანების ნაჩვენებ სასწაულებს შორის?
5. ჩამოთვალეთ სასწაულის სახეობები.
6. ჯინებს შეუძლიათ იცოდნენ უხილავი? ამას საიდან ვხვდებით?
7. ისაუბრეთ ჰარუთისა და მარუთის შესახებ.
8. ისაუბრეთ ისლამის გაგებაზე ადგილ-მამულის შესახებ.
9. გადმოეცით იმ ადამიანის ფსიქოლოგიური მდგომარეობა, რომელიც სიკვდილის სარეცელზე ამ სიტყვებს წარმოთქვამს: და გაიღეთ მოწყალეობა იქიდან, რაც ჩვენ მოგმადლეთ, ვიდრეღა სიკვდილი გეწოდეთ თქვენგან რომელიმეს. მაშინ ასე იტყვის: ღმერთო ჩემო! განა არ შეიძლებოდა გადაგვადებინა ჩემთვის მცირე ხნით. ამგვარად, მოწყალეობას გავიღებდი და ვიქნებოდი საუკეთესოთაგანი.“ (სურა მუნაფიყინი, აიათი 10)
10. რას ნიშნავს მოწყალეობა? იმისათვის, რომ მოწყალეობა ვაიღო, სიმდიდრე აუცილებელი პირობაა?
11. რას უნდა მიექცეს ყურადღება მოწყალეობის გაღებისას?

ბ. შეავსეთ გამოტოვებული ადგილები

1. დავუდის დაწვებულ „ბეთი მაყდისს“ (წმინდა სახლს) ადამიანების მხრიდან „-----“ ეწოდა.
2. ისლამის ისტორიასა და კულტურაში ყველაზე დირსეულად მიწნეული საში დიდი მენეთია: მესჯიდი -----, მესჯიდი -----, მესჯიდი -----.
3. შუამავლების მიერ ნახვენებ არანვეულებრივ მოვლენებს ----- ეწოდება.
4. წმინდანების მიერ ნახვენებ არანვეულებრივ მოვლენებს ----- ეწოდება.

გ. შემოხაზეთ ქვემოთ მოცემული კითხვების სწორი პასუხები

1. როცა სულეიმანმა, არმიასთან ერთად, ჭიანჭველების მიწდორში გაიარა, მას და ჭიანჭველების მეთაურს შორის საუბარი გაიმართა. გაიხსენეთ ეს საუბარი და შემოხაზეთ, რომელი შედეგი არ შეიძლება ამას მოჰყოლოდა?
 - ა. ამქვეყნიური ქონების ან სასულთნოს სიდიადე და ფასი ადამიანის მიხედვით იცვლება.
 - ბ. ნამდვილი სიმდიდრე ქონებითა და ადგილ-მამულით სიამაყე კი არა, ადგილ-მამულის ნამდვილ პატრონზე ნდობაა.
 - გ. იმის გამო, რომ ამქვეყნად ყველაფერი წარმატალია, გამდიდრების სურვილი ადამიანს არავითარ სარგებელს არ მოუტანს.
 - დ. სიმდიდრის სარგებელი და ზარალი მისი გამოყენების მიხედვით იზრდება. ადამიანმა უნდა იამაყოს სიმდიდრით, რომელიც ღმერთზე მაღლიერებისა და კეთილი ქმედებებისკენ უბიძგებს.

2. მეზობლის ცნვრებმა ღამით, მეორე მეზობლის ყანა გაანადგურეს, ორ მეზობელს შორის დაგა გადაჭრა სულეიმიანმა, რომელიც მაშინ ჯერ კიდევ ბავშვი იყო. ესყველაფერი მისი რა ხასიათის მანგენებელია?

- ა. ყველა საკითხზე უდავო და სწორი ცნობები მოეპოვებოდა.
- ბ. მიწათმოქმედებისა და კონკრეტულად ნათესების შესახებ ცნობები მოეპოვებოდა.
- გ. კარგად იცოდა კანონები.
- დ. მას მხარს უჭერდა ღვთიური დახმარება, ზეშთაგონება.

3. „და ვფიცავ, ჩვენ გამოვცადეთ სულეიმიანი და დაგვადეთ თავის ტანტზე გვამი, მერე მოინანია.“ (სურა სადი, აიათი 34)

ამ აიათში ნათქვამი — „თავად ტანტზე ისე დაგტოვეთ, როგორც გვამი“, რომელ აზრს ვერ გამოვიტანთ?

- ა. სულეიმიანმა მის წინააღმდეგ განხორციელებული აჯანყების გამო, გარკვეული დროის განმავლობაში, პოლიტიკური ძალა და ტანტი დაკარგა.
- ბ. მაშინ, როცა სულეიმიანი ტანტზე არ იჯდა, იმისათვის, რომ ამას ჯინები არ მიმდარიყვნენ, ტანტზე გვამი იქნა დატოვებული და ამგვარად ჯინები ამუშავეს.
- გ. სულეიმიანმა საშინელი დაავადება გადაიტანა და ამ მიზეზით უსუსური იყო.
- დ. უდიდესმა ალლაჰმა სულეიმიანს გულში შიში შეუსახლა. ამ შიშმა, თავს რაღაც უბედურება დამატყდებო, უსულო გვამს დაამსგავსა.

4. ყურანში ბევრ ადგილზე მოხსენიებულ სიტყვა „მოწყალება“-ს, ქვემოთ მოცემულ რომელ მცნებასთან არ აქვს კავშირი?

- ა. თავგანწირვა
- ბ. გულისხმიერება
- გ. გულუხვობა
- დ. დამშვიდება

5. სებეს დედოფალ ბელქისზე, სანამ სულეიმანთან მივიდოდა, ძალიან იმოქმედა სულეიმანის აშენებულმა კოშკმა, რომელსაც გამჭვირვალე ბროლისგან გაკეთებული ეზო ჰქონდა. ამ ბროლის ქვეშ წყალი მიედინებოდა და თევზები დაცურავდნენ. ასევე იმოქმედა მისი ტანტის მსგავსი ტანტის დაანახვამ. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის ამ ზემოქმედების შედეგი?
- ნანახმა მისი ნდობა თავისი გონებისა თუ ცოდნის შესახებ შეარყია და მას უსუსურობა შეამეცნებინა.
 - შენიშნა, რომ ის რაც ნახა, იმისი გაკეთება ადამიანურ ძალებს აღემატებოდა.
 - ნახულმა და ვადატანილმა ყველა შემთხვევამ ღვთიური დიდებულება და ძალა დაანახვა და მუსლიმი ვანდა.
 - ბელქისმა, რომელმაც იქ მისი ტანტის მსგავსი ტანტი დაინახა, შენიშნა, რომ ეს ჯინების საქმე იყო.
6. იუნუს ემრეს ნათქვამი: „ქონების პატრონო, მამულის პატრონო, ვინ არის ამის პირველი პატრონი. ქონებაც ტყუილია, მამულიც ტყუილია, ცოტაც და შენც არ მოტყუვდე.“ ეს სიტყვები ჩვენ ამქვეყნიური სიკეთეების შესახებ განსაკუთრებულ ცნობებს გვაწვდის. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის ამათგან ერთ-ერთი?
- ქონება და მამული ადამიანს უბიძგებს ღმერთზე ამბონისკენ. ამიტომ იგი არ უნდა ეცადოს, რომ ქონების პატრონი იყოს.
 - ქონება თაობიდან თაობაზე გადადის. ვერც ერთი ადამიანი ვერ იქნება მუდმივად მისი პატრონი.
 - ამქვეყნიური ქონება ის ძვირფასეულობაა, რომელიც ადამიანს ანაბრად გადაეცა. ადამიანი კი პასუხისმგებელია, ეს ანაბარი გამოიყენოს ისე, როგორც მისმა ნამდვილმა პატრონმა უბრძანა.
 - ქონებისა და მამულის მუდმივად მეტის ნდობა იმ მირაჟს ჰგავს, რომელსაც ვერასდროს დაიჭერ. ადამიანი მხოლოდ ამ მირაჟის კვალს ეკიდება.

7. **„ღარიბთა და უბოვართა გულები კვამლით გაფსებულ სახლს ჰგავს. შენ მათ თუ მოუსმენ, იმ კვამლიან სახლში ფანჯარას გამოაღებ, იქიდან კვამლი გამოვა, შენ კი გული და სული შეგირბილდება და გამსუბუქდება“.** წმინდა მეფლანას ამ სიტყვები-სგან რა მთავარი დასკვნა უნდა გამოვიტანოთ?

- ა. სიღარიბე ისეთივე აუტანელი, დამახრჩობელი და მძიმე მდგომარეობაა, როგორც კვამლიან სახლში ცხოვრება.
- ბ. ღარიბების მოთხოვნილებების დაკმაყოფილება ადამიანის გულს სიმშვიდეს და სულის სიფაქისეს მოაპოვებინებს.
- გ. ერთმანეთთან დარდის გაზიარება ადამიანებს ფსიქოლოგიურად ამსუბუქებს.
- დ. ადამიანი, რომელიც ღარიბებში ავტორიტეტს დაკარგავს, ნატიფი სულის ვერასდროს იქნება.

8. **ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის საქველმოქედო ფონდების სარგებელი?**

- ა. იმისათვის, რომ მოწყალეების გამღებმა მოწყალეების ამღებზე მაღლა არ იგრძნოს თავი, ისინი ერთმანეთს არ უნდა შეხვდნენ.
- ბ. იმის გათვალისწინება, რომ მოწყალეების ამღებებმა მიმცემების წინაშე დათრგუნვა არ იგრძნონ.
- გ. ადამიანებმა მოწყალეების ვაღებასა და გაჭირვებულებზე დახმარებას უნდა ეცადონ.
- დ. საქველმოქედო დაწესებულებების შექმნით მატერიალური შემოსავლის მოპოვება.

9. ისლამის მიხედვით ადამიანი, რომელიც მოწყალეობას გაიღებს, მადლიერებით უნდა იყოს გამსჭვალული იმის მიმართ, ვისაც მოწყალეობას აძლევს. ეს დელიკატურობა და სინაზე სხვა კულტურებში არ არის. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ შესაბამება ამ აზრს?
- ა. მოწყალეობის გამღები ადამიანი, მოწყალეობის მიმღები ადამიანის სამუალებით, მონა-მსახურეთბრივი ვალისგან თავისუფლდება და მადლს მოიპოვებს.
 - ბ. მოწყალეობის გამღები მოწყალეობის მოწონების მიზეზით, ავადმყოფობებისა და უბედურებებისგან დაცულია.
 - გ. იმისათვის, რომ მისმა ვალებულმა მოწყალეობამ ფასი არ დაკარგოს, მოწყალეობის გამღებმა ღარიბებს ვული არ უნდა დაუკოდოს.
 - დ. მოწყალეობის გამღები ადამიანი, ამღები ადამიანის სამუალებით, ვულუსვობას მოიპოვებს.
10. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის „მესჯიდი აყსას“ სიწმინდის მიზეზი?
- ა. აქაურობა ისრას ამბის დასასრული, ცად ამადლების საწყისი წერტილია.
 - ბ. სულეიმანისა და დაგუდის საფლავები აქ მდებარეობს.
 - გ. მუსლიმანები ჰიჯრის მექქესე წლამდე აქ მოდიოდნენ და ნამაზს ლოცულობდნენ.
 - დ. წმინდა მუსას დროიდან წმინდა ანაბრები — „თევრათის“ დაფები აქ იყო დაცული.
11. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის იმ მიზეზთაგანი რომლისთვისაც სულეიმანმა ბელქისის ტახტი მოატანინა?
- ა. სულეიმანს შუამავლობა ებოძა იმისათვის, რომ ბელქისის ელიარებინა.
 - ბ. მოატანინა იმისათვის, რომ გაეგო მის ხელქვეით მყოფი ჯინები და სხვა ჯარისკაცები მას ემორჩილებოდნენ თუ არა.
 - გ. ტახტისთვის ცვლილებები გააკეთებინა. ბელქისის მიერ ამის მიხვედრამიუნვედრელობით მის ქკუას გაზომავდა.
 - დ. ეს ტახტი სახელმწიფოს ძლიერების მაჩვენებელი იყო. მისი მოტანით უნდოდა დაემტკიცებინა, რომ თავად უფრო ძლიერი იყო.

12. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის ის სარგებელი, რომელიც ზექათის გადახდას მოაქვს პიროვნებისთვის?

- ა. ადამიანი, რომელიც ზექათს იხდის, ღარიბებით უფრო ახლოდან ინტერესდება. იმ მიმე მდგომარეობებს, რომელშიც ისინი იმყოფებიან, უფრო ახლოდან შეიმეცნებს.
- ბ. ღარიბი, რომელიც ზექათს იღებს, მდიდრების მიმართ ლამაზი გრძნობებით იკვებება, მათ მიმართ შურისა და სიძულვილის გრძნობები უქრება.
- გ. საზოგადოებაში, სადაც ზექათს იხდიან სიმშვიდე და კეთილდღეობა მეფობს. ეკონომიური თვალსაზრისით განვითარებული არიან.
- დ. ადამიანი რომელიც ზექათს იხდის, ამქვეყნიური ქონების ტყვეობისგან თავისუფლდება. გულუხვობის გრძნობა ეზრდება.

სწორი პასუხები

ბ. გამოტოვებულ ადგილებზე ჩასასმელი სწორი პასუხები

- 1. მესჯიდი აყსა
- 2. პარამი, ნებევი, აყსა
- 3. შეამაგლებს სასწაული (მუჯიზე)
- 4. წმინდანების სასწაული (ქერამეთი)

გ. ტესტების სწორი პასუხები

- 1. გ
- 2. დ
- 3. ბ
- 4. დ
- 5. დ
- 6. ა
- 7. ბ
- 8. დ
- 9. გ
- 10. ბ
- 11. ბ
- 12. გ

შუამავალი

სსსსსსსს

სიკვდილის შემდეგ მკვდრეთით
აღმდგარი, განკითხვის დღეს
ხელახლა გაცოცხლების მაგალითი
შუამავალი უზეირი

იგი ჰარუნის შთამომავალი იყო. ებრაელებში ცნობილია, როგორც ეზრა. ის თავისი დროისთვის ითვლებოდა იმ ადამიანად, რომელმაც თეოკრატიის ზეპირად იცოდა.

ისე, როგორც ყურანში უზეირის შუამავლობასთან დაკავშირებით არ მოიხილება ცნობები, ალლაჰის შუამავალიც მის შესახებ ბრძანებდა:

„არ გიცი უზეირი შუამავალი იყო თუ არა.“ (ალი ელ-მუთტაჟი, XII, 81/34087)

ყურანში უზეირი, მხოლოდ ერთ ადგილზეა მოხსენებული, როგორც ღვთიური სასწაულის საქმეობა. ალლაჰმა მას სული წაართვა და ასი წლის შემდეგ კვლავ მკვდრეთით აღადგინა.

შუამავალ უზეირის ცხოვრების პერიოდში ებრაელების სიმშაგე და თავშეუკაცვებლობა საკმაოდ გაიზარდა. უდიდესმა ალლაჰმაც მათ უბედურებად ბუჰთუნასრი დაატყუა თავს. ბუჰთუნასრმა დამასკოს და იორდანის მხარეები ხელში ჩაიგდო. მესჯიდი აყსა დაანგრია. რაც ბაღ-ბოსტნები არსებობდა გაანადგურა. დაუცველი, საბრალო ხალხი სასტიკად ამოხოცა. ახალგაზრდა და საქმისთვის გამოსადეგარი ადამიანები ტყვედ წაასხა. ამ ტყვეებს შორის შუამავალი უზეირიც იმყოფებოდა.

გადმოცემის მიხედვით, უზეირმა ორმოცდაათი წლის ასაკში ტყვეობიდან გაქცევით იხსნა თავი. ყუდუსისკენ გზას ვირით გაუდგა. ყუდუსს რომ მიუახლოვდა, ქალაქის ნანგრევები, გაპარტახებული ბაღ-ბოსტნები ნახა და ძალიან დამწუხრდა. შიოდა. ვირი ხეზე მიაბა, ცოტაოდენი ლეღვი შეაგროვა და შეჭამა, ყურძენი დაწურა და წვენი დალია. შემდეგ ხის ქვეშ დაჯდა. გაპარტახებულ სამშობლოს გაოცებული უყურებდა. ღმერთის

ძალაზე დაფიქრდა და ვერ წარმოედგინა, ყველაფერი ხელახლა როგორ უნდა აღმდგარიყო. ამ ფიქრში ჩაეძინა.

უდიდესი ალლაჰი ბრძანებს:

„ან მსგავსად მისა, ვინც დასახლებას ჩაუარა, რომელიც დაქცეული, მიწასთან გასწორებული იყო, თქვა: როგორ აღადგენს ამას ალლაჰი, მას მერე რაც ის დაქცეულა? და მოაკვდინა კაცი ალლაჰმა ასი წლით, მერე გააცოცხლა იგი. შეეკითხა: რამდენ ხანს დაჰყავი? მიუგო (კაცმა): დაგჰყავი დღე ან ნაწილი დღისა? მიუგო: არამც და არამც! ასი წელი დაჰყავი! შეხედე შენს საჭმელ სასმელს, არ გაფუჭებულია. და შეხედე შენს ვირს, რათა გქმნათ შენ სასწაულად ხალხისთვის, და შეხედე ძვლებს, როგორ შეგაერთებთ და შეგასხამთ ხორცს. და როცა ნათელი გახდა მისთვის, თქვა: უკვე ვუწყი, რომ ალლაჰს ძალუძს ყოველივე!“ (სურა ბაყარა, აიათი 259)

უზეირმა დილით დაიძინა. მზის ჩასვლამდე გაღვიძა. სინამდვილეში კი ასი წელიწადი გასულიყო. ამ დროის განმავლობაში ბუჰთუნასრი მომკვდარიყო, ყველა ტყვე განთავისუფლებულიყო და ყუდუსში დაბრუნებულიყო. დაინახა, რომ მესჯიდი შეეკეთებინათ და მთელი ქალაქი ხელახლა აეშენებინათ.

თავს გადამხდარი დიდი გამოვლინებების შემდეგ ვირზე შემჯდარი უზეირი ქალაქ ყუდუსში შევიდა, ყველაფერი შეცვლილი იყო. აღარც ადამიანები იყვნენ ნაცნობი და აღარც სახლები. ამდენად შეცვლილ ქალაქში თავისი უბნის ძებნა დაიწყო. ვარაუდით ერთ სახლთან განერდა. სახლის კარებთან ბრმა და პარალიზებული ქალი დაინახა და ჰკითხა:

„ეს უზეირის სახლია?“

ქალმა მწუხარედ უპასუხა:

„დიახ, ეს უზეირის სახლია, მაგრამ თავად ასი წლის წინ დაიკარგა. მე მისი მსევალი ვარ.“

შუამაგალიმა უზეირმა უთხრა:

„მე უზეირი ვარ!“

თავისი თავი გააცნო და თავს გადამხდარი აბავი მოუთხრო. მსევალი ყველაფერმა ამან ძალიან გაახარა და სთხოვა ღმერთს შეკვდრებოდა, მისთვისაც ძველი მდგომარეობა დაებრუნებინა. უდიდესი ღმერთის წყალობისთვის მაღლიერმა უზეირმა ქალისთვის შეეკვდრა. ქალს ძველი ჯანმრთელობა და მდგომარეობა დაუბრუნდა.

შუამავალმა უხეირმა რომ დაიძინა, 18 წლის შვილი ჰყავდა. ახლა მისი შვილი — 118 წლის თეთრწვეწვერა მოხუცი, მამა კი ორმოცდაათი წლის იყო. ამდენი წლის შემდეგ შვილმა მამა გელარ იცნო და უთხრა:

„მამაჩემს ზურგზე ნახევარმთვარის ფორმის შავი ხალი ჰქონდა.“

უხეირს ზურგზე შეხედეს და ნახეს, რომ ისეთი ხალი მართლაც ჰქონდა. ახლა უკვე აღარავის ეპარებოდა ეჭვი იმაში, რომ ის ნამდვილადად შუამავალი უხეირი იყო.

როცა ბუჰთუნასარმა ყუდუსი დაიბყრო, თევრათის ყველა ეგზემპლარი დააწვეგინა. ამის გამო უხეირმა ის რელიგიური კანონები, რომელიც ადრე იცოდა, მოაწესრიგა და რწმენა ახალად გააცოცხლა.

იბნ აბბასის გადმოცემის მიხედვით, ებრაელებმა როგორც კი თევრათი მიატოვეს და გართობას მიჰყეს ხელი, უდიდესმა ალლაჰმა მათ თევრათი წაართვა და დაავიწყა. ებრაელები ამან ძალიან დაამწუხრა. განსაკუთრებით უხეირი ალლაჰს ძალიან ბევრს ემსახურებოდა და ეხვეწებოდა. ალლაჰისგან ჩამოსული სხივი მის გულში შეიჭრა. დაგიწყებული თევრათი გაახსენა. ამის შემდეგ თევრათი ებრაელებს თავიდან ასწავლა. შემდეგ იბოვეს ზანდუკი, რომელშიც თევრათი ინახებოდა. შეადარეს და უხეირის თევრათი დედნის შესაბამისი იყო. ამიტომ უხეირი ძალიან შეიყვარეს. ამ დიდი წყალობის მიუხედავად, ებრაელები მცდარ გზას დაადგენ და უხეირს ღმერთის შვილი უწოდეს. (თაბერი, ჯამიულ ბეიანი, X, 143)

ეს მდგომარეობა აიათში ასეა გადმოცემული:

„და თქვეს იუდეველებმა: უხეირი ალლაჰის ძეაო. და თქვეს ქრისტიანებმა: მესიჰი ალლაჰის ძეაო. მათი ბაგეებიდან აღმომხდარი ეს სიტყვები ჰგავს იმათ სიტყვებს, რომელთაც უარყვეს წინათ და იმათ სიტყვებს, ვინც ურწმუნო იყო მათზე უწინ. მოაშთოს ალლაჰმა ეგენი! როგორღა აქცევენ ზურგს?“ (სურა თეგბე, აიათი 30)

„მათ (ებრაელებმა) დაიდგინეს ღმერთებად თავიანთი მწიგნობრები და ბერები, ნაცვლად ალლაჰისა, ასევე მესიჰი, ძე მარიამისა. და მათ არ ბრძანებიათ თაყვანისცემა, გარდა ერთი ღმერთისა. არ არსებობს ღვთაება, გარდა მისი. დიდება მას! შორსაა მისგან, რასაც მოზიარედ უდგენენ!“ (სურა თეგბე, აიათი 31)

დღეს ებრაელებს, რამდენადაც არ უნდა მოსწონდეთ შუამავალ უხეირისთვის ღმერთის შვილის წოდება, ეს მოხდა იმიტომ, რომ იმდროინდელი ებრაელების ერთი ჯგუფი მის სამსახურსა და ქებაში ზღვარს გადასცდა და ზოგიერთმა ის გაადმურთა.

სიკვდილის შემდეგ გაცოცხლება

ვანკიონის დღეს, სიკვდილის შემდეგ ხელახლა გაცოცხლება და მას შემდეგ ვარდაუცვლელი სულის მარადიული მგზავრობაა.

აღამიანებმა, რომ შეძლონ უგულისყურობის ძილიდან გამოფხინდება და მიიღონ წილი ჭეშმარიტებისგან, მონა-მსახურობის საკიონში ხარვეზები არ დაუშვან, ამისათვის ალლაჰი მოგვითხრობს თვალთ დასანან და გულთ შესაგრძნობ ღვთიურ და სასწაულებრივ ამბებზე.

„ასჰაბი ქაჰფი“ (გამოქვაბულის ამხანაგები)

„ასჰაბი ქაჰფი“ (გამოქვაბულის ამხანაგები) იყვნენ მონთეისტური რწმენისთვის მებრძოლი ღვთისმოსავი ახალგაზრდები, რომლებიც კერბთა-ყვანისმცემელი ხელმწიფის - დაკიანუსის პერიოდში თარუსში ცხოვრობდნენ.

„ასჰაბი ქაჰფის“ სახელები ყურანში ნათლად არ არის მოცემული, მათზე ნათქვამია: „ისინი იყვნენ ერთი ნაწილი ახალგაზრდებისა“. ესეც აჩვენებს, რომ ამ ნოველაში ბირთვებების სახელებსა და ქვეყნებზე უფრო მნიშვნელოვანი, ამ აღამიანების გულის მდგომარეობაა ალლაჰის გადასახედიდან. ე. ი. ისინი მადლიანი ვრძნობების მქონე ღვთისმოსავი აღამიანები უნდა ყოფილიყვნენ. უდიდესი ღმერთი ამ ნოველაში თვალწინ წარმოგვიდგენს კერბთაყვანისმცემლობის წინააღმდეგ მონთეისტური ბრძოლის მაგალითებს.

მეფე დაკიანუსის ვარემოცვიდან ახალგაზრდების ერთმა ჯგუფმა — „ასჰაბი ქაჰფმა“ მონთეისტური რწმენა აღიარა. ისინი უდიდეს ღმერთს მუდმივად თვალცრემლიანი ევედრებოდნენ კერბთაყვანისმცემელი და უსამართლო მეფის ტირანის დასრულებას. მაგრამ ეს ტირანი მეფე სიამაყისა და თავმოწონების ტყვედ ქცეულიყო, ურწმუნოება და უსამართლობა დღითიდღე ეზრდებოდა, საბოლოოდ იმ დონემდე მივიდა, რომ ღმერთობაზე განაცხადა პრეტენზია. ამასაც არ დასჯერდა, შეკრიბა ყველა, ვინც

მონოთეიზმს აღიარებდა, ყველას სასტიკად აწამებდა და რწმენაზე უარის თქმას სთხოვდა. ვინც ეურჩებოდა, ქალაქის შესასვლელში სახრჩობელაზე ჰკიდებდა.

მეფე დაკიანუსმა როცა გაიგო, რომ მის ახლო გარემოცვაში ახალგაზრდების ერთი ჯგუფი მონოთეიზმს აღიარებდა, საშინლად გაბრაზდა და ისინი თავისთან ინმო. დაემუქრა, თუ მონოთეიზმს არ უარყოფდნენ, მოკლავდა. მაგრამ ისინი იყვნენ ახალგაზრდები, რომლებიც რწმენის მარადიულ ბედნიერებას ზიარებოდნენ. ამ მუქარის არ შეეშინდათ, უსამართლო ხელმწიფეს მედიდურად უთხრეს სიმართლე. მათ ამ მდგომარეობას უდიდესი ალლაჰი ასე გადმოგვცემს:

„(შუამავალი) ჩვენ მოგიყვებით შენ მათ ამბავს ჭეშმარიტებით. უეჭველად, ეგენი იყვნენ ჭაბუკები, რომლებმაც ირწმუნეს თავიანთი ღმერთი და გაგუძლიერეთ რწმენა ჭეშმარიტებისა. და ჩვენ სიმტკიცე მოგაფლინეთ მათ გულეზე; აკო, ფენზე წამოდგნენ და თქვეს:

ჩვენი ღმერთი ცათა და ქვეყნის მეუფეა! ჩვენ არ ვსცემთ თავყანს მის გარდა სხვა ღვთაებას, რამეთუ მაშინ ზღვარს გადავალთ და ტყუილს ვიტყვი! აი, ესენი ჩვენი ხალხია, მათ დაიდგინეს მის გარდა ღვთაებები. რატომ არ მოიტანეს მათ წინააღმდეგ ცხადი მტკიცებანი? მაშ, ვინ არის იმაზე უსამართლო, ვინც სიცრუეს თხზავს ალლაჰზე?“ (სურა ქეჰფი, აიათები 13-15)

ახალგაზრდებმა დაკიანუსს, რომელიც დაჟინებით ემუქრებოდა მათ კერპებისთვის თავყანი ეცათ, ასე უთხრეს:

„ჩვენ ერთი ღმერთი გვყავს და მის გარდა სხვას არ ვაგაღმერთებთ. ჩვენ მიწისა და ცის ღმერთს არ უარყოფთ და ადამიანების შექმნილ უსულო ქვის ნატყეებს არ ვცემთ თავყანს. არ არსებობს იმის შესაძლებლობა, რომ შენი წინადადება მივიღოთ! რასაც შენ გავგიკეთებ ჩვენ ვერ დაგვაზარალებს! რადგან ჩვენ, ნებისმიერ შექმნისგან, ჩვენს ღმერთს დავუბრუნდებით! შევიძლია, რაც ვსურს, ის გააკეთო!“

მათი ეს საქციელი დაკიანუსის წინააღმდეგ ჰგავს, იმ ჯადოქრების საქციელს, რომლებიც მუსას ჯერ გაეჯიბრნენ, შემდეგ კი ირწმუნეს და ტირანი ფარაონის წინააღმდეგ გამოვიდნენ.

მათ ამ პასუხზე დაკიანუსი ძალიან გაბრაზდა, მათთვის ადრე ბოძებული ჩინი ჩამოართვა და უთხრა:

„თქვენ ახალგაზრდები ხართ, საკუთარ თავს ცუდად ნუ მოექცევით, სამი დღის ვადას გაძლევთ იმისათვის, რომ თქვენს ნამოქმედარზე უარი თქვათ! კარგად დაფიქრდით, ხსნა გინდათ თუ განადგურება? მათ ბოლო შანსი მისცა. შემდეგ ისინი დატოვა და ნინოვაში წავიდა.“

ხელმწიფის მიცემული ვადა „ასპაზი ქაჭფისთვის“ ღვთიური წყალობა იყო. ტირანი ხელმწიფის ბოროტებისგან ვასათავისუფლებლად მათ დრო მოაგებინა. ახალგაზრდები, რომლებსაც დახმარების იმედი ჰქონდათ, უდიდესი ღმერთის წყალობას შეეფარნენ. ერთი ძალიან წაიყვანეს და მალაროში დაიმაღლნენ. გამოქვაბულში სახლებიდან მოტანილ საჭმელებს ჭამდნენ, დღედაღამ უდიდეს ღმერთს ემსახურებოდნენ და ევედრებოდნენ: „ღმერთო ჩვენო! შენი მხრიდან შეგვიწყალე და ხსნის გზა გვიჩვენე!“

საბოლოოდ, ამ ღვთისმოსავ ახალგაზრდებს ღმერთმა დახმარება მოუვლინა. ამ დროს ტირანი დაკიანუსი ნინოვადან დაბრუნდა და ქალაქიდან მათი გაქცევის შესახებ შეიტყო. მაშინვე მათ კვალს დაადგა და იბოვას გამოქვაბული, სადაც იმალებოდნენ. გაბრაზებული როცა ფიქრობდა როგორ დაესაჯა ისინი, უდიდესმა ალლაჰმა მას გამოქვაბულის შესასვლელის ჩაკეტვა შთააგონა. ბევრი არ უფიქრია, ჯარისკაცებს უბრძანა:

„ახლავე გამოქვაბულის შესასვლელი ჩაკეტეთ! მშვიერ-მწყურვალე ტანჯვით დაიხილეთ, ეს გამოქვაბული მათ სასაფლაოდ იქცეს!“

მისი აზრით, ეს მათი ცოცხლად დამარხვა იქნებოდა. მაგრამ მან არ იცოდა, რომ უდიდესი ალლაჰი, რომელმაც მუსა ფარაონის სასახლეში გზარდა და ამგვარად მისი ბოროტებისგან იხსნა, ამ ახალგაზრდებსაც დაკიანუსის ბოროტებისგან იცავდა.

სწორედაც, ყველაზე კარგმა მფარველმა უდიდესმა ღმერთმა „ასპაზი ქაჭფის“ მარადიული მფარველობა გაუწია და ისინი 309 წლის განმავლობაში გამოქვაბულში აცოცხლა.

მეგლანა ამბობს:

„ძილი უფრო სასარგებლოა, ვიდრე უგულისყურთა შორის ყოფნა და მათი ცუდი სულიერების არეკლვა. უდიდესმა ღმერთმა „ასპაზი ქაჭფი“ ურწმუნოებს მოაშორა და ამგვარად მათი გული უმეცრებისგან დაიცვა.“

აიათში ნაბრძანებია:

„(შუამბავალო! იქ რომ ყოფილიყავი) და დაინახავ შენ, როცა მზე ამოდის გადაიხრება გამოქვაბულის ხალხის მარჯვენა მხარეს და როცა ჩადის – მარცხენა მხარეს. ხოლო ისინი არიან მის ფართო სივრცეში. აი, ეს ალლაჰის ერთ-ერთი სასწაულთაგანია. და ვისაც ალლაჰი დაადგენს ჭეშმარიტ გზაზე, იგი ნამდვილად ჭეშმარიტ გზას ადგას. და ვისაც ააცდენს ჭეშმარიტ გზას, დამდგენს ჭეშმარიტ გზაზე ვერ უბოვი მას შექმნე! და გვეტონება, რომ მათ ღვიძაჟთ, არადა სძინავთ. ჩვენ ვუცვლიდით მათ გვერდს ხან მარჯვნივ, ხან მარცხნივ. მათი ძალი შესასვლელთან იწვა, წინ გამოწვეული თათებით. შენ რომ დაგენახა ისინი ახლოდან, უთუოდ თაქვედმო-

გლეჯილი უკუიქცეოდი მათგან, და დიანაც შეძრწუნდებოდი შიშით.
(სურა ქაჰფი, აიათები 17, 18)

იმის გამო, რომ „ასჰაბი ქაჰფი“ უდიდესმა ღმერთმა დააძინა, მათ ჩათვალეს, რომ ძალიან ცოტა დრო ეძინათ. აიათში ნაბრძანებია:

„ამგვარად გამოვადგიმეთ ისინი, რომ ერთმანეთი გამოეკითხათ. ერთმა მათგანმა თქვა: რამდენ ხანს დაჰყავით? მიუგეს: დაჰყავით ჩვენ დღე ან დღის რაღაც მონაკვეთი. თქვეს: თქვენი ღმერთი უკეთ უწყის, რამდენიც დაჰყავით. მაშ, გაგზავნეთ ერთი თქვენგანი ქალაქში თქვენი ვერცხლის ფულით. შეათვალიეროს რომელი საჭმელია უკეთესი და მისგან თქვენ დასაპურები მოგიტანოთ, მაგრამ სიფრთხილე გამოიჩინოს და თქვენი არსებობა არ მიახვედროს არავის. უეჭველად, ისინი თუ ხელთ გიგდებენ, ჩაგქოლავენ თქვენ ან მოგაქცევენ თავიანთ რჯულზე. მაშინ ვეღარასოდეს იქნებით ნეტარნი!“
(სურა ქაჰფი, აიათები 19, 20)

მათგან ერთი ქალაქში ხანოვავის საყიდლად წავიდა. მას ხელში საუკუნეების წინანდელი ფული რომ დაუნახეს, ჩათვალეს, რომ განძი ეპოვა და ხელმწიფესთან უჩივლეს.

ამ დროის ახალი ხელმწიფე მორწმუნე ღვთისმოსავი ადამიანი იყო. გარშემომყოფებს მუდამ რჩევებს აძლევდა, ამით მონოთეისტური რწმენისკენ მოუწოდებდა, ეუბნებოდა, რომ ქვეყნიერების აღსასრულის შემდეგ ხელახლა გაცოცხლდებოდნენ. მაგრამ უმეცარი ხალხი ხელმოკრედ გაცოცხლებას ეჭვით უყურებდნენ. მას ეს ძალიან სწყინდა და უდიდეს ღმერთს ევედრებოდა:

„ღმერთო! ამ ტომს მათ მიერ უარყოფილი ჭკმმართველების მტკიცებულება გამოუგზავნე!“

როცა მასთან „ასჰაბი ქაჰფიდან“ ახალგაზრდა მივიდა და თავგადასავალი მოუთხრო, ის მიხვდა, რომ ეს ის მტკიცებულება იყო, რომელსაც მონოთეისტური რწმენის ქადაგებისთვის ეძებდა და ამან ძალიან გაანარა. უდიდეს ღმერთს მადლობა შესწირა. გამოქვამულის ამბავი, რომელიც ძლიერი მტკიცებულება იყო საიქით ცხოვრებისა და ხელახლა გაცოცხლების დასამტკიცებლად, ხალხისთვის ჭკმმართველი რწმენის ქადაგებისთვის დიდ მნიშვნელობას ატარებდა. მდგომარეობა მაშინვე გამოაცხადა. ამის შემდეგ „ასჰაბი ქაჰფის“ მოსახლეობლად წავიდა. ამგვარად, ის ღვთიური სასწაული, ხელმწიფე რომ ელოდებოდა, გამოვლინდა. აქედან ცოტა ხნის შემდეგ უდიდესმა ალლაჰმა აჰზაბი ქეჰფის სულელები მიიბარა.

„ასჰაბი ქაჰფი“ რწმენაში სიმტკიცე გამოიჩინა და უსამართლოებს არ შეეერთა, ალლაჰის გზიდან არ გადაუსვია და ამ ბედნიერი შემთხვევის წყალობით ყურანში იქნა შექცეული, თან ისე, რომ ყურანის ერთ სურას ამ ღვთისმოსავი ადამიანების თავშეფარების ადგილის სახელი „ქაჰფი“ ეწოდა.

მოუხედავად იმისა, რომ „ასჰაბი ქაჰფის“ ნოველაში სხვა მნიშვნელოვანი ამბებიცაა გადმოცემული, სურისთვის „ქაჰფის“ წოდება ამ ამბის დიდი მნიშვნელობის მანიჭებელია.

წმინდა მუჰამმედ შუამავალი გვამცნობს, რომ პარასკევ დღეს წაკითხული სურა „ქაჰფი“ მეორე პარასკევამდე ჩადენილი ცოდვების გამოსასყიდია (იხ. სუიუთი, ჯამიუს საღირ, I, 98). ეს სურა მოიცავს ისეთ მნიშვნელოვან საკითხებს, როგორებიცაა რწმენისთვის ბრძოლა, საიჟიოს რწმენა, სიკვდილის შემდეგ გაცოცხლება და ის მუდმივად უნდა გვახსოვდეს ისე, როგორც მუსას და ჰიზირის ნოველა, რომელიც თვალწინ ალლაჰის დედებულებას წარმოგვიდგენს.

მეორე საკითხი, რომელიც ყურადღებას იქცევს არის ის, რომ წყალობა, რაც „ასჰაბი ქაჰფის“ ერგო წილად, ასევე ერგო ძაღლს, სახელად ყითმირს. ყურანის კომენტატორების განმარტებით, მოუხედავად იმისა, რომ ყითმირი ძაღლი იყო, რადგანაც ის ერთგულ ადამიანებს ყარაულობდა, სამოთხეში მოხვდება. (იხ. I ჰაქქი ბურსეგი, რუჰულ ეიანი, V, 226)

მეგლანა ამბობს:

„იმ ძაღლმა „ასჰაბი ქაჰფის“ ყარაულობა ერთგულად ირჩია. ამის გამო გამოქვაბულის წინ უღანგროდ, უქოთნოდ, ღვთიური წყალობით წყალს ბრძენებსავით სვამდა და სამოთხეშიც მათთან ყოფნის უფლება მოიპოვა.“

უდიდესი ღმერთი, იმისათვის, რომ გამოხატოს მისთვის რა იოლი იყო 309 წლის განმავლობაში ახალგაზრდები საკვებისა და წყლის გარეშე გამოქვაბულში ემყოფებიან დაძინებულ მდგომარეობაში, ბრძანებს:

„(შუამბავალო!) ნუთუ შენ გეგონა, რომ გამოქვაბულის ხალხი და რაყიმი საოცარი იყო ჩვენს სასწაულთაგან? “ (სურა ქეჰფი, აიათი 9)

იმისათვის, რომ ადამიანი სიცოცხელსა და სიკვდილთან ერთად ყოველდღიურად სიკვდილის შემდეგ გაცოცხლებაც შეიმეცნოს, უდიდესი ალლაჰი თავის ძალას ახსენებს, ბრძანებს:

أَوَلَمْ يَرِ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ*
وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ*
قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ*

„განა ადამიანი ვერ ხედავს, რომ ჩვენ გაგაჩინეთ ერთი წვეთი წყლისგან? შემდეგ იგი გამოგვეცხადა ცხად მოწინააღმდეგედ! განიზრახა ჩვენთვის იგავის მოტანა, დაივიწყა თავის გაჩენა. თქვა:

ვინ გააცოცხლებს ძვლებს, რომელიც გაიხრწნა? უთხარი: გააცოცხლებს მას, რომელმაც გააჩინა თავდაპირველად, რამეთუ იგი ყველა გაჩენილს უწყის.“ (სურა იასინი, აიათები 77-79)

„განა თვლის ადამიანი, რომ ვერ შეგყრით მის ძვლებს? დიას! მძლენი ვართ იმაზე, რომ თავიდანვე მოგაწყობთ თითოთა წვერნი მისი.“ (სურა ყიაჰე, აიათები 3, 4)

„სწორედ ამით (გამჩენს) განა არ ძალუძს გააცოცხლოს მკვდრები?“ (სურა ყიაჰე, აიათი 40)

უდიდესმა ღმერთმა მათ, ვისაც ჭკუა და გული გაკვეთილებისა და საოცრებებისთვის ღია აქვთ, იმისათვის, რომ აჩვენოს მკვდრების გაცოცხლება, მისთვის ძალიან ჩვეულებრივი საქმეა. ამქვეყნიურ წეს-წყობილებაში ამის მაგალითები მოგვცა და ბრძანა:

„(შუამბავალო!) ჰგონიათ, რომელთაც ურყევს, რომ არ იქნებიან გაცოცხლებულნი. უთხარი: არამც და არამც! ფუციაგ ჩემს ღმერთს, უთუოდ, გაცოცხლდებით, მერე უსათუოდ გეცნობებათ იგი, რასაც სწადიოდით, და ეს იოლია ალლაჰისთვის!“ (სურა თელაბუნი, აიათი 7)

„(არ დაივიწყოთ) და ალლაჰმა გაგაჩინა თქვენ მიწისგან მცენარედ, მერე დაგაბრუნებს თქვენ იქ და გამოგიყვანს იქიდან. (მკვდრეთით აღგადგენთ).“ (სურა ნუჰი, აიათები 17, 18)

„და იგია, რომელიც აგზავნის თავისი წყალობის წინ ქარებს მახართობლად და როცა დაშემიბუღლ ღრუბელს დაძრავენ ისინი, ჩვენ მათ გადავისვრით მკვდარი მიწისაკენ და მისგან წყალს გარდმოვაგვლენთ. ასე აღმოვაცვენებთ მისით ყოველგვარ ნაყოფს. ამგვარად გაცოცხლებთ მკვდრებს, ეგების იყოთ გონებამანვიდნი!“ (სურა აარაფი, აიათი 57)

„როცა მას რამე ნებაგს, საკმარისია უთხრას მას: იქმენ! და უმაღლ იქმნება ისიც.“ (სურა იასინი, აიათი 82)

უდიდესი ღმერთი, ქვემოთ მოცემულ აიათში ბრძანებს, რომ ღამე დაძინება, დილით ვაღვიძება სიკვდილისა და მკვდრეთით აღდგომის მაგალითია:

„იმ დღეს ისინი თითქოს სწორად აღმართული რაიმესკენ მიბრუნდნენ, თვალეები უპატივცემულობისგან დაბლა დახრილი და თავიანთთვის დარცხვენილი, საფლაკებიდან წამოხტებიან და ისე გამოვლენ. აი, ეს არის მათთვის შეპირებული დღე!“ (სურა მეღარიჯი, აიათები 43, 44)

„უკვე იმ დღეს ვერ უშველის მათ, რომელთაც უსამართლობა ჰქმნეს, თავიანთი განცხადებანი და არც მოეთხოვებათ განცხადების გაკეთება!“ (სურა რუმი, აიათი 57)

„სარგებლად თქვენთვის და თქვენი საქონლისთვის! მაგრამ როცა მოვევლინება თავზარდამცემი (გამაყრუებელი) ხმა, იმ დღეს გაიქცევა ადამიანი ღვიძლი ძმისგან, დედისგან, მამისგან, მეუღლისგან და შვილებისგან! იმ დღეს ყოველ მათგანს თავისი საზრუნავი ექნება! იმ დღეს ნათელმოფენილი სახენი იქნება, გაცინებული, მომღიმარი! იმ დღეს მტვერში გახვეული სახენი იქნება, მას სიბნელე გადაეკვრება! აი, უარყოფენი და გზასამცდარნი ეგენი!“ (სურა აბესე, აიათები 34-42)

„იმ დღეს, ზოგიერთი სახეები გაბრწყინდება და ზოგიერთი გაშავდება; მათ, რომელთაც სახე გაუშავდებათ, ეტყვიან: ნუთუ დაჯერების შემდეგ უარყვით? მაშ, იგემეთ სასჯელი, შედეგად თქვენი ურწმუნობისა! ხოლო რომელთაც სახეებიც გაბრწყინდება, ალლაჰის წყალობაში იქნებიან ისინი, და თანაც სამუდამოდ დამკვიდრებულნი მასში.“ (სურა ალი იმრანი, აიათები 106, 107)

☪

ადამიანი, რომელსაც სწორი შეფასების უნარი გააჩნია, შეიმეცნებს, რომ სამყაროში ერთი თესლის აფეთქებით, ჩვეულებრივ, გაზაფხულად გარდაქმნა, უმცირესი ნაწილაკებიდან სფეროებამდე, დაბადებულებიდან გარდაცვლილებამდე — ყველაფერი მოწესრიგებულია და ეს წონასწორობა, ჰარმონიულობა მარადიულობამდე გაგრძელდება. ამ ჰარმონიულობის დამწესებელმა უდიდესმა ალლაჰმა იმ უკიდევანო სამყაროში, რომელსაც ადამიანის შემცნება ვერ სწვდება, ადამიანი ცარიელ ადგილზე შექმნა?

აიათში ნაბრძანებია:

أَيُّحَسَبُ الْإِنْسَانَ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى

„ნუთუ ეგონა ადამიანს, რომ უპასუხისმგებლოდ იქნებოდა მიტოვებული?“ (სურა ყიამე, აიათი 36)

„ნუთუ ჩათვალეთ, რომ ჩვენ გაგაჩინეთ ტყუილუბრალოდ და რომ თქვენ ჩვენთან არ იქნებით მობრუნებულნი?“ (სურა მუმიინუნი, აიათი 115)

იმათთვის, ვინც გათავისუფლდებიან ამქვეყნიური სათამაშოებით გართობისაგან და გულის სამყაროში შევლენ, სიკვდილი დასასრული კი არა, ჭკმმარტი ცხოვრების საწყისი წერტილია. ასეთი ადამიანებისთვის სიკვდილი მონგენების სამყაროდან ჭკმმარტი სამყაროში გადასვლაა.

ადამიანის, რომელიც ზაფხულის ღრუბელივით მოკლევადიან ამქვეყნიურ ცხოვრებას საიქიოს მღელვარების გარეშე გაატარებს, ჰგავს იმ ადამიანის ცხოვრებას, რომელიც ვერ ხვდება, რომ დღის ბოლოს საღამო დადგება.

უდიდესი ალლაჰი ბრძანებს:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغُرُورُ

„ადამიანებო! უეჭველია, რომ ალლაჰის დანაპირები მართალია. ასე, რომ ფრთხილად იყავით, ამქვეყნიურმა ცხოვრებამ არ შეგაცდინოთ! გაიძგერა ეშმაკმა — ალლაჰი მოგიტყუებთო — თქვენ არ მოგატყუოთ!“ (სურა ფატირი, აიათი 5)

როცა ადამიანი თავის შექმნასა და სამყაროს წყობას მაგალითის თვალთახედვით უყურებს, იძულებული ხდება, იფიქროს ამქვეყნიურ ცხოვრებაში როგორ იცხოვროს. ყოველ ადამიანს, რომელიც ცხოვრებას სერიოზულად უცქერის, ყველაზე მეტად სიკვდილის შემთხვევა აინტერესებს. ის შთამბეჭდავი დამშვიდობების მომენტი ადამიანისთვის დიდი საოცარი

სურათია. „სიკვდილი“ იმათთვის, ვინც ამქვეყნიურ ცხოვრებაში, მხოლოდ სხეულისა და გნების სურვილებზე ზრუნავს, ხოლო სულიერ მხარეს უძლეურად ტოვებს, რა სამწუხარო დასასრული აქვს!.. ის ადამიანები ამქვეყნიური სიღარიბისგან წარმოშობილ სამწუხარო დანაკლისს მხოლოდ სიკვდილის შემდეგ, მეორედ მოსვლისას შეიმეცნებენ.

„როცა ცა გაიბობა! და როცა გარსკვლავები აირეგ-დაირეგა! და როცა ზღვები გადაივსება და გადმოიღვრება! და როცა საფლავები ამოტრიალდება! მაშინ შეიტყობს (ყველა) სული, რა წაიმძღვარა და რა გადადო!“ (სურა ინფითარი, აიათები 1-5)

აი იმ დღეს განკითხვის მოედნის ხალხი,

„როცა იხილავენ იმ (წარღვნის) დღეს, მოენგვენებათ თითქოსდა ერთი საღამო ან ერთი დილა დაჰყვეს.“ (სურა ნაზიათი, აიათი 46)

ამის გამოა, რომ ალლაჰის შუამაგალი ამქვეყნის აღმწერ ერთ ჰადისში ბრძანებს:

„ეს ქვეყანა მე რისთვის მჭირდება? ჩემი მდგომარეობა ამქვეყანაზე ჰგავს იმ მგზავრის მდგომარეობას, რომელიც ერთი ხის ჩრდილში ჩამოჯდება, შეისვენებს და შემდეგ ისევ გზას გააგრძელებს.“ (იბნ მაჯჯე, ზუჰდი, 3; იბნ ჰანბელი, 1, 391)

ღ

მთელი სამყარო მგრძნობიარე და გაწონასწორებული სისტემის საფუძველზეა შექმნილი. იქ ყველაფერი არსებულ წესებსა და კანონებს ემორჩილება.

ცა და დედამიწა, ყოველი იქ მომხდარი შემთხვევის უბადლო მაგალითებია. მზე და მთვარე მოწესრიგებულად ამოდის და ჩადის, დღე და ღამე ასევე მოწესრიგებულად მისდევს ერთმანეთს, ღრუბლები ჩნდებიან და ქრებიან, წვიმა განსაზღვრული წესით ეცემა მიწას, დედამიწაზე გაზაფხული და შემოდგომა განსაზღვრული წესით მოდის. ასევე განსაზღვრულია ყველა არსების სარჩოს მოშადება. მაშინ, როცა სამყარო ამგვარად ტოტალურადაა მოწესრიგებული, შეიძლება იფიქრო, რომ სამყაროს ყველაზე ღირსეული ქმნილება, ქმნილებათა მოსართავი, საოცრებად შექმნილმა ადამიანმა იცნოვროს უაზროდ, წესებისა და გრძნობების გარეშე?

ადამიანი, რომელსაც ცნოვრება გამოსაცდელად ებოძა, ვალდებულია იცნოვროს გონებით, გრძნობებითა და დაწესებული წესების დაცვით.

ადამიანი ჭკუის წონასწორობითა და ჭკმმარიტ ცნობებზე დაყრდნობით გაწონასწორებული გრძნობებისა და ლამაზი მორალის პატრონი ხდება. ამგვარად, ის გულის სრულყოფილებასთან მიაღწევს, ხოლო ქმედებების წონასწორობას ყურანისა და სუნნეთის კანონებთან კავშირით იცავს.

მოკლედ ადამიანისთვის, რომელიც ყველაზე პატივცემული ქმნილებაა, აუცილებელია რწმენისა და ღვთისმოსაფი ქმედებების კრიტიკიკრიკების შესაბამისად იცხოვროს.

ქვემოთ მოცემულ აიათში სამკუთხედს, რომელსაც ადამიანი, ყურანი და სამყარო ჰქვია, ბევრი დახვეწილი და დიდებული წესი აერთიანებთ:

„მოწყალემ შეასწავლა ყურანი, გააჩინა ადამიანი, შეასწავლა მას მჭერმეტყველება. მზე და მთვარე გათვლილი ანგარიშით (მოძრაობენ). და ვარსკვლავები და ხეები სეჯდეს ასრულებენ და ზეცაც, რომელიც აღმართა. და განათავსა სასწორი, რომ არ გადახედეთ წონაში. გამართეთ სასწორი სამართლიანად და არ დააკლოთ წონაში! და ქვეყანა, რომელიც განაწესა სულდგმულთათვის. “ (სურა რაჰმანი, აიათები 1-10)

ღმერთო! ჩვენ იმ მონა-მსახურთათვის გაგვხადე, ვინც საოცრებისა და საიდუმლოს საზინებს ალებს! განკითხვის დღეს მათთან ერთად შეგვკრიბე! აამინ!

შესაფასებელი კითხვები

ა. უპასუხეთ ქვემოთ მოცემულ კითხვებს

1. რომელია ის აიათი, რომელიც გვაძლავს, რომ ებრაელებმა უხეირს „ალლაჰის შვილი“ უწოდეს?
2. წარმოთქვით იმ აიათთაგან მესამე, რომლებიც სიკვდილის შემდეგ გაცოცხლების მტკიცებულებებადაა მოვლენილი.
3. ადამიანს, რომელიც უნაკლო ანგარიშისა და წონასწორობითაა შექმნილი, ჭკუის, გრძნობისა და ქმედების თვალსაზრისით რა კრიტერიუმები უნდა გააჩნდეს?
4. ისაუბრეთ „ასჰაბი ქაჰფის“ შესახებ.
5. „ასჰაბი ქეჰფის“ ძალი, მიუხედავად იმისა, რომ ძალი იყო, როგორ იკავებს იმათ შორის ადგილს, ვინც სამოთხეში შევა?
6. მუჰამმედ შუამავალი (ს.ა.ს.) ამქვეყნიურ ცხოვრებას რატომ ადარებს ხის ჩრდილში დასვენების შემდეგ გზის გაგრძელებას?

ბ. შეავსეთ გამოტოვებული ადგილები

1. უხეირი ----- შთამომავალია. ებრაელების მხრიდან ----- ცნობილი.
2. უხეირის შესახებ ყურანში ნაბრძანებია რომ ალლაჰმა მას სული წაართვა და ----- წლის შემდეგ ისევ გააცოცხლა.
3. მუჰამმედ შუამავალი (ს.ა.ს) ბრძანებს: „პარასკევე დღეს სურა „-----“ წაკითხვა მომავალ პარასკევამდე ჩადენილი ცოდვების გამოსასყიდია.“
4. ----- ქედუსი დაიბყრო დაანგრია და ----- ეგზემპლარები დაწვა.
5. ებრაელებმა — -----, ქრისტიანებმა კი ----- უწოდეს და ამგვარად ღმერთს მოზიარე დაუწესეს.

გ. შემოხაზეთ ქვემოთ მოცემული კითხვების სწორი პასუხები

1. **ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ შეიძლება გამომდინარეობდეს უზეირის ასი წელი ძილიდან გამოსათხიზლებლად?**
 - ა. უდიდესი ღმერთისთვის სიძნელეს არ წარმოადგენს ადამიანის მოკვდინება და ხელახლა გაცოცხლება.
 - ბ. უდიდეს ალლაჰს დამპალი ძვლების გაცოცხლებაც კი შეუძლია.
 - გ. ადამიანი შეიძლება ალლაჰმა დააძინოს და ამგვარად მტრებისგან დაიცვას.
 - დ. ყოველ საღამოს დაძინება და დილით გაღვიძება ადამიანისთვის გარდაცვალებისა და შევდრეთით აღდგომის მნიშვნელობის მატარებელია.

2. **„ასჰაბი ქეჰფის“ შესახებ ქვემოთ მოცემულ ცნობათაგან, რომელი არ არის სწორი?**
 - ა. ისინი იყვნენ ვაჟკაცი ადამიანები, რომელთაც რწმენის დაცვის გამო ასობით წელიწადი ეძინათ.
 - ბ. ისინი იყვნენ ახალგაზრდები, რომელთაც ღმერთის გულით ირწმუნეს და ალლაჰი ძალიან შეიყვარეს.
 - გ. იყვნენ ადამიანები, რომლებმაც ურწმუნო და სულელ საზოგადოებაში სწორი ვზა იპოვეს.
 - დ. იმდენად გამბედავები იყვნენ, რომ თავიანთი რწმენა ტირანების წინაშე აღიარეს.

3. **„ადამიანი თვლის, რომ უპასუხისმგებლოდ იქნებოდა დატოვებულნი?“ (სურა ყიაჰე, აიათი 36) „ჩათვალეთ, რომ თქვენ ტყუილად შეგქმენით! და ჩათვალეთ, რომ თქვენ ჩვენთან მართლაც აღარ დაბრუნდებოდით?“ (სურა მუმიუნუნი, აიათი 115)**
ამ აიათებზე თუ დაფუძნდებით, „უპასუხისმგებლოდ დატოვებას“ რა მნიშვნელობა აქვს?
 - ა. ადამიანი ალლაჰის მიერ წინასწარ დადგენილი ბედისგან თავისუფალი არ არის.
 - ბ. ადამიანი თავის ნება-სურვილზე თავისუფლად ვერ ცხოვრობს.
 - გ. ალლაჰი ადამიანებს ყოველგვარი საფრთხისგან დაიცავს.
 - დ. ადამიანს ნამოქმედარისგან ამქვეყნად მოგება არ რჩება, განისჯება.

4. „რას ნიშნავს სიკვდილის შემდეგ გაცოცხლება?“

- ა. სულების მარადიულობას.
- ბ. სიკვდილის შემდეგ საფლაფში დანახულ ჯილდოს.
- გ. სიკვდილის შემდეგ სხეულის ღმობას.
- დ. სიკვდილის შემდეგ კიდევ ერთხელ გაცოცხლებასა და მარადიულად ცხოვრებას.

5. „ადამიანებო! უეჭველია, რომ ალლაჰის დანაპირები მართალია. ასე, რომ ფრთხილად იყავით, ამქვეყნიურმა ცხოვრებამ არ შეგაცდინოთ! გაიძვერა ეშმაკმა ალლაჰის სახელით თქვენ არ მოგატყუოთ!“ (სურა ფატირი, აიათი 5)

ამ აიათში „ალლაჰის სახელით მოტყუების“ მნიშვნელობას, ქვემოთ მოცემული რომელი აზრი შეესაბამება?

- ა. ეშმაკი ადამიანს მუდმივად ეუბნება რა, „ალლაჰი მოწყალეა, ცოდვებს გაპატიებსო,“ — მას აქეზებს.
- ბ. ეშმაკი ადამიანს, თავისზე მორჩილების სანაცვლოდ, ალლაჰის მოწყალებასა და მარადიულ ბედნიერებას ჰპირდება.
- გ. ეშმაკი ადამიანს შეაცდენს და ალლაჰის მოწყალების ნაცვლოდ სატანჯველს ათხოვნიებს.
- დ. ამქვეყნიური ცხოვრება ეშმაკს გავს: ადამიანს ალლაჰის წყალობებით აცდენს.

6. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი თემა არ არის მოცემული სურა „ქაჰფში“?

- ა. რწმენისთვის ბრძოლა
- ბ. სიკვდილის შემდეგ გაცოცხლება
- გ. მუსასა და ჰინირის ნოველა
- დ. ბედირის ბრძოლა

სწორი პასუხები

ბ. გამოტოვებულ ადგილებზე ჩასასმელი სწორი პასუხები

1. ჰარუნის; ეზრად.
2. ასი.
3. ქაჭვი.
4. ბუჭთუნასრმა; თეგრათის.
5. უნეირს; ისას; დმერთის შვილი.

გ. ტესტების სწორი პასუხები

1. გ
2. ა
3. დ
4. დ
5. ა
6. დ

შუამავალი

მ ი შ ბ ი

ღრმა ჩაფიქრების შედეგად,
მოთმინების საღ ქვად ქცეული
შუამავალი ეიუბი

ეიუბი იაყუბის ძმის — ლიასის შთამომავალი იყო, დამასკოს მხარეში ცხოვრობდა. მისი ცოტა ხალხს სწამდა.

ბაბუის ისპაის ვედრების წყალობით, ეიუბს უდიდესმა ალლაჰმა ბევრი ქონება, ადგილ-მამული და შვილი უწყალობა. მრავალი მოსამსახურე და ბევრი ცხოველი ჰყავდა. ის ღარიბებს, ობლებსა და ქვრივებს ბევრს ეხმარებოდა, საჭმელს არ შეჭამდა, სუფრასთან ერთი ღარიბი მაინც თუ არ იჯდა. ძალიან უყვარდა იმ სიკეთეების სტუმრისთვის შეთავაზება, რომლებიც ალლაჰმა უწყალობა.

„აიღე ხელში ძნა, მერე დაარტყი იგი და არ დაარღვიო ფიცი. უეჭველად, ვბოგეთ იგი მომთმენად. რაოდენ მშვენიერი მსახურია! უეჭველად, იგი კეთილისმქმნელი იყო.“ (სურა სადი, აიათი 44)

ეიუბი დამასკოს მხარეში მცხოვრები ადმიანების შუამავლად იქნა მოგლეწილი. ის, რომ მას ერგო პატივი ალლაჰის ზემთაგონების მიღებისა, ყურანში ასეა ნაბრძანები:

„(ძვირფასო!) უეჭველად, ჩვენ შენ შთაგაგონეთ, როგორც ნუჰს შთაგაგონეთ და შუამავლთ მის შემდგომ, და (როგორც) ჩვენ შთაგაგონეთ იბრაჰიმს და ისმაილს, ისპაყს, იაღყუბს და შტოებს, ღისას, ეიუბს, იუნუსს, ჰარუნს და სულეიმანს და მივეცით ზებური (ფსალმუნი) დაგუდს;“ (სურა ნისა, აიათი 163)

„და ჩვენ ვარუქეთ მას ისპაყი და იაღყუბი და სწორ გზაზე დაგადგინეთ ყველა, წინათ ჭეშმარიტ გზაზე დაგადგინეთ ნუჰი და

მისი შთამომავლები: დაგუდი და სულეიმანი და ეიუბი და იუსუფი და მუსა და ჰარუნი. და ასეთნაირად მიგაგებთ სიკეთისმქმნელთ!
(სურა ენამი, აიათი 84)

გამოცდა, მოთმინება და ჯილდო

ეიუბს ყველა ის სიკეთე, რომელიც ღმერთმა უწყალობა, ამქვეყნიური სიმდიდრე, შვილები თითო-თითოდ წაერთვა. ეს ღვთიური გამოცდა იყო. ამის შემდეგ მძიმედ დაავადდა. მაგრამ ყველა უბედურება, რომელიც თავს დაატყდა, მორჩილად მოითმინა და ღმერთის მოწონება დაიმსახურა. მისი ეს მოთმინება და ღმერთზე ნდობა კაცობრიობის ისტორიაში საოცარ მაგალითად იქცა.

ეიუბს ეს მძიმე გამოცდები შუამავლობის პერიოდში მოეწყო. მის ღირსეულ ქცევას ყოველგვარი უბედურებისა და გამოცდის წინაშე, ეშმაკი ვერ იტანდა. ეშმაკმა ადამიანის სახე მიიღო, ხალხს შორის დადიოდა და ამბობდა:

„ამდენ სიკეთესა და სიუხვეში მონა-მსახურობის შესრულება ადვილია. ეიუბი ერთხელაც გაჭირვებისა და უბედურების მომენტში უნდა ვნახოთ!“

ამგვარად, მუდმივად ცდილობდა მისი ავტორიტეტი დაეკნინებინა.

იმისათვის, რომ ხალხისთვის ეიუბის ღმერთისადმი ნდობა ეჩვენებინა, ამ საყვარელ შუამავალს ათასგვარი უბედურება მოუგლინა.

უდიდესმა ღმერთმა ეიუბის გამოცდა რომ ისურვა, პირველ რიგში, მას ქონება წაართვა. ნიაღვრით — ცხვრები, ქარის საშუალებით კი — ნათესები გაუნადგურა. ეშმაკმა ეს ხელსაყრელ შემთხვევად ჩათვალია, მაშინვე მწყემსის სახე მიიღო და ეიუბთან გაიქცა. ტირილით მოუთხრო მომხდარის შესახებ:

„ეიუბ! დიდი უბედურება მოხდა. მთელი შენი ქონება და ადვილ-მამული განადგურდა.“

ეიუბი ამ ამბავს საერთოდ არ აუღელვებია, მშვიდად ღმერთს ქება-დიდება შეასწა და ადამიანის სახემიღებულ ეშმაკს უთხრა:

„ქონება და ადვილ-მამული მე ღმერთმა მიწყალობა. ახლა წამართვა. ყველაფრის ერთადერთი პატრონი ის არის, ისურვებს — მომცემს, ისურვებს — წამართვამს!“

ეს სიტყვები ეშმაკის ცუდ ხასიათზე დაყენებისთვის საკმარისი აღმოჩნდა.

ამის შემდეგ, ეიუბის შვილები გაკვეთილის სწავლისას მიწისძვრის შედეგად დაიღუპნენ. ეშმაკი კვლავ მოთქმა-გოდებით ეიუბთან მივიდა მის ასაჯანყებლად, თვალებიდან მღუღარე ცრემლებს ღვრიდა. უთხრა:

„ეიუბ! უდიდესმა ალლაჰმა შენი სახლი მიწისძვრით დაანგრიო. ყველა შვილი წაგართვა. მათი გოდების მოსმენა აუტანელი იყო.“

შემთხვევა ისეთი გრძობით მოუყვა, რომ ეიუბის გულში ჩაბუდე-ბუღმა გულისხმიერებამ თვალეზში ცრემლებს სახით გამოჟონა. მაგრამ ამ გამოცდის წინაშეც დიდი მოთმინება გამოიჩინა და ღმერთის ბედისადმი მორჩილება გამოიჩინა.

ეშმაკი გაბრაზდა, რადეანაც მიზანს ისევ ვერ მიაღწია. კვლავ რაღაცის თქმა დააბინრა, მაგრამ შუამავალმა ეიუბმა უთხრა:

„წყევლო! შენ ეშმაკი ხარ და ვინდა წამაქეხო, რომ ჩემს ღმერთს აუუჯანყდე! იცოდე, რომ შვილები ჩემზე ანაბარი იყო. პატრონმა ისინი უკან წაიყვანა, მომცემიც ისაა და წამროთმევიც. მე რატომ უნდა გავნაწყენდე? მე ვარ მონა-მსახური, რომელიც ღმერთს ყველა საფეხურზე თაყვანს სცემს!“

ღვთისმოსავი ადამიანის ღმერთზე ნდობას აზნი მაჰმუდი ამ ბეითში ლამაზად გადმოგვცემს:

„ამლები შენ ხარ, მომცემი შენ ხარ, დამწესებელი შენ ხარ;

რასაც გვიბოძებ ისაა, ჩვენ სხვა რა გვაქვს?!...“

ენეს ბინ მალიქი ბრძანებს:

„(ჩემს მამინაცვალს) აბუ თალჰას ერთი შვილი ჰყავდა. როცა ის მოგზაურობაში იყო წასული, მის შვილს საშინელი ავადმყოფობა შეეყარა და გარდაიცვალა. მისმა ცოლმა—უმუხ სულეიმმა მკვდარი შვილი განბანა, სუდარაში გახვია და სახლის ერთ მხარეს დადო. აბუ თალჰა მოვიდა თუ არა იკითხა, ბავშვი როგორ იყო.“

ცოლმა უბასუნა:

„დაწყნარდა, ვიმედოვნებ, რომ მშვიდადაა!“

დილით აბუ თალჰამ რიტუალურად განიბანა. გარეთ გასასვლელად რომ მოემზადა, ცოლმა მას შვილის გარდაცვალების შესახებ ამცნო. აბუ თალჰა დიდმა მწუნარებამ მოიცვა და მამინვე მუჰამმედ შუამავალთან (ს.ა.ს) წავიდა, მასთან ერთად ნამაზი ილოცა. შემდეგ მომხდარის შესახებ შუამავალს უამბო. შუამავალმა უთხრა:

„ვიმედოვნებ, რომ უდიდესმა ალლაჰმა ეს ღამე თქვენთვის ნა-ყოფიერად აქცია.“ (ბუჰარი, ჯენაიზი, 42, ედები, 116)

ენეს ბინ მალიქის გადმოცემული ეს შემთხვევა უმში სულეიმის გამჭრიახობის, ღვთისმოსაობის, განსაკუთრებით კი ღმერთისადმი ნდობის

მანვენებელია. ეს შემთხვევაც გამოხატავს, რომ დედ-მამა, შვილი, ადგილ-მამული და ყველა არსება, მხოლოდ და მხოლოდ ანაბარია და მას პატრონი მაშინ წაიყვანს, როცა ისურვებს. უმეუ სალიმე თაგისი ქმედებით აბუ თალჰას თითქოს ეუბნებოდა:

ჩვენი შვილი უკან იხმო ძალამ, რომელმაც ის გვიბოძა. რაღაც დროის შემდეგ, ვანკითხვის დღეს მას კვლავ შევხვდებით. არ იდარდო და ხმა არ ამოიღო! დაეთანხმე ღმერთისგან მოსულს!

უდიდესმა ღმერთმა, ცოტა ხნის შემდეგ, უმეუ სულეიმეს ბავშვი უწყალობა. მას შუამაგალომა სახელად აბდულლაჰი დაარქვა.

აღლაჰმა ბოლო ვაშლიც დაეცა ეიუბს მძიმე ავადმყოფობა შეჰყარა. ავადმყოფობა იმ დონემდე გაუმწავდა, რომ მისი მოვლა, მხოლოდ მის ცოლს რაჰიმე ხათუნს შეეძლო. ხელსაქმით მოიბოგებდა სარჩოს. ეიუბისათვის ყველა სამსახურს სიყვარულით აკეთებდა.

ეიუბს ამ დაავადების დროსაც კი არ დაუჩივია. ღმერთზე იყო მინდობილი და ითმენდა, მის ქება-დიდებას აგრძელებდა. შუამაგლური თვისება გამოიჩინა, ავადმყოფობა და დაღლილობა ეშმაკს მიაწერა:

„(შუამაგალო!) და გაიხსენე ჩვენი მსახური ეიუბი. აკი, მან შეეგვდრა თაგის ღმერთს: უეჭველად, ეშმაკმა შემყარა ავადმყოფობა და ტანჯვა.“ (სურა სადი, აიათი 41)

ემშაკი ეიუბის ლამაზ მდგომარეობაზე ეჭვიანობდა და მისი შეწუხება უნდოდა. მაგრამ ეიუბს შემეცნებული ჰქონდა, რომ ყველაფერი ალლაჰს ეკუთვნოდა და მასზე იყო მინდობილი.

ემშაკს, ეიუბთან დაკავშირებით, ყველა მცდელობა წყალში ჩაეყარა და ახლა ქალაქელებს შეუწინდა:

„რაჰიმე არ ნახოთ და მას არ დაეხმართოთ, თორემ ეიუბის ავადმყოფობა თქვენც გადაგედებათ! ის ახლავე ქალაქიდან გააძევეთ!“

ქალაქელები ემშაკის ამ პანიკას აჰყვანენ და რაჰიმეს უთხრეს:

„ეიუბთან ერთად აქაურობა დატოვე, თორემ ჩაგქოლაგითო!“

რაჰიმე ხათუნი გამოუვალ მდგომარეობაში ჩაგარდა, წმინდა ეიუბი ზურგზე აიკიდა და იქაურობას გაეცალა. ქალაქგარეთ თავისთვის ერთი ადგილი მონახა. ეიუბს ქვიშისგან საწოლი გაუკეთა, ბალიშად ქვა დაუდო. შემდეგ პატარა ქონი გააკეთა და იქ ეიუბის სამსახური ერთგულად განგრძო.

ალლაჰის მომთმენი მონა-მსახური ეიუბი ამ მდგომარეობაშიც კი შუამავლობის მოვალეობას ასრულებდა. იქ გამვლელებს შარიათის აკრძალვებისა და ბრძანებების შესრულებისკენ მოუწოდებდა.

თავის სარჩენად რაჰიმე ხათუნი, ქალაქელ ქალებს ძაფს უგრეხდა. ერთხელ ქმარს უთხრა:

„შენ შუამავალი ხარ, უდიდესი ალლაჰისგან ჯანმრთელობა რომ ითხოვო, ამ დარდებს ჩამოგაშორებს!“

ეიუბმა ჰეითხა:

„ჯანმრთელად რამდენ წელს ვიყავი?“

რაჰიმემ უპასუხა:

„ოთხმოც წელს.“

შუამავალ ეიუბმა უთხრა:

„რაჰიმე! სანამ ჩემი გაჭირვებისა და უბედურების წლები არ გაუთანაბრდება იმ წლებს, ჯანმრთელად რომ ვიყავი, მრცხვენია ღმერთთან დაგვიფლო. მაშინ, როცა უდიდესი ალლაჰი ჩვენ უამრავ წყალობებს გვიბოძებდა, მისგანვე მოვლენილი უბედურებები რატომ არ უნდა მოვიომინოთ?!“

შუამავალ ეიუბის ეს უსაზღვრო მოთმინების უნარი, ისე, როგორც აიათებში, ასევე ჰადისებშიც შექებულია:

„წმინდა ეიუბი, ადამიანებს შორის ყველაზე რბილი ხასიათის, ყველაზე მომთმენი და გაბრაზების ყველაზე მეტად დამფარავი იყო.“ (იბნ აბუ შეიბე, III, 201)

მისი ღმერთისადმი მორჩილება უნაკლო იყო. ქვემოთ მოცემული ლექსი მის მოთმინებას და ღმერთზე მინდობას რა კარგად გამოხატავს:

*„მე მომწონს შენგან რასაც მივიღებ,
ქალთა სამოსს, მსუბუქ სუდარას.
ეკალს, ან გარდის ჩვეულ დიმილებს,
დარდებს, წყალობებს, ნატრულ მუდარას.*

ემშაკმა, რომელმაც ეიუბი ვერ შეაცდინა, ახლა მის ცოლს რაჰიმე ხათუნს შეუხსნდა. განუწყვეტლივ მასთან დადიოდა და ცდილობდა შეეცდინა. რაჰიმემ ეს ყველაფერი ეიუბს მოუთხრო, რომელმაც უთხრა:

„ქალბატონო, ის ბიროვნება, ვისაც უნდა შენ გზიდან გადაგაცდინოს, ემშაკია. ყურადღებით იყავი, შენი შეშინება და ჩემგან მოშორება უნდა.“

რაჰიმე იუსუფის შთაბეჭდილი იყო. მისი სიღამაზე წინაპარ იუსუფისგან არეკლილი მშვენიერება იყო. იმ მხარეში მასზე ლამაზი ქალი არ დაიარებოდა. ამის გამო, ერთ დღეს ემშაკი მის წინაშე მოხდენილი კაცის სახით მივიდა და უთხრა:

„შენზე ლამაზი არავინ მინახავს. მე აქ ახლო სოფლიდან, უსახდვროდ მდიდარი ადამიანი ვარ.“

რაჰიმე ხათუნი ღმერთს შეეფარა.

„მე აგადმყოფი ეიუბ უუამაგლის ცოლი ვარ. მას ვემსახურები. ამ ღირსეული უუამაგლის გარდა, არავისკენ გადავიხრები“. — უბასუნა და გზა განაგრძო.

რაჰიმე ეიუბთან რომ დაბრუნდა, თავს ვადამხდარი ამბავი უამბო. წმინდა ეიუბი ამ სიტყვებმა დაამწუხრა. განრისხებულმა უთხრა:

„შენ მე არ ვითხარი, რომ მას მოერიდე და თავი შორს დაიჭირე მე-თქი?! თუ გამოგჯანმრთელდები, ას როზგს დაგკრავ!“

ეიუბის აგადმყოფობა დღითი დღე უფრო ძლიერდებოდა. მან ზეცისკენ ხელები აღაბყრო და თქვა:

„და ეიუბი, აკი მოუხმო თავის უფალს: უეჭველად, მე მეწია უბედურება და შენ ხარ ყოვლად მოწყალე მოწყალეთა შორის!“
(სურა ენბია, აიათი 83)

ამგვარად, გული ალლაჰისკენ მიმართა, რათა ალლაჰის უდიდესი წყალობა მასზედ გადმოსულიყო.

ერთი ადამიანი მუჰამმედ უუამვალთან მესჯიდში შევიდა და მას უუამვალ ეიუბის შესახებ შეკითხვები დაუსვა. ალლაჰის უუამვალე ატირდა და ასე უბასუნა:

„უდიდეს ალლაჰს ვფიცავ, რომ ეიუბი უბედურების გამო არ კვნესოდა, არ ჩიოდა. მაგრამ ის შვიდი წლის, შვიდი თვის, შვიდი დღის და შვიდი ღამის განმავლობაში გამოცდის ქვეშ იმყოფებოდა. ფეხზე მდგომს ნამაზის ღოცვა უნდოდა, ვერ გაუძლო, დაეცა. ღმერთის გზაზე სამსახურს რომ გამოაკლდა, თქვა: მე ნამდვილმა აჯადმყოფობამ შემიპყრო.“ (ინ. ქურთუბი, თეფსირი XI, 323)

წმინდა ეიუბის ეს გამოხატულებები ბუნუნსაც რომ ჰგავდეს, სინამდვილეში ვედრება იყო. რადგან ბუნუნის ადამიანებისთვის გაკეთებული საჩივარია. ალლაჰისკენ მიმართვა ბუნუნის არ არის. იაყუბიც ხომ იუსუფთან განშორებისას ღრმა მწუნარებით ამბობდა:

„მიუგო: მხოლოდ ალლაჰს შეგნივი ჩემს ნაღველს და დარდს. და მე ვუწვი ალლაჰისგან იმას, რასაც თქვენ არ უწვიო.“ (სურა იუსუფი, აიათი 86)

აჯადმყოფობისგან ხსნა

რაჰიმე ხათუნი ერთ დღეს საჭმლის საძებნელად წავიდა. ამ დროს ეიუბთან ჯებრანილი მოვიდა და ღმერთის შეძვევი ბრძანება მოუტანა:

„ეიუბ! შენ უბედურება მოგივლინე, მოითმინე. ახლა ჯანმრთელობასა და სიკეთეს ვიბოძებ!“

„დაჰკარი ფეხი ძირს! ესაა წყალი განსაბანი, ცივი და დასალევი.“ (სურა სადი, აიათი 42)

ეიუბი ალლაჰის ბრძანებას დაემორჩილა და ფეხი მიწას დაჰკრა. მიწიდან მაშინვე წყარომ ამოხეთქა. ამ წყლით დაიბანა და სასწაულებრივად ყოველგვარი დაავადებისგან განიკურნა. სწვა თქმულების მინდვით, ეიუბმა მიწას ფეხი რომ დაჰკრა, მიწიდან ორმა — ცივმა და ცხელმა წყალმა ამოხეთქა, მანაც ცხელი წყლით დაიბანა, ცივი კი დალია.

„ფეხი მიწაზე დაჰკარი!“ — ბრძანებაში ყურადღება მისაქცევი საკითხია ის, რომ სასწაულის მოხდენის დროსაც კი ადამიანის ვარჯაა საჭირო. რაც ნიშნავს, რომ საქმეში პირველი ნაბიჯი ყოველთვის ადამიანმა უნდა გადადგას. ადამიანმა გამოსავალიც უნდა ეძებოს, მხოლოდ ვედრებებით არ უნდა შემოიფარგლოს. ვედრების პირობების შესრულებაცაა საჭირო.

შუამავალი ეიუბი თავმდაბლად ღმერთისკენ მიიმართა და მისი ვედრება დაკმაყოფილებული იქნა, მისთვის განკურნების, ღმერთის წყალობის კარები გაიღო.

„ჩვენ შევისმინეთ მისი გედრება, მოვაშორეთ უბედურება და ვუბოძეთ მას თავისი ოჯახი და ერთი იმდენიც მათთან ერთად ჩვენგან მოწყალებად და შეგონებად მსახურთათვის!“ (სურა ენბია, აიათი 84)

ჯებრაილი, ალლაჰის ბრძანებით, გამოჯანმრთელებულ ეიუბთან მივიდა, თავზე გვირგვინი დაადგა და ლამაზი ტანსამედი ჩააცვა. ამის შემდეგ ალლაჰმა წყალობის ღრუბელი მოუგვლინა და ზემოდან თქროს ნამცეცები გადმოაყარა.

ალლაჰის შუამავალი ბრძანებს:

„მაშინ, როცა ეიუბი წყალში ბანაობდა, მის წინ თქროს კალიების ფარა გამოჩნდა. ეიუბმა მაშინვე მათი შეგროვება და ტანსაცმლის გაგსება დაიწყო. ამაზედ უდიდესმა ალლაჰმა ბრძანა:

ეიუბ! ხედავ მე შენი ქონება უკან არ დაგიბრუნე და არ გაგამდიდრე? შუამავალმა ეიუბმა უთხრა:

დიახ ღმერთო! მე ამგვარად გამამდიდრე, მაგრამ შენი სიკეთესა და სჯავიანი ხაზინების წინაშე მაძლარი ვერ ვიქნები. ამიტომაც შენს საფეხურებიდან რაც არ უნდა მოვიდეს, თანახმა ვარ. (რადგან მბოძებული შენ ხარ! შენს ბოძებულზე უარს როგორ ვიტყვი?!“. (ბუჰარი, გუსლი, 20, ნესაი, გუსლი, 7)

ამ დროს რაჰიმე ხათუნი ქალაქიდან დაბრუნდა. შუამავალი ეიუბი ვერ იცნო. ჩათვალა, რომ ის დაიკარგა და მოსამძებნად სირბილი, კივილი და ტირილი დაიწყო. ეიუბმა დაუძახა:

„ქალბატონო, ვის ეძებ?“

„ერთი ავადმყოფი, ჩემი მეუღლე იყო. დამღლეოც რომ ყოფილიყო, მას სიამოვნებით ვემსახურებოდი. ახლა დაგკარგე ის ხაზინა, რომელიც გულს სიმშვიდეს მიანიჭებდა.“

„ის როგორი ადამიანი იყო?“

„ის ძალიან მომთმენი ადამიანი იყო. ჯანმრთელობისას თქვენ გვაგდათ.“

„რაჰიმე! ვისაც შენ ეძებ, მე ვარ. უდიდესმა ალლაჰმა მე ჯანმრთელობა მიბოძა.“

სიხარულით ორივე ატირდა. ღმერთს მადლობა შესწირეს.

ეიუბი ძველ სიჭარბაგესა და ახლგაზრდობას დაუბრუნდა. უდიდესმა ალლაჰმა მას წინანდელზე მეტი ქონება და შვილები უწყალობა. მიმოფანტული ოჯახის წევრები ისევ ერთად შეიკრიბნენ და წინანდელზე უფრო მეტი ღვთის წყალობის ბედნიერება სჯდათ წილად.

შუამავალმა ეიუბმა, ჯანმრთელობა რომ დაუბრუნდა, პირველ ღამეს გამთენიისას გულიდან „აჰჰ“ ამოთქვა. მიზეზი რომ ჰკითხეს, უბასუნა:

ყოველ გამთენიისას მესმოდა ხმა: „ჩვენო ავადმყოფო, როგორ ხარ?“
ახლა კვლავ ის დრო მოვიდა, მაგრამ არ გამოიგონია ხმა: „ჩვენო ჯან-
მრთელო, მონა-მსახურო, როგორ ხარ?“ ამიტომაც ვტირი.

რაჰიმე ხათუნის სამსახურის ჯილდო

გადმოცემის მიხედვით, ეიუბს გამოჯანმრთელებამდე დაფიცებული ჰქონდა რომ ცოლს შეცდომის გამო გამოჯანმრთელებისთანავე ას როზეს დაჰკრავდა, მაგრამ მის წინაშე ცოლის სამსახური და თავგანწირვა დიდი იყო. ამ მიზეზით უდიდესმა ალლაჰმა ასი ღეროსგან შემდგარი ძნის ერთხელ დაეკურა საემართლად ჩათვალია და ასე უბრძანა:

„აიღე ხელში ძნა, მერე დაარტყი იგი და არ დაარღვიო ფიცი. უეჭველად, ვხოვეთ იგი მომთმენად. რაოდენ მშვენიერი მსახური! უეჭველად, იგი კეთილისმქმნელი იყო.“ (სურა სადი, აიათი 44)

აიათში მოცემული ეს ნებართვა ვაგებულ იქნა, როგორც ეიუბის ნებართვა. რადგანაც ნათლად არ არის განმარტებული, ეს კონა რის კონაა, მას სხვა მნიშვნელობებიც ენიჭება.

ბედის მორჩილება

აღლაპის გარდა, ყველა არსება, ყველაზე მარტივიდან სრულყოფილებამდე, თანამიმდევრობის კანონს ემორჩილება. ამ თანამიმდევრობის მწვერვალზე ადამიანი დგას. რადგან ის არის არსება, რომელსაც წილი ღმერთის თვისებებისგან ერგო. ამის გამო ადამიანს ახასიათებს ისეთი თვისება, როგორიცაა კონტრასტული პოლუსების — სიკეთისა და ბოროტების, მადლისა და ცოდვის გარჩევა და რომელიმესკენ გადახრა.

ადამიანი ღმერთს თავისი ნება-სურვილით უახლოვდება იმდენად, რამდენადაც დამტკიცებული ტენდენციების განვითარების მრიგ გამოყენებას შეძლებს და გულის განწმენდით თავის პიროვნებაში სიკეთის მადლა დაყენებას უზრუნველყოფს. გულებმა, რომლებმაც იციან ღმერთთან დაახლოების მნიშვნელობა, გზის დასასრულს რომ მიაღწევენ, ისე, როგორც უცხო მხარეში მოგზაური საყვარელთან შეხვედრისას, ბედნიერებასა და სიხარულს განიცდიან.

ამგვარად, ღმერთსა და ადამიანს შორის მანძილი მცირდება, უცხოობაში ცხოვრების ტანჯვასავით განცდა სრულდება. ის დარდება, რომლებიც ღმერთთან სიმორეს იწვევენ, სინამდვილეში არ მცირდება მაგრამ ღმერთზე მორჩილი გულები ამ ტანჯვას ვერ გრძნობენ. ღმერთის მიერ ბოძებული სიმშვიდის წყალობით ყოველგვარი ტანჯვა თითქმის შეუგრძნობელი ხდება.

ამ საფეხურზე ტანჯვა ადამიანის მხრიდან შეიმეცნება, როგორც ღმერთის კეთილგანწყობა და ჩვეულებრივ მხიარულებად იქცევა. სულში ჩასახლებული ეს მხიარულება ზოგჯერ მთელ სხეულს მოიცავს. ამის თვალსაჩინო მაგალითია, წმინდა ალის ბარძაყში შერჭობილი ისრის ამოძრობა ნამაზის დროს, რადგანაც ის, ნამაზის დროს ტკივილს საერთოდ არ გრძნობდა.

ნაღვლიანმა იუნუსმა, რომელმაც ამქვეყნიური სურვილები და ვნებები დაძლია, სრულყოფილებას მიღწეული გულების დონეს და იმას, რომ თავადაც წარმატალია, ასე გამოხატა:

„საუბარი სჭირდებათ სუფებს
საიქიო კი - ერთგულებს
მიჯნუნს სჭირდება ლეილა,
მე - შენი არსება ყველა.

ონუსის მიერ შემეცნებულ ამ სრულყოფილებასთან მიღწევის ყველაზე ღირსეული საშუალება, ტანჯვის სათავე — უბედურებებია.

როცა ალლაჰის შუამავალი ავად იყო, აბუ საიდ ელ-ჰუდრიმ მოინახულა, დააკვირდა, ის როგორ ტკივილებს განიცდიდა და ასე გადმოსცა:

„შუამავალს ხელი დაგადე, საბნის ზემოდანაც კი შევიგრძენი, როგორი სიცხე ჰქონდა. ვუთხარო:

„ალლაჰის შუამავალი, ძალიან მაღალი სიცხე ვაქვით!“

„ჩვენ (შუამავლები) ასე ვართ. უბედურებები ერთმანეთის მიყოლებით დაგვატყდება თავს, ამის სანაცვლოდ ჯილდოც საფეხურებად გვებოძება.“

„ალლაჰის შუამავალი! ადამიანებს შორის ვინ არიან ისინი, ვინც ყველაზე მეტი უბედურების ზემოქმედების ქვეშ არიან?“

„შუამავლები!“

„შემდეგ?“

„შემდეგ ღვთისმოსავანი! — ბრძანა და ასე განმარტა: მათგან ერთი ისეთ სიღარიბეში ჩავარდა, რომ არაფერი გააჩნდა იმ ნაბადის გარდა, თავად რომ ეფარა. მაგრამ მათ უბედურება ისე უხაროდათ, როგორც თქვენ სიუხვე.“ (იბნ მაჯე, ფითენ, 23)

დარდი და ტანჯვა-წვალება ისე ჩანს, თითქოს ცხოვრებაში ბედნიერებას ებრკოლება, სინამდვილეში ასე არ არის. იმათთვის, ვინც იცის, რომ უნდა მოითმინოს და ალლაჰის ბედისწერას უნდა დაემორჩილოს, ეს შესაძლოა, დიდ სიხარულსა და ბედნიერებასთან მიღწევის საშუალებად იქცეს.

მევლანა ამ მდგომარეობას შემდეგნაირად გამოხატავს:

„დარდის ხელი, გულის ტოტს გამხმარ ფოთლებს აცლის. მის ადვილზე უფრო ნაზი, უფრო ქორფა ფოთლები ამოდის.“

ეიუბს, საშინელი ავადმყოფობის დღეებში, ცოლმა — რაჰიმე ხათუნმა უთხრა:

„შენ შუამავალი ხარ! ალლაჰისგან ჯანმრთელობა ითხოვე და დარდი მოგაშოროს!“

მოუხედავად ყველა უბედურებისა და მძიმე მდგომარეობისა, ეიუბს ალლაჰთან თავის მდგომარეობაზე არ დაუჩივლია. მოთმინება გამოიჩინა და ალლაჰის ბედს დამორჩილდა, ღმერთისთვის ჯანმრთელობაც კი არ უთხოვია. ცოლის დაჟინებაზე მხოლოდ, ალლაჰის მისამართით, ასე წარმოთქვა:

„შენ მოწყალეთაგან, ყველაზე მოწყალე ხარ!“

ამ ვედრებაზე, უდიდესმა ალლაჰმა, განკითხვის დღემდე ყველა ად-
მიანისთვის წყალობის მაგალითად, მისი დარდი გააქრო, აგადმყოფობისგან
განკურნა. უდიდესმა ალლაჰმა გადმოსცა, რომ ყველაფერ თავსგადაძხა-
დრის მოუხედავად, ეიუბი ბედის მორჩილი, მომთმენი მონა-მსახური იყო.

ეიუბის მოთმინება და ბედისადმი მორჩილება ის მშვენიერი მაგალითია,
რომლისგანაც ღმერთის გზაზე მდგომმა ადამიანებმა და სწავლულებმა
წილი აიღეს.

ალლაჰის შუამავალი ტაიფში გადატანილი ამბის შემდეგ დაჯილდო-
ვდა ისეთი ჯილდოთი, რომლის ბედნიერება სხვა არაფის რგებია წილად, ეს
ჯილდო ცად ამალღება იყო. ამგვარად ტანჯვა-წამებამ მას დიდებული
სახუქრისთვის კარები გაუღო.

ასევე ძალიან საყურადღებოა იბრაჰიმის მიერ გამოჩენილი ბედისადმი
მორჩილება და ღმერთისადმი ნდობა ცეცხლში ჩაგდების მომენტში.

ჯებრაილი მასთან მივიდა და უთხრა:

„რაიმე სათხოვარი გაქვს? ჩემგან არაფერი ვინდა?“

მანაც უთხრა:

„სათხოვარი მაქვს, მაგრამ შენთან არა!“

შემდეგ ჯებრაილს ჰკითხა:

„ცეცხლს ძალას ვინ აძლევს?“

შედეგად, ალლაჰისადმი იბრაჰიმის სიყვარულის ცეცხლმა ამქვეყნიუ-
რი ცეცხლი ერთ წამში გაანადგურა, რადგან იბრაჰიმში ყველა უსულო
ქმნილების საიდუმლოებები გამოვლინდა და ის, ღმერთის სიძლიერეში
ჩაიკარგა.

ღმერთის გზაზე ყველაზე მაღალი საფეხური, რომელთანაც შეიძლება
ადამიანმა მიაღწიოს არის ის საფეხური, რომელსაც ღმერთის კმაყოფილება
ჰქვია. ეს კი ადამიანის ბედზე მორჩილებისა და მასზე მინდობის შედეგად
მიღებული ჯილდოა. აიათში ნაბრძანებია:

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ...

„მათი საზღაური მათი ღმერთის წინაშე ღვინის სამოთხეე-
ბია, სადაც ძირს მდინარეები მოედინება, იქ სამუდამოდ დაჰყოფენ.
ალლაჰი კმაყოფილია მათით და კმაყოფილნი არიან ისინი მისგან
(ალლაჰისგან). აი, ეს მათთვის, ვინც მოკრძალებულია უფლის წინა-
შე!“ (სურა ბეინე, აიათი 8)

ეს მიანიშნებს ღვთისმოსავების მდგომარეობაზე, რომლებიც არიან ის ღვთისმოსავი ადამიანები, ვინც სულეიმანის მსგავსად ასრულებენ ვედრებას:

„გაიღიმა მისი სიტყვების გამგონმა და თქვა: ღმერთო ჩემო! შთაბაგონე, რომ მადლიერი ვიყო იმისთვის, რაც მიბოძე მე და ჩემს მშობლებს, და რომ გჰქმნა კეთილი საქმე, რომელსაც მოიწონებ. და შემიყვანე შენს მოწყალებაში მართლმორწმუნე მსახურებთან ერთად!“ (სურა ნემლი, აიათი 19)

უამრავი მონა-მსახურია, რომელიც ალლაჰის კანონების წინაშე ქედს იხრის და მის ბედს ემორჩილება. უეჭველია, რომ მათგან ერთ-ერთი ომერ იბნ აბდულაზიზია.

ომარ იბნ აბდულაზიზის, როცა ეკითხებოდნენ:

„რა გიყვარს?“

პასუხობდა:

„ჩემთვის საყვარელი მხოლოდ ის არის, რაც ალლაჰმა ბედად დამიწესა. მე უდიდესი ალლაჰის კანონები მიყვარს.“

იმ მონა-მსახურების, რომლებიც ალლაჰის ბედს ემორჩილებიან, საიქით ვიდლო აიათში ასეა მოცემული:

„(განკითხვის დღეს) ბრძანა ალლაჰმა: ეს არის დღე, როცა მართალთა სარგებელს მოუტანს მათი სიმართლე. მათთვისაა სამოთხენი, სადაც ძირს მდინარეები მოედინა. და იქ დარჩებიან სამუდამოდ. ალლაჰი კმაყოფილია მათი და მისით კმაყოფილი არიან ისინი. ესაა ნეტარება უდიდესი.“ (სურა მაიდე, აიათი 119)

თქმულების მიხედვით, სამოთხეში შემსგლეგლებს ალლაჰი ეტყვის:

„დაემორჩილეთ? მოგეწონათ?“

ისინიც ეტყვიან:

„ღმერთო ჩვენო, როგორ არა, ჩვენ მოგვეცი ის სიკეთე, რომელიც სსგა არც ერთი ადამიანისთვის არ გიბოძებია“

ამაზედ უდიდესმა ალლაჰმა ბრძანა:

„თქვენ ამაზე დიდსაც გიბოძებ!“

„ამაზე უკეთესი რა უნდა იყოს, ღმერთო!“ — ჰკითხავენ.

აი, მაშინ კი უდიდესი ალლაჰი ეტყვის:

„თქვენგან კმაყოფილი ვიქნები და თქვენ ამის შეძევ სატან-ჯგელს არასდროს მოგივლენ.“ (ბუჰარი, რიქაჟაი, 51, მუსლიმი, ჯენნეთი 9)

მონა-მსახურის ბედისადმი მორჩილება, კმაყოფილება ღმერთისადმი ნაგრძნობი სიყვარულის ყველაზე ღირებული ნაყოფია. რადგან ადამიანი, რომელიც სიყვარულითაა აღსავსე, ყველაფერზე რასაც ღმერთი უბოძებს, მისდამი სიყვარულის შესაბამისად თანახმაა. შეყვარებული ადამიანი ტკივილსაც რომ გრძნობდეს, ამ ტკივილისგან იმდენად კმაყოფილია, რომ შესაძლოა ტანჯვის გაგრძელებაც ითხოვოს. ეს არის იმ ადამიანის მიერ მარადიული ჯილდოს სანაცვლოდ წარმავალი დარდის არჩევა.

„ვინც იცის, რომ დარდისთვის ჯილდო არსებობს, მისგან განთავისუფლებას არ ისურვებს!“ – ამბობს ერთერთი სწავლული.

ეს მდგომარეობა ჰვავს იმას, როცა ავაღმყოფები წამლის სიმწარეს ყურადღებას არ აქცევენ და ისე სვამენ ან სარისკო ოპერაციებს იკეთებენ, ამას სწადიან იმიტომ, რომ იციან ამით ჯანმრთელობას დაიბრუნებენ და სიმშვიდეს მოიპოვებენ.

კმაყოფილების უფრო მაღალ საფეხურთან მიღწევა დაკავშირებულია შეყვარებულის მიერ საყვარლის გულის მონადირებასთან. ღმერთის კმაყოფილება ადამიანისადმი – სამოთხის სიკეთეზე უკეთესია. ადამიანი, რომელიც ამ საფეხურზე დგას, სიყვარულის გამო ტკივილს არ გრძნობს. იმათ, ვისაც სიყვარული არ განუცდიათ, ამ მდგომარეობას ვერ გაიგებენ. მაგრამ შეყვარებულებს, რომლებიც სიყვარულის ზღვაში არიან ჩაკარგული, ვინ იცის, ჩვენ მონათხრობზე დამატებით კიდევ რას განიცდიან.

ყველაფერ ამის მიუხედავად, ტანჯვა-წვალებისთვის ჯილდო მაღალია და ღმერთისგან უბედურება არ უნდა ვითხოვოთ გამოსაცდელად. რადგან ადამიანი ვერ განსაზღვრავს, რამდენი ტვირთის ზიდვა შეუძლია. შეიძლება სიმძიმეს ვერ გაუძლოს და გაიჭყლიტოს. მაგრამ უბედურება თუ დაგვატყვდება თავს, უნდა ვიცოდეთ, რომ ღმერთი ადამიანს ისეთს არაფერს დააკისრებს, რომლის ტარებაც მას არ შეუძლია.

ამავე დროს, ცოდვა და ცოდვის ჩადენისკენ წამქეზებელი საშუალებების გამოყენება ბედისწერა არ არის. ამბოსის, ცოდვისა და ურწმუნობის ბედისწერად მიჩნევა, ყველაზე დიდი უყურადღებობა და უმეცრებაა. ამ საკითხთან დაკავშირებით უთვალავი გაფრთხილებები არსებობს. ერთ-ერთ მათგანში ასეა ნაბრძანები:

لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ

„არ აიყვანონ მეგობრებად მორწმუნეებმა ურწმუნონი მორწმუნეთა მაგივრად; და ვინც ამას იქმს, ალლაჰთან საერთო აღარაფერი ექნება. გამონაკლისია, თუ მათი მხრიდან რაიმე საფრთხეს გრძნობთ. და ალლაჰი გაფრთხილებთ თქვენ, და მხოლოდ ალლაჰთანაა მისაქციელი (ფინიში).“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 28)

ე. ი. ბოროტებისა და ბოროტმოქმედთა წინააღმდეგ ხმის ამოუღებლობა ბედისწერა არ არის.

☩

აღლაჰთან დაახლოების გზა სიყვარულია, საყვარელზე მორჩილება და მასზე მიბაძვაა. შეყვარებულები ვალდებულნი არიან ყველაფერს, რაც საყვარელისგან მოდის, მოწონებით შესგდნენ. ნამდვილი შეყვარებულე-ბი საყვარლებს ენიდან და გულიდან არ იმორებენ. მორწმუნე გულებს, რომელთაც სურთ ცხოვრება სიამოვნებაში გაატარონ, მუდმივად ღმერთს ახსენებენ. ფეხზე დგომისას, ჯდომისას, თუ წოლისას:

„რომელნიც აღლაჰს ახსენებენ ფეხზე მდგომარე, მჯდომარე თუ მწოლიარე, და ფიქრობენ ცათა და ქვეყნის გაჩენაზე, (ამბობენ): ღმერთო ჩვენო! შენ ეს ამაოდ (ტყუილად) არ გაგინებია! დიდება შენდა! დაგვიფარე ჩვენ ცეცხლის სასჯელისგან.“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 191)

უდიდესი აღლაჰიც ამ მონა-მსახურების შესახებ ბრძანებს:

ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً * فَادْخُلِي فِي عِبَادِي * وَأَدْخُلِي جَنَّتِي

„დაუბრუნდი შენს ღმერთს კმაყოფილი, სიმშვიდემოზოვებული! შედი ჩემს მსახურთა რიგებში! შედი ჩემს სამოთხეში!“ (სურა ფეჯრი, აიათები 28-30)

ამგვარად, მათ მარადიული სიკეთეებით აჯილდოებს, აძლევს თავისი სილამაზის ნახვის ბედნიერებას.

ღმერთო! წილად გვარგუნე ბედნიერება ბედის მორჩილი და ღმერთზე მიმნდობი მონა-მსახურთაგანი ვიყო!

აამინ!

შესაფასებელი კითხვები

ა. უბასუნეთ ქვემოთ მოცემულ კითხვებს

1. დაწერეთ აიათში ჩამოთვლილ ეიუბის ღირსებათაგან მესამე.
2. მაშინ, როცა ეიუბს თავისმა ცოლმა მოსთხოვა ღმერთისთვის გამოჯანმრთელება ეთხოვა, უბასუნა: **„რაჰიმე! გაჭირვებისა და უბედურების დრო, ჯანმრთელად რომ გიყავი, იმ დროს არ უდრის?! უდიდეს ღმერთისთვის შენივლება მრცხვენია.“** ეს სიტყვები რა გრძნობითა და ფიქრებით შეიძლება იყოს წარმოთქმული?
3. რა იყო მიზეზი ეიუბის ქონებით, შვილებითა და თავისი სხეულით გამოცდისა.
4. როგორ მოიქცა ეიუბი მაშინ, როცა მთელი ქონება, შვილები და ჯანმრთელობა დაკარგა?
5. ქონებისა და შვილების დაკარგავი ეიუბის შესაცდენად ემზაკმა რა გზებს მიმართა? როგორი რეაქცია დაინახა ეიუბისგან?
6. როცა ეიუბმა ყველაფერი რაც გააჩნდა, დაკარგა და დაავადდა, მას ვინ არჩენდა? ავადმყოფობის დროს ვინ და როგორ უვლიდა?
7. ახსენით იმის მიზეზი, რომ ღმერთის შექმნილი ყველა ქმნილების სათავეში ადამიანი დგას.
8. მაშინ, როცა უბედურებების ატანის სანაცვლოდ მარადიული ჯილდო არსებობს, ღმერთისგან ადამიანმა უბედურება რატომ არ უნდა ითხოვოს?

ბ. შეაგნეთ ქვემოთ მოცემული გამოტოვებული ადგილები

1. ეიუბს ავადმყოფობის დროს მისი ცოლი----- ხათუნი გულის- მიერად უვლიდა.
2. ----- ადამიანის მდგომარეობა, ღმერთის სიყვარულით მოპოვე- ბული ყველაზე ღირებული საფეხურია.
3. ეიუბი ----- მხარეში ცხოვრობდა?
4. ეიუბის გამოცდა ქონებით, შვილებითა და ჯანმრთელობის წართმევით, მისთვის ----- ბოძების შემდეგ მოხდა?

გ. შემოხაზეთ ქვემოთ მოცემული კითხვების სწორი პასუხები

1. ქვემოთ ჩაითვლილთაგან, რომელი არ შეიძლება იყოს ეიუბისა და რაჰიმეს ურთიერთ სიყვარულის, თავგანწირვის და ურთიერთ-პატივისცემის წყარო?
 - ა. ეშმაკის მღელვარების წინააღმდეგ წინააღმდეგობის გაკეთების მცდელობა.
 - ბ. გაჭირვებისა და დარდის წლებში ერთად მოთმენა.
 - გ. ერთგულებითა და თავგანწირვით ერთმანეთთან დაუშორებლობა.
 - დ. უდიდესი ღმერთისთვის მორჩილებისა და მასზე მინდობის ერთად ჩვენება.
2. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ შეიძლება იყოს შუამა- ვლების ბედისადმი გამოჩენილი მორჩილების მაგალითი?
 - ა. მიუხედავად იმისა, რომ ტაიფში წმინდა მუჰამმედ შუამაგალს (ს.ა.ს) ქვები დაუშინეს, ისინი არ დაუწყევლია.
 - ბ. როცა იბრაჰიმს ცეცხლში აგდებდნენ ჯებრაილის კითხვაზე: „რაიმე სათხოვარი ხომ არ გაქვსო?“ — უპასუხა: „მე ღმერთი მხედავსო“.
 - გ. „ასჰაბი ქაჰფი“ ტირანი მეფის უსამართლობას გაექცა და გამოქვაბულს შეაფარა თავი.
 - დ. ეიუბმა თავსდამტყდარი ავადმყოფობა მოითმინა.

3. როცა ეიუბის მთელი სიმდიდრე განადგურდა, მან თქვა: „ქონება და ადგილ-მამული მე ღმერთმა მიწყალობა. ახლაც თავად წამართვა. ყველაფრის ერთადერთი პატრონი ის არის; ისურვებს — მოცემს, ისურვებს — წაგართმევს!“ ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ გამოხატავს მის ამ ღირსებას?

- ა. ის იყო ადამიანი, ვისთვისაც ქონებას მნიშვნელობა არ ჰქონდა და მცირედითაც კმაყოფილი იყო.
- ბ. ის იყო იმდენად გულუხვი ადამიანი, რომ შეეძლო დაეოგებინა ყველაფერი, რაც ღმერთმა უწყალობა.
- გ. იცოდა, რომ ღმერთს ბოძებული სიკეთეები შეეძლო უკან წაეღო და ბედისწერას ემორჩილებოდა.
- დ. იყო ადამიანი, რომელსაც ღმერთის გამოცდის გაძლება შეეძლო, რადგან ღმერთზე იყო მინდობილი.

4. აზიზი მაჰმუდ ჰუდაის ბეითში: „ამლები შენ ხარ, მომცემი შენ ხარ, დამწესებელი შენ ხარ; რასაც გვებოძებ ისაა, ჩვენ სხვა რა გვაქვს!“ — აქ ადამიანის რომელ თავისებურებაზეა გამახვილებული ყურადღება?

- ა. მოწყალების გულუხვად გაღება
- ბ. უძეცრება და სისუსტე
- გ. უსუსურობა და ბედისადმი მორჩილება
- დ. უგულისყურობა და დავიწყება

5. როცა ეიუბის თავსდატყენილი ტკივილები გაუსაძლისი გახდა, თქვა: „მართლაც, ეშმაკმა დაღლილობა და დარდი დამატენა თავს.“ (სურა ნადი, აიათი 41)

ამგვარად, თავისი ტკივილი ეშმაკს დააკისრა. ეიუბის ამ საქციე-ლისგან, ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ გამომდინარეობს?

- ა. იცოდა, რომ თავს დატყენილი გამოცდა ღმერთისგან მომდინარეობდა, ისინი სულს უნდა გაეძლო, თუ ღმერთი ძალიან უყვარდა.
- ბ. ამ მძიმე გამოცდების მიზეზად ეშმაკის დანახვა, მოუთმენლობის ეშმაკთან კავშირია.
- გ. იმ მდგომარეობის, რომელშიც იმყოფებოდა, კმაყოფილი იყო და ყველაფრის მიუხედავად, მოთმინებას იჩენდა.
- დ. ემინოდა, ატანა გაუჭირდებოდა და ვეღარ მოითმენდა.

6. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის ღმერთის ბედისწერაზე მორჩილი ადამიანის მახასიათებელი?

- ა. ცოდნა იმისა, რომ გაჭირვებაც, დარდიც, სიუხვეც და სიმშვიდეც ღმერთისგან მომდინარებს.
- ბ. სიკეთისა თუ ბოროტების გადაწყდომისას, გული მუდამ ღმერთთან აქვს დაკავშირებული.
- გ. იცის, რომ ალღაპის კმაყოფილება მხოლოდ მძიმე და ძნელად შესასრულებელი საქმეებით მოიპოვება და ამას აღწევს.
- დ. ცდილობს ყოველდღიურ ცხოვრებაში ჩადენილი საქმეებით ღმერთის კმაყოფილება მოიპოვოს.

7. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან, რომელი გამოცდით არ გამოცდილა ეიუბი?

- ა. მძიმე ავადმყოფობით
- ბ. ცოლის მიერ წვალებით და მიტოვებით
- გ. შვილების თითო-თითოდ გარდაცვალებით
- დ. ყველა სიკეთის დაკარგვით, რომელსაც ფლობდა.

8. ადამიანი ღმერთს თავისი ნება-სურვილით უახლოვდება იმდენად, რამდენადაც დამტკიცებული ტენდენციების განვითარების მხრივ გამოყენებას შეძლებს და გულის განწმენდით თავის პიროვნებაში სიკეთის მაღლა დაყენებას უზრუნველყოფს. გულებს, რომელთაც გამოცდილი აქვთ ღმერთთან დაახლოების სიბოლო, გზის დასასრულს რომ მიაღწევენ, ისე, როგორც უცხო მხარეში მოგზაური საყვარელთან შეხვედრისას, ბედნიერებასა და სიხარულს განიცდიან. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ შეიძლება გამომდინარეობდეს ამ აიათისგან?

- ა. ადამიანის ბედნიერება და სიმშვიდე ღმერთზე მორჩილებისა და მისი სიყვარულის პრობორციულია.
- ბ. როგორც ყველაფერს, ადამიანის სიყვარულსაც დასასრული აქვს; უცხო მხარე არის ადგილი, სადაც სიყვარული იწრდება.
- გ. ყველა ადამიანს აქვს სურვილი საკუთარი პიროვნების განვითარების და მორალის გალამაზებისა.
- დ. ადამიანის ღმერთთან დაახლოების ერთი გზა მორალის გალამაზებაა.

სწორი პასუხები

ბ. გამოტოვებულ ადგილებზე ჩასასმელი სწორი პასუხები

1. რაჰიმე	2. ბედის მორჩილი
3. დამასკოს	4. შუამავლობის.

გ. ტესტების სწორი პასუხები

1. ა	2. გ	3. ბ	4. გ
5. გ	6. გ	7. ბ	8. ბ

გუგაგაგაღი

მ უ ნ უ ს მ

შუამავალი იუნუსი, რომელიც ჩასწვდა
ღმერთზე ცოდვების მიტევების თხოვნას,
ვედრებისა და ღმერთის ხსენების
საშუალებით წყვედიადს თავი დააღწია.

შუამავალი იუნუსი

იუნუსი ასურიელების სახელმწიფოს დედაქალაქში მცხოვრები ნინო-გაელებისთვის გამოგზავნილი შუამავალი იყო. საგარეოდ, ცხოვრობდა ჩგ.წ. აღმდე VIII საუკუნეში. მამამისი, სახელად მეთა, ღვთისმოსავი ადამიანი იყო. იუნუსი ნინოვაში დაიბადა და გაიზარდა. ოცდაათი წლის ასაკში ღმერთმა მას შუამავლობა მისია დააკისრა. ყურანში მისი სახელობის სურაა ზეგარდმოვლენილი.

წმინდა ალი მის შესახებ ბრძანებს:

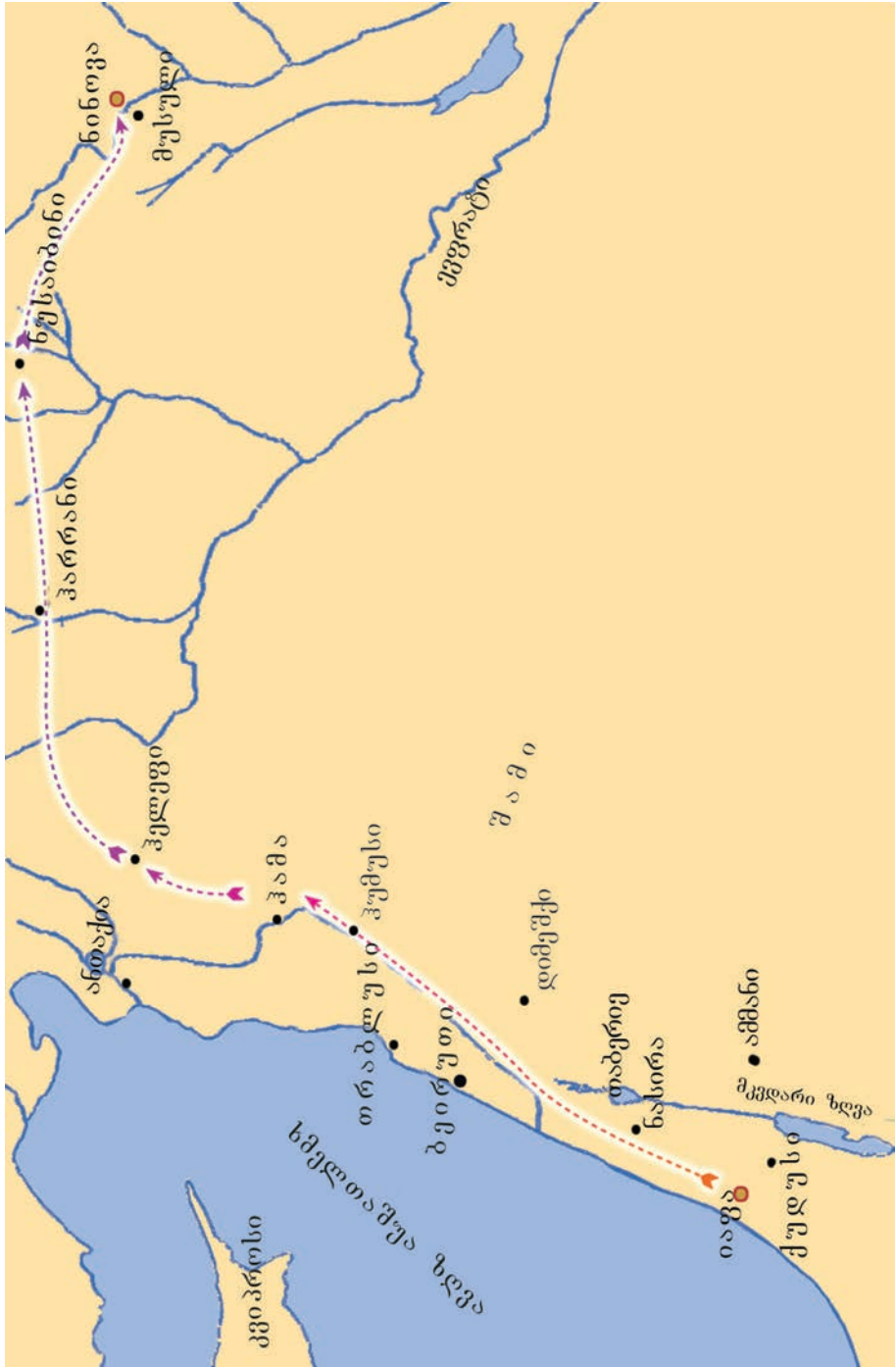
„იუნუსი ოცდაათი წლის ასაკში შუამავალი გახდა და წლების განმავლობაში მის ტომს რწმენას უქადაგებდა.“

მისი შუამავლობის შესახებ ყურანში ასეა ნაბრძანები:

„და უეჭველად, იუნუსი ერთ-ერთი შუამავალი იყო.“ (სურა საფუათი, აიათი 139)

„და წარგვზავნეთ იგი ასი ათასთან ან შეიძლება ამაზე მეტთან.“ (სურა საფუათი, აიათი 147)

„უეჭველად, ჩვენ შენ შთაგაგონეთ, როგორც ნუჰს შთაგაგონეთ და შუამავლთ მის შემდგომ, და (როგორც) ჩვენ შთაგაგონეთ იბრაჰიმს და ისმაილს, ისჰაყს, იაღყუბს და შტოებს, ღისას, ვიუბს, იუნუსს, ჰარუნს და სულეიმანს და მივეცით ზებური (ფსალმური) დაგუდს;“ (სურა ნისა, აიათი 163)

ნინოგაელები

ნინოვას ხალხი კერპებსა და ქანდაკებებს სცემდა თაყვანს. ძალიან უსამართლონი იყვნენ. როცა იუნუსმა მათთვის მონოთეისტური რწმენის ქადაგება დაიწყო, მისი მხოლოდ ორმა ადამიანმა ირწმუნა. მათგან ერთი იყო სწავლული, რომელიც ძალიან განსწავლული იყო და შეეძლო მოგვლენების ფარული მხარე დაენახა, მეორე კი იყო ადამიანი, რომელიც ბევრ ღვთისმსახურებას ასრულებდა და ამქვეყნას დიდ მნიშვნელობას არ ანიჭებდა. იმათ, ვინც არ ირწმუნეს, იუნუსს უთხრეს:

„მაშინ, როცა ჩვენს შორის ამდენი წინასწარმეტყველი, მეცნიერი და ხელოვანია, შენ მარტოდმარტო გამოდისარ და გვეუბნები, რომ ჩვენი წინაპრების გზა მცდარია! ჩვენს ღმერთებს უარყოფ! შენ ვინდა, რომ მიგვაბა იმ კანონებზე, რომელზეც არაფერ არ არის მიჩვეული?“

ამ სიტყვებით არ შეპიიფარგლენ და იუნუსს ათასგვარად აწვალებდნენ. შუამაგალი იუნუსი მათ ნამოქმედარს იტანდა, მოთმინებას იჩენდა და მონოთეისტური რწმენის ქადაგებას აგრძელებდა. მუდმივად ახსენებდა მათ, რომ ალლაჰის სატანჯველი ძნელი იყო. მაგრამ ისინი ყველაფერ ამაზე იცინოდნენ და ამბობდნენ:

„ამ ადამიანის გულისთვის სატანჯველი უნდა მოვიდეს და ყველა გაგვანადგუროს?! სად არის? — მოვიდეს!“

იუნუსი ძალიან დაამწუხრა მისი ტომის ასეთმა ჯიუტმა ურწმუნოებამ. მეტი ვეღარ გაუძლო და ისე, რომ ღმერთისგან ნებართვა არ მიუღია, მის ტომს გაეცალა. გზაში იყო, რომ ღმერთმა უბრძანა:

„იუნუს! უკან დაბრუნდი და ხალხს რწმენა ორმოც დღეს კიდევ უქადაგე!“

ამ ბრძანებაზე იუნუსი უკან, ტომთან დაბრუნდა. მათ კვლავ შეახსენა ალლაჰის მიცემული დრო და ღვთიური სატანჯველი. მაგრამ ისინი კვლავ არ მოეგნენ გონს. მათთვის მიცემული ვადიდან ოცდაჩვიდმეტი დღე გავიდა, მაგრამ ტომმა არ ირწმუნა. შუამაგალი იუნუსმა მათ უთხრა:

„თუ ასეა, სამი დღის შემდეგ სატანჯველს ელოდეთ! ამ სატანჯველის მანიშნებლად პირველად თქვენ გაყვითლდებით!“

და კვლავ ღმერთის ნებართვაზე დაულოდებლად, დიდი მწუხარებით, იქაურობას გაეცალა. ეს უარყოფა არც ღმერთის დაჯალებისგან გაქცევა იყო და არც დაუმორჩილებლობა. ეს, მხოლოდ და მხოლოდ ქადაგებაზე დაუმორჩილებელ ტომისგან მოშორება იყო.

რწმენა, მონანიება და მიტევაბა

ის დღეც დადგა, იუნუსი თავის ტომს რომ ამცნობდა. სატანჯველის მოახლოების ნიშნად ყველა ნინოგაელი გაყვითლდა. მაშინ ყველაფერს მისვდნენ და ერთმანეთს უთხრეს:

„აი, სატანჯველის ის ნიშანი, იუნუსმა რომ გვამცნო! ჩვენ დღემდე არასდროს გვინახავს, რომ მას ტყუილი ეთქვა.“

ისინი მოსალოდნელი სატანჯველის შიმშია მოიცვა.

როცა ცამ ჩამობნელება დაიწყო, გამოუგალ მდგომარეობაში ჩავარდნილებმა, იმედის კარებს ძებნა დაიწყეს. ერთმანეთს ეუბნებოდნენ:

„თუ იუნუსი ჩვენს შორისაა, ნუ გეშინიათ? თუ წასულია, სატანჯველი ჩვენ აუცილებლად გაგვანადგურებს!“

უკიდურესად აირივნენ. ნამოქმედარის გამო გულები სინანულით ეწვოდა, რადგან ღვთიური სატანჯველი მოახლოებულიყო. აღარ იცოდნენ რა გაეკეთებინათ. გაიქცნენ იმ ადამიანისკენ, რომელსაც ცოტა ხნის წინ მონანიების სურვილი ჰქონდა. მანაც უთხრა:

„სატანჯველის მოვლინებამდე კიდევ ორი დღეა. ახლა იმ მაღალ მწვერვალზე (მონანიების მწვერვალზე) ადიო! უფრო ადრე შელახული სხვისი უფლებები პატრონებს აღუდგინეთ და ერთმანეთის მიუტევეთ! ამის შემდეგ იუნუსის ღმერთისთვის ყურბნები დაკალით და ის მდიდარმაც, ღარიბმაც, — ყველამ ჭამოს! შემდეგ ღმერთს შეევედრეთ:

„იუნუსის ღმერთო! მოვინანიეთ, შენ გიწამეთ. იუნუსის შუამავლობაც ვაღიარეთ. იუნუსს რომ ვიპოვით, მაშინვე შენს ბრძანებებსა და აკრძალვებს ვისწავლით და შევასრულებთ!“

ნინოგაელებმა ყველაფერი შეასრულეს. უდიდესმა ალლაჰმაც ისინი შეიწყალა და ღვთიური სატანჯველი მოაშორა. ეს საკითხი ყურანში ასეა გადმოცემული:

„**ნეტა, ყოფილიყო რომელიმე ქვეყანა, რომლის მკვიდრნიც ირწმუნებდნენ, და მათივე რწმენა გამოადგებოდა მათ! გარდა იუნუსის ხალხისა; როცა ირწმუნეს, ავხადეთ მათგან დამამცირებელი ტანჯვა ამქვეყნიურ ცხოვრებაში და მივეცით მათ მიწიერი სიკეთენი განსაზღვრულ ვადამდე.**“ (სურა იუნუსი, აიათი 98)

ურწმუნოების გამო სატანჯველმოვლენილი და შემდეგ ამ სატანჯველისგან ხსნილი ერთადერთი ტომი — იუნუსის ტომია. ეს ხსნა, ღმერთის წყალობის განსხვავებული გამოვლინებაა. ამ გაგებით სურა „იუნუსის“ ძალიან ბევრი აიათი განმარტავს, რომ ალლაჰის წყალობა სატანჯველზე მეტია.

ნინოვას მოშორებული შუამავალი იუნუსი

„და ზენნუნი (იუნუსი) აკი, წავიდა განრისხებული. იფიქრა, რომ ჩვენ ვერ გძლევედით (საზღაურს) მას. შემდეგ შეევედრა წყვდიადიდან: რომ არ არსებობს ღვთაება, გარდა შენი! დიდება შენდა! უეჭველად, მე უსამართლოთაგანი ვარ!“ (სურა ენბია, აიათი 87)

„ზუნუნი“ შუამავალ იუნუსის ზედმეტსახელი იყო, რაც „თევზის ბატონონ“ ნიშნავს. მას ეს სახელი ეწოდა, რადგანაც თევზმა გადაყლაპა.

იუნუსი ქალაქს რომ გამოორდა, ერთ გემზე დაჯდა. აიათში ნაბრძანებია:

„აკი, გაიქცა გადაჭედელი გემისკენ.“ (სურა საფუთათი, აიათი 140)

აიათში იუნუსის შესახებ ნათქვამი „გაქცევას“, მონის ბატონისგან გაქცევის მნიშვნელობა აქვს. იუნუსი თავის ტომზე გაბრაზდა და ალლაჰის ნებართვის გარეშე, იქაურობას მოშორდა. გემში რომ ჩაჯდა და დაიძრა, ცოტა ხნის შემდეგ შუა წყალში გაჩერდა, გემი ველარაფრით დაძრეს. შიგ მსხდომნი ღელავდნენ, გემი არ ჩაძირულიყო. მათ იფიქრეს, რომ თავსდამტყდარი ეს შექმნვევა ავის მომასწავებელი ნიშანი იყო და რომ შესაძლოა, გემზე ვინმე ცოდვილი იმყოფებოდა. იმისათვის, რომ გა-

მოველინათ ეს ვინ იყო, წილი ჰყარეს. წილი იუნუსს ერგო. ის მისვდა, რომ მის თავსდამტყდარი ეს შემთხვევა გამოცდა იყო, რადგან მან მისი ტომი ღმერთის ნებართვის გარეშე მიატოვა. ამის გამო, ღმერთის წინაშე მორჩილად განაცხადა:

„დიახ, ის დაუმორჩილებელი მონა მე ვარ.“

მაგრამ გემზე მყოფები მისი ქმედებებისგან მისვდნენ, რომ ის ღვთისმოსავი ადამიანი იყო და წილი კიდევ ერთხელ ჰყარეს. მაგრამ ყველა ჯერზე იუნუსი ამოდიოდა. ბოლოს გამოუვალ მდგომარეობაში ჩაგარდნილებმა თქვეს: „აღბათ ამ ადამიანს რაღაც დანაშული აქვსო“ და იგი წყალში ჩააგდეს. ყურანში ნაბრძანებია:

„მაშინ წილი ჰყარა და შეიქმნა წაგებულთაგანი.“ (სურა საფფათი, აიათი 141)

„(ის ჩვენგან უნებართვოდ) **„და ზენუნი (იუნუსი) აკი, წავიდა განრისხებული. იფიქრა, რომ ჩვენ ვერ ვძლევედით (საზღაურს) მას. შემდეგ შეევედრა წყვდიადიდან: რომ არ არსებობს ღვთაება, გარდა შენი! დიდება შენდა! უეჭველად, მე უსამართლოთაგანი ვარ!“** (სურა ენბია, აიათი 87)

„სინანულში ჩაგარდნილი, თევზმა გადაყლაპა იგი.“ (სურა საფფათი, აიათი 142)

ასლა იუნუსი უკვე თევზის მუცელში იყო, წყვდიად ადგილზე, ჯერ კიდევ ცოცხალი და სრულ ჭკუაზე. უდიდესმა ღმერთმა თევზს უბრძანა: იუნუსი არ დაეჭრა და მისი ძვლებისთვის ზიანი არ მიეყენებინა. იუნუსი ღმერთის ბედისწერას დაემორჩილა, მას მიენდო და თევზის მუცელში, წყვდიადში დამწუხრებულმა ღმერთს ასე მიმართა:

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ

„და ზენუნი (იუნუსი) აკი, წავიდა განრისხებული. იფიქრა, რომ ჩვენ ვერ ვძლევედით (საზღაურს) მას. შემდეგ შეევედრა წყვდიადიდან: რომ არ არსებობს ღვთაება, გარდა შენი! დიდება შენდა! უეჭველად, მე უსამართლოთაგანი ვარ!“ (სურა ენბია, აიათი 87)

ამ დროს თევზის მუცელში რაღაც ხმები გაიგონა. დაინტერესდა ეს რა იყო. უდიდესმა ალლაჰმა მას ზემთააგონა და უბრძანა:

„იუნუს! ეს ხმები ზღვაში არსებული არსებების ხმებია, რომლებიც ღმერთს ახსენებენ.“

შუამაგალი იუნუსი ამ მძიმე პირობებშიც ცდილობდა, როგორც ყოველთვის, ღმერთი ედიდებინა და მისი ხსენებისთვის მცდელობა არ დაე-

კლო. ვედრებებთა და მიტევების თხოვნით იყო დაკავებული. ანგელოზებმა მისი მდგომარეობა რომ გაიგეს, ღმერთს შეევედრნენ, მისთვის მიეტევებინა. საბოლოოდ, მონანიებისა და ბევრი ვედრების შედეგად უდიდესმა ღმერთმა იუნუსს ჩადენილი შეცდომა აპატია:

„ამგვარად, ჩვენ შევისმინეთ მისი ვედრება და ვინსენით იგი მწუნარებისგან. და ასე დაავინსით ჩვენ მორწმუნეებს!“ (სურა ენბია, აიათი 88)

ამ მიტევების ერთადერთი მიზეზი იუნუსის მიერ ღმერთზე ბევრი თაყვანისცემა იყო.

„და რომ არ ყოფილიყო იგი ღვთისმსახურთაგანი, უთუოდ, დარჩებოდა მის მუცელში ამ დღემდე, ვიდრე აღსდგებოდნენ.“ (სურა საფუათი, აიათები 143, 144)

იუნუსი ღმერთის ხსენებამ, შეცდომის შემეცნებამ და ღმერთზე მინდობამ მძიმე მდგომარეობიდან იხსნა. ეს მისთვის დიდი წყალობა იყო.

მნიშვნელოვანია ის საკითხი, რომ იუნუსმა თავისი ტომისთვის მიცემული ორმოცი დღის ვადის 37 დღე მოითმინა და სამი დღე ვერა. უდიდესმა ალლაჰმა, ის თევზის მუცელში გამოსცადა და ამგვარად მოითმინება ასწავლა.

თევზმა, რომელიც იუნუსს, როგორც ძვირფას ანაბარს, ისე ინახავდა, საბოლოოდ ის, ღმერთის ბრძანებით, ნაპირზე დატოვა:

„მერე გამოვიყვანეთ იგი ბიც (მლაშე, უმოსავლო ადგილი) ადგილას დასწულვებული. და აღმოვაცენეთ მასთან ხე იყვტინისა (დიდფოთლებიანი ხე საწრდილებლად).“ (სურა საფუათი, აიათები 145, 146)

როცა თევზმა იუნუსი ნაპირზე დატოვა, ის გამხდარი, ვასაცოდავებული, დაღლილი, ავადმყოფის მდგომარეობაში იყო. სწული აქვლეს მდგომარეობაში ჰქონდა. საკმაოდ ცხელია. უდიდესმა ალლაჰმა, მზისგან მის დასაცავად, გვერდით ფართო ფოთლებიანი მცენარე ამოიყვანა. ამ ხის ჩრდილში არ იყვნენ მწერები, რომლებიც იუნუსს ზიანს მიაყენებდნენ. ამავედროულად, უდიდესმა ღმერთმა ამ მცენარის ნაყოფისგან იუნუსს პირში რძე ჩააწვეთა და ის გააძღო.

იუნუსი ცოტა რომ მოღონიერდა, ნინოგასკენ გზას გაუდგა. ქალაქს რომ მიუახლოვდა, ერთ მწყემსს შეხვდა. მას თავისი ტომის მდგომარეობა ჰკითხა. მწყემსმა მოხდარი ამბები უამბო. უთხრა, რომ ახლა ყველა იუნუსის მოსვლას ელოდებოდა, რათა ღმერთის ბრძანებები მიეღოთ.

როცა მისმა ტომმა გაიგო, რომ იუნუსი სამშობლოში დაბრუნებულიყო, მაშინვე მასთან შეიკრიბა. ამ დროს ის ნამაზს ლოცულობდა. ნამაზის შემდეგ მაგრად მოესვივნენ და ნამოქმედარის გამო ბატყება სთხოვეს. უუამაგალობა იუნუსმაც აპატია და ალლაჰის ბრძანებები და აკრძალვები გააცნო.

ამის შემდეგ ეს ტომი ალლაჰსა და მის შუამავალს ემორჩილებოდა და სიკეთეში ბედნიერად ცხოვრობდა.

„მაშინ ირწმუნეს მათ და ვასარგებლეთ ერთ დრომდე.“ (სურა საფუათი, აიათი 148)

იუნუსი მოდავეებს მოთმინებით, ფრთხილად და მტკიცედ ექცეოდა. იმის გამო, რომ ვული გაუტყდა და დამწურდა, იგი თავის ტომს მოშორდა. ეს, ერთი შეხედვით, მოუთმენლობა და სინქარე იყო. მძიმე პირობებშიც რომ ყოფილიყო, მისთვის ასეთი საქციელი შეცდომა იყო.

როგორც ცნობილია, ალლაჰის შუამავალმა მექელი კერპთაყვანისმცემლების გაუსაძლისი უსამართლობა და ჩაგვრა მანამ აიტანა, სანამ ღმერთისგან არ მოუვიდა ჰიჯრის ბრძანება. უდიდესმა ალლაჰმა 80 აიათისგან შემდგარ სურა "ისრათი" ნებართვა ასე მისცა:

„თქვა: ღმერთო ჩემო! იმ ადგილზე, სადაც შევალ (მედინაში) ჩემი შესვლა უშეცდომოდ უზრუნველყავი; გასავლელი ადგილიდანაც უშეცდომოდ გამიყვანე! მე, შენი მხრიდან, დამხმარე ძალა მომეცი!“

უდიდესმა ღმერთმა იუნუსის მიერ თავის ტომის მიტოვება მაგალითად უჩვენა და მუჰამედ შუამავლისგან მოთმინება მოითხოვა:

„მაშ, მოითმინე მსჯავრი შენი ღმერთის. და არ იყო მსგავსი თეგზის მეგზურისა, აკი, მოუხმო მან, როცა დარდიანი იყო. რომ არ სწეოდა მას წყალობა თავისი ღმერთისგან, უთუოდ, გადასროლილი იქნებოდა მოშიშვლებულ უდაბნოში გაკიცხული. მაგრამ გამოარჩია იგი თავისმა ღმერთმა. ამრიგად, დაადგინა იგი მართალთა შორის.“
(სურა ქალემი, აიათები 48-50)

იუნუსის ნოველისგან ასაღები გაკვეთილები

* მნიშვნელოვანია, რომ ღმერთის კანონების ადამიანებისთვის გადაცემასას მომთხოვნი, უწყევი და მომთმენი იყო.

* ყოველ საფეხურზე — ალლაჰის ხსენება და ცოდვის შექმნევისას, — მიტეგების თხოვნაა საჭირო.

* გულწრფელი მონანიების დაკმაყოფილება და იმედის გადაუწურავად ალლაჰზე თავშეფარება.

* მხოლოდ იუნუსის ტომის გამოუვალ მდგომარეობაში აღიარებული ირწმენა იქნა მიღებული.

როცა იუნუსის ტომმა მოინანია, სატანჯველი ჯერ მოვლენილი არ იყო, მხოლოდ მინიშნებები გამოჩნდა. ისინიც მისვდნენ, რომ იუნუსი ტყუილს არ ამბობდა და შეებრებული სატანჯველი აუცილებლად მოვიდოდა. მონანიეს და მიტეგება ითხოვეს. სსვა განადგურებული ტომების მდგომარეობა ასეთი არ იყო. მაგალითად, ფარაონმა მამინ ირწმენა, როცა სატანჯველის აღსრულება დაიწყო. აქ ფსიქოლოგიაზე შიში მეფობდა და ამიტომაც მისი მონანიება მიღებულ არ იქნა.

ღმერთო! ჩვენს გულებში მუდმივად ამყოფე შენი ხსენება. ჩვენ წილად გგარგუნე ბედნიერება, რომ ვაჭირგებისა და ღვინის დროსაც მხოლოდ შენსკენ ვიყოთ მომართული და შენ შეგეფართო!

აამინ!

შესაფასებელი კითხვები

შესაფასებელი კითხვები

ა. უბასუხეთ ქვემოთ მოცემულ კითხვებს

1. მიუხედავად იმისა, რომ არ მიიღება სასოწარკვეთილ მდგომარეობაში ჩაგარდნილი ადამიანის მონანიება, იუნუსის ტომის მონანიება რატომ იქნა მიღებული?
2. რა გაკვეთილი შეიძლება ავიღოთ იმისგან, რომ იუნუსს თევზის მუცელშიც კი არ შეუწყვეტია ღმერთის ხსენება, მიტევების თხოვნა და იმედი არ გადაუწურავს?
3. ის, რომ მიცემული ვადის გასვლამდე იუნუსმა თავისი ტომი მიატოვა, ნიშნავს თუ არა ბრძანებაზე დაუმორჩილებლობასა და დავალებისგან გაქცევას?
4. ტომის სწავლულმა ნინოგაელებს სატანჯველისგან გასათავისუფლებლად რა ურჩია?
5. როცა იუნუსის გემიდან გადაგდება მოინდომეს, ის ამას რატომ არ შეეწინააღმდეგა და რატომ თქვა: „თქვენ რომ ეძებთ, ის დაუმორჩილებელი მონა-მსახური მე ვარო“?
6. გემიდან გადაგდებული იუნუსი როგორ გადარჩა?

ბ. შეაფასეთ გამოტოვებული ადგილები

1. იუნუსი ----- მოვლენილი შუამაგალი იყო.
2. იუნუსმა მიცემული ვადის გასვლამდე ----- დღეს თა-
ვისი ტომი კვლავ მიატოვა.
3. იუნუსის წიგნი „-----“.
4. ზღვაში გადაგდებული და თევზის მიერ გადაყვანილი იუნუსის ხს-
ნის მიზეზი ალლაჰის მრავალჯერ ----- და თაყვანისცემა
იყო.
5. როცა იუნუსი თევზის მუცელში იყო, ზღვაში ----- ხმები
გაიგონა.

გ. შემოხაზეთ ქვემოთ მოცემული კითხვების სწორი პასუხები

1. **ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ შეიძლება ავიღოთ იუნუსის ცხოვრებიდან გაკვეთილად?**
 - ა. შეცდომაც რომ დაგუშვათ, იმედი არ უნდა გადავიწუროთ და ღმერთს უნდა ვთხოვოთ მფარველობა.
 - ბ. სიკვდილის წამსაც რომ გინანოთ, მონანიება აუცილებლად იქნება მიღებული.
 - გ. ღმერთის კანონების ადამიანებისთვის გადაცემისას ბუნქტუალურობის გამოჩენაა საჭირო.
 - დ. როგორც კი შენიშნავ, რომ შეცდი, მაშინვე უნდა მონანიო.
2. **ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელია ის მიზეზი, რომლის გამოც იუნუსმა ურწმუნო ტომი მიატოვა?**
 - ა. ტომის ურწმუნობასა და ღმერთთან შეწინააღმდეგებას დასასრული არ უჩანდა.
 - ბ. მისმა ტომმა იუნუსი აიძულა სამშობლოდან წასულიყო.
 - გ. უდიდესმა ალლაჰმა იუნუსს ნება მისცა, იქურობას გასცლოდა.
 - დ. მიუხედავად იმისა, რომ იუნუსი ცდილობდა და მომთმენი იყო, მისი ტომი ურწმუნობას არ იშლიდა.

3. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის ის მიზეზი, რომლის გამოც თევზის მუცელში მყოფ იუნუსს მიეტყვა?

- ა. სინანული და ბევრჯერ მიტეგების თხოვნა.
- ბ. იმის მისვედრა, რომ ტომს უსამართლოდ მოექცა და სინანული.
- გ. ღმერთის ბევრჯერ სსენება და თაყვანისცემა.
- დ. ღმერთზე განუწყვეტლივ ხვეწნა-მუდარა.

4. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის ის გზა, რომელსაც იუნუსის ტომმა სატანჯველისგან გასათავისუფლებლად მიმართა?

- ა. პატრონებისთვის შელახული უფლებების აღდგენა.
- ბ. ალლაჰთან დასაახლოებლად მსხვერპლის შეწირვა და ხორცის ყველასთვის დარიცება.
- გ. საკუთარი გადარჩენისათვის ბევრი ადამიანისგან დახმარების თხოვნა.
- დ. ალლაჰისთვის სინანულით ხვეწნა-მუდარა და მასზე მორჩილებისთვის სიტყვის მიცემა.

5. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი გაკვეთილი არ გამომდინარეობს იუნუსის ტომის ღმერთის სატანჯველიდან გათავისუფლებისგან?

- ა. იუნუსის ტომი იყო ერთადერთი ტომი, რომლის სატანჯველიც გადაგადა. თუ იგივე შეცდომას გაიმეორებდნენ, სატანჯველი კვლავ მოეგლინებოდათ.
- ბ. საზოგადოებები, რომლებიც შუამავლებს არ დაემორჩილებიან და მათ ვიდობას არ აღიარებენ, უბედურებაში ჩაცვიფდებიან.
- გ. ყველაზე ძნელ პირობებშიც კი ალლაჰის შენდობისა და წყლობის იმედი არ უნდა გადაიწურო.

6. „თანაც ის საგსე გემში ჩაჯდა და გაიქცა“ (სურა საფფათი, აიათი 140)

ამ აიათში იუნუსის შესახებ სიტყვა — „გაქცევა“ რა მნიშვნელობის მატარებელია?

- ა. გაპარვა
- ბ. მოვალეობისგან გაქცევა
- გ. უნებართვოდ წასვლა
- დ. გადასახლება

7. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ შეიძლება იყოს ისლამის მქადაგებლების მახასიათებლები?

- ა. საქმისთვის, რომელშიც წარმატების მიღწევა რთულია, მცდელობის არდაკლება, ცარიელ ადგილზე სიტყვების ფუჭად ხარჯვა.
- ბ. სიძნელების წინააღმდეგ განზრახული ბრძოლის გაგრძელება და უშიშრად მოთმენა.
- გ. ადამიანების რეაქციული სიტყვებისა და ქმედებების წინაშე სიმშვიდის დაცვა.
- დ. ეჭვი არ უნდა შეგეპაროს, რომ დედამიწაზე ისლამი წარმატებას მიაღწევს.

8. იუნუსს, რომელიც თავის ტომს მონოთეისტურ რწმენას უქადაგებდა, ადამიანებმა უთხრეს: „მაშინ როცა ჩვენ შორის ამდენი წინასწარმეტყველი, მეცნიერი და ხელოვანია, შენ მართლმართო გამოდიხარ და გვეუბნები, რომ ჩვენი წინაპრების გზა მცდარია, ჩვენს ღმერთებს უარყოფ. შენ გინდა რომ მიგვაჯაჭვოთ იმ კანონებზე, რომელსაც არაფინ არ არის მიჩვეული?!“

ამის მიხედვით, რომელი არ არის მნიშვნელოვანი ფაქტორი საზოგადოებისთვის სწორი რწმენის მისაღებად?

- ა. საზოგადოებაში მცხოვრები მეცნიერების, ხელოვანებისა და მოფიქრალთა რწმენა და შეხედულებები.
- ბ. ხალხის ადრე აღიარებული რწმენა და ადათ-წესები.
- გ. მონოთეისტური რწმენიდან სამების რწმენაზე გადასვლით ადამიანის ჩაფიქრების ძალა იზრდება.
- დ. მიჩვეული ძველი რწმენა და კანონები ადამიანისთვის უფრო ადვილია.

სწორი პასუხები

ბ. გამოტოვებულ ადგილებზე ჩასასმელი სწორი პასუხები

1. ნინოვანებისთვის	2. ოცდამეჩვიდმეტე
3. ზუნუნია	4. სსენება
5. ღმერთის მსხენებელი
სულიერი არსებების	

გ. ტესტების სწორი პასუხები

1. ბ	2. დ	3. ბ	4. გ
5. ა	6. გ	7. ა	8. გ

შუამავალი

მ ლ ი ა ს ი

byhis.com

შუამავალი ილიასი, რომელიც ეწიარა
მიმართვას — „ილიასს საღამი“
შუამავალი ილიასი

პარუნის შთამომავალი და ებრაელებისთვის მოვლენილი შუამავალი იყო.

უდიდესი ალლაჰი ბრძანებს:

„და უეჭველად, ილიასიც ერთ-ერთი შუამავალი იყო.“ (სურა საფუათი, აიათი 123)

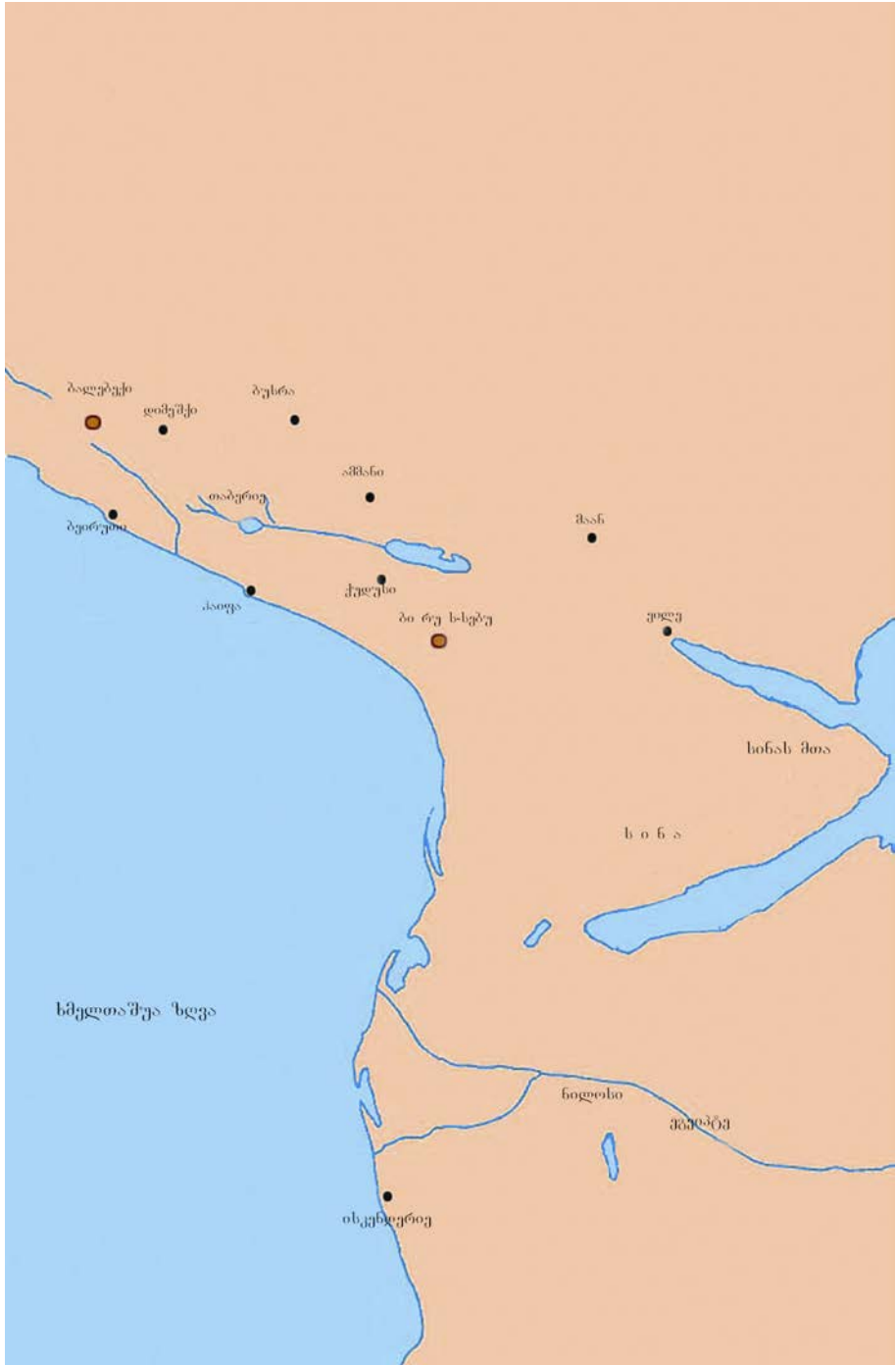
ებრაელებმა პალესტინა ხელში რომ ჩაიგდეს, მათ ტომთაგან ერთი ბალებექში დასახლდა. ამ ტომს სათავეში უსამართლო ხელმწიფე ედგა. გადმოცემის მიხედვით, ამ უსამართლო ხელმწიფემ გააკეთებინა კერპი სახელად „ბალი“ და ხალხს ამ კერპის თაყვანისცემას აიძულებდა. ადრე ამ ქალაქის სახელი „ბექი“ იყო. შემდეგ ქალაქის სახელს „ბალი“ დაემატა და იქცა „ბალებექად“. ძვ. ილიასი მონოთეიზმს დამორეპული ხალხისთვის, ჭეშმარიტი რწმენის საქადაგებლად, შუამავლად ამ მხარეში იქნა მოვლენილი.

კერპი, რომელსაც ხალხი სცემდა თაყვანს, ოცი მეტრი სიმაღლის იყო და ოქროსგან იყო დამზადებული. ილიასი ხალხს ეუბნებოდა:

„კერპზე თაყვანისცემა შეწყვიტეთ! ირწმუნეთ ყველაფრის შემქმნელი ალლაჰი და მას ემსახურეთ!“

ყურანში ნაბრძანებია:

„(ილიასმა) აკი, უთხრა თავის ხალხს: განა არ გაფრთხილდებით? განა მოუხმობთ ბელღს(კერპის სახელი) და თავს ანებებთ საუკეთესო

გამჩენს ალლაჰს, თქვენს ღმერთს და თქვენი წინაპრების ღმერთს?“
(სურა საფუათი, აიათები 124-126)

მაგრამ ებრაელებმა ილიასის რჩევებს ყური არ დაუგდეს. ის ქალაქიდან გამოდევნეს. ამის გამო, მათ თავს ათასგვარი უბედურება დაატყდათ. ბევრი დრო არ გასულა, რომ ჭკუშმარიტებას მისვდნენ. ილიასი იბოვეს და მისი ირწმუნეს. ამგვარად, თავსდამტყდარი უბედურებებისგან გათავისუფლდნენ.

მაგრამ ეს ტომი შმაგი ტომი იყო. მიცემულ სიტყვას გადავიდნენ. რწმენა შეწყვიტეს, კვლავ ამბონში გადავიდნენ და სწორ გზას დაშორდნენ. შუამაგაღმა ილიასმა ბევრჯერ ურჩია, მაგრამ არ მოუსმინეს. ამის გამო, ღმერთის ბრძანებით, ილიასი მათ გამოირდა. ალლაჰის შუამაგაღს მომორებული ეს ტომი, ღმერთის წყალობასა და მიტევებას მოაკლდა. ამგვარად, ისინი ღმერთის სატანჯველში ჩაგარდნენ, უბედურება დაატყდათ თავს. სააქაოშიც და საიქითშიც დამსახურებული სასჯელი იწვინეს.

„(მათ) მაგრამ ცრუდ შერაცხეს იგი, ამიტომაც გარეკილნი იქნებიან (ჯოჯხეთში), გარდა ალლაჰის მსახურთა წრფელთა!“ (სურა საფუათი, აიათები 127-128)

ილიასმა, ბაღბექიდან რომ წავიდა, ერთ სოფელში შეიარა. იქ მაცხოვრებლებს რწმენა უქადაგა. მათ შუამაგლის ეს მიზატიჟება მიიღეს. ილიასს სთხოვეს მათთან დარჩენილიყო. ისიც დაეთანხმა და ერთ მთხუც ქალთან დარჩა სტუმრად. ქალს აგადმყოფი შვილი ჰყავდა. ილიასმა ორი მუნღი ნამაზი ილოცა და უდიდეს ღმერთს ბავშვის გამოჯანმრთელება შეევედრა. ბავშვი გამოჯანმრთელდა და ამის შემდეგ ილიასს გვერდიდან აღარ მოშორებია. მისგან თევრათი ისწავლა. ამ ბავშვის სახელი ელიასი იყო.

ილიასმა დარჩენილი ცხოვრება ალლაჰის რწმენის ქადაგებას, ადამიანებისთვის სიკეთის ქმნისა და ბოროტებისგან შორს დგომის მოწოდებაში გაატარა.

თქმულების მიხედვით, ერთ დღეს ილიასმა სიკვდილის ანგელოზი აზრაილი დაინახა, შიშმა შეიბყრო და აკანკალდა. აზრაილი ამის მიხეზმა დააინტერესა და ჰკითხა:

„ალლაჰის შუამაგალო, სიკვდილის რატომ შეგეშინდა?“

ილიასმა უპასუხა:

„არა სიკვდილის შიშისგან კი არა, ამქვეყნიურ ცხოვრებასთან დამშვიდობების გამო ვარ ამ მდგომარეობაში.“

შემდეგ ასე განაგრძო:

„ცხოვრებაში ვცდილობდი ღმერთისთვის მონა-მსახურობა გამეწია, ადამიანებისთვის სიკეთესა და ბოროტებაზე თავის არიდება მებრძანებინა. ვცდილობდი ღვთისმსახურება დროულად შექმსრულებინა, ღვთისმოსავი

ქმედებები ჩამედინა. ეს მდგომარეობა ჩემი სიმშვიდის წყარო იყო. გული სიმშვიდითა და სინარულით მეფესებოდა. სიკვდილის შემდეგ ამ სიამოვნებას ვეღარ გამოვცდი და განკითხვის დღემდე საფლავში გირათდ დაგორჩები, ამიტომ ვწუნვარ!”

მოკლედ, ილიასმა „კოშკში სასიმოვნო ექი“ დატოვა და ღმერთს შეუერთდა. ღმერთის წყალობა და კეთილგანწყობა მოიხილა:

„და დავტოვეთ სახელი მისი მომდევნო თაობებში. საღამო ილიასსა და მის მიმდევართა ზედა! სწორედ ასე მივუზღავთ კეთილისმქმნელთ! უეჭველად, იგი ჩვენი მორწმუნე მსახურთაგანი იყო.“
(სურა საფფათი, აიათები 129–132)

უდიდესო ღმერთო, გვარგუნე ბედნიერება წარმაგალმა სიტკბოებამ არ შეგვაცდინოს, შევძლოთ საიქიო ბედნიერების მოპოვება და ვიყოთ შენი ახლო მონა-მსახურები!

აამინ!

შესაფასებელი კითხვები

ა. უბასუნეთ ქვემოთ მოცემულ კითხვებს

1. მის შემდეგ მოსულ (ერთმორწმუნე) ებში (ლამაზი სახელი) დაფუტოვით, „ილიასს სალამი“ — გუთნარით. აი, ასე ვაჯილდოვებთ, რადგან ის ჩვენი მორწმუნე მონა-მსახურთაგანი იყო“ (სურა საფფათი, აიათები 129–132)

ამ აიათში მოცემული — „ლამაზი სახელი დაფუტოვით“ გამოხატულებიდან რა გაიგეთ?

2. ისაუბრეთ იმ საზოგადოების ცხოვრების ფორმის შესახებ, რომლისთვისაც ილიასი უუამაგლად იქნა გამოფხავნილი.

3. როცა ილიასი ხალხს ჭკუშარიტ რწმენას უქადაგებდა, როგორ რეაქციას შეხვდა?

4. როგორი რეაქცია ჰქონდა სიკედილის ანგელოზის დამნახავ ილიასს?

ბ. შეაფასეთ გამოტოვებული ადგილები

1. ილიასი ----- შთამომავალი იყო.

2. ილიასი ქალაქ ----- მცხოვრები ადამიანებისთვის ჭკუშარიტი რწმენის საქადაგებლად გამოიფხავნა.

გ. შემოხაზეთ ქვემოთ მოცემული კითხვების სწორი პასუხები

1. თუ მხედველობაში მივიღებთ ილიასის ტომის მიერ ოქროსგან დამზადებული კერპის თაყვანისცემას, სამირის მიერ წმინდა მუხას ტომისთვის ოქროსგან გაკეთებულ ხბოს თაყვანისცემასა და სხვა მსგავს მაგალითებს, ოქროსთან დაკავშირებით რა დასკვნას გამოვიტანთ?
 - ა. ოქრო არის ცუდი მადანი, რომლის გამოც ისტორიის მანძილზე ბევრი ბრძოლა მომხდარა.
 - ბ. ოქრო არის მადანი, რომელიც თავისი ფასეულობით ადამიანზე სეგავლენას ახდენს.
 - გ. კერპების ოქროსგან დამზადება მათი სულიერი ძალის მანიშნებელია.
 - დ. ისტორიის მანძილზე ყველა ადამიანს სწამდა ოქროს საიდუმლო ძალის.

2. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის იმ ტომის მახასიათებელი, რომლისთვისაც ილიასი იქნა მოვლენილი?
 - ა. ტომი ცხოვრობდა ადგილზე, რომელსაც ბალბექი ერქვა.
 - ბ. როცა მიხვდნენ, რომ ილიასი შუამაგალი იყო, მისი ირწმუნეს და აღარ აჯანყებია.
 - გ. თაყვანს სცემდნენ ოქროსგან დამზადებულ კერპს, სახელად ბალს.
 - დ. სათავეში უსამართლო და კერპთაყვანისმცემელი მეფე ჰყავდათ.

3. „(მათ) ილიასი უარყვეს. მათ ყველას (ჯოჯოხეთში) წაიყვანენ. მხოლოდ ალლაჰის გულწრფელი მონა-მსახურები იქნებიან გამორჩეული.“ (სურა საფფათი, აიათები 127-128)

როცა ნათქვამია, რომ ილიასის უარყოფილები ჯოჯოხეთში წავლენ, სამოთხეში შემსვლელელებზე „მორწმუნენი“ კი არა, „გულწრფელნი“ ნათქვამი. აქედან, ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი დასკვნა შეიძლება გამოვიტანოთ?

- ა. ყველა ადამიანი, რომელიც ირწმუნებს, მაგრამ გულწრფელი არ იქნება, ჯოჯოხეთში წავა.
- ბ. ისინი, ვინც მონოთეისტურ რწმენას აღიარებენ, სამოთხეში შევლენ.
- გ. გულწრფელი ადამიანებისგან ურწმუნოები ჯოჯოხეთში შევლენ.
- დ. მორწმუნე, ღვთისმოსავი ქმედებების ჩამდენი, გულწრფელი ადამიანები სამოთხეში შევლენ.

4. სიკვდილის ანგელოზის (აზრაილის) მოსვლის დროს ილიასის აღელვების მიზეზი რა იყო?

- ა. სიკვდილისა და საიქიოს შიში.
- ბ. იმის ჩათვლა, რომ მისი მიმდევრები განადგურდებოდნენ.
- გ. იმის ჩათვლა, რომ ალლაჰისგან სატანჯველი მოვიდოდა.
- დ. ფიქრი იმაზე, რომ როგორც კი მოკვდებოდა, ღვთისმსახურებას, ქადაგებასა და ღვთისმოსავ ქმედებებს მოაკლდებოდა.

სწორი პასუხები

ბ. გამოტოვებულ ადგილებზე ჩასასმელი სწორი პასუხები

1. ჰარუნის

2. ბაღებეჭში

გ. ტესტების სწორი პასუხები

1. ბ

2. ბ

3. დ

4. დ

შუამავალი

მ ლ ი ა ს ი

არსებათა შორის აღმატებული
შუამავალი ელიასი

ელიასი ებრაელებისთვის მოვლენილი შუამავალი იყო. ბაგშეობაში მძიმე ავადმყოფობა შეეყარა და ილიასის გედრების წყალობით განიკურნა. ამის შემდეგ შუამავალ ილიასს გვერდიდან არ მოშორებია და მისგან თევრათი ისწავლა.

ელიასიც, ისე როგორც მანამდე არსებული შუამავლები, შმაგი ებრაელი ტომის გამოსასწორებლად ძალიან გაისარჯა. ებრაელები მას ზოგჯერ ემორჩილებოდნენ, დროდადრო კი წინააღმდეგობას უწევდნენ.

ყურანში მასზე ორ აიათშია საუბარი:

„(შუამავალო!) და გაიხსენე ისმაილი, იესელი, ზულქიფლი, ყველა კეთილისქმნელთაგანი იყო.“ (სურა სადი, აიათი 48)

აიათში ბრძანება — „გაიხსენე!“ იმის მანიშნებელია, რომ ეს შუამავალიც სხვა შუამავლებივით ალლაჰის რწმენის გავრცელებას მცდელობას არ აკლებდა.

ელიასთან დაკავშირებული სხვა აიათი ასეთია:

„და ისმაილი, იესელი, იუნუსი და ლუტი და ყველა აღმატებულ-გზყავით სამყაროთა ზედა.“ (სურა ენღამი, აიათი 66)

ელიასის შუამავლობის პერიოდში ებრაულ ტომებს შორის დაიწყო შეჯიბრი, ვინ გაგიდოდა სახელმწიფოს სათავეში და მმართველობას ხელში აიღებდა. ტომებისგან არც ერთი ელიასის ბრძანებებს არ უსმენდა და

ერთმანეთს ასუსტებდნენ. ამბოსს, ჩხუბს და კამათს ბოლო აღარ უჩანდა. ამის გამო უდიდესმა ალლაჰმა მათ თავს უბედურება — ასურელები დაატეხა. ასურელებმა დაამარცხეს. ამგვარად, ისინი თავიანთი ნამოქმედარის გამო ალლაჰის წყალობას მოაკლდნენ.

ნიმანჯინადე მუჰიედდინ მეჰმედ ბეის წიგნში „სამყაროს სარკე“, ელიასის სასწაულების შესახებ შემდეგია მოთხრობილი:

ქალაქ ერიჰაში ხალხს დასაღევე წყალი გაუმწარდა. ხალხი მაშინვე ელიასთან გაიქცა და დახმარება სთხოვა. მანაც გამწარებულ წყალში ცოტადენი მარილი ჩაყარა და უთხრა „დატკბი!“ ალლაჰის ნებით, წყალი უწინდელზე უფრო ტკბილი და გემრიელი გახდა.

ერთ სხვა თქმულებაში, ვალებში მყოფი ქვრივი ქალი ელიასთან მივიდა და თავის სიღარიბეზე მოუთხრო. შუამავალ ელიასმა ჰკითხა:

„სახლში რა გაქვს?“

„ერთი მუჭა კარაქი მაქვს!“

ელიასმა უთხრა:

„წადი და ის კარაქი სახლის კარების შიგნითა მხარეს დადე!“

ქალი წავიდა და ისე მოიქცა, როგორც უთხრეს. ცოტა ხნის შემდეგ დაინახა, რომ კარები კარაქით გაივსო. ამ სასწაულის წყალობით ყველა ვალი გადაიხდა. ამის მიუხედავად, კარაქი თავისთვისაც დარჩა.

ელიასის სიკვდილის დრო რომ მოახლოვდა, ზულქიფლი თავისთან მოიხმო. ალლაჰის ბრძანების შესაბამისად, მის შემდეგ შუამავლობის მოვალეობის შესრულება ზულქიფლს დაუდგინა.

ღმერთო! ისე როგორც შუამავლები სამყაროში აღმატებულებად შექმენი, ჩვენც გვარგუნე ბედნიერება შენი მონა-მსახურობის საქმეში უმაღლეს საფეხურს მივაღწიოთ!

ამინ!

შესაფასებელი კითხვები

შესაფასებელი კითხვები

ა. უპასუხეთ ქვემოთ მოცემულ კითხვებს

1. შეაფასეთ ელიასის ტომში წარმოსობილი პოლიტიკური არეულობები, ამბოხი და დავის შედეგები.
2. რომელი შუამავლის გვერდით გაიზარდა ელიასი და თევრათი ვისგან ისწავლა?
3. როგორმა მღელვარებამ იწინა თავი ებრაელებს შორის ელიასის შუამავლობის პერიოდში?

ბ. შეაფასეთ გამოტოვებული ადგილები

1. ელიასი ბავშვობისას მძიმე სენმა შეიპყრო და ----- გვერდების მეშვეობით განიკურნა.
2. უდიდესმა ალლაჰმა ებრაელებს, რომლებიც ელიასს არ უსმენდნენ, ----- დაატენა თავს?

გ. შემოხაზეთ ქვემოთ მოცემული კითხვების სწორი პასუხები

1. **„(შუამავალთ!) ისმადილი, ელიასი და ზულქიფლიც გაისხენე! ყველა ღვთისმოსავი იყო.“ (სურა სადი, აიათი 48)**
ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ შეესაბამება „გაისხენე“ — სიტყვის მნიშვნელობას?
 - ა. ისმადილი, ელიასი და ზულქიფლი ერთ პერიოდში მცხოვრები შუამავლები იყვნენ.
 - ბ. ზემოთ მოხსენიებული შუამავლებიც სხვებივით ადამიანებს სიკეთისკენ მოუწოდებდნენ და ბოროტებისგან შორს დგომას ურჩევდნენ.
 - გ. სხვა შუამავლებივით, ეს შუამავლებიც სიძნელეებს ეჭიდებოდნენ და მონოთეისტურ რწმენას ავრცელებდნენ.
 - დ. აიათში მოხსენიებული შუამავლები ალლაჰის საყვარელი ღვთისმოსავი ადამიანები იყვნენ.

2. **ისე, როგორც ბეგრ შუამავალს უჭერდა მხარს სასწაულებით, უდიდესმა ალლაჰმა ელიასსაც უწყალობა ზოგიერთი სასწაული. სასწაულთან დაკავშირებით ქვემოთ მოცემულ ცნობათაგან, რომელი არ არის სიძარბო?**
 - ა. სასწაული ადამიანს უადვილებს იმის რწმენას, რაშიც ეჭვი ეპარება.
 - ბ. სასწაული გამოჰქადანებისთანავე ურწმუნოების განადგურების მიზეზი ხდება.
 - გ. სასწაული მორწმუნე ადამიანების რწმენასა და ღმერთზე ნდობას კიდევ უფრო აძლიერებს.
 - დ. სასწაული არის, ის არაჩვეულებრივი მდგომარეობა, რომლის გაკეთებაც შუამავლის გარდა, სხვა არავის შეუძლია.

სწორი პასუხები

ბ. გამოტოვებულ ადგილებზე ჩასასმელი სწორი პასუხები

1. ილიასის

2. ასურელები

გ. ტესტების სწორი პასუხები

1. ა

2. ბ

შუამავალი

ს ს ს ს ს ს ს

დმერთისგან შეწყალებული შუამავალი ზულქიფლი

ზულქიფლი ებრაელებისთვის მოვლენილი ერთ-ერთი შუამავალია. თქმულების მიხედვით, ის ეიუბის შვილია. (იხ. ჰაქიმი, მუსთედრეკი, II, 636)

მისი ნამდვილი სახელია ბიშრი, ხოლო ზულქიფლი ზედმეტსახელია. ეს ზედმეტსახელი მას ეწოდა იმიტომ, რომ ელიასის შემდეგ ებრაელებს რელიგიურ კანონებს ამცნობდა და მისი დროის შუამავლების მსგავსად, ღვთისმოსავ ქმედებებს სჩადიოდა. არაბულად „ზუ“ — პატრონს, „ქიფლ“ კი — თავდებს (პასუხისმგებელს), წილს, მყარს ნიშნავს. ეს ზედმეტსახელი მას ამქვეყნიური სიმდიდრის კი არა, მისი ღირსებებისა და საიქიოს მაღალი საფეხურის გამო ეწოდა.

ბნ აბბასისგან ასეთი გადმოცემა არსებობს:

„უდიდესმა ალლაჰმა ებრაელების შუამავლებისგან ერთს (ელიასს) შუამავლობასთან ერთად ადგილ-მამული და სასულთნოც უწყალობა. ამ შუამავლის გარდაცვალების დრო რომ მოვიდა, დმერთმა მას ზემთაგონებით ამცნო:

ჩემი ადგილ-მამული ებრაელებისგან გადაეცი მას, ვინც დილიდან საღამომდე ლოცულობს, დღისით მარსულობს და ადამიანებს შორის გაუბრაზებლად მმართველობს.“

ამ შუამავალმა მისთვის ნაბრძანები ებრაელებს ამცნო. მათ შორის ერთი ახალგაზრდა ადგა და თქვა:

„ამ საქმეში მე თავდები ვარ! ამ დაგალებას ვიტვირთავ!“

შუამავალმა იმ ახალგაზრდას უთხრა:

„ამ ტომში შენზე უფროსები არიან, შენ დაჯექი!“

შემდეგ მეორედ შესთავაზა, კვლავ ის ახალგაზრდა წამოდგა და თქვა: „თავდები მე ვიქნები.“ იგივე წინადადება მესამედ რომ ვამეორა,

ბასუნი კვლავ იმ ახალგაზრდამ ვასცა. ამის გამო, შუამავალმა ადგილი მას დაუტოვა, ადგილ-მამული მას გადასცა. ეს ახალგაზრდა ბიშრი იყო.

მაგრამ ეშმაკს ამ ახალგაზრდის შეშურდა. მას, თავზე აღებული დაგალების შესრულებაში ხელის შესაშლელად, ათავგარი ხაფანგი დაუგო. მაგრამ ბიშრიმ მიბარებული ანაბარი ღირსეულად ატარა, ეშმაკს არ აპყლოია. ბეგნს ირჯებოდა. ამის გამო ზულქიფლი ეწოდა.

ზულქიფლის შესახებ ყურანში ორი აიათია:

„(შუამავალი!) და გაისხენე ისმაილი, იესელი, ზულქიფლი, - ყველა კეთილისქმნელთაგანი იყო.“ (სურა სად, აიათი 48)

„(ძვირფასო!) და ისმაილი, იდრისი და ზულქიფლი. ყოველი მათგანი იყო მოპოქენი! და შვიყვანეთ ჩვენ ისინი ჩვენეულ მოწყალეებაში. უეჭველად, ისინი იყვნენ მართალთაგანი!“ (სურა ენბია, აიათები 85, 86)

ზულქიფლიც, ისე, როგორც მისი წინამორბედი ებრაელების შუამავლები, მუსას შარიათის მიხედვით მოქმედებდა, ადამიანებს თეგრათის ბრძანებებსა და აკრძალვებს ამცნობდა. თქმულების მიხედვით, დამასკოს მხარეში გარდაიცვალა.

ღმერთო! მოგგეცი ნებისყოფა და სიმტკიცე რწმენის ბრძანებები შეგასრულთ და დაგეუფლოთ საქებარ ღირსებებს!

აამინ!

შესაფასებელი კითხვები

ა. უპასუხეთ ქვემოთ მოცემულ კითხვებს

1. რომელი ტომის შუამავლად იქნა მოვლენილი ზულქიფლი?
2. რა შეიძლება იყოს იმის მიზეზი, რომ ებრაელებს ბევრი შუამავალი გამოეგზავნათ?
3. ბიშრის რატომ ეწოდა ზედმეტსახელად ზულქიფლი?

ბ. შეაფასეთ ქვემოთ მოცემული გამოტოვებული ადგილები

1. ზულქიფლი ----- შეიღია.
2. ზულქიფლის ნამდვილი სახელია----- .
3. ზულქიფლი ----- შარიათით მმართველობდა.

გ. შემოხაზეთ ქვემოთ მოცემული კითხვების სწორი პასუხები

1. ელიასმა იმ ადამიანში, რომელსაც ქონებას და სასულთნოს დაუტოვებდა, ზოგიერთი თვისებები მოძებნა. ქვემოთ მოცემულთაგან რომელი არ არის ამ ადამიანში მოძებნილი თვისება?
 - ა. ღამის ლოცვაში გატარება
 - ბ. დღის მარნვაში გატარება
 - გ. უსამართლოდ დაჩაგრულების ქონების კომპენსირება
 - დ. ადამიანებს შორის გაუბრაზებლად მმართველობა.

2. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის „ზულქიფლის“ წოდების მიზეზი?
 - ა. ამქვეყნად მაღალი ღირსებების, საიქიოში უმაღლესი საფეხურის მფლობელობა.
 - ბ. რელიგიის კანონების ებრაელებისათვის ვადაცემის პასუხისმგებლობის თავის თავზე აღება.
 - გ. მოკლე დროში ამქვეყნიური სიმდიდრის მოპოვების წილად ხვდომა.
 - დ. სხვა შუამავლების ჩადენილი ღვთისმოსავი ქმედებების ჩადენა და ბევრი მადლის მოპოვება.

3. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი მიზეზის გამო დაეგალა ზულქიფლს ქადაგება?
 - ა. იმის სურვილით, რომ შუამავლებთან ერთად გაცოცხლებულიყო და სამოთხეში პირველი შესულიყო.
 - ბ. თავის პასუხისმგებლობად ჩათვალია ადამიანებისთვის რწმენის ქადაგება.
 - გ. სურვილი ადამიანებს პატივისცემით მოქცეოდა და მათთვის სამსახური გაეწია.
 - დ. ფიქრობდა, რომ როცა ადამიანებს სწორი გზით სიარულს უქადაგებდა, წინ არავითარი სიძნელე არ შეხვდებოდა.

სწორი პასუხები

ბ. გამოტოვებულ ადგილებზე ჩასასმელი სწორი პასუხები

1. ეიუბის
3. მუსას

2. ბიშრი

გ. ტესტების სწორი პასუხები

1. გ
3. ბ

2. გ

ქვირფანსი

ა ბ გ დ ე ვ
ზ თ ი კ ლ მ

უამრავ დაავადებათა მკურნალი
ძვირფასი ლოცმანი

ძვირფასი ლოცმანი

ლოცმან ექიმი და ეიუბი ნათესავები იყვნენ. ერთი თქმულების მიხედვით — შუამავალ ეიუბის დისშვილი, მეორე თქმულების მიხედვით — დეიდაშვილი იყო. (იხ. საღებო, არაისი, გვ. 391)

ლოცმან ექიმი შუამავალი ან წმინდანია, ექიმების უხუცესი იყო. ისლამის სწავლულების უმრავლესობა მას შუამავლად კი არა, ბრძნად მიიჩნევს. აქ მოცემული სიტყვა „სიბრძნე“ ნიშნავს, რომ ადამიანები მეტაფიზიკის, ლოგიკის და მსგავსი მეცნიერებების დაუფლების შემდეგ სულიერად ამაღლდებიან, ისინი მოიბოვებენ სრულყოფილებას და ამის გამო ყოველთვის სწორად ლაპარაკობენ და იქცევიან.

ის, რომ მას სიბრძნე ებოძა, ყურანში — სურა „ლოცმანში“ ასეა აღნიშნული:

„და ვფიცავ, ჩვენ მივეცით ლუცმანს სიბრძნე: რომ ალლაჰისთვის მადლობა აღევლინა! და ვინც მადლიერებას აღავლენს, მხოლოდ თავის სასიკეთოდ აკეთებს. და ვინც უმადური იქნება, იცოდეს, რომ უექჭველად, ალლაჰი ყოვლადმდიდარია, ყოვლადქებულია!“
(სურა ლოცმანი, აიათი 12)

ხოლო ის, ვისაც სიბრძნე ებოძება, ბევრ სიკეთეს რომ მოიბოვებს, ალლაჰი ასე გვამცნობს:

„(აღლაჰი) სიბრძნეს აძლევს, ინებებს ვისაც. ხოლო ვისაც სიბრძნე მიეცა, უთუოდ, დაჯილდოვდა იგი უხვი სიკეთით. და ვერ ჩაწვდება ამას, თვინიერ გონიერისა.“ (სურა ბაყარა, აიათი 269)

სიბრძნე ნივთის ჭკუმახრიტებისა და საიდუმლოს შემეცნებაა. ესეც დღითური შუქის გულში გამოვლინებითაა შესაძლებელი. ზემაჰშერი ლოყმანის სიბრძნის მაგალითად შემდეგ შემთხვევას ვადმოგვცემს:

ერთ დღეს ლოყმან ექიმს მოსთხოვეს ერთი ცხვარი დაეკლა და ხორცის საუკეთესო ორი ნაჭერი მიეტანა. ლოყმან ექიმმაც დაკლული ცხოველის ენა და გული წაიღო. რამდენიმე დღის შემდეგ კვლავ ცხოველი დაკლა და ამჯერად ყველაზე ცუდი ორი ნაჭრის მიტანა მოსთხოვეს. ლოყმან ექიმმა კვლავ ენა და გული წაიღო. მას ამის მიზეზი რომ ჰკითხეს, უპასუხა:

„თუ ეს ორი ორგანო კარგი იქნება, ამაზე კარგი არაფერი არსებობს, ცუდი თუ იქნება, ამათზე ცუდიც არაფერია!“ (ზემაჰშერი, ქეშაფი, V, 18)

იმამ მაღლიქ მუგათთას სახელობის ნაწარმოებში მოცემული ერთი თქმულების მიხედვით:

ლოყმან ექიმს ჰკითხეს:

„შენ რომ გაგაჩნია, ეს ღირსებები როგორ მოიპოვე?“

მანაც უპასუხა:

„მართალი სიტყვით, ანაბრის ადგილზე მიტანით, იმის უარყოფით, რაც ჩემთვის არ უცნობებიათ და მიცემული სიტყვის შესრულებით.“ (მუგათთა, ქელამი 17)

ლოყმან ექიმის ბრძნული სიტყვებისა და შვილისთვის მიცემული ბრძნული რჩევების შესახებ, ყურანში ასეა ნაბრძანებო:

„(აღლაჰი) სიბრძნეს აძლევს, ინებებს ვისაც. ხოლო ვისაც სიბრძნე მიეცა, უთუოდ, დაჯილდოვდა იგი უხვი სიკეთით. და ვერ ჩაწვდება ამას, თვინიერ გონიერისა.“ (სურა ბაყარა, აიათი 269)

რადგან უსამართლობა სამართლის კონტრასტია. სამართალი კი,

უფლებების დაცვაა. სამყაროს შემქმნელი და ყველაფრის ერთადერთი ბატონის — უდიდესი აღლაჰისთვის მოზიარის დაწესება ნიშნავს მის უბატონეცემულობას. აქედან გამომდინარე, პოლითეიზმის შედეგი სამარადუამოდ ჯოჯოხეთში დარჩენაა.

ლოცვან ექიმი რჩევებს ასე აგრძელებს:

„ჰეი, შვილო ჩემო! უეჭველად, იგი რომც იყოს მდოგვის მარცვლის ტოლა და კლდეში ან ცათა შინა, ან ქვეყანასა ზედა შეინახო, ალლაჰი მას ცხადყოფს. უეჭველად, ალლაჰი ყველაფრისმცოდნეა, ყოვლისმცოდნეა!“ (სურა ლოცვანი, აიათი 16)

„ჰეი, შვილო ჩემო! აღაგლინე ლოცვა, უბრძანე აკეთონ კეთილი, აუკრძალე აუგი და მოითმინე ის, რაც თავს დაგატყდეს. უეჭველად, ეს კატეგორიულად გასაკეთებელი საქმეებია!“ (სურა ლოცვანი, აიათი 17)

რადგან ნამაზი მორწმუნის ცად ამალეებაა. მონა-მსახუროებრივი ყველაზე მნიშვნელოვანი მოვალეობათაგანია. ნამაზის დეტალურად აღწერა მტერთან ბრძოლისასაც კი არ მიიტოვება. ალლაჰი იმათზე, ვინც სეჯდეს უსრულეებს, ბრძანებს:

„მაგრამ არა! არ დაემორჩილო მას, არამედ სეჯდე აღასრულე და მასთან (ღმერთთან) დაახლოებას ეცადე!“ (სურა ალაჰი, აიათი 19)

„მუჰამმედი, შუამაგალი ალლაჰის. ხოლო მასთან ერთად რომელინც არიან მკაცრნი ურწმუნონის წინაშე და მოწყალენი ერთმანეთთან მიმართებაში, მათ დაინახავ რუქულის და სეჯდეს აღმრულეობად, რომელინც ალლაჰისგან მადლსა და წყალობას მიელტვიან. მათი ნიშნები მათ სახეებზეა, როგორც ნაკვალავი სეჯდისა. სწორედ ასეთია მათი მდგომარეობა თეგრათში და ინჯილში: როგორც ნათესი, რომელმაც აღმოცენდა, შემდეგ განამტკიცდა და გამსხვილდა, მერე ტანი აიყარა თავის ღეროზე და ახარებს მთესველთ, რითიც იბოღმებიან ურწმუნონი. რომელთაც ირწმუნეს და ჰქმნეს სიკეთენი, აღუთქვა ალლაჰმა შენდობა და უდიდესი საზღაური!“ (სურა ფეთიჰი, აიათი 29)

წმინდა აიშე (რ. ა.) ბრძანებდა:

„როცა ალლაჰის შუამაგალი ნამაზის სალოცავად დგებოდა, მისი მკერდიდან ქვაბში წყლის დუდილის მსგავსი ხმა ისმოდა.“ (აბუ დაგუდი, სალათი, 157, ნესაი, სეჰვი, 18)

ისლამის ბრძანებებისა და აკრძალვების სხვებისთვის გაცნობა ყოველი მორწმუნის მნიშვნელოვანი მოვალეობაა. უდიდესი ღმერთის ბოძებული სიკეთეების სხვებისთვის ვადაცემა ღმერთისადმი მადლიერების გამოხატვაა. დიადი ალლაჰი, მუჰამმედ შუამაგლის (ს.ა.ს) საშუალებით, ქადაგების მეოთხედს ყველა მორწმუნეს ასე ამცნობს:

„ალლაჰისგან ბოძებულმა მოწყალეებამ ღმობიერი გაგზადა მათ მიმართ. არადა უხეში და უღმობელი გული რომ გქონოდა, შეპო-

გეცლებოდნენ. ახატე მათ, ითხოვე მათთვის მიტევება და დაეკითხე მათ საქმეების თაობაზე. და როცა რამე საქმეს გადაწყვეტ, ალლაჰს მიენდე, უეჭველად, ალლაჰს უყვარს მინდობილები! (სურა ალი იმრა-ნი, აიათი 159)

ერთ სხვა აიათში უდიდესი ღმერთი სიკეთის რჩევის მეთოდს ასე გვა-მცნობს:

...إِذْ عَرِّى سَبِيلَ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ

„(შუამავალი!) მოუწოდე შენი ღმერთის გზისკენ სიბრძნითა და კეთილი შეგონებით, ეკამათე მათ საუკეთესო მეთოდით. უეჭველად, შენი ღმერთი უკეთ უწყის, თუ ვინ აცდა თავის გზას და უკეთ უწყის ქეშმარიტ გზაზე მყოფთ!“ (სურა ნაჰლი, აიათი 125)

მოთმინება არის სიტყვა, რომელიც ყურანში ყველაზე ხშირად არის ნახსენები. მოთმინების ამქვეყნიური შედეგები, შეიძლება ძალიან მწარე იყოს; შესაბამისად, მოთმინების შედეგად მოპოვებული საიქით ვიღდო ძა-ლიან ტკბილი იქნება. რადგან ყველა შუამავალმა მოთმინების ფილტრში გაიარა. ამის გამო, უდიდესი ღმერთი ბრძანებს:

„და, უეჭველად, ჩვენ გცდით თქვენ ცოტა შიშითა და შიშო-ლით, ქონების, სულთა და ნაყოფთა ნაკლებობით. და შენ ახარე მომთმენთ,“ (სურა ბაყარა, აიათი 155)

აბდულლაჰ იბნ მუღაფელი გადმოგვცემს:

„ერთი ადამიანი ალლაჰის შუამავალთან მივიდა და უთხრა:

„ალლაჰის შუამავალი, მე შენ მიყვარხარ.“

ალლაჰის შუამავალმა მიუგო:

„ყურადღება მიაქციე, რას ამბობ!“

იმ ადამიანმა სამჯერ გაუმეორა:

„გფიცავ, მე შენ მიყვარხარ!“

ალლაჰის შუამავალმა, ბოლოს იმ ადამიანს უთხრა:

„თუკი მე ვიყვარვარ, მაშინ სიღარიბისთვის ჯაგშანი მოაშადაე, რადგან იმასთან, ვისაც მე ვუყვარვარ, სიღარიბე უფრო მალე მიდის, ვიდრე მიზნისკენ მიმავალი ნიაღვარი მიზნამდე.“ (თირმიში, ზუჰდი, აიათი 36)

მოკლამედ შუამავალმა (ს.ა.ს) ამით შემდეგი გამოსატა:

თუკი ალლაჰისთვის მე ვიყვარვარ, მაშინ ამ სიყვარულის საფასურად მოემზადე უბედურებებისთვის, რომელიც თავზე დაგატყდება და კმაყოფილი იყავი!

ლოცმან ექიმმა რჩევები განაგრძო:

„არ იბრუნო პირი ადამიანებისგან ქედმაღლობის გამო და არ იარო ქვეყანაზე მედიდურად. უეჭველად, ალლაჰს არ უყვარს თაგმომწონე, ამაყები!“ (სურა ლოცმანი, აიათი 18)

თავმომწონეობა, სიამაყე, ქედმაღლობა და თავმოყვარეობა ჰვავს იმ ხეს, რომლის ტოტებიც ჯოჯონეთამდე სწვდება. თავმოყვარეობის თვისება უდიდესი ალლაჰის დამახასიათებელია. იმის მიზეზი, რომ ეშმაკი სამოთხიდან იქნა გამოძევებული და მას დაეკისრა ადამიანების გზიდან აცდენის მოვალეობა, შუამავალი ადამის წინაშე, მის მიერ გამოჩენილი ქედმაღლობა და ღმერთზე დაუმორჩილებლობა იყო. ამგვარადვე, ყარუნმა, რომელსაც მოუხედავად იმისა, რომ ცოდნა ებოძა, ჰარუნზე იეჭვიანა და ამიტომაც განადგურდა.

კვლავ წმინდა ლოცმანმა შვილს უთხრა:

„იარე მოწომილი ნაბიჯით, ხმა დაიმდაბლე! უეჭველად, ყველაზე უსიამოვნო ხმა ვირის ხმაა.“ (სურა ლოცმანი, აიათი 19)

ეს აიათები მორწმუნეებს უწვევებს თავაზიანობის კრიტერიუმებს. ცნობილია, რომ თავაზიანობას, რომელიც ამქვეყნად უბრალოდ და უმნიშვნელოდაა მიჩნეული, განკითხვის დღეს, როცა ადამიანები ერთმანეთისგან დაღრევეული უფლებების ბასუსს მოითხოვენ, დიდი მნიშვნელობა მიენიჭება.

ჩვენთვის მიმართულებების მოცემის თვალსაზრისით, ძალიან მნიშვნელოვანია ქვემოთ მოცემული ორი აიათი, თქმულების მიხედვით, ეს ორი აიათი სად იზნ აბუ ვაქქასსა და დედამისის შესახებ მოეწვინა. სადი დედის მორჩილი შვილი იყო. ისლამი რომ მიიღო, დედამ უთხრა:

„სად, რა გააკეთე? ამ ახალ რწმენას თუ არ მიატოვე, გეფიცები, არც შეგჭამ, არც დაგლეგ და ბოლოს მოგკვდები. შენც ამის გამო, როგორც დედის მკვლელს, ცუდი სახელით მოგისხენიებენ!“

სადმა უპასუხა:

„დედა, ასე ნუ მოიქცევი, მე ამ ახალ რწმენაზე არაფრის გულისთვის არ ვიტყვი უარს!“

დედამ ორ დღეს არც ჭამა, არც სვა და ძალა გამოეღია. ამის შემდგარე სადმა უთხრა:

„დედა, იცოდე, რომ ასე სული რომ გქონდეს და ასევე თითო თითოდ ამოგნდეს, ამ ახალ რწმენას არაფრით არ მივატოვებ! ახლა გინდ ჭამე, თუგინდ — ნუ შეჭამ!“

ამის შემდეგ დედამ ჭამა დაიწყო და ეს ორი აიათი ჩამოვიდა:

**„და გუანდერძეთ ადამიანს მისი მშობლები. ატარა დედამ თავის-
მა, გაჭირვება-გაჭირვებით და მისი ძუძუდან მოწყვეტა ორ წლამდე
გრძელდება. მე შემწირე მადლობა და შენს მშობლებს, რამეთუ
ჩემთანაა მოსაქციელი!“** (სურა ლოყმანი, აიათი 14)

**„(ამასთან ერთად) და თუ ისინი დაგაძალებენ, რომ თანაზიარი
გამისადო ის, რისი ცოდნაც შენ არ გაქვს, არ დაემორჩილო და
სიკეთე გამოიჩინე ამქვეყნიურ ცხოვრებაში მათთვის! და მიჰყევი
იმათ გზას, ვინც ჩემსკენ მოისწრაფვის. ბოლოს კი ჩემთანაა თქვენ
მოსაქციელი. მაშინ გამცნობ თქვენ იმას, რასაც სწადიოდით!“** (სურა
ლოყმანი, აიათი 15) (მუსლიმი, ფედაილუს საჰაბე, 43-44, იბნ ესირი, უსდულ
ვაბე, ტ. II, გვ. 368)

ლოყმან ექიმი ერთ რჩევაში ასე ამბობს:

„ძალიან ბევრ შუამაგალს ვემსახურე. მათი სიტყვებისგან მოკლედ რვა
სიტყვა ამოვიჩინე. თუკი ყურადღებით იქნები და ამ რვა თვისებას შეიძენ,
ხსნას მოიბოვებ:

1. ლოცვის დროს — გული;
2. ადამიანებს შორის ყოფნის დროს — ენა;
3. სუფრაზე ყოფნისას — ხელი;
4. სხვის სახლში ყოფნისასაც თვალი დაიცავი!
5. ალლაჰი მუდამ ახსენე, არასდროს დაივიწყო!
6. მუდამ გახსოვდეს სიკვდილი, არასდროს დაივიწყო!
7. სხვებისთვის გაკეთებული სიკეთე დაივიწყე!
8. სხვების მიერ შენთვის გაკეთებული ბოროტება დაივიწყე!

ლოყმან ექიმის პატივსაცემად დაწერილ წიგნებში მოცემული წოფიერ-
თი რჩევებიც ესენია:

შვილო, ღვთისმოსაობა შენს საიქით კაპიტალად გაინადე, რადგან
ღვთისმოსაობა არის ის, რასაც ქონებით და ადგილ-მამულთი ვერ იყიდი!

შვილო, გასვენებაში წადი, რადგან გასვენება შენ საიქიოს გაგახსენებს,
ხოლო ცოდვები შენს ამქვეყნიურობისადმი მიდრეკილებას ზრდის.

შვილო, უმეცარ ადგილზე სხვა არ გაგზავნო. ჭკვიან და ბრძენს თუ
გერავის იბოვი, თავად წადი!

შვილო! ქვეყანა ღრმა ზღვას ჰგავს. იქ ბევრი ადამიანი დაინრჩო.
ამ ზღვაში შენი გემი — ღვთისმოსიშობა, ტვირთი — რწმენა, ღმერთზე
მინდობა შენი — მდგომარეობა, ღვთისმოსაობა კი საგზალი ყოფილიყოს!

თუ ვადარნები — ალლაჰის წყალობით, თუ დაისრნობი — ცოდვების მიწეწით.

შვილო, მამალი შენზე ჭკვიანი არ უნდა იყოს. ის ყოველ დილით ღმერთს ახსენებს და თაყვანს სცემს, შენ კი გძინავს!

შვილო, ისეთი ამხანაგი აირჩიე, რომ დაშორების შემდეგ, არც შენ — ის და არც მას შენ — ენაზე არ ეკერო.

შვილო, მეგობრები დაიცავი, ახლობლები მოინახულე!

შვილო, სამი რამ ამ სამ ადგილზე გამონდება: რბილი ხასიათი — ვაბრაჰების მომენტში; ვაჟკაცობა — საბრძოლო მოედანზე; ძმობა — გაჭირვების მომენტში.“

ღმერთზე მადლიერების გადახდა

მომსახურებისთვის საჭირო ქმედებებში ყველაზე მნიშვნელოვანთაგანია - ღმერთზე მადლიერების გამოსატვა. ამ მხეზეთაა, რომ ყურანის ბირველი სურა შემდეგნაირად იწყება:

„მოწყალე და მწყალობელი ალლაჰის სახელით. ქება-დიდება ალლაჰს, სამყაროთა ღმერთს.“

უდიდესი ღმერთის საქებარი სიტყვები და მისი თვისებების აღწერა — ქება-დიდებაა, ხოლო მისი წყალობების, სიკეთეების წინაშე ენით, ქცევით და გულით ქება და მადლობის გადახდა კი — მადლიერება. მნიშვნელობით ეს ორი სიტყვა ერთმანეთთან ძალიან ახლოს დგას.

აღამიანი სამყაროში შექმნილი ყველაზე მარტივი არსებიდან ყველაზე განვითარებულის — იერარქიული კიბის მწვერვალზე დგას. იმის გამო, რომ ადამიანი ყველაზე პატივცემული ქმნილებაა, ღმერთის ქება-დიდებასა და მადლიერების გამოსატვაშიც მწვერვალზე უნდა იდგეს.

ადამიანისთვის, რომელიც თავისი ქმნილების დიდგვაროვნებას იცავს, მაშინ, როცა ადამიანის მიმართ, რომელმაც ერთი ჭიქა წყალიც რომ შესთავაზოს, მადლიერების გრძნობით იგსება, დიდი უმეცრება და უჭკუობაა ღმერთის მიმართ, რომელმაც ყველა სიკეთე უწყალობა, გულგრილობა და დაუპირიჩილებლობა გამოიჩინოს.

იმ სილაბაზისა და გემოვნების მიღმა, რისი შემეცნებაც ადამიანს შეუძლია, ეს სამყარო პატარძლის ოთახივით ფაქიზად არის მოწყობილი, ღვთიური ძალის გამოვლინებითაა მორთული. ათასგვარი სუნისა და ფერის ყვავილები, ხილი; ყველაზე საყვარელიდან, ყველაზე ველურ ცხოველებამდე; მოკლე, ყველა ნივთის და არსების საკუთარი მახასიათებლით შემუბობა და ცხოვრების ჰარმონიულად დაპროგრამება არის იმისთვის, რომ სამყაროს საოცრებად შექმნილმა ადამიანმა მონა-მსახურობის მოგაღებობა შესაბამისად მიხვდეს და შეასრულოს.

ნამდვილი მორწმუნე არის ადამიანი, რომელიც ცდილობს იცხოვროს ჭკუის, სინდისისა და მონა-მსახუროებრივი შეგნების შესაბამისად. ვისაც

სურს იყოს მადლიერი მონა-მსახური, მხოლოდ სიკეთეების ცნობა არ არის საკმარისი. სიკეთის ნამდვილი პატრონის ცნობის შემდეგ მის წინაშე მოგაღლებს მონდაცაა საჭირო. სიკეთეების ნამდვილ პატრონს რომ სცნობ, გულში შექმენებისა და სიყვარულის ყლორტები ამწვანდება, ღვთიური წყალობის ღირსი ვახდები.

ყოველი ადამიანის მოგაღებაა, სიკეთის ნამდვილი პატრონის ცნობა და მისთვის მადლობის გადახდა. სიკეთე, რომელსაც უგულისყუროდ ვეპყრობით და მისთვის მადლობას არ ვინდით, დარდის მეტი არაფერია. ამ სიკეთეების ჩვენთვის დატოვება, მხოლოდ ზედმეტი დატვირთვა და ცოდვაა. იმ ადამიანის მდგომარეობა, რომელიც თავისი ქონებისგან მოწყალებას არ იღებს, ამგვარია. წლების განმავლობაში დაგროვებული ფულის და მარკებისგან ერთადერთი, რასაც საიქიოში წაგიღებთ, არის ცოდვა, რომელიც მოწყალების გაულებლობის გამო დაგკვდო.

სამყაროს საოცრებასა და ადამიანის არსში ჩაწვდომა, მხოლოდ ღმერთზე მადლობის გადახდითაა შესაძლებელი. ალლაჰი ყურანში ბრძანებს:

„და ვფიცავ, ჩვენ მივეცით ღუყმანს სიბრძნე: რომ ალლაჰისთვის მადლობა აღვგვინა! და ვინც მადლიერებას აღაგვინს, მხოლოდ თავის სასიკეთოდ აკეთებს. და ვინც უმადური იქნება, იცოდეს, რომ უეჭველად, ალლაჰი ყოვლადმდიდარია, ყოვლადქებული!“ (სურა ლოყმანი, აიათი 12)

აიათში ნაბრძანებია, რომ მადლიერ მონა-მსახურს სიბრძნე და საიდუმლოებები სამყაროს სინამდვილეს წარმოუდგენს, ეს კი ადამიანის მადლიერების ვაგრძელებისკენ მოუწოდებს.

☞

სამყაროს ნამდვილი პატრონი და მოწყალე ღმერთია. ამიტომაც სიკეთის მომტანზე მეტად, მისი გამოგზავნის მიმართ უნდა აღვივსოთ მადლიერების ვრძნობით. ადამიანის ღირსებას არ ეხამება ჩვენთან მოღწეული სიკეთეების მიწვნებთან ან ადამიანებთან მიბმა და ნამდვილი პატრონის დავიწყება.

ვინც ჩვენამდე სიკეთის მოტანის საშუალება იყო, იმისთვის მადლობის გადახდა მხოლოდ ზნეობისა და თავაზიანობის საქმეა. ჰადისში ნაბრძანებია:

„ის, ვისაც სიკეთე გაუკეთეს, კეთილისმქმნელს თუ დალოცავს: „ღმერთმა სიკეთე ვიწყალობოსო“ — (იმ ადამიანს) სამადლობელს ყველაზე ლამაზად გადაუხდის.“ (თირმინი, ბირრი, 87)

ადამიანი ღმერთის წინაშე მადლობას სამგვარად გადაიხდის:

1. სიტყვით მადლობა

ყველაზე დაბალი საფეხურის მადლობაა. ეს ნიშნავს, ადამიანმა წარმოთქვას: „ღმერთო, უსაზღვრო მადლობა!“

ყურანში ნაბრძანებია:

„და უკვე დროა შენი ღმერთის მადლი ამცნო (ხალხს)!“ (სურა დუჰა, აიათი 11)

რამდენად სამწუხაროა, რომ ისინი, ვისაც მკვდარი, აგადმყოფი და უყურადღებო გული აქვთ, მოუხედავად იმისა, რომ ალლაჰის წყალობით ცხოველების ნახირის გამოყენება შეუძლიათ, ალლაჰის ცხოველებს, ცხოველების დარადაც კი არ ახსენებენ.

2. ქმედებით მადლობის გადახდა

ალლაჰის ნაწყალობევი სიკეთეების მის მიერ ნაბრძანები ფორმით დახარჯვაა. აქედან გამომდინარე, სიმდიდრისთვის მადლიერების გადახდა — მოწყალების გაღება; ცოდნისთვის მადლიერების გადახდა, მის მხედვეთ მოქმედება და მისი სწავლებისთვის სწავლება; სხეულისთვის მადლიერების გადახდა კი ყოველი ორგანოსთვის შექმნის მიზნის შესაბამისად გამოყენებაა.

3. გულით მადლობის გადახდა

უდიდესი ღმერთის ცნობა, მასთან სიყვარულით დაკავშირება და მისგან წამოსული ყოველგვარი მდგომარეობის მოწონებაა.

ღმერთისთვის ყველა სიკეთეზე მადლობის გადახდა შეუძლებელია. ადამიანს ამის ძალა არ შესწევს. იმის გამო, რომ შუამავლებსაც კი ღმერთისთვის საკადრისად არ შეეძლოთ მადლობის გადახდა, მუდმივად მიტევებას ითხოვდნენ. შუამავალი ბრძანებდა:

„ღმერთს მიტევებას დღეში ასჯერ ვთხოვ...“ (მუსლიმი, ზიჟრი, 42)

მეორე მხრივ, ღმერთის ქება-დიდება და მადლობის გადახდა ღმერთის წყალობაა. ის, რომ ადამიანს მადლობის გადასახდელი სიკეთეები მოეპოვება ის სიკეთეა, რაც მადლობის გადახდას საჭიროებს. მადლიერების ჯაჭვს თუ გავყვებით, დავინახავთ, რომ ყოველი გადახდილი მადლობა ახალ სამადლობელ ვალს ბადებს. უდიდესი ღმერთის, რომელიც წილად გვარგუნებს ამ მადლობების გადახდას, სამადლობელო ვალიდან ვერასდროს ამოვალთ. აი, ამიტომაც ყველა ადამიანი, შუამავლების ჩათვლით, უსუსურია ღმერთის წინაშე მადლობის გადახდა შეძლოს.

ამის გამო, უნდა შევიმეცნოთ, რომ უსუსურები ვართ ალლაჰის წყალობები ბოლომდე შევიმეცნოთ და ჩვენი შესაძლებლობების ფარგლებში, მადლობის გადახდის მოვალეობა უნდა მოგინადოთ.

ჰადისში ნაბრძანებია:

„ვინც საკუთარ თავს (ე. ი. მასში გამოვლინებულ ღვთიური ხელოვნებისა და წყალობების წინაშე თავის უსუსურებას) სცნობს, ღმერთს იცნობს.“ (აჯლუნი, ქესფუ ჰელა, II 361)

აქედან გამომდინარე, წყალობები უსაზღვროა, ენა — უსუსური, აღნაგობა — სუსტი.

ყველაზე დიდი წყალობა, ამ წყალობების პატრონის დაუვიწყებლობაა. წყალობებისთვის მადლობა კარგ მონა-მსახურებში — წყალობების გზრდის, უმადურობა კი — შემცირების მიზეზი ხდება. მაგალითად, ქონება, რომლისთვისაც შექათს არ გადაფინდით, წყალობა კი არა, არეულობის მიზეზად იქცევა, პატრონს უბედურებას მოუტანს. უდიდესი ღმერთი ბრძანებს:

„ჰეი, თქვენ, რომელთაც ირწმუნეთ! უეჭველად, უმეტესი მწიგნობარი და ბერი უსამართლოდ მიერთმევენ ხალხის ქონებასა და აცდუნებენ მათ ალლაჰის გზიდან. და რომელნიც აგროვებენ თქროსა და ვერცხლს, ხოლო არ გაიღებენ მას ალლაჰის გზაზე, მაშინ ამცნე მათ მწარე სასჯელი!“ (სურა თეგბე, აიათი 34)

ثُمَّ لَتَسْأَلَنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ

„შერე იმ დღეს, აუცილებლად მოგეკითხებათ, რაც გებოძათ!“ (სურა თექვასური, აიათი 8)

„და აკი, გაუწყათ ღმერთმა თქვენ: თუ ნამდვილად მადლიერნი იქნებით, უთუოდ, წყალობას გიმრავლებთ და თუ უმადურნი იქნებით, უეჭველად, სასჯელი ჩემი საშინელია!“ (სურა იბრაჰიმი, აიათი 7)

فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ

„მაშ, გამიხსენეთ მე, (რათა) გაგისხენოთ თქვენ, იყავით ჩემდამი მადლიერნი და არ იყოთ უმადურნი!“ (სურა ბაყარა, აიათი 152)

მოაზროვნე ადამიანს ღვთისმოსავი, სულიერებით აღსავსე ადამიანის უნდა შეშურდეს და უნდა შეეცადოს მას დაემსგავსოს. მატერიალური თვალსაზრისით უნდა შეხედოს იმათ, ვინც მასზე დაბლა დგას და ღმერთს მადლობა უნდა შესწიროს.

ადამიანმა ღმერთისადმი მადლიერების გადახდაში, შუამავლებსა და წმინდანებს უნდა მიბაძოს.

ყურანში ნუჰის შესახებ ნათქვამია:

„ჰეი, შთამომავალნო ხალხის, რომელნიც გადავიყვანეთ ნუჰთან ერთად! უეჭველად, იგი მადლიერი მსახური იყო.“ (სურა ისრა, აიათი 3)

იბრაჰიმის შესახებ ნაბრძანებია:

„მადლიერი წყალობათა მისსა, გამოარჩია იგი და ქვეშარიტგზას დაადგინა.“ (სურა ნაჰლი, აიათი 121)

აღლაჰის შუამავალს ღამ-ღამობით ნამაზის ლოცვისგან ფეხები უსიგდებოდა. წმინდა აიშემ როდესაც უთხრა:

„აღლაჰის შუამავალო, თქვენ აღლაჰმა წარსული და მომავალი ცოდვები მოგიტევათ. მაშინ, როცა აღლაჰის პატიება მოპოვებული გაქვთ, სხეულს ასე, რატომ აწვალებთ?“

მუჰამმედ შუამავალმა (ს.ა.ს) უპასუხა:

„აიშე, ხომ გერ გიქნები მონა-მსახური, რომელიც ღმერთს მადლობას არ უხდის?“ (ბუჰარი, თევბე, 48/2, მუსლიმი, მუნაფიყუნი, 81)

მადლიერება — სამოთხის კაპიტალი, უმადურობა კი ჯოჯოხეთში შესასვლელი მოწმობაა. ამ მიზეზით, ყველა ადამიანმა უნდა ეცადოს, მისთვის ბოძებული სიკეთეებისთვის ღმერთს მადლობა გადაუხადოს. ასე, რომ სწავლულების მადლობის გადახდა, მათთვის ბოძებული ცოდნის უცოდინარებისთვის გადაცემაა. იმაში აზამის მდგომარეობა ამის ნათელი მაგალითია. ჰანეფის სკოლის დამაარსებელი იმაში აზამი, მთელი სიცოცხლის მანძილზე, ცოდნას ყველაზე ღამაზი ფორმით გაიღებდა მოწყალეობად. მისი მეცნიერული ავტორიტეტი და მის მიერ ჩამოყალიბებული დოქტრინა გახდა ისეთი სწავლულების გამოზრდის საშუალება, როგორებიც იყვნენ აბუ იუსუფი, იმაში მუჰამმედი და იმაში ზუფერი. მან იმისათვის, რომ თავისი მეცნიერების ღირსება დაეცვა, უსამართლო მბრძანებლის ხელში იარაღად არ იქცა და ამას გამათრახება და ცინეში ამოღობობა არჩია.

„იმით, რაც აღლაჰმა გიბოძა, ისწრაფე საიქიო სამყოფელისკენ, და არ დაივიწყო შენი წილი დედამიწაზე. სიკეთე აკეთე ისეთივე, როგორიც აღლაჰმა მოგმადლა და არ გააფრცვლო უკეთურობა ქვეყნად, რამეთუ აღლაჰს არ უყვარს უკეთურნი!“ (სურა ყასასი, აიათი 77)

ადამიანებმა ამ აიათით უნდა ისელმძღვანელონ, მდიდრების მადლიერება თავიანთი ქონებიდან მოწყალეების გაღებაა. უნდა იცოდნენ, რომ

ქონების ნამდვილი პატრონი უდიდესი ალლაჰია, ქონების გამო არ უნდა გაამაყდნენ და ის არ უნდა მიმოფანტონ. მოკლედ, უნდა ეცადონ, რომ იყვნენ მდიდრები, რომლებიც ღმერთის მადლობას უხდინან.

ღარიბების მადლიერება მოთმინებით შემოსვავა. მომთმენი ღარიბები და მადლიერი მდიდრები ალლაჰის ერთნაირ კმაყოფილებას მოიპოვებენ. ყველაფერ ამის გასაგებად, ძალიან მნიშვნელოვანია ქვემოთ მოცემული იბრაჰიმ იბნ ეთჰემისა და შაქიქ ბელჰის შორის გამართული საუბარი:

„შაქიქ ბელჰი იბრაჰიმ იბნ ეთჰემს ეკითხება:

„რას აკეთებ, რა მდგომარეობაში ხარ?“

იბრაჰიმ იბნ ეთჰემი ამგვარ პასუხს აძლევს:

„ვიპოვი, ღმერთის მადლობას ვუხდი, ვერ ვიპოვი — ვითმენ!“

შაქიქი ბელჰიმ უთხრა:

„ამას ჩვენი ჰორასანის ძაღლებიც აკეთებენ!“

ამჯერად იბრაჰიმ იბნ ეთჰემმა ჰკითხა:

„კარგი და თქვენ რას აკეთებთ?“

„ვიშოვით, ღმერთის მადლობას ვწირავთ და მოწყალებას ვიღებთ, თუ ვერ ვიშოვით — ვითმენთ და ღმერთის მადლობას ვწირავთ.“

ადამიანის, რომელსაც კარგი მორალი აქვს შეიმეცნებს, რომ მადლიერება უდიდესი ღმერთის წყალობაა და ისე იქცევა სხვებისთვის მაგალითად, რომ მათ ზემოდან არ დაუწყებს ცქერას.

فَاسْتَقَمَّ كَمَا أَمَرَتْ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

„მაშ, მტკიცედ იდექი, როგორც გებრძანა, და ვინც მოიქცა შენთან ერთად. და არ გადახვიდეთ ზღვარს. უეჭველად, იგი ხედავს, რასაც სჩადინართ!“ (სურა ჰუდი, აიათი 112)

ცხოვრებას მიმართულება ამ აიათის მიხედვით უნდა მისცე. მორალი ყურანისა და სუნნეთის მიხედვით უნდა გაიუმჯობესო, ღმერთის ცნობას უნდა ეცადო და უნდა მიხვდე, რომ ღმერთის შექმნილ ყველა არსებას უნდა ემსახურო.

იმათი მადლიერება, ვინც ჯანმრთელია და ვინც არ არის ჯანმრთელი, არის ის, რომ შეიმეცნონ ნებისმიერი მდგომარეობა, რაც ალლაჰმა გამოსაცდელად უბოძა. თავიანთ ბედს უნდა დაემორჩილონ და ღმერთს მიენდონ. ჯანმრთელმა ადამიანმა უნდა იცოდეს, რომ ეს ამქვეყნად კეთილი საქმეების ჩასადენად ებოძა და ამ მიზნით უნდა იცხოვროს, არაჯანმრთელმა ანუ ავადმყოფმა უნდა იფიქროს, რომ ეს მდგომარეობა შესაძლოა მისთვის დიდი წყალობა იყოს და შემდეგი გრძნობით უნდა იცხოვროს:

„დმერთო, ყველა ჩემი მდგომარეობისთვის მადლობა!“ უნდა ვიცოდეთ, რომ ადამიანი, რომლის თვალებიც ვერ ხედავს ჰარამს და ჭორაობაში არ ერევა, იმ ადამიანთან შედარებით, რომელიც ხედავს და ჰარამისა და პანიკის დათესვაშია გარეული, დიდ მოგებაშია. ეს ჭკმშიატიება ცხადი მხოლოდ განკითხვის დღეს გახდება.

დმერთო, ჩვენ გვაქციე ლოყმანის მსგავს მადლიერ, ბრძენ მონა-მსახურებად, რომ ხელიდან, ენიდან და გულიდან ერთმორწმუნეებს ვასარ-გებლოთ!

აამინ!

შესაფასებელი კითხვები

ა. უბასუხეთ ქვემოთ მოცემულ კითხვებს

1. ლოცმან ექიმის მიერ შვილზე მიცემულ რჩევათაგან, თქვენზე ყველაზე მეტად რომელია იმოქმედა? რატომ?
2. როდის შეიძლება შვილი დედ-მამას არ დაემორჩილოს? შეაფასეთ აიათებისა და ჰადისების მიხედვით.
3. ლოცმან ექიმის რვა რჩევისგან, ხუთი რას შეეხება?
4. რა იყო იმის მიზეზი, რომ როცა ლოცმან ექიმს დაკლებული ცხოველის ყველაზე კარგი და ყველაზე ცუდი ხორცის ნაჭრის მიტანა სთხოვეს, ორივეჯერ ენა და გული მიუტანა.
5. ისაუბრეთ, ალლაჰის მიერ ადამიანისგან მოთხოვნილი მოთმინების არს-სა და ჯილდოს შესახებ.
6. რა არის ის თვისებები, რომელთა ძირები სამოთხესა და ჯოჯოხეთა-მდეა გაწვდილი?
7. ალლაჰის ბოძებული წყალობებისთვის მადლობა როგორ უნდა გადა-ცინადოთ? რომელია მადლიერების სახეობები?
8. როგორ სრულდება ქმედებით ღმერთზე მადლობის გადახდა?
9. ახსენით მიზეზი იმისა, რომ მიუხედავად იმისა, რომ წმინდა მუჰამედ შუამავლის (ს.ა.ს) ცოდვები ნაპატიები იყო, ღმერთს დღეში ასჯერ სთხოვდა მიტეგებას.
10. ალლაჰის მადლიერების გალის სრული გადახდა შესაძლებელია?

ბ. შეავსეთ ქვემოთ მოცემული გამოტოვებული ადგილები

1. -----, გულში ღვთიური შუქის გამოვლინებით, საგნის ქვე-მარიტებისა და საიდუმლოს შექცევას ეწოდება.
2. ლოყმანმა შვილს უთხრა: „შვილო, ----- საიქიო კა-პიტალად გაიხადე.“
3. უდიდესი ღმერთის უბადლო თვისებების აღწერას და ხოტბას — -----, უთვალავი წყალობებისთვის გულით, ენითა და ქმედებებით მადლობის გადახდას — ----- ეწოდება.
4. უდიდესი ღმერთის ცნობა, მასთან სიყვარულით დაკავშირება და მისგან წამოსულ ყველა მდგომარეობაზე მორჩილება, ----- გადახდაა.

გ. შემოხაზეთ ქვემოთ მოცემული კითხვების სწორი პასუხები

1. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის ის რჩევა, რომელიც ლოყმანმა ადამიანის მიერ საკუთარი თავის დაცვას შესახებ შვილს მისცა?
 - ა. სხვის სახლში როცა იმყოფებით, თვალი დაიცავით.
 - ბ. ბაზარში თქვენი საქონელი დაიცავით.
 - გ. სუფრაზე ხელი დაიცავით.
 - დ. ადამიანებს შორის რომ იქნებით, ენა დაიცავით.
2. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის ლოყმანის ის რჩევა, რომელიც გახსენებასა და დაფიქრებას შეესებოდა?
 - ა. უნდა ეცადო, რომ ალლაჰი მუდამ გახსოვდეს და ახსენებდე.
 - ბ. აუცილებლად დაიფიქვე სხვისთვის გაკეთებული სიკეთე.
 - გ. გარდაცვლილი ყოველთვის გაიხსენე, არასდროს დაივიწო.
 - დ. არასდროს დაიფიქვო სხვების მიერ შენთვის გაკეთებული ბოროტება.

3. ალლაჰის შუამავალს ერთმა ადამიანმა უთხრა: „ღმერთმანი, მე შენ მიყვარხარ.“ შუამავალმა უბასუნა: „თუკი გიყვარვარ, სიღარიბისგან თავდასაცავი ჯაგშანი მოამზადე, რადგან იმას, ვისაც მე ვუყვარვარ, სიღარიბე უფრო ძალე ეწევა, ვიდრე მიზანს ნიაღვარი მიაღწევდეს.“ (თირმიზი, ზუჰდი, 36)

ამ გამონათქვამიდან რა შედეგი შეიძლება დავასკვნათ?

- ა. წმინდა შუამავლის მოყვარული ადამიანები აუცილებლად გაღარიბდებოდნენ.
- ბ. წმინდა შუამავალი მხოლოდ ღარიბებს უყვართ.
- გ. წმინდა შუამავლის სიყვარულის პირობა სიღარიბით გამოცდაა.
- დ. წმინდა შუამავლის მოყვარულ ადამიანს უბედურება და სიღარიბე გამოსაცდელად თან სდევს.

4. ლოყმანის მიხედვით, სამი რამ სამ ადგილზე გამოჩნდება. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის ამათგან ერთ-ერთი?

- ა. რბილი ხასიათი - ვაბრაზებისას.
- ბ. ვაჟკაცობა - ბრძოლის მოედანზე.
- გ. ჭკუა - ვაჭრობისას.
- დ. ძმობა - სიძნელის უამს.

5. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ ახასიათებს ბრძენს?

- ა. თეორიული ცოდნის მიღების შემდეგ სულის სრულყოფილებასთან მიღწევა.
- ბ. რელიგიასთან დაკავშირებულ დისკუსიებში მუდამ მის შესხედულებას ითვალისწინებენ.
- გ. სულის გაწმენდით გულში ღვთიური შუქი გამოვლინდება.
- დ. ადამიანებთან დაკავშირებით სიძარბოებს ამბობს და შესანიშნავად იქცევა.

6. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის ის საქმე, რომელიც ლოყმან ექიმის ღირსებებს მოგვაპოვებინებს?

- ა. პირობის შესრულება.
- ბ. იმ საქმეებზე, რომლებზეც არაფერი იცი, უარის ვერთქმა.
- გ. ყველა ავადმყოფის მკურნალობა.
- დ. ანაბრის ადგილზე მიტანა და მართალსიტყვაობა.

7. „ნამაზის ლოცვის დროს ალლაჰის შუამავლის მკერდიდან, როგორც ქვაბში წყლის დუღილის ხმა ისმის, ისეთი ხმა ისმოდა.“ (აბუ დაგუდი, სალათი, 157)

ამ ჰადისიდან წმინდა შუამავლის ნამაზის ლოცვასთან დაკავშირებით რისი დასკვნაა შეუძლებელი?

- ა. ნამაზის ლოცვისას, გარემოსთან კავშირის წყვეტდა და მთლიანად ნამაზის შესრულებით იყო დაკავებული.
- ბ. ეზნის კითხვისას ნამაზის დასრულებამდე ჩაფიქრებული იყო.
- გ. ნამაზის ლოცვისას, ღმერთზე მორწილებისა და მისდამი პატივისცემის გამო, გული უცახცახებდა.
- დ. ნამაზის ლოცვისას გონს კარგავდა და სალამს სხვების დახმარებით აძლევდა.

8. ადამიანი, რომელსაც თავს სიღარიბე, ავადმყოფობა, დარდი დაატყდება და იტყვის: „ეს ჩემთვის ღმერთის მიერ მოვლენილი გამოცდაა; ღმერთით, ჩემთვის სიკეთის საშუალება იქნებაო“ და მოითმენს, — რომელ მაღლიერებას აღასრულებს?

- ა. გულით მაღლიერებას.
- ბ. ბუნებრივ მაღლიერებას.
- გ. ქმედებით მაღლიერებას.
- დ. სიტყვით მაღლიერებას.

9. „ადამიანების არაფრად ჩაგდების გამო, მათგან სახე არ მიატრიალო და დედამიწაზე გაამაყებულმა არ იარო! ვინაიდან, ალლაჰს არ უყვარს ადამიანები, ვისაც თავისთავი მოსწონთ და აქებენ!“ (სურა ლოყმანი, აიათი 18)

ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის ამ აიათით აკრძალული ქმედება?

- ა. განათლების დონით და მატერიალური მდგომარეობით შენზე დაბლა მდგომი ადამიანებისთვის ზემოდან ცქერა.
- ბ. საკუთარი ქმედებების ქება და ფიქრი იმაზე, რომ არავის შენზე სასიკეთო არაფერი გაუკეთებია.
- გ. იმის ცოდნით, რომ შენი რწმენა ალლაჰის მიერ ბოძებული წყალობაა, ათეისტების წინაშე ქედმოხრილი დგომა.
- დ. იმის რწმენა, რომ შენი ცოდნა და შენს მიერ შესრულებული ღვთისმსახურებები შენ ყველაზე მაღლა გაყენებს.

10. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის უდიდესი ღმერთის წყალობებისთვის მადლობის გადახდა?
- სულით მადლიერება.
 - ქმედებით მადლიერება.
 - გულით მადლიერება.
 - სიტყვით მადლიერება.
11. „შიგლო, ქვეყანა ღრმა ზღვას ჰგავს. იქ ბევრი ადამიანი დაიბრუნო. ამ ზღვაში შენი გემი — ღვთისმოშიშობა, ტვირთი — რწმენა, ღმერთზე მინდობა — შენი მდგომარეობა, ღვთისმოსაობა კი — საგზალი ყოფილიყოს! თუ გადარჩები — ალლაჰის წყალობით, თუ დაიბრუნები — ცოდვების მიზეზით.“ ამ სიტყვებისგან რა დასკვნა არ შეიძლება გამოვიტანოთ?
- ალლაჰის შიშით, ისევე მასზე თავშეფარება, ადამიანს ცოდვის მორეკში დაბრუნებისგან იცავს.
 - სანამ საქმეს დაიწყებდე, უნდა დაფიქრდე და ღმერთის ბედის გამოვლინებას უნდა დაელოდო.
 - ადამიანმა მიღწეული წარმატება ღმერთის წყალობად, წარუმატებლობა კი თავის ნაკლად უნდა ჩათვალოს.
 - ის, რასაც ადამიანი სააქაოდან საიქითში წაიღებს, მაღალი ზნეობითა და ღვთისმოსავი ქმედებებით გაძლიერებული რწმენაა.
12. რომელი არ შეიძლება იყოს ის საქციელი, რომელსაც ადამიანი, (რომელიც მისთვის გაკეთებული მცირეოდენი სიკეთისთვისაც კი მადლობას ინდის), ღმერთის უსაზღვრო წყალობების წინაშე უნდა აკეთებდეს?
- უნდა დაფიქრდეს, მისთვის ამ სიკეთების მომვლენი ალლაჰის თვისებების გამოვლინებებზე და მუდმივად ღმერთს უნდა ადიდებდეს.
 - უნდა იცოდეს უბადლოდ შექმული ღვთიური ქმნილების — დედამიწის ფასი და უნდა ეცადოს ყველა სიკეთის მოზოვებას.
 - ფეხქვეშ დაგებული ამ სიკეთებისთვის ენით, გულითა და ქმედებებით მუდმივად მადლობას უნდა ინდიდეს.
 - უნდა სცნოს მისთვის ბოძებული სიკეთების ნამდვილი პატრონი და მის წინაშე მოვალეობები უნდა შეასრულოს.

სწორი პასუხები

ბ. გამოტოვებულ ადგილებზე ჩასასმელი სწორი პასუხები

1. სიბრძნე	2. ღვთისმოშიშობა
3. ქება-დიდება; მადლიერება	4. გულით მადლობის

გ. ტესტების სწორი პასუხები

1. ბ	2. დ	3. დ	4. გ
5. ბ	6. გ	7. გ	8. ა
9. გ	10. ა	11. ბ	12. ბ

გუგაგუაღი

გ ე ძ ე ზ ი ა

ბ ე ვ ი ა

ღ ა

ბ ს ა

**შუაზე გადახერხილი,
მორჩილი შუამავალი —
ზექერია**

**მამის — ზექერიას მსგავსად,
ღმერთისთვის შეჰიდად დაცემული
იაჰია**

**ავადყოფების მკურნალი და
მიცვალებულების გამაცოცხლებელი
ისა (იესო)**

შუამავალი ზექერია, იაჰია და ისა (იესო)

ეს საში შუამავალი, გადატანილი ტანჯვა-წამებისა და მონოთეიზმის-თვის ბრძოლის თვალსაზრისით, ერთმანეთს ძალიან ჰგავს.

ისინი მუსას შემდეგ, კვლავ ზღვარგადასული, შმაგი ებრაელების, ისევე ჭეშმარიტების გზაზე დაყენებას ეცდებოდნენ, ამიტომ, ადამიანების მცირე ჯგუფთან ერთად, ურწმუნო უმრავლესობის მხრიდან ტანჯვასა და შეურაცხყოფას იტანდნენ. შემდეგ კი ზექერია და იაჰია — ორივე უმოწყალოდ მოკლეს. ხოლო ისა, მაშინ როცა ის-ის იყო უნდა მოეკლათ, უდიდესმა ღმერთმა ააძაღლა.

იმასთან ერთად, რომ ამ საში შუამავლის შუამავლური მოვალეობის შესრულებისას თავსდამტყდარი შემთხვევები ერთმანეთს ჰგავს, სამივე შუამავალი ერთმანეთის ნათესავები იყვნენ.

შუამავალი ზექერია — ელიასი

იმრანი — ჰანე (ელისას და)

შუამავალი იაჰია

წმინდა მარიამი

შუამავალი ისა

შუამავალი ზექერია

ზექერია ებრაელების შუამავალი იყო. მისი გვარი სულეიმანამდე აღწევს. ის, ყუდუსში არსებულ „ბეითი მაყსიდში“ თევრათის ეგზეკუპლარებს წერდა და ყურბნის დაკვლის ღვთისმსახურებას ასრულებდა. მუსას შარიათით სელმძღვანელობდა და ამ რწმენას აგრცელებდა. დურგლობას ეწეოდა და ასე ირჩენდა თავს. ზექერია თავის ტომის მიერ იქნა მოკლული. მისი საფლავი დღეისთვის სირიის საზღვრებში მოქცეულ — ჰალეფში მდებარეობს.

ზექერიას დროს დამასკო და ყუდუსი ბათლამიუსელების ხელში იყო. ისინი „ბეითი მაყსიდს“ ემსახურობდნენ და ებრაელებს კარგად ექცეოდნენ. ამ ტომის დიდებულები, „ბეითი მაყსიდში“ დღედაღამ ღვთისმსახურებებს ასრულებდნენ. იმ დროისთვის ებრაელებში შუამავალი არ იყო. ისინი ღმერთს ეგვდებოდნენ, მათთვის შუამავალი გამოეგზავნა და მართლაც, ზექერია მოუგლინა ღმერთმა შუამავლად.

„ბეითი მაყსიდში“ ღვთისმსახურებას ოთხასი გააწატებული მონა ასრულებდა. იმისათვის, რომ ალლაჰის საფეხურებზე მოწონებული ყოფილიყვნენ, ყველა ებრაელი, ქალი რომ დაფეხმძიმდებოდა, ამბობდა:

„ღმერთო! ბიჭი თუ იქნება, მას „ბეითი მაყსიდს“ მივუძღვნი იმისათვის, რომ შენ გემსახურონ.“ ამგვარად, ვაჟები „ბეითი მაყსიდში“ მიჰყავდათ. ეს ტრადიცია მუსას დროიდან იყო დარჩენილი. ალლაჰმა მუსას უბრძანა:

„მუსა, მე მიყვარს მონა-მსახური, რომელიც ახალგაზრდობიდან მოხუცობამდე სიცოცხლეს ღვთისმსახურებაში ატარებს. იმ ადამიანს ახალგაზრდობაში ცოდვა არ აქვს ჩადენილი, გულით ჩემთან არის დაკავშირებული და ჩემი სიყვარული აქვს მოპოვებული.“

ზექერია დაქორწინდა სულეიმანის შთამომავალ ელისაზე. ელისა მარიამის დედა — ჰანნეს და იყო.

ზექერიასა და ელისას იაჰია შეეძინათ.

ზექერია ცხოვრობდა როგორც ღვთისმოსავი, ბედის მორჩილი შუამავალი. ქვემოთ დაწვრილებითაა გადმოცემული, თუ როგორ მოექცნენ მას უსამართლო ებრაელები.

შუამავალი იაჰია

იაჰია და წმინდა მარიამი დეიდაშვილები იყვნენ. იაჰიამ თევრათი ჯერ კიდევ ბავშვობაში ისწავლა. სრულწოვანების ასაკს რომ მიაღწია, მას შუამავლობა ებოძა.

ის, რომ იაჰია ზექერიას ეწყალობა, ყურანში ასეა გადმოცემული:

„სწორედ იქ შეევედრა ზაქარია თავის უფალს: უფალო ჩემო, მიბოძე მე შენდამი წყალობით კეთილი შთამომავლობა. უექველად, შენ ხარ შემსმენი ვედრებისა!“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 38)

„თქვა: ღმერთო ჩემო! უექველად, ძვლები გამომეფიტა და თავი გამიჭაღარავდა; და არ ვყოფილვარ შენდამი აღვლენილი ვედრებისას უბედური. და უექველად, მე მეშინია ჩემს შემდეგ მომავალი ახლობლების, რამეთუ ჩემი ცოლი უნაყოფო შეიქმნა; მაშ, მე შეილი მანუქე! მემკვიდრე იყოს ჩემი და მემკვიდრე იაღყუბის მოდგმის, ჰქმენ იგი, ღმერთო ჩემო, კმაყოფილად!“ (სურა მერიემი, აიათები 4-6)

ზექერიას გულიდან წამოსული ვედრება ალლაჰის წინაშე მიღებულ იქნა.

„და აი, აუწყეს მას ანგელოზებმა, როცა ლოცვად იდგა მიჰრაბში (სალოცავში): ალლაჰი გახარებს შენ იაჰიას (შობას, დაბადებას), რომელიც განამტკიცებს ალლაჰის სიტყვას (ღისას) და იქნება დიდებული, გაწონასწორებული შუამავალი, კეთილშობილთა შორის.“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 39)

„ჰვი, ზაქარია, უექველად, ჩვენ გახარებთ ძეს, რომლის სახელიცაა იაჰია. მის უწინარეს ეს სახელი არავის უტარებია!“ (სურა მერიემი, აიათი 7)

„უფრო ადრე იაჰია არავისთვის გვიწოდებია“ — წარმოთქმა მის ასამაღლებლად. ვინაიდან, სახელი იაჰია, უდიდესი ღმერთის მხრიდან, პირველად მას ეწყალობა. ეს გამონატულება იაჰიასთვის დამახასიათებელი სხვა ღირსებების მომცველიცაა. იაჰია რელიგიას ნიშნავს.

ორი მოხუცისთვის შვილის მოვლენა იგივეა, რომ მეგდარი გააცოცხლო.

„თქვა (ზაქარიამ): უფალო ჩემო! როგორ შემიძინება მე გაჟი, როცა სიბერემ მეწია და ცოლი ჩემი უნაყოფოა? მიუგო (აღლაჰმა): დიანაც, რომ ასეა! აღლაჰი იქმს, ინებებს რასაც.“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 40)

„უთნა: სწორედ ასე ბრძანა შენმა ღმერთმა: იგი ჩემთვის იოლია! თავდაპირველადაც სომ მე გაგაჩინე, როცა არაფერი იყავი?“ (სურა მერიემი, აიათი 9)

ზექერიას ვედრების დაკმაყოფილების ნიშანი — სამი დღის განმავლობაში ადამიანებთან დაუღალაპარაკებლობა, მხოლოდ მიმიკებით კავშირი და ღმერთის მუდმივი ხსენება იქცა.

„თქვა (ზაქარიამ): უფალო ჩემო! მომეცი მე რამე ნიშანი . თქვა: შენი ნიშანი ისაა, რომ სამ დღეს არ დაელაპარაკები ხალხს, თუ არა მინიშნებით. და ახსენე უფალი შენი გამუდმებით (მრავალჯერ), და განადიდე დილას და საღამო ჟამს!“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 41)

ზექერიას სამი დღის მანძილზე ადამიანებს არ დალაპარაკებია. თავის ტომს მიწაზე მინიშნებებს უხანავდა და ისე უქადაგებდა.

„ამის შემდეგ გამოვიდა მიჰრაბიდან თავის ხალხთან და მათ ანიშნა: რომ ელოცათ დილით და საღამოს!“ (სურა მერიემი, აიათი 11)

უდიდესი ღმერთი ბრძანებს:

„შევისმინეთ მისი ვედრება და ვუბოძეთ მას იაჰია და ვქმენით მისი ცოლი ამის შემდეგ. უეჭველად, ისინი ისწრაფოდნენ სიქველისკენ, გვიწმობდნენ სასოებით და შიშით, და იყვნენ ჩვენდამი მოკრძალებულნი!“ (სურა ენბია, აიათი 90)

სრულწლოვანების ასაკს მიღწეულ იაჰიას უდიდესმა ღმერთმა თევრათის კანონები შეასწავლა და მათ მიხედვით მოქმედება უბრძანა:

„ჰეი, იაჰია, აილე წიგნი მტკიცედ! ჯერ კიდევ ბავშვს, ჩვენ მიგჰმადლეთ სიბრძნე ჩვენგან, გულმოწყალება და სისპეტაკე. და იყო იგი ღვთისმოსიში, კეთილი მშობლებისადმი, და არა უღმობელი, ურჩი!“ (სურა მერიემი, აიათები 12-14)

შუამავალი იაჰია ინჯილის (სახარება) გამოგზავნამდე შუამავალ მუსას შარიათს ემორჩილებოდა.

მუსას შარიათის მიხედვით, ძმის ცოლზე დაქორწინება ეკრძალებოდა, ამ დანაშაულისთვის სასჯელი კი დასაჭურისება იყო. (თესნიე, 18/6-18, 20/19-21)

მაშინ, როცა თევრათის მიხედვით უცხოელებთან მრუშობა სიკვდილით ისჯებოდა; ადამიანების, რომელთაც ქორწინება ეკრძალებოდათ, მრუშობისთვის სასჯელი განსხვავებული იყო. (თესნიე, 22/22-27; ლევილილები, 20/11, 12, 14, 17)

გადმოცემის მიხედვით, შუამაგალ იაჰიას მოკვლას საფუძვლად ასეთი შექმნევა დაედო:

იაჰიას შუამაგალობის დროს, მეფე ჰეროდე თავისი ძმის ცოლთან მრუშობდა. იაჰიამ თქვა, რომ ეს ღმერთის კანონებით აკრძალული იყო, ის დილეგში ჩააგდეს. მეფის დაბადების დღის აღნიშვნის დღესასწაულზე მრუში ქალი, ქალიშვილთან ერთად იღებდა მონაწილეობას. ეს ქალიშვილი დღესასწაულზე ჩვეულებრივ მეფეს ადიდებდა და ათრობდა. მეფემ აქ სიტყვა მისცა, რომ ქალიშვილი იმ დღეს, რასაც ისურვებდა, შეუსრულებდა. დედის მხრიდან დარწმუნებულმა ქალიშვილმა, იაჰიას თავი მოითხოვა. ამ თხოვნამ მეფე ძალიან დაამწუხრა, მაგრამ იძულებული იყო მიცემული სიტყვა შეესრულებინა და შუამაგალ იაჰიას თავი მოჭრეს. ეს ქალიშვილი შემდეგ ჰეროდესზე დაქორწინდა და მასთან ერთად განადგურდა. (ლუკა, 3/19-20, მათთა 14/1-12)

ებრაელები თავაშვებულნი იყვნენ და შუამაგალებს კლაგდნენ. ღმერთმა ისინი დაწყევლა:

„და იმისათვის, რომ დაარღვიეს თავისნი აღთქმა, და ალლაჰის აიათების უარყოფისთვის, და რომ უსამართლოდ ხოცავდნენ შუამაგალთ; და იმისათვის, რომ თქვეს: ჩვენი გულები დახურულიაო, პირიქით, ალლაჰმა დაასვა ბეჭედი მათ, თავიანთი ურწმუნოების გამო და არ ირწმუნებენ ეგენი, გარდა მცირედისა;“ (სურა ნისა, აიათი 155)

ლ

როცა იაჰია მოკლეს, ის ოცდაათი წლის იყო. აიათი გვამცნობს, რომ მან, სამ საფრთხიან დღეს ალლაჰის წყალობა და მფარველობა მოიბოგა:

„და მშვიდობა მას დღეს, როცა დაიბადა და დღეს, როცა მოკვდა და დღეს როცა ცოცხალი აღდგება!“ (სურა მერიემი, აიათი 15)

ყურანის კომენტატორი ბეიზავი, ამ აიათის შესახებ ასე ამბობს: ადამიანებზე გადაკიდებულმა ეშმაკმა მას ცხოვრებაში წიანი ვერ მიაყენოს! საფლავის ტანჯვისგან უგნებელი იყო! განსჯის შიში და ჯოჯოხეთის სატანჯველი არ ნახოს.

შუამავალი ისა

ისა იაჰიას დაბადებიდან ექვსი თვის შემდეგ ყუდუსში მოეგლინა ქვეყანას. ის ებრაელებისთვის მოვლენილი ბოლო შუამავალი იყო.

ისა სუთ უდიდეს შუამავალს შორის მეოთხეა. მისეჭი იმისა, რომ მას „ღმერთის სული“ ეწოდა არის ის, რომ უდიდესმა ღმერთმა, ადამ შუამავლის მსგავსად, ისიც სულის შთაბერვით შექმნა.

ისას შუამავლობა ოცდაათი წლის ასაკში ებოძა და წინადა მას ინჯილი (სანარება) გამოეგზავნა. ოცდაცამეტი წლის ასაკში ღმერთმა ის აამაღლა.

ისას დედა — წმინდა მარიამი დაეუდის შთამომავალი იყო. დედას ჰანნე ერქვა, მამას — იმრანი.

როგორც წყაროებშია მოცემული, ჰანნეს ბავშვი არ უნდებოდა. ისიც ღმერთს ევედრებოდა:

„ღმერთო! მე ბავშვი თუ შემეძინება, მას „ბეთი მაცხიდში“ მსახურად ვაქცევ!“

ამ პირობის დადების შემდეგ, ჰანნე დაფეხმძიმდა. აიათში ნაბრძანებულია:

„აკი, თქვა იმრანის ცოლმა: უფალო ჩემო, რაც ჩემს მუცელშია, უპირობოდ შენ აღვითქვი, ყველაფრისგან თავისუფალი, მიიღე ჩემგან. უეჭველად, შენ და მხოლოდ შენ ხარ ყოვლისმსმენი და ყოვლისმცოდნე.“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 35)

ჰანნეს ქალიშვილი შეეძინა. სახელად მარიამი დაარქვა:

„და როცა შეეძინა იგი, თქვა: ღმერთო ჩემო! აი, მე შეეძინა იგი გოგო. ალლაჰმა უკეთ უწყის, რაც შეგა მან, თუმცა გაჟი არ არის მსგავსი ქალის, და დაგარქვი მას მარიამი, და შენ გაბარებ მას და მის შთამომავლობას, ფარავდე ეშმაკისგან, ქვებით ჩაქოლილისგან!“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 36)

იმ დრომდე „ბეთი მაცხიდს“ გაჟიშვილებს აღუთქვამდნენ და ეს დიდ მადლად ითვლებოდა. ამგვარად აღთქმული გაჟები დაბადებიდან სრულწლოვანების ასაკამდე იქ მსახურებას აგრძელებდნენ. ბავშვი სრულწლოვანების შემდეგ, ისურვებდა — კვლავ იქ გააგრძელებდა სამსახურს, ისურვებდა — სხვა ადგილზე წავიდოდა. მაგრამ ბავშვის

მიერ „ბეითი მაყსიდის“ სრულწლოვანებამდე დატოვება ნებადართული არ იყო.

ჰანეს ქალიშვილს — მარიამს „ბეითი მაყდისში“ მოგალებები გადაეცა. წილი ჰყარეს იმაზე, თუ მარიამი ვისი მეფარველობის ქვეშ უნდა ყოფილიყო. უდიდესი ალლაჰი ბრძანებს:

„(ო, მუჰამედ)! ეს არის ერთი ამბავი დაფარულისა, რომელსაც ვიცნადებთ შენ. შენ არ იყავი მათ შორის, როცა ისინი წილს იყრიდნენ, თუ ვის სვდებოდა მზრუნველობა მარიამზე და არ ყოფილხარ მათთან, როცა დაობდნენ.“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 44)

წილი ერგო „ბეითი მაყდისის“ წინამძღოლ ზეჰერას, რომელიც ამავე დროს ჰენეს სიძე იყო. ზეჰერამ, მისი დეიდა ჩემი კანონიერი ცოლიაო, — თქვა და მარიამზე პასუხისმგებლობა აიღო.

ძუძუს წოვა რომ შეწყვიტა, მარიამისთვის „ბეითი მაყსიდში“ ერთი ოთახი გამოეყენა. ამ ოთახს აიათში „მიჰრაბი“ ეწოდება. „მიჰრაბი“ ერთგვარ ოთახს ჰქვია, რომელშიც ღვთისმსახურებას ასრულებენ. ე. ი. მას სამლოცველოს მნიშვნელობაც აქვს.

წმინდა მარიამის ოთახში მხოლოდ ზეჰერა შედიოდა. ასე გაგრძელდა, სანამ მარიამი თორმეტი წლის ვახდებოდა. ზეჰერა, როცა მის ოთახში შედიოდა, ვასალებით ალებდა კარს, გამოსვლისას კი — კეტავდა. ყოველდღე ოთახში, ერთი დღის სამყოფ საჭმელს ტოვებდა, მაგრამ შიგ სხვადასხვა ხილს ხედავდა და ვაოცებული რჩებოდა. ესენი საიდან მოვიდაო, რომ ჰკითხავდა, მარიამი პასუხობდა: დემერთი მიწნაგნისო. ამ საჭმელებში, ზაფხულში — ზამთრის, ზამთარში კი — ზაფხულის ხილი ერია. უდიდესი ალლაჰი ბრძანებს:

„მიიღო იგი უფალმა მისმა ჩინებულად და გაზარდა კეთილშობილ მცენარედ და მიუჩინა მზრუნველად ზაქარია. ყოველთვის, როცა ზაქარია შედიოდა მასთან მიჰრაბში, ხედავდა სარჩოს მის წინ. ჰკითხა: მარიამ, საიდან ეს შენ? მიუგო: ალლაჰისგან არის ეს! უეჭველად, ალლაჰი აძლევს სარჩოს უთვალავს, ინებებს ვისაც.“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 37)

* მიუხედავად იმისა, რომ წმინდა მარიამამდე „ბეითი მაყსიდში“ გაუეხს წარავდნენ, მარიამის დედის ვედრების საფუძველზე, მარიამიც მიღებულ იქნა, როგორც აღთქმული.

* უდიდესმა ალლაჰმა ის სიძის — ზეჟერეას მფარველობის ქვეშ აღზარდა.

* მას სამოთხის სიკეთეები ჯერ კიდევ ამქვეყნად შესთავაზა.

* მას ჯებრაილთან შეხვედრა უწყალობა.

* ის და მისი შვილი — ისა ეშმაკის ბოროტებისგან დაიფარა.

* მისმა შვილმა ჯერ კიდევ ჩვილობაში დაილაპარაკა და დედის ცილისწამებას პასუხი გასცა.

ალლაჰის შუამავალი ბრძანებს:

„მარანის ქალიშვილი — მარიაში მისი დროის ქალებს შორის ყველაზე გამორჩეულია, ერთმორწმუნე ქალთა შორის ყველაზე გამორჩეული კი — წმინდა ხატოჯეა.“ (მუსლიმი, ფედაილუს საჰაბე, 69)

წმინდა მარიაში დღედაღამ ღვთისმსახურებას ასრულებდა. ღვთისმოსიშობით ებრაელებს შორის სახელი მოისვენებდა. ის, ღვთის რჩეული მონა-მსახურთაგანი იყო. ყურანში შექცეულია, როგორც ალლაჰის მონა-მსახურობის საკითხში მაღალ საფეხურზე მდგომი ადამიანი.

უდიდესი ალლაჰი ასე ბრძანებს:

„და როცა ანგელოზებმა უთხრეს: მარიაში! შექველად, ალლაჰმა შენ ავირჩია, უმწიკვლო გყო და გამოგარჩია სამყაროს ქალებს“

შორის. მარიამ! მოკრძალებით დადექი შენი უფლის წინაშე, სეჯდე აღასრულე და წელში მოინარე იმათთან ერთად, ვინც წელს ისრის.“ (სურა ალი იმრანი, აიათები 42, 43)

ამ ბრძანების შემდეგ, წმინდა მარიამი თვითმომშობის იმ საფეხურზე ავიდა, რომ ნამაზის ლოცვისგან ფეხები დაუსივდა.

არაფრისგან გამჩენი უმამოდაც გააჩენს!

წმინდა მარიამი თხუთმეტი წლის ასაკში დაინიშნა იუსუფ ნეჯჯარზე. მაგრამ სანამ მასზე დაქორწინდებოდა, ალლაჰმა მას უმამოდ ბავშვის წყალობის შესახებ ახარა:

„დადგა დღე, როცა ანგელოზებმა უთხრეს: მარიამ! სწორედ, რომ ალლაჰი გახარებს ძის დაბადებას მისი სიტყვიდან, რომლის სახელიცაა მესიჰი ღისა ძე მარიამისა, იქნება ღირსეული სააქაოსა და საიქიოში და ერთ-ერთი დაახლოებული (ალლაჰთან).“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 45)

ანგელოზებმა წმინდა მარიამს კვლავ უთხრეს:

„ის (ღისა ძე მარიამისა), ადამიანებს დაელაპარაკება აკვანშიც და მოწიფულიც, და იქნება მართალთაგანი.“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 46)

„უთხრა (მარიამმა): უფალო ჩემო, როგორ მეყოლება მე ძე, როცა კაცი არ შემხებია მე? მიუგო (ალლაჰმა): სწორედ რომ ასე, ალლაჰი გააჩენს, ინებებს რასაც. როცა განიზრახავს რაიმეს გაჩენას, მხოლოდ ეტყვის მას: იქმენ! და უმალ იქმნება ისიც.“ (სურა ალი იმრანი 47)

ანგელოზებმა მარიამისადმი ისას შესახებ მიმართვა ასე განაგრძეს:

„და ასწავლის მას წიგნსა და სიბრძნეს და თევრათსა (თორას) და ინჯილს (სახარებას)“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 48)

„და მოისხენიე წიგნში მარიამი. როცა განერიდა იგი თავის ოჯახს აღმოსავლეთისკენ,“ (სურა მერიემი, აიათი 16)

ბევრი დრო არ გასულა, უდიდესმა ღმერთმა მარიამს ჯებრაილი გა-
მოუგზავნა:

**„შემდეგ დაიდგინა მათგან გამყოფი ფარდა. მაშინ ჩვენ წარ-
ვგზავნეთ მასთან ჩვენი სული, რომელიც მის წინაშე სრულყოფილი
კაცის იერით წარსდგა.“** (სურა მერიემი, აიათი 17)

მარიამმა მის წინ უცხო ადამიანი რომ დაინახა, თავმდაბლობისა და უმწიკვლობის გამო მოერიდა. რადგან არ იცოდა, რომ ის ჯებრაილი იყო, შიშმა მოიცვა:

„უთხრა: უეჭველად, მე მიგვედღები მოწყალეს შენგან, თუკი ღვთისმოსოში ხარ შენ. მიუგო: მე მხოლოდ შუამავალი ვარ შენი ღმერთისგან, რომ განუქო შვილი სპეტაკი. უთხრა: როგორ მეყოლე-ბა ძე, როცა მე კაცი არ შემხებია და არ ვყოფილვარ მე მსუბუქი ყოფაქცევის ქალი? მიუგო: სწორედ ასე ბრძანა შენმა ღმერთმა: ეს ჩემთვის იოლია, რომ დავადგინოთ იგი სასწაულად ხალხთათვის და წყალობად ჩვენგან. ეს საქმე გადაწყვეტილია!“ (სურა მერიემი, აიათები 18-21)

როგორც უდიდესმა ღმერთმა ისურვა:

„ამგვარად დაფეხმძიდა იგი მასზე, შემდეგ შორისკენ გაემართა ნაყოფთან ერთად.“ (სურა მერიემი, აიათი 22)

წმინდა მარიამს სამშობიარო ტკივილები დაეწყო. გამხმარი ხის გვერდით მივიდა და მიეყრდნო. აიათში ნაბრძანებია:

„შემდეგ მშობიარობის ტკივილმა ხურმის ხესთან მიიყვანა. თქვა: ო, ნეტავ მომკვდარიყავი უწინ ამისა და სამარადუჟამოდ დაგვიწყებელი ვყოფილიყავი!“ (სურა მერიემი, აიათი 23)

ისა ამქვეყიანას ხელი ხურმის ხის ქვეშ მოეკვლინა. უდიდესმა ღმერთმა ის უშამოდ გააჩინა.

უდიდესმა ღმერთმა, რომელიც უსაზღვრო ძალის პატრონია, ის უშამოდ გააჩინა.

უსაზღვრო ძალის პატრონმა უდიდესმა ღმერთმა ადამი და ევა დედამის ვარეშე — მიწისგან, ისაც უშამოდ — მარიამისგან შექმნა.

შუამავალი ისას დაბადებასა და შუამავალი ადამის შექმნას შორის მსგავსება არსებობს. ორივე შემთხვევაში შექმნა, ალლაჰის „იქმენ!“ — ბრძანებით განხორციელდა.

إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُن فَيَكُونُ

„უექველად, ალლაჰის წინაშე ღისას გაჩენის ფორმა ადამის გაჩენის ფორმის მსგავსია: მან იგი მიწისგან შექმნა. შემდეგ უთხრა: იქმენ! და იქმნა ისიც.“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 59)

ამ აიათში თან ალლაჰის ძალის უსაზღვრობა, თან ებრაელების ჯერ გამაოცებელი, შემდეგ წმინდა მარიამის უმწიკვლობის, მათგან წამოსული ცილისწამების საწინააღმდეგო მტკიცებულებაა.

☩

ისას დაბადების თარიღის შესახებ წყაროებში არავითარი ჩანაწერი არ არის. არც ერთ სახარებაში არ გვხვდება ეს ცნობები. მხოლოდ ერთ სახარებაშია ნათქვამი, რომ ისა ებრაელი მეფის დროს დაიბადა (მათე 2/1). რომაულ წყაროებში მოცემულია, რომ ეს მეფე ჩვ. წ. აღ-მდე მოღვაწეობდა. აქედან გამომდინარე, ყველა ცნობა ურთიერთ-გამომრიცხავია. ამგვარად, შობის აღნიშვნა ვარაუდით ხდება.

ამ მიზეზით, კათოლიკეები შობის დღესასწაულს 24-25 დეკემბერს აღნიშნავენ, სომხური ეკლესია — 6 იანვარს. ზოგიერთი პროტესტანტული მიმდევრები კი ამ თარიღს მყარად არ მიიჩნევენ და შობას საერთოდ არ აღნიშნავენ.

☩

შუამაგალი ისას დაბადების შემდეგ:

„მაშინ მოესმა მას ხმა წილიდან: არ დამწუნრდე, უკვე შენმა უფალმა შენს ფეხებს ქვეშ ნაკადული დაადგინა.“ (სურა მერიემი, აიათი 24)

ხმაჲ, რომელიც წმინდა მარიამს მიმართავდა, ასე განაგრძო:

„შეარხიე შენსკენ ხურმის შტო, რომ ჩამოცვიფდეს შენთან მწიფე ნაყოფი;“ (სურა მერიემი, აიათი 25)

წმინდა მარიამმა ხურმის ტოტი მისკენ მოქაჩა და შეარხია. მიუხედავად იმისა, რომ ზამთარი იყო, ხიდან მწიფე ნაყოფი ჩამოცვიფდა. მარიამმა მის წინ მომდინარე წყალი დალია, ახალი ხურმა შეჭამა. ხის მიერ ზამთარში ხურმის მოცემა წმინდა მარიამის გამო მოხდა. მას უთხრეს:

„ჭამე და სვი და გილოცავთ! მაგრამ თუ დაინახავ ვინმე სულიერს, მაშინ უთხარი: უექველად, მე აღვუთქვი მოწყალეს მარხვა, ამიტომაც დღეს არც ერთ ადამის შვილს არ დაველაპარაკებო.“ (სურა მერიემი, აიათი 26)

წმინდა მარიამის დროს, ისე, როგორც უჭმელ-უსმელი მარხულობდნენ, ასევე დუმილიც მარხვად ითვლებოდა. ე. ი. როცა მარხულობდი, ისე, როგორც ჭამა-სმას არიდებ თავს, საუბრისგანაც თავი უნდა შეეკავებინა.

ისას დაბადებასთან ერთად, მის ტომში დიდი ცილისწამება და მითქმა-მოთქმა გავრცელდა:

„ბავშვით ხელში თავის ხალხთან დაბრუნდა. უთხრეს: ჰვი მარიაჲ, ძალიან ცუდი საქმე ჩაიდინე! დაო ჰარუნის, არ იყო მამაშენი ცუდი კაცი, და არც დედაშენი იყო მსუბუქი ყოფაქცევის ქალი!“ (სურა მერიემი, აიათები 27, 28)

აიათში მოხსენიებული ჰარუნი — მუსას ძმა ჰარუნი არ არის. ამ საკითხთან დაკავშირებით ყველაზე მართებულია თვალსაზრისი, რომ ჰარუნი მარიამის ნამდვილი ძმა ყოფილიყო. რადგან ისინი შვილებს წინაპრების სახელებს არქმევდნენ. (იხ. მუსლიმი, ადაბი 9) ისიც, დედ-მამის მსგავსად, პატიოსანი და ღვთისმოსავი ადამიანი იყო. ამის გამო, მისი ტომის აზრით, ასეთი ადამიანის დას — მარიამს მრუშობა არ უნდებოდა.

მარიამს ებრაელები განუწყვეტლივ შეურაცხყოფას აყენებდნენ. ის ამას მოთმინებით უსმენდა და როგორც ებრძანა, არ ლაპარაკობდა. მაგრამ მისი ტომის უკადრისი გამოხატულებები ზღვარს რომ გადასცდა, ღმერთის დახმარება მოუვიდა.

„მოუთითა მისკენ. უთხრეს: როგორ ველაპარაკოთ მას ჩვენ, როცა იგი ჩვილია, აკვანში მწოლიარე?“ (სურა მერიემი, აიათი 29)

შუამავალმა ისამ, რომელიც მომავალში ალლაჰის შუამავალი უნდა გამხდარიყო, უდიდესი ღმერთის წყალობით, ჯერ კიდევ აკვანში მყოფმა ენა ამოიღვა, საუბარი დაიწყო:

„მოუგო: უეჭველად, მე ალლაჰის მსახური ვარ. მე მიბოძა წიგნი და მე დამადგინა შუამავლად. და მე დამადგინა დალოცვილი, სადაც არ უნდა ვიყო; და მე სიცოცხლის ბოლომდე ლოცვა და ზექათი დამავალა! და თავაწიანი ჩემი მშობელი დედისადმი, არ დაგუდგენივარ უღმობელ მოძალადედ! მშვიდობა იმ დღეს, როცა მე დაგვიბადე, იმ დღეს, როცა მოგკვდები და იმ დღესაც, როცა აღვდგები ცოცხალი!“ (სურა მერიემი, აიათები 30-33)

აი, ამგვარად, წმინდა მარიამი უარყოფელი ხალხის შეკითხვაზე: „ეს ბავშვი საიდან გყავსო“, ყოველთვის ბავშვს აჩვენებდა და ეუბნებოდა: „ბავშვმა ვითხრას!“ ჩვილი ისაც ეუბნებოდა:

„დედაჩემი პატიოსანი და უმწიკვლო ქალია! უმეცრებო, უმწიკვლოებისა და თავმდაბლობის ტაძრად ქცეულ დედაჩემს ნუ არცხვენთ! იცოდეთ, რომ უდიდესმა ღმერთმა ამქვეყნად უმაჰოდ მომიყვანა. ეს ღმერთის ერთ-ერთი სასწაულია!“

ამაზედ რამდენიმე ადამიანმა თქვა:

„ეს ალლაჰის სასწაულია, თორემ ახალდაბადებული ბავშვი ვერ ილაპარაკებს. ეს, მართლაც, ღმერთის მხრიდანაა; ეს შემთხვევა ღმერთის დიდებულების მაჩვენებელია.“

ამის მიუხედავად, ზოგიერთები მზაკვრობას მაინც აგრძელებდნენ. აიათში ნაბრძანებია:

„სწორედ ამ ჭეშმარიტი სიტყვის მიხედვით, ღისა მარიამის შვილია, რომელშიც ეჭვი ეპარებათ მათ.“ (სურა მერიემი, აიათი 34)

აიათში ისა ღმერთის სიტყვად იმიტომაა მოხსენიებული, რომ ის „იქმენ“ ბრძანების შედეგია. ეს სინამდვილე სხვა აიათშიცაა გადმოცემული:

„და რომელმაც შეინახა პატიოსნება. მაშინ ჩვენ ჩაგბერეთ მასში ჩვენი სულისგან და დავადგინეთ იგი და ქე მისი სასწაულად სამყაროთათვის!“ (სურა ენბია, აიათი 91)

☞

შუამავალ ისას ჩვილობისას საუბარმა ცილისწამებას ბოლო მოუღო, მაგრამ ცოტა ხნის გასვლის შემდეგ ცილისწამება და მითქმა-მოთქმა კვლავ დაიწყო. უმეცარი ტომი ამბობდა:

„უშამოდ ბავშვი ვაჩნდება?!“

შემდეგ თქვეს:

„ეს მრუშობის ჩამდენი ერთადერთი ზექერია თუ იქნება!“ როცა ზექერია ერთხელ „ბეითი მაყდისში“ მარტო დარჩა, მასთან მივიდნენ და ცილი დასწამეს:

„შენ მარიამთან იმრუშეო!“ და მასზე იერიში მიიტანეს.

ზექერია მათგან თავდასაცავად ხის ფულურთში დაიბაღა. ეშმაკმა ადამიანის სახე მიიღო, ზექერიას მამებრებთან მივიდა, მიუთითა იმ ხეზე, სადაც ზექერია იყო დამალული და უთხრა:

„ეს ხე ხერხით შუაზე ჩახერხეთ, არაფერს დაკარგავთ. ზექერია მის შიგნითაა!“

მათაც მაშინვე ხის ხერხვა დაიწყეს. ხერხი ზექერიას თავს რომ შეეხო, ტანჯულმა შუამავალმა „აჰ!“ — დაიძახა, მაგრამ მას ამ დროს მოესმა მოწოდება:

„ზექერია, არ დაიხივლო!

ზექერიამაც დიდი მოთმინება და მორჩილება გამოიჩინა და ხერხით შუაზე ისე გადახერხეს, რომ ერთი დაკვნესებაც აღარ აღმოხდენია.“

☞

იმისათვის, რომ ზექერის მკვლელებს უბედურ ებრაელებს მარიამისა და შუამავალი ისასთვის არაფერი დაეშავებინათ, უდიდესმა ღმერთმა ისინი თავისი მფარველობის ქვეშ აიყვანა:

„და ჩვენ დაგადგინეთ მარიამი და ძე მისი სასწაულად და დაგასახლეთ ისინი დაფარულ მაღლობზე, სადაც წყარო მოედინებოდა!“ (სურა მუმიუნნი, აიათი 50)

გადმოცემის მიხედვით, ეს ადგილი ეგვიპტე იყო. წმინდა მარიამი და შუამავალი ისა იქ თორმეტ წელიწადს დარჩნენ. ამ დროის განმავლობაში ბევრი არაჩვეულებრივი მოვლენა მოხდა.

წმინდა მარიამი და შუამავალი ისა უბოვართა სახლში ცხოვრობდნენ. ერთ დღეს სახლის პატრონმა ცოტათოდენი ფული დაკარგა და ვერაფრით გაარკვია, ეს ფული ვინ აიღო. ყველა ეჭვმიტანილად იქცა. ეს მდგომარეობა წმინდა მარიამს ძალიან ეწყინა. იქ მცხოვრებლებს შორის ერთი ბრმა და ერთიც დამბლადაცემული ადამიანი ერია. შუამავალი ისამ რომ ნახა, დედა ძალიან დამწუხრებული იყო, ამ ორ ადამიანს უთხრა:

„ფული დამალული ადგილიდან გამოიღეთ!“

ამ ამკარა სასწაულის გამო, ისინიც იძულებული გახდნენ, ალებული ფული უკან დაებრუნებინათ. ამ შემთხვევის შემდეგ ისამ ხალხში ავტორიტეტი მოიპოვა.

ისას (მშვიდობა მას) შუამავლობა

შუამავალი ისა, ეგვიპტეში თორმეტწლიანი ცხოვრების შემდეგ, ყუდუსში დაბრუნდა და ნაზარეთში დასახლდა. ამის გამო ქრისტიანებს ეწოდათ ნაზარეველები, რაც მომდინარეობს ნაზარასაგან.

შუამავალი ისას ოცდაათი წლის ასაკში შუამავლობა ებოძა. მანაც მაშინვე დაიწყო ადამიანებისთვის მონოთეიზმის ქადაგების მოვალეობის შესრულება.

უდიდესი ღმერთი ბრძანებს:

„და ვფიცავ! ჩვენ წარვგზავნეთ ნუჰი და იბრაჰიმი და ჩვენ დაგუდგინეთ მათ შთამომავლობას შუამავლობა და წიგნი. ამრიგად, მათგან ნაწილი ჭეშმარიტ გზას ადგას, ხოლო უმრავლესობა მეამბოხე ცოდვილი.“ (სურა ჰადიდი, აიათი 26)

გასაგები ხდება, რომ ამქვეყნად მოვლენილი ოთხი დიდი წიგნი ამათ შთამომავლებს მოეგლინათ.

„მერე წარვგზავნეთ მათ კვალდაკვალ შუამავლები და მიგაყოლეთ ღისა ძე მარიამისა და ვუბოძეთ მას ინჯილი და ჩავთესეთ

მათ გულებში სიბრაღული და მოწყალება, რომელთაც გაჰყენენ მას. ხოლო რაც შეეხება ბერ-მონაზვნობას, არ დაგვიწერია იგი მათზე, რამეთუ მათ გამოიგონეს ალლაჰის კმაყოფილების მოსაპოვებლად. მაგრამ არ დაიცვეს იგი ჭეშმარიტი დაცვით. ამგვარად ვუბოძეთ თა-ვიანთი საზღაური, რომელთაც ირწმუნეს. ხოლო უმეტესობა მათგან შეამბოხე ცოდვილია.“ (სურა ჰადიდი, აიათი 27)

ბერ-მონაზვნობა, ქრისტიანობაში შექმნილი შემოღებული ვაგებისა და ცხოვრების ფორმაა. გადმოცემის მიხედვით, ისას შემდეგ მორწმუნეებმა უარყოფილი მოძალადეების განადგურება სცადეს. ურწმუნოებსა და მორწმუნეებს შორის სამი ბრძოლა გაიმართა, ამ ბრძოლაში მორწმუნეებმა დიდი დანაკარგი განიცადეს. გადარჩენილებმა გადაწყვიტეს აღარ ებრძოლათ, რადგანაც შედეგად მონოთეიზმის მქადაგებელი აღარავინ დარჩებოდა და მხოლოდ ღვთისმსახურებით შემოიფარგლნენ. ამ მიზეზით, არეულობას გაქცეული, რწმენისადმი პატივისცემით გამსჭვალულმა ამ ადამიანებმა შექმნეს ჭამა-სმარე, ქორწინებაზე და ყველა ამქვეყნიურ სიამოვნებაზე უარი თქვეს; მთებში, გამოქვაბულებში და სენაკებში ღვთისმსახურებებით დაკავდნენ. დანარჩენმა მორწმუნეებმა, დროთა განმავლობაში, თავიანთი ბიროვნება დაკარგეს, შუამავალ ისას რწმენა უარყვეს და მმართველების რწმენა მიიღეს. პოლითეიზმის მორწმუნე ხალხში დროთა განმავლობაში სამების (მამა, ძე და სულიწმინდა) რწმენა გავრცელდა. ბოლო, წმინდა მუჰამედ შუამავალიც (ს.ა.ს) უარყვეს და კვლავ, იმავე რწმენას მიჰყენენ.

❧

ისა რწმენის ქადაგებას განაგრძობდა, მაგრამ ადამიანების უმრავლესობა ურწმუნოებას ამჟღავნებდა.

ისამ ბევრი სასწაული აჩვენა, მუსასთავის ბოძებული „თევრათი“ დაა-დასტურა და მხოლოდ ალლაჰის რამდენიმე კანონის ცვლილება უქადაგა ხალხს:

„და (მოგვადი) დასტურად იმისა, რომელიც ჩემს უწინ იყო თევრათში (თორაში), და რომ ნებადართულ ვქმნა თქვენთვის ზოგი რამ, რაც აკრძალული ვქონდათ (აქამდე). და მოგსულვარ თქვენთან სასწაულით თქვენი უფლისგან. მაშ, იყავით ალლაჰის წინაშე ღვთის-მოსაგი და გამომეყვით მე! უეჭველად, ალლაჰი ჩემი ღმერთიცაა და თქვენი ღმერთიც. მაშ, თაყვანი ეცით მას. სწორედ, რომ ესაა გზა ჭეშმარიტი!“ (სურა ალი იმრანი, აიათები 50, 51)

„და აკი, უთხრა ღისამ, მარიამის შვილმა: ჰეი, ისრაილის ძენო! უეჭველად, შუამავალი ვარ ალლაჰისა თქვენთან მოვლენილი, და-მმოწმებელი იმისა, რაც იყო ჩემამდე თევრათში და მანარობლად

შუამავლისა, რომელიც მოვა ჩემს შემდგომ. მისი სახელია აჰმედი. ნოლო როცა იგი მივიდა მათთან ცხადი მტკიცებებით, თქვენ: ეს ცხადი ჯადოქრობაა!“ (სურა საფფი, აიათი 6)

იოანეს სახარების მე-14 ნაწილში ისას შემდეგი ნათქვამია გადმოცემული:

„მე მამას შეგვევდრები და ის სხვა ნუგეშისმცემელს მოვივლენო, რათა თქვენთან იყოს საუკუნოდ“. (იოანეს სახარება 14/16-17)

„მავრამ ჭეშმარიტებას გეუბნებით თქვენ: თქვენთვის უძჯობესია რომ წავიდე, რადგან თუ არ წავედი, ნუგეშისმცემელი ვერ მოვა თქვენთან, თუ წავალ მე, მოვივლენო.“

და როდესაც ის მოვა, ამხილებს წუთისოფელს ცოდვის, სიძარტლისა და სამსჯავროს ვამო.

კიდევ ბევრი მაქვს თქვენთვის სათქმელი, მაგრამ ველარ იტვირთავთ.

როცა მოვა იგი სული ჭეშმარიტებისა, შეგიძლებათ ყოველ ჭეშმარიტებაში. თავისით კი არ ილაპარაკებს, არამედ იმას ილაპარაკებს, რასაც ისმენს და მომივალს გაუწყებთ თქვენ“. (იოანეს სახარება 16/7-9, 12-13)

ბარნაბას სახარების 39-ე ნაწილში ნათქვამია: „შენ რომ ამბობ, იმ მესიის სახელი რა არის და მის მოსვლას როგორ ვავიკებთ?“

შუამავალმა ისამ ასე უპასუხა:

„მესიის (შუამავლის) სახელი გამაოცებელი ფაისი სილაამაზეშია. უდიდესმა ღმერთმა როცა მისი შუქი შექმნა, მას ეს სახელი უწოდა და ის წეტოურ სიდიადეში გაიზარდა. შემდეგ უდიდესმა ღმერთმა მას უთხრა:

„შენი გულისთვის სამოთხე, დედამიწა და უამრავი არსება შეგქმენი. ამას ყველაფერს შენ გჩუქნი. ის, ვინც შენ მოგყვება, ჩემს წყალობას მოიპოვებს, შენი უარყოფელი კი ჩემს წყევლას დაიმსახურებს. შენ მე დედამიწაზე ჩემს შუამავლად მივავლენ. შენი სიტყვა აბსოლუტური ჭეშმარიტება იქნება. ცა და დედამიწა განადგურდება, მაგრამ შენი რწმენა მარადიულად დარჩება. მისი სახელი აჰმედიია.“

ამ სიტყვების მოსმენის შემდეგ ისას გარშემო შეკრებილმა მორწმუნეებმა ხმამაღლა დაიწყეს ვედრება: „აჰმედ, დედამიწის გადასარჩენად მალე მოდი!“

ისასადმი სიბრაზე და სიძულვილი ურწმუნოებში დღითი დღე იზრდებოდა. ისამ ეს რომ შეამჩნია, მის მორწმუნეებს შორის არჩეულ თორმეტ მორწმუნეს (მოციქულს) ჰკითხა:

„უდიდესი ღმერთის რწმენის სამსახურსა და მის დაცვაში მე ვინ დაძებნარება?“

ყველა მოციქულმა ერთხმად უპასუხა:

„ჩვენ დაგეხმარებით! ალლაჰის გზაზე ყველაფერში დაგეხმარებით, რადგან ჩვენ მის რწმენას ვული მივუძღვენით. შენ მოწმე იყავი, რომ ჩვენ შენს რწმენასთან დაკავშირებული ნამდვილი მუსლიმები ვართ!“

აიათში ნაბრძანებია:

„და როცა ღისამ იგრძნო მათი ურწმუნობა, თქვა: ვინ არის ჩემი შემწე ალლაჰის გზაზე? მიუგეს მოწაფეებმა: ჩვენ ვართ შემწენი ალლაჰის სარწმუნოებისა. ჩვენ ვიწამეთ ალლაჰი, და დაამოწმე, რომ მორჩილნი ვართ ჩვენ.“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 52)

„ჰეი თქვენ, რომელთაც ირწმუნეთ! იყავით ალლაჰის სარწმუნოების შემწენი, როგორც უთხრა ღისამ, შვილმა მარიამისმა მოწაფეებს: ვინ არის ჩემი შემწე ალლაჰის გზაზე? მიუგეს მოწაფეებმა: ჩვენ ვართ შემწენი ალლაჰის სარწმუნოებისა. მაშინ ირწმუნა ნაწილმა ისრაილის შვილთაგან და უარყო ნაწილმა. ამრიგად, ჩვენ გაგაძლიერეთ ისინი, რომელთაც ირწმუნეს თავიანთი მტრების წინაშე. მაშინ სძლიეს მათ.“ (სურა საფფი, აიათი 14)

იმ თორმეტი გულწრფელი და წმინდა ადამიანისთვის „მოციქული“ განსაკუთრებული წოდებაა. მათ ისასი ყველაზე ადრე ირწმუნეს. მოციქულები ის ადამიანები არიან, ვინც ქრისტიანობის გასაავრცელებლად ისამ ამოიღწია. ცნობილი „ბარნაბას სახარების“ დამწერი ბარნაბაც ამათვანია.

ზეციდან სუფრის მოვლენა

მოციქულებმა ისას თხოვეს, ღმერთს ზეციდან სუფრის მოვლენას შევედრებოდა.

„და როცა მოწაფეებმა ჰკითხეს მარიამის შვილ ღისას, შეუძლია შენს ღმერთს, რომ გარდმოაგლინოს ზეციდან ჩვენდა სუფრა? მიუგო: გეშინოდეთ ალლაჰის, თუკი ხართ მორწმუნენი!“ (სურა მაიდე, აიათი 112)

შუამაგალმა ისამ მათ ჰკითხა:

„აღლაპის ძალაში ეჭვი გეპარებათ? ასეთი რამის თხოვნას როგორ ბედავთ?“

მოციქულებმა უთხრეს:

„სხვა მიზანი არ გვაქვს. ეს იმისთვის გვინდა, რომ აღლაპის წყალობა მივიღოთ და გული უფრო დავიმშვიდოთ!“

„მიუგეს მათ: გვსურს მივიროთვათ მისგან, რათა ვიჯეროთ ჩვენი გულები და ვიცოდეთ, რომ რაც გვაუწყე, სიმართლეა, და ვიყოთ მოწმენი ამისა.“ (სურა მაიდე, აიათი 113)

ისამ რიტუალურად განიბანა და ლოცვა აღასრულა. ღმერთის წინაშე დიდი მორჩილებით წარმდგარმა, ღმერთს შეევედრა. უდიდესმა ღმერთმა ამცნო, რომ ეს სუფრა მას დღესასწაულზე ებოძებოდა:

„მარიამის შვილმა ისამ შეევედრა: ღმერთო ჩვენო! ჩვენ ზეციდან სუფრა მოგვივლინე, რომ ჩვენთვის, ჩვენი წინაპრებისა და მომავლისათვის დღესასწაულად და სასწაულად იქცეს! ჩვენ სარჩო მოგვეცი, რადგან შენ სარჩოს მბოძებელთაგან ყველაზე კეთილი ხარ!“ (სურა მაიდე, აიათი 114)

ეს ვედრება დაკმაყოფილებულ იქნა და ციდან სუფრა მოევლინა. გადმოცემის მიხედვით, სუფრაზე შემწვარ თევზთან ერთად მარილი და ძმარი იდო, პურზე ზეთისხილი, თაფლი, ყველი და ა.შ. სუფრაზე მწვანე-ლიც ელაგა.

მოციქულებისა და ისას ნუსაბინში წასვლა

სელმან ფარისი ასე გადმოგვცემს:

ისას დაეგალა ნუსაბინის სიამაყითა და უსამართლობით სახელგანთქმული სელმწიფისთვის რწმენა ექადაგა. იფიქრა, რომ იქ თავდაპირველად რამდენიმე მოციქულს გაგზავნიდა. ჰკითხა:

„ვინ წავა?“

იაკობმა უთხრა:

„მე წავალ.“

მას თავმანი და შემუნიც შეურთდნენ. შემუნმა შუამავალ ისას თხოვა:

„აღლაპის შუამავალო, თქვენის ნებართვით, მეც წავალ, მაგრამ თუ გაგვიჭირდება და დასახმარებლად მოვინძობთ, დახმარება არ დააგვიანოთ!“

სამივე ერთად გზას გაუდგა. შეშუნი ქალაქის გარეთ დარჩა:

„დახმარებას თუ ისურვებთ, მე მოვალო“, — უთხრა.

იაკობი და თავმანი ქალაქში შევიდნენ. ხალხი შეკრიბეს და მონოთეიზმი უქადაგეს. იმის გამო, რომ ხალხს წმინდა მარიამისა და ისას შესახებ ჭორები და ბოროტი ხმები დაეჯერებინათ, ეს ქადაგება უარყვეს. ისინი დაწყევლეს. შემდეგ თევძანი ხელმწიფესთან წაიყვანეს. ხელმწიფემ ხელები და ფეხები მოაჭრევინა, თვალები დათხარა და დილეგში ჩააგდო.

ამ დროს შეშუნი, რომელიც მდგომარეობას თვალს ადევნებდა, ქალაქში შევიდა, ხელმწიფეს მიუახლოვდა. მას შეკობრობა შესთავაზა და მისი მოსაუბრე ამხანაგი გახდა. ერთ დღეს შეშუნმა ხელმწიფეს თევძანთან საუბრის ნება სთხოვა. ორივე ისე მოიქცა, თითქოს ერთმანეთს არ იცნობდა.

შეშუნმა ჰკითხა:

„ადამიანი, შენ რას იძახი?“

თევძინმა უთხრა:

„ისა აღლაპის მონა-მსახური და შუამავალია.“

შემდეგ საუბარი ასე განაგრძო:

„შენი სიტყვის მტკიცებულება ვაგანია?“

„ყოველგვარი დაავადების მკურნალობა.“

„ამას ექიმებაც აკეთებენ. სხვა მტკიცებულება გაქვს?“

„იცის, ხალხი სახლებში რას აკეთებენ და რას მალავენ.“

„ეს მკითხავენმაც იციან. სხვა?“

„თიხისგან ჩიტს აკეთებს და აფრენს.“

„ამას ჯადოქრებაც აკეთებენ.“

„მკვდრებს აცოცხლებს.“

„აი, ეს დაუჯერებელი რამ არის, ამ შემთხვევაში ისას მოვინძობთ. მკვდრებს თუ ნამდვილად აცოცხლებს, მის ნაქადაგევს ვირწმუნებთ.“

ხელმწიფეს შეშინებს ეს სიტყვები მოეწონა. მამინვე ამბავი გაუგზავნეს და ამ მოწვევაზე ისა ნუსაბინში ჩავიდა. ისე მოიქცა, თითქოს შეშინებს არ იცნობდა. შეშინმა ხელმწიფეს უთხრა:

„თუ ინებებთ, მის სასწაულს თევზანზე გამოცდი.“

თევზანი მოიყვანეს. ისამ მას ხელებზე და ფეხებზე ხელი გადაუსვა და აღუდგინა, შემდეგ თვალებზე მოუსვა ხელი და თვალისჩინიც დაუბრუნა.

შეშინმა ხელმწიფეს შეხედა და უთხრა:

„ეს მართლაც შუამაგლობის მტკიცებულებაა!“

შემდეგ შეშინმა ჰკითხა:

„ისა, ჩვენმა ჯამათმა წუნელ რა ჭამა? რა შეინახა?“

ისამ ყველაფერი თითო-თითოდ ჩამოთვალა.

შემდეგ თინისგან დაშურას ვაკეთება შესთავაზა. ისიც გააკეთა და გააფრინა; ავაღმყოფებს უძეკურნალა და განკურნა; ერთი მკვდრის გაცოცხლება ისურვეს. გასაცოცხლებელი პიროვნება სამ იბნ ნუჰი იყო. ისამ, ალლაჰის ნებართვით, სამ იბნ ნუჰიც გააცოცხლა. სამს ჰკითხეს:

„როცა მოკვდი ამ ასაკში იყავი?“

„არა! ჩავთვალე განკითხვის დღე დადგა-მეთქი. შინისგან ასე მოვხუცდი.“

ამის შემდეგ, სამ იბნ ნუჰმა წმინდა მუსას შუამაგლობა დაადასტურა და ისევ გარდაიცვალა.

ამდენი სასწაულის შემხედვარე ხელმწიფემ და მისმა ჯარისკაცებმაც ირწმუნეს. აქედან ნათელია, რომ მუსლიმანი ჭკვიანი, გამჭრიახი უნდა იყოს და გონივრულად იმოქმედოს. ვინაიდან, ყველა სიმართლე ყველა ადგილზე არ ითქმის. დროის სწორად შერჩევა, საფუძვლის მომზადებაა საჭირო.

ჰაბიბ ენ ნეჯარი

ისამ ანთაქიაში ორი მოციქული გაგზავნა. ისინი ადამიანებს კერძო-ყვანისმცემლის უარყოფასა და მონოთეიზმის აღიარებას უქადაგებდნენ. იქაურმა მეფემ ეს ორი მოციქული დააბატონრა და ციხეში ჩასვა.

ისამ იქ შეშინი გაგზავნა.

შეშინი უბრველესად მეფეს დაუახლოვდა. მას შემდეგ, რაც საკმაოდ გაიზარდა მისი ზეგავლენა მეფესა და მის გარემოცვაზე, მათ მონოთეიზმი

ლაშაზი ფორმით უქადავა. მეფემ და მისმა გარემოცვამ გულით ირწმუნა, მაგრამ ხალხმა — არა.

ხალხის ამ უარყოფის შესახებ ჰაბიბი ენ ნეჯარმა რომ გაიგო, სახლიდან, რომელიც ქალაქის განაბირას მდებარეობდა, გაიქცა და ხალხში გაერია. მათ უთხრა, რომ მას სწამდა ამ ელჩების და ხალხს რწმენისკენ მოუწოდა, მაგრამ უმეცარმა ხალხმა არ მოუსმინა და ის ჩაქოლეს.

ეს შემთხვევა ყურანში ასეა გადმოცემული:

„და მოუყევი მათ მაგალითი სოფლის მკვიდრთა, აკი იქ მივიდნენ შუამაგალნი! აკი, წარგზავნეთ მათთან ორი, უმაღ ცრუდ შერაცხეს, ამიტომაც გაავადღიერეთ მესამეთი და უთხრეს (შუამაგლებმა): უეჭველად, თქვენთან ვართ წარმოგზავნილნი.“ (სურა იასინი, აიათები 13, 14)

„უთხრეს: ისეთივე ადამიანები ხართ, როგორც ჩვენ. მოწყალეს არაფერი ზეგარდმოუვლენია, თქვენ მხოლოდ ცრუობთ! მიუგეს: ჩვენი ღმერთი უწყის, უეჭველად, თქვენთან წარმოგზავნილები ვართ.“ (სურა იასინი, აიათები 15, 16)

„არ არის ჩვენი ვალი, თუ არა ცხადი უწყებისა. თქვეს: უეჭველად, ჩვენი ნაგსი თქვენგანაა. თუ არ შეწყვეტო, უთუოდ, ქვებით ჩაეკოლაფთ და უთუოდ, შეგეხებათ ჩვენგან მწარე სასჯელი! მიუგეს: ნაგსი თქვენი თქვენიდანგა, განა შეგონებისგან? არა, თქვენ ხართ ზღვარგადასული ხალხი!“ (სურა იასინი, აიათები 17, 19)

„და მოვიდა ქალაქის გარეუბნიდან კაცი სირბილით. სთქვა: ჰეი, ხალხო ჩემო! გაჰყევით წარმოგზავნილებს! გაჰყევით, ვინც საზღაურს არ ითხოვს თქვენგან და ჭეშმარიტ გზაზე ადგანან!“ (სურა იასინი, აიათები 20, 21)

ამ რჩევაზე იმ კაცს მიუბრუნდნენ და უთხრეს: „შენც იმათ რწმენაზე ხარ?“ მან უბასუხა:

„და რა მიშლის მე ხელს, რომ არ გეთაყვანო, რომელმაც გამაჩინა და (ვისთანაც) მიიქცევით თქვენ? განა დავიდგინო მის გარდა ღვთაება? რამეთუ თუ მოწყალე ინებებს აკი მომიზღოს, მათი შეწევნა ვერღა დამხმარება და ვერ მისხნიან ისინი. მაშინ, უეჭველად, ცხად გზააბნევაში აღმოგჩნდები. უეჭველად, მე ვირწმუნე თქვენი ღმერთი. მაშ, ყური დამიგდეთ!“ (სურა იასინი, აიათები 22-25)

მაგრამ ამ უბედურმა ადამიანებმა მას არ მოუსმინეს და ქვები დაუშინეს. ჰაბიბი ენ ნეჯარს სიკვდილის წამს ებრძანა:

قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ * بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي
وَجَعَلَ لِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ

„ეთქვა მას: შედი სამოთხეში. თქვა: ნეტავ, ჩემს ხალხს სცოდნოდა, რომ მაპატიო ჩემმა ღმერთმა და დამადგინა ერთ-ერთ პატივმიზეზულთაგან!“ (სურა იასინი, აიათები 26, 27)

ისას ცად ამაღლება

მუსასთვის გამოგზავნილი რწმენისადმი ებრაელებმა ინერტიულობა გამოიჩინეს და შუამავლებს ბევრ რამეში შეეწინააღმდეგენ, სწორი გზიდან გადაუხვიეს. ამის შემდეგ მოვლენილი შუამავლები მათ მუდმივად აფრთხილებდნენ, მაგრამ ეს თავაშვებული ერთი გონს ვერ მოეგო. ისინი იმ ზღვრამდე მივიდნენ, რომ შუამავლები მოკლეს.

ებრაელები იმ დროს, როცა მათ ისა მოეგლინა, ასეთ საგაღალლო და ჭკუმიმართებას დაცვილებულ მდგომარეობაში იყვნენ, მხსნელს ელოდებოდნენ.

მათ სურდათ, რომ შუამავალი, რომელსაც ელოდებოდნენ, მეზობლი, გამტანი, გამბედავი და ძალიან ძლიერი ადამიანი ყოფილიყო, რომ ისინი ტყვეობისგან ეხსნა და დიდი სარგებელი მოეტანა მათთვის.

ამის გამო იყო, რომ მათთვის მოვლენილი ისა ძალიან რბილი ეჩვენათ და მისი დაჯერება არ ისურვეს.

მაგრამ ისამ, მიუხედავად ყველაფრისა, მოთმინება გამოიჩინა, ეცდებოდა იმისთვის, რომ დედამიწაზე მშვიდობა და კეთილდღეობა გამეფებულიყო და ადამიანებს შორის ურთიერთობა მოწესრიგებულიყო. ცდილობდა გზასაცდენილი ებრაელები ჭაობიდან ამოეყვანა. მაგრამ შუამავლების სისხლში ხელგასვრილი ებრაელები ამ ქადაგებამ შეაწუხა. ისას და მის გარემოცვას აწვალებდნენ. საბოლოოდ, ისას მოკვლა გადაწყვიტეს.

მოციქულთაგან იუდასმა, ისჰარმა და იუდამ რწმენაზე უარი თქვეს. მათ შორის იუდამ შუამავალ ზექერიას და იაჰიას მკვლელ ებრაელებს ისას ადგილ-სამყოფელის შესახებ ამცნო. ამგვარად, მას უდიდესი ღმერთის სატანჯველი დაბატყდა თავს. ებრაელებს, ის ღმერთმა ისად მოაჩვენა და ჯგარზე იქნა გაკრული, ისა კი ცად იქნა ამაღლებული.

ისას ცად ამაღლების შესახებ არსებობს მეორე თვალსაზრისიც:

ებრაელები იმ სახლში რომ შევიდნენ, სადაც ისა რჩებოდა, იუდა ღმერთმა მათ წინაშე ისას სახით გამოიყვანა. ამიტომ ისას ნაცვლად იუდა მოკლეს. უდიდესი ალლაჰი ბრძანებს:

„და მათი ურწმუნობისათვის და იმისთვისაც, რომ უდიდესი ცილი დასწამეს მარიამს; და მათი სიტყვებიდან გამოძინარე, უექველად, ჩვენ მოგვკალით მესიში ღისა ძე მარიამისა, შუამავალი ალლაჰისა; და არ მოუკლავთ იგი და არ გაუკრავთ, მაგრამ მოენგნათ მათ, და უექველად, რომელნიც ვერ თანხმდებიან მასში, ამის გამო ექვში არიან, არაფითარი ცოდნა არ აქვთ ამის თაობაზე, მხოლოდ გარაუდს მიყვებიან, და არ მოუკლავთ ნამდვილად იგი, არამედ ალლაჰმა აღამაღლა იგი თავისთან, რამეთუ ალლაჰი ძლევამოსილია, ბრძენია!“ (სურა ნისა, აიათები 156-158)

ალლაჰმა ისა ებრაელებისგან დაიცვა, მის მოგვლას ხელი შეუშალა. უექველია, რომ ის თავის საფეხურებზე წაიყვანა. მხოლოდ მისი წაყვანის ფორმისა და დროის შესახებ სხვადასხვა გადმოცემები არსებობს.

აიათში ნაბრძანებია:

„(იუდეველებმა) მოიგონეს ხრიკი (ღისას წინააღმდეგ) და ალლაჰმა ხრიკი მათი ჰქმნა ამოდ. უექველად, ალლაჰი უმარჯვესია ხრიკის მომგონთადმი!“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 54)

„მაშინ ალლაჰმა უთხრა: ო, ღისა! მე მოგაკვდინებ შენ (და სხვა ვერაგინ) და ჩემთან აგამაღლებ, გიხსნი ურწმუნთაგან და გაგათავისუფლებ მათგან, ხოლო რომელნიც შენ მოგყვებოდნენ, აღმატებულს ვყოფ წარღვნამდე ურწმუნთა წინაშე. მერე ჩემდა მოიქცეთ თქვენ, და მე განგსაჯო თქვენს შორის, რაზეც დაგა გქონდათ.“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 55)

„მაგრამ მათ, რომელთაც უარყვეს, უმკაცრესად დაგსჯი სააქაოშიც და საიქიოშიც. და მათ არ ეყოლებათ შემწეები (გინც ტანჯვისაგან იხსნის)! იმათ კი, რომელთაც ირწმუნეს და ჰქმნეს სიკეთენი, სრულად მიეწღებება მისგან (ალლაჰისგან), რამეთუ ალლაჰს არ უყვარს უსამართლონი!“ (სურა ალი იმრანი, აიათები 56, 57)

ისას ცად ამადლების შემდეგ

ისას ცად ამადლების შემდეგ, ქრისტიანები ძალიან ბევრ ჯგუფად დაიყვნენ. ამის შემდეგ წარმოიშვა სამების მცნება. ქრისტიანების იაკობის ჯგუფმა თქვა: ალლაჰი ისაში ჩასახლდა, ისას სხეულის ფორმა მიიღო და მისი სახით გამოჩნდა. ე. ი. ღმერთი ისაა.

შედწევს, შესვლა, ადგილის დაკავება, ერთი სხეულის მეორე სხეულში შესვლა, ორი რამის შეერთებას ნიშნავს. ღმერთის ადამიანის სხეულში ჩასახლება მისი გაღმერთება მცდარი რწმენაა. ეს თვალსაზრისი ინდოელი ფილოსოფოსებისგან მომდინარეობს. ყუდუსი ინდური ცივილიზაციისა და რომაული კულტურის ზეგავლენას განიცდიდა. ინდოელი ფილოსოფოსების ხედვით, ღმერთი დედამიწაზე ჩამოვიდა და დედ-მამისგან ვაჩენილ „კრიშნას“ სხეულში ჩასახლდა და ამგვარად კრიშნა ვახდა შემოქმედი ღმერთი.

ღმერთის სხეულში ჩასახლება შეუძლებელია. ღმერთს სხეული რომ ჰქონოდა, სხვა სხეულშიც ჩასახლდებოდა. ის რაც სხეულში იჭრება, თავადაც სხეულია და ორი სხეულის ნივთიერებები ერთმანეთში ირევა. ეს ღმერთის დანაწევრებას მოითხოვს. ეს კი უდიდესი ღმერთისთვის შეუძლებელია. ამ მდგომარეობაში უდიდესი ალლაჰი არაფერში არ ჩასახლებულა.

ყურანში ნაბრძანებია:

„ფუცაჟ, ურწმუნონი არიან, რომელთაც თქვეს: უეჭველად, ალლაჰია მესიჰი, შვილი მარიამისა; და თქვა მესიჰმა: ისრაილის შვილნო, თაყვანი ეცით ალლაჰს, ჩემს ღმერთსა და თქვენს ღმერთს. უეჭველად, ვინც ალლაჰს თანაზიარს ვაუხდის, იმას აუკრძალა ალლაჰმა სამოთხე და მისი თავშესაფარი ცეცხლია. და არ ეყოლე-ბათ უსამართლონთ შემწენი.“ (სურა მაიდე, აიათი 72)

„მესიჰი, მარიამის ძე, მხოლოდ შუამავალია, განვლეს უკვე შუამავალთა მასზე უწინ. ხოლო დედა მისი სიმართლისმოქმედი ქალი იყო. ორივე მათგანი საჭმელს მიირთმევდა. შეხედე, როგორ გუმართავთ ნაღვს აიათებს, და შეხედე, როგორ აქცევენ ზურგს!“ (სურა მაიდე, აიათი 75)

როგორც ვხედავთ, უდიდესი ღმერთი ბრძანებს, რომ სამების რწმენა ბოლითიენშია.

ებრაელებმა, შუამავალ მუსას მიყოლებით, მოციქულების წვალებაც დაიწყეს. მოციქულები რწმენისთვის აუტანელ წვალებას მოთმინებით იტანდნენ. ამათგან ერთ-ერთი — ბარნაბა, ისას ბოლო დღეების შესახებ, თავისი სახარების 221-ე და 222-ე ნაწილში შემდეგ ცნობებს გვაწვდის:

მაშინ, როცა რომაელი ჯარისკაცები სახლში შევიდნენ ისას დასაკავებლად, ოთხმა დიდმა ანგელოზმა უდიდესი ღმერთის ბრძანებით, ის ფანჯრიდან გამოიყვანეს და ცად აღამაღლეს.

რომაელმა ჯარისკაცებმა იუდას უთხრეს: „შენ ისა ხარ“ და შეიპყრეს. ყველა ხევეწნა-მუდარის მიუხედავად, ის ჯვარზე გააყრეს და ამგვარად მოკლეს.

შემდეგში ისა, დედა-მარიამსა და მოციქულებს ეჩვენა. წმინდა მარიამს უთხრა: „დედა, ხომ ხედავ მე არ მოგმკდარვარ. ჯვარზე ჩემს ნაცვლად იუდა გააყრეს. ეშმაკს უფრთხილდი, რადგან ის, ვინც ამქვეყიანას მორთულად განგებნებთ, თქვენ მოგატყუებთ.“

მორწმუნეთა დასაცავად უდიდეს ღმერთს შეევედრა, შემდეგ მოციქულებს მიუბრუნდა და უთხრა:

„უდიდესი ალლაჰის წყალობა თქვენთან იყოს!“

ამ სიტყვების შემდეგ ოთხმა დიდმა ანგელოზმა, ის კვლავ ცად ალა-მადლეს.

ისას ცად ამადლებიდან დაახლოებით ორმოცი წლის შემდეგ, ჩვ.წ. აღ-ის 70 წელს რომაელები ტიტუსის მეთაურობით ყუდუსს დაესხნენ. ებრაელების ერთი ნაწილი დახოცეს, ნაწილი კი ტყვედ აიყვანეს. თევრათი და ყველა სხვა წიგნი დაწვეს. ყუდუსი ნანგრევებად აქციეს, სულეიმიანის სამლოცველო დაანგრეეს. სამლოცველოსგან მხოლოდ ერთი პატარა კედელი დარჩა. ებრაელები დღეს ამ კედლის რომელსაც „გოდების კედელი“ ეწოდება, ამ ნანგრევების წინ ტირიან, ცრემლებს ღვრიან. ამ უბედურების შემდეგ ებრაელებმა ერთად თავმოყრა ვეღარ შეძლეს. მდებლად და საზი-ზღრად ცხოვრება გააგრძელეს.

მოციქულებმა კი, მას შემდეგ, რაც იუდამ რწმენაზე უარი თქვა და ჯვარზე იქნა ვარული, მის ადგილას მათიასი აირჩიეს, შემოგარენიდან დაიწყეს და კვლავ ქრისტიანობის გავრცელება განაგრძეს.

როგორც კი ქრისტიანობის გავრცელება დაიწყო, ებრაელები, რომაელები, ბერძნები და კერპთაყვანისმცემლები გავრთიანდნენ. ებრაელები, რომლებმაც ქრისტიანობა აღიარეს, ცირკებში ლომებს დაავლეჯინეს. მათ ძალიან დესპოტურად მოექცნენ.

ებრაელი ზუნუგასი და მისი მომხრეები ნეჯრანელ ქრისტიანებს, რომლებიც ებრაელობას არ აღიარებდნენ, სანგარში განაღებულ ცეცხლში ჰყრიდნენ და უცქერდნენ, ადამიანები როგორ იწვოდნენ. ამის მიუხედავად, ისას ერთგული მორწმუნეები რწმენაზე უარს არ ამბობდნენ და უშიშრად მიდიოდნენ სიკვდილზე. მათ ყურანში „ასჰაბი უჰდუდ“ (მორწმუნეების დამსჯელი პოლითეისტების საზოგადოება) ეწოდებათ.

„გფიცავ ცას, მოჭედდის ზოდიაქოს თანაგარსკვლავედით, და აღთქმულ დღეს (წარღვნის დღეს)! გფიცავ მოწმეს (პარასკევ დღეს) და დამოწმებულს (ზილ ჰიჯჯას მეცხრე დღეს - არაფა დღეს)! წყეული იქმნენ სანგარნის მკვიდრნი, (მასში) საწვაგით საგსე ცეცხლის (პატრონები)! აკი, ისინი მის გარშემო ისხდნენ და უცქერდნენ (სიამოვნებით), მორწმუნეებს რაც ემართებოდა (როგორ იწვოდნენ ცეცხლში)!“ (სურა ბურუჯი, აიათები 1-7)

ებრაელები ამ ტირანიითაც არ შემოიფარგლენ. ქრისტიანობის ძირფესვიანად მოთხრა დაისახეს მიზნად. ებრაელმა, სახელად პავლემ, თავისი ტყუილებიც დაუმატა და წიგნები დაწერა. თავი ისე მოაჩვენა, თითქოს ქრისტიანი იყო და თქვა, რომ ისა ალლაჰის შვილი იყო, სუნნეთსა და შაბათი დღის აკრძალვებზე მორჩილება საქმრო არ იყო.

პავლემ ქრისტიანობაში დმერთის რწმენა შემდეგნაირად აღწერა: 1. დმერთი, 2. შვილი ისა, 3. სულიწმინდა.

ამის მიხედვით, „დმერთი ერთია, მაგრამ სამი სახე აქვსო“, — ამბობდა. ამგვარად, ქრისტიანობაში დღევანდელი სამების რწმენა დაინერგა.

იმ დროის ბირობები ხელსაყრელი იყო, რომ სამების რწმენა ელიარეებინათ, რადგან ხალხს იმის გამო, რომ მათი წინაპრები პოლითეისტები იყვნენ, ერთდმერთიანობის ამდარებელი ებრაელები არ მოსწონდათ. ეს ახალი სამების რწმენა მათი წინაპრების მრავალდმერთიანობასთან უფრო ახლოს იდგა.

ამის შემდეგ ქრისტიანობა ორად გაიყო:

1. პავლეს მიმდევრები: პავლემ ეს ახალი რწმენა ნამდვილ რწმენას დააშორა და სამებაზე დაყრდნობილი რწმენის სისტემა შექმნა. შემდეგში დღევანდელი სახარების მნიშვნელოვანი ნაწილის შემადგენელი და ბირველ ოთხ სახარებაზე დაყრდნობილი 14 წიგნი დაწერა. მათ ქრისტიანულ წმინდა ტექსტებში ოთხი სახარების დარი მნიშვნელობა ენიჭებათ. ამ რწმენის მიმდევრები მეფეები გახდნენ. ამ მიზეზით, ეს რწმენა საკმაოდ გაძლიერდა.

2. ბარნაბას მიმდევრები ამბობდნენ: ისა ადამიანია, ერთ-ერთი შუამავალი. მისთვის თაყვანისცემა არ შეიძლება. ამავე დროს, მოციქულ იაკობის მეთაურობით ებიონთელები ამ ჯგუფში იყვნენ და იმავე რწმენას იცავდნენ. იმის გამო, რომ მათ მეფე არ უჭერდა მხარს, დროთა განმავლობაში ისინი დასუსტდნენ.

მეორე მხრივ, პავლეს მიმდევრები დღითიდღე ბარნაბას მიმდევრების მტრების სახეს იღებდნენ. ასე, რომ 325 წელს კონსტანტინის მხრიდან

შეკრებილმა საეკლესიო საბჭომ ბარნაბას სახარება ძალადაკარგულად გამოაცხადა. რამდენიმე სახარებისგან ერთმანეთთან ახლოს მდგომი ოთხი სახარება გამოაცხადეს ძალის მქონედ. ეს სახარებებია: მათეს, მარკოსის, ლუკასა და იოანეს. სხვა დანარჩენი სახარებები, ოფიციალური ეკლესიის მხრიდან, ყალბად ჩაითვა და განადგურდა.

ამის შემდეგ, მხოლოდ ამ ოთხი სახარების წერა-კითხვა დაიწყო. ამგვარად, მიუხედავად იმისა, რომ ბარნაბას სახარება ყველაზე სანდო იყო, სხვებთან ერთად ისიც გაქრა. მართლაც, ბარნაბა ყველაზე ასაკოვანი მოციქული იყო. ისასგან მოთხრობილი ზუსტად დაწერა. მაგრამ ეს ხელსაყრელი არ იყო ებრაელი პავლესა და მისი მიმდევრებისთვის. ამ მიზეზით ბარნაბა მწყობრიდან გამოიყვანეს. დღევანდელი ქრისტიანები, ისაცად ამადლებიდან ოცდაათი წლის შემდეგ ქიბრისში დაღუპულ ბარნაბას, იხნიკის კონსილიუმის გადაწყვეტილების საფუძველზე, მოციქულად არ თვლიან. მის ნაცვლად მოციქულად თომას მიიჩნევენ.

ბარნაბას შემდეგ პავლეს მიმდევრებს შეებრძოლა მღვდელი, სახელად არიუსი, რომელიც ეკლესიამ დაწყევლა. ამიტომ ეგვიპტეში წავიდა, სადაც მონოთეისტური რწმენის გაგრძელებისას მოკლეს.

ქრისტიანობისადმი მიმართულ არიუსის კრიტიკაზე ოფიციალური ეკლესიის პასუხი, ისტორიის მანძილზე, ქრისტიანების წარმატების მანკნებელი არ იყო. მსგავსი კრიტიკა ქრისტიანობის ისტორიაში ბევრჯერ გაისმა და ოფიციალური ეკლესიის ავტორიტეტისა და მის მიერ აღიარებული რწმენის შერყევის მიზეზი გახდა. ქრისტიანი მღვდელმთავრები ამ კრიტიკაზე პასუხის ვასაცემად და ქრისტიანების ერთიანობის უზრუნველსაყოფად კონსილიუმებს იწვევდნენ, რომლებზეც სხვადასხვა გადაწყვეტილებებს ღებულობდნენ.

მაგალითად, პირველი კონსილიუმი 325 წელს იხნიკში შედგა, ამ კონსილიუმზე ისას ღმერთობა გამოცხადდა.

381 წელს კონსტანტინეპოლში გამართულ კონსილიუმზე კი სული წმინდის ღმერთობაც აღიარეს და ამგვარად ჩამოყალიბდა სამება.

431 წელს ეფესის კონსილიუმზე წმინდა მარიამი ღვთისმშობლად აღიარეს.

451 წელს ქადიქოიში გამართულ კონსილიუმზე ისას ხასიათთან დაკავშირებულ შეხედულებებზე დისკუსია გაიმართა და ეკლესია ნაწილებად დაიყო.

869 წელს კვლავ კონსტანტინეპოლში გამართულ მე-8 კონსილიუმზე დაიწყო მსჯელობა იმაზე, თუ სულიწმინდა ვისგან წამოვიდა. ამ გრძელვადიანი პაექრობის შედეგად 1054 წელს ქრისტიანობა ორ დიდ მოძღვრებად

— კათოლიკურ და ორთოდოქსალურ მოძღვრებებზე გაიყო. მე-16 საუკუნეში კი კათოლიციზმს გამოეყო კიდევ ერთი მოძღვრება პროტესტანტობა.

რწმენის საფუძვლების ადამიანების მიერ შექმდებოდა ჩამოყალიბებამ აჩვენა, თუ რამდენად და მანინჯებული ქვეყნარითი რწმენა. განსაკუთრებით, კონსილიუმების მიერ მიღებული გადაწყვეტილებები ერთმანეთს ავტორიტეტს ულახავდა. დედამიწაზე არ არსებობს სხვა რწმენა, რომელსაც განეცადა ამდენი ცვლილება და მომხდარიყო ამდენი ახალი დამატება.

ისას სასწაულები

1. მკვდრების გაცოცხლება;
2. ავადმყოფების განკურნება;
3. იმის ცოდნა, რას ქამდნენ და რა სარჩოს ინახავდნენ ადამიანები სახლში;
4. თიხისგან ჩიტის გაკეთება და როგორც სულიერის, ცაში გაფრენა;
5. მისთვის და მისი ამხანაგებისთვის ციდან სუფრის გამოგზავნა;
6. როცა ეძინა, მაშინაც კი იმის ცოდნა, თუ გარშემო რას ლაპარაკობდნენ და რას აკეთებდნენ;
7. როცა ისურვებდა, მას ზეციდან საჭმელი და ხილი ჩამოსდიოდა;
8. იგებდა იმასაც, რასაც მისგან შორს და ძალუღლად ამბობდნენ.

უდიდესი ალლაჰი ისასთვის ბოძებულ ყველა ამ სიკეთეს აიათებში ასე გადმოსცემს:

„და დაადგენს შუამავლად ისრაილის ძეთა წინაშე: მე მოგედი თქვენთან სასწაულით თქვენი უფლისგან. მე გამოგძერწავ ტალახისგან ჩიტს, ჩავბერავ მას სულს, და ალლაჰის ნებით, ჩიტი გასულდგმულდება; მე განგკურნავ ბრძად დაბადებულს, კეთროგანს, გაგაცოცხლებ მკვდარს, ნებითა ალლაჰისა. მე გეტყვით რასა ქამთ თქვენ და რასაც ინახავთ სახლებში. უეჭველად, ამაშია სასწაული თქვენთვის, თუკი ხართ მორწმუნენი.“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 49)

„იმ დღეს, როცა ალლაჰი თავის შუამავლებს შეკრებს და ჰკითხავს: რა ვიპასუხეს თქვენ? მიუგებენ ისინი: არაფერი ვიცით

ჩვენ. უეჭველად, შენ იცი ის, რაც დაფარულია.“ (სურა მაიდე, აიათი 109)

„აკი, უთხრა ალლაჰმა: ო, მარიამის შვილო ღისა! გაიხსენე ჩემი წყალობა შენზე და დედაშენზე, ოდეს გაგაძლიერე სიწმინდის სულით, რათა დალაპარაკებოდი ხალხს აკვნიდან და ზრდასრულიც; აჰა, შეგასწავლე შენ წიგნი და სიბრძნე, თევრათი და ინჯილი; ოდეს ჩემის ნებით მიწისგან გამოძერწე ჩიტის ქანდაკება, შთაბერე მასში და იგი ჩემსა ნებითვე ფრინველად გადაიქცა; და როცა კურნაგდი ბრძეებსა და კეთროვნებს და როცა სიცოცხლეს უბრუნებდი მკვდრებს ჩემი ნებით. გაიხსენე, როგორ მივაქციე შენგან ისრაილის შვილნი, როცა მიხვედი მათთან ცხადი მტკიცებებით და რომელნიც ურწმუნო იყვნენ, მათგან თქვეს: სხვა არაფერია ეს, თუ არა აშკარა გრძნეუ-
ლება!“ (სურა მაიდე, აიათი 110)

დღევანდელი ქრისტიანობა

როგორც ადრე აღვნიშნეთ, ქრისტიანობამ ისას შემდეგ ბევრი ადამიანის ზეგავლენა და ჩარევა განიცადა. ამის გამო, ყურანში ნაბრძანებია: „იმათ გვარად, რომელთაც განხეთქილება შეიტანეს თავიანთ სარწმუნოებაში და დაიყვნენ სექტებად, და ყოველი მათგანი ხარობს იმით, რაც გააჩნია!“ (სურა რუმი, აიათი 32)

აღლაჰის შუამავალი ერთ ჰადისში ასე ბრძანებს:

„მესიის მიმდევრები მისი სუნნეთისა და ჭეშმარიტების მიმდევრები ორი წლის მანძილზე დარჩნენ. (შემდეგ რწმენა მოშალეს და მიმართულება შეიცვალეს).“ (ჰეისეში, VIII, 207)

ქრისტიანობა, მართლაც, რელიგიის მღვდელმთავრების მხრიდან შეიცვალა. დღევანდელიობამდეც პირვანდელი სახით კი არა, მონოთეიზმს სრულიად დამორებულმა მოადწია.

ამ მიზეზით, ისე, როგორც სხვა ერთღმერთიანობის ამლიარებელი რელიგიების, ქრისტიანობის კანონებიც ძალადაკარგულად იქცა და ბოლო რელიგიად - ისლამი იქნა მოვლენილი. უდიდესი ღმერთი ბრძანებს:

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ

„უეჭველად, აღლაჰის წინაშე სარწმუნოება ისლამია და მხოლოდ მას მერე, რაც ცოდნა მიიღეს, ერთმანეთის შურით გაიყვნენ ისინი, რომელთაც წიგნი ებოძათ. და თუ ვინმე არ იწამებს აღლაჰის აიათებს, უეჭველად, აღლაჰი მსწრაფლგანმკითხველია!“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 19)

თუნდ ქრისტიანებსა და თუნდ ებრაელებს სწამდათ, რომ ისლამის შუამავალი მათ რიგებში დაიბადებოდა და ამიტომაც ის არ აღიარეს. მიუხედავად იმისა, რომ მათ წიგნებში ნამახარობლევი იყო მისი ჩამოსვლა და ისინი ამას ელოდებოდნენ, მისი მოვლენის შემდეგ გადაწყვეტილება

შეიცვალეს. იმის გამო, რომ შუამავალი მათ რიგებში არ გაჩნდა, შურმა შეიპყრო და რწმენას გაექცნენ:

„უექველად, ალლაჰის წინაშე სარწმუნოება ისლამია და მხოლოდ მას მერე, რაც ცოდნა მიიღეს, ერთმანეთის შურით გაიყვნენ ისინი, რომელთაც წიგნი ებოძათ. და თუ ვინმე არ იწამებს ალლაჰის აიათებს, უექველად, ალლაჰი მსწრაფლგანმკითხველია!“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 19)

ისინი შურიანობის გამო, მხოლოდ განცალკევებით არ შემოიფარგლნენ, ღვთის წიგნებიდან ის ნაწილები ამოიღეს, რომელიც ისლამს კარს უხსნიდა, რადგან ამ ნაწილების წამკითხავი გამჭრიახი ქრისტიანები და ებრაელები ჭკუმიმართებებს სწვდებოდნენ და მაშინვე ისლამს იღებდნენ. ებრაელი მეცნიერებისგან — აბდულლაჰ იბნ სალამი და სხვა მრავალი, ქრისტიანებისგან — სელმან ფარისი, მეფეებისგან — ჰაბემ ნეჯაშიმ ისლამი გულით აღიარეს.

„უექველად, ღვთიური წიგნის მქონეთა შორის არიან ისეთიც, რომელთაც სწამთ ალლაჰი და რაც ზემოვლენილ იქნა თქვენდა და რაც ზემოველინა მათ; მოკრძალებული არიან ალლაჰისადმი, ისინი არ გაყიდვიან ალლაჰის აიათებს მცირე ფასად. აი ისინი, რომელთა საზღაურიც თავიანთ ღმერთთანაა. უექველად, ალლაჰი მსწრაფლგანმკითხველია!“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 199)

თუმცა წმინდა მუჰამედის შუამავლობის გაგებისას, მისი თვისებების გაცნობის შემდეგ, ბიზანტიის იმპერატორი ჰერაკლე აღელდა და წმინდა შუამავლის ელჩს უთხრა:

„ის კაცი ძალიან ძალე ვახდება იმ ადგილების მეფე, სადაც ახლა ფენი მიდგას. მე ამ შუამავლის მოვლენის შესახებ ვიცოდი, მაგრამ არ ვგარაუდობდი, რომ ის თქვენს შორის დაიბადებოდა. რომ ვიცოდე, რომ მასთან მიღწევას შევძლებ, შესახვედრად თავს შევიწუხებდი. მის გვერდით რომ ვყოფილიყავი, ფეხებს დავბანდი.“ (ბუჰარი, ბედულ-გაჰი, 1)

მიუხედავად იმისა, რომ ამის მსგავსი ბევრი შემთხვევის მომსწრე იყვნენ გულებ და შექცნებადობრძავებულ ებრაელებს და ქრისტიანებს, მაინც არ სწამდათ მისი და ემინოდათ, რომ დროთა განმავლობაში არ გამუსლიმებულიყვნენ. ამისათვის ზომები მიიღეს და თავიანთ წიგნებში გამოცვალეს ის ადგილები, რომლებიც ამ რწმენას შეეხებოდა.

ამგვარი ქმედების სამწუხარო დასასრულს უდიდესი ღმერთი ასე გვამცნობს:

„რაოდენ ცუდია ის, რაზეც გაყიდეს საკუთარი სული იმის საფასურად, რათა არ ერწმუნათ იგი, რაც ალლაჰმა ზემოავლინა, იმის შურით, რომ ალლაჰი მოჰმადლის თავის სიკეთეს (გარდმოუვლენს

წერილს) ხოლმე იმას, ვისაც თავად აირჩევს თავის მსახურთაგან! ამგვარად, თავს დაიტყვის რისხვა რისხვაზე. უეჭველად, ურწმუნო-თათვისაა სამარცხვინო სასჯელი!“ (სურა ბაყარა, აიათი 90)

როგორც აიათიდან ჩანს, იმ ადამიანებმა, რომელთაც ღმერთმა წმინდა წიგნები მოუვლინა, უარი თქვეს ისლამის დროშის ქვეშ შესვლაზე, დაე-მორჩილნენ წიგნებს, რომლებიც თავიანთი სურვილის მიხედვით შეცვალეს და ამგვარად სააქაო და საიქიო გაინადგურეს, რადგან ალლაჰი, რომელ-მაც მოაწვინა ყველა ღვთიური წიგნი, იმ ადამიანების რწმენას, ვინც არ ემორჩილება ბოლოს მოვლენილ ისლამს, ძალადგარეულად თვლის და არ იღებს.

وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ

„და ვინც ეძიებს სხვა სარწმუნოებას, გარდა ისლამისა, მისგან არ მიიღება (ღმერთის წინაშე) იგი (სარწმუნოება), და ის იქნება საიქიოში წაგებულთა შორის.“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 85)

მართლაც, თუ დავაკვირდებით, ისლამის გარდა სხვა რწმენებს და ქრისტიანობის ღვთისმსახურებების საფუძვლებს, ისინი არ შეესაბამება უდიდესი ღმერთის ნება-სურვილსა და ბრძანებებს, ის შეიცავს ცნობე-ბს, რომელიც ადამიანის გონებისთვისაც კი მოუღებელია. ქრისტიანობის მიხედვით, ყველა ადამიანი ცოდვილი იბადება, რადგან ადამმა ალლაჰის ბრძანება არ შეასრულა და სამოთხიდან იქნა გამოძევებული. დედამიწაზე დაბადებული ყველა ბავშვი ცოდვილად ითვლება, რადგან შუამავალი ადამი თითოეული ადამიანის წინაპარი იყო. ეს პირველი ცოდვა ყველა ადამიანზე გადადის, ისე გრძელდება, როგორც ჯაჭვის რგოლები. ისა ამქვეყნად ადამიანების ამ ცოდვისაგან დასახსნელად მოვიდა და ამიტომ უდიდესმა ალლაჰმა თავისი შვილი ისა ჯვარზე გააკრვეინა.

თუმცა, უდიდეს ღმერთს არც ერთ წიგნში არ განუცხადებია, რომ ადამიანების ცოდვები ერთმანეთზე გადადის, რადგან ეს უსამართლობაა. ყურანში ნაბრძანებია:

وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ

„უთხარი შენ: განა ვეძიო მე სხვა ღმერთი ალლაჰის გარდა? როცა იგია ღმერთი ყოველივესი. და რასაც მოხვეჭს ყოველი სული, ის მხოლოდ მისია და არ წიდაგს მწიდაგი სხვის ტვირთს. მერე იქნება მიბრუნება თქვენს ღმერთთან, მაშინ იგი გაცნობებს თქვენ, რაზეც ერთმანეთში ვერ თანხმდებოდით.“ (სურა ენამი, აიათი 164)

მეორე მხრივ, იმის დაჯერება, რომ ადამიანი ცოდვილი იბადება, უდიდეს ღმერთზე უსამართლობის დაბრალებაა. ამის საპირისპიროდ ალლაჰის შუამაგალი აცხადებს, რომ ადამიანი სუფთა, უცოდველი იბადება:

„ყველა ბავშვი, (ისლამის) ხასიათის მიხედვით, (სუფთა და უცოდველი, მონოთეიზმისკენ მიდრეკილად) იბადება.“ (მუსსლიმი, ქადერი, 22)

„(შუამაგალი!) მაშ, მოაქციე შენი სახე ერთმორწმუნე სარწმუნოებისკენ, ალლაჰმა ასეთი თვისება თანდაყოლა ადამიანს დაბადებიდანვე. ალლაჰის გაჩენილს შეცვლა არ უწერია. ეს არის ჭეშმარიტი რელიგია, მაგრამ ადამიანთა უპრაგულესობა არ უწყიან!“ (სურა რუმი, 30/30)

ქრისტიანობაში შექმდე დანერგილი ერთ-ერთი რწმენა ნათლობაა. ქრისტიანების მონათლვა მამის, ძისა და სულიწმინდის სახელით ეკლესიის ბრძანებაა. მღვდელი, ადამიანს სახეზე წყალს მიასხურებს ან წყალში სხეულით ჩადებს და ამგვარად ნათლავს. ეს ქრისტიანად ყოფნის განცხადებაა. ამავე დროს, არსებობს იმის რწმენა, რომ ზემოთ ხსენებული პირველი ცოდვა ნათლობით მიეტკეება. ამის გამოა, რომ ქრისტიანები მოუნათლაგად გარდაცვლილ ადამიანს ცოდვილ გარდაცვლილად თვლიან.

ასევე ქრისტიანების განცხადებით, დედამიწა ტანჯვის ადგილია. აქ სიამოვნება და ტკობა არ არსებობს. ადამიანები ტანჯვისთვის არიან გაჩენილი. ამის მიუხედავად, მათი გნებისადმი მორჩილება, სიამოვნებასა და სიტკობებაში ზღვარს გადაცდენა, აჩვენებს ქრისტიანების ცხოვრების კრიტერიუმები რამდენად კონტრასტულია.

ამ გამოსაცდელ ქვეყანაზე მარადიული ბედნიერების მოპოვება ამგვარი კონტრასტებით შესაძლებელი არ არის. უნდა ვიცოდეთ, რომ უდიდესი ალლაჰი ადამიანებს მრავალგვარი ფორმით ცდის. ამის გამო ადამიანი ზოგჯერ გაჭირვებას, ზოგჯერ სიმდიდრეს, ზოგჯერ ტანჯვას და ზოგჯერ სინარულს განიცდის.

კვლავ, ქრისტიანობის მიხედვით, ადამიანები ალლაჰსა და მათ შორის პირდაპირ კავშირს არ აბამენ. ალლაჰს არაფერს თხოვენ. ღმერთზე ხვეწნა ადამიანების სახელით მღვდლებს შეუძლიათ. მათ შეუძლიათ ადამიანებს ცოდვები მიუტკეონ. ე. ი. მღვდელი ალლაჰსა და ადამიანს შორის შუამაგალია. ამის გამოა, რომ ცოდვების აღიარებამ ქრისტიანობაში ღვთისმასხურების ხასიათი მიიღო. ეკლესია ცოდვებს აღიარებინებს. მღვდელი უფლებამოსილია ფულის ან ეკლესიაში მუშაობის სანაცვლოდ ადამიანს

ცოდვეები მიუტევოს. ქრისტიანები ამას სახარების შექმნე გამოხატულებებზე დაყრდნობით ამბობენ:

„ისამ მათ უთხრა: თქვენ ბედნიერები იყავით, ისე, როგორც მე მამ გამომიგზავნა, მეც თქვენ ვიგზავნით. ამის შემდეგ მათ შეუბერა და უთხრა: „მიიღეთ სული წმინდა!“ ვის ცოდვებსაც მიუტევებთ — მიუტევება, ვისაც არ მიუტევებთ — უპატიებელი დარჩება.“ (იოანე, 20/21-23)

ეს კანონები და პრინციპები ადამიანებს ჭეშმარიტი გზის ჩვენებაზე მეტად მღვდლებისთვის დეიოური ზეგავლენის მინიჭებასა და ადამიანებისთვის ცოდვის ჩადენის ნებართვის მიცემას ნიშნავს.

მღვდლები, რომელთაც საკუთარი ცოდვის მიტევების ძალაც კი არ შესწევთ, სხვების ცოდვების მიტევებას როგორ შეძლებენ? ადამიანი, რომელსაც არ შეუძლია ცოდვის ჩადენის გარეშე იცხოვროს, როგორ შეძლებს მეორე ადამიანისთვის ცოდვის მიტევებას? ასეთი ძალა და ზეგავლენა არც ერთ ადამიანს არ ბოძებია, თვით შუამავლებსაც კი. შუამავლები, მიუხედავად იმისა, რომ დიდი ცოდვებისგან დაცულები იყვნენ, მთელ ცხოვრებას მონანიებასა და ღმერთისთვის მიტევების თხოვნაში ატარებდნენ.

ცოდვის მიტევება რომ შეუძლია თითქოს, ასეთი რწმენის შესახებ უდიდესი ღმერთი ბრძანებს:

„უეჭველად, რომელნიც ალლაჰის გარდმოვლენილი წიგნიდან რამეს ძალავენ, და მცირე რამ ფასეულობას იყიდიან ამით, აი ისინი, რომელნიც მხოლოდ ცეცხლით ამოიფხვებენ მუცლებს. და არ დაელაპარაკება მათ ალლაჰი აღდგომის დღეს, და არ განწმენდს მათ, და მათთვისაა მწარე სასჯელი.“ (სურა ბაყარა, აიათი 174)

„ჰეი, თქვენ, რომელთაც ირწმუნეთ! უეჭველად, უმეტესი მწიგნობარი და ბერი უსამართლოდ მიერთმევენ ხალხის ქონებასა და აცდუნებენ მათ ალლაჰის გზიდან. და რომელნიც აგროვებენ ოქროსა და ვერცხლს, ხოლო არ გაიღებენ მას ალლაჰის გზაზე, მაშინ ამცნე მათ მწარე სასჯელი!“ (სურა თევბე, აიათი 34)

ამის მიუხედავად, ქრისტიანები ბერ-მონაზვნებს ბრძად ენდობიან. მათი წმინდა წიგნი შუამავლების მიმართ ათასგვარი ცილისწამებითაა სავსე, ხოლო პაპი, რომელიც არაგვითარი შუამავლური მანასიათებლის მატარებელი არ არის, უცოდველად არის აღიარებული. მისი ყველა ნამოქმედარი სიმართლედ მიიჩნევა. ყურადღება მისაქცევია, რომ ქრისტიანებმა, იმ შუამავლებს, რომელთა ქადაგებებიც მათთვის მძიმე შესასრულებელი იყო (ამაში მათ ხელს ვნება უშლიდა), დასწამეს მრუშობა, მატყუარობა, კერბთაყვანისმცემლობა, თადლითობა, ხოლო თავიანთი რიგებიდან არჩეული პაპი უმაღლეს საფეხურამდე აამაღლეს. ყურანში ნაბრძანებია:

„მათ დაიდგინეს ღმერთებად თავიანთი მწიგნობრები და ბერები, ნაცვლად ალლაჰისა, ასევე მესიჰი, ძე მარიამისა. და მათ არ ბრძანებიათ თავყვანისცემა, გარდა ერთი ღმერთისა. არ არსებობს ღვთაება, გარდა მისი. დიდება მას! შორსაა მისგან, რასაც მოზიარედ უდგენენ!“ (სურა თეგბე, აიათი 31)

ღ

ისაც, ისე როგორც სხვა შუამავლები, იყო შუამავალი, რომლისთვისაც აკრძალული — აკრძალული იყო, ნებადართული კი — ნებადართული და ის თავის მიმდევრებსაც ამას უბრძანებდა. ის, იმ ქმედებებსაც კი უარყოფდა, რომელიც აკრძალული არ იყო, მაგრამ რწმენის თავისებურებას არ შეესაბამებოდა. დღევანდელი ქრისტიანები კი, სრულიად საწინააღმდეგოდ იქცევიან, ცოდვები ღვთისმსახურებად აქციეს. ამის მაგალითია „ზიარება“.

ზიარება ისას მიერ ბოლო ღამეს ნაჭამი საჭმლის სიმბოლოა, ეს არის პურის გატეხვა, მასზე ღვინის დასხმა და ისე ჭამა. აქ პური წმინდა ისას ხორცია, ღვინო კი — სისხლი. ქრისტიანები, როცა ამას აკეთებენ, სწამთ, რომ ისასთან გამოლიანდებიან. ქრისტიანებისთვის ეს ნათლობის შემდეგ, ყველაზე მნიშვნელოვანი ღვთისმსახურებაა.

ზიარება - ადრე წელიწადში, მხოლოდ ერთხელ კეთდებოდა, შემდეგ მისი შესრულება ყოველკვირეულად დაიწყო და ქრისტიანების დოქტრინად იქცა.

უდიდესი ღმერთი ქრისტიანების ამ და მსგავს რწმენებს ძალადაკარგულად აცხადებს. ამბობს, რომ ეს მათთვის არ უბრძანებია:

„და გაიმიჯნენ ისინი, ვისაც მიუტანეს წიგნი, მხოლოდ მას მერე, რაც მოუვიდათ ნათელი მტკიცება. მათ არ ბრძანებიათ სხვა რამ, გარდა მრავალღმერთიანობისგან შორს, გულწრფელად თავყვანისცემა ალლაჰისა; და აღევლინათ ღოცვა და გაელთ ზექათი, და სწორედ ეს არის ჭეშმარიტი სარწმუნოება!“ (სურა ბეინე, აიათები 4, 5)

ყველა ზემოთ მოთხრობილის გვერდით, ქრისტიანების ყველაზე დიდი ჩინი შემდეგში დამატებული სამების რწმენაა. ალლაჰის შუამავალი, როცა ქრისტიან მეფეებს ისლამის საქადაგებლად წერილები დაუგზავნა, ამ საკითხსაც შეეხო. ბიზანტიის იმპერატორ ჰერაკლესთვის გაგზავნილი წერილი შემდეგია:

„რომის იმპერატორ ჰერაკლეს ალლაჰის მონა-მსახურისა და შუამავლის მუჰამედისაგან.

სალამი ჭეშმარიტების მიმდევართ!

მე, შენ ისლამს გიქადაგებ. ისლამი აღიარე, რომ კეთილდღეობა მოიპოვო და ალლაჰში დაგაჯილდოვოს! თუკი არ აღიარებ, ხალხის ცოდვა შენს კისერზე იქნება.“

„უთხარი (ო, მუჰამედი!): ჰეი, ღვთიური წიგნის ხალხო! მოდიო ერთ სიტყვაზე, საერთოზე თქვენთვის და ჩვენთვის, რომ არ ვცუთ თაყვანი არავის, გარდა ალლაჰისა, და არ გაგუწინოთ მას თანა-წიარი, და არ დაგიდგინოთ რომელიმე ჩვენგანმა, ალლაჰის გარდა, სხვა ღმერთებად. და თუ სახეს იბრუნებენ, უთხარი მათ: დაამოწმეთ (მოწმე იყავით), რომ ჩვენ მუსლიმნი ვართ.“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 64) (ბუჰარი, ბედულ ვაჰი, 6; იბნ ქესირი, ელ ბიდაე, IV, 266, 267)

სამების რწმენა

სამება არის ქრისტიანობაში „მამის, ძისა და სულიწმინდის“ სამკუთხედისგან შემდგარი ღმერთის რწმენა. ქრისტიანობა ერთი ღმერთის მადიარებულ რელიგიად ითვლება ძველ აღთქმაში, რომელსაც ქრისტიანობა ეყრდნობა, მონოთეიზმის რწმენა მყარადაა ჩამოყალიბებული. მაგრამ ყუდუსში, რომელიც არის ქრისტიანობის ცენტრი, გამეფებული იყო ინდური და ბერძნული კულტურები. ქრისტიანობა მოექცა მათი ზეგავლენის ქვეშ და ამგვარად მონოთეიზმის საპირისპირო რწმენად იქცა.

ქრისტიანობაში სამების დაწერვა, მისი გაჩენიდან საკმაო ხნის შემდეგ მოხდა. 325 წელს იზნიკის კონსილიუმზე ჯერ კიდევ არ არსებობდა სამების რწმენა. იქ, მხოლოდ მამისა და შვილის ღმერთობა და მათი ერთ არსებად ყოფნა მოიწინებოდა. შემდეგში, 381 წელს, კონსტანტინეპოლში შეკრებილ კონსილიუმზე სულიწმინდაც ღმერთად ჩაითვა და ქრისტიანებისგან მოითხოვა სამებად აღიარებული ერთი ღმერთის რწმენა.

დღევანდელი პრეტენზიების პასუხის გასაცემად გაკეთებული კომენტარები, რომ: ღმერთი ერთია, ისა მისი შვილია, სულიწმინდა კი, მისი ძალა — მონოთეისტურ რწმენას არ შეესაბამება. უნაკლო და ყოველგვარი ადამიანური თვისებისგან შორს მდგომ ღმერთზე იმის თქმა, რომ შვილი ჰყავს, არაფერია, გარდა ღმერთის სატანჯველის დამსახურებისა:

„და თქვეს: ალლაჰმა ძე აირჩიაო (აიყვანაო). დიდება მას! უეჭველად, მას ეკუთვნის რაცაა ცათა შინა და ქვეყანასა ზედა! ყოველივე მორჩილებს მას!“ (სურა ბაყარა, აიათი 116)

„უთხარი: უეჭველად, რომელნიც ტყუილს თხზავენ ალლაჰზე, ნეტარ ვერ იქნებიან! (მათთვისაა) ამქვეყანაზე წარმატალი სიტკბობება, მერე ჩვენთანაა მათი მისაქციელი, შემდეგ ვაგემებთ სასტიკ სასჯელს იმისთვის, რასაც უარყოფდნენ!“ (სურა იუნუსი, აიათები 69, 70)

„არ დაუდგენია ალლაჰს ძე და არ არის მასთან ერთად სხვა ღვთაება. ასე რომ ყოფილიყო, უთუოდ, ყოველი ღვთაება მოსპობ-

და იმას, რაც გააჩინა და უთუოდ ერთნი აღმატებულ იქნებოდნენ მეორეზე. დიად არს ალლაჰი იმაზე, რასაც მიაწერენ ისინი!“ (სურა მუმიუნის, აიათი 91)

ორიგინალის აზრი დამაბნელებელია, ყურანში მოხსენიებულ ქრისტიანების წმინდა წიგნში — სანარებაშიც კი არ მოიხილება სამების რწმენის აშკარა მტკიცებულება. ქრისტიანებმა როგორც არ უნდა ეცადონ, სამების რწმენა ვერ შეეუბნება ისლამის მოტანილ მონოთეისტურ რწმენას.

ვინაიდან, ისლამი აცხადებს, რომ ალლაჰი არის უბადლო თვისებების მატარებელი, მას არც ერთი არსება არ ჰგავს, შორსაა ყოველგვარი ნაკლოვანებებისგან, დიდებული და ძლიერი. ეს ძალიან მოკლედ და სხარტადაა გაცხადებული სურა „იჰლასში“:

„თქვი: ის, ალლაჰი ერთადერთია! ალლაჰი სამედია (ანუ ის არაფერზეა დამოკიდებული, პირიქით, ყველაფერი მასზეა დამოკიდებული)! არ შობილა და არც უშვია (მშობელი არ ყოფილა) და არც არავინ ყოფილა ბადალი მისი (და ვერც იქნება)!“

მონოთეიზმის ყველა თავისებურებიდან გამოტანილი დასკვნით აშკარაა, რომ ისას, რომელიც არის არსება — შემოფარგლული დაბადებისა და გარდაცვალების დროით, არ შეიძლება კავშირი ჰქონდეს ღმერთობასთან. აქედან გამომდინარე კი — სამების რწმენა შეუძლებელია.

ამის მიუხედავად, ქრისტიანების მიერ შუამავალ ისას ღმერთად აღიარება და სამების რწმენა მთლიანად საკუთარი უმეცრებისა და უგულისყურობის შედეგია. შუამავალ ისას, სულ მცირე ბიძიცი კი არ მიუცია ქრისტიანებისთვის, რომ ის ღმერთად ეღიარებინათ. უდიდესი ღმერთი ბრძანებს:

„იმ დღეს, როცა ალლაჰი თავის შუამავლებს შეკრებს და ჰკითხავს: რა გიბასუნეს თქვენ? მიუგებენ ისინი: არაფერი გიცით ჩვენ. უეჭველად, შენ იცი ის, რაც დაფარულია.“ (სურა მაიდე, აიათი 109)

„და უთხრა ალლაჰმა: ჰეი, დისა, მარიამის შვილო, განა შენ უთხარი ხალხს, დაგვადგინეთ მე და დედაჩემი ორ ღმერთად, ალლაჰის გარდა? მიუკო: დიდება შენდა! როგორ ვიტყვოდი იმას, რაც არ ვიცი. მე რომ ეს მეთქვა, შენ გეცოდინებოდა. შენ უწყი იმას, რაც ჩემშია, მე კი არ ვიცი ის, რაც შენშია. უეჭველად, შენ ის ხარ, ვინც უწყის დაფარული. არაფერი მითქვამს მათთვის, გარდა ალლაჰის თაყვანისცემისა, ჩემი ღმერთისა და თქვენი ღმერთისა. და მე ვიყავი მოწმე მათდა, სანამ მათთან ვიყავი. ხოლო როცა მიმიბარე, შენ იყავი მათი მეთვალყურე. და შენ ხარ ყოვლისმოწმე.“ (სურა მაიდე, აიათი 116, 117)

ისლამი მონოთეიზმთან მიმართებაში უკიდურესად სათუთია. სულ მცირე საკითხიც კი არ არის ისეთი, რაც მონოთეიზმს ჩრდილს მიაყენებს. ალლაჰის ბრძანებებს, რომ მიატოვებს და საკუთარ სურვილებს დაემორჩილება, იმ ადამიანზე ნაბრძანებია: **„გინახავს ის, ვინც თვისი ვნება გააღმერთა? ნუთუ მისი დამცველი და მფარველი იქნები?“** (სურა ფურყანი, აიათი 43).

ღვთისმსახურების საჩვენებლად შესრულებაც კი, ფარულ მრავალღმერთიანობად ითვლება.

ყურანი, რომელიც მონოთეიზმს ასე სათუთად ექცევა, უარყოფს ქრისტიანობას, რომელიც არ არის კარგად გასაგები, გადაკეთებულია, უარყოფს ასევე არეული სამების რწმენას და ამას ურწმუნობად მიიჩნევს.

„გფიცავ! რომელთაც თქვეს: უეჭველად, ალლაჰი იგია მესიჰი, შვილი მარიამისა, ურჯულო არიან. უთხარი შენ: ვის ძალუქს ალლაჰის დაბრკოლება, თუ ინება მან, რომ გაანადგუროს მესიჰი, შვილი მარიამისა, და მისი დედა, და ყველა, ვინც დედამიწაზეა? ალლაჰისაა მეუფება ცათა და ქვეყნის და რაცაა მათ შორის. გააჩენს, ინებებს რასაც, და ძალუქს ალლაჰს ყველაფერი!“ (სურა მაიდე, აიათი 17)

კარგად უნდა დავეფიქრდეთ, რომ ისე, როგორც შუამავალ ადამს, რომელიც დედ-მამის გარეშე შეიქმნა და მისგან შექმნილ წმინდა ევას, როგორც არ შეიძლება ღმერთობა მიეწეროს, ასევე არ შეიძლება ღმერთობა მიეწეროს შუამავალ ისას.

ქრისტიანული წყაროებიც კი საკმარისია იმის დასადასტურებლად, რომ შუამავალი ისაც ალლაჰის შუამავალი და მონა-მსახურია და რომ მას ღმერთობასთან არაფითარი კავშირი არა აქვს. მაგრამ პავლეს მსგავსმა რელიგიის წინამძღოლებმა იმის გამო, რომ რწმენის ტანსაცმლით შემოსილებმა რწმენას უმტრეს, შუამავალი ისას შესახებ ადამიანები შეცდომაში შეიყვანეს. ისინი ამითაც არ შემოიფარგლნენ და მიაწოდეს რა ათასი მცდარი ცნობა ადამიანებს, შეცდომისაკენ უბიძგეს. ქრისტიანები დღეს ამბობენ, რომ ისინი ღმერთის საყვარელი ადამიანები არიან და სამოთხეში მხოლოდ თავად შევლენ. მათ უდიდესი ღმერთი ასეთ პასუხს სცემს:

„და თქვეს: ვერაფერს და ვერასოდეს შევა სამოთხეში იუდეველთა და ქრისტიანთა გარდა. ეს მათი ოცნებებია. უთხარი: მოიტანეთ თქვენი მტკიცებულება, თუ თქვენ მართალნი ხართ!“ (სურა ბაყარა, აიათი 111)

„და თქვეს იუდეველებმა და ქრისტიანებმა: ჩვენ გართ ალლაჰის შვილები და მისი საყვარელები. უთხარი შენ: მაშ, რატომ გსჯით იგი თქვენი ცოდვებისთვის? არა! თქვენ ხართ ადამიანები იმათგან, ვინც მან გააჩინა. შეუნდობს, ინებებს ვისაც; და დასჯის, ინებებს ვისაც.“

აღლაჰისაა მეუფება ცათა და ქვეყნის და რაც მათ შორისაა. და მასთანაა მისაქციელი!“ (სურა მაიდე, აიათი 18)

☞

ქრისტიანების ეს სამწუნარო დასასრული მომდინარეობს იქიდან, რომ მათაც, ებრაელების მსგავსად, ღმერთის გამოგზავნილი წმინდა წიგნი თავიანთი სურვილისამებრ შეცვალეს. რადგან ამგვარი ქმედებისკენ მათ ვნებამ უბიძგა. ღმერთის წიგნს თავიანთი ჩადენილი ცოდვები დაუმატეს და ისე აჩვენეს, თითქოს ეს შარიათით დაშვებული იყო. ეს მდგომარეობა ხელს უშლის სააქათშიც და საიქიშიც მათ ბედნიერებას. რა სამწუნაროა მათი მდგომარეობა, ვინც ჭაობში ჩაეფლო და ვერაფრით იპოვა გზა, რომელიც მას ჭეშმარიტებასთან მიიყვანდა, მას შემდეგაც კი, რაც დედამიწაზე მოვლენილ იქნა წმინდა მუჰამმედ შუამაგალი (ს.ა.ს).

ნეჯარელი ქრისტიანებისგან ერთი ჯგუფი აღლაჰის შუამაგალთან მივიდა და უთხრა:

„ის, რომ ყურანი აღიარებს შუამაგალ ისას უბამოდ დაბადებას, ეს ამტკიცებს მის ღმერთობას!“

ამის გამო, შემდეგი აიათი იქნა მოვლენილი:

„ნოლო ვინც მის გამო შეგედავოს იმის მერე, რაც ცოდნა მოგვეგლინა შენ, უთხარი: მოდიო, გუნძოთ ჩვენს შვილებს და თქვენს შვილებს, და ჩვენს ქალებსა და თქვენს ქალებს, და ჩვენცა და თქვენც (ყველამ ერთად შეგიყაროთ თავი), მერე გულით შეგთხოვოთ (ღმერთს) და ვაწითოთ წყველა აღლაჰისა, მტყუვანს!“ (სურა ალი იმრანი, აიათი 61)

აღლაჰის შუამაგალია, აიათის შესაბამისად, ნეჯარელ ქრისტიანებს ურთიერთ დაწყველა შესთავაზა, მაგრამ მათ ამ წინადადებაზე უარი თქვეს. ამის შემდეგ ხელი მოაწერეს ხელშეკრულებას მუსლიმანების მფარველობის ქვეშ შესვლაზე და თავიანთ ქვეყანაში დაბრუნდნენ.

ღმერთი მათ ასე აფრთხილებს:

„ჰეი, ღვთიური წიგნის ხალხო! რატომ უარყოფთ აღლაჰის აიათებს, როცა მოწმენი ხართ თქვენ! ჰეი, ღვთიური წიგნის ხალხო! რატომ მოსაგოთ ჭეშმარიტებას სიცრუის სამოსით და რატომ ძალაგოთ სიძარტლეს, როცა თქვენ უწყით!“ (სურა ალი იმრანი, აიათები 70, 71)

აიათებში გამოხატული ქრისტიანების დანახული სინამდვილე არის ის, რომ ცვლილებების შეტანით საკუთარი რწმენა ორიენინალს დააშორეს. მეორე არის ის, რომ მუჰამმედ შუამაგალი (ს.ა.ს) და ყურანი მთელ კაცობრიობას გამოეგზავნა, მათ ამას უდიდესი აღლაჰი ამკარად ასე უცხადებს:

„რომელთაც გუბოძეთ წიგნი, ისე იცნობენ მას, როგორც საკუთარ შვილებს, და უეჭველად, მათგან ერთი ნაწილი მალაგს ქეშმარიტებას, არადა ისინი უწყიან!“ (სურა ბაყარა, აიათი 146)

ქრისტიანების ცდომილების ერთადერთი მიზეზი, დღეს მათ ხელთარსებული სახარების (ინჯილის) ეგზეგეზიკალიზაციაა. ადმიანებმა თავიანთი ნებასურვილის მიხედვით, სახარება თავისებურად გადააკეთეს. ნამდვილი სახარების მოძველები უდიდესი ღმერთი ბრძანებს:

„გაი მათ, რომელნიც წიგნს, მცირე ფასად რომ გაყიდონ, თავისი ხელთ წერენ, მერე კი ამბობენ: ეს ალლაჰისგანააო! და გაი იმათ იმისათვის, რაც წერეს მათმა ხელებმა! და გაი (იმ სასჯელ), რასაც მათი ხელები მოიხვეჭენ ამისათვის!“ (სურა ბაყარა, აიათი 79)

ღვთიურ წიგნებში რაიმეს დამატება ან გამოკლება შუამავლებსაც კი აკრძალული აქვთ. ამ საკითხთან დაკავშირებით ალლაჰის შუამავლის შესახებ ღვთიური გზავნილი იქნა მოვლენილი:

„და რომ შეეთხზა ჩვენს წინააღმდეგ ზოგი სიტყვა, უთუოდ, შეგზიპრობდით მარჯვენათი, მერე უთუოდ, გადაგუჭრიდით მას გულის ძარღვს. სხვათა შორის, თქვენგან არც ერთს არ შეუძლია შეკავება.“ (სურა ჰაყა, აიათები 44-47)

თხზი სახარების მნიშვნელობა

დღეს ქრისტიანების ხელთარსებული სახარებები, ვარდა მათეს სახარებისა, ყველაზე ძველი ეგზეგეზიკალიზაციები ბერძნულ ენაზეა შესრულებული. შუამავალი ისა კი, როგორც ცნობილია, იფრითულად საუბროდა და ამ ენაზე ქადაგებდა. ასეთ შემთხვევაში სახარებები და ისას სიტყვები, სულ ცოტა პირველი ეგზეგეზიკალიზაციები შუამავალ ისას ენაზე არ უნდა იყოს დაწერილი და შენახული? მაგრამ დღეს არც სახარებები და არც ისას სიტყვები, მის მშობლიურ ენა იფრითულად დაწერილი არ არის.

სახარების პირველი შავი ნაწერი იფრითზე იყო დაწერილი, მაგრამ ისინი დაიკარგა. სხვა, იფრითულად დაწერილი სახარებები ბერძნულად ითარგმნა, ხოლო დედნები განადგურდა. ამ პერიოდში ქრისტიანობამ მრავალღმერთიანი ბერძნული კულტურის ზეგავლენა განიცადა და ერთი ღმერთის რწმენის სისტემა დაიკარგა.

სახარებებში ცვლილებების გამოა, რომ მეცნიერების მიერ დადასტურებულ ქეშმარიტებასა და დღევანდელ სახარებაში მოცემულ ცნობებს შორის დიდი უფსკრულია. გალილეიმ, რომელმაც მუსლიმი მეცნიერების ნაწარმოებების შესწავლის შემდეგ გაჩენილი შეხედულებები თავის გარ-

შემომყოფებს გაუხიარა, ეკლესიამ და მღვდელმთავრებმა, სახარებასთან დაპირისპირების გამო, მას დაემუქნენ:

„ან მაგ საუბარს შეწყვეტ, ან მოგკლავთ!“

სიპართლისთვის სიკვდილის საფრთხეში ჩაგარდნილმა გალიელმა კი უპასუხა:

„როგორც იტყვით, ისე იყოს. თქვენ, რომ თქვით არ ბრუნავსო, დე-დამიწა მაინც ბრუნავს!“

ამის მეტი მას არაფერი გაუკეთებია.

იმის გამო, რომ ჭკმშიარტებასა და სახარებებში მოცემულ ცნობებს შორის უფსკრულია, საჭირო ვახდის სახარებაში მოცემული წინააღმდეგობების დამალვა. ამ მიზეზით, ქრისტიანებმა რელიგიასთან დაკავშირებული წიგნების წერა სახარებიდან ამოღებული პერსონაჟებითა და არჩეული ნაწილებით დაიწყეს. ყველა სახარება არ წაიკითხება, როგორც ერთი მთლიანობა. თუმცა მოძღვრებებისა და საზოგადოების მხედვით ხდება წიგნის არჩევა. თუ ამ მდგომარეობაზე დავფიქრდებით, მივალთ იმ დასკვნამდე, რომ წმინდა წიგნების ტექსტების მოთხრობის თვალსაზრისითაც უსაფუძვლოა.

ე. უაჯობი, სახარებების დაწერის პროცესის შემდეგ პერიოდებიდან დარჩენილ თქმულებებს, ივანე-არაქების სახით გადმოგვცემს. მაურიჯე ბუჯაილე ასე ამბობს:

„წმინდა წიგნები შედგება ტექსტებისგან, რომლებიც ადამიანებმა თავიანთი სურვილისამებრ შეცვალეს. ამის გამოა, რომ წიგნი ყველაზე საფუძვლიან თემებსაც კი გვერდს უვლის. ამ წიგნებმა, ადამიანების მხრიდან მრავალჯერ გაიარა ფილტრში და ისე, როგორც საწიგნებმა, იწვინა ბევრი ინტერვენცია. სახარებაში უთვალავი მცდარი ცნობის ანალიზი არ გაკეთებულა, ყველაფერს დუმილით აუარეს გვერდი. ეს მდგომარეობა, რომელიც ადამიანის დაწერილ წიგნებთან მიმართებაშიც კი არ არის მისაღები, წმინდად ჩათვლილი წიგნის შესახებ რა მდაბალი შეხედულებაა.“

სახარებაში ცვლილებებთან დაკავშირებით ამგვარი ცნობები რომ არ არსებობდეს, საკმარისია ამ სახარების მომვლენი უდიდესი ალლაჰის მოწოდება, სადაც უდიდესი ღმერთი, თან ამ ჭკმშიარტების გაცხადებისა და თან იმისათვის, რომ მუჰამედის მიმდევრები უმეტრებაში არ ჩავარდნენ, ბრძანებს:

„იმათ გვარად, რომელთაც განხეთქილება შეიტანეს თავიანთ სარწმუნოებაში და დაიყვნენ სექტებად, და ყოველი მათგანი ხარობს იმით, რაც გააჩნია!“ (სურა რუმი, აიათი 32)

როგორც ამ აიათიდანაა ვასაგები, ისლამამდელი ყველა ღვთიური რწმენა და წიგნის მსგავსად ისასთვის მოვლენილი რწმენა, ასევე წიგ-

ნი „სახარება“ ქრისტიანების მხრიდან იქნა დამახინჯებული. დღევანდელ „სახარებებსა“ და „სახარების“ ორიგინალს შორის არაფერიათარი კავშირი არ არსებობს.

მათე

მათე იყო ებრაელი, რომელიც რომაელების სახელით გადასახადებს კრეფდა. მან თავისი სახარება ებრაული წარმოშობის ქრისტიანებისთვის დაწერა. ამბობენ, რომ ეს სახარება დაიწერა ჩვ. წ. აღ-ის 65 წელს. ერთ-ერთი მოსაზრებით, ეს სახარება დაიწერა იმისათვის, რომ შუამავალ ისას შეეგვსო ისრაელის ისტორია.

მათემ, ამ სახარების დაწერისას ისევე მძვინვარებდა მარკოსის სახარებით, რომელიც მოციქული არ იყო. მართლაც, არ არის გასაგები ადამიანის მიერ, რომელიც აღიარებულია მოციქულად, გამოყენება, იმ ადამიანის მიერ დაწერილი სახარებისა, რომელიც მოციქული არ იყო. ა. ტრიჯოფი ამ სახარების შესახებ ასე ამბობს:

„ეს წიგნი, რომელსაც ბერძნული ტანსაცმელი აცვია, სულითა და ხორციით ებრაულია. მასში ებრაელების კვალი ჩანს. ამკარად ატარებს ებრაელების დამახასიათებელ თავისებურებებს.“

მარკოსი

მარკოსმა თავდაპირველად პატარა სახარება დაწერა, მერე ის გააფართოვა. შემდეგ, ამ სახარების საში მეოთხედი დაიკარგა, მარკოსმა წინანდელი კოლექციები გამოიყენა და დაწერა დღევანდელი სახარება.

იმის შესახებ, თუ ვინ დაწერა მარკოსის სახარება, სხვადასხვა მოსაზრებები არსებობს. ზოგიერთების აზრით, ეს სახარება მარკოსმა კი არა, პეტრემ დაწერა.

მარკოსს ისა არასდროს უნახავს და მისთვის არასდროს მოუსმენია. რაც დაწერა არის ის, რაც ნასწავლისგან მენსიერებაში შემორჩა. ეს ცნობები უწყისრიგოდაა დაწერილი და უამრავ შეცდომას შეიცავს. ისტორიული თანამიმდევრობა დაცული არ არის.

ჩვ. წ. აღ-ით 63-70 წლებს შორის დაწერილი ამ „სახარების“ შესახებ რთვეუთი ამბობს: „მარკოსი სპარსი მწერალია. ყველა სახარების მწერალთაგან ყველაზე ორდინალურია.“

ლუკა

ამ, მესამე სახარების დამწერი ლუკა პროფესიით ექიმი იყო. მან დაწერა წიგნი „შუამავლების საქმეები“.

ლუკას დაწერილი ეს სახარება, ბერძნებმა გადაწერეს. მაგრამ წიგნი შეიცავს ბევრ ისტორიულ შეცდომებს. იმ სახარების დაწერისას გამოყენებული იქნა მარკოსის სახარება და სხვა ნაწარმოებები, ზეპირსიტყვიერება. ლუკას შესახებ, რომელმაც სახარების ტექსტებს რამდენიმე განსაკუთრებული სიტყვა დაამატა, ქანკენგიესერმა თქვა: „ის მართლაც რომანისტია.“

მოკლედ, ლუკას სახარება არის ადამიანის მცდელობა დმერთის ზემოთაგონებების მიწასთან გასწორებისა.

იოანე

მეოთხე სახარება იოანესია. ეს სახარება შუამავალი ისას მეგობარმა და მოციქულმა, ზებედესა და სალომეს შვილმა — იოანემ დაწერა. მაგრამ მკვლევარები ამბობენ, რომ ეს სახარება ალექსანდრეს ფილოსოფიური სასწავლებლებიდან არის აღებული და საფუძვლად კვლავ ბერძენი ფილოსოფოსების აზრებს ეყრდნობა. ის შესაძლოა დაწერა სხვა ადამიანს იოანეს სახელით.

ჩვ. წ. აღ-ის 90–110 წლებში დაწერილ იოანეს სახარებაში არ გვხვდება ზემოთაგონებებთან დაკავშირებული არანაირი ცნობა. ამ სახარებაში მოციქულები შუამავალ ისას მიმართავენ: „უფალო!“ ეს კი აჩვენებს, რომ იოანემ საქმე პავლეს დატოვებული ადგილიდან განაგრძო.

მ. პ. როგუელი, იოანეს დაწერილი ამ სახარების შესახებ, თავის აზრს ასე გადმოგვცემს: „სინოპტიკური სახარებები (ერთმანეთის მსგავსი პირველი სამი სახარება მათეს, მარკოსისა და ლუკას) ისას სიტყვების ბიძგებით, საუბრის ფორმასთან ახლო ფორმითაა გადმოცემული. ხოლო იოანეს სახარებაში ყველაფერი მწერლის ჩანაფიქრშია ჩახრჩობილი. იმდენად, რომ როცა მას ვკითხულობთ, იძულებული ვართ, საკუთარ თავს ვკითხოთ: „მოსაუბრე ისაა, თუ მისი სიტყვები სახარების მწერლის ბუნდოვანი კომენტარებითაა გაფართოებული?“

როგორც ზემოთაც აღვნიშნეთ, ამ ოთხი სახარების ვარდა ცნობილია კიდევ ერთი სახარება, ბარნაბას სახარება. ბარნაბა ისას პირველი მოციქულთაგანი და მონოთეიზმის მიმდევარი იყო. ამის გამო ბარნაბასა და პავლეს მიმდევრებს შორის, ე. ი. მონოთეიზმისა და სამების ამლიარებლებს შორის დიდი ბრძოლები გაიმართა. შემდეგ თემებზე:

1. შუამავალი ისა არც ღმერთია და არც ღმერთის შვილი. ის უდიდესი ღმერთის მიერ ადამიანებისთვის მოვლენილი შუამავალია;

2. შუამავალი იბრაჰიმის ყურბნად შესაწირი შვილი — ისჰაკი კი არა, ისმაილია;

3. შუამავალი ისა ჯვარზე არ გაუკრავთ;

4. შუამავალი, რომლის მოლოდინიც იყო — წმინდა მუჰამედ შუამავალია (ს.ა.ს).

ოთხ სახარებაში მოცემული წინააღმდეგობები

ჩანს რომ სახარების დაწერის საკითხის შესახებ ორი მწერალიც კი არ არის ერთსულოვანი. რადგან ერთადერთი პიროვნება, ვინც იცოდა ღმერთის ნაბრძანები ჭეშმარიტება — ისაა, ხოლო ისას ეს სახარებები არც უნახავს და არც დაუწერინებია. ამიტომაც არც ერთი თვალისთვის არ არის შეუძნეველი სახარებებში მოცემული შეცდომები, კონტრასტები და ცვლილებები. მართლაც, სახარებები, რომლებშიც ჩაერივნენ ადამიანები, სავსეა ურთიერთსაწინააღმდეგო და გაუგებარი ცნობებით.

ამ ურთიერთსაწინააღმდეგობებისა და შეცდომების ყველაზე მნიშვნელოვანთაგან ერთი ნაწილი ასეთია:

ერთი და იგივე საკითხი სხვადასხვა სახარებაში, ან ერთი და იგივე საკითხი სახარების სხვადასხვა ადგილას სხვადასხვა ფორმითა და ურთიერთსაწინააღმდეგო ცნობებითაა გადმოცემული. ჭეშმარიტებაა ის, რომ ალლაჰი ადამიანებს სიმართლესთან დაშორებულ საკითხებს არ აცნობს.

მაშინ, როცა მარკოსი და იოანეს სახარებები შუამავალ ისას წარმომაგლობაზე საერთოდ არ საუბრობენ, მათე და ლუკა მის გენიალოგიას გადმოსცემენ. მაგრამ მათე შუამავალი ისადან შუამავალ იბრაჰიმამდე 40 ადამიანს თვლის, ლუკა კი — 55-ს. ამავე დროს ლუკა უმატებს კიდევ 20 ადამიანს შუამავალ ადამამდე და რაოდენობა 75-მდე იზრდება. მათე შუამავალ იბრაჰიმის წინა გენიალოგიაზე საერთოდ არ საუბრობს (ის. მათე 1/17; ლუკა 3/23-38). ეს წინააღმდეგობები ადამიანის მიერ დაწერილი წიგნებისთვისაც კი ხარვეზებად ითვლება. მაშინ, როცა ისტორიის მანძილზე ადამიანები ხედავდნენ შუამავლებს, ამათთვის მოვლენილ ღვთიურ წიგნებს და დამატებით კიდევ სასწაულებს ითხოვდნენ, დღეს მტკიცებულებების საყრდენის ვარემე და კონტრასტებით აღსავსე წიგნების აღიარება და რწმენა, ნეტავ, როგორ უნდა შევაფასოთ?

მაშინ, როცა მათეს სახარებაში ნათქვამია, რომ იაჰიას მხსნელი ილიაა (მათე 11/41), იოანეს სახარებაში ნათქვამია, რომ ის ილია არ არის. (იოანე 1/21).

ისას მოციქულებთან შესვედრასა და მათი თავისთან წაყვანის შესახებ ცნობები იოანესა და სხვა სახარებებში სხვადასხვაგვარია. (ინ. ლუკა, 5/1-17; იოანე 1/35-51; მათე 4/18-22).

იმ შემთხვევასთან დაკავშირებით, როცა სურისა და საიდას მხარეში მისულ შუამავალ ისას ჯინებით შეპყრობილი ქალიშვილის დედამ დახმარება სთხოვა, ძალიან აშკარა ურთიერთსწინააღმდეგო ცნობებია. ღვთის აღთქმული წიგნებისთვის ძალიან უცხოა ის, რომ მათეს მიხედვით, ეს ქალი — ქენანელი (მათე 15/21-22), მარკოსის მიხედვით — იუნანელი იყო (მარკოსი 7/26). მაშინ, როცა ადამიანიც კი არ ურევს დაბადების ადგილს, შესაძლებელია განა, შემოქმედს მისი შექმნილი არსების ქვეყანა აერიოს? რა თქმა უნდა — არა!

მიუხედავად იმისა, რომ სახარებებში ისას ღმერთობა მიეწერება, რამდენიმე ადგილზე მოხსენიებულია როგორც „ადამიანი“ და „ღმერთის მონა-მსახური“ (მათე 12/17-18, ელჩების საქმეები 3/13, 4/27). როგორ შეიძლება ვილატაზე კომენტირებისას, მას ეწოდოს თან ღმერთის შვილი და თან ადამიანი? ამ მდგომარეობაში ადამიანის ღმერთთან გათანაბრებაა საჭირო, ამის განხილვაც კი შეუძლებელია, რადგან ალლაჰი შექმნილია, ადამიანი კი — შექმნილი.

შუამავალ ისას შეპყრობის დამეს განვითარებული მოვლენები ოთხ სახარებაში დაწვრილებითაა გადმოცემული, მაგრამ ამ საკითხშიც ერთის განცხადებები მეორის განცხადებებს არ ემთხვევა, დიდი სხვაობები და ურთიერთწინააღმდეგობების შემცველია (მათე 26/47-56; მარკოსი 14/13-52; ლუკა 3/21-22).

მათეს, მარკოსისა და ლუკას სახარებების მიხედვით, შუამავალი ისას სამშობლო ვალილეა, იოანეს მიხედვით კი — იაჰუდიეიდან იყო. (მათე, 13/54-58; მარკოსი 6/4; ლუკა 6/29; იოანე 4/3; 43, 45).

მათესა და მარკოსის მიხედვით, როცა ისა ჯვარზე გააგრეს, მან თქვა: „ღმერთო! ღმერთო! მე რატომ მიმატოვე?“ (მათე, 27/46; მარკოსი 15/34). ეს არ შეიძლება შუამავლის წარმოთქმული სიტყვა იყოს, რადგან ეს შუამავლის ღმერთის წინააღმდეგ გამოსვლას ნიშნავს.

სახარებებში მოცემული ურთიერთწინააღმდეგობები და შეცდომები, მხოლოდ აქ მოცემულით არ შემოიფარგლება. ეს მდგომარეობაც აჩვენებს, რომ სახარებები არის წიგნები, რომლებიც დაწერეს ადამიანებმა, რომელთაც ერთმანეთის შესახებ არაფერი იცოდნენ და ისინი შეიცავს ურთიერთგამომრიცხავ ცნობებს.

აი, რწმენა, რომელსაც ისე როგორც ისტორიულ თქმულებებს, არავითარი საყრდენი არა აქვს! აი, ეს არის დღევანდელი ქრისტიანობა.

ქრისტიანობის მიხედვით ისა შუამავლის ჯგარზე გაკვრა

ქრისტიანობის მიხედვით, შუამავალ ადამმა და ევამ სამოთხეში აკრძალული ხილი რომ შეჭამეს, საკაცობრიო ცოდვა ჩაიდინეს (თექვინი 3/24). ამ მიზეზით უდიდესმა ღმერთმა ყველა ადამიანს ცეცხლში დაწვა მიუსაჯა. მაგრამ შუამავალმა ისამ, მთელი კაცობრიობის ცოდვა საკუთარ თავზე იტვირთა და ჯგარზე გაკვრით ეს დანაშაული გამოსციდა. ამგვარად, ადამიანები მათთვის შექვიდრეობად დატოვებული ამ ცოდვისგან იხსნა. (რომაელების წერილი 3/23-26)

ის, რომ ეს სიმართლე არ არის, ალლაჰი ყურანში ასე გვამცნობს:

„და მათი ურწმუნოებისათვის და იმისთვისაც, რომ უდიდესი ცილი დასწამეს მარიაჰს; და მათი სიტყვებიდან გამომდინარე, უეჭველად, ჩვენ მოვკალით მესიჰი ღისა ძე მარიაჰისა, შუამავალი ალლაჰისა; და არ მოუკლავთ იგი და არ გაუკრავთ, მაგრამ მოეჩვენათ მათ, და უეჭველად, რომელნიც ვერ თანხმდებიან მასში, ამის გამო ეჭვში არიან, არავითარი ცოდნა არ აქვთ ამის თაობაზე, მხოლოდ ვარაუდს მიყვებიან, და არ მოუკლავთ ნამდვილად იგი, არამედ ალლაჰმა აღაშაღლა იგი თავისთან, რამეთუ ალლაჰი ძლევაჰმოსილია, ბრძენია!“ (სურა ნისა, აიათები 156-158)

როცა ჭეშმარიტება ასეთია, რა უცნაურია იმის წამება, რომ ალლაჰმა რისხვის ჩასაცნობად შვილი ისა, მისი წინაპრის ადამის შეჭმული ხილის გამო მოაკვლევინა. ამას თუ დაგუჯერებთ, სხვის მიერ ჩადენილი დანაშაულის გამო, სიკვდილით დაისაჯა. უდიდესი ღმერთი ბრძანებს, რომ სხვისი დანაშაული არ შეიძლება სხვას დაეკისროს, ხოლო ზემოთ მოცემული განცხადება იმის მამტიციცებელია, რომ ის რწმენა ადამიანების მიერაა შეცვლილი. ქრისტიანები, როცა დღეს სხვა აღმსარებლობის ადამიანებს ქრისტიანობის მიღებას ურჩევენ, ეუბნებიან, რომ შუამავალმა ისამ კაცობრიობის ცოდვა იტვირთა, თავისი თავი - მსხვერპლად ვაიღო. ეს კი უმეცრებაა. მცდელობა იმისა, რომ ამგვარი ქმედებით რწმენა ორიგინალს დაშორდეს და ვნებისთვის მიმზიდველი გახდეს.

მაგრამ საჭიროა დაუფიქრდეთ და ვიკითხოთ: მაშინ, როცა აკრძალული ხილის შეჭმას კაცობრიობის დანაშაულად თვლიან, ადამიანის ღირსებასა და მგრძობილობისთვის შეუთავსებელ უსამართლობას, ურწმუნობას, ამბოხებას და ენით აუწერელ ათასგვარ სისაძაგლეს ნებადართულად როგორ თვლიან?!

მეორე მხრივ, თუკი შეგხვდავთ სხვების დანაშაულისთვის ისას დასჯის ამბავთან დაკავშირებით ალლაჰის გადაწყვეტილებას, ყველაფერი ნათელი გახდება. უდიდესი ალლაჰი ბრძანებს:

„ვინც ჭკუშარიტი გზა გაიგნო, მხოლოდ თავის სასიკეთოდ და-
ადგა ამას და ვინც აცდა, მხოლოდ თავის საწინააღმდეგოდ აცდა.
და არც ერთი ცოდვილი არ იტვირთავს სხვის ცოდვას. და ჩვენ არ
ვყოფილვართ დამსჯელნი, სანამ არ წარგვზავნიდით შუამავალს!“
(სურა ისრა, აიათი 15)

მაშინ, როცა აიათში გაცხადებულია, რომ ცოდვილ ადამიანსაც კი
სხვისი ცოდვა არ დაეკისრება, უცოდველ ადამიანზე სხვისი ცოდვის და-
კისრება ღვთიური ჭკუშარიტება კი არა, ადამიანური ლოგიკაც არ არის.
ვინ შეიძლება დაეთანხმოს იმ ცოდვის ტვირთვას, რომელიც მას არ ჩაუ-
დენია?!

სიმაართლე ის არის, რომ ისას შემდეგ ქრისტიანობაში ჭკუშარიტი რწ-
მენა დაიკარგა და მან კერპთაყვანისმცემლობის მახასიათებლები შეიძინა.

კერპთაყვანისმცემლების კულტურაში დანერგილი მოტივი „ჯვარზე
გაკრული ხალხის გმირი“, მაშინვე ისასთან გაიფიქრა და ამ შემთხვევასთან
დაკავშირებული ჯვარი წმინდა სიმბოლოდ იქცა. რადგან ჯვარი ქრისტია-
ნობაშივე ევროპულ კერპთაყვანისმცემლობაშიც იყო.

ძველი რომაული და ბერძენი მეფეების ერთადერთი მიზანი სიკვდილის
შემდეგ ვადმერთება იყო. ეს გაგება ისას მიმართ იქნა გამოყენებული და
სახარებებში ის თითქოს ვადმერთებულ ეპოსის გმირად იქცა.

მოკლედ სახარებებში ერთმანეთში არეულია ღვთისა და ადამიანის სიტყვა.

შუამავალი ისა, დღევანდელი ეკლესიისა და მღვდელმთავრების სა-
ბირისბიროდ, ძალიან სადა და ღვთისმომიმ ცხოვრებას ეწეოდა. ალლაჰის
შუამავალი ასე ბრძანებს:

„და ვფიცავ, ჩვენ ვუბოძეთ მუსას და ჰარუნს ფურყანი (ჭკუშარიტე-
ბის უმეტრებისგან განმასხვავებელი), სინათლედ და შესხენებად ღვთისმო-
შიშთათვის,“ (სურა ენბა, 21/48)

ღ

ისას განმასხვავებელი თვისებაა სულისა და გულის გაწმენდისთვის
მნიშვნელობის მინიჭება, ამქვეყნიურ სურვილებზე უარის თქმა და სულიერი
ცხოვრებით ცხოვრება. ის ამგვარი ქმედებით დედამიწაზე ლამაზ მორალს,
მოწყალებასა და ძმობას უყრიდა საფუძველს.

მისტიკოსების ყველაზე დამახასიათებელი თვისებებიდან ერთ-ერთი —
„ალლაჰისთვის სიყვარული და მისი სიძულვილი“, — ისას შემდეგნაირად
წმთავრონა:

„დედამიწაზე და ცაში არსებული ყველა არსების ღვთისმსახურება რომ შეასრულო, მაგრამ ვულში ჩემს გამო მეგობრობა და მტრობა არ გქონდეს, ეს ღვთისმსახურებები შენ არავითარ სარგებელს არ მოგიტანს!“

ეს ნიშნავს, რომ ალლაჰის გამო უნდა გვიყვარდეს და ისევე ალლაჰის გამო არ უნდა გვიყვარდეს.

ისა ბრძანებს:

„ამბოხებულების მტრობით ალლაჰის მეგობრებად იქცით! ამბოხებულებს დამორდით და ამგვარად, ალლაჰს დაუახლოვდით! მათი მტრობით ალლაჰის კამაყოფილება მოიპოვეთ!“

ღმერთო ჩვენო! სიმართლე მიგვანგედრე და მასთან დაგვაახლოვე, ბოროტებას დაგვაშორე. წილად გვარგუნე ბედნიერება, ვიქცეთ იმ მონა-მსახურებად, რომლებიც ორივე სამყაროში შენი სიკეთეებით სარგებლობენ!

აამინ!

შესაფასებელი კითხვები

ა. უბასუხეთ ქვემოთ მოცემულ კითხვებს

1. რა აერთიანებს ზექერიას, იაჰიასა და ისას?
2. ვინ არიან დიდებული შუამავლები?
3. როგორ შეიძლება განგმარტოთ, რომ არალოგიკურია რწმენა: „აღლაჰი ისას სხეულში ჩასახლდა“?
4. ისაუბრეთ ისას დედამიწაზე ხელმეორედ ჩამოსვლასთან დაკავშირებით.
5. როდის დაიბადა ისა? შობის დღესასწაული მისი დაბადების დღეს ეწყობა?
6. როცა წმინდა მარიამს ცილი დასწამეს, მან რა მოიმოქმედა? ამ ცილისწამებებისგან როგორ გათავისუფლდა?
7. რა არის ბერ-მონაზვნობა?
8. რას ამბობდა ისა მის მოვლინებამდე მოვლენილ წმინდა მუსასა და მის შემდეგ მოსავლენ წმინდა მუჰამმედზე?
9. როცა ისას მოციქულებმა ჰკითხეს: „ნამდვილ მხსნელს როგორ ვიცნობთ?“ მათ წმინდა მუჰამმედთან (ს.ა.ს) დაკავშირებით რა უთხრა?
10. რატომ და როგორ იქნა მოკლეული ჰაბიბი ენ ნეჯჯარი?
11. როგორ მოხდა ისას ცად ამაღლება?
12. როგორ და როდის წარმოიშვა ქრისტიანობაში სამების რწმენა?
13. ისაუბრეთ დღეს ებრაელების „გოდების კედლად“ ცნობილ კედელზე.
14. როგორი განსხვავებაა ორად გაყოფილ ქრისტიანობას — ჰაგლესა და ბარნაბას მიმდევრებს შორის?
15. ჩამოთვალეთ წმინდა ისას სასწაულებიდან ხუთი.

16. მიუხედავად იმისა, რომ მათ წმინდა წიგნებში მოცემული იყო, ებრაელებმა და ქრისტიანებმა წმინდა მუჰამმედ შუამავალი რატომ არ აღიარეს?
17. ქრისტიანობის მიხედვით, ადამიანი რატომ არის ცოდვილი?
18. ქრისტიანობაში როგორ ხდება ცოდვების მიტევა?
19. მიუხედავად იმისა, რომ ის ივრითზე საუბრობდა, რა არის მიზეზი, რომ არც ერთი სახარება ივრითზე არ არის დაწერილი?
20. რა არის მიზეზი იმისა, რომ სახარებები ურთიერთ-წინააღმდეგობებში მოდის?
21. მოიყვანეთ სამი მაგალითი, სახარებების სამი კონტრასტი.
22. დღევანდელი ქრისტიანობის მიხედვით, რატომ იქნა ისა ჯგარზე გაკრული?
23. განა შეიძლება, მაშინ, როცა წმინდა ისამ წმინდა ადამის მიერ გაშლის შექმის გამო სიცოცხლით ავთ პასუხი, ქრისტიანობაში მოძღვარმა ადამიანს ნებისმიერი ცოდვა მიუტევოს? რატომ?

ბ. შეავსეთ გამოტოვებული ადგილები

1. შექერია ----- შარიათის მიხედვით ხელმძღვანელობდა.
2. ისას თვისება — -----.
3. ისას ----- წლის ასაკში შუამავლობა ებოძა, მას წიგნი ----- გამოეგზავნა და ოცდაცამეტი წლის ასაკში ცად იქნა ამადლებული.
4. ----- ქალთა შორის ყველაზე კეთილია, ხოლო ----- მუჰამმედის მიმდევარ ქალებს შორისაა ყველაზე კეთილი.
5. წმინდა მარიამის დედა — ----- , მამა ----- იყო.
6. მოციქულს ----- ან ----- მნიშვნელობა აქვს.
7. მოციქულებს ყურანში ----- ეწოდება.

გ. შემოხაზეთ ქვემოთ მოცემული კითხვების სწორი პასუხები

- 1. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის მიზეზი, რომლის გამოც შექერიათ ალლაჰისგან შვილი ითხოვა?**
 - ა. სურვილი იმისა, რომ ჰყოლოდა მისი ცოდნისა და შუამავლობის მეტკვიდრე.
 - ბ. სურვილი იმისა, რომ იაყუბის გვარისგან შუამავლების დინასტია გაგრძელებულიყო.
 - გ. იმდენად მოხუცი და სუსტი იყო, რომ ვაჟიმვილის მომხარურებას საჭიროებდა.
 - დ. არ არსებობდნენ ადამიანები, რომლებიც მის შემდეგ ხალხს საკადრისად უხელმძღვანელებდნენ.

- 2. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან, რომელი არ არის დიდებული შუამავალი?**
 - ა. ნუჰი
 - ბ. იბრაჰიმი
 - გ. სულეიმანი
 - დ. ისა

- 3. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელია იმის მიზეზი, რომ ისას ეწოდა „ალლაჰის სული“?**
 - ა. ამქვეყნად ცხოვრებისას მხოლოდ სულიერი ცხოვრებით ცხოვრობდა.
 - ბ. მეგდრების გაცოცხლების სასწაულის ჩვენება.
 - გ. წმინდა ისა უდიდესმა ალლაჰმა, მამის გარეშე, სულის შთაბერვით შექმნა.
 - დ. სული და სხეული ერთ წამში შეიქმნა.

4. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის უდიდესი ალლაჰის მიერ მარიამისთვის ბოძებული ერთ-ერთი წყალობა?

- ა. ცოდნა იმისა, ადამიანები რას ჭამდნენ და სანლში რა საქმელებს ინახავდნენ.
- ბ. მისი და მისი შვილის ყოველგვარი ამბოხისა და ბოროტებისგან დაცვა.
- გ. მას ზეციდან სსგადასსგავგარი ხილი გამოეგზავნა.
- დ. მიუხედავად იმისა, რომ შუამავალი არ იყო ჯებრაილს შესგდა.

5. ქვემოთ მოცემულთაგან, შობის დღესასწაულთან დაკავშირებული რომელი ცნობაა მცდარი?

- ა. სულიერი ფასეულობის მატარებელი და ყველა რელიგიის მიმდევარი ადამიანების აღსანიშნავი დღესასწაულია.
- ბ. ქრისტიანულ მოძღვრებებში შობის დღესასწაულთან დაკავშირებით უთანხმოებები არსებობს.
- გ. ქრისტიანების უმრავლესობის მიერ წმინდა ისას დაბადების აღმნიშვნელი დღესასწაულია.
- დ. სახარებებში ისას დაბადებასთან დაკავშირებული ცნობები არ არის.

6. „მე მამას შეგვეგდრები და ის სსგა ნუგეშისმცემელს მოგიგლენტ, რათა თქვენთან იყოს საუკუნოდ“ (იოანეს სახარება 14/16-17). ვისზე მიუთითებს სიტყვა ნუგეშისმცემელი?

- ა. წმინდა ისა
- ბ. წმინდა ზექერია
- გ. წმინდა მეჰდი
- დ. წმინდა მუჰამმედი

7. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი სიბრძნე არ შეიძლება გამოვიტანოთ მოციქულების – იაკობის, შეშუნისა და თევზანის მიერ ტირანი მეფისთვის ქეშმარიტების ქადაგებისთვის?

- ა. იმისათვის, რომ საქმეში წარმატებას მიაღწიო, უნდა მიიღო საჭირო ზომები და იმოქმედო გვეგმის მისედავით.
- ბ. ალლაჰის რწმენაში მსახურების გზაზე გამართული ბრძოლა და გამოჩენილი მოთმინება ტყუილი არ არის.
- გ. მორწმუნე ქკვიანი და გამჭრიახი უნდა იყოს. უნდა იცოდეს რა, სად, როდის და როგორ გააკეთოს.
- დ. ადამიანებს, რომლებიც ალლაჰის რწმენასთან გულით არიან მიბმული არაფითარი უბედურება არ დაატყდებათ თავს.

8. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის წმინდა ისას მოციქულების მახასიათებელი?

- ა. იყვნენ ადამიანები, რომლებმაც სახარება დაწერეს და რწმენაში კანონები დააწესეს.
- ბ. ალლაჰის რწმენის სამსახურში შუამაგალს ემზარებოდნენ.
- გ. ალლაჰის რელიგია ირწმუნეს და მასთან გულით დაკავშირებული მუსლიმანები იყვნენ.
- დ. შუამაგლების ერთგული და მათი მოყვარულნი იყვნენ.

9. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის ის მიზეზი, რომლის გამოც ებრაელებს ისას მოკვლა სურდათ?

- ა. ებრაელები უსაზღვროდ თავაშვებული და უსამართლო იყვნენ.
- ბ. ისა ებრაელების მტრებს დაუანლოვდა, როგორც მშვიდობისმოყვარე.
- გ. ისა ებრაელებისთვის არ იყო მოვლენილი.
- დ. ისა, განურჩევლად მტრებისა და მეგობრებისა, ყველას უქადაგებდა რწმენას.

10. წმინდა ისას სიკვდილთან დაკავშირებით, ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი ცნობებია მცდარი?

- ა. წმინდა ისა არ მოუკლავთ, მის ნაცვლად მისი მსგავსი იუდა მოკლეს.
- ბ. წმინდა ისა ჩვენთვის უცნობი არსით ცად იქნა ამაღლებული.
- გ. წმინდა ისა სად იქნა ამაღლებული?
- დ. წმინდა ისა არ ყოფილა მოკლული, შეძევ ბუნებრივი სიკვდილით გარდაიცვალა.

11. ისას გარდაცვალების შემდეგ შექმნილი მრავალი სახარებისგან მხოლოდ ოთხი იქნა არჩეული. დღეს ეს სახარებებია სარგებლობაში. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის ერთ-ერთი მათგანი?

- ა. მათეს
- ბ. ლუკას
- გ. ბარნაბას
- დ. იოანეს

12. ვის ეწოდება „ასპაზი უჰდუდი“?

- ა. ცეცხლში დამწვარ ნეჯარელ ქრისტიანებს, რომლებმაც იუდაიზმი არ აღიარეს, თუ მათ ახლობლებს.
- ბ. წმინდა ისას მოციქულებს.
- გ. მორწმუნეებს, რომლებიც გამოქვაბულებში განცალკევდნენ და იქ განაგრძეს ცხოვრება.
- დ. ადამიანები, რომლებიც ქრისტიანობის განვითარების შემდეგ იუდაიზმის მიმდევრობას აგრძელებდნენ.

13. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის ქრისტიანული მოძღვრებებისგან ბარნაბას მიმდევრების შესედეულებები?

- ა. სამების რწმენა ფუჭია. ღმერთი ერთია, უბადლო და მსგავსი არ ჰყავს.
- ბ. ისა ალლაჰის შვილი ვერ იქნება. ის მხოლოდ და მხოლოდ შუამავალია.
- გ. წმინდა ისას ნაცვლად ჯვარზე იუდა კი არა, არიუსი გააკრეს.
- დ. მოვიდოდა ბოლო შუამავალი, სახელად აჰმედი.

14. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის ისას ნაჩვენებ სასწაულთაგან ერთ-ერთი?

- ა. დედის მუცელში მყოფი ბავშვის სქესის ცოდნა.
- ბ. მკვდრების გაცოცხლება.
- გ. თინისგან გაკეთებული ჩიტის გაცოცხლება და გაფრენა.
- დ. ცოდნა იმისა, ვინ იყო მის გარშემო და რას საუბრობდა, როცა მას ეძინა.

15. ქვემოთ მოცემულ რწმენისგან, რომელი არ არის დღეს ქრისტიანობაში?

- ა. ყველა ადამიანს შეუძლია პირდაპირი ძაფი გააბას ალლაჰთან.
- ბ. ადამიანები დაბადებიდან ცოდვილები არიან. მონათლულები ამ ცოდვისგან თავისუფლდებიან.
- გ. ეს ქვეყანა ტანჯვის ადგილია. აქ სიამოვნება და ტკბობა არ არსებობს.
- დ. ისა ჯვარზე იქნა გაკრული, რათა წმინდა ადამის შეცდომისგან კაცობრიობაზე დადებული ცოდვა გამოესყიდა.

16. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელია ისლამის მიუღებლობის ერთ-ერთი მიზეზი?

- ა. ისლამის რწმენის საფუძვლებისა და კანონების ალოგიკურად ჩათვლა.
- ბ. მუჰამედში საჭირო დოზით ვერ დაინახეს შუამავლის თვისებები.
- გ. იმ მოულოდნელობის გაუმართლებლობა, რომ ბოლო შუამავალი ებრაელი იქნებოდა.
- დ. თავიანთ წმინდა წიგნებში იმის დაწერა, რომ ისა ბოლო შუამავალი იყო.

17. **„ზინც ისლამის გარდა სხვა რწმენას მოძებნის, უნდა იცოდეს, რომ მისგან (ამგვარი რწმენა) არ იქნა მიღებული და ის საიქიოში იქნება იმათგანი, ვისაც ზიანი მიადგებათ.“ (ალი იმრანი, აიათი 85)**

ამ აიათიდან, ქვემოთ მოცემულ, რომელ დასკვნას გერ გამოვიტანთ?

- ა. მისი რწმენის გარეთ სხვა რწმენის მძებნელმა ადამიანმა ერთადერთი რწმენა — ისლამი შეიძლება იპოვოს.
- ბ. არ არსებობს სხვა რწმენის სისტემა, რომელიც ადამიანს ჭეშმარიტებასთან მიიყვანს.
- გ. მხოლოდ ისლამის საშუალებით შეიძლება ადამიანში განხორცილდეს ის თვისებები, რომელთა დანახვაც უდიდეს ალლაჰს თავის მონამსახურებში სურს.
- დ. ადამიანის ბუნებისა და ჭკუისთვის არ არსებობს უფრო შესაფერისი რწმენა, ვიდრე ისლამი.

18. **ქვემოთ მოცემულთაგან, ისლამის რომელი პრინციპის საწინააღმდეგო არ არის ქრისტიანობაში „პირველი ცოდვის“ რწმენა?**

- ა. ისლამის მოძღვრების მიხედვით, ყველა ბავშვი უცოდველად იბადება.
- ბ. არც ერთ ადამიანს არ ეკისრება სხვისი ცოდვა, ყველა თავის საქციელზეა პასუხისმგებელი.
- გ. ადამიანის დედამიწაზე მოვლენის საშუალება წმინდა ადამის სამოთხეში ჩადენილი ცოდვა ვანდა.
- დ. ადამიანის საქციელზე პასუხისმგებლობა მისი სრულწლოვანებიდან იწყება.

19. **ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის ქრისტიანობაში სამების რწმენის დანერგვის ერთ-ერთი მიზეზი?**

- ა. ბავლემ და ზოგიერთმა სხვა მღვდელთმსახურმა მორწმუნის ფორმით რწმენას უმტრეს და ადამიანები შეცდომაში შეიყვანეს.
- ბ. ქრისტიანებმა მრავალდემერთიანი ძველი ბერძნული და ინდური კულტურის ზეგავლენა განიცადეს.
- გ. წმინდა წიგნებში ცვლილებების შეტანამ რწმენის საფუძვლებს ორიგინალობა დაუკარგა.
- დ. ქრისტიანებმა არ იციან ისლამის ნაქადაგები მონოთეიზმის შესახებ.

20. ქვემოთ მოცემულთაგან, რაზე მიუთითებს ის, რომ არც ერთი სახარება არაა შესრულებული ივრითზე, რომელიც წმინდა ისას მშობლიური ენა იყო?
- მოციქულებმა ივრითი არ იცოდნენ.
 - სახარებები, წმინდა ისადან დიდი ხნის შემდეგ, სხვა ადამიანების მიერ იქნა დაწერილი.
 - წმინდა ისამ წერა-კითხვა არ იცოდა.
 - სახარებების ივრითზე დაწერილი ეგზეგეზიკლები ფარულად ინახება.
21. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან, რომელი არ შეიძლება ვთქვათ მათეს, მარკოსის, ლუკასა და იოანეს სახარებების შესახებ?
- ერთ სახარებაში გადმოცემულ ამბებს სხვებშიც უკავია ადგილი.
 - სახარებები დაწერილია მწერლების შეხედულებების, ნააზრევებისა და სურვილების შესაბამისად.
 - სახარებების დაწერა, წმინდა ისას ამქვეყნიდან წასვლიდან, დიდი ხნის შემდეგ დაიწყო.
 - სახარებაში არ არის ცხადი ცნობები სამების რწმენის შესახებ.
22. ბარნაბას სახარების განხილვისას შეიძლება იმ ცნობების მოპოვება, რომლებიც სხვა სახარებებში არ არის. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის ერთ-ერთი მათგანი?
- წმინდა ისა არ არის ღმერთი ან მისი შვილი.
 - წმინდა ისა ჯგაზზე არ გაუკრაფთ და არ მოუკლაფთ.
 - ბარნაბას სახარება წმინდა ისას მხრიდანაა შესრულებული.
 - მესია, რომელსაც ელოდებოდნენ, წმინდა მუჰამედია.
23. მათეს, მარკოსის, ლუკასა და იოანეს სახარებების შედარებით, ქვემოთ მოცემული რომელი დასკვნის გამოტანაა შეუძლებელი?
- სახარებები ერთი და იმავე საკითხის შესახებ სხვადასხვა ცნობებს იძლევა.
 - წმინდა ისას ადამიანი, ღმერთის მონა-მორჩილი ეწოდება და თან ღმერთობა მიეწერება.
 - ზოგჯერ ქრისტიანობაა ბოლო რწმენად მოხსენიებული, ზოგჯერ იუდაიზმი.
 - ჩვეულებრივი ადამიანისთვისაც კი შეუფერებელი საქციელი წმინდა ისაზეა მიწერილი.

24. ქვემოთ მოცემულთაგან, რომელი არ არის ისას მახასიათებელი?

- ა. არც ერთ იმ მტერს არ შებრძოლებია, რომელმაც რწმენა არ აღიარა.
- ბ. ვნების სურვილებზე უარი თქვა და მხოლოდ სულიერი ცხოვრებით ცხოვრობდა.
- გ. სულისა და გულის გაწმენდას დიდი მნიშვნელობა მიანიჭა.
- დ. ხალხს თანაგრძნობას, გულისხმიერებასა და მშვიდობას ურჩევდა.

სწორი პასუხები

ბ. გამოტოვებულ ადგილებზე შესასმელი სწორი პასუხები

1. მუსას.
2. ალლაჰის სული.
3. ოცდაათი; სანარება.
4. წმინდა მარიამი; წმინდა ნატიჯე.
5. ჰანნე; იმრანი.
6. დამხმარე; გამორჩეული ადამიანის.
7. ალლაჰის გზაზე მუჰამედის დამხმარეები.

გ. ტესტების სწორი პასუხები

1. გ	2. გ	3. გ	4. ა
5. ა	6. დ	7. დ	8. ა
9. გ	10. დ	11. გ	12. ა
13. გ	14. ა	15. ა	16. გ
17. ა	18. გ	19. დ	20. ბ
21. ა	22. გ	23. გ	24. ა

სარჩევი

წინასიტყვაობა / 5

შუამავალი მუსა და შუამავალი ჰარუნი.....	9
ფარაონის საშიში სიზმარი	11
შუამავალი მუსა ფარაონის სასახლეში	12
კოპტის სიკვდილი	15
ეგვიპტიდან მედიენში.....	17
შუაიბის მიერ შუამავალ მუსას თავისთან მოხმობა	19
მუსასა და საფურას ქორწინება.....	21
მუსას კვერთხი.....	23
მედიენიდან ეგვიპტეში დაბრუნება და თუვას ველი	23
ორი დიდი სასწაულის მეშვეობით ნაბოძები შუამავლობა	25
ზღვარგადასული ფარაონი	30
ჯადოქრების შეჯიბრი სასწაულებში	32
ჯადოქრების მიერ სეჯდეს შესრულება	35
მაშითა ხათუნი.....	37
წმინდა ასიეს შეჰიდობა	38
კოშკი.....	39
სხვადასხვა სასწაულები	41
ფარაონის უბადრუკი პროპაგანდა	46
ეგვიპტიდან გამოსვლა	46
ნითელი ზღვა — უსაფრთხოებისა და უბედურების ზღვა	48
მიუღებელი რწმენა: ფარაონის რწმენა	50
ნითელი ზღვის გავლის შემდეგ	50
„თევრათის“ (თორას) ჩამოსვლა.....	52
ერიჰას მხარეში ამალიქალებთან საომარი მდგომარეობა და თიხის უდაბნო	55
ალლაჰის დანახვის სურვილი	58
პირველი აუდიენცია სინას მთაზე	59
ოქროს ხბო.....	59
ძროხის მსხვერპლად შეწირვა (ყურბნად ქცევა).....	65
უკადრისი ცილისწამება	71

შუამავალი მუსა და ჰიზირი	73
საკითხავი ნაწილი -1-	80
საკითხავი ნაწილი -2-	83
დღევანდელი იუდაიზმი.....	85
ღმერთის გაგება იუდაიზმში.....	85
თევრათი	87
თალმუთი	88
შუამავლის გაგება	89
საიქიოს გაგება	91
შესაფასებელი კითხვები	93
თალუთი, ჯალუთი და თაბუთი	103

შუამავალი დავუდი/105

გამოცდა	108
შუამავალი დავუდი და გამარჯვება.....	109
დავუდის გამოცდა	114
„ასპაზი სებთის“ (შაბათის ამხანაგობის) შემთხვევა	115
შუამავალ დავუდზე დარჩენილი მოგონება: „სავმი დავუდი“	117
დავუდის გარდაცვალება	118
დავუდის ღირსებები	118
ზებური და მისი შინაარსი	119
აღლაჰის სიტყვის ლამაზი კითხვა.....	121
შესაფასებელი კითხვები	132

შუამავალი სულეიმანი/141

ცხენების მოყვარული სულეიმანი	145
სულეიმანის გამოცდა.....	147
„მესჯიდი აყსას“ მშენებლობა	149
სულეიმანი და ჭიანჭველები	150
სულეიმანი, ოფოფი და ბელქისი	151
სასწაულები: ქერამეთი და მუჯიზე	155
სულეიმანის გარდაცვალება.....	157
სასულთნო და თავმდაბლობა	158
შუამავალი სულეიმანის კვალდაკვალ.....	159
ჰარუთისა და მარუთის ამბავი.....	160
შუამავალ სულეიმანის ღირსებები	161

მონყალეზა.....	162
მონყალეზაში დელიკატუროზა	168
შესაფასებელი კითხვები	171

შუამავალი უზერი/181

სიკვდილის შემდეგ გაცოცხლება.....	184
„ასჰაბი ქეჰფი“ (გამოქვაბულის ამხანაგები).....	184
შესაფასებელი კითხვები	194

შუამავალი ეიუბი/201

გამოცდა, მოთმინება და ჯილდო.....	203
ავადმყოფობისგან ხსნა	208
რაჰიმე ხათუნის სამსახურის ჯილდო	210
ბედის მორჩილება	211
შესაფასებელი კითხვები	217

შუამავალი იუნუსი/225

ნინოვანები.....	227
რწმენა, მონანიება და მიტევება	228
ნინოვას მოშორებული შუამავალი იუნუსი.....	229
იუნუსის ნოველისგან ასაღები გაკვეთილები	233
შესაფასებელი კითხვები	234

შუამავალი ილიასი /241

შესაფასებელი კითხვები	245
-----------------------------	-----

შუამავალი ელიასი/251

შესაფასებელი კითხვები	253
-----------------------------	-----

შუამავალი ზულქიფლი/259

შესაფასებელი კითხვები	261
-----------------------------	-----

ძვირფასი ლოცმანი/267

ღმერთზე მაღლიერების გადახდა.....	275
1. სიტყვით მაღლობა	277
2. ქმედებით მაღლობის გადახდა	277
3. გულით მაღლობის გადახდა.....	277
შესაფასებელი კითხვები	282

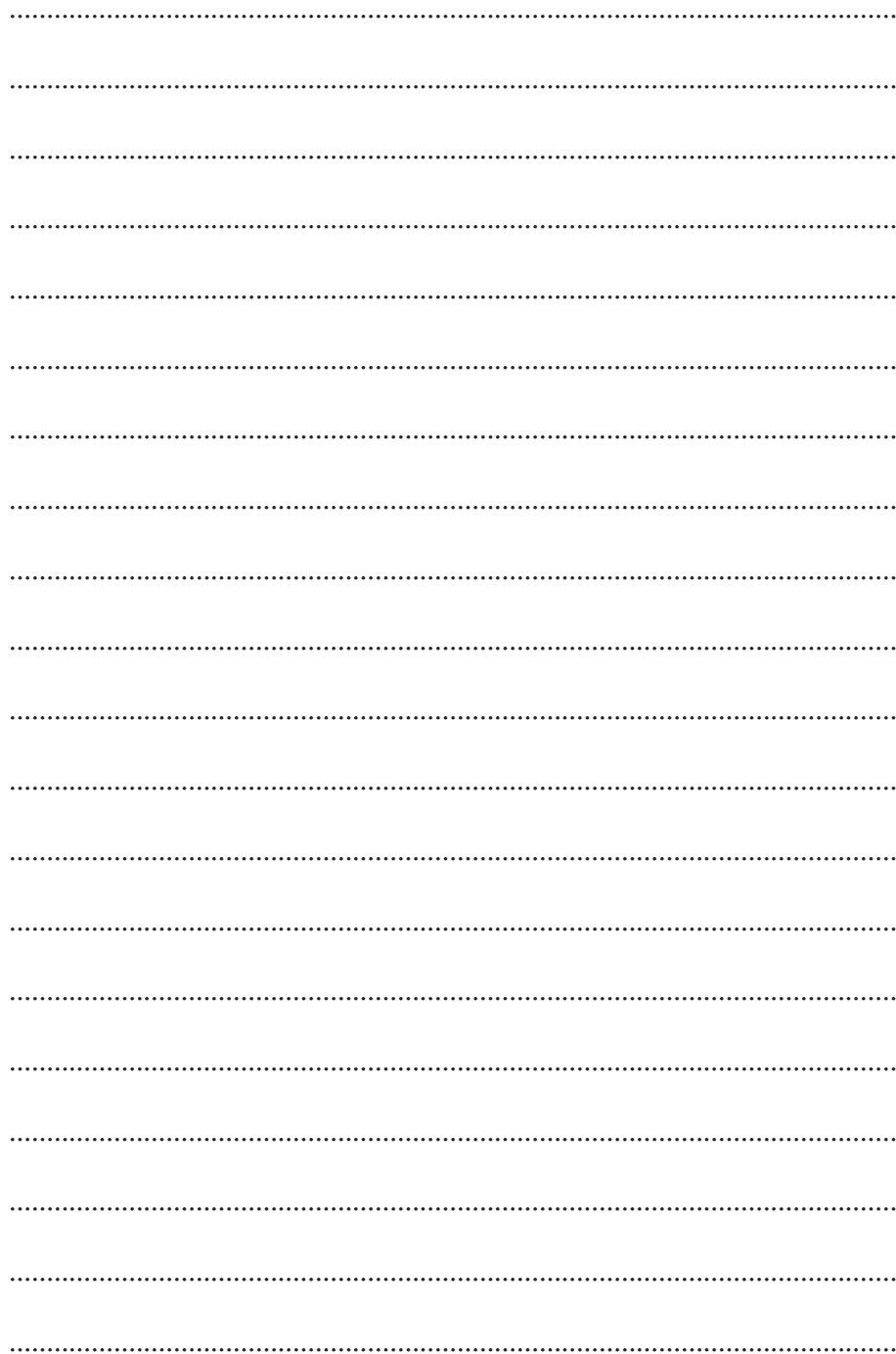
შუამავალი ზექერია, იაჰია და ისა (იესო)/291

შუამავალი ზექერია	293
შუამავალი იაჰია.....	294
შუამავალი ისა	297
არაფრისგან გამჩენი უმამოდაც გააჩენს!.....	300
ისას (მშვიდობა მას) შუამავლობა	297
ზეციდან სუფრის მოვლენა.....	308
მოციქულებისა და ისას ნუსაბინში წასვლა	309
ჰაბიბ ენ ნეჯარი.....	311
ისას ცად ამაღლება.....	313
ისას ცად ამაღლების შემდეგ.....	314
ისას სასწაულები	319
დღევანდელი ქრისტიანობა	321
სამების რწმენა	327
ოთხი სახარების მნიშვნელობა	331
მათე.....	333
მარკოსი	333
ლუკა.....	334
იოანე.....	334
ოთხ სახარებაში მოცემული წინააღმდეგობები.....	335
ქრისტიანობის მიხედვით ისა შუამავლის ჯვარზე გაკვრა.....	337
შესაფასებელი კითხვები	340

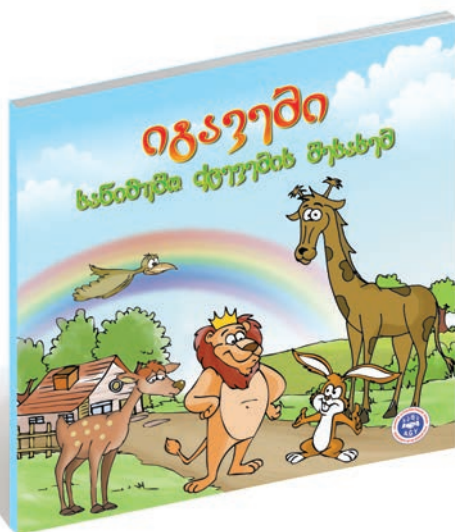

შეისწავლე ძეგლი, შენი ჩუქვის შესახებ!

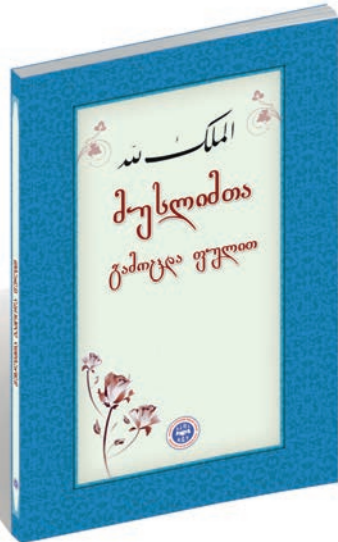
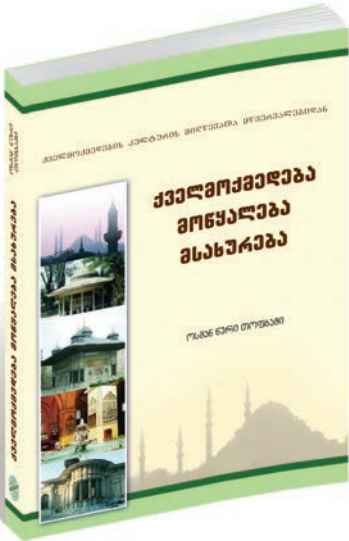
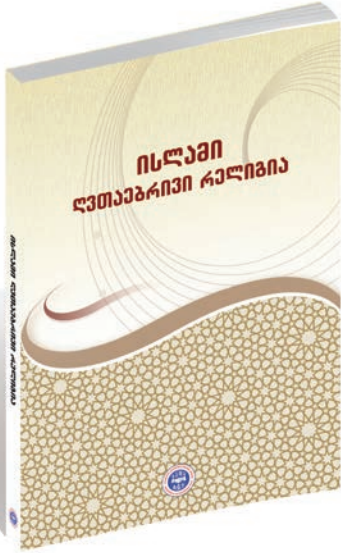

ნიგნებისა და ჟურნალის ელექტრონული ვერსია (PDF) შეგიძლიათ უფასოდ გადმოწეროთ ბმულიდან: www.islamicpublishing.org
თუ გაქვთ შეკითხვები, მოგვწერეთ Sada - საქართველოს ახალგაზრდებზე დახმარების ასოციაცია - ს facebook გვერდზე - გიპასუხებთ.

ან გვეწვიოთ შემდეგ მისამართზე: ქ. ბათუმი, ხახულის I შესახვევი №1 // ტელ: (00995) 593 73 58 93

შეისწავლე მეტი, შენი ზრუნვის შესახებ!

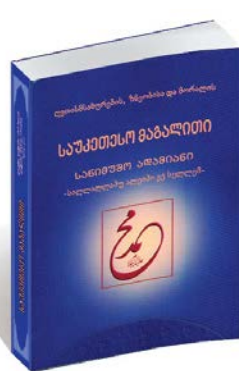
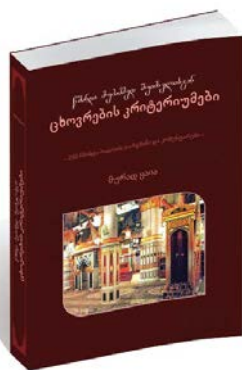

წიგნებისა და ჟურნალის ელექტრონული ვერსია (PDF) შეგიძლიათ უფასოდ გადმოწეროთ ბმულიდან: www.islamicpublishing.org
თუ გაქვთ შეკითხვები, მოგვწერეთ Sada - საქართველოს ახალგაზრდებზე დახმარების ასოციაცია - ს facebook გვერდზე - გიპასუხებით.

ან გვეწვიოთ შემდეგ მისამართზე: ქ. ბათუმი, ხახულის I შესახვევი. №1 // ტელ: (00995) 593 73 58 93

შეისწავლე ძეგლი, შენი ჩუქვის შესახებ!

წიგნებისა და ჟურნალის ელექტრონული ვერსია (PDF) შეგიძლიათ უფასოდ გადმოწეროთ ბმულიდან: www.islamicpublishing.org
თუ გაქვთ შეკითხვები, მოგვწერეთ Sada - საქართველოს ახალგაზრდებზე დახმარების ასოციაცია - ს facebook გვერდზე - გიპასუხებთ.

ან გვეწვიოთ შემდეგ მისამართზე: ქ. ბათუმი, სახელის I შესახვევი №1 // ტელ: (00995) 593 73 58 93